

Euroopan yhteisöjen virallinen lehti

ISSN 1024-3038

L 317

43. vuosikerta

15. joulukuuta 2000

Suomenkielinen laitos

Lainsäädäntö

Sisältö

I Säädökset, jotka on julkaistava

.....

II Säädökset, joita ei tarvitse julkaista

Neuvosto

- ★ Liite AKT-EY-ministerineuvoston päätökseen N:o 1/2000, tehty 27 päivänä heinäkuuta 2000, 2 päivän elokuuta 2000 ja AKT-EY-kumppanuussopimuksen voimaantulon välisenä aikana voimassa olevista siirtymäkauden toimenpiteistä 1

Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden ryhmän jäsenten sekä Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden välinen Cotonoussa 23 päivänä kesäkuuta 2000 allekirjoitettu Kumppanuussopimus 3

Päätösasiakirja 287

2000/770/EY:

- ★ Neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätös tehty 3. lokakuuta 2000, Cotonoussa Beninissä 23 päivänä kesäkuuta 2000 allekirjoitetun Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden ryhmän sekä Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden välisen kumppanuussopimuksen rahoituspöytäkirjan mukaisten yhteisön tukien rahoitusta ja hoitoa sekä taloudellisen avun jakamista Euroopan yhteisön perustamissopimuksen neljännessä osassa tarkoitetuille merentakaisille maille ja alueille koskevan neuvoston kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien sisäisen sopimuksen väliaikaisesta soveltamisesta 354

Hinta: 64,50 EUR

(jatkuu kääntöpuolella)

FI

Säädökset, joiden otsikot on painettu laihalla kirjasintyyppillä, ovat maatalouspolitiikan alaan kuuluvia juoksevien asioiden hoitoon liittyviä säädöksiä, joiden voimassaoloaika on yleensä rajoitettu.

Kaikkien muiden säädösten otsikot on painettu lihavalla kirjasintyyppillä ja merkitty tähdellä.

Neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien sisäinen sopimus Cotonoussa, Beninissä 23 päivänä kesäkuuta 2000 allekirjoitetun Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden ryhmän sekä Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden välisen kumppanuussopimuksen rahoituspöytäkirjan mukaisesta yhteisön tukien rahoituksesta ja hoidosta sekä taloudellisen avun jakamisesta EY:n perustamissopimuksen neljännessä osassa tarkoitetuille merentakaisille maille ja alueille	355
--	-----

2000/771/EY:

★ Neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätös tehty 18. syyskuuta 2000 AKT-EY-kumppanuussopimuksen täytäntöönpanemiseksi toteutettavia toimenpiteitä ja noudatettavia menettelyjä koskevan neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien sisäisen sopimuksen väliaikaisesta soveltamisesta	375
---	-----

Neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien sisäinen sopimus AKT-EY-kumppanuussopimuksen täytäntöönpanemiseksi toteutettavista toimenpiteistä ja noudatettavista menettelyistä	376
--	-----

II

(Säädökset, joita ei tarvitse julkaista)

NEUVOSTO

Liite AKT–EY-ministerineuvoston päätökseen N:o 1/2000, tehty 27 päivänä heinäkuuta 2000, 2 päivän elokuuta 2000 ja AKT–EY-kumppanuussopimuksen voimaantulon välisenä aikana voimassa olevista siirtymäkauden toimenpiteistä (*)

(*) EYVL L 195, 1.8.2000, s. 46.

Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden ryhmän jäsenten sekä Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden välinen Cotonoussa 23 päivänä kesäkuuta 2000 allekirjoitettu

KUMPPANUUSSOPIMUS

SISÄLLYS

	<i>Sivu</i>
JOHDANTO	5
1. OSA: YLEISET MÄÄRÄYKSET	6
I osasto – Tavoitteet, periaatteet ja toimijat	6
1 luku: Tavoitteet ja periaatteet	6
2 luku: Kumppanuuden toimijat	7
II osasto – Poliittinen ulottuvuus	8
2. OSA: INSTITUTIONAALISET MÄÄRÄYKSET	11
3. OSA: YHTEISTYÖSTRATEGIAT	13
I osasto – Kehitysstrategiat	13
1 luku: Yleinen toimintakehys	13
2 luku: Tukialat	14
1 jakso: Talouskehitys	14
2 jakso: Sosiaalialan ja yksilön kehitys	16
3 jakso: Alueellinen yhteistyö ja yhdentyminen	17
4 jakso: Aihepiirikohtaiset ja läpileikkaavat kysymykset	18
II osasto – Taloudellinen ja kaupallinen yhteistyö	20
1 luku: Tavoitteet ja periaatteet	20
2 luku: Uudet kauppajärjestelyt	20
3 luku: Yhteistyö kansainvälisissä yhteyksissä	22
4 luku: Palvelujen kauppa	22
5 luku: Kauppaan liittyvät alat	23
6 luku: Yhteistyö muilla aloilla	26
4. OSA: KEHITYSRAHOITUSYHTEISTYÖ	27
I osasto – Yleiset määräykset	27
1 luku: Tavoitteet, periaatteet, suuntaviivat ja tukikelpoisuus	27
2 luku: Rahoituksen soveltamisala ja luonne	28
II osasto – Rahoitusyhteistyö	29
1 luku: Rahoitusvarat	29
2 luku: Velka- ja rakennesopeutustuki	30
3 luku: Vientitulojen lyhytaikaisten vaihtelujen takia myönnettävä tuki	31
4 luku: Alakohtaisten politiikkojen tuki	32
5 luku: Pienhankkeet ja hajautettu yhteistyö	32
6 luku: Humanitaarinen ja hätäapu	33
7 luku: Investoinnit ja yksityisen sektorin kehitystuki	33

III osasto –	Tekninen yhteistyö	35
IV osasto –	Menettelyt ja hallintojärjestelyt	36
5. OSA:	VÄHITEN KEHITTYNEITÄ AKT-VALTIOITA, AKT-SISÄMAAVALTIOITA JA AKT-SAARIVALTIOITA KOSKEVAT YLEISET MÄÄRÄYKSET	37
1 luku:	Yleiset määräykset	37
2 luku:	Vähiten kehittyneet AKT-valtiot	37
3 luku:	AKT-sisämaavaltiot	38
4 luku:	AKT-saarivaltiot	38
6. OSA:	LOPPUMÄÄRÄYKSET	38

JOHDANTO

OTTAVAT HUOMIOON Euroopan yhteisön perustamissopimuksen sekä Georgetownin sopimuksen Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden ryhmän, jäljempänä 'AKT-valtiot', perustamisesta,

VAHVISTAVAT sitoumuksensa pyrkiä yhdessä köyhyyden poistamista, kestävästä kehitystä ja AKT-valtioiden asteittaista integroitumista maailmantalouteen koskevien tavoitteiden saavuttamiseen,

VAKUUTTAVAT päättäväisyyttään osallistua yhteistyönsä kautta merkittävällä panoksella AKT-valtioiden talouden, yhteiskunnan ja kulttuurin kehittämiseen sekä niiden väestön hyvinvoinnin lisäämiseen, auttaen niitä vastaamaan globaalistumisen haasteisiin ja lujittaen AKT-EU-kumppanuutta pyrkiessään antamaan globaalistumiselle nykyistä vahvemman sosiaalisen ulottuvuuden,

VAHVISTAVAT uudelleen tahtonsa antaa uutta pontta erityissuhteelleen sekä soveltaa kattavaa ja kokonaisvaltaista lähestymistapaa poliittiseen vuoropuheluun, kehitysyhteistyöhön sekä talous- ja kauppasuhteisiin perustuvan kumppanuuden vahvistamiseksi,

TUNNUSTAVAT, että rauhan, turvallisuuden ja vakauden, ihmisoikeuksien sekä demokratian ja oikeusvaltion periaatteen kunnioittamisen sekä hyvän hallintotavan takaava poliittinen toimintaympäristö on olennainen osa pitkän aikavälin kehitystä; ne tunnustavat, että tällaisen ympäristön luominen on ensisijaisesti asianomaisten maiden vastuulla,

TUNNUSTAVAT, että järkevä ja kestävä talouspolitiikka on kehityksen ennakkoodellytys,

VIITTAAVAT Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan periaatteisiin ja palauttavat mieleen ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen, vuoden 1993 Wienin ihmisoikeuskonferenssin päätelmät, kansainväliset yleissopimukset kansalaisoikeuksista ja poliittisista oikeuksista sekä taloudellisista, sosiaalisista ja sivistyksellisistä oikeuksista, yleissopimuksen lapsen oikeuksista, kaikkinaisen naisten syrjinnän poistamista koskevan yleissopimuksen, kaikkinaisen rotusyrjinnän poistamista koskevan yleissopimuksen, vuoden 1949 Geneven yleissopimukset ja muut kansainvälisen humanitaarisen oikeuden asiakirjat, valtiottomien henkilöiden oikeusasemaa koskevan vuoden 1954 yleissopimuksen, pakolaisten oikeusasemaa koskevan vuoden 1951 Geneven yleissopimuksen ja pakolaisten oikeusasemaa koskevan vuoden 1967 New Yorkin pöytäkirjan,

PITÄVÄT Euroopan neuvoston yleissopimusta ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi, ihmisoikeuksia ja kansojen oikeuksia koskevaa afrikkalaista peruskirjaa (African Charter on Human and Peoples' Rights) sekä ihmisoikeuksia koskevaa amerikkalaista yleissopimusta (American Convention on Human Rights) myönteisinä alueellisina panoksina ihmisoikeuksien kunnioittamisen edistämiseksi Euroopan unionissa ja AKT-valtioissa,

PALAUTTAVAT MIELEEN AKT-valtioiden ja niiden hallitusten päämiesten julistukset Librevillen ja Santo Domingon huippukokouksissa vuosina 1997 ja 1999,

KATSOVAT, että Yhdistyneiden Kansakuntien konferensseissa sovitut kehitystä koskevat tavoitteet ja periaatteet sekä OECD:n kehitysapukomitean asettama tavoite vähentää vuoteen 2015 mennessä äärimmäisessä köyhyydessä elävien ihmisten määrä puoleen muodostavat selkeän tulevaisuudenkuvan, ja tähän sopimukseen perustuvan AKT-EU-yhteistyön on rakennuttava niille,

KIINNITTÄVÄT erityistä huomiota Yhdistyneiden Kansakuntien Rion, Wienin, Kairon, Kööpenhaminan, Pekingin, Istanbulin ja Rooman konferensseissa esitettyihin sitoumuksiin ja tunnustavat tarpeen toteuttaa lisätoimia tavoitteiden saavuttamiseksi ja kyseisissä konferensseissa laadittujen toimintaohjelmien täytäntöön panemiseksi,

PYRKIVÄT kunnioittamaan työntekijöiden perusoikeuksia Kansainvälisen työjärjestön asiaa koskevissa sopimuksissa vahvistetut periaatteet huomioon ottaen,

PALAUTTAVAT MIELEEN Maailman kauppajärjestössä tehdyt sitoumukset,

OVAT PÄÄTTÄNEET TEHDÄ TÄMÄN SOPIMUKSEN:

1. OSA

YLEISET MÄÄRÄYKSET

I OSASTO

TAVOITTEET, PERIAATTEET JA TOIMIJAT

1 LUKU

Tavoitteet ja periaatteet

1 artikla

Kumppanuuden tavoitteet

Euroopan yhteisö ja sen jäsenvaltiot yhtäältä ja AKT-valtiot toisaalta, jäljempänä 'osapuolet', tekevät tämän sopimuksen AKT-valtioiden taloudellisen, kulttuurisen ja yhteiskunnallisen kehityksen edistämiseksi ja jouduttamiseksi tavoitteen ollessa rauhan ja turvallisuuden sekä vakaan ja demokraattisen poliittisen toimintaympäristön edistäminen.

Kumppanuus rakentuu köyhyyden vähentämisen ja lopulta poistamisen tavoitteelle kestävää kehitystä ja AKT-valtioiden asteittaista integroitumista maailmantalouteen koskevien tavoitteiden mukaisesti.

Nämä tavoitteet ja osapuolten kansainväliset sitoumukset ohjaavat kaikkia kehitysstrategioita, ja niihin sovelletaan kokonaisvaltaista lähestymistapaa, jossa otetaan samanaikaisesti huomioon kehityksen poliittiset, taloudelliset, yhteiskunnalliset, kulttuuriset sekä ympäristöön liittyvät näkökohdat. Kumppanuus luo yhtenäisen tukikehyksen kunkin AKT-valtion omaksumalle kehitysstrategialle.

Kestävä talouskasvu, yksityissektorin kehittäminen, työllisyyden edistäminen ja tuotantoresurssien saannin parantaminen ovat kaikki osa tätä kehystä. Yksilön oikeuksien kunnioittamista ja perustarpeiden tyydyttämistä tuetaan, samoin edistetään yhteiskunnallista kehitystä ja edellytyksiä kasvun tulosten oikeudenmukaiselle jaolle. Alueiden ja tätä pienempien yksiköiden yhdentymisprosesseja, jotka edistävät AKT-valtioiden integroitumista maailmantalouteen kaupan ja yksityisinvestointien osalta, rohkaistaan ja tuetaan. Kehitystyön toimijoiden toimintaedellytysten vahvistaminen samoin kuin sosiaalisen yhteenkuuluvuuden, demokraattisen yhteiskunnan ja markkinatalouden toiminnan sekä osallistuvan ja järjestäytyneen

kansalaisyhteiskunnan syntyminen edellytyksenä olevan toimielinjärjestelmän kehittäminen on olennainen osa tätä lähestymistapaa. Naisten asema ja sukupuolikysymykset otetaan järjestelmällisesti huomioon kaikilla politiikan, talouden ja yhteiskunnan osa-aloilla. Luonnonvarojen ja ympäristön kestävä hallinnan ja hoidon periaatteita sovelletaan ja ne sisällytetään toiminnan osaksi kaikilla kumppanuuden eri tasoilla.

2 artikla

Perusperiaatteet

AKT-EY-yhteistyössä, jonka perustana on oikeudellisesti sitova järjestelmä ja yhteiset toimielimet, sovelletaan seuraavia perusperiaatteita:

- kumppaneiden yhdenvertaisuus ja kehitysstrategioiden itsehallinta: kumppanuuden tavoitteiden toteuttamiseksi AKT-valtiot määrittelevät niiden talouden ja yhteiskunnan kehitysstrategiat täysivaltaisesti jäljempänä 9 artiklassa kuvatut olennaiset osat asianmukaisesti huomioon ottaen; kumppanuudella rohkaistaan sitä, että asianomaiset maat ja niiden kansalaiset ottavat kehitysstrategiat omaan hallintaansa,
- osallistuminen: vaikka pääasiallisena kumppanina onkin maan keskushallinto, kumppanuus on avoin muunkinlaisille toimijoille kaikkien yhteiskuntaryhmien, myös yksityissektorin ja kansalaisyhteiskunnan järjestöjen, rohkaisemiseksi liittymään politiikan, talouden ja yhteiskuntälämän valtavirtaan,
- vuoropuhelun avainasema ja keskinäisten velvoitteiden täyttäminen: osapuolten vuoropuhelunsa yhteydessä omaksumat velvoitteet ovat keskeisellä sijalla niiden kumppanuus- ja yhteistyösuhteissa, ja
- erilaistaminen ja alueellistaminen: yhteistyön järjestelyt ja painopisteet vaihtelevat kumppanin kehitystason, tarpeiden, edistymisen ja pitkän aikavälin kehitysstrategian mukaan. Erityisesti alueellista ulottuvuutta painotetaan. Vähiten kehittyneille maille suodaan erityiskohtelu, ja sisämaa- ja saarivaltioiden haavoittuvuus otetaan huomioon.

3 artikla

Sopimuksen tavoitteiden saavuttaminen

Osapuolet toteuttavat tämän sopimuksen puitteissa kukin osaltaan tarvittavat yleiset tai erityiset toimenpiteet varmistaakseen sopimuksesta johtuvien velvoitteiden täyttymisen ja helpottaakseen sen tavoitteiden saavuttamista. Ne pidättyvät kaikista toimenpiteistä, jotka ovat omiaan vaarantamaan nämä tavoitteet.

2 LUKU

Kumppanuuden toimijat

4 artikla

Yleinen lähestymistapa

AKT-valtiot määrittelevät kehitystä koskevat periaatteet ja strategiat sekä talous- ja yhteiskuntamallinsa täysivaltaisesti. Ne laativat Euroopan yhteisön kanssa tässä sopimuksessa tarkoitetut yhteistyöohjelmat. Osapuolet kuitenkin tunnustavat valtiosta riippumattomien toimijoiden täydentävän roolin ja vaikutusmahdollisuudet kehitysprosessissa. Tästä syystä ja tässä sopimuksessa määrätyn edellytyksen sekä milloin se on tarkoituksenmukaista, valtioista riippumattomille toimijoille

- tiedotetaan ja niitä kuullaan yhteistyöpolitiikoista ja -strategioista, yhteistyön painopisteistä erityisesti niitä koskevalla tai niihin suoraan vaikuttavilla aloilla sekä poliittisesta vuoropuhelusta,
- niille myönnetään tässä sopimuksessa määrätyn edellytyksen rahoitusta paikallisen kehityksen tukemiseen,
- ne osallistuvat yhteistyöhankkeiden ja -ohjelmien täytäntöönpanoon aloilla, jotka koskevat niitä tai joilla niillä on suhteellinen etu,
- niitä tuetaan suorituskyvyn lisäämisessä kriittisillä aloilla niiden edellytysten vahvistamiseksi erityisesti organisaation ja edustuksen sekä kuulemismekanismien, myös viestintä- ja vuoropuhelukanavien, luomisen osalta ja strategisten liittoutumien edistämiseksi.

5 artikla

Tiedotus

Yhteistyöllä tuetaan toimia tietojen antamiseksi ja tietoisuuden lisäämiseksi AKT-EU-kumppanuuden perustekijöistä. Lisäksi yhteistyöllä

- tuetaan kumppanuutta ja luodaan yhteyksiä AKT-valtioiden toimijoiden ja EU:n toimijoiden välille sekä
- vahvistetaan verkottumista sekä asiantuntemuksen ja kokemusten vaihtoa toimijoiden kesken.

6 artikla

M ä ä r i t e l m ä t

1. Yhteistyön toimijoita ovat
  - a) hallinto (paikallinen, kansallinen ja alueellinen), ja
  - b) valtiosta riippumattomat tahot eli
    - yksityissektori,
    - taloudelliset ja sosiaaliset kumppanit, myös ammattijärjestöt, sekä
    - kansalaisyhteiskunta kansallisine piirteineen sen kaikissa ilmentymissä.
2. Valtiosta riippumattomien toimijoiden tunnustaminen osapuolten taholta riippuu siitä, miten kyseiset toimijat vastaavat väestön tarpeisiin, niiden erityisosaamisesta sekä siitä, onko ne järjestetty ja johdetaan niitä demokraattisesti ja avoimesti.

7 artikla

Toimintaedellytysten kehittäminen

Kansalaisyhteiskunnan panosta kehitykseen voidaan edistää vahvistamalla yhteiskunnallisia järjestöjä ja voittoa tavoittelemattomia, valtiosta riippumattomia järjestöjä kaikilla yhteistyön aloilla. Tämä edellyttää

- tällaisten järjestöjen perustamisen ja kehittämisen rohkaisemista ja tukemista, sekä
- järjestelyjen luomista tällaisten järjestöjen ottamiseksi mukaan kehitysstrategioiden ja -ohjelmien suunnitteluun, täytäntöönpanoon ja arviointiin.

II OSASTO

POLIITTINEN ULOTTUVUUS

8 artikla

Poliittinen vuoropuhelu

1. Osapuolet käyvät säännöllisesti kattavaa, tasapainoista ja perusteellista poliittista vuoropuhelua, joka johtaa molemmin puolin tehtäviin sitoumuksiin.

2. Vuoropuhelun tavoitteena on vaihtaa tietoja, edistää keskinäistä ymmärtämystä ja helpottaa painopisteistä sopimista ja yhteisten asialistojen laatimista erityisesti tunnustamalla olemassa olevat yhteydet osapuolten välisten suhteiden eri osatekijöiden ja tässä sopimuksessa määriteltyjen yhteistyön eri osa-alueiden välillä. Vuoropuhelulla helpotetaan osapuolten välisiä keskusteluja kansainvälisissä yhteyksissä. Vuoropuhelun tavoitteena on myös estää sellaisten tilanteiden syntyminen, joissa jokin osapuoli katsoisi tarpeelliseksi soveltaa sopimuksen täyttämättä jättämistä koskevaa lauseketta.

3. Vuoropuhelu kattaa kaikki tässä sopimuksessa asetetut tavoitteet sekä kaikki kysymykset, joihin sisältyy yhteinen, yleinen, alueellinen tai alueita pienempiä yksiköitä koskeva ulottuvuus. Vuoropuhelun kautta osapuolet edistävät rauhaa, turvallisuutta, vakautta sekä vakaata ja demokraattista poliittista toimintaympäristöä. Vuoropuhelua käydään yhteistyöstrategioista sekä yleisistä ja alakohtaisista politiikoista ympäristöön, sukupuoleen, maahanmuuttoon ja kulttuuriperintöön liittyvät kysymykset mukaan luettuina.

4. Vuoropuhelussa keskitytään muun muassa poliittisiin erityiskysymyksiin, jotka askarruttavat molempia osapuolia tai joilla on yleistä merkitystä sopimuksen tavoitteiden saavuttamisen kannalta, kuten asekauppaan, kohtuuttomiin sotilasmenoihin, huumeisiin ja järjestäytyneeseen rikollisuuteen tai etniseen alkuperään, uskontoon tai rotuun perustuvaan syrjintään. Lisäksi vuoropuhelun osana arvioidaan säännöllisesti tilanteen kehittymistä ihmisoikeuksien kunnioittamisen, demokratian periaatteiden ja oikeusvaltion periaatteen noudattamisen sekä hyvän hallintotavan osalta.

5. Laaja-alaiset politiikat, joilla edistetään rauhaa sekä ehkäistään, hallitaan ja ratkaistaan väkivaltaisia selkkauksia, ovat tärkeä osa tätä vuoropuhelua, samoin kuin tarve ottaa rauhan ja demokratiaan perustuvan vakauden tavoite täysimääräisesti huomioon yhteistyön ensisijaisia aloja määriteltäessä.

6. Vuoropuhelua käydään joustavasti. Se on tarpeen mukaan joko virallista tai epävirallista, ja sitä käydään sekä toimielinjärjestelmän puitteissa että sen ulkopuolella tarkoituksenmukaisessa muodossa ja tarkoituksenmukaisella tasolla, mukaan lukien alueellinen, tätä pienempien yksiköiden tai kansallinen taso.

7. Alueelliset ja tätä pienempiä yksiköitä edustavat organisaatiot sekä kansalaisyhteiskunnan järjestöjen edustajat otetaan mukaan vuoropuheluun.

9 artikla

Olennesset osat ja perusosa

1. Yhteistyö ohjataan yksilöön keskittyvään kestäväan kehitykseen, koska yksilö on kehityksen tärkein liikkeellepaneva voima ja hyödynsaaja; tämä edellyttää kaikkien ihmisoikeuksien kunnioittamista ja edistämistä.

Kaikkien ihmisoikeuksien ja perusvapauksien sekä myös sosiaalisten perusoikeuksien kunnioittaminen, oikeusvaltiolle perustuva demokratia sekä avoin ja vastuullinen hallintotapa ovat olennainen osa kestäväan kehitystä.

2. Osapuolet viittaavat ihmisoikeuksien kunnioittamista koskeviin kansainvälisiin velvoitteisiinsa ja sitoumuksiinsa. Ne toistavat voimakkaan sitoutumisensa kunnioittaa ihmisarvoa ja ihmisoikeuksia, joihin yksilöllä ja kansoilla on oikeus. Ihmisoikeudet ovat yleismaailmallisia, jakamattomia ja toisiinsa sidoksissa. Osapuolet sitoutuvat edistämään ja suojelemaan kaikkia perusvapauksia ja ihmisoikeuksia, olivatpa ne kansalaisuuteen liittyviä ja poliittisia tai taloudellisia, yhteiskunnallisia ja kulttuurisia. Osapuolet vahvistavat tässä yhteydessä uudelleen miesten ja naisten olevan tasa-arvoisia.

Osapuolet vahvistavat, että demokratisointi, kehitys sekä perusvapauksien ja ihmisoikeuksien suojaaminen ovat toisiinsa sidoksissa ja toisiaan vahvistavia. Demokratian periaatteet tunnustetaan yleismaailmallisesti valtiokoneiston perustana oleviksi periaatteiksi, joilla varmistetaan valtiovallan käytön oikeutus, sen valtiosääntö-, lainsäädäntö- ja sääntelyjärjestelmässä ilmenemismuodon saavien toimien laillisuus sekä osallistumismekanismien olemassaolo. Kukin maa kehittää demokraattisen kulttuurinsa yleismaailmallisesti tunnustettujen periaatteiden pohjalta.

Hallinnon rakenne ja eri vallankäyttäjien valtaoikeudet perustuvat oikeusvaltion periaatteelle, mikä käsittää erityisesti tehokkaat ja kaikkien ulottuvilla olevat oikeussuojakeinot, riippumattoman ja yhdenvertaisuuden lain edessä takaavan oikeusjärjestelmän sekä kaikilta osin lain alaisuudessa toimivan toimeenpanovallan käyttäjän.

AKT-EU-kumppanuuden perustana olevat ihmisoikeudet sekä demokratian ja oikeusvaltion periaate muodostavat osapuolten sisä- ja ulkopoliitiikan perustan ja ovat tässä sopimuksessa tarkoitettuja olennaisia osia.

3. Poliittisessa ja institutionaalisessa ympäristössä, joka vaalii ihmisoikeuksia sekä demokratian ja oikeusvaltion periaatteita, hyvä hallintotapa tarkoittaa luonnonvarojen, inhimillisten ja taloudellisten resurssien sekä rahoitusvarojen avointa ja vastuullista hallintaa osana oikeudenmukaista ja kestävää kehitystä. Se edellyttää viranomaisilta selkeitä päätöksentekomenettelyjä, avoimia ja vastuullisia instituutioita, lain noudattamisen ensisijaisuutta resurssien hallinnassa ja jakamisessa sekä toimintaedellytysten kehittämistä erityisesti korruption ehkäisemiseen ja kitkemiseen tarkoitettujen toimien suunnittelemiseksi ja toteuttamiseksi.

AKT-EU-kumppanuuden perustana oleva hyvä hallintotapa muodostaa osapuolten sisä- ja ulkopoliitiikan perustan ja tässä sopimuksessa tarkoitetun perusosan. Osapuolet sopivat, että ainoastaan jäljempänä 97 artiklassa määritellyt vakavat korruptiotapaukset, myös korruptioon johtava lahjonta, rikkovat kyseistä tekijää.

4. Kumppanuudella tuetaan aktiivisesti ihmisoikeuksien edistämistä, demokratisointia, oikeusvaltion vakiinnuttamista sekä hyvää hallintotapaa.

Nämä alat ovat tärkeitä poliittisen vuoropuhelun aiheita. Tässä vuoropuhelussa osapuolet kiinnittävät erityistä huomiota käynnissä oleviin muutoksiin ja saavutetun edistyksen jatkumiseen. Tässä säännöllisessä arvioinnissa otetaan huomioon kunkin maan taloudellinen, yhteiskunnallinen, kulttuurinen ja historiallinen tausta.

Nämä alat ovat myös kehitysstrategioille annettavan tuen keskipisteessä. Yhteisö tukee poliittisia, institutionaalisia ja oikeudellisia uudistuksia sekä julkisten ja yksityisten toimijoiden ja kansalaisyhteiskunnan toimintaedellytysten kehittämistä osana asianomaisen valtion ja yhteisön kesken sovittuja strategioita.

10 artikla

Poliittisen toimintaympäristön muut osatekijät

1. Osapuolet katsovat seuraavien tekijöiden edistävän vakaan ja demokraattisen poliittisen toimintaympäristön säilymistä ja vahvistumista:

- kestävä ja oikeudenmukainen kehitys, johon kuuluu muun muassa tuotantoresurssien ja olennaisten palvelujen saanti sekä oikeussuoja,
- aktiivisen ja järjestäytyneen kansalaisyhteiskunnan ja yksityissektorin osallistuminen nykyistä enemmän.

2. Osapuolet tunnustavat, että markkinatalouden periaatteet yhdessä avointen kilpailusääntöjen ja järkevän talous- ja sosiaalipoliitiikan kanssa edistävät kumppanuuden tavoitteiden saavuttamista.

11 artikla

Rauhaa rakentavat politiikat sekä selkkausten ehkäiseminen ja ratkaiseminen

1. Osapuolet jatkavat osana kumppanuutta aktiivista, kattavaa ja kokonaisvaltaista politiikkaa rauhan rakentamiseksi sekä selkkausten ehkäisemiseksi ja ratkaisemiseksi. Tämä politiikka perustuu itsehallinnan periaatteelle. Siinä keskitytään erityisesti alueiden, tätä pienempien yksiköiden ja kansallisten toimintaedellytysten kehittämiseen sekä väkivaltaisten selkkausten ehkäisemiseen varhaisessa vaiheessa ratkomalla niiden perussyitä kohdennetusti ja yhdistelemällä tarkoituksenmukaisesti kaikkia käytettävissä olevia välineitä.

2. Rauhan rakentamisessa sekä selkkausten ehkäisemisessä ja ratkaisemisessa tuetaan erityisesti poliittisten, taloudellisten, yhteiskunnallisten ja kulttuuristen osallistumismahdollisuuksien jakamista tasapuolisesti kaikkien yhteiskuntaryhmien kesken, hallinnon demokratiaan perustuvan oikeutuksen ja tehokkuuden vahvistamista, tehokkaiden mekanismien luomista eri ryhmien etujen sovittamiseksi yhteen rauhanomaisesti, eri yhteiskuntaryhmiä erottavien kuilujen kuromista umpeen sekä aktiivista ja järjestäytyntä kansalaisyhteiskuntaa.

3. Muita kyseeseen tulevia toimia ovat muuan muassa seuraavien toimien tukeminen: välitys-, neuvottelu- ja sovittelutoimet, yhteisten ja niukkojen luonnonvarojen tehokas alueellinen hallinta, entisten taistelijoiden demobilisointi ja uudelleen sopeuttaminen yhteiskuntaan, lapsisotilasongelman ratkaiseminen sekä tarkoituksenmukaiset toimet vastuullisten rajojen asettamiseksi sotilasmenoille ja asekaupalle muun

muassa tukemalla sovittujen normien ja toimintasääntöjen edistämistä ja noudattamista. Tässä yhteydessä korostetaan erityisesti jalkaväkimien vastaista toimintaa sekä käsiaseiden ja kevyiden aseiden liiallisen ja valvomattoman leviämisen, laittoman kaupan ja keskittymisen estämistä.

4. Väkivaltaisissa selkkauksissa osapuolet toteuttavat kaikki tarkoituksenmukaiset toimet väkivallan voimistumisen ehkäisemiseksi, sen alueellisen leviämisen rajoittamiseksi ja riitojen rauhanomaisen ratkaisun helpottamiseksi. Erityistä huomiota kiinnitetään sen varmistamiseen, että yhteistyöhön tarkoitettuja rahoitusvaroja käytetään kumppanuuden periaatteiden ja tavoitteiden mukaisesti ja että varoja ei käytetä sotilaallisiin tarkoituksiin.

5. Selkkauksen jälkeisissä tilanteissa osapuolet toteuttavat kaikki tarkoituksenmukaiset toimet helpottaakseen paluuta väkivallattomaan, vakaaseen ja pysyvään tilanteeseen. Osapuolet huolehtivat tarpeellisten yhteyksien luomisesta hätätoimien, ennalleensaattamisen ja kehitysyhteistyön välille.

12 artikla

Yhteisön politiikkojen johdonmukaisuus ja niiden vaikutustämän sopimuksen täytäntönpaanoon

Jos yhteisö aikoo toimivaltaansa käyttäessään toteuttaa toimenpiteen, jolla voi olla vaikutusta AKT-valtioiden tämän sopimuksen tavoitteisiin liittyviin etuihin, se tiedottaa näille valtioille aikeistaan riittävän ajoissa, sanotun kuitenkin rajoittamatta 96 artiklan soveltamista. Tätä tarkoitusta varten komissio antaa AKT-valtioiden sihteeristölle yhtäaikaaisesti tiedoksi tällaisia toimenpiteitä koskevan ehdotuksensa. AKT-valtiot voivat tarvittaessa esittää tiedonsaantia koskevan pyynnön myös omasta aloitteestaan.

Neuvottelut käydään AKT-valtioiden pyynnöstä viipymättä, jotta niiden huoli kyseisten toimenpiteiden vaikutuksista voidaan ottaa huomioon ennen lopullisen päätöksen tekemistä.

Tällaisten neuvottelujen jälkeen AKT-valtiot voivat lisäksi toimittaa huolenaiheensa mahdollisimman pian kirjallisina yhteisölle ja tehdä ehdotuksia muutoksiksi, joilla huolenaiheisiin olisi vastattava.

Jos yhteisö ei suostu AKT-valtioiden ehdotuksiin, se antaa niille mahdollisimman pian asiasta tiedon ja perustelee kantansa.

Lisäksi AKT-valtioille annetaan riittävät tiedot tällaisten päätösten voimaantulosta, mahdollisuuksien mukaan edeltäkin.

13 artikla

Maahanmuutto

1. Maahanmuuttokysymyksestä käydään perusteellista vuoropuhelua osana AKT-EU-kumppanuutta.

Osapuolet vahvistavat voimassa olevat, kansainvälisen oikeuden mukaiset velvoitteensa ja sitoumuksensa ihmisoikeuksien kunnioittamiseksi ja kaikkinaisen alkuperään, sukupuoleen, rotuun, kieleen ja uskontoon perustuvan syrjinnän poistamiseksi.

2. Osapuolet ovat yhtä mieltä siitä, että kumppanuus tarkoittaa maahanmuuton osalta niiden alueella laillisesti asuvien kolmannen maan kansalaisten oikeudenmukaista kohtelua, kotouttamispolitiikkaa, jonka tavoitteena on oman maan kansalaisten oikeuksiin verrattavien oikeuksien myöntäminen ja velvollisuuksiin verrattavien velvollisuuksien edellyttäminen, syrjimättömyyden edistämistä talous-, yhteiskunta- ja kulttuurialueissa sekä rasismien ja muukalaisvihan vastaisten toimenpiteiden laatimista.

3. Kunkin jäsenvaltion alueellaan laillisesti työssä oleville AKT-valtioiden työntekijöille myöntämään kohteluun ei saa sisältyä minkäänlaista kansallisuuteen perustuvaa syrjintää työehtojen, palkkauksen ja irtisanomisen osalta suhteessa sen omiin kansalaisiin. Kunkin AKT-valtio myöntää lisäksi vastaavanlaisen syrjimättömyyskohtelun työntekijöille, jotka ovat jäsenvaltioiden kansalaisia.

4. Osapuolet katsovat, että köyhyyden vähentämiseen, elin- ja työolosuhteiden parantamiseen, työpaikkojen luomiseen ja koulutuksen kehittämiseen pyrkivät strategiat tasoittavat osaltaan muuttovirtoja pitkällä aikavälillä.

Osapuolet ottavat kehitysstrategioissa sekä kansallisessa ja alueellisessa suunnittelussa huomioon muuttovirtoihin liittyvät rakenteelliset rasitteet voidakseen tukea niiden alueiden taloudellista ja yhteiskunnallista kehitystä, joista siirtolaiset ovat lähtöisin, ja vähentää köyhyyttä.

Yhteisö tukee kansallisten ja alueellisten yhteistyöohjelmien kautta AKT-valtioiden kansalaisten koulutusta omassa maassaan, toisessa AKT-valtiossa tai jäsenvaltiossa. Jos koulutus tapahtuu jäsenvaltiossa, sopimuspuolet huolehtivat siitä, että toimien tavoitteena on AKT-valtioiden kansalaisten ammattiin sijoittuminen omassa maassaan.

Osapuolet laativat erityisesti uusia viestintätekniikoita käyttämällä yhteistyöohjelmia helpottaakseen AKT-valtioiden opiskelijoiden pääsyä koulutukseen.

5. a) Ministerineuvosto tarkastelee osana poliittista vuoropuhelua laittomaan siirtolaisuuteen liittyviä kysymyksiä luodakseen tarpeen mukaan keinot ennalta ehkäisevälle politiikalle.
- b) Tässä yhteydessä osapuolet sopivat huolehtivansa erityisesti siitä, että yksilön oikeuksia ja ihmisarvoa kunnioitetaan kaikissa laittomien siirtolaisten palauttamista omaan maahansa koskevissa menettelyissä. Tällöin asianomaiset viranomaiset soveltavat tällaisiin henkilöihin heidän paluunsa helpottamiseksi välttämättömiä hallinnollisia järjestelyjä.
- c) Lisäksi osapuolet sopivat seuraavaa:
- i) kukin Euroopan unionin jäsenvaltio hyväksyy niiden kansalaistensa palauttamisen ja takaisinoton, jotka oleskelevat laittomasti jonkin AKT-valtion alueella, ja ottaa heidät vastaan kyseisen valtion pyynnöstä ilman lisämuodollisuuksia, ja
- kukin AKT-valtio hyväksyy niiden kansalaistensa palauttamisen ja takaisinoton, jotka oleskelevat laittomasti jonkin Euroopan unionin jäsenvaltion alueella, ja ottaa heidät vastaan kyseisen jäsenvaltion pyynnöstä ilman lisämuodollisuuksia.
- Jäsenvaltiot ja AKT-valtiot myöntävät kansalaisilleen näihin tarkoituksiin asianmukaiset henkilöllisyystodistukset.

- Euroopan unionin jäsenvaltioiden osalta tämän alakohdan velvoitteita sovelletaan ainoastaan sellaisiin henkilöihin, joiden katsotaan yhteisön kannalta olevan niiden kansalaisia Euroopan yhteisön perustamissopimuksen julistuksessa N:o 2 esitetyn mukaisesti. AKT-valtioiden osalta tämän kohdan velvoitteita sovelletaan ainoastaan sellaisiin henkilöihin, joiden katsotaan olevan niiden kansalaisia asianomaisen maan oikeusjärjestelmän mukaisesti.
- ii) Osapuolen pyynnöstä aloitetaan AKT-valtioiden kanssa neuvottelut sellaisten kahdenvälisten sopimusten tekemiseksi, joilla säännellään niiden kansalaisten takaisinottoa ja palauttamista koskevia erityisvelvoitteita; neuvottelut käydään hyvässä uskossa ja kansainvälisen oikeuden asiaa koskevat säännöt asianmukaisesti huomioon ottaen. Näillä sopimuksilla säännellään myös kolmannen maan kansalaisten ja kansalaisuutta vailla olevien henkilöiden takaisinottojärjestelyjä, jos jokin osapuoli katsoo sen tarpeelliseksi. Tällaisissa sopimuksissa vahvistetaan kyseisten järjestelyjen piiriin kuuluvia henkilöryhmiä koskevat yksityiskohtaiset ja niihin kuuluvien henkilöiden takaisinottoa ja palauttamista koskevat yksityiskohtaiset säännöt.
- AKT-valtioille annetaan tarkoituksenmukaista apua näiden sopimusten täytäntöön panemiseksi.
- iii) Tässä c kohdassa 'osapuolella' tarkoitetaan yhteisöä, mitä tahansa yhteisön jäsenvaltiota ja mitä tahansa AKT-valtiota.

2. OSA

INSTITUTIONAALISET MÄÄRÄYKSET

14 artikla

Yhteiset toimielimet

Tämän sopimuksen toimielimiä ovat ministerineuvosto, suurlähettiläskomitea ja yhteinen edustajakokous.

15 artikla

Ministerineuvosto

1. Ministerineuvoston muodostavat Euroopan Unionin neuvoston ja Euroopan yhteisöjen komission jäsenet sekä yksi jäsen kunkin AKT-valtion hallituksesta.

Ministerineuvoston puheenjohtajana toimivat vuorotellen Euroopan unionin neuvoston jäsen ja jonkin AKT-valtion hallituksen jäsen.

Neuvosto kokoontuu puheenjohtajansa aloitteesta yleensä kerran vuodessa ja aina tarvittaessa sekä käsiteltävien asioiden kannalta tarkoituksenmukaisessa muodossa ja maantieteellisessä kokoonpanossa.

2. Ministerineuvoston tehtävänä on

- a) johtaa poliittista vuoropuhelua,
- b) hyväksyä politiikan suuntaviivat ja tehdä tämän sopimuksen määräysten täytäntöön panemiseksi tarvittavat päätökset, erityisesti tämän sopimuksen erityisalojen tai minkä tahansa muun, merkitykselliseksi osoittautuvan alan kehitysstrategioiden sekä menettelyjen osalta,
- c) tarkastella kaikkia tämän sopimuksen tehokasta ja toimivaa täytäntöönpanoa tai sen tavoitteiden saavuttamista haittaavia kysymyksiä ja ratkaista ne, ja

d) huolehtia neuvottelumekanismien moitteettomasta toiminnasta.

3. Ministerineuvosto tekee päätöksensä osapuolten yhteisellä sopimuksella. Ministerineuvoston päätökset katsotaan päteviksi ainoastaan, jos puolet Euroopan unionin neuvoston jäsenistä, yksi komission jäsen ja kaksi kolmasosaa AKT-valtioiden hallituksia edustavista jäsenistä on läsnä. Jos jokin ministerineuvoston jäsen on estynyt osallistumasta, hän voi lähettää tilalleen edustajan. Edustajalla on kaikki edustamansa jäsenen oikeudet.

Ministerineuvosto voi tehdä osapuolia sitovia päätöksiä ja antaa päätöslauselmia, suosituksia ja lausuntoja. Se tarkastelee yhteisen edustajakokouksen antamia päätöslauselmia ja suosituksia ja ottaa ne huomioon.

Ministerineuvosto käy jatkuvaa vuoropuhelua sosiaalisten ja taloudellisten kumppaneiden edustajien sekä muiden AKT-valtioiden ja EU:n kansalaisyhteiskunnan toimijoiden kanssa. Tätä tarkoitusta varten voidaan sen kokousten ohessa järjestää kuulemisia.

4. Ministerineuvosto voi siirtää toimivaltaansa suurlähettiläskomitealle.

5. Ministerineuvosto vahvistaa työjärjestyksensä kuuden kuukauden kuluessa tämän sopimuksen voimaantulosta.

16 artikla

Suurlähettiläskomitea

1. Suurlähettiläskomitea muodostuu kunkin jäsenvaltion pysyvistä edustajista Euroopan Unionissa ja komission edustajista sekä kunkin AKT-valtion Euroopan Unionissa olevan edustuston päälliköistä.

Suurlähettiläskomitean puheenjohtajana toimivat vuorotellen yhteisön nimeämä jäsenvaltion pysyvä edustaja ja AKT-valtioiden nimeämä AKT-valtion edustuston päällikkö.

2. Komitea avustaa ministerineuvostoa sen tehtävien hoidossa ja suorittaa neuvoston sille antamat toimeksiannot. Tähän liittyen se seuraa tämän sopimuksen täytäntöönpanoa ja siinä asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

Suurlähettiläskomitea kokoontuu säännöllisesti, erityisesti valmistellakseen neuvoston istuntoja, ja aina tarvittaessa.

3. Komitea vahvistaa työjärjestyksensä kuuden kuukauden kuluessa tämän sopimuksen voimaantulosta.

17 artikla

Yhteinen edustajakokous

1. Yhteinen edustajakokous muodostuu yhtä monesta EU:n ja AKT-valtioiden edustajasta. Yhteisen edustajakokouksen jäsenet ovat Euroopan parlamentin jäseniä ja kunkin AKT-valtion parlamentin jäseniä tai, jos tämä ei ole mahdollista, kunkin AKT-valtion parlamentin nimeämiä edustajia. Jos maassa ei ole parlamenttia, asiaomaisen AKT-valtion edustajan osallistumiselle on saatava yhteisen edustajakokouksen ennakolta antama hyväksyntä.

2. Yhteisen edustajakokouksen tehtävä neuvoa-antavana elimenä on

- edistää demokratiakehitystä vuoropuhelun ja kuulemisen kautta,
- lisätä Euroopan unionin ja AKT-valtioiden kansojen keskinäistä ymmärrystä sekä yleistä tietoisuutta kehitysasioista,
- keskustella kehitykseen ja AKT-EU-kumppanuuteen liittyvistä kysymyksistä,
- antaa päätöslauselmia sekä suosituksia ministerineuvostolle tämän sopimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi.

3. Yhteinen edustajakokous kokoontuu kahdesti vuodessa vuorotellen Euroopan unionin alueella ja jossain AKT-valtiossa järjestettävään täysistuntoon. EU:n jäsenvaltioiden ja AKT-valtioiden parlamenttien jäsenten välisiä kokouksia voidaan järjestää alueiden ja sitä pienempien yksiköiden tasolla alueellisen yhdentymisen vahvistamiseksi ja kansallisten parlamenttien välisen yhteistyön edistämiseksi.

Yhteinen edustajakokous pitää yllä säännöllisiä yhteyksiä AKT-valtioiden ja EU:n taloudellisten ja sosiaalisten kumppaneiden edustajien ja muiden kansalaisyhteiskunnan toimijoiden kanssa saadakseen selville heidän näkemyksensä tämän sopimuksen tavoitteiden saavuttamisesta.

4. Yhteinen edustajakokous vahvistaa työjärjestyksensä kuuden kuukauden kuluessa tämän sopimuksen voimaantulosta.

3. OSA

YHTEISTYÖSTRATEGIAT

18 artikla

Yhteistyöstrategiat perustuvat kehitysstrategioihin sekä talou-

delliseen ja kaupalliseen yhteistyöhön, jotka ovat toisiinsa sidoksissa ja toisiaan täydentäviä. Osapuolet huolehtivat siitä, että molemmilla edellä mainituilla aloilla toteutettavat toimet ovat toisiaan vahvistavia.

I OSASTO

KEHITYSSTRATEGIAT

1 LUKU

Yleinen toimintakehys

19 artikla

Periaatteet ja tavoitteet

1. AKT-EY-yhteistyön päätavoitteita ovat köyhyyden vähentäminen ja lopulta sen poistaminen, kestävä kehitys ja AKT-valtioiden asteittainen integroituminen maailmantalouteen. Tähän liittyen yhteistyön toimintakehys ja suuntaviivat määritellään kunkin AKT-valtion olosuhteiden mukaan, niillä edistetään talous- ja yhteiskuntauudistusten paikallistason itsehallintaa sekä yksityissektorin ja kansalaisyhteiskunnan toimijoiden ottamista mukaan kehitysprosessiin.

2. Yhdistyneiden Kansakuntien konferenssien päätöslauselmat sekä kansainvälisellä tasolla sovitut tavoitteet ja toimintaohjelmat samoin kuin niiden jatkotoimet muodostavat kehitystä koskevien periaatteiden perustan yhteistyössä. Yhteistyössä otetaan huomioon myös kehitysyhteistyön kansainväliset tavoitteet erityisen huomion ollessa kehityksen laatua ja määrää osoittavien indikaattoreiden käyttöönnotossa.

3. Kunkin AKT-valtion hallitukset ja valtiosta riippumattomat toimijat käyvät keskusteluja maan kehittämisstrategioista ja yhteiskunnan siihen antamasta tuesta.

20 artikla

Lähestymistapa

1. AKT-EY-kehitysyhteistyön tavoitteisiin pyritään kokonaisvaltaisten strategioiden avulla, joissa yhdistyvät taloudelliset, yhteiskunnalliset, kulttuuriset, ympäristöön liittyvät ja institutionaaliset tekijät, joita on hallittava paikallisesti. Yhteistyöllä luodaan siten yhtenäinen, toiminnan mahdollistava

tukikehys AKT-valtioiden omille kehitysstrategioille, millä varmistetaan eri tekijöiden välinen täydentävyys ja vuorovaikutus. Tätä taustaa vasten ja osana AKT-valtioiden kehityspolitiikkoja ja uudistuksia AKT-EY-yhteistyöstrategioilla pyritään

- a) saavuttamaan nopea ja kestävä, työpaikkoja luova talouskasvu, kehittämään yksityissektoria, edistämään työllisyyttä, parantamaan tuottavaan taloudelliseen toimintaan pääsyä ja tuotantoresurssien saantia sekä edistämään alueellista yhteistyötä ja yhdentymistä,
- b) edistämään yksilön ja yhteiskunnan kehitystä sekä huolehtimaan siitä, että kasvun tulokset jaetaan laajasti ja oikeudenmukaisesti, samoin kuin edistämään sukupuolten tasa-arvoa,
- c) edistämään yhteisöjen kulttuuriarvoja ja niiden erityistä vuorovaikutusta eri taloudellisten, poliittisten ja yhteiskunnallisten tekijöiden kanssa,
- d) edistämään institutionaalisia uudistuksia ja instituutioiden kehittämistä, vahvistamaan demokratian, hyvän hallintotavan sekä tehokkaan ja kilpailukykyisen markkinatalouden vakiinnuttamisen edellyttämiä instituutioita sekä parantamaan kehityksen ja kumppanuuden toimintaedellytyksiä, ja
- e) edistämään ympäristön kannalta kestävästä kehityksestä, uudentumista ja parhaita toimintatapoja sekä luonnonvarojen säilyttämistä.

2. Seuraavat aihepiirit tai monialaiset aiheet otetaan järjestelmällisesti huomioon kaikilla yhteistyöaloilla: sukupuoli- ja ympäristökysymykset sekä instituutioiden ja toimintaedellytysten kehittäminen. Näille aloille voidaan myös myöntää yhteisön tukea.

3. Kehitysyhteistyön tavoitteita ja strategioita, erityisesti alakohtaisia politiikkoja ja strategioita koskevista yksityiskohteisista asiakirjoista laaditaan yhteenveto, jossa annetaan yhteistyön erityisaloja tai osa-alueita koskevia toimintaohjeita. Ministerineuvosto voi tarkistaa, tarkastella ja/tai muuttaa näitä asiakirjoja kehitysrahoitusyhteistyön AKT-EY-komitean tekemän suosituksen perusteella.

2 LUKU

Tukialat

1 JAKSO

Talouskehitys

21 artikla

Investoinnit ja yksityissektorin kehittäminen

1. Yhteistyöllä tuetaan tarvittavia taloudellisia ja institutionaalisia uudistuksia ja politiikkoja kansallisella ja/tai alueellisella tasolla, ja niillä pyritään luomaan yksityisinvestointeja suosiva toimintaympäristö ja tekemään yksityissektorista dynaaminen, elinkelpoinen ja kilpailukykyinen. Lisäksi yhteistyöllä tuetaan

- julkisen ja yksityisen sektorin välisen vuoropuhelun ja yhteistyön edistämistä,
- yrittäjyyteen liittyvän osaamisen ja liiketoimintakulttuurin kehittämistä,
- yksityistämistä ja yritystoiminnan uudistamista, sekä
- sovittelu- ja välimiesmenettelyjen kehittämistä ja ajanmukaistamista.

2. Yhteistyöllä tuetaan myös sekä virallisella että epävirallisella sektorilla toimiville yksityisyrittäjille tarkoitettujen rahoituspalvelujen ja muiden palvelujen laadun, tarjonnan ja saannin parantamista

- ohjaamalla ja houkuttelemalla sekä koti- että ulkomaisten yksityissäastöjen virtoja yksityisyrittäjien rahoittamiseen tukemalla nykyaikaisen rahoitussektorin, myös pääomamarkkinoiden, rahoituslaitosten ja kestävien mikrorahoitustoimien, kehittämiseen tähtäävää politiikkaa,
- kehittämällä ja lujittamalla liikealan instituutioita ja välittäjäorganisaatioita, yhdistyksiä, kauppakamareita ja yksityissektorin paikallisia tarjoajia, jotka tukevat ja toimittavat yrityksille muita kuin rahoituspalveluja, esimerkiksi ammatillisia, teknisiä, liikkeenjohdollisia, koulutuksellisia ja kaupallisia tukipalveluja, sekä

- tukemalla instituutioita, ohjelmia, toimia ja aloitteita, joilla edistetään kaikkiin liikkeenjohdon osa-alueisiin liittyvien teknologioiden, taitotiedon ja parhaiden käytänteiden kehittämistä ja siirtoa.

3. Yhteistyöllä edistetään liiketoiminnan kehittämistä tarjoamalla rahoitusta, takuujärjestelyjä ja teknistä tukea, joiden tarkoituksena on rohkaista ja tukea dynaamisten, elinkelpoisten ja kilpailukykyisten yritysten samoin kuin rahoituksen välittäjien, kuten kehitysrahoitukseen ja pääomasijoittamiseen erikoistuneiden laitosten, sekä liisausyhtiöiden perustamista, laajentamista, toiminnan monipuolistamista, tervehtyttämistä, rakenteen uudistamista, nykyaikaistamista tai yksityistämistä kaikilla talouselämän sektoreilla

- luomalla ja/tai vahvistamalla pääoman sijoittamiseen käytettäviä rahoitusvälineitä,
- parantamalla keskeisten panosten kuten liike-elämän tietopalvelujen, neuvonnan ja teknisen avun saantia,
- edistämällä vientitoimintaa erityisesti kehittämällä toimintaedellytyksiä kaikilla kauppaan liittyvillä aloilla, ja
- rohkaisemalla yritysten välisiä, myös kansallisella, alueellisella ja AKT-EU-tasolla tapahtuvaa teknologian ja taitotiedon siirtoa edellyttäviä kytkentöjä, verkostoja ja yhteistyötä sekä AKT-EY-kehitysyhteistyön tavoitteiden ja suuntaviivojen mukaisia kumppanuuksia ulkomaisten yksityissijoittajien kanssa.

4. Yhteistyöllä tuetaan mikroyritysten kehittämistä parantamalla rahoituspalvelujen ja muiden palvelujen saantia, niiden kehittämistä koskevan tarkoituksenmukaisen politiikan ja sääntelykehyksen avulla sekä tarjoamalla mikrorahoituksen parhaita käytänteitä koskevia koulutus- ja tietopalveluja.

5. Investointeja ja yksityissektorin kehittämistä tuetaan yhdistämällä makro-, meso- ja mikrotaloustason toimia ja aloitteita.

22 artikla

Makrotaloudelliset ja rakenteelliset uudistukset ja politiikat

1. Yhteistyöllä tuetaan AKT-valtioita seuraavien toimien toteuttamisessa:

- makrotalouden kasvu ja vakauttaminen harjoittamalla kurinalaista finanssi- ja rahapolitiikkaa, joka hidastaa inflaatiota, parantaa ulkoista tasapainoa ja julkisen talouden rahoitusasemaa, vahvistaa julkisen talouden hoidon kurinalaisuutta, lisää julkisen talouden avoimuutta ja tehokkuutta sekä parantaa finanssipolitiikan laatua, oikeudenmukaisuutta ja rakennetta, ja

b) rakennepolitiikat, joiden tavoitteena on vahvistaa eri toimijoiden, erityisesti yksityissektorin asemaa sekä kehittää toimintaympäristöä yritysten ja investointien määrän sekä työllisyyden lisäämiseksi, samoin kuin

23 artikla

Talouden eri sektorien kehittäminen

i) kaupan ja valuuttakurssijärjestelmien vapauttaminen sekä vaihtotaseen erien vaihdettavuuden toteuttaminen kunkin maan erityisolosuhteet huomioon ottaen,

Yhteistyöllä tuetaan kestävän kehityksen politiikkaa, institutionaalisia uudistuksia ja tarpeellisia investointeja, joilla varmistetaan oikeudenmukaisuus tuotantotoimintaan pääsyssä ja tuotantoresurssien saannissa. Erityisesti tuetaan

ii) työ- ja tavaramarkkinoiden uudistusten tukeminen,

a) sellaisten koulutusjärjestelmien kehittämistä, joiden avulla tuottavuutta voidaan parantaa sekä virallisilla että epävirallisilla sektoreilla,

iii) sellaisten rahoitusjärjestelmiä koskevien uudistusten tukeminen, joiden avulla voidaan kehittää elinkelpoisia pankki- ja muita järjestelmiä, pääomamarkkinoita ja rahoituspalveluja, myös mikrorahoitusta,

b) pääomaa, luottoja ja maa-omaisuutta erityisesti omistusoikeuden ja maan käytön osalta,

iv) yksityisten ja julkisten palvelujen laadun parantaminen, ja

c) sellaisten maaseutustrategioiden laatimista, joilla pyritään luomaan kehys osallistuvalla ja hajautetulla suunnittelulla sekä resurssien jakamisella ja hallinnalla,

v) alueellisen yhteistyön sekä talous- ja rahapolitiikkojen asteittaisen yhdentymisen tukeminen.

d) maatalouden tuotantostrategioita, kansallisia ja alueellisia elintarviketurvapolitiikkoja, vesivarojen, kalatalouden ja meren luonnonvarojen kestävä kehitystä AKT-valtioiden yksinomaisilla talousvyöhykkeillä; yhteisön ja AKT-valtioiden välillä mahdollisesti neuvoteltavissa kalastusalan sopimuksissa on otettava tämän alan kehitysstrategiat asianmukaisesti huomioon,

2. Talouspolitiikan ja rakennesopeutusohjelmien suunnittelussa otetaan huomioon asianomaisten maiden yhteiskunnallis-poliittinen tausta ja institutionaaliset valmiudet, sillä varmistetaan ohjelmien köyhyyden vähentämistä ja sosiaalipalvelujen saantia edistävä vaikutus, ja se perustuu seuraaville periaatteille:

e) talouden ja tekniikan infrastruktuuria ja palveluja, myös liikennettä, televiestintäjärjestelmiä ja viestintäpalveluja, sekä tietoyhteiskunnan kehittämistä,

a) AKT-valtioilla on ensisijainen vastuu ratkaistavien ongelmien analysoimisesta sekä uudistusten suunnittelusta ja toteutuksesta,

f) kilpailukykyisen teollisuuden, kaivostoiminnan ja energia-alan kehittämistä rohkaisemalla yksityissektorin osallistumista ja kehittämistä,

b) tukiohjelmat mukautetaan kunkin AKT-valtion tilanteeseen, ja niissä otetaan huomioon näiden valtioiden yhteiskuntaolot, kulttuuri ja ympäristö,

g) kaupan kehittämistä, myös oikeudenmukaisen kaupan edistämistä,

c) AKT-valtioiden oikeus määrittellä kehitystä koskevien strategioiden ja painopisteiden suunta ja järjestys tunnustetaan ja sitä kunnioitetaan,

h) yritysten, rahoitus- ja pankkialan sekä puiden palvelualueiden kehittämistä,

d) uudistusten tahdin on oltava realistinen sekä kunkin AKT-valtion edellytysten ja voimavarojen mukainen, ja

i) matkailun kehittämistä,

e) vahvistetaan taloudellisia ja yhteiskunnallisia uudistuksia ja politiikkoja koskevaa, kansalaisille suunnattua tiedotusta.

j) tieteen, tekniikan ja tutkimuksen infrastruktuurin ja palvelujen kehittämistä, myös uusien teknologioiden parantamista, siirtoa ja käyttöönottoa, ja

k) tuotannonalojen toimintaedellytysten vahvistamista erityisesti julkisella ja yksityisellä sektorilla.

24 artikla

Matkailu

Yhteistyöllä pyritään matkailualan kestäväan kehittämiseen AKT-valtioissa ja niiden alueita pienemmissä yksiköissä tunnustamalla matkailun kasvava merkitys AKT-valtioiden palvelualan kasvulle ja niiden osuuden laajenemiselle maailmankaupasta, sen kyky vireyttää talouden muita sektoreita ja siihen sisältyvät mahdollisuudet vaikuttaa köyhyyden poistamiseen.

Yhteistyöohjelmilla ja -hankkeilla tuetaan AKT-valtioiden pyrkimyksiä oikeudellisen ja institutionaalisen kehityksen luomiseksi ja kehittämiseksi, niiden edellytyksiä laatia ja panna täytäntöön matkailualan kestäväan kehityksen politiikkoja ja ohjelmia sekä muun muassa alan kilpailuaseman parantamista erityisesti pienten ja keski suurten yritysten osalta, investointien tukemista ja edistämistä, tuotekehitystä, myös AKT-valtioiden alkuperäiskulttuurien kehittämistä, sekä matkailualan ja talouden muiden sektorien välisten yhteyksien vahvistamista.

2 JAKSO

Sosiaalialan ja yksilön kehitys

25 artikla

Sosiaalialan kehittäminen

1. Yhteistyöllä tuetaan AKT-valtioiden pyrkimyksiä kehittää yleisiä ja alakohtaisia politiikkoja ja uudistuksia, joilla parannetaan perusinfrastruktuurin ja -sosiaalipalvelujen kattavuutta, laatua ja saantia sekä otetaan huomioon paikalliset tarpeet ja yhteiskunnan kaikkein huono-osaisimpien erityistarpeet sekä vähennetään siten eriarvoisuutta näiden palvelujen saannin osalta. Erityistä huomiota kiinnitetään sen varmistamiseen, että yhteiskunnan varoja käytetään riittävässä määrin sosiaalialalla. Tässä yhteydessä yhteistyöllä pyritään

- a) parantamaan yleissivistävää ja ammatillista koulutusta sekä kehittämään teknisiä toimintaedellytyksiä ja taitoja,
- b) parantamaan terveydenhoitojärjestelmiä ja ravitsemusta, poistamaan nälkä ja aliravitsemus sekä huolehtimaan riittävästä elintarvikkeiden tarjonnasta ja elintarviketurvasta,

- c) sisällyttämään väestökysymykset kehitysstrategioihin liittäytymiseen liittyvän terveyden, perusterveydenhuollon ja perhesuunnittelun parantamiseksi sekä naisten sukupuolielinten silpomisen ehkäisemiseksi,
- d) edistämään HI-viruksen ja aidsin torjuntaa,
- e) parantamaan talousveden saatavuutta ja puhtaan veden saantia sekä huolehtimaan asianmukaisesta viemäroinnistä,
- f) varmistamaan, että kaikille on tarjolla heidän maksukykyensä mukainen ja riittävä suoja tukemalla kustannuksiltaan alhaisia ja vähätuloisille tarkoitettuja asunto-ohjelmia ja parantamalla kaupunkisuunnittelua, sekä
- g) rohkaisemaan sosiaalisen vuoropuhelun tarjoamisen osallistumiskeinojen edistämistä ja sosiaalisten perusoikeuksien kunnioittamista.

2. Yhteistyöllä tuetaan myös sosiaalialan toimintaedellytysten kehittämistä, kuten sosiaalipolitiikan suunnittelua sekä sosiaalialan hankkeiden ja ohjelmien nykyaikaisia johtamismenetelmiä koskevia koulutusohjelmia, tekniseen innovointiin ja tutkimukseen kannustavia politiikkoja, paikallisen asiantuntemuksen kehittämistä ja kumppanuuksien edistämistä sekä kansallisen ja/tai alueellisen tason pyöreän pöydän keskusteluja.

3. Yhteistyöllä edistetään ja tuetaan sosiaaliseen suojeluun ja sosiaaliturvaan liittyvien politiikkojen ja järjestelmien kehittämistä ja täytäntöönpanoa sosiaalisen yhteenkuuluvuuden vahvistamiseksi sekä oman avun ja yhteisöllisen yhteisvastuun edistämiseksi. Tuen antamisessa keskitytään muun muassa taloudelliseen yhteisvastuuseen perustuvien aloitteiden kehittämiseen erityisesti perustamalla paikalliset tarpeet ja toimijat huomioon ottavia sosiaalialan kehitysrahastoja.

26 artikla

Nuorisio

Yhteistyöllä tuetaan myös johdonmukaisen ja kattavan politiikan laatimista nuorten voimavarojen hyödyntämiseksi, jotta he yhteiskuntaan paremmin sopeutuneina voisivat hyödyntää kykyjään täysimääräisesti. Tässä yhteydessä yhteistyöllä tuetaan politiikkoja, toimenpiteitä ja toimintaa, joiden tavoitteena on

- a) suojella lasten ja nuorten, erityisesti tyttöjen oikeuksia,
- b) edistää nuorten taitoja, energiaa, kekseliäisyyttä ja kykyä heidän taloudellisten, yhteiskunnallisten ja kulttuuristen mahdollisuuksiensa vahvistamiseksi ja työllistymismahdollisuuksiensa lisäämiseksi tuotannollisella alalla,

- c) auttaa yhteiskunnan instituutioita antamaan lapsille mahdollisuus kehittää fyysisiä, psyykkisiä, sosiaalisia ja taloudellisia voimavarojaan, ja
- d) sopeuttaa selkkausten jälkeisissä olosuhteissa elävät lapset uudelleen yhteiskuntaan kuntoutusohjelmien avulla.

27 artikla

Kulttuurin kehittäminen

Kulttuurialan yhteistyöllä pyritään

- a) sisällyttämään kulttuuriulottuvuus kaikkiin kehitysyhteistyön tasoihin,
- b) tunnustamaan, säilyttämään ja edistämään kulttuuriin perustuvia arvoja ja identiteettejä kulttuurien välisen vuoropuhelun mahdollistamiseksi,
- c) tunnustamaan, säilyttämään ja edistämään kulttuuriperinnön arvoa ja tukemaan alan toimintaedellytysten kehittämistä, ja
- d) kehittämään kulttuuriteollisuutta ja parantamaan kulttuurihyödykkeiden ja -palvelujen markkinoille pääsyä.

3 JAKSO

Alueellinen yhteistyö ja yhdentymisen

28 artikla

Yleinen lähestymistapa

Yhteistyöllä tuetaan tehokkaasti niiden tavoitteiden ja painopisteiden toteutumista, jotka ATK-valtiot ovat asettaneet itselleen osana alueiden ja tätä pienempien yksiköiden yhteistyötä ja yhdentymistä, alueiden välinen ja ATK-valtioiden keskinäinen yhteistyö mukaan luettuina. Alueelliseen yhteistyöhön voivat osallistua myös merentakaiset maat ja alueet sekä syrjäisimmät alueet. Tässä yhteydessä yhteistyötuella pyritään

- a) edistämään AKT-valtioiden asteittaista integroitumista maailmantalouteen,
- b) nopeuttamaan taloudellista yhteistyötä ja kehitystä AKT-valtioiden alueilla ja niiden välillä,
- c) edistämään henkilöiden, tavaroiden, palvelujen, pääoman, työvoiman ja teknologian vapaata liikkuvuutta AKT-valtioiden kesken,

- d) nopeuttamaan AKT-valtioiden talouksien monipuolistumista sekä alueita ja sitä pienempiä yksiköitä koskevien yhteistyöpolitiikkojen koordinoitua ja yhdenmukaistamista, ja
- e) edistämään ja laajentamaan AKT-valtioiden sisäistä ja niiden välistä kauppaa sekä kauppaa kolmansien maiden kanssa.

29 artikla

Alueellinen taloudellinen yhdentymisen

Alueellista taloudellista yhdentymistä koskevalla yhteistyöllä tuetaan

- a) seuraavien tahojen toimintaedellytysten kehittämistä ja vahvistamista:
  - i) AKT-valtioiden alueellisen yhteistyön ja yhdentymisen edistämiseksi perustamat alueellista yhdentymistä toteuttavat instituutiot ja järjestöt, ja
  - ii) kansalliset hallinnot ja parlamentit alueellista yhdentymistä koskevissa kysymyksissä,
- b) vähiten kehittyneiden AKT-valtioiden osallistumista alueellisten markkinoiden luomiseen ja siitä saatavien hyötyjen jakamista,
- c) alakohtaisten uudistuspolitiikkojen täytäntöönpanoa aluetasolla,
- d) kaupan ja maksujen vapauttamista,
- e) rajat ylittävien, sekä kotimaisten että ulkomaisten investointien sekä muiden alueiden tai tätä pienempien yksiköiden taloudellista yhdentymistä koskevien aloitteiden edistämistä, ja
- f) alueellisesta yhdentymisestä johtuvien siirtymäkauden nettokustannusten aiheuttamien vaikutusten huomioon ottamista julkisyhteisöjen tuloissa ja maksutaseessa.

30 artikla

Alueellinen yhteistyö

1. Alueellisen yhteistyön alalla tuetaan monia, hyvin erilaisia toiminnallisia ja aihepiirikohtaisia aloja, joilla ratkotaan erityisesti yhteisiä ongelmia ja hyödynnetään mittakaavaetuja, kuten

- a) infrastruktuuria, erityisesti liikenteen ja tietoliikenteen aloilla, sen käyttövarmuutta ja siihen liittyviä palveluja, myös alueellisten mahdollisuuksien kehittämistä tieto- ja viestintätekniikan alalla,
- b) ympäristöä, vesivarojen hallintaa ja energia-alaa,
- c) terveyttä sekä yleissivistävää ja ammatillista koulutusta,
- d) tutkimusta ja teknologista kehittämistä,

- e) suuronnettomuuksiin varautumista ja niiden vaikutusten lieventämistä koskevia alueellisia aloitteita, ja
- f) muita aloja, kuten asevalvontaa sekä huumeiden, järjestäytyneen rikollisuuden, rahanpesun, lahjonnan ja korruption torjuntaa.

- iv) tuotantoresurssien, erityisesti maaomaisuuden ja luoton saanti sekä työmarkkinoille pääsy, ja
- v) naisten ottaminen erityisellä tavalla huomioon hätäapu- ja jälleenrakennustoimissa.

32 artikla

Ympäristö ja luonnonvarat

2. Yhteistyöllä tuetaan myös AKT-valtioiden välisiä ja niiden sisäisiä yhteistyöjärjestelyjä ja -aloitteita.

3. Yhteistyöllä helpotetaan alueellisen poliittisen vuoropuhelun edistämistä ja kehittämistä seuraavilla aloilla: selkkausten estäminen ja ratkaiseminen, ihmisoikeudet ja demokratisointi sekä kehityksen eri toimijoiden välinen vaihto, verkottuminen ja liikkuvuuden edistäminen erityisesti kansalaisyhteiskunnassa.

1. Yhteistyössä ympäristönsuojelun sekä luonnonvarojen kestävä käytön ja hallinnan aloilla pyritään

- a) ottamaan huomioon ympäristön kestävä kehitys kaikilla kehitysyhteistyön osa-alueilla sekä eri toimijoiden toteuttamissa tukiohjelmissä ja -hankkeissa,
- b) kehittämään ja/tai vahvistamaan ympäristönhoidon tieteellisiä, teknisiä, inhimillisiä ja institutionaalisia toimintaedellytyksiä kaikkien ympäristöalan toimijoiden edun mukaisesti,
- c) tukemaan erityistoimia ja -järjestelyjä, joilla ratkotaan kestävä kehityksen kannalta kriittisiä kysymyksiä, ja ottamaan huomioon nykyiset ja myöhemmin tehtävät, mineraali- ja luonnonvaroja koskevat alueelliset ja kansainväliset sitoumukset, jotka koskevat esimerkiksi
- i) trooppisia metsiä, vesivaroja, rannikkojen ja meren luonnonvaroja sekä kalavaroja, luonnonvaraista kasvistoa ja eläimistöä, maalajikerrostumia ja luonnon monimuotoisuutta,
- ii) herkästi haavoittuvien ekosysteemien (esim. koralli-riuttojen) suojelua,
- iii) uusiutuvia energialähteitä, erityisesti aurinkoenergiaa ja energiatehokkuutta,
- iv) maaseudun ja kaupunkien kestävä kehittäminen,
- v) aavikoitumista, kuivuutta ja metsien häviämistä,
- vi) innovatiivisten ratkaisujen kehittämistä kaupunkien ympäristöongelmiin, ja
- vii) kestävä kehitykseen perustuvan matkailun edistämistä,
- d) ottamaan huomioon vaarallisen jätteen kuljetus- ja käsittelykysymykset.

4 JAKSO

Aihepiirikohtaiset ja läpileikkaavat kysymykset

31 artikla

Sukupuolikysymykset

Yhteistyöllä autetaan vahvistamaan sellaisia politiikkoja ja ohjelmia, joilla parannetaan ja laajennetaan miesten ja naisten yhdenvertaista osallistumista sekä pyritään varmistamaan se kaikilla politiikan, talouden, yhteiskunnan ja kulttuurin osaloilla. Yhteistyöllä parannetaan kaikkien niiden resurssien saantia, joita naiset tarvitsevat perusoikeuksiensa hyödyntämiseksi täysimääräisesti. Yhteistyöllä luodaan erityisesti tarkoitukseenmukainen kehys

- a) sukupuolisensitiivisen lähestymistavan ja sukupuolikysymysten sisällyttämiseksi kaikkiin kehitysyhteistyön tasoihin, myös talouspolitiikkaan, strategiaihin ja toimiin, sekä
- b) naisia suosivien erityistoimenpiteiden käyttöönoton rohkaisemiseksi, esimerkiksi:
- i) osallistuminen kansalliseen ja paikalliseen politiikkantekoon,
- ii) tuki naisjärjestöille,
- iii) perussosiaalipalvelujen, erityisesti yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen, terveydenhoidon ja perhesuunnittelun saanti,

2. Yhteistyössä otetaan huomioon myös

- a) pienten AKT-saarivaltioiden haavoittuvuus erityisesti ilmastomuutoksen aiheuttaman uhan suhteen,

- b) kuivuus- ja aavikoitumisongelman paheneminen erityisesti vähiten kehittyneissä ja sisämaavaltioissa, ja
- c) instituutioiden ja toimintaedellytysten kehittäminen.

33 artikla

Instituutioiden ja toimintaedellytysten kehittäminen

1. Yhteistyössä otetaan järjestelmällisesti huomioon institutionaaliset näkökohdat, ja sillä tuetaan AKT-valtioiden pyrkimyksiä kehittää ja vahvistaa sellaisia rakenteita, instituutioita ja menettelyjä, joiden avulla

- a) edistetään ja tuetaan demokratiaa, ihmisarvoa, sosiaalista oikeudenmukaisuutta ja moniarvoisuutta yhteiskuntien sisäistä ja keskinäistä monimuotoisuutta kunnioittaen,
- b) edistetään ja tuetaan kaikkien ihmisoikeuksien ja perusvapauksien yleismaailmallista ja ehdotonta kunnioittamista ja suojelua,
- c) kehitetään ja vahvistetaan oikeusvaltiota ja parannetaan oikeussuojaa niin, että samanaikaisesti taataan oikeuslaitosten korkea taso ja riippumattomuus, ja
- d) varmistetaan kaikkien julkisten laitosten avoin ja vastuullinen hallinto.

2. Osapuolet tekevät yhteistyötä lahjonnan ja korruption torjumiseksi yhteiskunnissaan.

3. Yhteistyöllä tuetaan AKT-valtioiden pyrkimyksiä kehittää julkisista laitoksistaan kasvua ja kehitystä edistäviä ja parantaa merkittävästi julkisten palvelujen tehokkuutta, koska niillä on vaikutusta tavallisten ihmisten elämään. Tässä yhteydessä yhteistyöllä tuetaan julkisen sektorin uudistamista, järjeistämistä ja nykyaikaistamista. Yhteistyöllä tuetaan erityisesti

- a) julkishallinnon uudistamista ja ajanmukaistamista,
- b) oikeudellisia uudistuksia ja oikeusjärjestelmien nykyaikaistamista,
- c) julkistalouden hoidon parantamista ja vahvistamista,
- d) pankki- ja rahoitusalan uudistusten nopeuttamista,
- e) julkisen varainhoidon parantamista ja julkisten hankintamenettelyjen uudistamista, ja
- f) politiikan, hallinnon, talouden ja rahoituksen hajauttamista.

4. Yhteistyöllä tuetaan myös julkisen sektorin kriittisten toimintaedellytysten palauttamista ja/tai vahvistamista sekä sellaisia instituutioita, joita markkinatalouden toiminta edellyttää. Erityisesti tuetaan

- a) markkinatalouden toiminnan mahdollistavien oikeudellisten ja sääntelyyn liittyvien valmiuksien kehittämistä, kilpailu- ja kuluttajapolitiikka mukaan luettuina,
- b) politiikan analysointi-, suunnittelu-, muotoilu- ja täytäntöönpanovalmiuksien parantamista erityisesti talouden, yhteiskunnan, ympäristön, tutkimuksen, tieteen, teknologian ja innovaatioiden aloilla,
- c) rahoitus- ja rahalaitosten nykyaikaistamista, vahvistamista ja uudistamista sekä menettelyjen kehittämistä,
- d) niiden toimintaedellytysten kehittämistä paikallis- ja kuntatasolla, joita tarvitaan hajauttamispolitiikan täytäntöönpanemiseksi ja kansalaisten osallistumiseksi kehitysprosessiin nykyistä enemmän, ja
- e) toimintaedellytysten kehittämistä muilla kriittisillä aloilla, esimerkiksi:
  - i) kansainväliset neuvottelut, ja
  - ii) ulkoisen tuen hallinnointi ja yhteensovittaminen.

5. Yhteistyö käsittää kaikki alat ja osa-alueet valtiosta riippumattomien toimijoiden mukaantulon edistämiseksi ja niiden toimintaedellytysten kehittämiseksi sekä niiden ja kansallisten viranomaisten välisen tiedotus-, vuoropuhelu ja neuvottelumekanismien vahvistamiseksi myös aluetasolla.

II OSASTO

TALOUDELLINEN JA KAUPALLINEN YHTEISTYÖ

1 LUKU

Tavoitteet ja periaatteet

34 artikla

Tavoitteet

1. Taloudellisella ja kaupallisella yhteistyöllä pyritään edistämään AKT-valtioiden sujuvaa ja asteittaista integroitumista maailmantalouteen niin, että niiden poliittiset valinnat ja ensisijaiset kehitystavoitteet otetaan asianmukaisesti huomioon ja siten edistetään kestävästä kehityksestä ja köyhyyden poistamista AKT-valtioissa.

2. Taloudellisen ja kaupallisen yhteistyön perimmäisenä tavoitteena on mahdollistaa AKT-valtioiden täysipainoinen osallistuminen kansainväliseen kauppaan. Tässä yhteydessä otetaan erityisesti huomioon AKT-valtioiden tarve osallistua aktiivisesti monenvälisiin kauppaneuvotteluihin. AKT-valtioiden nykyinen kehitystaso huomioon ottaen taloudellisessa ja kaupallisessa yhteistyössä pyritään siihen, että AKT-valtiot pystyvät hallitsemaan maailmanlaajuistumisen asettamia haasteita ja mukautumaan asteittain kansainvälisen kaupan uusiin ehtoihin; näin helpotetaan niiden siirtymistä vapaaseen maailmantalouteen.

3. Tästä varten taloudellisessa ja kaupallisessa yhteistyössä pyritään parantamaan AKT-valtioiden tuotanto-, toimitus- ja kaupankäyntivalmiuksia sekä niiden edellytyksiä houkutella investointeja. Lisäksi yhteistyöllä pyritään luomaan uutta kaupankäyntidynamiikkaa sopimuspuolten välille, vahvistamaan AKT-valtioiden kauppa- ja investointipolitiikkaa sekä parantamaan niiden valmiuksia käsitellä kaikkia kaupan alan kysymyksiä.

4. Taloudellisessa ja kaupallisessa yhteistyössä noudatetaan täysin WTO:n määräyksiä erityis- ja erilliskohtelu mukaan luettuina, osapuolten molemminpuoliset edut ja niiden kehitystaso huomioon ottaen.

35 artikla

Periaatteet

1. Taloudellinen ja kaupallinen yhteistyö perustuu todelliseen, vahvistettuun ja strategiseen kumppanuuteen. Se perustuu myös kattavaan lähestymistapaan, joka rakentuu aiempien AKT-EY-sopimusten vahvuuksille ja saavutuksille, ja jossa

hyödynnetään kaikkia käytettävissä olevia keinoja edellä asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi kohdistamalla tarkastelu tarjonnan ja kysynnän ongelmiin. Tässä yhteydessä kiinnitetään erityistä huomiota kaupan kehittämistoimiin keinona vahvistaa AKT-valtioiden kilpailukykyä. Yhteisön tukemissa AKT-valtioiden kehitysstrategioissa painotetaan sen vuoksi kaupan kehittämistä asian edellyttämällä tavalla.

2. Taloudellinen ja kaupallinen yhteistyö rakentuu alueellista yhdentymistä koskeville AKT-valtioiden aloitteille, ja siinä otetaan huomioon, että alueellinen yhdentymisen on avainasemassa integroitaessa AKT-valtioita maailmantalouteen.

3. Taloudellisessa ja kaupallisessa yhteistyössä otetaan huomioon AKT-valtioiden ja alueiden erilaiset tarpeet ja kehitystaso. Tässä yhteydessä osapuolet vahvistavat sitoumuksensa varmistaa kaikille AKT-valtioille erityis- ja erilliskohtelu, jatkaa vähiten kehittyneiden AKT-valtioiden erityiskohtelua ja ottaa pienten valtioiden, sisämaavaltioiden ja saarivaltioiden haavoittuva asema asianmukaisesti huomioon.

2 LUKU

Uudet kauppajärjestelyt

36 artikla

Yksityiskohtaiset säännöt

1. Edellä esitetyt tavoitteet ja periaatteet huomioon ottaen osapuolet sopivat tekevänsä uusia Maailman kauppajärjestön (WTO) sääntöjen mukaisia kaupankäyntijärjestelyjä, joilla poistetaan asteittain niiden välisen kaupan esteitä ja vahvistetaan yhteistyötä kaikilla kauppaan liittyvillä aloilla.

2. Osapuolet sopivat, että uudet kaupankäyntijärjestelyt otetaan käyttöön asteittain, ja tunnustavat, että valmisteluvaihe on näin ollen tarpeen.

3. Uusiin kaupankäyntijärjestelyihin siirtymiseen helpottamiseksi pidetään neljännen AKT-EY-yleissopimuksen nojalla sovelletut ei-vastavuoroiset kauppaedut valmisteluvaiheen ajan voimassa kaikkien AKT-valtioiden osalta tämän sopimuksen liitteessä V määritellyin ehdoin.

4. Tässä yhteydessä osapuolet vahvistavat tämän sopimuksen liitteeseen V liitettyjen perushyödykkeitä koskevien pöytäkirjojen merkityksen. Ne ovat yhtä mieltä tarpeesta tarkastella kyseisiä pöytäkirjoja uusien kaupankäyntijärjestelyjen yhteydessä, erityisesti sitä, miten yhteensopivia ne ovat WTO:n sääntöjen kanssa; tarkoituksena on suojata niiden tarjoamat edut pitäen mielessä sokeria koskevan pöytäkirjan erityinen oikeusasema.

37 artikla

Menettelyt

1. Talouskumppanuussopimukset neuvotellaan valmisteluvaiheen aikana, joka päättyy viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2007. Uusia kaupankäyntijärjestelyjä koskevat viralliset neuvottelut alkavat syyskuussa 2002, ja uudet järjestelyt tulevat voimaan 1 päivänä tammikuuta 2008, paitsi jos osapuolet sopivat aiemmasta ajankohdasta.

2. Kaikki tarvittavat toimenpiteet toteutetaan sen varmistamiseksi, että neuvottelut saadaan menestykselliseen päätökseen valmisteluvaiheen kuluessa. Tätä varten uusia kaupankäyntijärjestelyjä koskevien virallisten neuvottelujen alkamista edeltävä aika käytetään tehokkaasti neuvottelujen alkuvalmistelujen tekemiseen.

3. Valmisteluvaihetta käytetään myös AKT-valtioiden julkisen ja yksityisen sektorin toimintaedellytysten kehittämiseen kilpailukykyä vahvistavien toimenpiteiden mukaan luettuina, alueellisten järjestöjen vahvistamiseen ja alueellista kaupallista yhdentymistä koskevien aloitteiden sekä tarvittaessa talousarvion sopeuttamisen ja julkisen talouden uudistamisen tukemiseen, infrastruktuurin nykyaikaistamiseen ja kehittämiseen sekä investointien edistämiseen.

4. Osapuolet tarkastelevat säännöllisesti valmistelujen ja neuvottelujen etenemistä ja suorittavat vuonna 2006 kaikille maille suunniteltujen järjestelyjen virallisen ja kattavan tarkastelun sen varmistamiseksi, että valmisteluihin tai neuvotteluihin ei tarvita lisääaikaa.

5. Talouskumppanuussopimuksia koskevat neuvottelut aloitetaan niiden AKT-valtioiden kanssa, jotka katsovat olevansa siihen valmiita, niiden tarkoituksenmukaisena pitämällä tasolla ja AKT-valtioiden ryhmän sopimien menettelyjen mukaisesti AKT-valtioiden alueellinen yhdentymisprosessi huomioon ottaen.

6. Yhteisö arvioi vuonna 2004 sellaisten muiden kuin vähiten kehittyneiden maiden tilannetta, jotka yhteisön kanssa neuvoteltuaan päättävät, että ne eivät ole valmiita tekemään talouskumppanuussopimuksia, ja tarkastelee kaikkia vaihtoehtoisia mahdollisuuksia luoda näitä maita varten uusi kaupan alan kehys, joka vastaa niiden senhetkistä tilannetta ja on WTO:n sääntöjen mukainen.

7. Talouskumppanuussopimuksia koskevissa neuvotteluissa pyritään erityisesti vahvistamaan aikataulu osapuolten välisen kaupan esteiden asteittaiselle poistamiselle WTO:n asianomaisten sääntöjen mukaisesti. Yhteisön puolelta kaupan vapauttaminen perustuu yhteisön voimassa olevaan säännöstöön, ja sen tavoitteena on AKT-valtioiden markkinoille pääsyn parantaminen nykyisestäään muun muassa alkuperäsääntöjä tarkistamalla. Neuvotteluissa otetaan huomioon kehitystaso ja kaupan alan toimenpiteiden sosio-ekonomiset vaikutukset AKT-valtioille sekä niiden edellytykset mukauttaa taloutensa vapauttamisprosessiin. Tästä syystä neuvottelut ovat mahdollisimman joustavia vahvistettaessa riittävän siirtymäkauden kesto ja lopullinen tuotekate, ja niissä otetaan huomioon herkäät alat sekä epäsymmetria tariffien poistamista koskevissa aikatauluissa niin, että kulloinkin voimassa olevia WTO:n sääntöjä noudatetaan.

8. Osapuolet tekevät tiivistä yhteistyötä WTO:ssa puolustaakseen sovittuja järjestelyjä erityisesti käytettävissä olevan joustovaran osalta.

9. Yhteisö aloittaa vuoteen 2000 mennessä prosessin, jonka ansiosta monenvälisen kauppaneuvottelujen loppuun mennessä ja viimeistään vuonna 2005 kaikista vähiten kehittyneistä maista peräisin olevat lähes kaikki tuotteet saavat tullittoman pääsyn markkinoille. Prosessi rakentuu neljännen AKT-EY-yleissopimuksen voimassa oleviin kaupan alan määräyksiin, ja sen avulla yksinkertaistetaan ja tarkistetaan vähiten kehittyneiden maiden vientiin sovellettavia alkuperäsääntöjä, myös kumulaatiomääräyksiä.

38 artikla

Yhteinen kaupan alan ministerikomitea

1. Perustetaan AKT:n ja EY:n yhteinen kaupan alan ministerikomitea.

2. Kaupan alan ministerikomitea kiinnittää erityistä huomiota käytäviin monenvälisiin kauppaneuvotteluihin ja tarkastelee pidemmälle menevien vapauttamista koskevien aloitteiden vaikutuksia AKT:n ja EY:n väliseen kauppaan sekä AKT-valtioiden talouskehitystä. Se tekee tarvittavia suosituksia AKT-EY-kaupankäyntijärjestelyihin perustuvien etujen säilyttämiseksi.

3. Kaupan alan ministerikomitea kokoontuu vähintään kerran vuodessa. Ministerineuvosto vahvistaa sen työjärjestyksen. Komitea koostuu AKT-valtioiden ja yhteisön edustajista.

3 LUKU

Yhteistyö kansainvälisissä yhteyksissä

39 artikla

Yleiset määräykset

1. Osapuolet korostavat, miten tärkeää on niiden aktiivinen toiminta WTO:ssa ja muissa asianmukaisissa kansainvälisissä järjestöissä, siten, että ne liittyvät järjestöjen jäseniksi ja seuraamalla tiiviisti niissä vireillä olevia asioita ja niiden toimintaa.

2. Osapuolet sopivat tekevänsä tiivistä yhteistyötä yhteisten etujensa määrittämiseksi ja edistämiseksi kansainvälisessä talouden ja kaupan alan yhteistyössä, erityisesti WTO:ssa, muun muassa osallistumalla tulevien monenvälisten kauppaneuvottelujen esityslistan laatimiseen ja käsittelyyn. Tässä yhteydessä kiinnitetään erityistä huomiota AKT-valtioista peräisin olevien tuotteiden yhteisön ja muille markkinoille pääsyn edistämiseen.

3. Osapuolet ovat yksimielisiä myös siitä, että WTO:n sääntöjen on oltava joustavia AKT-valtioiden kehitystason ja sen huomioon ottamiseksi, mitä vaikeuksia niillä on velvoitteidensa täyttämässä. Ne ovat yhtä mieltä myös siitä, että AKT-valtiot tarvitsevat teknistä apua sitoumustensa täytäntöönpanoon.

4. Yhteisö sopii auttavansa AKT-valtioita niiden pyrkimyksissä liittyä tämän sopimuksen määräysten mukaisesti kyseisten järjestöjen aktiivisiksi jäseniksi siten, että se kehittää tarvittavia valmiuksia osallistua asianmukaisten sopimusten neuvottelemiseen, tekemiseen, valvontaan ja täytäntöönpanoon.

40 artikla

Perushyödykkeet

1. Osapuolet tunnustavat tarpeen varmistaa perushyödykkeiden kansainvälisten markkinoiden nykyistä parempi toiminta ja lisätä niiden avoimuutta.

2. Ne vahvistavat valmiutensa vauhdittaa keskinäisiä neuvottelujaan perushyödykkeitä käsittelevissä kansainvälisissä yhteyksissä ja organisaatioissa.

3. Tätä tarkoitusta varten vaihdetaan kumman tahansa osapuolen pyynnöstä näkemyksiä

– voimassa olevien kansainvälisten sopimusten tai hallitustenvälisen erityistyöryhmien toiminnasta niiden parantamiseksi ja tehostamiseksi markkinoilla vallitsevien suuntausten mukaisesti, ja

– silloin, kun ehdotetaan kansainvälisen sopimuksen tekemistä tai uusimista tai hallitustenvälisen erityistyöryhmän perustamista.

Tällaisen näkemysten vaihdon tavoitteena on kunkin osapuolen etujen huomioon ottaminen, ja sitä voidaan tarvittaessa harjoittaa kaupan alan ministerikomiteassa.

4 LUKU

Palvelujen kauppa

41 artikla

Yleiset määräykset

1. Osapuolet korostavat palvelujen kasvavaa merkitystä kansainvälisessä kaupassa ja niiden merkittävää osuutta taloudellisessa ja yhteiskunnallisessa kehityksessä.

2. Osapuolet vahvistavat palvelukaupan yleissopimuksen (GATS) yhteydessä tekemänsä sitoumukset ja korostavat tarvetta soveltaa palvelujen AKT-toimittajiin erityis- ja erilliskohdeltelua.

3. Kaupan ja palvelujen asteittaista vapauttamista koskevissa neuvotteluissa yhteisö sitoutuu GATS-sopimuksen XIX artiklan mukaisesti suhtautumaan myönteisesti AKT-valtioiden ensisijaisiin, EY:n aikataulun kehittämistä koskeviin tavoitteisiin niiden erityistarpeiden täyttämiseksi.

4. Osapuolet sopivat tavoitteekseen laajentaa kumppanuuttaan talouskumppanuussopimusten mukaisesti ja sen jälkeen, kun ne ovat saaneet kokemusta GATS-sopimuksen mukaisen suosituimmuusvelvoitteen soveltamisesta, koskemaan palvelujen vapauttamista GATS-sopimuksen määräysten mukaisesti; erityisesti kyseeseen tulevat määräykset kehitysmaiden liittymisestä vapauttamista koskeviin sopimuksiin.

5. Yhteisö tukee AKT-valtioiden pyrkimyksiä vahvistaa niiden edellytyksiä tarjota palveluja. Erityistä huomiota kiinnitetään työvoimaan, liiketoimintaan, jakeluun, rahoitukseen, matkailuun, kulttuuriin ja rakentamiseen liittyviin palveluihin sekä niihin liittyviin teknisiin palveluihin AKT-valtioiden kilpailukykyyn parantamiseksi ja sitä kautta AKT-valtioiden tavara- ja palvelukaupan arvon ja määrän lisäämiseksi.

42 artikla

Merikuljetukset

1. Osapuolet tunnustavat turvallisessa ja puhtaassa meriympäristössä harjoitettavien, tehokkaiden ja kustannustehokkaiden merikuljetuspalvelujen merkityksen tärkeimpänä kuljetusmuotona, jolla helpotetaan kansainvälistä kauppaa ja joka toimii siten yhtenä talouden ja kaupan kehittämisen taustavoimista.

2. Osapuolet sitoutuvat edistämään merikuljetusten vapauttamista ja tässä tarkoituksessa soveltavat tehokkaasti periaatetta, joka koskee syrjimätöntä ja rajoittamatonta pääsyä kansainvälisille merikuljetusmarkkinoille kaupallisin perustein.

3. Kukin osapuoli muun muassa myöntää toisen osapuolen kansalaisten tai yritysten liikennöimille laivoille ja jommankumman osapuolen alueella rekisteröidyille laivoille vähintään samat etuudet kuin omille laivoilleen satamiin pääsyn, satamien infrastruktuurin ja muiden meriliikenteen oheispalvelujen käytön, niihin liittyvien maksujen ja tullipalvelujen sekä lastaukseen ja purkuun tarkoitettujen ankkuripaikkojen ja muiden tilojen osoittamisen osalta.

4. Yhteisö tukee AKT-valtioiden pyrkimyksiä kehittää ja edistää tehokkaita ja kustannustehokkaita merikuljetuspalveluja AKT-valtioissa niiden toimijoiden osuuden kasvattamiseksi kansainvälisissä laivauspalveluissa.

43 artikla

Tieto- ja viestintätekniikat sekä tietoyhteiskunta

1. Osapuolet tunnustavat tieto- ja viestintätekniikoiden tärkeän aseman sekä aktiivisen osallistumisen tietoyhteiskuntaan ennakoedellytyksiksi sille, että AKT-valtiot onnistuvat integroitumaan maailmantalouteen.

2. Näin ollen ne toistavat voimassa olevien monenvälisten sopimusten, erityisesti GATS-sopimukseen liitetyn perustele- viestinnästä tehdyn pöytäkirjan, yhteydessä tekemänsä sitoumukset ja kehottavat niitä AKT-valtioita, jotka eivät vielä ole kyseisten sopimusten osapuolia, liittymään niihin.

3. Lisäksi osapuolet sopivat osallistuvansa täysimääräisesti ja aktiivisesti kaikkiin alalla jatkossa mahdollisesti käytäviin kansainvälisiin neuvotteluihin.

4. Tätä varten osapuolet toteuttavat toimenpiteitä, joilla tieto- ja viestintätekniikoiden hyödyntäminen tehdään AKT-valtioiden kansalaisille helpoksi, esimerkiksi

- kehittämällä uusiutuvia ja kohtuuhintaisia energialähteitä ja edistämällä niiden käyttöä, ja
- kehittämällä ja hyödyntämällä kustannuksiltaan edullisia ja nykyistä laajempia langattomia verkkoja.

5. Lisäksi osapuolet sopivat vauhdittavansa keskinäistä yhteistyötään tieto- ja viestintätekniikoiden sekä tietoyhteiskunnan aloilla. Yhteistyössä keskitytään erityisesti viestintäjärjestelmien nykyistä parempaan täydentävyyteen ja yhdenmukaisuuteen kansallisella, alueellisella ja kansainvälisellä tasolla sekä niiden mukauttamiseen uuden teknologian vaatimuksiin.

5 LUKU

Kauppaan liittyvät alat

44 artikla

Yleiset määräykset

1. Osapuolet tunnustavat uusien kauppaan liittyvien alojen kasvavan merkityksen pyrittäessä helpottamaan AKT-valtioiden asteittaista integroitumista maailmantalouteen. Näin ollen ne sopivat vahvistavansa näiden alojen yhteistyötään osallistamalla täysimääräisesti ja koordinoitusti asianomaisiin kansainvälisiin foorumeihin ja sopimuksiin.

2. Tämän sopimuksen määräysten ja osapuolten sopimien kehitysstrategioiden mukaisesti yhteisö tukee AKT-valtioiden pyrkimyksiä vahvistaa niiden valmiuksia toimia kaikilla kauppaan liittyvillä aloilla, mihin tarvittaessa sisältyy niiden institutionaalisten puitteiden kehittäminen ja tukeminen.

45 artikla

Kilpailupolitiikka

1. Osapuolet ovat yhtä mieltä siitä, että tehokkaiden ja järkevien kilpailupolitiikkojen ja -sääntöjen laatiminen ja soveltaminen ovat ratkaisevassa asemassa pyrittäessä parantamaan ja turvaamaan investointien kannalta suotuisa toimintaympäristö, kestävä teollistamisprosessi ja avoimuus markkinoille pääsyssä.

2. Terveen kilpailun vääristymien poistamiseksi sekä kunkin AKT-valtion kehitystaso ja erilaiset taloudelliset tarpeet asianmukaisesti huomioon ottaen osapuolet sitoutuvat paneemaan täytäntöön kansallisia ja alueellisia sääntöjä ja politiikkoja. Tähän kuuluu sellaisten yritysten välisten sopimusten, yritysten yhteenliittymien päätösten ja yritysten yhteisten toimintatapojen valvonta ja määrättyissä tapauksissa kieltäminen, joiden tavoitteena tai seurauksena on kilpailun estäminen, rajoittaminen tai vääristäminen. Edelleen osapuolet sopivat kieltävänsä sen, että yksi tai useampi yritys käyttäisi määräävää asemaansa väärin yhteisön markkinoilla tai AKT-valtioiden alueella.

3. Osapuolet sopivat myös vahvistavansa alan yhteistyötään tehokkaiden kilpailupolitiikkojen laatimiseksi ja tukemiseksi tarkoituksenmukaisten kansallisten kilpailuelinten toimesta, jotka asteittain varmistavat sen, että niin yksityiset kuin valtion yritykset soveltavat kilpailusääntöjä tehokkaasti. Tämän alan yhteistyöhön kuuluu erityisesti avustaminen tarkoituksenmukaisen lainsäädäntökehityksen laatimisessa ja sen hallinnollisessa toimeenpanossa, ottaen huomioon erityisesti vähiten kehittyneiden maiden erityistilanne.

46 artikla

Teollis- ja tekijänoikeuksien suojaaminen

1. Osapuolet tunnustavat tarpeen varmistaa teollis- ja tekijänoikeuksien, kaupallisen omaisuuden oikeuksien sekä muiden, teollis- ja tekijänoikeuksien kauppaan liittyvistä näkökohdista tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'TRIPS-sopimus', soveltamisalaan kuuluvien oikeuksien, myös maantieteellisten merkintöjen, riittävän ja tehokkaan suojan kansainvälisten standardien mukaisesti kahdenvälisen kaupan vääristymien ja esteiden vähentämiseksi, sanotun kuitenkin rajoittamatta osapuolten kannanottoja monenvälisissä neuvotteluissa.

2. Osapuolet korostavat tässä yhteydessä sitä, miten tärkeää on liittyä WTO-sopimukseen liittyvään teollis- ja tekijänoikeuksien kauppaan liittyvistä näkökohdista tehtyyn TRIPS-sopimukseen ja biologista monimuotoisuutta koskevaan yleis-sopimukseen (CBD-yleissopimus).

3. Ne ovat myös yksimielisiä tarpeesta liittyä kehitystasonsa mukaisesti kaikkiin TRIPS-sopimuksen I osassa mainittuihin, teollis- ja tekijänoikeuksista sekä kaupallisen omaisuuden oikeuksista tehtyihin kansainvälisiin sopimuksiin.

4. Yhteisö, jäsenvaltiot ja AKT-valtiot voivat harkita sopimusten tekemistä sellaisia tuotteita koskevien tavaramerkkien ja maantieteellisten merkintöjen suojelemiseksi, joilla on erityistä merkitystä jommallekummalle osapuolelle.

5. Tässä sopimuksessa teollis- ja tekijänoikeuksien piiriin luetaan erityisesti tekijänoikeus mukaan luettuina tietokoneohjelmien tekijänoikeus ja lähioikeudet, myös taiteelliset mallit, ja teollinen omaisuus, johon kuuluvat hyödyllisyysmallit, patentit, myös bioteknisiä keksintöjä ja kasvilajikkeita tai muita tehokkaita erityisjärjestelmiä koskevat patentit, teollismallit, maantieteelliset merkinnät, myös suojatut alkuperänimitykset, tavaroiden tai palvelujen tavaramerkit, integroitujen piirien piirimallit sekä tietokantojen oikeudellinen suoja ja epäterveeltä kilpailulta suojautuminen, siten kuin on määrätty teollisuusomistusoikeuden suojelemista koskevan Pariisin sopimuksen 10 a artiklassa, sekä taitotietoa koskevien julkaisemattomien tietojen suojelua.

6. Lisäksi osapuolet sopivat vahvistavansa alan yhteistyötään. Pyynnöstä ja yhteisesti sovituin ehdoin yhteistyö voidaan ulottaa muun muassa seuraaville aloille: teollis- ja tekijänoikeuksien suoja ja noudattamista koskevien lakien ja asetusten valmistelu, kyseisten oikeuksien oikeudenhaltijan toimesta tapahtuvan väärinkäytön ja kilpailijoiden toimesta tapahtuvan näiden oikeuksien rikkomisen estäminen, kansallisten ja alueellisten virastojen ja muiden elinten perustaminen ja vahvistaminen, myös tuki toimeenpanoon ja suojeluun osallistuville alueellisille teollis- ja tekijänoikeusjärjestöille henkilöstön koulutus mukaan luettuna.

47 artikla

Standardointi ja sertifiointi

1. Osapuolet sopivat tiivistävänsä yhteistyötään standardoinnin, sertifiointin ja laadunvarmistuksen aloilla poistaakseen tarpeettomia teknisiä esteitä ja vähentääkseen kyseisillä aloilla vallitsevia keskinäisiä eroavuuksia siten, että helpotetaan kauppaa.

Tässä yhteydessä osapuolet vahvistavat WTO-sopimukseen liitetyn kaupan teknisistä esteistä tehdyn sopimuksen (TBT-sopimus) nojalla tekemänsä sitoumuksen.

2. Yhteistyöllä standardoinnin ja sertifiointin aloilla pyritään edistämään osapuolten välillä yhteensopivia järjestelmiä, erityisesti:

- TBT-sopimuksen mukaisia, myös alakohtaisia toimenpiteitä kansainvälisten teknisten määräysten, standardien ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjen käytön lisäämiseksi AKT-valtioiden talouden kehitystaso huomioon ottaen,
  - yhteistyötä laatujohtamisen ja laadunvarmistuksen aloilla tietyillä AKT-valtioiden kannalta merkittävillä aloilla,
  - tukea AKT-valtioiden aloitteille toimintaedellytysten kehittämiseksi vaatimustenmukaisuuden arvioinnin, mitaustoiminnan ja standardoinnin aloilla, ja
  - toimivien yhteyksien kehittämistä AKT-valtioiden sekä eurooppalaisten standardointi-, vaatimustenmukaisuuden arviointi- ja sertifiointilaitosten välille.
3. Osapuolet sopivat harkitsevansa ajallaan vastavuoroista tunnustamista koskevien sopimusten neuvottelemista aloilla, joilla on niille molemmille taloudellista merkitystä.

48 artikla

Terveys- ja kasvinsuojelutoimet

1. Osapuolet tunnustavat kunkin osapuolen oikeuden ottaa käyttöön tai saattaa voimaan terveys- ja kasvinsuojelutoimia, jotka ovat tarpeen ihmisten, eläinten tai kasvien elämän tai terveyden suojelemiseksi, edellyttäen, että kyseiset toimet eivät yleisesti ottaen toimi mielivaltaisen syrjinnän tai kaupan peitellyn rajoittamisen muotona. Tätä tarkoitusta varten osapuolet vahvistavat WTO-sopimukseen liitetyn, terveys- ja kasvinsuojelutoimista tehdyn sopimuksen (SPS-sopimus) yhteydessä tekemänsä sitoumukset osapuolten kehitystaso huomioon ottaen.
2. Edelleen osapuolet sitoutuvat SPS-sopimuksen mukaisesti vahvistamaan koordinoitua, kuulemista ja tiedottamista ehdotettuja terveys- ja kasvinsuojelutoimia koskevien ilmoitusten ja niiden soveltamisen osalta aina, kun kyseiset toimet voivat vaikuttaa jommankumman osapuolen etuihin. Ne myös sopivat ennalta järjestettävästä kuulemisesta ja koordinoinnista Codex Alimentariuksen, kansainvälisen eläintautiviraston ja kansainvälisen kasvinsuojeluyhteisö-sopimuksen yhteydessä yhteisten etujensa edistämiseksi.
3. Osapuolet sopivat lujittavansa yhteistyötään AKT-valtioiden julkisen ja yksityisen sektorin toimintaedellytysten vahvistamiseksi tällä alalla.

49 artikla

Kauppa ja ympäristö

1. Osapuolet vahvistavat sitoumuksensa edistää kansainvälisen kaupan kehittämistä niin, että varmistetaan ympäristön kestävä ja järkevä hoito alan kansainvälisten sopimusten ja sitoumusten mukaisesti sekä osapuolten kehitystaso asianmukaisesti huomioon ottaen. Ne ovat yhtä mieltä siitä, että AKT-valtioiden erityistarpeet ja -vaatimukset olisi otettava huomioon ympäristöalan toimien suunnittelussa ja toteutuksessa.
2. Rio de Janeiron periaatteet mielessä pitäen ja sen edistämiseksi, että kauppa ja ympäristö tukisivat toisiaan, osapuolet sopivat vahvistavansa yhteistyötään tällä alalla. Yhteistyön erityisiä tavoitteita ovat johdonmukaisten kansallisten, alueellisten ja kansainvälisten politiikkojen laatiminen, ympäristöön liittyvien tuotteiden ja palvelujen laadunvalvonnan vahvistaminen sekä ympäristöä säästävien tuotantomenetelmien kehittäminen asianomaisilla aloilla.

50 artikla

Kauppa ja työelämää koskevat normit

1. Osapuolet vahvistavat sitoutumisensa keskeisimpiin kansainvälisesti tunnustettuihin, Kansainvälisen työjärjestön (ILO) asianomaisissa sopimuksissa määriteltyihin työelämää koskeviin säännöksiin. Erityisesti kyseeseen tulevat järjestäytymisoikeus ja kollektiivinen neuvottelu-oikeus, pakkotyön poistaminen, lapsityövoiman pahimpien esiintymismuotojen poistaminen sekä syrjimättömyys työhönotossa.
2. Osapuolet sopivat vahvistavansa yhteistyötään erityisesti seuraavilla aloilla:
- asianomaista lainsäädäntöä ja työelämää koskevia säännöksiä koskevien tietojen vaihto,
  - kansallisen työolainsäädännön laatiminen ja voimassa olevan lainsäädännön vahvistaminen,
  - kasvatukselliset ja tietoisuutta lisäävät ohjelmat, ja
  - kansallisen lainsäädännön ja työelämää koskevien säännösten noudattamisesta huolehtiminen.
3. Osapuolet sopivat, että työelämää koskevia säännöksiä ei olisi käytettävä protektionistisiin tarkoituksiin kaupankäynnissä.

*51 artikla***Kuluttajapolitiikka ja kuluttajien terveyden suojelu**

1. Osapuolet sopivat vauhdittavansa yhteistyötään kuluttajapolitiikan ja kuluttajien terveyden suojelun alalla niin, että kansallinen lainsäädäntö otetaan asianmukaisesti huomioon kaupan esteiden välttämiseksi.

2. Yhteistyöllä pyritään erityisesti parantamaan alan institutionaalisia ja teknisiä toimintaedellytyksiä, perustamaan keskinäiseen tiedotukseen tarkoitettuja, vaarallisia tuotteita koskevia nopeita varoitussjärjestelmiä, vaihtamaan tietoja ja kokemuksia tuotteita ja tuoteturvallisuutta koskevan, markkinoille saattamisen jälkeisen valvonnan käyttöön otosta ja toiminnasta, parantamaan kuluttajille annettavia tietoja hinnoista sekä tarjolla olevien tuotteiden ja palvelujen ominaisuuksista, kannustamaan riippumattomien kuluttajajärjestöjen ja kuluttajien edustajien välisten yhteyksien luomista, parantamaan kuluttajapolitiikkojen ja -järjestelmien yhteensopivuutta, ilmoittamaan lainsäädännön toimeenpanosta ja edistämään yhteistyötä haitallisten tai sopimattomien liiketapojen tutkimisessa sekä panemaan täytäntöön vientikieltoja osapuolten välisessä sellaisten tavaroiden ja palvelujen kaupassa, joiden markkinoille saattaminen on kielletty niiden tuotantomaaissa.

*52 artikla***Verotusta koskeva poikkeuslauseke**

1. Tämän sopimuksen määräysten mukaisesti myönnetty suosituimmuuskohtelu tai mikä tahansa tämän sopimuksen nojalla tehty järjestely ei koske nykyisiä tai tulevia veroetuksuuksia, joita osapuolet myöntävät kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehtyjen sopimusten tai muiden verotussjärjestelyjen tai kansallisen verolainsäädännön perusteella, sanotun kuitenkin rajoittamatta liitteessä IV olevan 31 artiklan määräysten soveltamista.

2. Mikään tässä sopimuksessa tai sen nojalla tehdyssä järjestelyssä ei voi estää minkään sellaisen toimenpiteen käyttöä tai toteuttamista, jonka tarkoituksena on estää verojen kiertäminen kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehtyjen sopimusten tai muiden verotussjärjestelyjen tai kansallisen verolainsäädännön verotusta koskevien määräysten ja sääntöjen mukaisesti.

3. Mikään tässä sopimuksessa tai sen nojalla tehdyssä järjestelyssä ei voi estää osapuolten verolainsäädäntönsä asiaa koskevia säännöksiä soveltaessaan tekemästä eroa eri tilanteissa olevien veronmaksajien välillä erityisesti näiden asuinpaikan osalta tai sen osalta, minne ne ovat sijoittaneet pääomansa.

6 LUKU

Yhteistyö muilla aloilla*53 artikla***Kalastusalan sopimukset**

1. Osapuolet ilmoittavat valmiudestaan neuvotella kalastusalan sopimuksia, joiden tavoitteena on kestävien ja molempia osapuolia tyydyttävien edellytysten takaaminen AKT-valtioiden kalastustoiminnalle.

2. Tällaisia sopimuksia tehtäessä tai täytäntöön pantaessa AKT-valtiot eivät saa harjoittaa syrjintää yhteisöä kohtaan tai jäsenvaltioiden kesken, sanotun kuitenkin rajoittamatta kehitysmaiden välisiä erityisjärjestelyjä samalla maantieteellisellä alueella, vastavuoroiset kalastusalan järjestelyt mukaan luettuina. Myöskään yhteisö ei saa harjoittaa AKT-valtioita kohtaan syrjintää.

*54 artikla***Elintarviketurva**

1. Yhteisö sitoutuu saatavilla olevien maataloustuotteiden osalta huolehtimaan siitä, että vientituet voidaan vahvistaa nykyistä aiemmin kaikille AKT-valtioille sen tuotevalikoiman osalta, joka on määritelty kyseisten valtioiden ilmoittamien elintarviketarpeiden perusteella.

2. Ennakkovahvistus tehdään vuodeksi, ja sitä sovelletaan kunakin vuonna tämän sopimuksen voimassaolon ajan niin, että tukitaso määritellään komission tavallisesti noudattamien menetelmien mukaisesti.

3. Niiden AKT-valtioiden, jotka sitä pyytävät osana elintarviketurvapolitiikkaansa, kanssa voidaan sopia erityisjärjestelyistä.

4. Edellä 3 kohdassa tarkoitettujen erityisjärjestelyt eivät saa vaarantaa AKT-valtioiden alueiden tuotantoa ja kauppavirtoja.

4. OSA

KEHITYSRAHOITUSYHTEISTYÖ

I OSASTO

YLEISET MÄÄRÄYKSET

1 LUKU

Tavoitteet, periaatteet, suuntaviivat ja tukikelpoisuus

55 artikla

Tavoitteet

Kehitysrahoitusyhteistyön tavoitteena on riittäviä rahoitusvaroja ja tarkoituksenmukaista teknistä apua antamalla tukea ja edistää AKT-valtioiden pyrkimyksiä saavuttaa tässä sopimuksessa asetetut tavoitteet yhteisen edun mukaisesti ja keskinäisen riippuvuuden hengessä.

56 artikla

Periaatteet

1. Kehitysrahoitusyhteistyötä toteutetaan AKT-valtioiden vahvistamien kehitystä koskevien tavoitteiden, strategioiden ja painopisteiden perusteella ja niiden mukaisesti sekä kansallisella että alueellisella tasolla. Niiden maantieteelliset, yhteiskunnalliset ja kulttuuriset erityispiirteet samoin kuin niiden erityiset voimavarat otetaan huomioon. Lisäksi yhteistyöllä

- a) edistetään paikallista itsehallintaa kaikilla kehitysprosessin eri tasoilla,
- b) ilmennetään keskinäisiin oikeuksiin ja velvollisuuksiin perustuvaa kumppanuutta,
- c) korostetaan ennustettavuuden ja varmuuden merkitystä varojen jakamisessa, joka toteutetaan erittäin edullisin ehdoin ja jatkuvasti,
- d) pyritään joustavuuteen ja siihen, että kunkin AKT-valtion tilanne sekä asianomaisen hankkeen tai ohjelman erityisluonne otetaan huomioon, ja
- e) varmistetaan tehokkuus, koordinointi ja johdonmukaisuus.

2. Yhteistyöllä varmistetaan vähiten kehittyneiden AKT-valtioiden erityiskohtelu ja otetaan asianmukaisesti huomioon sisämaa- ja saarivaltioiden haavoittuvuus. Lisäksi pyritään vastaamaan selkkausten jälkeisessä tilanteessa olevien maiden erityistarpeisiin.

57 artikla

Suuntaviivat

1. AKT-valtiot ja Euroopan yhteisö panevat tiiviissä yhteistyössä täytäntöön tämän sopimuksen puitteissa rahoitettavat toimet ja tunnustavat kumppanien olevan yhdenvertaisia.

2. AKT-valtioiden vastuulla on

- a) niiden tavoitteiden ja painopisteiden määrittely, joille maaohjelmat perustuvat,
- b) hankkeiden ja ohjelmien valinta,
- c) hankkeita ja ohjelmia koskevien asiakirjojen valmistelu ja esittely,
- d) sopimusten valmistelu, neuvottelu ja tekeminen,
- e) hankkeiden ja ohjelmien täytäntöönpano ja hallinnointi, ja
- f) hankkeiden ja ohjelmien ylläpito.

3. Myös tukikelpoiset valtiosta riippumattomat toimijat voivat ehdottaa ja panna täytäntöön ohjelmia ja hankkeita niitä koskevilla aloilla sanotun kuitenkin rajoittamatta edellä mainittujen määräysten soveltamista.

4. AKT-valtiot ja yhteisö vastaavat yhdessä

- a) kehitysrahoitusyhteistyötä koskevien suuntaviivojen laadimisesta yhteisissä toimielimissä,
- b) maaohjelmien hyväksymisestä,
- c) hankkeiden ja ohjelmien ennakoarvioinnista,

- d) tarjouspyyntöihin ja sopimukseen osallistumista koskevien ehtojen yhdenvertaisuuden varmistamisesta,
- e) hankkeiden ja ohjelmien vaikutusten ja tulosten seurannasta ja arvioinnista, ja
- f) hankkeiden ja ohjelmien moitteettoman, nopean ja tehokkaan toimeenpanon varmistamisesta.

5. Yhteisö tekee hankkeita ja ohjelmia koskevat rahoituspäätökset.

6. Jollei tässä sopimuksessa toisin määrätä, kaikki jommankumman osapuolen hyväksyntää edellyttävät päätökset on hyväksyttävä, tai ne katsotaan hyväksytyiksi, 60 päivän kuluessa siitä, kun toinen osapuoli on ilmoittanut niistä.

58 artikla

R a h o i t u s k e l p o i s u u s

1. Seuraavat tahot tai elimet voivat saada tämän sopimuksen mukaista rahoitustukea:

- a) AKT-valtiot,
- b) alueelliset tai valtioidenväliset elimet, joihin kuuluu yksi tai useampi AKT-valtio ja joilla on näiden valtioiden valtuutus, ja
- c) AKT-valtioiden ja yhteisön yhteiset elimet, jotka ne ovat perustaneet tiettyjen erityistavoitteiden saavuttamiseksi.

2. Asianomaisen yhden tai useamman AKT-valtion suostumuksella rahoitustukea voidaan myöntää myös

- a) AKT-valtioiden kansallisille ja/tai alueellisille julkisille tai osittain julkisille virastoille, ministeriöille tai paikallisviranomaisille sekä erityisesti niiden rahoituslaitoksille ja kehityspankeille,
- b) AKT-valtioiden yrityksille sekä muille yksityisille järjestöille ja toimijoille,
- c) yhteisön jäsenvaltion yrityksille, jotta ne voisivat oman panoksensa lisäksi sitoutua tuotannollisiin hankkeisiin jonkun AKT-valtion alueella,
- d) AKT-valtioista tai yhteisöstä peräisin oleville rahoituksen välittäjille, jotka tekevät, edistävät ja rahoittavat yksityisjoitoksia AKT-valtioissa, ja

- e) AKT-valtioista tai yhteisöstä peräisin oleville hajautetun yhteistyön toimijoille tai muille valtiosta riippumattomille toimijoille.

2 LUKU

R a h o i t u s k e n s o v e l t a m i s a l a j a l u o n n e

59 artikla

Asianomaisen yhden tai useamman AKT-valtion sekä kansallisella alueellisella tasolla asettamien painopisteiden puitteissa tukea voidaan antaa sellaisille hankkeille, ohjelmille ja muille toimintamuodoille, joilla edistetään tässä sopimuksessa asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

60 artikla

R a h o i t u s k e n s o v e l t a m i s a l a

Tarpeista ja kaikkien soveltuvimmiksi katsottavien toimien lajista riippuen rahoitusta voidaan antaa muun muassa seuraavien tukemiseen:

- a) toimenpiteet AKT-valtioiden velkataakan ja maksutaseongelmien lieventämiseksi,
- b) makrotaloudelliset ja rakenteelliset uudistukset ja politiikat,
- c) vientitulojen epävakaudesta aiheutuvien haittavaikutusten lieventäminen,
- d) alakohtaiset politiikat ja uudistukset,
- e) instituutioiden ja toimintaedellytysten kehittäminen,
- f) tekniset yhteistyöohjelmat, ja
- g) humanitaarinen ja hätäapu, myös pakolaisten ja kotiseudultaan siirtymään joutuneiden henkilöiden auttaminen, lyhytkestoiset kunnostustoimet ja katastrofivalmius.

61 artikla

R a h o i t u s k e n l u o n n e

1. Rahoitusta myönnetään muun muassa
  - a) hankkeisiin ja ohjelmiin,
  - b) puiteluottoihin, vakuusjärjestelmiin ja pääomarahoitukseen,
  - c) talousarviotukeen joko suorana niille AKT-valtiolle, joiden valuutat ovat vaihdettavia ja vapaasti siirrettävissä, tai välillisenä yhteisön eri välineistä syntyvistä vastarahoitusta,

- d) hankkeiden ja ohjelmien tehokkaan hallinnon ja valvonnan edellyttämään henkilöstöön ja materiaaliin, ja
- e) alakohtaisiin ja yleisiin tuontitukiohjelmiin, joita voivat olla
- i) alakohtaiset tuontiohjelmat suorien hankintojen muodossa tuotantojärjestelmän panosten ja sosiaalipalvelujen parantamiseen tarvittavien hankintojen rahoitus mukaan luettuna,
- ii) alakohtaiset tuontiohjelmat, joissa ulkomaista valuuttaa vapautetaan erissä alakohtaisen tuonnin rahoittamiseksi, ja
- iii) yleiset tuontiohjelmat, joissa ulkomaista valuuttaa vapautetaan erissä yleisen, laajan tuotevalikoiman kattavan tuonnin rahoittamiseksi.
2. Suoraa talousarviotukea myönnetään makrotaloudellisiin tai alakohtaisiin uudistuksiin edellyttäen, että
- a) julkisten menojen hoito on riittävän avointa, vastuullista ja tehokasta,
- b) on olemassa maan itsensä laatimat ja sen tärkeimpien rahoittajien hyväksymät, tarkoin määritellyt makrotaloudelliset tai alakohtaiset politiikat, ja
- c) julkisissa hankinnoissa noudatetaan avoimuutta.
3. Samantyyppistä suoraa talousarviotukea aletaan asteittain myöntää alakohtaisille politiikoille yksittäisten hankkeiden sijaan.
4. Tuontiohjelmien välineitä tai edellä määriteltyä talousarviotukea voidaan käyttää myös tukikelpoisten AKT-valtioiden tukemiseen niiden toteuttaessa uudistuksia, joilla pyritään alueiden välisen talouden vapauttamiseen ja joista aiheutuu siirtymävaiheen nettokustannuksia.
5. Tämän sopimuksen puitteissa Euroopan kehitysrahaston, jäljempänä 'rahasto', varoja, myös vastarahastoja, edellisten rahastojen käyttämättömiä varoja, Euroopan investointipankin, jäljempänä 'pankki', omia varoja ja tarvittaessa Euroopan yhteisön talousarviosta myönnettäviä varoja käytetään sellaisten hankkeiden, ohjelmien ja muiden toimintamuotojen rahoittamiseen, joilla edistetään tämän sopimuksen tavoitteiden saavuttamista.
6. Tämän sopimuksen nojalla myönnettäviä varoja voidaan käyttää hankkeiden ja ohjelmien niin paikallisten kuin ulkomaistenkin kokonaiskustannusten kattamiseen toistuvat kustannukset mukaan luettuina.

II OSASTO

RAHOITUSYHTEISTYÖ

1 LUKU

Rahoitusvarat

62 artikla

Kokonaismäärä

1. Yhteisön rahoitustuen kokonaismäärä tässä sopimuksessa määritettyjen tavoitteiden toteuttamiseksi ja yhteisön rahoitustuen ehdot esitetään tämän sopimuksen liitteissä.
2. Jollei jokin AKT-valtio ratifioi tätä sopimusta tai jos se sanoo sen irti, osapuolet sopeuttavat liitteessä I olevassa rahoituspöytäkirjassa tarkoitetut varojen määrät. Sopeuttamista sovelletaan myös, jos
- a) tähän sopimukseen liittyy uusia AKT-valtioita, jotka eivät ole osallistuneet sopimusneuvotteluihin, ja
- b) yhteisö laajenee uusilla jäsenillä.

63 artikla

Rahoitusmuodot

- Asianomainen yksi tai useampi AKT-valtio vahvistaa yhdessä yhteisön kanssa kunkin hankkeen tai ohjelman rahoitusmuodot ottaen huomioon
- a) asianomaisten valtioiden kehitystason, maantieteellisen sijainnin sekä taloudellisen ja rahoituksellisen tilanteen,
- b) hankkeen tai ohjelman luonteen, sen taloudellisen ja rahoituksellisen kannattavuuden sekä sen yhteiskunnalliset ja kulttuuriset vaikutukset, ja
- c) lainojen osalta tekijät, joilla taataan lainanhoito.

64 artikla

Jälle enlainaustoiminta

1. Rahoitustukea voidaan myöntää asianomaisille AKT-valtioille taikka AKT-valtioiden tai tämän sopimuksen määräysten mukaisesti rahoituskelpoisten laitosten välityksellä tai suoraan mille tahansa muulle rahoituskelpoiselle edunsaajalle. Jos rahoitustukea myönnetään välittäjän kautta lopulliselle tuen vastaanottajalle tai suoraan yksityisen sektorin edunsaajalle,

- a) kyseisen tuen myöntämistä välittäjän kautta tai suoraan lopulliselle tuen vastaanottajalle koskevat ehdot vahvistetaan rahoitussopimuksessa tai lainasopimuksessa, ja
  - b) taloudellinen hyöty, jonka välittäjä saa jälle enlainauksesta tai lainaamisesta suoraan yksityisen sektorin edunsaajalle, käytetään kehitystarkoituksiin rahoitussopimuksessa tai lainasopimuksessa edellytyksin sen jälkeen, kun on otettu huomioon hallinnolliset kustannukset, valuutta- ja rahoitusriskit sekä lopulliselle tuen vastaanottajalle annettujen asiantuntija-avun kustannukset.
2. Jos rahoitus tapahtuu AKT-maassa sijaitsevan ja/tai AKT-maissa toimivan jälle enlainaajan kautta, tämän tehtävänä on valita ja arvioida kukin hanke sekä hoitaa käyttöönsä annettuja varoja tässä sopimuksessa määrättyjen edellytysten mukaisesti ja osapuolten yhteisellä sopimuksella.

65 artikla

Yhteisrahoitus

1. Tämän sopimuksen mukaisia rahoitusvaroja voidaan AKT-valtioiden pyynnöstä osoittaa yhteisrahoitukseen erityisesti kehitysyhteistyöelinten ja -laitosten, yhteisön jäsenvaltioiden, AKT-valtioiden, kolmansien maiden, kansainvälisten tai yksityisten rahoituslaitosten, yritysten tai vientiluottoelinten kanssa.
2. Yhteisrahoitusmahdollisuuteen kiinnitetään huomiota etenkin tapauksissa, joissa yhteisön osallistuminen rohkaisee muiden rahoituslaitosten osallistumista ja joissa tällä rahoitusmuodolla saadaan aikaan AKT-valtion kannalta edullinen rahoituspaketti.
3. Tässä artiklassa tarkoitettu rahoitus voi olla joko yhteis- tai rinnakkaisrahoitusta. Kussakin tapauksessa etusijalla on kustannustehokkuudeltaan sopivin rahoitusmuoto. Lisäksi koordinoidaan ja yhdenmukaistetaan yhteisön ja muiden yhteisrahoittajien toimia siten, että AKT-valtioiden suoritettaviksi tulevien menettelyjen määrä on mahdollisimman pieni ja että nämä menettelyt ovat joustavia.

4. Neuvottelu- ja yhteensovittamismenettelyä muiden avunantajien ja yhteisrahoittajien kanssa olisi tehostettava ja kehitettävä tekemällä mahdollisuuksien mukaan yhteisrahoitusta koskevia puitesopimuksia, ja yhteisrahoituspolitiikkaa ja siihen liittyviä menettelyjä olisi tarkasteltava uudelleen tehokkuuden ja parhaiden mahdollisten ehtojen varmistamiseksi.

2 LUKU

Velka- ja rakennesopeutustuki

66 artikla

Velkahelpotustuki

1. AKT-valtioiden velkataakan keventämiseksi ja maksutaseongelmien helpottamiseksi osapuolet sopivat, että tässä sopimuksessa määrättyjä varoja käytetään kansainvälisesti hyväksytyihin velkahelpotusaloitteisiin AKT-valtioiden eduksi. Lisäksi sellaisten varojen käyttöä, joita ei ole sidottu aiempiin maaohjelmiin, nopeutetaan tapauskohtaisesti tässä sopimuksessa määriteltyjen nopean käytön välineiden avulla. Yhteisö sitoutuu lisäksi selvittämään, miten muita kuin Euroopan kehitysrahaston varoja voidaan pitkällä aikavälillä käyttää kansainvälisesti hyväksytyjen velkahelpotusaloitteiden tukemiseen.
2. Yhteisö voi AKT-valtion pyynnöstä
  - a) myöntää tukea velkaantumisen sekä velanhoito- ja maksutasevaikeuksien tutkimiseksi ja käytännön ratkaisujen löytämiseksi näihin ongelmiin,
  - b) järjestää velanhoidtoa ja kansainvälisiä rahoitusneuvotteluja koskevaa koulutusta sekä antaa tukea näiden alojen kursseja ja seminaareja varten, ja
  - c) antaa apua joustavien velanhoidomenetelmien ja -välineiden kehittämiseksi.
3. Edistääkseen pankin omista varoista peräisin olevista lainoista, erityislainoista ja riskipääomista johtuvan velan hoitamista AKT-valtiot voivat komission kanssa tapauskohtaisesti sovittuja yksityiskohtaisia sääntöjä noudattaen käyttää tässä sopimuksessa tarkoitettua käytettävissä olevaa ulkomaanvaluutta kyseisen velan hoitoon velan erääntymisestä riippuen ja siihen määrään asti, joka on tarpeen maksaa kansallisena valuuttana.
4. Osapuolet ottavat huomioon kansainvälisen velkaongelman vakavuuden ja sen vaikutukset talouskasvuun ja julistavat olevansa valmiita jatkamaan kansainvälisen keskustelun yhteydessä käytävää mielipiteenvaihtoa yleisestä velkaongelmasta, sanotun kuitenkin rajoittamatta asiaan liittyvillä foorumeilla käytäviä erityisiä keskusteluja.

67 artikla

Rakennesopeutustuki

1. Tällä sopimuksella tuetaan AKT-valtioiden toteuttamia makrotaloudellisia ja alakohtaisia uudistuksia. Osapuolet varmistavat tällöin, että sopeutus on taloudellisesti elinvoimaista sekä yhteiskunnallisesti ja poliittisesti hyväksyttävissä olevaa. Tukea myönnetään makrotaloudellisella tai alakohtaisella tasolla täytäntöön pantuihin tai suunniteltuihin uudistuksiin yhteisön ja asianomaisen AKT-valtion yhteisen arvioinnin mukaisesti sekä uudistustoimien yleisen arvioinnin perusteella. Tukiohjelmien tärkeä ominaisuus on varojen nopea käyttö.

2. AKT-valtiot ja yhteisö tunnustavat, että on välttämätöntä edistää aluetason uudistusohjelmia ja varmistaa, että kansallisten ohjelmien valmistelussa ja täytäntöönpanossa otetaan riittävällä tavalla huomioon alueelliset toimet, jotka vaikuttavat kansallisen tason kehitykseen. Tätä varten rakennesopeutustuen tavoitteena on myös

- a) ottaa tilanteen määrittelyn alkamisesta lähtien mukaan toimia, joilla edistetään alueellista yhdentymiskehitystä sekä ottaa huomioon valtioiden rajat ylittävän sopeutuksen vaikutukset,
- b) tukea makrotaloudellisen ja alakohtaisen politiikan yhdenmukaistamista ja koordinoitua, mukaan luettuna verotus- ja tulliasiat, alueellisen yhdentymiskehityksen ja kansallisen tason rakenneuudistuksen kahtalaisen tavoitteen saavuttamiseksi, ja
- c) ottaa yleisten tuontiohjelmien tai talousarviosta maksettavan tuen kautta huomioon alueellisen yhdentymiskehityksen väliaikaiset nettokustannukset, jotka kohdistuvat talousarviotuloihin ja maksutaseeseen.

3. Rakennesopeutustukea voivat saada sellaiset AKT-valtiot, jotka toteuttavat tai harkitsevat makrotaloudellisia tai alakohtaisia uudistuksia. Huomioon otetaan alueelliset näkökohdat, uudistusten tehokkuus ja niiden todennäköiset vaikutukset taloudelliseen, yhteiskunnalliseen ja poliittiseen kehitykseen sekä suhteessa valtioiden taloudellisiin ja yhteiskunnallisiin vaikeuksiin.

4. AKT-valtioiden, jotka toteuttavat ainakin pääasiallisten monenvälisten rahoittajien hyväksymiä ja tukemia uudistusohjelmia tai uudistusohjelmia, joista on sovittu näiden rahoittajien kanssa, mutta joita nämä rahoittajat eivät välttämättä tue taloudellisesti, katsotaan ilman eri toimenpiteitä täyttävän sopeutustuen saamisen ehdot.

5. Rakennesopeutustuki pannaan täytäntöön joustavalla tavalla alakohtaisina tai yleisinä tuontiohjelmina tai talousarviotukena.

6. Rakennesopeutusohjelmien valmistelu ja tarkastelu sekä rahoituspäätökset toteutetaan tämän sopimuksen täytäntöönpanomenettelyjä koskevien määräysten mukaisesti. Samalla otetaan asianmukaisella tavalla huomioon varojen nopean käytön periaate rakennesopeutusohjelmissä. AKT-valtioista tai EY:stä peräisin olevan tuonnin rajoitetulle osalle voidaan tapauskohtaisesti myöntää lupa taannehtivaan rahoitukseen.

7. Kunkin tukiohjelman täytäntöönpanossa on varmistettava, että AKT-valtioiden taloudelliset toimijat saavat mahdollisimman laajasti ja avoimesti mahdollisuuden käyttää ohjelman varoja, ja että hankintamenettelyt ovat kyseisen valtion hallinnollisten ja kaupallisten käytäntöjen mukaisia. Samalla on varmistettava tuontitavaroiden paras mahdollinen hinta-laatusuhde ja tarvittava johdonmukaisuus rakennesopeutuksen tukimenettelyissä saavutetun kansainvälisen kehityksen kanssa.

3 LUKU

Vientitulojen lyhytaikaisten vaihtelujen takia myönnettävä tuki

68 artikla

1. Osapuolet tunnustavat, että vientitulojen epävakaas, erityisesti maatalous- ja kaivosalalla, voi vaikuttaa haitallisesti AKT-valtioiden kehitykseen ja vaarantaa niiden kehitysvaatumusten täyttymisen. Siksi luodaan pitkän aikavälin kehitykseen suunnatun rahoituksen piiriin kuuluva lisärahoitusjärjestelmä, jonka tarkoituksena on lieventää vientitulojen epävakauden haittavaikutuksia, maatalous ja kaivostoiminta mukaan luettuina.

2. Vientitulojen lyhytaikaisten vaihtelujen takia myönnettävän tuen tarkoituksena on turvata makrotaloudelliset ja alakohtaiset uudistukset ja politiikat, joiden toteuttaminen vaarantuu tulojen vähenemisen takia, sekä lieventää erityisesti maatalouden ja kaivostoiminnan tuotteiden viennistä saatavien tulojen epävakauden haittavaikutuksia.

3. AKT-valtioiden taloudet ovat erittäin riippuvaisia erityisesti maatalouden ja kaivostoiminnan tuotteiden viennistä. Tämä otetaan huomioon osoitettaessa varoja soveltamisvuonna. Tässä suhteessa AKT-valtiot, jotka ovat vähiten kehittyneitä tai sisämaa- tai saarivaltioita, saavat muita edullisemmän kohtelun.

4. Lisävarat myönnetään tukimekanismia koskevien yksityiskohtaisten sääntöjen mukaisesti. Nämä esitetään rahoitusehtoja koskevassa liitteessä II.

5. Yhteisö tukee myös markkinaehtoisia vakuutusjärjestelmiä, jotka on tarkoitettu AKT-valtioille, jotka haluavat suojautua vientitulojen vaihteluilta.

4 LUKU

Alakohtaisten politiikkojen tuki

69 artikla

1. Yhteistyö perustuu sopimuksessa määriteltyihin välineisiin ja sääntöihin, ja sen avulla tuetaan

- a) yhteiskunnallisia ja taloudellisia alakohtaisia politiikkoja ja uudistuksia,
- b) toimenpiteitä tuottavien taloudenalojen toiminnan ja vientikilpailukyvyn edistämiseksi,
- c) toimenpiteitä sosiaalialan palvelujen laajentamiseksi, ja
- d) aihekohtaisia ja läpileikkaavia pyrkimyksiä.

2. Tukea annetaan soveltuvin keinoin, joita ovat

- a) alakohtaiset ohjelmat,
- b) talousarviosta maksettava tuki,
- c) investoinnit,
- d) kunnostaminen,
- e) koulutus,
- f) tekninen apu, ja
- g) institutionaalinen tuki.

5 LUKU

Pienhankkeet ja hajautettu yhteistyö

70 artikla

Yhteistyön avulla tuetaan kehittämistoimia, joiden avulla voidaan vastata paikallisyhteisöjen kehitystarpeisiin sekä rohkaista kaikkia hajautetun yhteistyön toimijoita, jotka voivat antaa panoksensa AKT-valtioiden itsenäiseen kehittymiseen sekä esittämään ja toteuttamaan aloitteita. Yhteistyö tapahtuu AKT-valtioiden kansallisen lainsäädännön ja sääntöjen sekä maaohjelmien säännösten puitteissa. Yhteistyöllä tuetaan

- a) paikallistason pienhankkeita, joilla on taloudellista ja yhteiskunnallista vaikutusta ihmisten elämään, jotka vastaavat osoitettuja ja havaittuja ensisijaisia tarpeita, jotka toteutetaan paikallisyhteisön aloitteesta ja joihin paikallisyhteisö osallistuu aktiivisesti ja joista se hyötyy, sekä
- b) hajautettua yhteistyötä varsinkin silloin, kun tällaisella toiminnalla voidaan yhdistää AKT-valtioiden hajautetun yhteistyön toimijoiden ja vastaavien yhteisön toimijoiden panos ja resurssit. Tällaisen yhteistyön tarkoituksena on saada hajautetun yhteistyön toimijoiden kyvyt, innovatiiviset toimintatavat ja resurssit valjastettua AKT-valtioiden kehittämiseen.

71 artikla

1. Pienhankkeita ja hajautettua yhteistyötä voidaan tukea tämän sopimuksen mukaisista rahoitusvaroista. Tällaiseen yhteistyöhön kuuluvat hankkeet tai ohjelmat voivat liittyä tai olla liittymättä maaohjelmien painopistealueilla toteutettaviin ohjelmiin, mutta niiden avulla voidaan saavuttaa maaohjelmien erityistavoitteita tai saada tuloksia paikallisyhteisöjen tai hajautetun yhteistyön toimijoiden aloitteista.

2. Rahasto osallistuu pienhankkeiden ja hajautetun yhteistyön rahoitukseen, jolloin sen rahoitusosuus ei tavallisesti ylitä kolmea neljäsosaa kunkin hankkeen kokonaiskustannuksista, eikä se voi ylittää maaohjelmassa määriteltyä rajaa. Jäljellä oleva määrä saadaan

- a) pienhankkeisiin kyseiseltä paikallisyhteisöltä (joko luontoissuorituksena tai palveluina tai rahana yhteisön osallistumiskyvyn mukaisesti),
- b) hajautetun yhteistyön toimijoilta sillä edellytyksellä, että näiden toimijoiden hankkeeseen tuomien rahoitusvarojen sekä teknisten, materiaalistien ja muiden resurssien arvo ei yleensä alita 25 prosenttia hankkeen tai ohjelman arvioiduista kustannuksista, ja
- c) poikkeustapauksissa kyseiseltä AKT-valtiolta rahoitusosuutena, julkisten välineistön käyttönä tai palveluina.

3. Pienhankkeina tai hajautettuna yhteistyönä rahoitettaviin hankkeisiin ja ohjelmiin sovelletaan sopimuksessa määriteltyjä menettelyjä, varsinkin niitä, joita tarkoitetaan monivuotisissa ohjelmissa.

6 LUKU

Humanitaarinen ja hätäapu

72 artikla

1. Humanitaarista apua ja hätäapua annetaan AKT-valtioiden väestölle, jolla on poikkeuksellisen vakavia taloudellisia ja yhteiskunnallisia ongelmia luonnononnettomuuksien, ihmisen aiheuttamien kriisien, kuten sotien ja muiden selkkausten, tai vaikutuksiltaan vastaavien poikkeusolosuhteiden vuoksi. Humanitaarista apua ja hätäapua annetaan niin kauan kuin näiden tilanteiden aiheuttama tarve kestää.

2. Humanitaarista ja hätäapua annetaan yksinomaan hätätilanteen uhrien tarpeiden ja edun mukaisesti sekä kansainvälisen humanitaarisen oikeuden perusteella. Uhreja ei missään tapauksessa saa syrjiä rodun, kansallisen alkuperän, uskonnon, sukupuolen, iän, kansallisuuden tai poliittisen suuntautumisen vuoksi. Vapaa pääsy uhrien luokse ja heidän suojelunsa sekä humanitaaristen järjestöjen henkilöstön ja laitteiston turvallisuus on taattava.

3. Humanitaarisen avun ja hätäavun tarkoituksena on

- a) suojella ihmishenkiä luonnonmullistusten, selkkausten ja sodan aiheuttamissa kriiseissä ja niiden jälkitilanteissa,
- b) osallistua humanitaarisen avun rahoitukseen ja toimittamiseen ja kaikkiin käytettävissä oleviin logistisiin keinoin sen varmistamiseen, että apu menee suoraan sitä tarvitseville,
- c) suorittaa lyhyen aikavälin kunnostus- ja jälleenrakennustoimia, joilla autetaan kriisistä kärsineitä väestönosia sosioekonomisessa integroitumisessa ja luodaan mahdollisimman pian olosuhteet kehityksen jatkumiselle kyseisen AKT-valtion määrittelemien pitkän aikavälin tavoitteiden mukaisesti,
- d) huolehtia luonnonmullistusten tai ihmisen aiheuttamien onnettomuuksien takia siirtymään joutuvien ihmisten (pakolaisten, kotiseudultaan siirtymään joutuneiden henkilöiden ja kotimaahansa palaavien) tarpeista niin kauan kuin on tarpeellista, pakolaisten ja kotiseudultaan siirtymään joutuneiden kaikista tarpeista (riippumatta siitä, missä he ovat) sekä helpottaa heidän vapaaehtoista kotiutumistaan ja kotoutumistaan alkuperämaahansa, ja
- e) avustaa AKT-valtiota suuronnettomuuksien ennaltaehkäisyä ja niihin varautumisen järjestelmien, kuten ennakkovarointijärjestelmien luomisessa onnettomuuksien seurausten lieventämiseksi.

4. Edellä mainitun kaltaista apua voidaan antaa myös AKT-valtioille, jotka ottavat vastaan pakolaisia tai kotimaahansa palaavia, sellaisten akuuttien tarpeiden täyttämiseksi, joita hätäapu ei kata.

5. Koska tämän artiklan nojalla annettava apu on luonteeltaan kehitysapua, sitä voidaan asianomaisen valtion pyynnöstä käyttää poikkeuksellisesti yhdessä maaohjelman kanssa.

6. Humanitaarista tai hätäapua annetaan kriisitilanteesta kärsivän AKT-valtion, komission, kansainvälisten järjestöjen tai paikallisten tai kansainvälisten valtioista riippumattomien järjestöjen pyynnöstä. Avun antamista hallinnoidaan ja toteutetaan siten, että toiminta on nopeaa, joustavaa ja tehokasta. Yhteisö toteuttaa asianmukaiset toimenpiteet, jotta toiminta olisi nopeaa, mikä on välttämätöntä niiden välittömien tarpeiden täyttämiseksi, joita varten apua tarvitaan.

73 artikla

1. Yhteisö voi tämän sopimuksen mukaisesti tukea hätävaiheen jälkeisiä toimia, joiden tavoitteena on luonnononnettomuuksien tai muiden vaikutuksiltaan vastaavien erityisolosuhteiden vuoksi tarvittava aineellinen ja yhteiskunnallinen kunnostaminen. Nämä toimet toteutetaan tehokkain ja joustavin menetelmin, ja niiden on helpotettava siirtymistä hätävaiheesta kehitysvaiheeseen, edistettävä kriisistä kärsineen väestön sosioekonomista integroitumista, poistettava kriisin syyt niin pitkälle kuin mahdollista sekä vahvistettava instituutioita ja paikallisten ja kansallisten toimijoiden omaa roolia kestävässä kehityspolitiikan laatimisessa kyseiselle AKT-valtiolle.

2. Lyhytaikaista hätäapua voidaan vain poikkeuksellisesti rahoittaa rahastosta, jos apua ei voida rahoittaa yhteisön talousarviosta.

7 LUKU

Investoinnit ja yksityisen sektorin kehitystuki

74 artikla

Yhteistyöllä tuetaan rahoitusavun ja teknisen avun kautta tässä sopimuksessa määriteltyjä investointeja sekä yksityissektorin kehittämistä koskevia politiikkoja ja strategioita.

75 artikla

Investointien edistäminen

AKT-valtiot sekä yhteisö ja sen jäsenvaltiot, jotka tunnustavat yksityisten investointien merkityksen kehitysyhteistyönsä edistämisen kannalta sekä näiden investointien edistämiseksi toteutettavien toimenpiteiden välttämättömyyden, kukin toimivaltansa puitteissa

- a) panevat täytäntöön toimenpiteitä sellaisten yksityisten investoijien rohkaisemiseksi osallistumaan kehityspyrkimykseen, jotka toimivat AKT-valtioiden ja EY:n kehitysyhteistyön tavoitteiden ja painopisteiden sekä omista valtioissaan sovellettavien lakien ja asetusten mukaisesti,
- b) toteuttavat toimenpiteitä, jotka ovat omiaan luomaan ja säilyttämään ennakoitavat ja vakaat investointiolosuhteet sekä neuvottelevat sopimuksista näiden olosuhteiden parantamiseksi,
- c) rohkaisevat EU:n yksityissektoria investoimaan ja avustamaan vastaavia yrityksiä AKT-valtioissa keskinäisen yhteistyön ja kumppanuuksien puitteissa,
- d) helpottavat kumppanuuksien ja yhteisyritysten muodostamista rohkaisemalla yhteisrahoituksen käyttöä,
- e) tukevat alakohtaisia investointifoorumeja kumppanuuksien muodostamisen ja ulkopuolisten investointien edistämiseksi,
- f) tukevat AKT-valtioiden pyrkimyksiä houkutella varsinkin yksityisrahoitusta infrastruktuuri-investointeihin sekä tuloa tuottavaan infrastruktuuriin, jotka ovat elintärkeitä yksityissektorille,
- g) tukevat kotimaisten investointitoiminnan edistämisen ja ulkomaisia investointeja edistävien ja helpottavien laitosten toimintaedellytysten kehittämistä,
- h) jakavat tietoa investointimahdollisuuksista ja liiketoimintaolosuhteista AKT-valtioissa, ja
- i) edistävät yksityisten yritysten vuoropuhelua, yhteistyötä ja kumppanuuksien perustamista alueellisella ja kansallisella tasolla sekä AKT-valtioiden ja EU:n välillä erityisesti AKT-alueen ja EU:n välisen yksityissektorin yritysfoorumin kautta. Yritysfoorumin toimintaa tuetaan tavoitteena
  - i) helpottaa vuoropuhelua AKT-valtioiden ja EU:n yksityisen sektorin välillä sekä AKT:n ja EU:n yksityisen sektorin ja tämän sopimuksen nojalla perustettujen elinten välillä,

- ii) analysoida ja toimittaa säännöllisin väliajoin asianomaisille tahoille tietoa kaikista AKT-valtioiden ja EU:n yksityisen sektorin suhteisiin liittyvistä kysymyksistä tämän sopimuksen puitteissa tai yleisemmin yhteisön ja AKT-valtioiden taloussuhteita koskevasta kysymyksistä, ja
- iii) analysoida ja toimittaa säännöllisin väliajoin asianomaisille tahoille tietoa erityisistä alakohtaisista ongelmista, jotka liittyvät esimerkiksi tuotannonhaaroihin tai tuotelajeihin alueiden tai sitä pienempien yksiköiden tasolla.

76 artikla

Investointien rahoittaminen ja tukeminen

1. Yhteistyön avulla saadaan käyttöön pitkän aikavälin rahoitusresursseja, myös riskipääomaa, joka auttaa edistämään kasvua yksityisellä sektorilla, sekä hankitaan kotimaista ja ulkomaista pääomaa tähän tarkoitukseen. Tätä tarkoitusta varten hankitaan yhteistyön avulla erityisesti
  - a) rahoitukselliseen ja tekniseen apuun suunnattuja avustuksia, joilla tuetaan poliittisia uudistuksia, henkilöresurssien kehittämistä, instituutioiden toimintaedellytysten kehittämistä tai muuta tiettyyn investointiin liittyvää institutionaalista tukea, yritysten kilpailukyvyyn lisäämiseen ja yksityisten välittäjien (rahoituksen ja muun) toimintaedellytysten kehittämiseen tähtäviä toimenpiteitä, investointien helpottamista ja edistämistä sekä kilpailukyvyyn parantamista,
  - b) neuvonta- ja konsultointipalveluja, jotka auttavat luomaan suotuisan investointiympäristön ja tietopohjan, jotka ohjaavat ja edistävät pääomavirtoja,
  - c) riskipääomaa oman pääoman ehtoihin sijoituksiin ja välirahoitukseen, takuita kotimaisille ja ulkomaisille yksityisille investoinneille sekä lainoja tai luottojärjestelyjä tämän sopimuksen rahoitusehtoja koskevassa liitteessä II määritellyin edellytyksin, ja
  - d) lainoja pankin omista varoista.
2. Lainoja pankin omista varoista myönnetään pankin perussäännön ja tämän sopimuksen liitteessä II määriteltyjen edellytysten mukaisesti.

77 artikla

Investointitakuut

1. Investointitakuut ovat yhä tärkeämmäksi käyvä väline kehitysrahoituksessa, sillä niiden avulla voidaan vähentää hankkeiden riskiä ja houkutella yksityistä pääomaa. Yhteistyöllä varmistetaan, että riskivakuutuksia on saatavilla ja että niitä käytetään entistä enemmän riskien vähentämiseksi, jotta investoijien luottamus AKT-valtioita kohtaan lisääntyisi.

2. Yhteistyön avulla tarjotaan takuita ja avustetaan toimintaa sellaisten takuurahastojen kautta, jotka kattavat vaatimukset täyttävien investointien riskit. Yhteistyön avulla tuetaan erityisesti

- a) jälleenvakuutusjärjestelmiä, joilla turvataan kelpoisuusehdot täyttävien sijoittajien ulkomaiset suorat sijoitukset oikeudellisten epävarmuustekijöiden sekä pakkolunastuksen, valuutansiirtorajoitusten, sodan ja kansalaislevottomuuksien sekä sopimusrikkomusten varalta. Sijoittajat voivat vakuuttaa hankkeet näiden neljän riskityypin kaikkien yhdistelmien varalta,
- b) takausohjelmia, joilla katetaan riskejä velkarahoituksen osatakausten muodossa; käytettävissä on sekä riskien että luottojen osatakaukset, ja
- c) kansallisia ja alueellisia takuurahastoja, joihin osallistuu erityisesti kotimaisia rahoituslaitoksia tai investoijia ja joiden avulla voidaan edistää rahoitussektorin kehittämistä.

3. Yhteistyön avulla tuetaan myös toimintaedellytysten parantamista, annetaan institutionaalista tukea ja osallistutaan sellaisten kansallisten ja/tai alueellisten aloitteiden perusrahoi-

tukseen, joiden avulla vähennetään investoijien kaupallista riskiä. (Tällaisia ovat esimerkiksi takuurahastot, sääntelyelimet, sovittelumekanismit ja oikeudelliset järjestelmät, joiden avulla parannetaan investointien suojaa ja vientiluottojärjestelmiä.)

4. Yhteistyön avulla annetaan tällaista tukea, joka täydentää yksityisiä ja/tai julkisia aloitteita ja tuo niihin lisäarvoa ja jota annetaan mahdollisuuksien mukaan yhteistyössä yksityisten ja julkisten organisaatioiden kanssa. Kehitysrahoitusyhteistyön AKT-EY-komiteassa AKT-valtiot ja EY tutkivat yhdessä ehdotusta perustaa AKT-valtioiden ja EY:n takauslaitos, joka järjestäisi ja hallinnoisi investointitakausohjelmia.

78 artikla

Investointisuoja

1. AKT-valtiot sekä yhteisö ja sen jäsenvaltiot, kukin toimivaltansa puitteissa, vahvistavat, että on tarpeen edistää ja suojata investointeja kunkin osapuolen omalla alueella, ja ne vahvistavat tässä yhteydessä, että on tärkeää tehdä sellaisia keskinäisen edun mukaisia investointien edistämistä ja suojelua koskevia sopimuksia, jotka voivat myös muodostaa vakuutus- ja takausjärjestelmien perustan.

2. Rohkaistakseen eurooppalaisten investointien tekemistä AKT-valtioiden kannalta erityisen tärkeisiin kehityshankkeisiin, joita AKT-valtiot tukevat, yhteisö ja jäsenvaltiot toisaalta ja AKT-valtiot toisaalta voivat myös tehdä sopimuksia keskinäisen edun mukaisista erityishankkeista, joiden rahoittamiseen yhteisö ja eurooppalaiset yritykset osallistuvat.

3. Osapuolet sopivat myös, että talouskumppanuussopimusten puitteissa otetaan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden toimivallan mukaisesti käyttöön yleisiä periaatteita investointien suojasta ja edistämisestä. Näiden periaatteiden avulla vahvistetaan parhaat tulokset, joita on saavutettu toimivaltaisilla kansainvälisillä foorumeilla tai kahdenvälisesti.

III OSASTO

TEKNINEN YHTEISTYÖ

79 artikla

1. Teknisen yhteistyön avulla autetaan AKT-valtioita kehittämään kansallisia ja alueellisia henkilöstövoimavarojaan sekä kehittämään kestäväällä tavalla instituutioitaan, joilla on keskeinen asema kehityksen onnistumisessa. Tähän sisältyy mm. AKT-valtioiden konsulttiyritysten vahvistaminen sekä konsulttien vaihto AKT-valtioiden ja EU:n yritysten välillä.

2. Teknisen yhteistyön on lisäksi oltava kustannustehokasta ja sen on vastattava niihin tarpeisiin, joita varten se on

tarkoitettu. Yhteistyön on myös edistettävä taitotiedon siirtoa sekä parannettava kansallista ja alueellista toimintakykyä. Teknisen yhteistyön avulla on tuettava hankkeen ja ohjelman tavoitteiden saavuttamista sekä pyrittävä vahvistamaan kansallisten ja alueellisten valtuuttavien viranomaisten johtamiskykä. Teknisen avun on

- a) perustuttava kysyntään niin, että sitä annetaan vain kyseisen AKT-valtion tai kyseisten AKT-valtioiden pyynnöstä ja että se on sovitettu vastaanottajan tarpeisiin,

- b) täydennettävä ja tuettava AKT-valtioiden pyrkimyksiä omien tarpeidensa yksilöimiseen,
- c) sisällettävä seuranta ja jälkitoimenpiteet tehokkuuden varmistamiseksi,
- d) rohkaistava AKT-valtioiden asiantuntijoiden, konsulttiyritysten sekä koulutus- ja tutkimuslaitosten osallistumista rahastosta tuettuihin sopimuksiin sekä pyrittävä työllistämään pätevää kansallista ja paikallista henkilöstöä rahan hankkeissa,
- e) rohkaistava AKT-valtioiden virkamiesten lähettämistä tilapäisesti konsulteiksi oman maansa tai naapurivaltion laitokseen taikka alueelliseen organisaatioon,
- f) edistettävä tietojen kokoamista kansallisista ja alueellisista työvoimaan liittyvistä rajoituksista ja mahdollisuuksista sekä luotava rekisteri AKT-valtioiden asiantuntijoista, konsulteista ja konsulttiyrityksistä, joita voidaan käyttää rahastosta rahoitetuissa hankkeissa ja ohjelmissa,
- g) tuettava AKT-valtioiden välistä teknistä apua ja edistettävä teknisen, johtamistaidon ja ammatillisen asiantuntemuksen vaihtoa AKT-valtioiden välillä,
- h) edistettävä toimintaohjelmien laatimista instituutioiden ja henkilöstön kehittämiseksi pitkällä aikavälillä hanke- ja ohjelmasuunnittelun kiinteänä osana siten, että tarpeelliset rahoitusvaatimukset otetaan huomioon,
- i) tuettava järjestelyjä, joiden avulla parannetaan AKT-valtioiden kykyä parantaa omaa asiantuntemustaan, ja
- j) kehitettävä erityisesti AKT-valtioiden toimintamahdollisuuksia hankkeiden suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa sekä varainhoidon alalla.
3. Teknistä apua voidaan antaa kaikilla yhteistyön alueilla tämän sopimuksen toimeksiannon rajoissa. Kysymyksen tuleva toiminta on luonteeltaan ja laajuudeltaan vaihtelevaa, ja se sovitetaan AKT-valtioiden tarpeisiin.
4. Tekninen yhteistyö voi kohdistua erityiskysymyksiin tai olla yleisluonteista. Kehitysrahoitusyhteistyön AKT-EY-komitea laatii suuntaviivat teknistä yhteistyötä varten.

80 artikla

AKT-valtioista tapahtuvan aivoviennin lopettamiseksi yhteisö auttaa sitä pyytäviä AKT-valtioita näiden pyrkimyksissä helpottaa teollisuusmaissa asuvien ammattitaitoisten kansalaistensa paluuta asianmukaisten paluuhjelmien avulla.

IV OSASTO

MENETTELYT JA HALLINTOJÄRJESTELYT

81 artikla

Menettelyt

Hallintomenettelyjen on oltava avoimia ja helposti sovellettavia, ja niiden on mahdollistettava tehtävien ja vastuualueiden hajauttaminen suoritusportaaseen. AKT-valtioiden ja EU:n kehitysyhteistyön on oltava avointa valtioista riippumattomille toimijoille niitä koskevilla aloilla. Rahoitusyhteistyön ja teknisen yhteistyön suunnittelun, valmistelun, toteutuksen ja hallinnonin menettelyjä koskevat yksityiskohtaiset määräykset esitetään täytäntöönpano- ja hallintomenettelyjä koskevassa liitteessä IV. AKT-EU-ministerineuvosto voi tarkastella uudelleen, tarkistaa ja muuttaa näitä määräyksiä kehitysrahoitusyhteistyön AKT-EY-komitean suosituksesta.

82 artikla

Täytäntöönpanosta vastaavat henkilöt ja toimielimet

Tämän sopimuksen mukaisen rahoitusyhteistyön ja teknisen yhteistyön toteuttajiksi nimetään täytäntöönpanosta vastaavat henkilöt ja toimielimet. Täytäntöönpanosta vastaavien henkilöiden ja toimielinten velvollisuuksia koskevat yksityiskohtaiset määräykset esitetään täytäntöönpano- ja hallintomenettelyjä koskevassa liitteessä IV.

83 artikla

Kehitysrahoitusyhteistyön AKT-EY-komitea

1. Ministerineuvosto kokoontuu vähintään kerran vuodessa tarkastelemaan kehitysrahoitusyhteistyön tavoitteiden saavuttamista ja yhteistyön toteuttamisessa ilmenneitä yleisiä ja erityisiä ongelmia. Tätä varten ministerineuvoston yhteyteen perustetaan kehitysrahoitusyhteistyön AKT-EY-komitea, jäljempänä 'AKT-EY-komitea'.

2. AKT-EY-komitean tehtävänä on muun muassa

- a) varmistaa, että kehitysrahoitusyhteistyön tavoitteet yleisesti saavutetaan ja sen periaatteita noudatetaan sekä laatia yleisiä suuntaviivoja tehokasta ja oikea-aikaista toteuttamista varten,
- b) tarkastella kehitysrahoitusyhteistyön toteuttamisessa ilmeneviä ongelmia ja ehdottaa aiheellisia toimenpiteitä,

- c) tarkastella sopimuksen liitteitä niiden jatkuvan asianmukaisuuden varmistamiseksi ja ehdottaa tarvittavia muutoksia ministerineuvoston hyväksyttäväksi, sekä
- d) tarkastella sopimuksen osana toteutettuja toimia, joiden tarkoituksena on yksityisen sektorin kehittämiseen ja investointien edistämiseen liittyvien tavoitteiden saavuttaminen, sekä investointijärjestelyn toimintaa.
3. AKT-EY-komitea kokoontuu neljännesvuosittain, ja se muodostuu AKT-valtioiden ja yhteisön edustajista tai heidän valtuuttamistaan henkilöistä, ja molemmat osapuolet ovat yhtäläisesti edustettuina. Komitea kokoontuu ministeritasolla

aina, kun jokin osapuoli sitä pyytää ja vähintään kerran vuodessa.

4. Ministerineuvosto vahvistaa AKT-EY-komitean työjärjestyksen ja erityisesti edustusta koskevat edellytykset ja komitean jäsenten määrän sekä päätöksentekoa koskevat yksityiskohtaiset säännöt ja puheenjohtajuuden edellytykset.

5. AKT-EY-komitea voi kutsua koolle asiantuntijoiden kokouksia niiden mahdollisten rajoitusten tai esteiden syiden tutkimiseksi, jotka haittaavat kehitysyhteistyön tehokasta täytäntöönpanoa. Nämä asiantuntijat antavat komitealle suosituksia kyseisten rajoitusten tai esteiden poistamisen mahdollista keinoista.

5. OSA

VÄHITEN KEHITTYNEITÄ AKT-VALTIOITA, AKT-SISÄMAAVALTIOITA JA AKT-SAARIVALTIOITA KOSKEVAT YLEISET MÄÄRÄYKSET

1 LUKU

Yleiset määräykset

84 artikla

1. Jotta vähiten kehittyneet sekä sisämaa- ja saarivaltiot voisivat täysin hyödyntää tämän sopimuksen tarjoamat mahdollisuudet kehitysvauhtinsa nopeuttamiseksi, yhteistyössä myönnetään erityiskohtelu vähiten kehittyneille AKT-valtioille ja otetaan tarvittavalla tavalla huomioon sisämaa- ja saarivaltioiden haavoittuvuus. Yhteistyössä otetaan myös huomioon selkkauksen jälkitilanteessa olevien maiden tarpeet.

2. Riippumatta tämän sopimuksen eri luvuissa olevista vähiten kehittyneitä valtioita ja sisämaa- sekä saarivaltioita koskevista erityismääräyksistä, näiden ryhmien sekä selkkauksen jälkitilanteessa olevien maiden osalta kiinnitetään erityistä huomiota seuraaviin seikkoihin:

- a) alueellisen yhteistyön vahvistaminen,
- b) liikenne- ja viestintäinfrastruktuurit,
- c) meren luonnonvarojen tehokas hyödyntäminen ja kyseisten tuotteiden markkinointi sekä sisämaaavaltioiden osalta sisävesikalastus,
- d) rakennesopeutuksen osalta kyseisten maiden kehitystaso ja samoin täytäntöönpanovaiheessa sopeutuksen yhteiskunnallinen ulottuvuus, ja

- e) elintarvikestrategioiden ja yhtenäisten kehitysohjelmien täytäntöönpano.

2 LUKU

Vähiten kehittyneet AKT-valtiot

85 artikla

1. Vähiten kehittyneille AKT-valtioille myönnetään erityiskohtelu niiden auttamiseksi selviytymään kehitystään hidastavista vakavista taloudellisista ja yhteiskunnallisista vaikeuksista siten, että ne voivat nopeuttaa kehitysvauhtiaan.

2. Vähiten kehittyneiden AKT-valtioiden luettelo esitetään liitteessä VI. Luetteloa voidaan muuttaa neuvoston päätöksellä, jos

- a) vastaavassa asemassa oleva kolmas valtio liittyy sopimukseen, tai
- b) jonkin AKT-valtion taloudellinen tilanne muuttuu huomattavasti ja pysyvästi niin, että se on otettava mukaan luetteloon, tai jos sen kuuluminen tähän luokkaan ei ole enää perusteltua.

86 artikla

Vähiten kehittyneitä AKT-valtioita koskevat määräykset sisältyvät seuraaviin artikloihin: 2, 29, 32, 35, 37, 56, 68, 84 ja 85.

3 LUKU

AKT-sisämaavaltiot

87 artikla

1. AKT-sisämaavaltioiden tukemiseksi annetaan erityismääräyksiä ja toteutetaan erityistoimenpiteitä niiden pyrkiessä voittamaan maantieteelliset vaikeudet ja muut kehitystään hidastavat esteet siten, että ne voivat nopeuttaa kehitysvauhtiaan.

2. AKT-sisämaavaltioiden luettelo esitetään liitteessä VI. Luetteloa voidaan muuttaa neuvoston päätöksellä, jos vastaavassa asemassa oleva kolmas valtio liittyy sopimukseen.

88 artikla

AKT-sisämaavaltioita koskevat määräykset sisältyvät seuraaviin artikloihin: 2, 32, 35, 56, 68, 84 ja 87.

4 LUKU

AKT-saarivaltiot

89 artikla

1. AKT-saarivaltioiden tukemiseksi annetaan erityismääräyksiä ja toteutetaan erityistoimenpiteitä niiden pyrkiessä voittamaan maantieteelliset vaikeudet ja muut kehitystään hidastavat esteet siten, että ne voivat nopeuttaa kehitysvauhtiaan.

2. AKT-saarivaltioiden luettelo esitetään liitteessä VI. Luetteloa voidaan muuttaa neuvoston päätöksellä, jos vastaavassa asemassa oleva kolmas valtio liittyy sopimukseen.

90 artikla

AKT-saarivaltioita koskevat määräykset sisältyvät seuraaviin artikloihin: 2, 32, 35, 56, 68, 84 ja 89.

6. OSA

LOPPUMÄÄRÄYKSET

91 artikla

Tämän sopimuksen ja muiden sopimusten väliset ristiriidat

Mitkään yhden tai useamman yhteisön jäsenvaltion ja yhden tai useamman AKT-valtion välillä tehdyt sopimukset, yleissopimukset tai järjestelyt eivät saa estää tämän sopimuksen soveltamista.

92 artikla

Alueellinen soveltaminen

Jollei tähän sopimukseen kuuluvista AKT-valtioiden ja Ranskan merentakaisen departementtien suhteita koskevista erityismääräyksistä muuta johdu, tätä sopimusta sovelletaan alueilla, joilla sovelletaan Euroopan yhteisön perustamissopimusta mainitussa perustamissopimuksessa määrättyin edellytyksin, ja AKT-valtioiden alueilla.

93 artikla

Ratifiointi ja voimaantulo

1. Allekirjoittajasaapuoleet ratifioivat tai hyväksyvät tämän sopimuksen valtiosääntönsä asettamien sääntöjen ja menettelyjen mukaisesti.

2. Ratifioimiskirjat tai sopimuksen hyväksymistä koskeva asiakirja talletetaan AKT-valtioiden osalta Euroopan unionin neuvoston pääsihteeristöön sekä yhteisön ja jäsenvaltioiden osalta AKT-valtioiden sihteeristöön. Sihteeristöt ilmoittavat tästä viipymättä allekirjoittajavaltioille ja yhteisölle.

3. Tämä sopimus tulee voimaan sitä päivää seuraavan toisen kuukauden ensimmäisenä päivänä, jona jäsenvaltioiden sekä AKT-valtioista ainakin kahden kolmasosan ratifioimiskirjat sekä yhteisön tämän sopimuksen hyväksymistä koskeva asiakirja on talletettu.

4. Allekirjoittajana oleva AKT-valtio, joka ei ole saattanut päätökseen 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja menettelyjä 3 kohdassa määrättyyn tämän sopimuksen voimaantulopäivään mennessä, voi tehdä sen ainoastaan kyseistä päivää seuraavan 12 kuukauden kuluessa, sanotun kuitenkin rajoittamatta 6 kohdan määräyksiä.

Näiden valtioiden osalta tätä sopimusta sovelletaan näiden menettelyjen loppuun saattamista seuraavan toisen kuukauden ensimmäisestä päivästä. Nämä valtiot tunnustavat kaikkien niiden tämän sopimuksen täytäntöönpanotoimenpiteiden pätevyuden, jotka on toteutettu tämän sopimuksen voimaantulopäivän jälkeen.

5. Tämän sopimuksen nojalla perustettujen yhteisten toimielinten työjärjestyksissä on määrättävä, millä ehdoilla 4 kohdassa tarkoitettujen allekirjoittajavaltioiden edustajat voivat osallistua tarkkailijoina näiden toimielinten toimintaan.

6. Ministerineuvosto voi päättää erityistuen myöntämisestä sellaisille AKT-valtioille, jotka ovat allekirjoittaneet aikaisemman AKT-EY-yleissopimuksen, mutta jotka eivät normaalin hallintorakenteen puuttumisen takia ole voineet allekirjoittaa tai ratifioida tätä sopimusta. Tämä tuki voi koskea instituutioiden kehittämistä sekä talouden ja yhteiskunnan kehittämiseen liittyviä toimia. Huomiota kiinnitetään erityisesti kaikkein huono-osaisimpien väestöryhmien tarpeisiin. Tällaiset valtiot voivat saada rahoitusta tämän sopimuksen neljännen osan mukaisista rahoitusyhteistyön ja teknisen yhteistyön varoista.

Edellä esitetyn 4 kohdan määräyksistä poiketen tällaiset sopimuksen allekirjoittajavaltiot voivat saattaa ratifiointimenettelyn päätökseen kahdentoista kuukauden kuluessa hallintorakenteiden palauttamisesta.

Asianomaiset valtiot, jotka eivät ole allekirjoittaneet eivätkä ratifioineet sopimusta, voivat liittyä siihen 94 artiklassa määrätyn liittymismenettelyn mukaisesti.

94 artikla

Liittyminen

1. Tähän sopimukseen liittymistä koskeva hakemus, jonka tekee itsenäinen valtio, joka rakenteellisilta piirteiltään sekä taloudelliselta ja yhteiskunnalliselta tilanteeltaan vastaa AKT-valtioita, esitetään ministerineuvostolle.

Jos ministerineuvosto hyväksyy hakemuksen, asianomainen valtio liittyy tähän sopimukseen tallettamalla liittymisasiakirjan Euroopan unionin neuvoston pääsihteeristöön, joka toimittaa oikeaksi todistetun jäljennöksen AKT-valtioiden sihteeristölle ja ilmoittaa siitä jäsenvaltioille. Ministerineuvosto voi päättää tarpeellisista muutosten tekemisestä.

Kyiseisellä valtiolla on samat oikeudet ja velvollisuudet kuin AKT-valtioilla. Liittyminen ei saa vahingoittaa tämän sopimuksen allekirjoittaneille AKT-valtioille kehitysrahoitusyhteistyötä koskevista määräyksistä johtuvia etuja. Ministerineuvosto voi määrätä yksittäisen valtion liittymisen ehdoista ja erityisjärjestelyistä erityispöytäkirjassa, joka on erottamaton osa sopimusta.

2. Ministerineuvostolle ilmoitetaan kaikista kolmansien maiden hakemuksista liittyä jäseneksi AKT-valtioista koostuviin talousryhmittymiin.

3. Ministerineuvostolle ilmoitetaan kaikista kolmansien maiden hakemuksista liittyä jäseneksi Euroopan unioniin. Unionin ja hakijavaltion välisten neuvottelujen aikana yhteisö ilmoittaa AKT-valtioille kaikki asiaankuuluvat tiedot, ja AKT-valtiot puolestaan ilmoittavat yhteisölle omat näkökantansa, jotta ne voidaan ottaa täysin huomioon. Yhteisö ilmoittaa AKT-sihteeristölle liittymisistä Euroopan unioniin.

Euroopan unionin uusista jäsenvaltioista tulee tämän sopimuksen osapuolia liittymispäivästä lähtien liittymisasiakirjaan sisältyvän lausekkeen perusteella. Jos unionin liittymisasiakirjassa ei määrätä jäsenvaltion ilman eri toimenpiteitä tapahtuvasta liittymisestä tähän sopimukseen, kyseinen jäsenvaltio liittyy siihen tallettamalla liittymisasiakirjan Euroopan unionin neuvoston pääsihteeristöön, joka toimittaa oikeaksi todistetun jäljennöksen AKT-sihteeristölle ja ilmoittaa asiasta jäsenvaltioille.

Osapuolet tarkastelevat uusien jäsenvaltioiden sopimukseen liittymisen vaikutuksia. Ministerineuvosto voi päättää tarvittavista siirtymävaiheen toimista tai muutoksista.

95 artikla

Sopimuksen kesto ja tarkistuslauseke

1. Tämä sopimus tehdään kahdeksikymmeneksi vuodeksi 1 päivästä maaliskuuta 2000.

2. Rahoituspöytäkirjat vahvistetaan kutakin viisivuotiskautta varten.

3. Viimeistään 12 kuukautta ennen ensimmäisen viisivuotiskauden päättymistä yhteisö ja jäsenvaltiot toisaalta ja AKT-valtiot toisaalta ilmoittavat toiselle osapuolelle, mitä määräyksiä ne haluavat tarkistaa sopimuksen mahdollista muuttamista varten. Tätä ei kuitenkaan sovelleta talouteen ja kauppaan liittyvää yhteistyötä koskeviin määräyksiin, joita koskee erillinen tarkistusmenettely. Tämän määräajan estämättä, jos toinen osapuoli pyytää sopimuksen määräysten tarkistamista, toisella osapuolella on kaksi kuukautta aikaa pyytää, että tämä tarkistus laajennetaan koskemaan myös muita alkuperäisen pyynnön kohteena oleviin määräyksiin liittyviä määräyksiä.

Osapuolet aloittavat kymmenen kuukautta ennen tämän viisivuotiskauden päättymistä neuvottelut niihin määräyksiin mahdollisesti tehtävien muutosten tutkimiseksi, joihin ilmoitus kohdistuu.

Sopimuksen 93 artiklaa sovelletaan myös tehtyihin muutoksiin.

Ministerineuvosto hyväksyy muutettuihin määräyksiin liittyvät siirtymävaiheen toimenpiteet, joita mahdollisesti tarvitaan ennen muutettujen määräysten voimaantuloa.

4. Osapuolet aloittavat 18 kuukautta ennen koko sopimuskauden päättymistä neuvottelut tutkiakseen määräyksiä, jotka sen jälkeen säätelevät niiden suhteita.

Ministerineuvosto hyväksyy siirtymävaiheen toimenpiteet, joita mahdollisesti tarvitaan ennen kuin uusi sopimus on tullut voimaan.

96 artikla

Olennaiset osat: neuvottelumenettely ja aiheelliset toimenpiteet, jotka liittyvät ihmisoikeuksiin sekä demokratian ja oikeusvaltion periaatteeseen

1. Tässä artiklassa käsitteellä 'osapuoli' tarkoitetaan toisaalta yhteisöä ja Euroopan unionin jäsenvaltioita ja toisaalta kutakin AKT-valtiota.

2. a) Jos osapuolten välillä säännöllisesti käytävästä poliittisesta vuoropuhelusta huolimatta jokin osapuoli katsoo, että toinen osapuoli ei ole täyttänyt velvoitetta, joka liittyy 9 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen ihmisoikeuksien sekä demokratian ja oikeusvaltion periaatteen kunnioittamiseen, sen on, paitsi erityisen kiireellisissä tapauksissa, toimitettava toiselle osapuolelle ja ministerineuvostolle tiedot, joita tarvitaan perusteellisen selvityksen tekemiseen tilanteesta osapuolten hyväksymän ratkaisun löytämiseksi. Tätä tarkoitusta varten osapuoli kutsuu toisen osapuolen neuvotteluihin, joissa keskitytään toimenpiteisiin, joihin asianomainen osapuoli on ryhtynyt tai aikoo ryhtyä tilanteen korjaamiseksi.

Neuvottelut käydään tasolla ja kokoonpanossa, joka katsotaan soveliaimmaksi sopivan ratkaisun löytämistä varten.

Neuvottelut on aloitettava 15 päivää kutsun jälkeen ja ne jatkuvat rikkomuksen luonteen ja vakavuuden mukaan määräytyvän yhteisesti sovitun ajan. Neuvottelut eivät missään tapauksessa saa kestää 60 päivää kauemmin.

Jos neuvottelut eivät johda molempien osapuolten hyväksymään ratkaisuun, jos osapuoli kieltäytyy neuvotteluista tai jos kyse on erityisen kiireellisestä tapauksesta, voidaan toteuttaa aiheelliset toimenpiteet. Nämä toimenpiteet lopetetaan heti, kun niiden toteuttamisen syyt ovat poistuneet.

b) Käsitteellä 'erityisen kiireellinen tapaus' tarkoitetaan poikkeuksellisia tilanteita, joissa jotakin 9 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua olennaista osaa rikotaan erityisen räikeästi ja joka edellyttää välitöntä toimintaa.

Osapuolen, joka turvautuu erityisen kiireellisen tilanteen mukaiseen menettelyyn, on ilmoitettava siitä erikseen toiselle osapuolelle ja ministerineuvostolle, paitsi jos sillä ei ole tähän aikaa.

c) Tässä artiklassa 'aiheellisilla toimenpiteillä' tarkoitetaan toimenpiteitä, jotka ovat kansainvälisen oikeuden mukaisia ja oikeassa suhteessa rikkomukseen. Näitä toimenpiteitä valittaessa etusijalle on asetetta-

va ne, jotka vähiten haittaavat tämän sopimuksen soveltamista. Sopimuksen soveltamatta jättämistä pidetään viimeisenä keinona.

Toimenpiteistä, joihin ryhdytään erityisen kiireellisissä tapauksissa, on ilmoitettava viipymättä toiselle osapuolelle ja ministerineuvostolle. Kyseisen osapuolen pyynnöstä voidaan sitten käynnistää neuvottelut tilanteen perusteelliseksi selvittämiseksi ja ratkaisujen löytämiseksi mahdollisuuksien mukaan. Nämä neuvottelut käydään a alakohdan toisen ja kolmannen alakohdan mukaisesti.

97 artikla

Korruptiota koskeva neuvottelumenettely ja aiheelliset toimenpiteet

1. Osapuolet katsovat, että kun yhteisö myöntää merkittävää rahoitustukea talouteen liittyville ja toimialakohtaisille politiikoille ja ohjelmille, olisi vakavissa korruptiotapauksissa käynnistettävä neuvottelut osapuolten välillä.

2. Tällaisissa tapauksissa kumpi tahansa osapuoli voi kutsua toisen neuvotteluihin. Neuvottelut on aloitettava viimeistään 21 päivän kuluttua kutsusta, ja ne saavat kestää enintään 60 päivää.

3. Jos neuvottelut eivät johda molempien osapuolten hyväksyttävissä olevaan ratkaisuun tai jos toinen osapuoli kieltäytyy neuvotteluista, osapuolet toteuttavat aiheelliset toimenpiteet. Kaikissa tapauksissa on ennen muuta sen osapuolen, jossa korruptiotapauksia on ilmennyt, tehtävänä toteuttaa toimenpiteet tilanteen korjaamiseksi välittömästi. Kummankin osapuolen toimenpiteiden on oltava oikeassa suhteessa tilanteen vakavuuteen. Näitä toimenpiteitä valittaessa etusijalle on asetettava ne, jotka vähiten haittaavat tämän sopimuksen soveltamista. Sopimuksen soveltamatta jättämistä pidetään viimeisenä keinona.

4. Tässä artiklassa käsitteellä 'osapuoli' tarkoitetaan toisaalta yhteisöä ja Euroopan unionin jäsenvaltioita ja toisaalta kutakin AKT-valtiota.

98 artikla

Riitojen ratkaisu

1. Tämän sopimuksen tulkintaa tai soveltamista koskevat riidat toisaalta yhden tai useamman jäsenvaltion tai yhteisön sekä toisaalta yhden tai useamman AKT-valtion välillä viedään ministerineuvoston ratkaistaviksi.

Ministerineuvoston kokousten välillä tällaiset riidat viedään suurlähettiläskomitean ratkaistaviksi.

2. a) Jos ministerineuvosto ei onnistu ratkaisemaan riitaa, jompikumpi osapuoli voi pyytää sen ratkaisemista välimiesmenettelyssä. Tätä varten kukin osapuoli nimeää välimiehen 30 päivän kuluessa välimiesmenettelyä koskevan pyynnön tekemisestä. Jos välimiestä ei nimetä, kumpikin osapuoli voi pyytää Pysyvän välitystuomioistuimen pääsihteerinä nimeämään toisen välimiehen.
- b) Kaksi välimiestä nimeävät puolestaan kolmannen välimiehen 30 päivän kuluessa. Jos tätä välimiestä ei nimetä, kumpikin osapuoli voi pyytää Pysyvän välitystuomioistuimen pääsihteerinä nimeämään kolmannen välimiehen.
- c) Jolleivät välimiehet toisin päättä, sovelletaan menettelyä, josta on säädetty Kansainvälisten järjestöjen ja valtioiden asioita käsittelevän pysyvän välitystuomioistuimen valinnanvaraista välitysmenettelyä koskevassa toimintaohjeessa. Välimiesten päätökset on tehtävä äänten enemmistöllä kolmen kuukauden kuluessa.
- d) Kunkin riidan osapuolen on toteutettava välimiesten päätösten täytäntöönpanon edellyttämät toimenpiteet.

- e) Tämän menettelyn soveltamisen osalta yhteisöä ja sen jäsenvaltioita pidetään yhtenä riidan osapuolena.

99 artikla

Irtisanomislauseke

Yhteisö ja sen jäsenvaltiot voivat irtisanoa tämän sopimuksen kunkin AKT-valtion osalta ja kukin AKT-valtio yhteisön ja sen jäsenvaltioiden osalta ilmoittamalla asiasta kuusi kuukautta edeltäkin.

100 artikla

Tekstien asema

Tähän sopimukseen liitetyt pöytäkirjat ja liitteet ovat sopimuksen erottamaton osa. Ministerineuvosto voi tarkistaa, tarkastella uudelleen ja/tai muuttaa liitteitä II, III, IV ja VI kehitysrahoitusyhteistyön AKT-EY-komitean suosituksen perusteella.

Tämä sopimus, joka on laadittu kahtena kappaleena englannin, espanjan, hollannin, italian, kreikan, portugalin, ranskan, ruotsin, saksan, suomen ja tanskan kielellä kaikkien näiden tekstien ollessa yhtä todistusvoimaiset, talletetaan Euroopan unionin neuvoston pääsihteeristön sekä AKT-valtioiden sihteeristön arkistoon. Näistä kumpikin toimittaa oikeaksi todistetun jäljennöksen kunkin allekirjoittajavaltion hallitukselle.

Hecho en Cotonú, el veintitrés de junio del año dos mil.
Udfærdiget i Cotonou den treogtyvende juni to tusind.
Geschehen zu Cotonou am dreiundzwanzigsten Juni zweitausend.
Έγινε στην Κοτονού, στις είκοσι τρεις Ιουνίου δύο χιλιάδες.
Done at Cotonou on the twenty-third day of June in the year two thousand.
Fait à Cotonou, le vingt-trois juin deux mille.
Fatto a Cotonou, addì ventitré giugno duemila.
Gedaan te Cotonou, de drieëntwintigste juni tweeduizend.
Feito em Cotonu, em vinte e três de Junho de dois mil.
Tehty Cotonoussa kahdentenkymmenentenäkolmantena päivänä kesäkuuta vuonna kaksituhatta.
Som skedde i Cotonou den tjugotredje juni tjugohundra.

Pour Sa Majesté le Roi des Belges
Voor Zijne Majesteit de Koning der Belgen
Für Seine Majestät den König der Belgier

Cette signature engage également la Communauté française, la Communauté flamande, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.
Deze handtekening verbindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.
Diese Unterschrift bindet zugleich die Deutschsprachige Gemeinschaft, die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft, die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

For Hendes Majestæt Danmarks Dronning

Für den Präsidenten der Bundesrepublik Deutschland

Για τον Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας

Por Su Majestad el Rey de España

Pour le Président de la République française

Thar ceann Uachtarán na hÉireann
For the President of Ireland

Per il Presidente della Repubblica italiana

Pour Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg

Voor Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden

Für den Bundespräsidenten der Republik Österreich

Pelo Presidente da República Portuguesa

Suomen Tasavallan Presidentin puolesta
För Republiken Finlands President

På svenska regeringens vägnar

For Her Majesty the Queen of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

Por la Comunidad Europea
For Det Europæiske Fællesskab
Für die Europäische Gemeinschaft
Για την Ευρωπαϊκή Κοινότητα
For the European Community
Pour la Communauté européenne
Per la Comunità europea
Voor de Europese Gemeenschap
Pela Comunidade Europeia
Euroopan yhteisön puolesta
På Europeiska gemenskapens vägnar

Pour le Président de la République d'Angola

For Her Majesty the Queen of Antigua and Barbuda

For the Head of State of the Commonwealth of the Bahamas

For the Head of State of Barbados

For the Government of Belize

Pour le Président de la République du Bénin

For the President of the Republic of Botswana

Pour le Président du Burkina Faso

Pour le Président de la République du Burundi

Pour le Président de la République du Cameroun

Pour le Président de la République du Cap-Vert

Pour le Président de la République Centrafricaine

Pour le Président de la République Fédérale Islamique des Comores

Pour le Président de la République démocratique du Congo

Pour le Président de la République du Congo

For the Government of the Cook Islands

Pour le Président de la République de Côte d'Ivoire

Pour le Président de la République de Djibouti

For the Government of the Commonwealth of Dominica

For the President of the Dominican Republic

For the President of the State of Eritrea

For the President of the Federal Republic of Ethiopia

For the President of the Sovereign Democratic Republic of Fiji

Pour le Président de la République gabonaise

For the President and Head of State of the Republic of The Gambia

For the President of the Republic of Ghana

For Her Majesty the Queen of Grenada

Pour le Président de la République de Guinée

Pour le Président de la République de Guinée-Bissau

Pour le Président de la République de Guinée équatoriale

For the President of the Republic of Guyana

Pour le Président de la République d'Haïti

For the Head of State of Jamaica

For the President of the Republic of Kenya

For the President of the Republic of Kiribati

For His Majesty the King of the Kingdom of Lesotho

For the President of the Republic of Liberia

Pour le Président de la République de Madagascar

For the President of the Republic of Malawi

Pour le Président de la République du Mali

For the Government of the Republic of the Marshall Islands

Pour le Président de la République Islamique de Mauritanie

For the President of the Republic of Mauritius

For the Government of the Federated States of Micronesia

Pour le Président de la République du Mozambique

For the President of the Republic of Namibia

For the Government of the Republic of Nauru

Pour le Président de la République du Niger

For the President of the Federal Republic of Nigeria

For the Government of Niue

For the Government of the Republic of Palau

For Her Majesty the Queen of the Independent State of Papua New Guinea

Pour le Président de la République Rwandaise

For Her Majesty the Queen of Saint Kitts and Nevis

For Her Majesty the Queen of Saint Lucia

For Her Majesty the Queen of Saint Vincent and the Grenadines

For the Head of State of the Independent State of Samoa

Pour le Président de la République démocratique de São Tomé et Príncipe

Pour le Président de la République du Sénégal

Pour le Président de la République des Seychelles

For the President of the Republic of Sierra Leone

For Her Majesty the Queen of the Solomon Islands

For the President of the Republic of South Africa

For the President of the Republic of the Sudan

For the President of the Republic of Suriname

For His Majesty the King of the Kingdom of Swaziland

For the President of the United Republic of Tanzania

Pour le Président de la République du Tchad

Pour le Président de la République togolaise

For His Majesty King Taufa'ahau Tupou IV of Tonga

For the President of the Republic of Trinidad and Tobago

For Her Majesty the Queen of Tuvalu

For the President of the Republic of Uganda

For the Government of the Republic of Vanuatu

For the President of the Republic of Zambia

For the Government of the Republic of Zimbabwe

SOPIMUKSEN LIITTEET

SISÄLLYS

	Sivu
LIITE I: RAHOITUSPÖYTÄKIRJA	67
LIITE II: RAHOITUSEHDOT	69
1 luku: Investointien rahoitus	69
2 luku: Erityistoimet	71
3 luku: Vientituloissa lyhyellä aikavälillä tapahtuvan vaihtelun rahoitus	71
4 luku: Muut määräykset	72
5 luku: Investointisuojaosapimukset	73
LIITE III: INSTITUTIONAALINEN TUKI – CDE JA CTA	74
LIITE IV: TÄYTÄNTÖÖNPANO- JA HALLINTOMENETTELYT	76
1 luku: Kansallinen ohjelmointi	76
2 luku: Alueellinen ohjelmointi ja valmistelu	78
3 luku: Hankkeiden täytäntöönpano	80
4 luku: Kilpailu ja etuudet	82
5 luku: Seuranta ja jälkiarviointi	86
6 luku: Hallinto- ja täytäntöönpanoelimet	86
LIITE V: 37 ARTIKLAN 1 KOHDASSA TARKOITETUN VALMISTELUVAIHEEN AIKANA SOVELLETTAVA KAUPPAJÄRJESTELMÄ	90
1 luku: Yleiset kauppajärjestelyt	90
2 luku: Sokeria ja naudanlihaa koskeva erityissitoumus	92
3 luku: Loppumääräykset	93
PÖYTÄKIRJA 1 KÄSITTEEN ”ALKUPERÄTUOTTEET” (“PERÄISIN OLEVAT TUOTTEET”) MÄÄRITTELYSTÄ JA HALLINNOLLISEN YHTEISTYÖN MENETELMISTÄ	94
I Osasto – Yleiset määräykset	95
II Osasto – Käsitteen ”alkuperä tuotteet” määrittely	96
III Osasto – Alueeseen liittyvät vaatimukset	99
IV Osasto – Alkuperäselvitys	100
V Osasto – Hallinnollisen yhteistyön menetelmät	105
VI Osasto – Ceuta and Melilla	108
VII Osasto – Loppumääräykset	108
Pöytäkirjan 1 liite I – Alkuhuomautukset liitteessä II olevaan luetteloon	109
Pöytäkirjan 1 liite II – Luettelo ei-alkuperäaineisiin sovellettavista valmistus- tai käsittelytoimista, jotka on tehtävä, jotta valmistettu tuote voi saada alkuperäaseman	115
Pöytäkirjan 1 liite III – Merentakaiset maat ja alueet	187
Pöytäkirjan 1 liite IV – Tavaratodistuslomake	188
Pöytäkirjan 1 liite V – Kauppalaskuilmoitus	193
Pöytäkirjan 1 liite VI A – Hankkijan ilmoitus tuotteista, joilla on etuuskohtelualkuperäasema	195

Pöytäkirjan 1 liite VI B – Hankkijan ilmoitus tuotteista, joilla ei ole etuuskohtelualkuperäasemaa	196
Pöytäkirjan 1 liite VII – Tiedotustodistus	197
Pöytäkirjan 1 liite VIII – Poikkeushakemuslomake	201
Pöytäkirjan 1 liite IX – Luettelo valmistus- ja käsittelytoimista, joiden suorittaminen tämän pöytäkirjan 6 artiklan 11 kohdassa tarkoitettujen kehitysmaiden alkuperä tuotteita oleville tekstiilialueille antaa valmiille tuotteelle AKT-alkuperäaseman	203
Pöytäkirjan 1 liite X – Tiettyjen tämän pöytäkirjan 6 artiklan 11 kohdassa mainittujen kehitysmaiden kumulaatiomenettelyn ulkopuolelle jätetyt tekstiilituotteet	209
Pöytäkirjan 1 liite XI – Tuotteet, joihin 6 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuja Etelä-Afrikkaa koskevia kumulaatiomääräyksiä sovelletaan kolmen vuoden kuluttua Euroopan yhteisön ja Etelä-Afrikan tasavallan kauppaa, kehitystä ja yhteistyötä koskevan sopimuksen väliaikaisesta soveltamisesta	210
Pöytäkirjan 1 liite XII – Tuotteet, joihin 6 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuja Etelä-Afrikkaa koskevia kumulaatiomääräyksiä sovelletaan kuuden vuoden kuluttua Euroopan yhteisön ja Etelä-Afrikan tasavallan kauppaa, kehitystä ja yhteistyötä koskevan sopimuksen väliaikaisesta soveltamisesta	234
Pöytäkirjan 1 liite XIII – Tuotteet, joihin 6 artiklan 3 kohtaa ei sovelleta	244
Pöytäkirjan 1 liite XIV – Kalastustuotteet, joihin 6 artiklan 3 kohtaa ei väliaikaisesti sovelleta	261
Pöytäkirjan 1 liite XV – Yhteinen julistus kumulaatiosta	265
PÖYTÄKIRJA 2 9 ARTIKLAN TÄYTÄNTÖÖNPANOSTA	266
PÖYTÄKIRJA 3	267
Pöytäkirjan N:o 3 liite – Pöytäkirjaa N:o 3 koskevat julistukset	269
Pöytäkirjan N:o 3 liite – Kirjeenvaihdot	270
PÖYTÄKIRJA 4 NAUDANLIHASTA	275
PÖYTÄKIRJA 5 TOINEN BANAANIPÖYTÄKIRJA	276
LIITE VI: VÄHITEN KEHITTYYNEIDEN AKT-VALTIOIDEN, AKT-SISÄMAA- VALTIOIDEN JA AKT-SAARIVALTIOIDEN LUETTELO	277
PÖYTÄKIRJAT	279
PÖYTÄKIRJA 1 YHTEISTEN TOIMIELINTEN TOIMINTAKULUISTA	280
PÖYTÄKIRJA 2 ERIOIKEUKSISTA JA VAPAUKSISTA	281
1 luku: Sopimuksen yhteydessä tehtävään työhön osallistuvat henkilöt	281
2 luku: AKT-ministerineuvoston omaisuus ja varat	281
3 luku: Virallinen viestintä	282
4 luku: AKT-valtioiden sihteeristön henkilöstö	282
5 luku: Komission lähetystöt AKT-valtioissa	282
6 luku: Yleiset määräykset	283
PÖYTÄKIRJA 3 ETELÄ-AFRIKASTA	284

LIITE I

RAHOITUSPÖYTÄKIRJA

1. Yhteisön AKT-valtioille tässä sopimuksessa vahvistettuihin tarkoituksiin antaman rahoitustuen kokonaismäärä on viiden vuoden aikana 1 päivästä maaliskuuta 2000 alkaen 15 200 miljoonaa euroa.
2. Yhteisön rahoitustuesta enintään 13 500 miljoonaa euroa rahoitetaan yhdeksänneistä Euroopan kehitysrahastosta (EKR).
3. Yhdeksäs EKR:sta rahoitettava osuus jaetaan yhteistyövälineiden kesken seuraavasti:
  - a) 10 000 miljoonaa euroa varataan avustuksina pitkän aikavälin kehityksen tukemiseen. Tätä määrärahaa käytetään maaohjelmien rahoittamiseen täytäntöönpano- ja hallintomenettelyjä koskevan tämän sopimuksen liitteessä IV olevan 1–5 artiklan mukaisesti. Pitkän aikavälin kehityksen tukemiseen varatuista määrärahoista
    - i) 90 miljoonaa euroa varataan yritystoiminnan kehittämiskeskuksen (CDE) talousarvion rahoittamiseen,
    - ii) 70 miljoonaa euroa varataan maatalouden ja maaseudun kehittämiskeskuksen (CTA) talousarvion rahoittamiseen, ja
    - iii) enintään 4 miljoonaa euroa varataan tämän sopimuksen 17 artiklassa määrättyihin tarkoituksiin (yhteinen edustajakokous).
  - b) 1 300 miljoonaa euroa varataan avustuksina AKT-valtioiden alueellisen yhteistyön ja yhdentymiselle annettavan tuen rahoitukseen täytäntöönpano- ja hallintomenettelyjä koskevan tämän sopimuksen liitteessä IV olevan 6–14 artiklan mukaisesti.
  - c) 2 200 miljoonaa euroa myönnetään investointikehityksen rahoittamiseen rahoitusehtoja koskevassa tämän sopimuksen liitteessä II esitetyn mukaisesti, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tämän sopimuksen liitteessä II olevassa 2–4 artiklassa määrättyjen korkotukien rahoittamista tämän liitteen 3 kohdan a alakohdassa mainituista varoista.
4. Euroopan investointipankki myöntää enintään 1 700 miljoonaa euroa lainoina, jotka se kattaa omista varoistaan. Varat myönnetään rahoitusehtoja koskevassa tämän sopimuksen liitteessä II määrättyihin tarkoituksiin pankin perussäännössä esitetyn ehdoin ja kyseisessä liitteessä vahvistettujen investointien rahoitusehtoja koskevien määräysten mukaisesti. Pankki voi hallinnoimistaan varoista osallistua alueellisten hankkeiden ja ohjelmien rahoitukseen.
5. Varat, jotka tämän rahoituspöytäkirjan voimaantulopäivänä ovat jääneet edellisistä EKR:istä käyttämättä, samoin kuin käynnissä olevista, kyseisistä rahastoista rahoitettavista hankkeista myöhemmin mahdollisesti vapautuvat varat siirretään yhdeksänteen EKR:ään ja käytetään tässä sopimuksessa vahvistettujen ehtojen mukaisesti. Yhdeksänteen EKR:ään näin siirretyt varat, jotka aiemmin oli osoitettu jonkin AKT-valtion maa- tai alueohjelmaan, osoitetaan jatkossakin kyseiselle maalle tai alueelle. Tämän rahoituspöytäkirjan kokonaismäärärahat edellisistä EKR:istä siirretyillä käyttämättömillä varoilla täydennettyinä kattavat jakson 2000–2007.
6. Euroopan investointipankki hallinnoi omista rahoitusvaroistaan antamia lainoja sekä investointikehityksestä rahoitettavia toimia. Kaikkien muiden tämän sopimuksen varojen hallinnoinnista vastaa komissio.

7. Osapuolet arvioivat ennen tämän rahoituspöytäkirjan voimassaolon päättymistä sitä, miten sitoumukset ja maksut ovat toteutuneet. Arvio muodostaa perustan varojen kokonaismäärän uudelleenarvioinnille sekä sen arvioinnille, tarvitaanko tämän sopimuksen nojalla toteutettavan rahoitusyhteistyön tukemiseksi uusia varoja.

8. Jos jostakin sopimuksen välineestä myönnettävät varat loppuvat ennen tämän rahoituspöytäkirjan voimassaolon päättymistä, AKT-EY-ministerineuvosto toteuttaa aiheelliset toimenpiteet.

LIITE II

RAHOITUSEHDOT

1 LUKU

INVESTOINTIEN RAHOITUS

1 artikla

Tässä luvussa vahvistetaan investointikehyksen alaisia toimia, Euroopan investointipankin (EIP) omista varoista myöntämiä lainoja sekä erityistoimia koskevat rahoitusehdot. Nämä varat voidaan ohjata tukikelpoisille yrityksille joko suoraan tai välillisesti hyväksytyjen sijoitusrahastojen ja/tai rahoituksen välittäjien kautta.

2 artikla

Investointikehyksen varat

1. Investointikehyksestä myönnettäviä varoja voidaan käyttää muun muassa

- a) riskipääoman muodostamiseen seuraavasti:
  - i) pääomaosakkuuksiin AKT-valtioiden yrityksissä, myös rahoituslaitoksissa,
  - ii) kvasipääomatuki AKT-valtioiden yrityksille, myös rahoituslaitoksille, ja
  - iii) sekä ulkomaisille että paikallisille investoijille ja lainanantajille tarkoitetut takuut ja muut luottokelpoisuutta lisäävät järjestelyt, joita voidaan käyttää kattamaan investointeihin liittyviä poliittisia tai muita riskejä, sekä
- b) tavallisten lainojen myöntämiseen.

2. Pääomaosakkuus koskee yleensä vähemmistöosakkuutta, joka ei johda määräysvallan syntymiseen, ja siitä maksetaan korvausta asianomaisen hankkeen tulosten perusteella.

3. Kvasipääomatuki voi muodostua osakkaiden ennakkomaksuista, vaihtovelkakirjoista, ehdollisista lainoista, toissijaisista lainoista ja osakkuuslainoista tai muista vastaavista tuki-muodoista. Tällaista tukea voidaan antaa erityisesti

- a) ehdollisina lainoina, joiden hoito ja/tai kesto on sidoksissa tiettyjen, hankkeen tulokseen liittyvien ehtojen täyttymiseen; jos ehdollista lainaa myönnetään investointia edeltäviin selvityksiin tai hankkeeseen liittyvään muuhun tekniseen apuun, lainanhoidosta voidaan vapauttaa, jos investointi ei toteudu,

- b) osakkuuslainoina, joiden hoito ja/tai kesto on sidoksissa hankkeen taloudellisiin tuloksiin, ja

- c) toissijaisina lainoina, jotka maksetaan takaisin vasta sen jälkeen, kun muut saatavat on hoidettu.

4. Kunkin toimen korvaukset eritellään lainan myöntämisen yhteydessä. Kuitenkin

- a) ehdollisen lainan tai osakkuuslainan osalta korvaus käsittää yleensä enintään kolmen prosentin kiinteän koron sekä hankkeen tuloksiin liittyvän muuttuvan maksuosan, ja

- b) toissijaisen lainan korkoprosentti on markkinaperusteinen.

5. Takuut hinnoitellaan niin, että niissä otetaan huomioon katettavat riskit ja toimenpiteen erityispiirteet.

6. Tavallisten lainojen korko käsittää viitekoron, jota EIP soveltaa vastaaviin, vapaavuosia ja takaisinmaksuaikoja koskevilta ehdoiltaan samanlaisiin lainoihin, sekä EIP:n määrittelemän lisän.

7. Tavallisia lainoja on myönnettävä edullisin ehdoin seuraavissa tapauksissa:

- a) yksityissektorin kehityksen kannalta välttämättömiin infrastruktuurihankkeisiin vähiten kehittyneissä tai selkkausista toipuvissa maissa; tällöin lainan korkoa alennetaan kolmella prosentilla, ja

- b) hankkeisiin, joihin sisältyy rakenneuudistustoimia osana yksityistämistä tai joiden sosiaaliset tai ympäristöön liittyvät edut ovat merkittäviä ja selvästi osoitettavissa; tällöin lainoille voidaan myöntää korkotukea, jonka määrä ja muoto määritellään hankkeen erityispiirteiden perusteella; korkotuki on kuitenkin enintään kolme prosenttia.

Lopullinen korko on joka tapauksessa aina vähintään 50 prosenttia viitekorosta.

8. Varat näihin edullisiin ehdoin rahoitettaviin tarkoituksiin saadaan investointikehyksestä, ja ne ovat määrältään enintään viisi prosenttia investointien rahoitukseen investointikehyksestä osoitettavasta ja EIP:n omista varoistaan osoittamasta kokonaismäärästä.

9. Korkotuet voidaan kapitalisoida tai käyttää avustuksina hankkeisiin liittyvän, erityisesti AKT-valtioiden rahoituslaitoksille annettavan, teknisen avun tukemiseen.

3 artikla

Investointikehyksen alaiset toimet

1. Investointikehys koskee kaikkia talouden osa-alueita, ja sillä tuetaan yksityissektorin ja kaupallisesti johdettujen julkisen sektorin toimijoiden investointeja, myös yksityissektorille välttämätöntä ja tuloja tuottavaa talouden ja tekniikan alan infrastruktuuria.

a) Kehystä hallinnoidaan uudistuvana rahastona, ja sen on tarkoitus olla taloudellisesti kestävä. Sen alaisiin toimiin sovelletaan markkinaperusteisia ehtoja, ja niissä pyritään välttämään paikallisten markkinoiden vääristyminen ja yksityisten rahoituslähteiden syrjäyttäminen, ja sillä

b) pyritään aikaansaamaan katalyyttinen vaikutus kannustamalla pitkäaikaisten paikallisten varojen käyttöönottoa ja houkuttelemalla yksityisiä ulkomaisia investoijia ja lainanantajia mukaan AKT-valtioissa toteutettaviin hankkeisiin.

2. Rahoituspöytäkirjan voimassaolon päättyessä ja jos ministerineuvosto ei ole tehnyt asiassa erityistä päätöstä, investointikehykseen tehtävät kumulatiiviset nettotakaisinmaksut siirretään seuraavaan pöytäkirjaan.

4 artikla

EIP:n omista varoista rahoitettavat lainat

1. EIP

a) edistää kansallisella ja alueellisella tasolla AKT-valtioiden talouden ja teollisuuden kehitystä hallinnoimiensa varojen avulla ja rahoittaa tässä tarkoituksessa ensisijaisesti tuottavia hankkeita ja ohjelmia tai muita yksityissektorin edistämiseen tähtäviä investointeja kaikilla talouden osaaloilla,

b) luo tiiviit yhteistyösuhteet kansallisten ja alueellisten kehitys pankkien sekä AKT-valtioiden ja EU:n pankkien ja rahoituslaitosten kanssa, ja

c) vahvistaa yhteistyössä asianomaisen AKT-valtion kanssa järjestelyt ja menettelyt kehitysrahoitusyhteistyön täytäntöönpanemiseksi tässä sopimuksessa esitetyn mukaisesti ja tarvittaessa hankkeiden ja ohjelmien luonteen huomioon ottamiseksi ja toimiakseen tässä sopimuksessa asetettujen tavoitteiden mukaisesti pankin perussäännössä vahvistettuja menettelyjä noudattaen.

2. EIP:n omista varoistaan rahoittamia lainoja myönnetään seuraavin ehdoin:

a) viitekorko on se, jota EIP soveltaa sopimuksen allekirjoituspäivänä tai maksun suorituspäivänä valuuttaa ja takaisinmaksuaikojen koskevien ehtojen osalta samanlaisiin lainoihin,

b) kuitenkin niin, että

i) periaatteessa julkisen sektorin hankkeisiin voidaan soveltaa kolmen prosentin korkotukea,

ii) tämän liitteen 2 artiklan 7 kohdan b alakohdassa tarkoitetuiksi hankkeiksi katsottaviin yksityissektorin hankkeisiin voidaan soveltaa korkotukia samoin ehdoin kuin kyseisessä kohdassa tarkoitettuihin hankkeisiin.

Lopullinen korko on joka tapauksessa aina vähintään 50 prosenttia viitekoroista.

c) korkotuen määrä, jonka arvo lasketaan lainan suoritusajankohtina, vähennetään investointikehyksen korkotukimäärärahaa 2 artiklan 8 ja 9 kohdassa määritellyn mukaisesti ja maksetaan suoraan EIP:lle, ja

d) EIP:n omista varoistaan rahoittamien lainojen takaisinmaksuaika määräytyy hankkeen taloudellisten ja rahoituskellisten ominaisuuksien perusteella, mutta on enintään 25 vuotta. Lainoihin sisältyy tavallisesti aika, jona lyhennyksiä ei peritä ja joka vahvistetaan hankkeen rakentamisyksikön perusteella.

3. EIP:n omista varoistaan rahoittamien julkisen sektorin yrityksiin tehtävien investointien osalta asianomaiselta AKT-valtiolta voidaan vaatia hankekohtaisia erityistakuuta tai sitoumuksia.

5 artikla

Valuuttakurssiriskiä koskevat säännöt

Valuuttakurssivaihtelujen vaikutusten minimoimiseksi valuuttakurssiriskiä liittyvät ongelmat ratkaistaan seuraavasti:

a) pääomaosakkuudessa, jonka tavoitteena on yrityksen omien varojen vahvistaminen, valuuttakurssiriski kateetaan yleensä investointikehyksestä,

- b) pienten ja keskisuurten yritysten riskipääomarahoituksessa valuuttakurssiriski jaetaan yleensä yhteisön ja muiden osapuolten kesken; keskimäärin valuuttakurssiriski jaetaan tasan, ja
- c) investointijärjestelyyn perustuvat lainat pyritään aina, kun se on mahdollista ja tarkoituksenmukaista, varsinkin kansantalouden ja rahoitustilanteen osalta epävakaisissa maissa, myöntämään AKT-valtioiden kansallisessa valuutassa, jolloin valuuttakurssiriski katetaan tosiasiallisesti investointikehyksestä.

6 artikla

Valuuttasiirtoja koskevat säännöt

Tähän sopimukseen perustuvissa toimissa, jotka ne ovat tämän sopimuksen puitteissa kirjallisesti hyväksyneet, asianomaiset AKT-valtiot

- a) myöntävät asianomais(t)en AKT-valti(oide)n lainsäädännön nojalla vapautuksen kaikista erääntyvien lainojen koroista, provisioista ja kuoletuksista perittävistä kansallisista ja paikallisista maksuista ja veroista,
- b) antavat edunsaajien käyttöön erääntyvien lainojen korkojen, provisioiden ja kuoletusten maksamiseen tarvittavan valuutan niiden alueella toteutettavien hankkeiden ja ohjelmien täytäntöönpanemiseksi tehtyjen rahoitussopimusten mukaisesti, ja
- c) antavat EIP:n käyttöön sen kansallisena valuuttana saamien rahamäärien siirtoon tarvittavan ulkomaisen valuutan euron tai muiden siirtovaluuttojen ja kansallisen valuutan välillä siirtopäivänä sovellettavalla vaihtokurssilla; näitä ovat kaikenlaiset niiden alueella toteutettavien hankkeiden ja ohjelmien täytäntöönpanemiseksi tehtyjen rahoitussopimusten mukaisesti maksettavat suoritukset, kuten korot, osingot, provisiot ja muut palkkiot sekä lainojen kuoletukset ja osakkeiden myyntitulot.

2 LUKU

ERITYISTOIMET

7 artikla

1. Yhteistyöllä tuetaan avustusmäärärahoista
- a) pienituloisille tarkoitettujen asuntojen tuotantoa, myös toissijaisia asuntolainajärjestelyjä, asuntorakentamisen kehittämiseksi pitkällä aikavälillä,
- b) pk- ja mikroyritysten mikrorahoitusta, ja

- c) toimintaedellytysten kehittämistä yksityissektorin tosiasiallisen, yhteiskunnan ja talouden kehittämiseen osallistumisen lisäämiseksi ja helpottamiseksi.

2. AKT-EY-ministerineuvosto päättää tämän sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen ja kehitysrahoitusyhteistyön AKT-EY-komitean ehdotuksesta niitä varoja koskevista yksityiskohdista säännöistä ja määristä, joita pitkän aikavälin kehityksen määrärahoista myönnetään näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.

3 LUKU

VIENTITULOISSA LYHYELLÄ AIKAVÄLILLÄ TAPAHTUVAN VAIHTELUN RAHOITUS

8 artikla

1. Osapuolet tunnustavat, että lyhyen aikavälin vaihtelusta johtuvat vientitulojen menetykset voivat vaarantaa kehitysrahoituksen sekä makrotaloudellisten ja alakohtaisten politiikkojen täytäntöönpanon. Tietyt AKT-valtion talouden riippuvuus tavaroiden, erityisesti maataloustuotteiden ja kaivannaisten viennistä on näin yksi peruste jaettaessa varoja pitkän aikavälin kehitystyöhön.

2. Maan pitkän aikavälin kehittämiseen ohjelmoiduista varoista voidaan 9 ja 10 artiklan perusteella myöntää ylimääräistä rahoitustukea vientitulojen epävakaudesta johtuvien haittavaiikutusten lieventämiseksi ja tulojen laskun vaarantaman kehitysohjelman turvaamiseksi.

9 artikla

Tuensaantiperusteet

1. Ylimääräisiä varoja myönnetään seuraavin perustein:

- a) vientitulojen kymmenen prosentin (vähiten kehittyneiden maiden tapauksessa kahden prosentin) menetys tavaraviennissä soveltamisvuotta edeltävien neljän vuoden jakson kolmen ensimmäisen vuoden vientitulojen aritmeettiseen keskiarvoon verrattuna,

tai

vientitulojen kymmenen prosentin (vähiten kehittyneiden maiden tapauksessa kahden prosentin) menetys maataloustuotteiden tai kaivannaisten kokonaisviennissä soveltamisvuotta edeltävien neljän vuoden jakson kolmen ensimmäisen vuoden vientitulojen aritmeettiseen keskiarvoon verrattuna niiden maiden osalta, joissa maataloustuotteiden tai kaivannaisten osuus on yli 40 prosenttia tavaroiden kokonaisvientituloista, ja

b) kymmenen prosentin kasvu joko kyseiselle vuodelle lasketussa tai seuraavalle vuodelle ennustetussa julkisen talouden alijäämässä.

2. Ylimääräistä tukea myönnetään enintään neljänä peräkkäisenä vuotena.

3. Ylimääräiset varat otetaan huomioon asianomaisen maan kansantalouden tilinpidossa. Ne käytetään ohjelmointia koskevien sääntöjen ja menetelmien sekä täytäntöönpano- ja hallintomenettelyjä koskevan liitteen IV määräysten mukaisesti yhteisön ja asianomaisen AKT-valtion kesken ennakkoon laadittujen sopimusten perusteella soveltamisvuotta seuraavana vuonna. Molempien osapuolten suostumuksella varoja voidaan käyttää kansalliseen talousarvioon sisältyvien ohjelmien rahoittamiseen. Osa ylimääräisistä varoista voidaan kuitenkin varata erityisaloja varten.

10 artikla

Ennakot

Ylimääräisten varojen myöntämisyjärjestelmästä myönnetään ennakkoa yhdistettyjen kauppatilastojen valmistumisen mahdollisesta viivästyisestä aiheutuvien haittojen kattamiseksi ja sen varmistamiseksi, että kyseiset varat voidaan sisällyttää soveltamisvuotta seuraavan vuoden talousarvioon. Ennakot pannaan maksuun asianomaisen valtion toimesta laadittujen väliaikaisten vientitilastojen perusteella, jotka toimitetaan komissiolle ennen virallisten ja lopullisten, yhdistettyjen tilastojen valmistumista. Ennakko on enintään 80 prosenttia soveltamisvuodelle arvioidusta ylimääräisten varojen määrästä. Näin käyttöön otettujen varojen määrää mukautetaan komission ja asianomaisen valtion yhteisellä suostumuksella lopullisten yhdistettyjen vientitilastojen ja julkisen talouden lopullisen alijäämän perusteella.

11 artikla

Tämän luvun määräyksiä tarkastellaan uudelleen viimeistään kahden vuoden kuluttua ja sen jälkeen kumman tahansa osapuolen pyynnöstä.

4 LUKU

MUUT MÄÄRÄYKSET

12 artikla

Juoksevat maksut ja pääomanliikkeet

1. Osapuolet sitoutuvat siihen, että ne eivät rajoita millään tavalla yhteisön ja AKT-valtioiden asukkaiden välisten vaihtotaseeseen perustuvien maksujen suorittamista vapaasti vaihdettavassa valuutassa, sanotun kuitenkaan rajoittamatta jäljempänä 3 kohdan soveltamista.

2. Osapuolet sitoutuvat siihen, että ne eivät rajoita millään tavalla maksutaseen pääomaa koskevien suoritusten osalta pääoman vapaata liikkuvuutta sellaisten yhtiöiden suorissa investoinneissa, jotka on perustettu vastaanottavan maan lainsäädännön mukaisesti, eivätkä investoinneissa, jotka on tehty tämän sopimuksen mukaisesti, eivätkä näiden investointien ja niistä saatujen voittojen rahaksi muuttamista ja kotiuttamista.

3. Jos yksi tai useampi AKT-valtio tai yksi tai useampi yhteisön jäsenvaltio joutuu tai on vaarassa joutua merkittäviin maksutasevaikeuksiin, kyseinen AKT-valtio, jäsenvaltio tai yhteisö voi GATT-sopimuksessa, GATS-sopimuksessa ja Kansainvälisen valuuttarahaston perustamissopimuksen VIII ja XIV artiklassa vahvistetuun edellytykseen ottaa käyttöön juokseviin valuuttatoimiin määräaikaaisesti sovellettavia rajoituksia, jotka voivat olla voimassa ainoastaan siihen asti, kunnes maksutasetilanne on korjaantunut. Toimenpiteet toteuttava osapuoli ilmoittaa niistä viipymättä muille osapuolille ja toimittaa niille kyseisten toimenpiteiden lakkauttamista koskevan aikataulun mahdollisimman pian.

13 artikla

Liiketoimintayksikköjen säätely ja kohtelu

Sijoittautumiseen ja palvelujen tarjoamiseen sovellettavien järjestelyjen osalta AKT-valtiot ja yhteisön jäsenvaltiot kohtelevat toistensa kansalaisia ja yrityksiä syrjintää harjoittamatta. Jos jokin AKT-valtio tai yhteisön jäsenvaltio ei kuitenkaan pysty määrätyn toiminnan osalta soveltamaan mainitunlaista kohtelua, kyseinen AKT-valtio tai yhteisön jäsenvaltio ei ole velvollinen myöntämään kyseisen toiminnan osalta mainitunlaista kohtelua asianomaisen maan kansalaisille ja yrityksille.

14 artikla

”Yritysten” määritelmä

1. Tätä sopimusta sovellettaessa ”jäsenvaltion tai AKT-valtion yrityksillä” tarkoitetaan siviili- tai kauppa-oikeuden nojalla perustettuja yrityksiä, joihin luetaan julkiset ja muut yhtiöt, osuuskunnat ja muut oikeushenkilöt sekä julkis- tai yksityisoikeuden alaan kuuluvat yhdistykset lukuun ottamatta niitä, jotka ovat voittoa tavoittelemattomia, ja jotka ovat jonkin jäsenvaltion tai AKT-valtion lainsäädännön mukaisesti muodostettuja ja joiden sääntömääräinen kotipaikka, hallinnollinen päätoimipaikka tai pääasiallinen toimipaikka on jossakin jäsenvaltiossa tai AKT-valtiossa.

2. Jos ainoastaan yrityksen sääntömääräinen kotipaikka sijaitsee jäsenvaltiossa tai AKT-valtiossa, kyseisen yrityksen toiminnalla on oltava tosiasiallinen ja jatkuva yhteys asianomaisen jäsenvaltion tai AKT-valtion talouteen.

5 LUKU

INVESTOINTISUOJASOPIMUKSET

15 artikla

1. Pannessaan täytäntöön tämän sopimuksen 78 artiklan määräyksiä osapuolet ottavat huomioon seuraavat periaatteet:

- a) sopimusvaltio voi tarvittaessa pyytää neuvottelujen aloittamista investointien edistämistä ja suojaamista koskevan sopimuksen tekemiseksi toisen sopimusvaltion kanssa,
- b) aloittaessaan neuvottelut investointien edistämistä ja suojaamista koskevien kahden- tai monenvälisen sopimusten tekemiseksi, soveltamiseksi ja tulkitsemiseksi kyseisten sopimusten osapuolet eivät syrji tämän sopimuksen osapuolina olevia valtioita tai toisiaan suhteessa kolmansiin maihin,
- c) sopimusvaltioilla on oikeus pyytää edellä tarkoitettua syrjimättömyyskohtelun muuttamista tai mukauttamista, jos kansainväliset velvoitteet tai muuttuneet olosuhteet sitä edellyttävät,
- d) edellä tarkoitettujen periaatteiden soveltamisen tarkoituksena tai tuloksena ei voi olla minkään tämän sopimuksen osapuolen suvereniteetin loukkaaminen, ja

e) kunkin neuvotellun sopimuksen voimaantuloajankohdan, riitojen ratkaisua koskevien määräysten ja asianomaisten investointien ajankohdan välinen suhde määritellään mainitussa sopimuksessa edellä esitetyt määräykset huomioon ottaen. Osapuolet vahvistavat, että taan-
nehtivuutta ei sovelleta pääsääntöisesti, elleivät sopimusvaltiot toisin sovi.

2. Investointien edistämisestä ja suojaamisesta tehtäviä kahdenvälisiä sopimuksia koskevien neuvottelujen helpottamiseksi osapuolet sopivat selvittävänsä suojasopimuksista tehdyn mallin tärkeimpiä lausekkeita. Selvitystyö perustuu sopimusvaltioiden välillä tehtyjen, voimassa olevien kahdenvälisen sopimusten määräyksiin, ja siinä kiinnitetään erityistä huomiota seuraaviin näkökohtiin:

- a) oikeudelliset takeet, joilla varmistetaan ulkomaisten investoijien tasapuolinen ja oikeudenmukainen kohtelu ja suoja,
- b) investoijien suosituimmuuskohtelua koskeva lauseke,
- c) suoja pakkolunastuksen ja kansallistamisen yhteydessä,
- d) pääoman ja voittojen siirto, ja
- e) kansainvälinen välitysmenettely investoijan ja vastaanottajavaltion välisissä riidoissa.

3. Osapuolet sopivat selvittävänsä takuujärjestelmien tarjoamia mahdollisuuksia voidakseen vastata myönteisesti pienten ja keskisuurten yritysten erityistarpeisiin varmistaa AKT-valtioihin tekemänsä investoinnit. Selvitystyö aloitetaan mahdollisimman pian sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen. Selvitystyön tulokset toimitetaan niiden valmistuttua kehitysrahoitusyhteistyön AKT-EY-komitealle tarkasteltaviksi ja aiheellisten toimien toteuttamiseksi.

LIITE III

INSTITUTIONAALINEN TUKI – CDE JA CTA

1 artikla

Yhteistyön avulla tuetaan institutionaalisia järjestelyjä, joilla tuetaan yrityksiä sekä edistetään maatalouden ja maaseudun kehittämistä. Tässä yhteydessä yhteistyön avulla

- a) vahvistetaan yritystoiminnan kehittämiskeskuksen (CDE) asemaa, jotta AKT-valtioille voidaan antaa niiden tarvitsemaa tukea yksityissektorinsa kehittämistoimien edistämiseksi, ja
- b) vahvistetaan maatalouden kehittämiskeskuksen (CTA) asemaa AKT-valtioiden institutionaalisten toimintaedellytysten, erityisesti tiedonhallinnan kehittämisessä maatalouden tuottavuutta lisäävän teknologian hyödyntämiseksi sekä markkinoinnin, elintarviketurvan ja maaseudun kehittämiseksi.

2 artikla

CDE

1. CDE tukee yksityissektorin kehitysstrategioiden täytäntöönpanoa AKT-valtioissa tarjoamalla AKT-valtioiden yrityksille muita kuin rahoituspalveluja ja tukemalla yhteisön ja AKT-valtioiden talouden toimijoiden yhteisaloitteita.
2. CDE pyrkii auttamaan AKT-valtioiden yksityisyriksiä niiden kilpailukyvyn parantamisessa kaikilla talouden osaloilla. Erityisesti se
  - a) helpottaa ja edistää AKT-valtioiden ja EU:n yritysten välistä yhteistyötä ja kumppanuutta,
  - b) auttaa liike-elämän tukipalvelujen kehittämisessä tukemalla yksityissektorin omistamien organisaatioiden toimintaedellytysten kehittämistä tai teknisten, ammatillisten, liikkeenjohdollisten, kaupallisten tai koulutukseen liittyvien tukipalvelujen toimittajia,
  - c) tukee investointien edistämistoimia, kuten investointien edistämiseen erikoistuneita organisaatioita, investointialan konferenssien järjestämistä, koulutusohjelmia, strategiatyöryhmiä sekä investointien edistämistoimien seuranta, ja

- d) tukee aloitteita, joilla edistetään kaikkiin liikkeenjohdollisiin näkökohtiin liittyvien tekniikkojen, taitotiedon ja parhaiden käytänteiden kehittämistä ja siirtämistä.

3. Lisäksi CDE tiedottaa

- a) AKT-valtioiden yksityissektorille tämän sopimuksen määräyksistä,
- b) AKT-valtioiden yksityissektorin paikallistason toimijoille ulkomaan markkinoilla vaadittavista tuotelaadusta ja -standardeista, ja
- c) eurooppalaisille yrityksille ja yksityissektorin organisaatioille yritystoimintaa AKT-valtioissa koskevista mahdollisuuksista ja säännöistä.

4. CDE tukee yrityksiä pätevien ja toimivaltaisten kansallisten ja/tai alueellisten palvelunvälittäjien kautta.

5. CDE:n toiminta perustuu yhteensovittamiseen, täydentävyyteen ja lisäarvoon kaikissa julkisten tai yksityisten tahojen tekemissä aloitteissa yksityissektorin kehittämiseksi. CDE harjoittaa valikoivuutta tehtäviään suorittaessaan.

6. Suurlähettiläskomitea toimii keskuksen valvontaviranomaisena. Tämän sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen se

- a) vahvistaa keskuksen, myös sen valvontaelinten perussäännöt ja työjärjestyksen,
- b) vahvistaa henkilöstöä koskevat perussäännöt sekä varainhoitoa ja henkilöstöä koskevat säännöt ja määräykset,
- c) valvoo keskuksen eri elinten työskentelyä, ja
- d) vahvistaa toimintasäännöt ja keskuksen talousarvion hyväksymismenettelyt.

7. Suurlähettiläskomitea nimittää keskuksen eri elinten jäsenet vahvistamiaan menettelyjä ja perusteita noudattaen.

8. Keskuksen talousarvio rahoitetaan tässä sopimuksessa vahvistettujen, kehitysrahoitusyhteistyötä koskevien sääntöjen mukaisesti.

3 artikla

CTA

1. CTA:n tehtävänä on vahvistaa AKT-valtioiden maatalouden ja maaseudun kehittämissä järjestöjen poliittisten ja institutionaalisten toimintaedellytysten kehittämistä sekä tiedottamisen ja viestinnän hallintavalmiuksia. Se avustaa kyseisiä järjestöjä sellaisten politiikkojen ja ohjelmien laadinnassa ja täytäntöönpanossa, joilla vähennetään köyhyyttä, edistetään kestävä elintarviketurvaa, säilytetään luonnonvaroja ja lisätään näin AKT-valtioiden itsenäisyyttä maaseudun ja maatalouden kehittämisessä.

2. CTA

- a) kehittää ja toimittaa tietopalveluja ja varmistaa, että maatalouden ja maaseudun kehittämisen alan tutkimus- ja koulutusmahdollisuuksia parannetaan ja innovaatioita hyödynnetään maatalouden ja maaseudun kehittämisen edistämiseksi, ja
- b) kehittää ja vahvistaa AKT-valtioiden valmiuksia
  - i) parantaa maataloutta ja maaseudun kehittämistä koskevien politiikkojen ja strategioiden laatimista ja hallintaa kansallisella ja alueellisella tasolla, tietojenkeruuseen sekä politiikan tutkimukseen, analysointiin ja laatimiseen liittyvien valmiuksien parantaminen mukaan luettuna,
  - ii) kehittää tiedon ja viestinnän hallintaa erityisesti osana kansallista maatalousalan strategiaa,

- iii) edistää tehokasta toimielinten sisäistä tiedon ja viestinnän hallintaa toimien seurannan varmistamiseksi sekä yhteenliittymien perustamista alueellisten ja kansainvälisten kumppaneiden kanssa,
- iv) edistää hajautettua tiedon ja viestinnän hallintaa paikallisella ja kansallisella tasolla,
- v) tukee aloitteita alueellisen yhteistyön avulla, ja
- vi) laatia lähestymistapoja politiikan maatalouteen ja maaseudun kehittämiseen kohdistuvien vaikutusten arvioimiseksi.

3. Keskus tukee alueellisia aloitteita ja verkostoja ja jakaa toimintavalmiuksien kehittämissä ohjelmat asteittain soveltuvien AKT-valtioiden organisaatioiden kanssa. Tässä tarkoituksessa keskus tukee hajautettuja alueellisia tietoverkkoja. Tällaiset verkot luodaan asteittain ja tehokkaasti.

4. Suurlähettiläskomitea toimii keskuksen valvontaviranomaisena. Tämän sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen se

- a) vahvistaa keskuksen, myös sen valvontaelinten perussäännöt ja työjärjestyksen,
- b) vahvistaa henkilöstöä koskevat perussäännöt sekä varainhoitoa ja henkilöstöä koskevat säännöt ja määräykset,
- c) valvoo keskuksen eri elinten työskentelyä, ja
- d) vahvistaa toimintasäännöt ja keskuksen talousarvion hyväksymismenettelyt.

5. Suurlähettiläskomitea nimittää keskuksen eri elinten jäsenet vahvistamiaan menettelyjä ja perusteita noudattaen.

6. Keskuksen talousarvio rahoitetaan tässä sopimuksessa vahvistettujen, kehitysrahoitusyhteistyötä koskevien sääntöjen mukaisesti.

LIITE IV

TÄYTÄNTÖÖNPANO- JA HALLINTOMENETTELYT

1 LUKU

KANSALLINEN OHJELMOINTI

1 artikla

Tämän sopimuksen puiteissa avustuksin rahoitettavien toimien toteutus ohjelmoidaan rahoituspöytäkirjan kattaman jakson alussa. Ohjelmoinnilla tarkoitetaan tässä yhteydessä

- maakohtaisen tukistrategian laatimista ja kehittämistä maan omien keskipitkän aikavälin kehitystavoitteiden ja -strategioiden perusteella,
- selkeää ilmoitusta yhteisöltä saatavista varoista, jotka kyseiselle maalle voidaan myöntää viisivuotijakson aikana, sekä mahdollisia muita olennaisia tietoja,
- maakohtaisen tukistrategian täytäntöönpanemiseksi tarkoitetun maaohjelman laatimista ja hyväksymistä, ja
- tarkistusmenettelyä, joka koskee maakohtaista tukistrategiaa, maaohjelmaa ja siihen kohdennettujen varojen määrää.

2 artikla

Maakohtainen tukistrategia

Maakohtaisen tukistrategian laativat kyseinen AKT-valtio ja EU lukuisten kehitysyhteistyöalan toimijoiden kanssa käytyjen neuvottelujen pohjalta, ja sen laatimisessa otetaan huomioon aiemmat kokemukset ja parhaat toimintatavat. Kukin maakohtainen tukistrategia mukautetaan asianomaisen AKT-valtion tarpeisiin ja erityisolosuhteisiin. Maakohtainen tukistrategia on väline, jolla toimet asetetaan tärkeysjärjestykseen ja jolla korostetaan paikallista vastuuta yhteistyöohjelmissa. Mahdolliset erot maan oman tilannearvion ja yhteisön tekemän arvion välillä kirjataan. Maakohtainen tukistrategia sisältää seuraavat vakio-osat:

- analyysi maan poliittisesta, taloudellisesta ja yhteiskunnallisesta tilanteesta, rajoitteista, toimintaedellytyksistä ja näkymistä, mukaan luettuna arvio perustarpeista kuten tuloista asukasta kohti, väestön määrästä ja sosiaalisista mittareista sekä haavoittuvuudesta,
- yksityiskohtainen kuvaus maan keskipitkän aikavälin kehitysstrategiasta, selkeästi määritellyt painopisteet ja odotetut rahoitustarpeet,

- kuvaus muiden maassa toimivien avunantajien olennaisista suunnitelmista ja toimista, erityisesti kahdenvälisinä avunantajina toimivien EU:n jäsenvaltioiden avustustoimista,
- yksityiskohtaiset strategiat, joiden avulla EU voi vastata tarpeisiin. Näiden strategioiden on mahdollisuuksien mukaan voitava täydentää AKT-valtion itsensä ja muiden maassa toimivien avunantajien rahoittamia toimia, ja
- edellä mainittujen strategioiden täytäntöönpanemiseksi parhaiten soveltuvien tukimekanismien luonteen ja soveltamisalan määritelmä.

3 artikla

Varojen kohdentaminen

- Varojen kohdentaminen perustuu tarpeisiin ja suoriutumiseen, siten kuin tässä sopimuksessa määritellään. Tässä yhteydessä
  - tarpeiden arvioimisessa käytetään perusteina tuloja asukasta kohti, väestömäärää, sosiaalisia mittareita ja velkaantuneisuusastetta, vientitulojen menetystä ja riippuvuutta vientituloista erityisesti maatalouden ja kaivosteollisuuden aloilla. Vähiten kehittyneille AKT-valtioille annetaan erityiskohtelu, ja saarivaltioiden ja sisämaavaltioiden haavoittuvuus otetaan asianmukaisesti huomioon. Lisäksi otetaan huomioon selkkauksista toipuvien valtioiden erityisvaikeudet; ja
  - suoriutumista arvioidaan objektiivisella ja avoimella tavalla seuraavien muuttujien perusteella: edistyminen institutionaalisten uudistusten toteuttamisessa, maan tehokkuus voimavarojen käytössä, nykyisten toimien tehokas toteutus, köyhyyden lievittäminen tai vähentäminen, kestävä kehityksen toimenpiteet sekä makrotaloudellinen ja alakohtainen edistyminen.
- Myönnettävät varat jakautuvat kahteen osaan:
  - osuus, jolla katetaan makrotaloudellinen tuki, alakohtaiset politiikat sekä ohjelmat ja hankkeet yhteisön avun keskeisten tai muiden alojen tukemiseksi, ja

b) osuus, jolla katetaan ennakoimattomat tarpeet kuten hätäapu, jollei tällaista tukea voida rahoittaa EU:n yleisestä talousarviosta, maksusuudet kansainvälisesti sovituille velkahelpotussaloitteille ja tuki vientitulojen epävakauden haittavaikutusten lievittämiseksi.

3. Tällä ohjeellisella määrällä helpotetaan yhteisön asianomaiselle maalle antaman avun pitkän aikavälin ohjelmointia. Nämä maksusuudet ovat perustana asianomaista maata koskevaa ohjelmaa laadittaessa yhdessä maalle aiemmasta EKR:stä myönnettyjen varojen kanssa, joista ei ole tehty sitoumuksia, ja mahdollisuuksien mukaan yhdessä yhteisön talousarviovarojen kanssa.

4. Niiden maiden osalta varaudutaan toimiin, jotka eivät voi poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi saada tavanomaisia ohjelmoitavia varoja.

4 artikla

Maaohjelman laatiminen ja hyväksyminen

1. Edellä mainitut tiedot saatuaan kukin AKT-valtio toimittaa yhteisölle maakohtaisessa tukistrategiassa esitettyjen kehitystavoitteiden ja painopisteiden perusteella laaditun maaohjelmaluonnoksen, joka on johdonmukainen kyseisten tavoitteiden ja painopisteiden kanssa. Maaohjelmaluonnokseen on sisällyttävä

- a) yksi tai useampi keskeinen ala tai alueet, jolle tai joille tuki olisi keskitettävä,
- b) parhaiten soveltuvat toimenpiteet ja toimet tavoitteiden ja päämäärien saavuttamiseksi yhdellä tai useammalla keskeisellä alalla tai alueilla,
- c) yhden tai useamman keskeisen alan ulkopuolisille hankkeille ja ohjelmille varatut varat ja/tai tällaisten toimien pääpiirteet sekä viite näitä kutakin osatekijää varten käytettävistä varoista,
- d) tukikelpoisten valtiosta riippumattomien toimijoiden yksilöiminen ja niille kohdennetut varat,
- e) ehdotuksia alueelliseksi hankkeiksi ja ohjelmiksi, ja
- f) varauma vakuutuksen ottamiseksi mahdollisten korvausvaatimusten sekä kustannusten kasvun ja ennakoimattomien menojen varalta.

2. Maaohjelmaluonnoksen on sisällettävä tarpeen mukaan varat, jotka on varattu AKT-valtioiden inhimillisten, materiaalien ja institutionaalisten toimintaedellytysten vahvistamiseen maaohjelman ja alueohjelman laatimiseksi ja täytäntöönpanemiseksi sekä AKT-valtioiden julkisten investointihankkeiden hallinnon parantamiseksi.

3. Maaohjelmaluonnoksesta vaihdetaan näkemyksiä asianomaisen AKT-valtion ja yhteisön kesken. Maaohjelma hyväksytään yhteisön ja asianomaisen AKT-valtion yhteisellä sopimuksella. Tultuaan hyväksytyksi se sitoo sekä yhteisöä että kyseistä valtiota. Maaohjelma liitetään maakohtaiseen tukistrategiaan, ja lisäksi siihen on sisällyttävä

- a) erityiset ja selkeästi määritellyt toimet, etenkin sellaiset, joihin voidaan sitoutua ennen seuraavaa tarkistusta,
- b) aikataulu maaohjelman täytäntöönpanemiseksi ja tarkistamiseksi, sitoumukset ja varojen maksut mukaan luettuina, ja
- c) tarkastelun yhteydessä huomioon otettavat muuttujat ja arviointiperusteet.

4. Yhteisö ja asianomainen AKT-valtio toteuttavat kaikki tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että ohjelmointi saadaan päätökseen mahdollisimman lyhyessä ajassa ja poikkeuksellisia olosuhteita lukuun ottamatta kahdentoista kuukauden kuluessa rahoituspöytäkirjan allekirjoittamisesta. Maakohtaisen tukistrategian ja maaohjelman laatimisen on oltava osa jatkuvaa prosessia, joka johtaa yhtenäisen asiakirjan hyväksymiseen.

5 artikla

Tarkistusmenettely

1. AKT-valtion ja yhteisön välisen rahoitusyhteistyön on oltava riittävän joustavaa sen varmistamiseksi, että toimet pysyvät jatkuvasti tämän sopimuksen tavoitteita vastaavina ja että otetaan huomioon mahdolliset muutokset asianomaisen AKT-valtion taloudellisessa tilanteessa, painopisteissä ja tavoitteissa. Kansallinen tulojen ja menojen hyväksyjä ja lähetystön päällikkö

- a) tarkistavat maaohjelman toimintaa vuosittain, ja
- b) tarkistavat maakohtaista tukistrategiaa ja maaohjelmaa tukijakson puolivälissä ja lopussa senhetkisten tarpeiden ja suoriutumisen perusteella.

2. Humanitaarista ja hätäapua koskevissa määräyksissä tarkoitetuissa poikkeuksellisissa olosuhteissa tarkistus voidaan toteuttaa kumman tahansa osapuolen pyynnöstä.

3. Kansallinen tulojen ja menojen hyväksyjä ja lähetystön päällikkö

- a) toteuttavat kaikki tarvittavat toimenpiteet maaohjelman noudattamisen varmistamiseksi, mukaan luettuna sen varmistaminen, että ohjelmointivaiheessa sovittua sitoumuksia ja maksuja koskevaa aikataulua noudatetaan, ja
- b) määrittävät mahdolliset täytäntöönpanon viivästymisen syyt ja ehdottavat soveltuvia toimenpiteitä tilanteen korjaamiseksi.

4. Maaohjelman toiminnan vuosittaisessa tarkistuksessa arvioidaan yhdessä ohjelman täytäntöönpanoa ja otetaan huomioon olennaisten seuranta- ja arviointitoimien tulokset. Tarkastelu tehdään paikallisella tasolla, ja se viimeistellään kansallisen tulojen ja menojen hyväksyjän ja lähetystön päällikön kesken 60 päivän kuluessa. Tarkasteluun sisältyy erityisesti arvio

- a) yhdellä tai useammalla keskeisellä alalla saavutetuista tuloksista yksilöityihin tavoitteisiin, vaikusta koskeviin osoittimiin ja eri alakohtaisia politiikkoja koskeviin sitoumuksiin verrattuna,
- b) yhden tai useamman keskeisen alan ulkopuolisista ja/tai monivuotisten ohjelmien osana toteutetuista hankkeista ja ohjelmista,
- c) valtiosta riippumattomille toimijoille myönnettyjen varojen käytöstä,
- d) nykyisten toimien täytäntöönpanon tehokkuudesta ja siitä, miten hyvin sitoumuksia ja maksuja koskevaa aikataulua on noudatettu, ja
- e) ohjelmoinnin ulottamisesta tuleviin vuosiin.

5. Kansallisen tulojen ja menojen hyväksyjän ja lähetystön päällikön on toimitettava kertomus vuosittaisen tarkistuksen päätelmistä kehitysrahoitusyhteistyön komitealle 30 päivän kuluessa tarkistuksen päättämistä. Komitea tarkastelee kertomusta sille tämän sopimuksen nojalla kuuluvien vastuiden ja valtuuksien mukaisesti.

6. Vuosittaisen tarkastelun perusteella kansallinen tulojen ja menojen hyväksyjä ja lähetystön päällikkö voivat tukijakson puolivälissä ja lopussa ja edellä mainitussa määräajassa tarkistaa ja mukauttaa maakohtaista tukistrategiaa

- a) jos toiminnan tarkistuksessa paljastuu erityisiä ongelmia ja/tai
- b) AKT-valtion muuttuneiden olosuhteiden perusteella.

Nämä tarkistukset on tehtävä 30 päivän kuluessa tukijakson puolivälissä ja lopussa tehtävien tarkistusten päättämistä. Rahoituspöytäkirjan lopputarkistukseen on sisällyttävä myös mukauttaminen uutta rahoituspöytäkirjaa varten sekä varojen kohdentamisen että seuraavan ohjelman laatimisen osalta.

7. Tukijakson puolivälissä ja lopussa tehtävien tarkistusten päättämisen jälkeen yhteisö voi tarkistaa varojen kohdentamista senhetkisten tarpeiden ja asianomaisen AKT-valtion edistymisen perusteella.

2 LUKU

ALUEELLINEN OHJELMOINTI JA VALMISTELU

6 artikla

Osallistuminen

1. Alueellinen yhteistyö kattaa toimet, joista hyötyy ja joissa on mukana

- a) vähintään kaksi AKT-valtiota tai ne kaikki ja/tai
- b) alueellinen elin, jonka jäsenenä on vähintään kaksi AKT-valtiota.

2. Alueelliseen yhteistyöhön voi osallistua myös merentakaisia maita ja alueita sekä syrjäisimpiä alueita. Näiden alueiden osallistumista varten annettava rahoitus on tämän sopimuksen nojalla AKT-valtioille myönnettävien varojen lisäksi annettavaa.

7 artikla

Alueohjelmat

Asianomaiset AKT-valtiot päättävät maantieteellisten alueiden määrittelemisestä. Alueellisen yhdentymisen ohjelmien olisi vastattava mahdollisimman pitkälti sellaisten nykyisten alueellisten järjestöjen ohjelmia, joiden päämääriin taloudellinen yhdentymisen kuuluu. Jos useiden alueellisten järjestöjen jäsenyys on päällekkäistä, alueellisen yhdentymisen ohjelman olisi periaatteessa vastattava näiden järjestöjen yhdistettyä jäsenkuntaa. Yhteisö antaa alueellisista ohjelmista erityistä tukea AKT-valtioiden ryhmittymille, jotka ovat sitoutuneet neuvottelemaan talouskumppanuussopimuksia EU:n kanssa.

8 artikla

Alueellinen ohjelmointi

1. Ohjelmointi toteutetaan aluekohtaisesti. Ohjelmointi on tulosta näkemysten vaihdosta komission ja asianomaisen asianmukaisesti valtuutetun yhden tai useamman alueellisen järjestön tai, jos tällaista valtuutusta ei ole, kyseisen alueen maiden kansallisten tulojen ja menojen hyväksyjien välillä. Tarvittaessa ohjelmointiin voi sisältyä neuvotteluja tukikelpoisten valtiosta riippumattomien toimijoiden kanssa.

2. Ohjelmoinnilla tarkoitetaan tässä yhteydessä

10 artikla

- a) alueellisen tukistrategian laatimista ja kehittämistä maan omien keskipitkän aikavälin kehitystavoitteiden ja -strategioiden perusteella,
- b) selkeää ilmoitusta yhteisöltä saatavissa olevista varoista, jotka kyseiselle alueelle voidaan myöntää viisivuotiskauden aikana, sekä mahdollisia muita olennaisia tietoja,
- c) alueellisen tukistrategian täytäntöönpanemiseksi tarkoitettua alueohjelman laatimista ja hyväksymistä, ja
- d) tarkistusmenettelyä, joka koskee alueellista tukistrategiaa, alueohjelmaa ja kullekin alueelle myönnettyjen varojen määrää.

Alueohjelma

1. Alueohjelman luonnoksen laatii asianmukaisesti valtuutettu yksi tai useampi alueellinen järjestö, tai jos tällaista valtuutusta ei ole, kyseisen alueen maiden kansalliset tulojen ja menojen hyväksyjät edellä ilmoitetun varojen kohdentamisen perusteella. Ohjelmaluonnoksessa on täsmennettävä erityisesti

- a) yhteisön avun keskeiset alat ja aihepiirit,
- b) parhaiten soveltuvat toimenpiteet ja toimet kyseisiä aloja ja aihepiirejä koskevien tavoitteiden saavuttamiseksi, ja
- c) hankkeet ja ohjelmat, joiden avulla kyseiset tavoitteet voidaan saavuttaa, sikäli kuin ne on selkeästi yksilöity, sekä ilmoitus näitä kutakin osatekijää varten käytettävistä varoista ja aikataulu toimien toteuttamiseksi.

3. Alueellisen tukistrategian laativat komissio ja asianmukaisesti valtuutettu yksi tai useampi alueellinen järjestö yhteistyössä asianomaisen alueen AKT-valtioiden kanssa. Alueellinen tukistrategia on väline, jolla toimet asetetaan tärkeysjärjestykseen ja jolla korostetaan paikallista vastuuta tukiohjelmissa. Alueellinen tukistrategia sisältää seuraavat vakio-osat:

- a) analyysi maan poliittisesta, taloudellisesta ja yhteiskunnallisesta tilanteesta,
- b) arvio alueellisen taloudellisen yhdentymisen tilasta ja näkymistä sekä yhdentymisestä maailmantalouteen,
- c) kuvaus alueellisista strategioista ja painopisteistä sekä odotetut rahoitustarpeet,
- d) kuvaus muiden ulkopuolisten alueelliseen yhteistyöhön osallistuvien kumppaneiden olennaisista toimista, ja
- e) kuvaus EU:n panoksesta alueellisen yhteistyön ja yhdentymisen päämäärien saavuttamiseksi; EU:n toimien olisi täydennettävä mahdollisimman hyvin AKT-valtioiden itsensä ja muiden ulkopuolisten yhteistyökumppaneiden, erityisesti EU:n jäsenvaltioiden, rahoittamia toimia.

2. Alueohjelmat hyväksytään yhteisön ja asianomaisen AKT-valtion yhteisellä sopimuksella.

11 artikla

Tarkistusmenettely

Kunkin AKT-alueen ja yhteisön välisen rahoitusyhteistyön on oltava riittävän joustavaa sen varmistamiseksi, että toimet pysyvät jatkuvasti tämän sopimuksen tavoitteita vastaavina ja että otetaan huomioon mahdolliset muutokset asianomaisen alueen taloudellisessa tilanteessa, painopisteissä ja tavoitteissa. Alueellisia maaohjelmia tarkistetaan niiden voimassaolojakson puolivälissä ja lopussa niiden mukauttamiseksi muuttuviin olosuhteisiin ja sen varmistamiseksi, että niiden täytäntöönpano on asianmukaista. Väli- ja lopputarkistuksen perusteella yhteisö voi tarkistaa varojen kohdentamista senhetkisten tarpeiden ja suoriutumisen mukaan.

9 artikla

Varojen kohdentaminen

Rahoituspöytäkirjan kattaman jakson alussa yhteisö ilmoittaa kullekin alueelle, paljonko varoja tämä voi saada viisivuotiskauden aikana. Tämä viitteellinen varojen kohdentaminen perustuu arvioon tarpeista sekä suoriutumisesta alueellisessa yhteistyössä ja yhdentymisessä sekä tulevaisuuden näkymistä. Riittävän suuruusluokan saavuttamiseksi ja tehokkuuden lisäämiseksi voidaan alueellisia ja kansallisia varoja yhdistää sellaisten alueellisten toimien rahoittamiseksi, joihin liittyy selvä kansallinen tekijä.

12 artikla

AKT-valtioiden välinen yhteistyö

Rahoituspöytäkirjan voimassaolojakson alussa yhteisö ilmoittaa AKT-ministerineuvostolle, mikä osa alueellisiin toimiin varatuista varoista on varattava toimiin, joista hyötyvät useat tai kaikki AKT-valtiot. Näiden toimien ei tarvitse olla maantieteelliseen sijaintiin sidottuja.

13 artikla

Rahoitushakemukset

1. Alueellisen ohjelman rahoitusta koskevan hakemuksen esittäjän on oltava

- a) asianmukaisesti valtuutettu alueellinen elin tai järjestö, tai
- b) asianmukaisesti valtuutettu pienaluetta edustava elin tai järjestö taikka ohjelmointivaiheessa mukana oleva asianomaisen alueen AKT-valtio, edellyttäen että kyseinen toimi on yksilöity alueohjelmassa.

2. AKT-valtioiden välisiä ohjelmia koskevien hakemusten esittäjinä on oltava

- a) vähintään kolme valtuutettua alueellista elintä tai järjestöä, jotka kuuluvat eri maantieteellisiin alueisiin, tai tällaisten alueiden kansalliset tulosten ja menojen hyväksyjät, tai
- b) AKT-ministerineuvosto tai erityisellä valtuutuksella AKT-suurlähettiläskomitea, tai
- c) kansainvälisiä järjestöjä, jotka toteuttavat alueellista yhteistyötä ja yhdentymistä edistäviä toimia, edellyttäen että AKT-suurlähettiläskomitea antaa etukäteen asiaa koskevan suostumuksen.

14 artikla

Täytäntöönpanomenettelyt

1. Alueelliset ohjelmat panee täytäntöön hakijana toimiva elin tai muu asianmukaisesti valtuutettu elin.

2. AKT-valtioiden väliset ohjelmat panee täytäntöön hakijana toimiva elin tai sen asianmukaisesti valtuutettu edustaja. Jos asianmukaisesti valtuutettua täytäntöönpanoelintä ei ole, AKT-valtioiden välisten toimien täytäntöönpanosta vastaa komissio, sanotun kuitenkaan rajoittamatta AKT-valtioiden sihteeristön hallinnoimien yksittäisten hankkeiden ja ohjelmien toteuttamista.

3. Toteutettaviin toimiin sovelletaan soveltuvin osin kehitysrahoitusyhteistyötä varten vahvistettuja menettelyjä ottaen huomioon alueellisen yhteistyön tavoitteet ja ominaispiirteet.

3 LUKU

HANKKEIDEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

15 artikla

Hankkeiden yksilöinti, valmistelu ja ennakoarviointi

1. AKT-valtion esittämistä hankkeista ja ohjelmista on tehtävä yhteinen ennakoarviointi. Kehitysrahoitusyhteistyön AKT-EY-komitea laatii yleiset suuntaviivat ja perusteet hankkeiden ja ohjelmien ennakoarviointia varten.

2. Rahoituksen hakemista varten laadituissa ja esitetyissä hanke- tai ohjelma-asiakirjoissa on oltava kaikki tarvittavat tiedot hankkeiden tai ohjelmien ennakoarviointia varten tai, jos hankkeita ja ohjelmia ei ole määritelty kokonaan, asiakirjoissa on esitettävä niiden ennakoarvioinnin päälinjat. AKT-valtioiden tai muiden tämän sopimuksen mukaisesti tukikelpoisten edunsaajien on toimitettava kyseiset asiakirjat yhteisölle virallisesti.

3. Hankkeiden ja ohjelmien ennakoarvioinnissa on otettava asianmukaisesti huomioon inhimillisiä voimavaroja koskevat kansalliset rajoitteet ja varmistettava sellaisen strategian laatiminen, jolla edistetään kyseisiä voimavaroja. Ennakoarvioinnissa on myös otettava huomioon kullekin AKT-valtiolle ominaiset piirteet ja rajoitteet.

16 artikla

Rahoitusehdotus ja -päättös

1. Ennakoarvioinnin päätelmistä tehdään yhteenveto rahoitusehdotuksessa, jonka yhteisö laatii läheisessä yhteistyössä asianomaisen AKT-valtion kanssa. Rahoitusehdotus annetaan komission päätöksentekokoelimen hyväksyttäväksi.

2. Rahoitusehdotuksessa on oltava aikataulu hankkeen tai ohjelman teknistä ja rahoituksellista täytäntöönpanoa varten, mukaan luettuina monivuotiset ohjelmat ja yleiset avustusosuudet kustannuksiltaan vähäisiä toimia varten, ja niissä on ilmoitettava täytäntöönpanon eri vaiheiden kesto. Rahoitusehdotuksessa on

- a) otettava huomioon asianomaisen yhden tai useamman AKT-valtion huomautukset, ja
- b) rahoitusehdotus on toimitettava samanaikaisesti asianomaiselle yhdelle tai useammalle AKT-valtiolle ja yhteisölle.

3. Komissio viimeistelee rahoitusehdotuksen ja toimittaa sen mahdollisin muutoksin yhteisön päätöksentekoaikakaudelle. Asianomaiselle yhdelle tai useammalle AKT-valtiolle on annettava tilaisuus esittää huomautuksia mahdollisista merkittävistä muutoksista, jotka komissio aikoo tehdä asiakirjaan. Huomautukset otetaan huomioon muutetussa rahoitusehdotuksessa.

4. Yhteisön päätöksentekoaika ilmoittaa päätöksensä 120 päivän kuluessa edellä mainitun rahoitusehdotuksen tiedoksi antamisesta.

5. Jollei yhteisö hyväksy rahoitusehdotusta, asianomaiselle yhdelle tai useammalle AKT-valtiolle ilmoitetaan välittömästi päätöksen syistä. Tällöin asianomaisen yhden tai useamman AKT-valtion edustajat voivat 60 päivän kuluessa pyytää, että:

- a) asia annetaan tämän sopimuksen nojalla perustetun kehitysrahoitusyhteistyön AKT-EY-komitean käsiteltäväksi, tai
- b) näille valtioille annetaan tilaisuus tulla kuulluiksi yhteisön päätöksentekoaikakaudella.

6. Kuulemisen jälkeen yhteisön päätöksentekoaika tekee lopullisen päätöksen rahoitusehdotuksen hyväksymisestä tai hylkäämisestä. Asianomainen yksi tai useampi AKT-valtio voi toimittaa yhteisön päätöksentekoaikakaudelle ennen päätöksen tekemistä kaikki tarpeellisina pitämänsä tiedot päätöksentekoaikakaudella olevien tietojen täydentämiseksi.

7. Monivuotisilla ohjelmilla rahoitetaan muun muassa koulutusta, hajautettuja toimia, pienhankkeita, kaupan edistämistä ja kehittämistä, pienimuotoisia toimia tietyllä alalla, hankkeiden ja ohjelmien hallinnon tukemista ja teknistä yhteistyötä.

8. Edellä mainituissa tapauksissa asianomainen AKT-valtio voi toimittaa lähetystön päällikölle monivuotisen ohjelman, jossa esitetään ohjelman päälinjat, kaavailtujen toimien luonne ja ehdotus rahoitussitoumukseksi, jolloin

- a) kutakin monivuotista ohjelmaa koskevan rahoituspäätöksen tekee johtava tulojen ja menojen hyväksyjä, jonka päätöksestä ilmoitettava kirje kansalliselle tulojen ja menojen hyväksyjälle muodostaa rahoitussopimuksen, ja
- b) näin hyväksytyjen monivuotisten ohjelmien puitteissa kansallinen tulojen ja menojen hyväksyjä tai tarvittaessa hajautetun yhteistyön toimija, jolle on tätä varten siirretty toimivaltaa, tai tarvittaessa muu tukikelpoinen edunsaaja toteuttaa kunkin toimen tämän sopimuksen määräysten ja edellä mainitun rahoitussopimuksen määräysten mukaisesti. Kun toteutuksesta vastaavat hajautetun yhteis-

työn toimijat tai muut tukikelpoiset edunsaajat, kansallinen tulojen ja menojen hyväksyjä ja lähetystön päällikkö kantavat rahoitusvastuun ja huolehtivat toimien säännöllisestä seurannasta muun muassa noudattaakseen veloitteitaan.

9. Kunkin vuoden lopussa kansallinen tulojen ja menojen hyväksyjä toimittaa lähetystön päällikköä kuultuaan komissiolle kertomuksen monivuotisten ohjelmien toteutuksesta.

17 artikla

Rahoitussopimus

1. Jollei tässä sopimuksessa rahastosta myönnettävällä avustuksella rahoitettavan hankkeen tai ohjelman osalta toisin määrätä, rahoitussopimus laaditaan komission ja asianomaisen yhden tai useamman AKT-valtion välillä. Jos suora edunsaaja ei ole AKT-valtio, komissio virallistaa rahoituspäätöksen kirjeenvaihtona asianomaisen edunsaajan kanssa.

2. Rahoitussopimus laaditaan komission ja asianomaisen yhden tai useamman AKT-valtion välillä 60 päivän kuluessa yhteisön päätöksentekoaikakauden päätöksestä. Sopimuksessa

- a) on täsmennettävä erityisesti rahastosta tehtävän rahoitussitoumuksen yksityiskohdat sekä rahoitusjärjestelyt ja -ehdot, asianomaista hanketta tai ohjelmaa koskevat yleiset ja yksityiskohtaiset määräykset, ja siihen on sisällyttävä myös rahoitusehdotukseen sisältyvän hankkeen tai ohjelman teknistä täytäntöönpanoa koskeva alustava aikataulu, ja
- b) on varauduttava riittävin määrärahoihin kustannusten kasvuun ja ennakoimattomiin menoihin.

3. Kun rahoitussopimus on allekirjoitettu, maksut suoritetaan siinä sovitun rahoitussuunnitelman mukaisesti. Hankkeita ja ohjelmia koskevien tilien sulkemisen jälkeen mahdollisesti käyttämättä jääneet määrärahat saa asianomainen AKT-valtio, mikä on ilmoitettava rahaston kirjanpidossa. Kyseiset määrärahat voidaan käyttää tässä sopimuksessa määrättyllä tavalla hankkeiden ja ohjelmien rahoittamiseen.

18 artikla

Kustannusten ylittyminen

1. Jos näyttää siltä, että kustannukset todennäköisesti ylittävät rahoitussopimuksessa asetetun rajan, kansallisen tulojen ja

menojen hyväksyjän on ilmoitettava lähetystön päällikön välityksellä johtavalle tulojen ja menojen hyväksyjälle asiasta sekä toimenpiteistä, jotka se aikoo toteuttaa kattaakseen myönnetty määrärahat ylittävät kustannukset joko supistamalla hanketta tai ohjelmaa taikka turvautumalla kansallisiin tai muihin yhteisön ulkopuolisiin varoihin.

2. Jos yhteisön kanssa tehtävällä sopimuksella päätetään olla supistamatta hanketta tai ohjelmaa tai jos ei ole mahdollista kattaa kustannusten ylittymistä muilla varoilla, asianomaista hanketta tai ohjelmaa koskevan rahoitussitoumuksen enintään 20 prosentilla ylittävät kustannukset voidaan rahoittaa maaohjelmasta.

19 artikla

Taannehtiva rahoitus

1. Jotta varmistetaan hankkeiden nopea käynnistyminen, vältetään tauot toisiaan seuraavien hankkeiden välillä ja ehkäistään viivästyksiä, AKT-valtiot voivat yhteisymmärryksessä komission kanssa hankkeen ennakoarvioinnin jälkeen ja ennen rahoituspäätöksen tekemistä

- a) esittää kaikenlaisia sopimuksia koskevia tarjouspyyntöjä, joihin liittyy lykkäysehto, ja
- b) rahoittaa etukäteen ohjelmien käynnistämiseen liittyviä toimia, alustavia ja kausittaisia töitä, laitetilauksia, joissa on pitkä toimitusaika, ja joitakin meneillään olevia toimintoja. Tällaisten menojen on oltava sopimuksessa määrättyjen menettelyjen mukaisia.

2. Näillä määräyksillä ei rajoiteta yhteisön päätöksentekoi-
men valtuuksia.

3. Tämän artiklan mukaiset AKT-valtion menot rahoitetaan hankkeen tai ohjelman määrärahoista taannehtivasti sitten, kun rahoitussopimus on allekirjoitettu.

4 LUKU

KILPAILU JA ETUUDET

20 artikla

Tukikelpoisuus

Jollei 28 artiklassa tarkoitettujen sopimuksia koskevien yleisten määräysten tai 22 artiklan mukaisesti ole myönnetty poikkeusta, sovelletaan seuraavaa:

- a) Tarjouskilpailuihin voivat osallistua ja EKR:n rahoittamia sopimuksia voivat saada tasapuolisin ehdoin

- i) AKT-valtioiden ja jäsenvaltioiden luonnolliset henkilöt, yritykset taikka julkiset tai puolijulkiset virastot,
- ii) jäsenvaltioiden ja/tai AKT-valtioiden osuuskunnat ja muut julkis- tai yksityisoikeuden soveltamisalaan kuuluvat oikeushenkilöt, ja
- iii) AKT-valtioiden yritysten ja/tai jäsenvaltioiden yritysten yhteisyritykset tai ryhmittymät.

- b) Tuotteiden on oltava peräisin yhteisöstä ja/tai AKT-valtioista. Tässä yhteydessä 'peräisin olevien tuotteiden' määritelmää arvioidaan asiaa koskevien kansainvälisten sopimusten perusteella, ja yhteisöstä peräisin oleviin tuotteisiin katsotaan kuuluviksi myös merentakaisista maista ja merentakaisilta alueilta peräisin olevat tuotteet.

21 artikla

Osallistuminen tasapuolisin ehdoin

AKT-valtiot ja komissio toteuttavat tarvittavat toimenpiteet varmistaakseen mahdollisimman laajan osallistumisen rakennusurakoita sekä toimitus- ja palvelusopimuksia koskeviin tarjouspyyntöihin tasapuolisin ehdoin; näihin toimenpiteisiin sisältyy tarvittaessa se, että

- a) varmistetaan tarjouspyyntöjen julkaiseminen Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä, Internetissä ja kunkin AKT-valtion virallisessa lehdessä sekä mahdollisesti muissa asianmukaisissa viestimissä,
- b) poistetaan syrjivät käytännöt tai tekniset määräykset, jotka voisivat ehkäistä laajaa osallistumista tasapuolisin ehdoin,
- c) rohkaistaan yhteistyötä jäsenvaltioiden yritysten ja AKT-valtioiden yritysten välillä,
- d) varmistetaan, että kaikki sopimuksen myöntämisperusteet yksilöidään tarjouspyyntöasiakirjassa,
- e) varmistetaan, että valittu tarjous vastaa tarjouspyyntöasiakirjan vaatimuksia sekä siinä mainittuja sopimuksen myöntämisperusteita.

22 artikla

Poikkeukset

1. Järjestelmän parhaan mahdollisen kustannustehokkuuden varmistamiseksi AKT-valtioiden ulkopuolisten kehitysmaiden luonnollisten tai oikeushenkilöiden voidaan antaa osallistua yhteisön rahoittamiin sopimuksiin asianomaisten AKT-valtion pyynnöstä. Asianomaisten AKT-valtioiden on kussakin

tapauksessa toimitettava lähetystön päällikölle tiedot, jotka yhteisö tarvitsee päättääkseen tällaisesta poikkeuksesta, ja erityistä huomiota on kiinnitettävä

- a) asianomaisen AKT-valtion maantieteelliseen sijaintiin,
- b) jäsenvaltioiden ja AKT-valtioiden urakoitsijoiden, tavaroiden ja palvelujen toimittajien sekä konsulttien kilpailukykyyn,
- c) tarpeeseen välttää sopimuksen täytäntöönpanosta aiheutuvien kustannusten liiallista nousua,
- d) kuljetusvaikeuksiin tai viivästyksiin toimitusaikojen tai muiden vastaavien ongelmien vuoksi, ja
- e) paikallisiin olosuhteisiin parhaiten soveltuvaan teknologiaan.

2. Kolmansien maiden osallistuminen yhteisön rahoittamiin sopimuksiin voidaan sallia myös, jos

- a) yhteisö osallistuu kyseisiä maita koskevien alueellisten tai alueiden välisten järjestelyjen rahoittamiseen,
- b) kyse on yhteisrahoitetuista hankkeista ja ohjelmista, ja
- c) kyse on hätäavusta.

3. Poikkeustapauksissa ja yhteisymmärryksessä komission kanssa palvelusopimuksiin voi osallistua konsulttiyrityksiä, joissa on asiantuntijoina kolmansien maiden kansalaisia.

23 artikla

Kilpailu

1. EKR:n rahoittamiin toimiin sovellettavien, kilpailua ja etuuksia koskevien yleisten sääntöjen ja määräysten yksinkertaistamiseksi sopimuksia tehdään avoimin ja rajoitetuin menettelyin sekä puitesopimusten ja suorien sopimusten muodossa sekä yhden tarjouksen perusteella seuraavasti:

- a) avoin kansainvälinen tarjouspyyntö, jota koskeva hankintailmoitus julkaistaan tämän sopimuksen määräysten mukaisesti,
- b) avoin paikallinen tarjouspyyntö, jota koskeva hankintailmoitus julkaistaan ainoastaan edunsaajana olevassa AKT-valtiossa,
- c) rajoitettu kansainvälinen tarjouspyyntö, jonka yhteydessä hankintaviranomainen pyytää rajoitettua joukkoa ehdokkaita osallistumaan tarjouspyyntöön ennakoilmoituksen julkaisemisen jälkeen,

- d) suora sopimus, jota koskeva menettely on yksinkertaistettu niin, ettei hankintailmoitusta julkaista, vaan hankintaviranomainen pyytää rajoitettua joukkoa palvelujen tarjoajia esittämään tarjouksensa, ja
- e) yhden tarjouksen perusteella tehtävä sopimus, jossa toteutuksesta vastaavat asianomaisten edunsaajavaltioiden julkiset tai puolijulkiset virastot ja yksiköt.

2. Rahastosta rahoitettavat sopimukset tehdään seuraavien määräysten mukaisesti:

- a) rakennusurakat, joiden arvo on
  - i) yli 5 000 000 euroa, ratkaistaan avoimen kansainvälisen tarjouspyynnön perusteella,
  - ii) 300 000–5 000 000 euroa, ratkaistaan avoimen paikallisen tarjouspyynnön perusteella, ja
  - iii) alle 300 000 euroa, myönnetään suoralla sopimuksella, jota koskevassa yksinkertaistetussa menettelyssä hankintailmoitusta ei julkaista;
- b) toimitussopimukset, joiden arvo on
  - i) yli 150 000 euroa, ratkaistaan avoimen kansainvälisen tarjouspyynnön perusteella,
  - ii) 30 000–150 000 euroa, ratkaistaan avoimen paikallisen tarjouspyynnön perusteella, ja
  - iii) alle 30 000 euroa, myönnetään suoralla sopimuksella, jota koskevassa yksinkertaistetussa menettelyssä hankintailmoitusta ei julkaista;

- c) palvelusopimukset, joiden arvo on
  - i) yli 200 000 euroa, ratkaistaan rajoitetun kansainvälisen tarjouspyynnön perusteella hankintailmoituksen julkaisemisen jälkeen,
  - ii) alle 200 000 euroa, myönnetään suoralla sopimuksella, jota koskeva menettely on yksinkertaistettu, tai puitesopimuksella.

3. Rakennusurakat sekä toimitus- ja palvelusopimukset, joiden arvo on alle 5 000 euroa, voidaan myöntää suoraan ilman kilpailua.

4. Rajoitetussa tarjouspyynnössä asianomaisen yhden tai useamman AKT-valtion on laadittava yhteisymmärryksessä lähetystön päällikön kanssa tarvittaessa luettelo mahdollisista tarjoajista hankintailmoituksen julkaisemisen perusteella suoritettujen tarjousten esivalinnan jälkeen.

5. Kun on kyse suorista sopimuksista, AKT-valtio voi käydä vapaasti asianmukaisiksi katsomiaan keskusteluja niiden mahdollisten tarjoajien kanssa, jotka se on valinnut laatimaansa luetteloon 20–22 artiklassa olevien määräysten mukaisesti, ja myöntää sopimuksen valitsemilleen tarjoajille.

6. AKT-valtiot voivat pyytää komissiota neuvottelemaan, laatimaan, tekemään ja panemaan täytäntöön palvelusopimukset puolestaan suoraan tai sen asiasta vastaavan virastonsa kautta.

24 artikla

Julkisoikeudellisten laitosten toteuttamat toimet

1. Kun on kyse yhden tarjouksen perusteella tehtävistä sopimuksista, hankkeiden ja ohjelmien täytäntöönpanijoina ovat asianomaisen valtion tai asianomaisten valtioiden julkiset tai puolijulkiset virastot tai yksiköt taikka toiminnon toteutuksesta vastaava henkilö.

2. Yhteisö osallistuu toteutuksesta vastaavan yksikön kustannuksiin antamalla sen käyttöön siltä puuttuvia laitteita ja/tai materiaaleja ja/tai varoja, jotta se voisi hankkia tarvittavaa lisähenkilöstöä eli asiantuntijoita asianomaisista tai muista AKT-valtioista. Yhteisön osallistuminen kattaa ainoastaan täydentävistä toimenpiteistä ja väliaikaisista menoista aiheutuvat kustannukset, jotka liittyvät puhtaasti kyseisen hankkeen vaatimuksiin.

25 artikla

Hätäapusopimukset

Hätäapua koskevat sopimukset on tehtävä tilanteen kiireellisyyden edellyttämällä tavalla. Tätä varten AKT-valtio voi sallia yhteisymmärryksessä lähetystön päällikön kanssa kaikkien hätäapuun liittyvien toimintojen osalta

- a) suorien sopimusten tekemisen,
- b) julkisoikeudellisten laitosten toteuttamat toimet,
- c) täytäntöönpanon erityisvirastojen välityksellä, ja
- d) suoran täytäntöönpanon komission toimesta.

26 artikla

Etuudet

AKT-valtioiden luonnollisten ja oikeushenkilöiden mahdollisimman laajan rahastosta rahoitettujen sopimusten täytäntöönpanoon osallistumisen kannustamiseksi toteutetaan toimenpiteitä, joilla pyritään optimoimaan kyseisten valtioiden fyysisten ja inhimillisten voimavarojen käyttö. Tätä varten

- a) rakennusurakoissa, joiden arvo on alle 5 000 000 euroa, AKT-valtioiden tarjoajille myönnetään 10 prosentin hintaetuus taloudellisesti, teknisesti ja hallinnollisesti vastaavan tasoihin tarjoajiin verrattuna, edellyttäen että vähintään neljännes yrityksen osakepääomasta ja sen johtohenkilöstöstä on yhdestä tai useammasta AKT-valtiosta,
- b) toimitussopimuksissa, riippumatta toimitusten arvosta, AKT-valtioiden tarjoajille, joiden toimitusten sopimusravosta vähintään 50 prosenttia on peräisin AKT-valtioista, myönnetään 15 prosentin hintaetuus taloudellisesti, teknisesti ja hallinnollisesti vastaavan tasoihin tarjoajiin verrattuna,
- c) palvelusopimuksissa annetaan vaadittu asiantuntemus huomioon ottaen etusija
  - i) AKT-valtioiden asiantuntijoille, instituutioille tai konsulttiyrityksille taloudellisesti, teknisesti ja hallinnollisesti vastaavan tasoihin tarjoajiin verrattuna,
  - ii) tarjouksille, jotka AKT-valtion yritys tekee yhteenliittymässä eurooppalaisten yhteistyökumppaneiden kanssa, ja
  - iii) tarjouksille, joiden esittäjä on eurooppalainen ja jolla on alihankkijoita tai asiantuntijoita AKT-valtioista;
- d) alihankintaa kaavailtaessa valitun tarjoajan on annettava etusija AKT-valtioiden luonnollisille henkilöille ja yrityksille, jotka pystyvät hoitamaan sopimuksessa edellytetyt tehtävät vastaavin ehdoin, ja
- e) AKT-valtio voi ehdottaa tarjouspyynnössä mahdollisille tarjoajille muiden AKT-valtioiden yritysten tai yhteisellä sopimuksella valittujen kansallisten asiantuntijoiden tai konsulttien apua. Tämä yhteistyö voi tapahtua yhteisyrityksen, alihankintasopimuksen tai työharjoittelun muodossa.

27 artikla

Sopimusten myöntäminen

1. Rajoittamatta edellä olevan 24 artiklan soveltamista, AKT-valtion on myönnettävä sopimus tarjoajalle,
  - a) jonka tarjouksen katsotaan vastaavan hyvin tarjouspyyntöasiakirjoja,
  - b) rakennusurakan tai toimitussopimuksen osalta tarjoajalle, jonka tarjous on paras arvioituna muun muassa seuraavien perusteiden:
    - i) hinta sekä toiminta- ja ylläpitokustannukset,
    - ii) tarjoajien pätevyys ja tarjoamat takuut sekä tarjouksen tekniset ominaisuudet, mukaan luettuna toimituksen jälkeisten palvelujen tarjoaminen AKT-valtiossa, ja

- iii) sopimusten täytäntöönpanon luonne, ehdot ja määräaika sekä mukautuminen paikallisiin olosuhteisiin;
- c) palvelusopimuksen osalta tarjoajalle, jonka tarjous on paras ottaen huomioon muun muassa hinta, tarjouksen tekninen arvo, palvelujen toimittamisen organisointi ja menetelmät sekä ehdotetun henkilöstön pätevyys, riippumattomuus ja saatavuus.

2. Jos kahta tarjousta pidetään edellä mainituin perustein samanarvoisina, etusija annetaan

- a) AKT-valtion tarjoajalle, tai
- b) sellaisen puuttuessa tarjoajalle, joka
  - i) mahdollistaa AKT-valtioiden fyysisten ja inhimillisten voimavarojen mahdollisimman hyvän käytön,
  - ii) tarjoaa parhaat alihankintamahdollisuudet AKT-valtioiden yrityksille tai luonnollisille henkilöille, tai
  - iii) on AKT-valtioiden ja yhteisön luonnollisten henkilöiden ja yritysten yhteenliittymä.

28 artikla

Sopimuksia koskevat yleiset määräykset

1. Rahaston varoin rahoitettavien sopimusten myöntämiseen sovelletaan tämän liitteen määräyksiä ja menettelyjä, jotka hyväksytään ministerineuvoston päätöksellä sen ensimmäisessä kokouksessa tämän sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen kehitysrahoitusyhteistyön AKT-EY-komitean suosituksesta. Kyseisten menettelyjen on oltava tämän liitteen määräysten ja kolmansien maiden kanssa tehtävää yhteistyötä koskevien yhteisön hankintasääntöjen mukaisia.

2. Ennen näiden menettelyjen hyväksymistä sovelletaan nykyisiä EKR:n sääntöjä, jotka sisältyvät nykyisiin sopimuksiin koskeviin yleisiin määräyksiin ja ehtoihin.

29 artikla

Sopimuksia koskevat yleiset ehdot

Rahaston varoin rahoitettavien rakennusurakka-, toimitus- ja palvelusopimusten täytäntöönpanoon sovelletaan:

- a) rahaston rahoittamiin sopimuksiin sovellettavia yleisiä ehtoja, jotka hyväksytään ministerineuvoston päätöksellä sen ensimmäisessä kokouksessa tämän sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen kehitysrahoitusyhteistyön AKT-EY-komitean suosituksesta; tai

- b) yhteisrahoitettujen hankkeiden ja ohjelmien osalta, tai jos kolmansille osapuolille on myönnetty poikkeus tai nopeutetuissa menettelyissä tai muissa soveltuissa tapauksissa, asianomainen AKT-valtio ja yhteisö voivat sopia muista yleisistä ehdoista kuten

- i) asianomaisen AKT-valtion kansallisessa lainsäädännössä säädetyistä sopimuksia koskevista yleisistä ehdoista tai sen vakiintuneista kansainvälisiä sopimuksia koskevista käytännöistä, tai
- ii) mistä tahansa muista sopimuksia koskevista yleisistä kansainvälisistä ehdoista.

30 artikla

Riitojen ratkaisu

AKT-valtion viranomaisten ja urakoitsijan, toimittajan tai palvelujen tarjoajan väliset mahdolliset riidat rahaston rahoittaman sopimuksen täytäntöönpanon aikana ratkaistaan,

- a) jos kyse on kansallisesta sopimuksesta, asianomaisen AKT-valtion kansallisen lainsäädännön mukaisesti, ja
- b) jos kyse on kansainvälisestä sopimuksesta, joko
  - i) asianomaisen AKT-valtion kansallisen lainsäädännön tai sen vakiintuneiden kansainvälisten käytäntöjen mukaisesti, jos osapuolet näin sopivat, tai
  - ii) välimiesmenettelyllä niiden menettelysääntöjen mukaisesti, jotka hyväksytään ministerineuvoston päätöksellä sen ensimmäisessä kokouksessa tämän sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen kehitysrahoitusyhteistyön AKT-EY-komitean suosituksesta.

31 artikla

Vero- ja tullijärjestelyt

1. AKT-valtioiden on sovellettava yhteisön rahoittamiin sopimuksiin vero- ja tullijärjestelyjä, jotka ovat vähintään yhtä edullisia kuin järjestelyt, joita ne soveltavat suosituimmuusasemassa oleviin valtioihin tai kansainvälisiin kehitysyhteistyöjärjestöihin, joihin niillä on suhteita. Suosituimmuuskohtelun määrittämisessä ei oteta huomioon asianomaisen AKT-valtion muihin AKT-valtioihin tai muihin kehitysmaihiin soveltamia järjestelyjä.

2. Jollei edellä toisin määrätä, yhteisön rahoittamiin sopimuksiin sovelletaan seuraavaa:

- a) sopimukseen ei sovelleta edunsaajana olevassa AKT-valtiossa leima- tai rekisteröintiveroa tai muita vaikutukseltaan vastaavia maksuja, riippumatta siitä, ovatko kyseiset maksut jo käytössä vai onko ne tarkoitus ottaa käyttöön tulevaisuudessa; tällaiset sopimukset on kuitenkin rekisteröitävä AKT-valtiossa voimassa olevien lakien mukaisesti, ja rekisteröinnistä voidaan periä palvelua vastaava maksu,

- b) sopimusten täytäntöönpanosta saatavat voitot ja/tai tulot ovat verotettavia asianomaisen AKT-valtion kansallisten verosäännösten mukaisesti edellyttäen, että kyseiset voitot tehneen tai tulot saaneen luonnollisen tai oikeushenkilön pysyvä kotipaikka on kyseisessä valtiossa tai että sopimuksen täytäntöönpano kestää yli kuusi kuukautta,
- c) yrityksille, joiden on tuotava maahan rakennusurakoita varten tarvittavia ammattilaitteita, annetaan niiden pyynnöstä oikeus edunsaajana olevan AKT-valtion kansallisessa lainsäädännössä kyseisten laitteiden osalta säädettyyn väliaikaiseen maahantuontiin,
- d) palvelusopimuksessa määriteltyjen tehtävien suorittamiseksi tarvittavien ammattilaitteiden väliaikainen tuonti edunsaajana olevaan AKT-valtioon tai edunsaajana oleviin AKT-valtioihin sallitaan sen kansallisen lainsäädännön mukaisesti ilman veroja, tuontitulleja tai muita vaikutukseltaan vastaavia maksuja, jos nämä tullit ja maksut eivät ole korvaus annetuista palveluista,
- e) toimitussopimusten alainen tuonti edunsaajana olevaan AKT-valtioon sallitaan ilman veroja, tuontitulleja tai muita vaikutukseltaan vastaavia maksuja. Asianomaisesta AKT-valtiosta peräisin olevia tuotteita koskeva sopimus tehdään tuotteiden vapaasti tehtaalla -hinnan perusteella, johon voidaan lisätä kyseisiin tuotteisiin asianomaisessa AKT-valtiossa mahdollisesti sovellettavat kansalliset verot,
- f) polttoaineen, voiteluaineen ja hiilivetysideaineen sekä yleisesti ottaen kaikkien rakennusurakkaan sisältyvien tuotteiden ostot katsotaan suoritetuiksi paikallisilla markkinoilla, ja ne ovat edunsaajana olevassa AKT-valtiossa voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti sovellettavan verotusjärjestelmän alaisia, ja
- g) palvelusopimuksessa määriteltyjen tehtävien toteuttamisesta vastuussa olevien luonnollisten henkilöiden, paikallista henkilöstöä lukuun ottamatta, sekä näiden perheenjäsenten henkilökohtaisten ja kotitaloustavaroiden tuonti vapautetaan edunsaajana olevassa AKT-valtiossa voimassa olevan lainsäädännön rajoissa tuontitulleista, veroista ja muista vaikutukseltaan vastaavista maksuista.

5 LUKU

SEURANTA JA JÄLKIVARVIOINTI

32 artikla

Tavoitteet

Seurannan ja jälkivarvioinnin tavoitteena on arvioida säännöllisesti kehitysyhteistyötoimia (valmistelu, täytäntöönpano ja myöhempi toiminta), jotta parannettaisiin meneillään olevien ja tulevien kehitysyhteistyötoimien tehokkuutta.

33 artikla

Yksityiskohtaiset säännöt

1. AKT-valtio(t) ja yhteisö toteuttavat seurannan ja jälkivarvioinnin yhdessä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta AKT-valtioiden tai komission tekemiä jälkivarvointeja. Kehitysrahoitusyhteistyön AKT-EY-komitea varmistaa, että yhteiset seuranta- ja jälkivarvointitoimet toteutetaan yhdessä. Kehitysrahoitusyhteistyön AKT-EY-komitean avustamiseksi komissio ja AKT-valtioiden sihteeristö valmistelevat yhteiset seuranta- ja jälkivarvointitoimet ja panevat ne täytäntöön sekä laativat niistä kertomuksen komitealle. Komitea vahvistaa ensimmäisessä kokouksessaan sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen toimintaa koskevat yksityiskohtaiset säännöt, joilla pyritään varmistamaan toimien toteuttaminen yhteisesti, ja se hyväksyy vuosittain työohjelman.
2. Seuranta- ja jälkivarvointitoimien on
  - a) tarjottava säännöllisiä ja riippumattomia arvioita rahaston toimista vertaamalla tuloksia tavoitteisiin, ja siten
  - b) autettava AKT-valtioita, komissiota ja yhteisiä toimielimiä hyödyntämään saatuja kokemuksia tulevien toimintalinjojen ja toimien suunnittelussa ja täytäntöönpanossa.

6 LUKU

HALLINTO- JA TÄYTÄNTÖÖNPANOELIMET

34 artikla

Johtava tulojen ja menojen hyväksyjä

1. Komissio nimittää rahaston johtavan tulojen ja menojen hyväksyjän, joka vastaa rahaston varojen hallinnoinnista. Johtava tulojen ja menojen hyväksyjä vastaa rahaston menoja koskevista sitoumuksista, niiden hyväksymisestä, kirjanpidosta ja tarkastamisesta.
2. Johtava tulojen ja menojen hyväksyjä
  - a) tekee sitoumukset, hyväksyy menot sekä pitää kirjaa sitoumuksista ja menojen hyväksymisistä,
  - b) varmistaa, että rahoituspäätökset pannaan täytäntöön,

- c) tekee läheisessä yhteistyössä kansallisen tulojen ja menojen hyväksyjän kanssa päätökset sitoumuksista ja tarvittavat rahoitusjärjestelyt sen varmistamiseksi, että hyväksytyt toimet toteutetaan taloudelliselta ja tekniseltä kannalta asianmukaisesti,
- d) valmistelee tarjouspyyntöasiakirjat ennen tarjouspyyntöjen esittämistä
- i) avointen kansainvälisten tarjouspyyntöjen osalta, ja
- ii) sellaisten rajoitettujen kansainvälisten tarjouspyyntöjen osalta, joihin liittyy esivalinta,
- e) hyväksyy sopimusten myöntämistä koskevat ehdotukset, jollei lähetystön päällikön 36 artiklan nojalla käyttämistä valtuuksista muuta johdu,
- f) varmistaa kansainvälisten tarjouspyyntöjen julkaisemisen hyvissä ajoin.

3. Johtava tulojen ja menojen hyväksyjä toimittaa kunkin vuoden lopussa rahaston yksityiskohtaisen taseen, josta käy ilmi jäsenvaltioiden rahastoon maksamien osuuksien ja kutakin rahoitusotsaketta koskevien kokonaismaksujen tase.

35 artikla

Kansallinen tulojen ja menojen hyväksyjä

1. Kunkin AKT-valtion hallitus nimittää kansallisen tulojen ja menojen hyväksyjän edustamaan itseään kaikissa toimissa, jotka rahoitetaan komission ja EIP:n hallinnoiman rahaston varoista. Kansallinen tulojen ja menojen hyväksyjä voi luovuttaa osan tehtävistään toisaalle, mutta sen on ilmoitettava tästä johtavalle tulojen ja menojen hyväksyjälle. Kansallinen tulojen ja menojen hyväksyjä

- a) vastaa läheisessä yhteistyössä lähetystön päällikön kanssa hankkeiden ja ohjelmien valmistelusta, esittämisestä ja ennakoarvioinnista,
- b) julkaisee läheisessä yhteistyössä lähetystön päällikön kanssa avoimia paikallisia tarjouspyyntöjä koskevat ilmoitukset, ottaa vastaan sekä paikalliset että kansainväliset tarjoukset (avoimet ja rajoitetut), toimii puheenjohtajana tarjousten käsittelyssä, vahvistaa käsittelyn tulokset, allekirjoittaa sopimukset ja niiden lisäykset sekä hyväksyy menot,
- c) toimittaa ennen avointen paikallisten tarjouspyyntöjen julkaisemista tarjouspyyntöasiakirjat lähetystön päällikölle, jonka on annettava hyväksyntänsä 30 päivän kuluessa,
- d) arvioi tarjoukset niiden voimassaoloajan kuluessa ottaen huomioon sopimusten hyväksymiseksi vaadittavan ajan,

- e) toimittaa tarjousten käsittelyn tulokset ja sopimuksen myöntämistä koskevan ehdotuksen lähetystön päällikön hyväksyttäväksi 36 artiklassa asetetussa määräajassa,
- f) hyväksyy menot osoitettujen varojen rajoissa, ja
- g) tekee toimien täytäntöönpanon aikana mahdollisesti tarvittavat mukautukset sen varmistamiseksi, että hyväksytyjen hankkeiden tai ohjelmien täytäntöönpano on taloudellisesti ja teknisesti asianmukaista.

2. Kansallinen tulojen ja menojen hyväksyjä päättää toimien täytäntöönpanon aikana seuraavista asioista ja antaa kyseiset päätökset lähetystön päällikön tiedoksi:

- a) teknisistä mukautuksista ja muutoksista yksityiskohtia koskevissa asioissa, kunhan ne eivät vaikuta hyväksytyyn tekniseen ratkaisuun vaan pysyvät mukautuksia koskevan varauman rajoissa,
- b) arvioita koskevista muutoksista täytäntöönpanon aikana,
- c) määrärahojen siirroista arvion kohdasta toiseen,
- d) moniosaisten hankkeiden tai ohjelmien toteutuspaikan muutoksista, jos se on perusteltua teknisistä, taloudellisista tai sosiaalisista syistä,
- e) viivästyssakkojen käyttöönotosta tai niistä vapauttamisesta,
- f) vastuuvapauden myöntämisestä takaajille,
- g) tuotteiden hankkimisesta paikallisilta markkinoilta niiden alkuperästä riippumatta,
- h) sellaisten rakennusvälineiden ja -koneiden käytöstä, jotka eivät ole peräisin jäsenvaltioista tai AKT-valtioista, edellyttäen että vastaavia välineitä ja koneita ei valmisteta jäsenvaltioissa tai AKT-valtioissa,
- i) alihankinnasta,
- j) lopullisesta hyväksymisestä, edellyttäen että lähetystön päällikkö on läsnä alustavan hyväksymisen yhteydessä, hyväksyy asian käsittelyä koskevan pöytäkirjan ja on tarvittaessa läsnä lopullisen hyväksymisen yhteydessä erityisesti, jos alustavan hyväksymisen yhteydessä kirjatujen varaumien laajuus edellyttää huomattavaa lisätyötä, ja
- k) konsulttien ja muiden teknisen avun asiantuntijoiden palkkaamisesta.

36 artikla

Lähetystön päällikkö

1. Komissiota edustaa asianomaisen yhden tai useamman AKT-valtion suostumuksella kussakin AKT-valtiossa tai alueellisessa ryhmittymässä, joka nimenomaisesti sitä pyytää, päällikön johdolla toimiva lähetystö. Jos lähetystön päällikkö on nimitetty komission edustajaksi AKT-valtioiden ryhmittymään, toteutetaan tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että lähetystön päällikköä edustaa paikan päällä asuva varaedustaja kussakin sellaisessa valtiossa, jossa lähetystön päällikkö ei asu. Lähetystön päällikkö edustaa komissiota kaikilla sen toimivaltaan kuuluvilla aloilla ja sen kaikissa toimissa.

2. Tätä varten ja läheisessä yhteistyössä kansallisen tulojen ja menojen hyväksyjän kanssa lähetystön päällikkö

- a) osallistuu asianomaisen AKT-valtion pyynnöstä hankkeiden ja ohjelmien valmisteluun ja teknistä apua koskevien sopimusten neuvottelemiseen ja antaa niihin liittyviä neuvoja,
- b) osallistuu hankkeiden ja ohjelmien ennakoarviointiin ja tarjouspyyntöasiakirjojen valmisteluun sekä etsii keinoja yksinkertaistaa hankkeiden ja ohjelmien ennakoarviointia ja täytäntöönpanoa koskevia menettelyjä,
- c) valmistelee rahoitusehdotukset,
- d) hyväksyy avoimia paikallisia tarjouspyyntöjä ja hätäapusopimuksia koskevat asiakirjat 30 päivän kuluessa siitä, kun kansallinen tulojen ja menojen hyväksyjä on toimittanut ne hänelle, ennen kuin kansallinen tulojen ja menojen hyväksyjä julkaisee ne,
- e) on läsnä tarjousten avaamisessa ja saa jäljennökset niistä sekä niiden käsittelyn tuloksista,
- f) hyväksyy 30 päivän kuluessa kansallisen tulojen ja menojen hyväksyjän ehdotuksen sellaisten avointen paikallisten tarjouskilpailujen ratkaisemisesta sekä suorien sopimusten, hätäapusopimusten, palvelusopimusten ja rakennusurakkasopimusten tekemisestä, joiden arvo on alle 5 miljoonaa euroa, ja sellaisten toimitussopimusten tekemisestä, joiden arvo on alle 1 miljoonaa euroa,
- g) hyväksyy 30 päivän kuluessa kansallisen tulojen ja menojen hyväksyjän ehdotuksen kaikkien muiden sopimusten osalta, joita ei ole mainittu edellä, jos seuraavat edellytykset täyttyvät:
  - i) valittu tarjous on alhaisin tarjouspyyntöasiakirjojen vaatimukset täyttävistä tarjouksista,

ii) valittu tarjous täyttää kaikki tarjouspyyntöasiakirjoissa mainitut valintaperusteet, ja

iii) valittu tarjous ei ylitä sopimusta varten varattua rahamäärää;

h) jolleivät edellä olevan g alakohdan edellytykset täyty, toimittaa ehdotuksen johtavalle tulojen ja menojen hyväksyjälle, joka päättää ehdotuksesta 60 päivän kuluessa siitä, kun hän on saanut sen lähetystön päälliköltä. Jos valitun tarjouksen hinta ylittää sopimusta varten varattua rahamäärän, johtava tulojen ja menojen hyväksyjä tekee tarvittavan rahoitussitoumuksen hyväksyessään ratkaisun,

i) hyväksyy julkisoikeudellisten laitosten toteuttamia toimia koskevat sopimukset ja arviot ja niiden lisäykset sekä kansallisen tulojen ja menojen hyväksyjän valtuuttamat maksut,

j) varmistaa, että komission hallinnoiman rahaston varoista rahoitettavien hankkeiden ja ohjelmien täytäntöönpano on rahoituskellisesti ja teknisesti asianmukaista,

k) toimii yhteistyössä toimien säännöllisessä arvioimisessa sen AKT-valtion kansallisten viranomaisten kanssa, jossa hän edustaa komissiota,

l) toimittaa AKT-valtiolle kaikki tiedot ja olennaiset asiakirjat kehitysrahoitusyhteistyön täytäntöönpanoa koskevista menettelyistä, erityisesti ennakoarviointiperusteista ja tarjousten arviointiperusteista, ja

m) tiedottaa säännöllisesti kansallisille viranomaisille yhteistyön toimista, jotka voivat koskea suoraan yhteisön ja AKT-valtioiden välistä yhteistyötä.

3. Lähetystön päälliköllä on oltava tarvittavat ohjeet ja valtuudet tämän sopimuksen mukaisten toimien helpottamiseksi ja jouduttamiseksi. Tässä artiklassa kuvattua laajemmasta hallinnollisten ja/tai rahoitukseen liittyvien valtuuksien antamisesta lähetystön päällikölle on ilmoitettava kansallisille tulojen ja menojen hyväksyjille ja ministerineuvostolle.

37 artikla

Maksut ja valtuutetut maksajat

1. Maksujen suorittamiseksi AKT-valtioiden kansallisissa valuutoissa kuhunkin AKT-valtioon avataan kansallisen julkisen tai puolijulkisen, AKT-valtion ja komission välisellä sopimuksella valitun rahoituslaitoksen yhteyteen komission nimissä olevat tilit jäsenvaltioiden valuutoissa tai euromääräisinä. Kyseinen rahoituslaitos toimii kansallisena valtuutettuna maksajana.

2. Kansallinen valtuutettu maksaja ei saa palkkiota palveluistaan eikä se maksa talletuksille korkoa. Komissio siirtää paikallisille tileille varoja jonkin jäsenvaltion valuutassa tai euroissa tulevia rahantarpeita koskevien arvioiden perusteella; arviot laaditaan riittävän hyvissä ajoin, jotta AKT-valtioiden ei tarvitsisi antaa ennakkorahoitusta ja jotta vältettäisiin maksujen viivästyminen.
3. Maksujen suorittamiseksi euroissa jäsenvaltioissa oleviin rahoituslaitoksiin avataan komission nimissä olevat euromääräiset tilit. Nämä rahoituslaitokset toimivat valtuutettuina maksajina Euroopassa.
4. Euroopassa olevilta tileiltä voidaan suorittaa komission määräyksestä tai sen puolesta toimivan lähetystön päällikön toimesta maksuja, jotka liittyvät kansallisen tulojen ja menojen hyväksyjän valtuuttamiin menoihin tai johtavan tulojen ja menojen hyväksyjän valtuuttamiin menoihin, jos tämä on saanut niille etukäteen hyväksynnän kansalliselta tulojen ja menojen hyväksyjältä.
5. Valtuutetut maksajat suorittavat kansallisen tulojen ja menojen hyväksyjän tai tilanteen mukaan johtavan tulojen ja menojen hyväksyjän valtuuttamat maksut tileillä käytettävissä olevien varojen rajoissa tarkastettuaan, että toimitetut tositteet ovat asianmukaiset ja järjestyksessä ja että maksuvaltuutus on voimassa.
6. Menojen hyväksymistä ja maksamista koskevat menettelyt on saatettava päätökseen 90 päivän kuluessa maksun eräpäivästä. Kansallinen tulojen ja menojen hyväksyjä käsittelee maksujen hyväksymiset ja toimittaa ne lähetystön päällikölle viimeistään 45 päivää ennen eräpäivää.
7. Maksuviivästyksiä koskevista vaatimuksista vastaa asianomainen AKT-valtio tai asianomaiset AKT-valtiot tai komissio omista varoistaan siltä viivästyksen osalta, josta kukin sopimuspuoli on vastuussa edellä olevien menettelyjen mukaisesti.
8. Valtuutetut maksajat, kansallinen tulojen ja menojen hyväksyjä, lähetystön päällikkö ja asiasta vastaavat komission yksiköt kantavat taloudellisen vastuun, kunnes komissio hyväksyy lopullisesti toimet, joiden täytäntöönpanosta ne vastaavat.

LIITE V

**37 ARTIKLAN 1 KOHDASSA TARKOITETUN VALMISTELUVAIHEEN AIKANA
SOVELLETTAVA KAUPPAJÄRJESTELMÄ**

1 LUKU

YLEISET KAUPPAJÄRJESTELYT

1 artikla

AKT-valtioiden alkuperätuotteita yhteisöön tuotaessa ei sovelleta tulleja tai vaikutuksiltaan vastaavia maksuja.

- a) Niiden AKT-valtioiden alkuperätuotteiden osalta,
- jotka on lueteltu Euroopan yhteisön perustamissopimuksen liitteessä I, jolloin niitä koskee perustamissopimuksen 34 artiklassa tarkoitettu yhteinen markkinajärjestely, tai
  - joihin sovelletaan yhteisöön tuotaessa erityisiä sääntöjä, jotka on otettu käyttöön yhteisen maatalouspolitiikan täytäntöönpanon vuoksi,

yhteisö toteuttaa tarvittavat toimenpiteet varmistaakseen niille suotuisamman kohtelun kuin mitä on kolmansille maille myönnetty suosituimmuskohtelua koskevan lausekkeen nojalla samojen tuotteiden osalta.

- b) Jos AKT-valtiot pyytävät tämän liitteen soveltamisen kuluessa, että tällaisten järjestelyjen soveltamisalaan olisi sisällytettävä uusia maataloustuotannon aloja tai maataloustuotteita, joita erityisjärjestelyt eivät koske tämän liitteen tullessa voimaan, yhteisö tarkastelee näitä pyyntöjä kuullen AKT-valtioita.

- c) Sen estämättä, mitä edellä määrätään, yhteisö tarkastelee AKT-EY-yhteistyön erityissuhteisiin ja erityislaatuun liittyen tapauskohtaisesti AKT-valtioiden maataloustuotteidensa etuuskohteluun perustuvaa pääsyä yhteisön markkinoille koskevia pyyntöjä ja ilmoittaa päätöksensä näiden perusteltujen pyyntöjen osalta mahdollisuuksien mukaan neljän kuukauden kuluessa ja joka tapauksessa enintään kuuden kuukauden kuluessa niiden esittämisestä.

Yhteisö tekee a alakohtaan liittyvät päätöksensä erityisesti pitäen mielessään kehitysmaita oleville kolmansille maille tehdyt myönnytykset. Se ottaa huomioon markkinoiden kausivaihtelun tarjoamat mahdollisuudet.

- d) Edellä a alakohdassa tarkoitettut järjestelyt tulevat voimaan yhtä aikaa kuin tämä sopimus, ja niitä sovelletaan valmisteluvaiheen ajan.

Kuitenkin, jos yhteisö tänä aikana:

- sisällyttää yhden tai useamman tuotteen yhteisen markkinajärjestelyn tai yhteisen maatalouspolitiikan täytäntöönpanoon liittyvien erityisten sääntöjen soveltamisalaan, se varaa oikeuden mukauttaa AKT-valtioista peräisin olevien samojen tuotteiden tuontikohtelua neuvoteltuaan siitä ministerineuvostossa. Näissä tapauksissa sovelletaan a alakohdan määräyksiä,
- mukauttaa tietyn tuotteen yhteistä markkinajärjestelyä tai yhteisen maatalouspolitiikan täytäntöönpanoon liittyviä erityisiä sääntöjä, se varaa oikeuden mukauttaa AKT-valtioiden alkuperätuotteita koskevia järjestelyjä neuvoteltuaan siitä ministerineuvostossa. Näissä tapauksissa yhteisö varmistaa, että AKT-valtioiden alkuperätuotteet saavat edelleen vastaavan edun kuin ne saivat aikaisemmin suhteessa sellaisista kolmansista maista peräisin oleviin tuotteisiin, jotka hyötyvät suosituimmuskohtelulausekkeesta.

- e) Jos yhteisö aikoo tehdä etuuskohtelusopimuksen kolmansien maiden kanssa, se ilmoittaa siitä AKT-valtioille. Neuvotteluja käydään AKT-valtioiden sitä pyytäessä niiden etujen turvaamiseksi.

2 artikla

1. Yhteisö ei sovelle AKT-valtioiden alkuperätuotteiden tuontiin määrällisiä rajoituksia tai vaikutuksiltaan vastaavia toimenpiteitä.

2. Edellä oleva 1 kohta ei estä sellaisia tuontia, vientiä tai tavaroiden kauttakuljetusta koskevia kieltoja tai rajoituksia, jotka ovat perusteltuja yleisen moraalin, toimintapolitiikan tai turvallisuuden kannalta, ihmisten, eläinten tai kasvien terveyden ja elämän suojelemiseksi, taiteellisten, historiallisten tai arkeologisten kansallisaarteiden suojelemiseksi, uusiutumattomien luonnonvarojen suojelemiseksi, jos näitä toimenpiteitä toteutetaan yhdessä kansallisten tuotanto- tai kulutusrajoi- tusten kanssa, tai teollisen ja kaupallisen omaisuuden suojelemiseksi.

3. Nämä kiellot tai rajoitukset eivät kuitenkaan saa olla keino mielivaltaiseen tai perusteettomaan syrjintään tai kaupan peiteltyyn rajoittamiseen yleisesti.

Jos 2 kohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden täytäntöönpano vaikuttaa yhden tai useamman AKT-valtion etuihin, neuvottelua käydään niiden sitä pyytäessä tämän sopimuksen 12 artiklan määräysten mukaisesti tyydyttävän ratkaisun löytämiseksi.

3 artikla

1. Jos uusilla toimenpiteillä tai yhteisön hyväksymissä ohjelmissä säädetyillä toimenpiteillä, joilla lähennetään lainsäädäntöä tavaroiden liikkuvuuden helpottamiseksi, on todennäköisiä vaikutuksia yhden tai useamman AKT-valtion etuihin, yhteisö ilmoittaa niistä ministerineuvoston välityksellä AKT-valtioille ennen niiden hyväksymistä.

2. Jotta yhteisö voi ottaa huomioon kyseisen AKT-valtion edut, neuvottelua käydään viimeksi mainitun sitä pyytäessä tämän sopimuksen 12 artiklan määräysten mukaisesti tyydyttävän ratkaisun löytämiseksi.

4 artikla

1. Jos tavaroiden liikkuvuuden helpottamiseksi annetut, voimassa olevat yhteisön säännöt tai asetukset vaikuttavat yhden tai useamman AKT-valtion etuihin tai jos tällaisten sääntöjen tai asetusten tulkinta, soveltaminen tai hallinnointi vaikuttaa kyseisiin etuihin, neuvottelua käydään kyseisten AKT-valtioiden sitä pyytäessä tyydyttävän ratkaisun löytämiseksi.

2. AKT-valtiot voivat tyydyttävän ratkaisun löytämiseksi tuoda ministerineuvostossa esiin myös muita tavaroiden liikkuvuuteen liittyviä ongelmia, joita voi syntyä jäsenvaltioiden toteuttamista tai suunnittelemissa toimenpiteistä.

3. Yhteisön asianomaiset toimielimet ilmoittavat mahdollisimman laajasti ministerineuvostolle tällaisista toimenpiteistä neuvottelujen tehokkuuden varmistamiseksi.

5 artikla

1. AKT-valtioita ei velvoiteta yhteisön alkuperätuotteiden tuonnin osalta vastaaviin velvoitteisiin kuin mihin yhteisö on sitoutunut tässä liitteessä AKT-valtioiden alkuperätuotteiden tuonnin osalta.

a) AKT-valtiot eivät syrji yhteisön kanssa käymässään kaupassa mitään jäsenvaltiota ja ne myöntävät yhteisölle vähintään suosituimmuuskohtelua vastaavan kohtelun.

b) Edellä a alakohdassa tarkoitettua suosituimmuuskohtelua ei sovelleta AKT-valtioiden keskinäisen tai yhden tai useamman AKT-valtion ja muiden kehitysmaiden kaupan tai taloussuhteiden osalta.

6 artikla

Kukin osapuoli toimittaa tullitariffinsa ministerineuvostolle kolmen kuukauden kuluessa tämän liitteen voimaantulosta. Kukin osapuoli ilmoittaa myös kaikista myöhemmistä tariffinsa muutoksista niiden tullessa voimaan.

7 artikla

1. 'Alkuperätuotteen' käsite määritellään tämän liitteen täytäntöönpanoa varten liitteenä olevassa pöytäkirjassa 1; siinä määritellään myös täytäntöönpanoon liittyvän hallinnollisen yhteistyön menetelmät.

2. Ministerineuvosto voi hyväksyä muutoksia pöytäkirjaan 1.

3. Jos 'alkuperätuotteen' käsitettä ei ole vielä määritelty tietyn tuotteen osalta 1 tai 2 kohdan mukaisesti, kukin osapuoli jatkaa omien sääntöjensä noudattamista.

8 artikla

1. Jos tiettyä tuotetta tuodaan yhteisöön sellaisina lisääntyneinä määrinä ja sellaisin edellytyksin, että se aiheuttaa tai uhkaa aiheuttaa vakavaa haittaa kansallisille tuottajille, joiden tuotteet ovat samankaltaisia tai suoraan keskenään kilpailevia, tai vakavia häiriöitä jollakin talouden alalla taikka vaikeuksia, jotka saattavat johtaa jonkin alueen taloudellisen tilanteen huomattavaan heikentymiseen, yhteisö voi toteuttaa aiheelliset toimenpiteet 9 artiklassa määrättyjen edellytysten ja menettelyjen mukaisesti.

2. Yhteisö sitoutuu olemaan käyttämättä muita suojakeinoja tai haittaamatta rakenteellista kehitystä. Yhteisö pidättäytyy vaikutukseltaan vastaavien suojatoimenpiteiden käytöstä.

3. Suojatoimenpiteet rajoittuvat tämän yleissopimuksen tavoitteiden täytäntöönpanemiseksi tarvittaviin toimenpiteisiin, jotka haittaavat vähiten sopimuspuolten välistä kauppaa, ja ne eivät saa olla laajempia kuin ilmenneiden vaikeuksien ratkaisemiseksi on ehdottoman tarpeen.

4. Suojatoimenpiteitä sovellettaessa otetaan huomioon kyseisen yhteisöön suuntautuvan AKT-viennin senhetkinen määrä ja sen vaikutus kehitykseen. Erityistä huomiota kiinnitetään niiden AKT-valtioiden etuihin, jotka ovat vähiten kehittyneitä valtioita, sisämaavaltioita tai saarivaltioita.

9 artikla

1. Suojalausekkeen soveltamisesta neuvotellaan ennen kuin tällaisista toimenpiteistä ensimmäisen kerran päätetään sekä ennen kuin niitä laajennetaan. Yhteisö toimittaa AKT-valtioille kaikki näitä neuvotteluja varten tarvittavat tiedot sekä ne tiedot, joiden perusteella määritellään, missä määrin tietyn tuotteen tuonnilla jostakin AKT-valtiosta on ollut 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja vaikutuksia.
2. Suojatoimenpiteet tai yhteisön ja asianomaisten AKT-valtioiden yhdessä sopimat järjestelyt tulevat voimaan neuvottelujen jälkeen.
3. Edellä 1 ja 2 artiklassa määrätyt etukäteisneuvottelut eivät estä yhteisöä tekemästä 8 artiklan 1 kohdan mukaisesti välittömiä päätöksiä erityisten seikkojen sitä edellyttäessä.
4. Markkinahäiriöitä mahdollisesti aiheuttavien tekijöiden tutkimisen helpottamiseksi perustetaan mekanismi AKT-valtioiden tiettyjen tuotteiden yhteisöön tuonnin tilastoseurantaan varten.
5. Osapuolet sitoutuvat neuvottelemaan säännöllisesti tyydyttävien ratkaisujen löytämiseksi ongelmiin, joita voi syntyä suojalausekkeen soveltamisesta.
6. Edellä 1–5 kohdassa tarkoitettut etukäteisneuvottelut sekä säännölliset neuvottelut ja seurantamekanismi pannaan täytäntöön liitteenä olevan pöytäkirjan 2 mukaisesti.

10 artikla

Ministerineuvosto tarkastelee minkä tahansa asianomaisen osapuolen pyynnöstä suojalausekkeen soveltamisen taloudellisia ja sosiaalisia vaikutuksia.

11 artikla

Päätettäessä suojatoimenpiteistä tai muutettaessa taikka poistettaessa niitä kiinnitetään erityisesti huomiota niiden AKT-valtioiden etuihin, jotka ovat vähiten kehittyneitä valtioita, sisämaavaltioita tai saarivaltioita.

12 artikla

Osapuolet sopivat tämän liitteen tehokkaan täytäntöönpanon varmistamiseksi tiedottavansa toisilleen ja kuulevansa toisiaan.

Niiden tapausten lisäksi, joita koskevista neuvotteluista on erityisesti määrätty tämän liitteen 2–9 artiklassa, neuvotellaan yhteisön tai AKT-valtioiden pyynnöstä tämän sopimuksen 12 artiklan menettelyä koskevien määräysten mukaisesti lisäksi erityisesti seuraavissa tapauksissa:

- 1) jos osapuolet aikovat toteuttaa sellaisia kauppatoimenpiteitä, joilla on vaikutusta yhden tai useamman tämän liitteen osapuolen etuihin, ne ilmoittavat siitä ministerineuvostolle. Neuvotteluja käydään kyseisten osapuolten sitä pyytäessä niiden etujen huomioon ottamiseksi;
- 2) jos AKT-valtiot katsovat tämän liitteen voimassaoloaikana, että muiden 1 artiklan 2 kohdan a alakohdan soveltamisalaan kuuluvien maataloustuotteiden kuin niiden, joihin sovelletaan erityiskohtelua, olisi päästävä osallisiksi tällaisesta kohtelusta, neuvotteluja voidaan käydä ministerineuvostossa;
- 3) jos jokin osapuoli katsoo, että toisen osapuolen voimassa olevat säännöt tai niiden tulkinta, soveltaminen tai hallinnointi aiheuttavat esteitä tavaroiden liikkuvuudelle;
- 4) jos yhteisö toteuttaa suojatoimenpiteitä tämän liitteen 8 artiklan määräysten mukaisesti, ministerineuvostossa voidaan neuvotella kyseisistä toimenpiteistä, jos asianomaiset osapuolet sitä pyytävät, erityisesti 8 artiklan 3 kohdan noudattamisen varmistamiseksi.

Tällaiset neuvottelut on saatettava päätökseen kolmen kuukauden kuluessa.

2 LUKU

SOKERIA JA NAUDANLIHAA KOSKEVA ERITYISSITOUMUS*13 artikla*

1. Yhteisö on sitoutunut Loméssa 28 päivänä helmikuuta 1975 allekirjoitetun AKT-ETY-yleissopimuksen 25 artiklan sekä sen liitteenä olevan pöytäkirjan 3 mukaisesti määräämättömäksi ajaksi ostamaan ja tuomaan takuuhintaan tietyn määrän ruokosokeria tuottavista ja vievistä AKT-valtioista peräisin olevaa raakaa tai valkoista ruokosokeria, jonka kyseiset valtiot ovat sitoutuneet toimittamaan, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tämän liitteen muiden määräysten soveltamista.

2. Mainitun 25 artiklan täytäntöönpanon edellytykset määritellään 1 kohdassa tarkoitettussa pöytäkirjassa 3. Kyseisen pöytäkirjan teksti on tähän liitteeseen liitetyssä pöytäkirjassa 3.

3. Tämän liitteen 8 artiklaa ei sovelleta kyseisen pöytäkirjan yhteydessä.

4. Kyseisen pöytäkirjan 8 artiklaa sovellettaessa voidaan tämän sopimuksen voimassaoloaikana käyttää tällä sopimuksella perustettuja elimiä.

14 artikla

Liitteenä olevassa pöytäkirjassa 4 määriteltyä naudanlihaa koskevaa erityissitoumusta sovelletaan.

5. Jos tämän sopimuksen voimassaolo päättyy, sovelletaan kyseisen pöytäkirjan 8 artiklan 2 kohtaa.

3 LUKU

6. Lomessa 28 päivänä helmikuuta 1975 allekirjoitetun AKT-ETY-yleissopimuksen päätösasiakirjan liitteisiin XIII, XXI ja XXII sisältyvät julistukset vahvistetaan ja niiden määräysten soveltamista jatketaan. Julistukset on liitetty sellaisinaan pöytäkirjaan 3.

LOPPUMÄÄRÄYKSET

15 artikla

7. Tätä artiklaa ja pöytäkirjaa 3 ei sovelleta AKT-valtioiden ja Ranskan merentakaisen departementtien välisiin suhteisiin.

Tähän liitteeseen liitetyt pöytäkirjat ovat sen erottamaton osa.

PÖYTÄKIRJA 1**Käsitteen 'alkuperä tuotteet' ("peräisin olevat tuotteet") määrittelystä ja hallinnollisen yhteistyön menetelmistä****SISÄLLYS****I OSASTO: YLEISET MÄÄRÄYKSET**

Artikla 1: Määritelmät

II OSASTO: KÄSITTEEN "ALKUPERÄTUOTTEET" MÄÄRITTELY

Artikla 2: Yleiset vaatimukset
Artikla 3: Kokonaan tuotetut tuotteet
Artikla 4: Riittävästi valmistetut tai käsitellyt tuotteet
Artikla 5: Riittämättömät valmistus- tai käsittelytoimet
Artikla 6: Alkuperäkumulaatio
Artikla 7: Kelpuuttamisen yksikkö
Artikla 8: Tarvikkeet varaosat ja työkalut
Artikla 9: Sarjat
Artikla 10: Neutraalit tekijät

III OSASTO: ALUEESEEN LIITTYVÄT VAATIMUKSET

Artikla 11: Alueperiaate
Artikla 12: Suora kuljetus
Artikla 13: Näyttelyt

IV OSASTO: ALKUPERÄSELVITYS

Artikla 14: Yleiset vaatimukset
Artikla 15: EUR.1-tavaratodistuksen antamismenettely
Artikla 16: Jälkikäteen annetut EUR.1-tavaratodistukset
Artikla 17: EUR.1-tavaratodistuksen kaksoiskappaleen antaminen
Artikla 18: EUR.1-tavaratodistuksen antaminen aikaisemmin annetun tai laaditun alkuperäselvityksen perusteella
Artikla 19: Kauppalasku ilmoituksen laatimista koskevat edellytykset
Artikla 20: Valtuutettu viejä
Artikla 21: Alkuperäselvityksen voimassaolo
Artikla 22: Kauttakuljetusmenettely
Artikla 23: Alkuperäselvityksen esittäminen
Artikla 24: Tuonti osalahetyksinä
Artikla 25: Poikkeukset alkuperäselvityksen esittämisestä
Artikla 26: Kumulaatiota koskeva tiedotusmenettely
Artikla 27: Todistusasiakirjat
Artikla 28: Alkuperäselvityksen ja todistusasiakirjojen säilyttäminen
Artikla 29: Poikkeavuudet ja muotovirheet
Artikla 30: Euroina ilmaistut määrät

V OSASTO: HALLINNOLLISEN YHTEISTYÖN MENETELMÄT

Artikla 31: Keskinäinen avunanto
Artikla 32: Alkuperäselvityksen tarkastaminen
Artikla 33: Hankkijan ilmoituksen tarkastaminen
Artikla 34: Riitojen ratkaiseminen
Artikla 35: Seuraamukset
Artikla 36: Vapaa-alueet
Artikla 37: Tulliyhteistyökomitea
Artikla 38: Poikkeukset

VI OSASTO: CEUTA JA MELILLA

Artikla 39: Erityisedellytykset

VII OSASTO: LOPPUMÄÄRÄYKSET

Artikla 40: Alkuperäsääntöjen tarkistus

Artikla 41: Liitteet

Artikla 42: Pöytäkirjan täytäntöönpano

LIITTEET

Pöytäkirjan 1 liite I: Alkuhuomautukset liitteessä II olevaan luetteloon

Pöytäkirjan 1 liite II: Luettelo ei-alkuperäaineisiin sovellettavista valmistus- tai käsittelytoimista, jotka on tehtävä, jotta valmistettu tuote voi saada alkuperäaseman

Pöytäkirjan 1 liite III: Merentakaiset maat ja alueet

Pöytäkirjan 1 liite IV: Tavaratodistushakemus

Pöytäkirjan 1 liite V: Kauppaskuilmoitus

Pöytäkirjan 1 liite VI A: Hankkijan ilmoitus tuotteista, joilla on etuuskohtelualkuperäasema

Pöytäkirjan 1 liite VI B: Hankkijan ilmoitus tuotteista, joilla ei ole etuuskohtelualkuperäasemaa

Pöytäkirjan 1 liite VII: Tiedotustodistus

Pöytäkirjan 1 liite VIII: Poikkeushakemuslomake

Pöytäkirjan 1 liite IX: Luettelo valmistus- ja käsittelytoimista, joiden suorittaminen tämän pöytäkirjan 6 artiklan 11 kohdassa tarkoitettujen kehitysmaiden alkuperätuotteita oleville tekstiiliaineille antaa valmiille tuotteelle AKT-alkuperäaseman

Pöytäkirjan 1 liite X: Tiettyjen tämän pöytäkirjan 6 artiklan 11 kohdassa mainittujen kehitysmaiden kumulaatiomenettelyn ulkopuolelle jätetyt tekstiilituotteet

Pöytäkirjan 1 liite XI: Tuotteet, joihin 6 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuja Etelä-Afrikkaa koskevia kumulaatiomääräyksiä sovelletaan kolmen vuoden kuluttua Euroopan yhteisön ja Etelä-Afrikan tasavallan kauppa, kehitystä ja yhteistyötä koskevan sopimuksen väliaikaisesta soveltamista

Pöytäkirjan 1 liite XII: Tuotteet, joihin 6 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuja Etelä-Afrikkaa koskevia kumulaatiomääräyksiä sovelletaan kuuden vuoden kuluttua Euroopan yhteisön ja Etelä-Afrikan tasavallan kauppa, kehitystä ja yhteistyötä koskevan sopimuksen väliaikaisesta soveltamista

Pöytäkirjan 1 liite XIII: Tuotteet, joihin 6 artiklan 3 kohtaa ei sovelleta

Pöytäkirjan 1 liite XIV: Kalastustuotteet, joihin 6 artiklan 3 kohtaa ei väliaikaisesti sovelleta

Pöytäkirjan 1 liite XV: Yhteinen julistus kumulaatiosta

I OSASTO

YLEISET MÄÄRÄYKSET

1 artikla

Määritelmät

Tätä pöytäkirjaa sovellettaessa tarkoitetaan:

- a) 'valmistuksella' kaikenlaista valmistusta tai käsittelyä, myös kokoamista tai erityistoimia;
- b) 'aineksella' kaikkia aineosia, raaka-aineita, komponentteja, osia jne., joita käytetään tuotteen valmistuksessa;

c) 'tuotteella' valmista tuotetta, vaikka se olisi tarkoitettu käytettäväksi myöhemmin toisessa valmistustoiimessa;

d) 'tavaroilla' sekä aineksia että tuotteita;

e) 'tullausarvolla' tullitariffeja ja kauppaa koskevan yleissopimuksen VII artiklan soveltamisesta 1994 tehdyn sopimuksen (WTO:n sopimus tullausarvosta) mukaisesti määritettyä arvoa;

f) 'vapaasti tehtaalla -hinnalla' sille valmistajalle, jonka yrityksessä viimeinen valmistus tai käsittely on suoritettu, tuotteesta maksettua vapaasti tehtaalla -hintaa, johon sisältyy kaikkien valmistuksessa käytettyjen aineiden arvo ja josta on vähennetty sisäiset verot, jotka palautetaan tai voidaan palauttaa valmista tuotetta vietäessä;

- g) 'ainesten arvolla' valmistuksessa käytettyjen ei-alkuperäainesten tullausarvoa maahantuontihetkellä tai, jos sitä ei tiedetä tai voida todeta, ensimmäistä todettavissa olevaa aineksista kyseisellä alueella maksettua hintaa;
- h) 'alkuperäainesten arvolla' tällaisten aineiden arvoa määriteltynä soveltuvin osin sovelletun g alakohdan mukaisesti;
- i) 'arvonlisäyksellä' vapaasti tehtaalla -hintaa, josta on vähennetty yhteisöön, AKT-valtioihin tai merentakaisiin maihin ja alueille tuotujen kolmansien maiden aineiden tullausarvo;
- j) 'ryhmillä' ja 'nimikkeillä' harmonoidun tavarankuvaus- ja koodausjärjestelmän, jäljempänä tässä pöytäkirjassa 'harmonoitu järjestelmä' tai 'HS', muodostavan nimikkeistön ryhmiä ja nimikkeitä (nelinumeroiset koodit);
- k) ilmaisulla 'luokitellaan' tuotteen tai aineksen luokittelua tiettyyn nimikkeeseen;
- l) 'lähetyksellä' tuotteita, jotka lähetetään samanaikaisesti yhdeltä viejältä yhdelle vastaanottajalle tai kuljetetaan yhdellä kuljetusasiakirjalla taikka, jos tällaista asiakirjaa ei ole, yhdellä kauppalaskulla viejältä vastaanottajalle;
- m) 'alueilla' myös aluevesiä.

II OSASTO

KÄSITTEEN 'ALKUPERÄTUOTTEET' MÄÄRITTELY

2 artikla

Yleiset vaatimukset

1. Liitteessä V esitettyjä kaupallista yhteistyötä koskevia määräyksiä sovellettaessa seuraavia tuotteita pidetään AKT-valtioiden alkuperätuotteina:
- a) tämän pöytäkirjan 3 artiklan mukaiset AKT-valtioissa kokonaan tuotetut tuotteet;
- b) AKT-valtioissa tuotetut tuotteet, joiden valmistuksessa on käytetty muita kuin siellä kokonaan tuotettuja aineksia, jos näille aineksille on suoritettu AKT-valtioissa tämän pöytäkirjan 4 artiklan mukainen riittävä valmistus tai käsittely.
2. Edellä 1 kohtaa sovellettaessa AKT-valtioiden alueita pidetään yhtenä alueena.

Alkuperä tuotteita, jotka on valmistettu kahdessa tai useammassa AKT-valtiossa kokonaan tuotetuista tai riittävästi valmistetuista tai käsitellyistä aineksista, pidetään sen AKT-valtion alkuperä tuotteina, jossa viimeinen valmistus tai käsittely on suoritettu, jos niitä on siellä valmistettu tai käsitelty enemmän kuin tämän pöytäkirjan 5 artiklassa tarkoitetaan.

3 artikla

Kokonaan tuotetut tuotteet

1. Seuraavia tuotteita pidetään AKT-valtioissa, yhteisössä tai liitteessä III luetelluissa merentakaisissa maissa ja alueilla, jäljempänä 'MMA:t', kokonaan tuotettuina:
- a) niiden maaperästä tai merenpohjasta louhitut kivennäistuotteet;
- b) siellä korjatut kasvituotteet;
- c) siellä syntyneet ja kasvatetut elävät eläimet;
- d) siellä kasvatetuista elävistä eläimistä saadut tuotteet;
- e) siellä metsästä mällä tai kalastamalla saadut tuotteet;
- f) niiden alusten aluevesien ulkopuolelta pyytämät merikalastustuotteet ja muut niiden merestä saamat tuotteet;
- g) niiden tehdasaluksilla ainoastaan f alakohdassa tarkoitettuja tuotteita valmistetut tuotteet;
- h) siellä kerätyt yksinomaan raaka-aineiden talteenottoon soveltuvat käytetyt tavarat, myös yksinomaan uudelleen pinnoitettaviksi tai jätekäyttöön soveltuvat käytetyt ulko-eräkkeet;
- i) siellä suoritetuista valmistustoimista syntyneet jätteet ja romu;
- j) niiden aluevesien ulkopuolisesta merenpohjasta tai merenpohjan alaisista kerrostumista saadut tuotteet, jos niillä on yksinoikeus hyödyntää tätä merenpohjaa tai sen alaisia kerrostumia;
- k) siellä yksinomaan a-j alakohdassa tarkoitettuja tuotteita valmistetut tavarat.
2. Edellä 1 kohdan f ja g alakohdassa käytettyjä ilmaisuja "niiden alukset" ja "niiden tehdasalukset" sovelletaan ainoastaan aluksiin ja tehdasaluksiin:
- a) jotka on merkitty tai ilmoitettu EY:n jäsenvaltion, AKT-valtion tai MMA:n alusrekisteriin;

- b) jotka purjehtivat EY:n jäsenvaltion, AKT-valtion tai MMA:n lipun alla;
- c) jotka vähintään puoliksi ovat sopimukseen kuuluvien valtioiden tai MMA:n kansalaisten tai sellaisen yhtiön omistuksessa, jonka kotipaikka sijaitsee jossakin näistä valtioista tai MMA:ista ja jonka hallituksen tai hallintoneuvoston puheenjohtaja ja näiden elinten jäsenten enemmistö ovat sopimukseen kuuluvien valtioiden tai MMA:n kansalaisia ja jonka pääomasta lisäksi henkilöyhtiöiden ja yhtiöiden, joiden osakkaiden vastuu on rajoitettu, osalta vähintään puolet kuuluu näille valtioille tai niiden tai MMA:n julkisille laitoksille tai kansalaisille;
- d) joiden miehistöstä, päällystö mukaan lukien, vähintään puolet on sopimukseen kuuluvien valtioiden tai MMA:n kansalaisia.

3. Sen estämättä, mitä 2 kohdassa määrätään, yhteisö hyväksyy AKT-valtion pyynnöstä, että sen vuokraamia tai leasing-sopimuksella hankkimia aluksia kohdellaan sen yksinomaisella talousvyöhykkeellä kalastukseen käytettävänä ”niiden aluksina”, jos

- AKT-valtio on tarjonnut yhteisölle tilaisuuden neuvotella kalastussopimuksen, mutta yhteisö ei ole hyväksynyt tarjousta,
- miehistöstä, päällystö mukaan lukien, vähintään puolet on sopimukseen kuuluvien valtioiden tai MMA:n kansalaisia,
- AKT-EY-tulliyhteistyökomitea on hyväksynyt, että vuokra- tai leasing-sopimus tarjoaa asianmukaiset mahdollisuudet kehittää AKT-valtion kykyä kalastaa omaan lukuunsa ja erityisesti että se antaa AKT-valtiolle vastuun sen käyttöön huomattavan pitkäksi ajaksi asetetun aluksen merenkulkua koskevasta ja kaupallisesta hallinnosta.

4 artikla

Riittävästi valmistetut tai käsitellyt tuotteet

1. Tätä pöytäkirjaa sovellettaessa pidetään tuotteita, jotka eivät ole kokonaan tuotettuja, AKT-valtioissa, yhteisössä tai MMA:issa riittävästi valmistettuina tai käsiteltyinä, jos liitteessä II olevassa luettelossa määrätyt edellytykset täyttyvät.

Näissä edellytyksissä ilmoitetaan kaikkien tämän sopimuksen soveltamisalaa kuuluvien tuotteiden osalta valmistus tai käsittely, joka on suoritettava valmistuksessa käytetyille ei-alkuperäisille, ja niitä sovelletaan ainoastaan tällaisiin aineksiin.

Siten jos tuotetta, joka on saanut alkuperäisemmän siten, että se täyttää luettelossa määrätyt edellytykset, käytetään toisen tuotteen valmistuksessa, siihen ei sovelleta sitä tuotetta koskevia edellytyksiä, jonka valmistuksessa sitä käytetään, eikä sen valmistuksessa mahdollisesti käytettyjä ei-alkuperäisiä oteta huomioon.

2. Sen estämättä, mitä edellä 1 kohdassa säädetään, ei-alkuperäisiä, joita tiettyä tuotetta koskevien luettelon edellytysten mukaan ei saisi käyttää tämän tuotteen valmistuksessa, saa kuitenkin käyttää, jos:

- a) niiden yhteisarvo on enintään 15 prosenttia tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta;
- b) mitään niistä prosenttimääristä, jotka luettelossa annetaan ei-alkuperäisten enimmäisarvoksi, ei ylitetä tätä kohtaa sovellettaessa.

3. Edellä 1 ja 2 kohtaa sovelletaan, jollei 5 artiklassa toisin määrätä.

5 artikla

Riittämättömät valmistus- tai käsittelytoimet

1. Seuraavia valmistus- tai käsittelytoimia pidetään riittämättöminä antamaan alkuperäisempi riippumatta siitä, täyttyvätkö 4 artiklan vaatimukset, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 2 kohdan soveltamista:

- a) toimenpiteet tuotteiden kunnan säilymisen varmistamiseksi kuljetuksen ja varastoinnin aikana (tuuletus, ripustus, kuivaus, jäähdytys, suolaveteen, rikkihapokkeeseen tai muuhun liuokseen upottaminen, vahingoittuneiden osien poistaminen ja niiden kaltaiset toimet);
- b) pelkkä pölyn poisto, seulonta, lajittelu, laatuokittelu, yhteensovitus (myös tavaroiden järjestäminen sarjoiksi), pesu, maalaus, paloittelu;
- c) i) uudelleen pakkaaminen ja kollien jakaminen ja yhdistäminen;
- ii) pelkkä pullotus, pussitus, koteloihin tai rasioihin pakkaaminen, kartongille tai laudoille jne. kiinnittäminen ja kaikki muut yksinkertaiset pakkaustoimenpiteet;
- d) merkkien, nimilappujen tai muiden vastaavanlaisten tunnistusten kiinnittäminen tuotteisiin tai niiden pakkauksiin;
- e) erilaistenkin tuotteiden pelkkä sekoittaminen, jos yksi tai useampi seoksen aineosista ei täytä tässä pöytäkirjassa määrättyjä edellytyksiä, jotta niitä voitaisiin pitää AKT-valtion, yhteisön tai MMA:iden alkuperäistuotteina;
- f) osien pelkkä yhdistäminen kokonaiseksi tuotteeksi;

- g) kahden tai useamman a–f alakohdassa mainitun toimenpiteen toteuttaminen yhdessä;
- h) eläinten teurastus.

2. Kaikki tietylle tuotteelle joko AKT-valtioissa, yhteisössä tai MMA:issa suoritettavat toimenpiteet on otettava kokonaisuutena huomioon määritettäessä, pidetäänkö tälle tuotteelle suoritettua valmistusta tai käsittelyä 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla riittämättömänä.

6 artikla

Alkuperäkumulaatio

Kumulaatio MMA:iden ja yhteisön kanssa

1. Yhteisön ja MMA:iden alkuperäaineiksi pidetään AKT-valtioiden alkuperäaineiksina, jos ne sisältyvät niissä valmistettuun tuotteeseen. Näiden aineiden ei tarvitse olla riittävästi valmistettuja tai käsiteltyjä, jos niitä on valmistettu tai käsitelty enemmän kuin 5 artiklassa tarkoitetaan.

2. Yhteisössä tai MMA:issa suoritettua valmistusta tai käsittelyä pidetään AKT-valtioissa suoritettuna, jos aineksia myöhemmin valmistetaan tai käsitellään AKT-valtioissa.

Kumulaatio Etelä-Afrikan kanssa

3. Jollei 4, 5, 6, 7 ja 8 kohdan määräyksistä muuta johdu, Etelä-Afrikan alkuperäaineiksi pidetään AKT-valtioiden alkuperäaineiksina, jos ne sisältyvät niissä valmistettuun tuotteeseen. Näiden aineiden ei tarvitse olla riittävästi valmistettuja tai käsiteltyjä.

4. Edellä 3 kohdan mukaan alkuperäaseman saaneita tuotteita pidetään edelleen AKT-valtioiden alkuperä tuotteina ainoastaan, jos niissä syntynyt arvonlisäys on suurempi kuin käytettyjen Etelä-Afrikan alkuperäainesten arvo. Jos näin ei ole, kyseisiä tuotteita pidetään Etelä-Afrikan alkuperä tuotteina. Etelä-Afrikan alkuperäaineiksi ei oteta huomioon alkuperää määritettäessä, jos niille on suoritettu riittävä valmistus tai käsittely AKT-valtioissa.

5. Edellä 3 kohdassa määrättyä kumulaatiota sovelletaan liitteessä XI lueteltuihin tuotteisiin vasta kolmen vuoden ja liitteessä XII lueteltuihin tuotteisiin vastaavasti vasta kuuden vuoden kuluttua Euroopan yhteisön ja Etelä-Afrikan tasavallan kauppaa, kehitystä ja yhteistyötä koskevan sopimuksen väliaikaisesta soveltamisesta. Edellä 3 kohdassa määrättyä kumulaatiota ei sovelleta liitteessä XIII lueteltuihin tuotteisiin.

6. Sen estämättä, mitä 5 kohdassa määrätään, 3 kohdassa määrättyä kumulaatiota voidaan AKT-valtioiden pyynnöstä soveltaa liitteissä XI ja XII lueteltuihin tuotteisiin. AKT-EY-suurlähettiläskomitea päättää AKT-valtioiden pyynnöstä tuotekohtaisesti AKT-EY-tulliyhteistyökomitean laatiman kertomuksen perusteella 37 artiklan mukaisesti. Pyyntöjä tutkittaessa kiinnitetään huomiota siihen, ettei Euroopan yhteisön ja Etelä-Afrikan tasavallan kauppaa, kehitystä ja yhteistyötä koskevan sopimuksen kauppaa koskevia määräyksiä kierretä.

7. Edellä 3 kohdassa määrättyä kumulaatiota sovelletaan liitteessä XIV lueteltuihin tuotteisiin vasta sitten, kun näiden tuotteiden tullit on poistettu Euroopan yhteisön ja Etelä-Afrikan tasavallan kauppaa, kehitystä ja yhteistyötä koskevan sopimuksen mukaisesti. Euroopan komissio julkaisee *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* (C-sarja) päivämäärän, jona tämän kohdan mukaiset edellytykset on täytetty.

8. Edellä 3 kohdassa määrättyä kumulaatiota sovelletaan ainoastaan, jos käytetyt Etelä-Afrikan ainekset ovat saaneet alkuperäaseman sovellettaessa samanlaisia alkuperäsääntöjä kuin ne, jotka on esitetty tässä pöytäkirjassa. AKT-valtiot toimittavat yhteisölle Etelä-Afrikan kanssa tehtyjä sopimuksia ja niiden vastaavia alkuperäsääntöjä koskevat yksityiskohtaiset tiedot. Euroopan komissio julkaisee *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* (C-sarja) päivämäärän, jona AKT-valtiot ovat täyttäneet tässä kohdassa määrättyt velvoitteet.

9. Etelä-Afrikassa suoritettua valmistusta tai käsittelyä pidetään jossakin muussa Eteläisen Afrikan Tulliliiton, jäljempänä "SACU", jäsenvaltiossa suoritettuna, jos aineksia myöhemmin valmistetaan tai käsitellään kyseisessä SACU:n jäsenvaltiossa, sanotun kuitenkin rajoittamatta 5 ja 7 kohdan soveltamista.

10. AKT-valtioiden pyynnöstä Etelä-Afrikassa suoritettua valmistusta tai käsittelyä pidetään AKT-valtioissa suoritettuna, jos aineksia myöhemmin valmistetaan tai käsitellään AKT-valtiossa alueellisen taloudellista yhdentymistä koskevan sopimuksen mukaisesti, sanotun kuitenkin rajoittamatta 5 ja 7 kohdan soveltamista.

Jos kumpikaan sopimuspuoli ei erityisesti pyydä, että asia saatetaan AKT-EY-ministerineuvoston päätettäväksi, AKT-EY-tulliyhteistyökomitea päättää AKT-valtioiden pyynnöstä 37 artiklan mukaisesti.

Kumulaatio naapureina olevien kehitysmaiden kanssa

11. AKT-valtioiden pyynnöstä sellaisen naapurina olevan kehitysmaan alkuperäaineiksi, joka ei ole AKT-valtio ja joka kuuluu yhtenäiseen maantieteelliseen kokonaisuuteen, pidetään AKT-valtioiden alkuperäaineiksina, jos ne sisältyvät niissä

valmistettuun tuotteeseen. Näiden aineiden ei tarvitse olla riittävästi valmistettuja tai käsiteltyjä, jos

- niitä on AKT-valtioissa valmistettu tai käsitelty enemmän kuin 5 artiklassa tarkoitetaan. Harmonoidun järjestelmän 50–63 ryhmän tuotteille on AKT-valtiossa kuitenkin lisäksi suoritettava vähintään sellainen valmistus tai käsittely, jonka johdosta valmis tuote luokitellaan eri nimikkeeseen kuin sen valmistukseen käytetyt AKT-valtioihin kuulumattoman kehitysmaan alkuperäaineet. Tämän pöytäkirjan liitteessä IX lueteltuihin tuotteisiin sovelletaan ainoastaan sarakkeessa 3 tarkoitettua käsittelyä tai valmistusta riippumatta siitä, muuttuuko nimike vai ei.
- AKT-valtiot, yhteisö ja muut asianomaiset valtiot ovat tehneet sopimuksen asianmukaisista hallinnollisista menettelyistä, joilla varmistetaan tämän kohdan moitteeton soveltaminen.

Tätä kohtaa ei sovelleta harmonoidun järjestelmän 3 tai 16 ryhmään luokiteltuihin tonnikalatuotteisiin, HS-nimikkeeseen 1006 kuuluviin riisituotteisiin eikä tämän pöytäkirjan liitteessä X lueteltuihin tekstiilituotteisiin.

Määritettäessä, ovatko tuotteet AKT-valtioihin kuulumattoman kehitysmaan alkuperätuotteita, sovelletaan tämän pöytäkirjan määräyksiä.

Jos kumpikaan sopimuspuoli ei erityisesti pyydä, että asia saatetaan AKT-EY-ministerineuvoston päätettäväksi, AKT-EY-tulliyhteistyökomitea päättää AKT-valtioiden pyynnöistä 37 artiklan mukaisesti.

7 artikla

Kelpuuttamisen yksikkö

1. Kelpuuttamisen yksikkö tämän pöytäkirjan määräyksiä sovellettaessa on se tuote, jota pidetään perusyksikkönä luokiteltaessa nimike harmonoidun järjestelmä nimikkeistön mukaan.

Tästä seuraa, että:

- kun tavaryhmästä tai -yhdistelmästä koostuva tuote luokitellaan harmonoidun järjestelmän mukaan yhteen ainoaan nimikkeeseen, tämä kokonaisuus muodostaa kelpuuttamisen yksikön;
- kun lähetys koostuu useasta samanlaisesta tuotteesta, jotka luokitellaan samaan harmonoidun järjestelmän nimikkeeseen, tämän pöytäkirjan määräyksiä sovelletaan kuhunkin tuotteeseen erikseen.

2. Jos harmonoidun järjestelmän 5 yleisen tulkintasäännön mukaan pakkausta pidetään tuotteeseen kuuluvana luokiteltaessa, sitä on pidettävä tuotteeseen kuuluvana myös alkuperää määritettäessä.

8 artikla

Tarvikkeet, varaosat ja työkalut

Tarvikkeiden, varaosien ja työkalujen, jotka toimitetaan yhdessä laitteiston, koneen, laitteen tai ajoneuvon kanssa, jotka kuuluvat tavanomaisena varustuksena tähän laitteistoon, koneeseen, laitteeseen tai ajoneuvoon ja jotka sisältyvät sen hintaan taikka joita ei laskuteta erikseen, katsotaan muodostavan kyseisen laitteiston, koneen, laitteen tai ajoneuvon kanssa yhden kokonaisuuden.

9 artikla

Sarjat

Harmonoidun järjestelmän 3 yleisen tulkintasäännön mukaisia sarjoja pidetään alkuperätuotteina, jos kaikki sarjaan kuuluvat tuotteet ovat alkuperätuotteita. Jos sarja koostuu sekä alkuperätuotteista että ei-alkuperätuotteista, sitä on kuitenkin kokonaisuutena pidettävä alkuperätuotteena, jos ei-alkuperätuotteiden arvo on enintään 15 prosenttia sarjan vapaasti tehtaalla-hinnasta.

10 artikla

Neutraalit tekijät

Määritettäessä, onko tuote alkuperätuote, ei ole tarpeen todeta seuraavien tuotteen valmistuksessa käytettyjen tuotteiden alkuperää:

- a) energia ja polttoaineet;
- b) laitokset ja laitteistot;
- c) koneet ja työkalut;
- d) tavarat, jotka eivät sisälly ja joiden ei ole tarkoitus sisältyä tuotteen lopulliseen koostumukseen.

III OSASTO

ALUEESEEN LIITTYVÄT VAATIMUKSET

11 artikla

Alueperiaate

1. Edellä II osastossa alkuperäaseman saamiselle määrättyjen edellytysten on täyttyttävä keskeytyksettä AKT-valtioissa, jollei 6 artiklassa toisin määrätä.

2. Jos AKT-valtioista, yhteisöstä tai MMA:ista johonkin muuhun maahan viedyt alkuperätuotteet palautetaan, niitä on, jollei 6 artiklassa toisin määrätä, pidettävä ei-alkuperätuotteina, jollei tulliviranomaisia tyydyttävällä tavalla voida osoittaa, että:

- a) palautetut tavarat ovat samoja kuin maastaviedyt tavarat; ja
- b) niille ei ole suoritettu kyseisessä maassa tai viennin aikana muita kuin niiden kunnan säilyttämiseksi tarvittavia toimenpiteitä.

12 artikla

Suora kuljetus

1. Liitteessä V esitettyjen kaupallista yhteistyötä koskevien määräysten mukaista etuuskohtelua sovelletaan ainoastaan tämän pöytäkirjan vaatimukset täyttäviin tuotteisiin, joiden kuljetus 6 artiklaa sovellettaessa tapahtuu suoraan AKT-valtioiden, yhteisön, MMA:iden tai Etelä-Afrikan alueen välillä kulkeutumatta muun alueen kautta. Yhden lähetyksen muodostavat tuotteet voidaan kuitenkin kuljettaa muiden alueiden kautta, tarvittaessa uudelleenlastaten tai väliaikaisesti varastoiden näillä alueilla, jos tuotteet pysyvät kauttakuljetus- tai varastointimaan tulliviranomaisten valvonnassa ja niille ei suoriteta muita toimenpiteitä kuin purkaus tai uudelleenlastaus tai niiden kunnan säilyttämiseksi tarvittavat toimenpiteet.

Alkuperätuotteet voidaan kuljettaa putkijohdoissa muun kuin AKT-valtion, yhteisön tai MMA:n alueen kautta.

2. Edellä 1 kohdassa määrättyjen edellytysten täyttyminen osoitetaan tuojamaan tulliviranomaisille esittämällä:

- a) yksi ainoa kuljetusasiakirja, jolla tavarat on kuljetettu viejämaasta kauttakuljetusmaan kautta; tai
- b) kauttakuljetusmaan tulliviranomaisten antama todistus, jossa:
  - i) on tarkka kuvaus tuotteista,
  - ii) ilmoitetaan tuotteiden purkamisen ja uudelleenlastauksen päivämäärät ja tarvittaessa käytettyjen alusten nimet tai muut kuljetusvälineet, ja
  - iii) vahvistetaan ne olosuhteet, joissa tavarat ovat olleet kauttakuljetusmaassa; tai
- c) jos edellä mainittuja ei ole, muita asian kannalta olennaisia asiakirjoja.

13 artikla

Näyttelyt

1. Alkuperätuotteille, jotka on lähetetty AKT-valtiosta muuhun kuin 6 artiklassa tarkoitettussa maassa pidettävään näyttelyyn ja jotka myydään näyttelyn jälkeen yhteisöön tuotaviksi, myönnetään tuonnissa liitteessä V esitettyjen määräysten mukaiset etuudet, jos tulliviranomaisia tyydyttävällä tavalla osoitetaan, että:

- a) viejä on lähettänyt nämä tuotteet AKT-valtiosta maahan, jossa näyttely pidetään, ja pitänyt niitä siellä näytteillä;
- b) kyseinen viejä on myynyt tai luovuttanut tuotteet yhteisössä olevalle vastaanottajalle;
- c) tuotteet on lähetetty näyttelyn aikana tai välittömästi sen jälkeen siinä tilassa, jossa ne lähetettiin näyttelyä varten; ja
- d) sen jälkeen kun tuotteet on lähetetty näyttelyyn, niitä ei ole käytetty muihin tarkoituksiin kuin tässä näyttelyssä esittelyyn.

2. Alkuperäselvitys on annettava tai laadittava IV osaston määräysten mukaisesti ja esitettävä tavanomaisella tavalla tuojamaan tulliviranomaisille. Siinä on ilmoitettava näyttelyn nimi ja osoite. Tarvittaessa voidaan vaatia kirjallinen lisäselvitys olosuhteista, joissa tuotteita on pidetty näytteillä.

3. Edellä 1 kohtaa sovelletaan kaikkiin kaupan, teollisuuden, maatalouden ja käsiteollisuuden näyttelyihin, messuihin tai niiden kaltaisiin julkisiin esittelytilaisuuksiin, joita ei ole järjestetty yksityisiin tarkoituksiin kaupoissa tai liiketoissa ulkomaisten tuotteiden myymiseksi ja joiden aikana tuotteet pysyvät tullivalvonnassa.

IV OSASTO

ALKUPERÄSELVITYS

14 artikla

Yleiset vaatimukset

1. AKT-valtioiden alkuperätuotteet saavat yhteisöön tuottaessa liitteen V mukaiset etuudet, jos niistä esitetään joko:

- a) liitteessä IV esitetyn mallin mukainen EUR.1-tavaratodistus; tai
- b) jäljempänä 19 artiklan 1 kohdassa eritellyissä tapauksissa ilmoitus, jonka teksti on esitetty tämän pöytäkirjan liitteessä V ja jonka viejä antaa kauppalaskussa, lähetyluettelossa tai muussa sellaisessa kaupallisessa asiakirjassa, jossa tuotteiden kuvaus on riittävän yksityiskohtainen niiden tunnistamiseksi (jäljempänä 'kauppalaskuilmoitus').

2. Sen estämättä, mitä 1 kohdassa määrätään, tämän pöytäkirjan mukaiset alkuperätuotteet saavat 25 artiklassa eritellyissä tapauksissa liitteen V mukaiset etuudet ilman, että on tarpeen esittää mitään edellä tarkoitetuista asiakirjoista.

15 artikla

EUR.1-tavaratodistuksen antamismenettely

1. Viejamaan tulliviranomaiset antavat EUR.1-tavaratodistuksen viejän tai tämän valtuuttaman edustajan viejän vastuulla tekemästä kirjallisesta hakemuksesta.

2. Tätä varten viejä tai tämän valtuuttama edustaja täyttää liitteessä IV esitettyjen mallien mukaiset EUR.1-tavaratodistuksen ja hakemuslomakkeen. Nämä lomakkeet täytetään tämän pöytäkirjan määräysten mukaisesti. Jos ne täytetään käsin, ne on täytettävä musteella painokirjaimin. Tuotteiden kuvaus on merkittävä sille varattuun kohtaan jättämättä väliin tyhjiä rivejä. Jos kohtaa ei täydetä kokonaan, kuvauksen viimeisen rivin alle on vedettävä vaakasuora viiva ja täyttämätön tila on suljettava viivalla.

3. EUR.1-tavaratodistusta hakevan viejän on oltava valmis milloin tahansa sen viejän AKT-valtion tulliviranomaisten pyynnöstä, jossa EUR.1-tavaratodistus annetaan, esittämään kaikki tarvittavat asiakirjat, joilla todistetaan tuotteiden alkuperäasema sekä tämän pöytäkirjan muiden vaatimusten täyttyminen.

4. Viejän AKT-valtion tulliviranomaiset antavat EUR.1-tavaratodistuksen, jos kyseisiä tuotteita voidaan pitää AKT-valtioiden tai jonkin muun 6 artiklassa tarkoitetun maan alkuperätuotteina ja jos ne täyttävät tämän pöytäkirjan muut vaatimukset.

5. Tavaratodistuksen antavien tulliviranomaisten on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet tuotteiden alkuperäaseman ja tämän pöytäkirjan muiden vaatimusten täyttymisen tarkastamiseksi. Tätä tarkoitusta varten ne voivat vaatia mitä tahansa todistusaineistoa ja tarkastaa viejän tilejä tai tehdä muita tarpeellisia pitämiään tarkastuksia. Tavaratodistuksen antavien tulliviranomaisten on valvottava myös, että 2 kohdassa tarkoitettujen lomakkeiden täytetään asianmukaisesti. Ne tarkastavat erityisesti, että tuotekuvaukselle varattu kohta on täytetty siten, että siihen on mahdollista tehdä vilpillisiä lisäyksiä.

6. EUR.1-tavaratodistuksen antamispäivä merkitään tavaratodistuksen 11 kohtaan.

7. Tulliviranomaiset antavat EUR.1-tavaratodistuksen, ja se annetaan viejän käyttöön heti, kun vienti on tosiasiallisesti tapahtunut tai varmistunut.

16 artikla

Jälkikäteen annetut EUR.1-tavaratodistukset

1. Sen estämättä, mitä 15 artiklan 7 kohdassa säädetään, EUR.1-tavaratodistus voidaan poikkeuksellisesti antaa siihen merkittyjen tuotteiden viennin jälkeen, jos:

- a) sitä ei ole annettu vientihetkellä erehdysten, tahattomien laiminlyöntien tai erityisolosuhteiden vuoksi; tai
- b) tulliviranomaisia tyydyttävällä tavalla osoitetaan, että EUR.1-tavaratodistus on annettu, mutta sitä ei ole tuonnissa hyväksytty teknisistä syistä.

2. Edellä 1 kohtaa sovellettaessa viejän on ilmoitettava hakemuksessaan EUR.1-tavaratodistukseen merkittyjen tuotteiden vientipaikka ja -päivä sekä perusteet pyynnölleen.

3. Tulliviranomaiset voivat antaa EUR.1-tavaratodistuksen jälkikäteen vasta todettuaan viejän hakemuksessa annettujen tietojen olevan vastaavien asiakirjojen mukaisia.

4. Jälkikäteen annettuihin EUR.1-tavaratodistuksiin on tehtävä jokin seuraavista merkinnöistä:

"NACHTRÄGLICH AUSGESTELLT", "DÉLIVRÉ A POSTERIORI", "RILASCIATO A POSTERIORI", "AFGEGEVEN A POSTERIORI", "ISSUED RETROSPECTIVELY", "UDSTEDT EFTERFØLGENDE", "ΕΚΔΟΘΕΝ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ", "EXPEDIDO A POSTERIORI", "EMITIDO A POSTERIORI", "ANNETTU JÄLKIKÄTEEN", "UTFÄRDAT I EFTERHAND".

5. Edellä 4 kohdassa tarkoitettu merkintä tehdään EUR.1-tavaratodistuksen kohtaan "Huomautuksia".

17 artikla

EUR.1-tavaratodistuksen kaksoiskappaleen antaminen

1. Jos EUR.1-tavaratodistus varastetaan tai se katoaa tai tuhoutuu, viejä voi pyytää todistuksen antaneilta tulliviranomaisilta kaksoiskappaleen, joka laaditaan niiden hallussa olevien vientiasiakirjojen perusteella.

2. Näin annettuun kaksoiskappaleeseen on tehtävä jokin seuraavista merkinnöistä:

"DUPLIKAT", "DUPLICATA", "DUPLICATO", "DUPLICAAT", "DUPLICATE", "ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ", "DUPLICADO", "SEGUNDA VIA", "KAKSOISKAPPALE".

3. Edellä 2 kohdassa esitetty merkintä tehdään EUR.1-tavaratodistuksen kaksoiskappaleen kohtaan "Huomautuksia".

4. Kaksoiskappale, johon on merkittävä alkuperäisen EUR.1-tavaratodistuksen antamispäivämäärä, on voimassa tästä päivästä alkaen.

18 artikla

EUR.1-tavaratodistuksen antaminen aikaisemmin annetun tai laaditun alkuperäselvityksen perusteella

Kun alkuperä tuotteet asetetaan AKT-valtiossa tai yhteisössä tullitoimipaikan valvontaan, alkuperäinen alkuperäselvitys voidaan korvata yhdellä tai useammalla EUR.1-tavaratodistuksella kaikkien näiden tuotteiden tai niistä osan lähettämiseksi muualle AKT-valtioihin tai yhteisöön. Korvaavan EUR.1-tavaratodistuksen tai -tavaratodistukset antaa se tullitoimipaikka, jonka valvontaan tuotteet asetetaan.

19 artikla

Kauppalaskuilmoituksen laatimista koskevat edellytykset

1. Edellä 14 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettujen kauppalaskuilmoitusten voivat laatia:

- a) jäljempänä 20 artiklassa tarkoitettu valtuutettu viejä; tai
- b) kuka tahansa viejä yhdestä tai useammasta kollista muodostuvalle, yhteensä enintään 6 000 euron arvosta alkuperä tuotteita sisältävälle lähetykselle.

2. Kauppalaskuilmoitus voidaan laatia, jos tuotteita voidaan pitää AKT-valtioiden tai jonkin muun 6 artiklassa tarkoitettujen maan alkuperä tuotteina ja jos ne täyttävät tämän pöytäkirjan muut vaatimukset.

3. Viejän, joka laatii kauppalaskuilmoituksen, on oltava valmis milloin tahansa viejään tulliviranomaisen pyynnöstä esittämään kaikki tarvittavat asiakirjat, joilla todistetaan tuotteiden alkuperä asema ja tämän pöytäkirjan muiden vaatimusten täyttyminen.

4. Viejä laatii kauppalaskuilmoituksen kirjoittamalla koneella, leimaamalla tai painamalla kauppalaskuun, lähetysluetteloon tai muuhun kaupalliseen asiakirjaan tämän pöytäkirjan liitteessä V olevan tekstin mukaisen ilmoituksen käyttäen yhtä liitteessä annetuista erikielisistä toisoinnoista ja viejään sisäisen lainsäädännön mukaisesti. Jos ilmoitus kirjoitetaan käsin, se on kirjoitettava musteella painokirjaimin.

5. Kauppalaskuilmoituksessa on oltava viejän käsin kirjoitettu alkuperäinen allekirjoitus. Jäljempänä 20 artiklassa tarkoitettua valtuutettua viejää ei kuitenkaan vaadita allekirjoittamaan tällaisia ilmoituksia, jos hän antaa viejään tulliviranomaisille kirjallisen sitoumuksen, että hän ottaa jokaisesta kauppalaskuilmoituksesta, josta hänet voidaan tunnistaa, täyden vastuun, niin kuin hän olisi käsin allekirjoittanut sen.

6. Viejä voi laatia kauppalaskuilmoituksen, kun siinä tarkoitettuja tuotteita viedään maasta tai viennin jälkeen, jos se esitetään tuojamaassa enintään kahden vuoden kuluessa siitä, kun siinä tarkoitettuja tuotteita on tuotu maahan.

20 artikla

Valtuutettu viejä

1. Viejään tulliviranomaiset voivat antaa sellaiselle viejälle, joka harjoittaa liitteessä V esitettyjen kaupallista yhteistyötä koskevien määräysten soveltamisalaa kuuluvien tuotteiden usein tapahtuvaa vientiä, luvan laatia kauppalaskuilmoituksia tuotteiden arvosta riippumatta. Tällaista lupaa hakevan viejän on annettava kaikki tulliviranomaisen tarpeellisia pitämät takeet tuotteiden alkuperä aseman ja muiden tässä pöytäkirjassa asetettujen vaatimusten täyttymisen tarkastamiseksi.

2. Tulliviranomaiset voivat asettaa valtuutettua viejää aseman myöntämiseksi kaikki tarpeellisia pitämänsä edellytykset.

3. Tulliviranomaiset antavat valtuutetulle viejälle tullin luvanumeron, joka merkitään kauppalaskuilmoitukseen.

4. Tulliviranomaiset valvovat valtuutettua viejää luvankäyttöä.

5. Tulliviranomaiset voivat milloin tahansa peruuttaa luvan. Niiden on tehtävä näin silloin, kun valtuutettu viejä ei enää anna 1 kohdassa tarkoitettuja takeita tai täytä 2 kohdassa tarkoitettuja edellytyksiä taikka muutoin käyttää lupaa väärin.

21 artikla

Alkuperäselvityksen voimassaolo

1. Alkuperäselvitys on voimassa kymmenen kuukautta siitä päivästä, jona se on annettu viejään, ja se on esitettävä mainitun ajan kuluessa tuojamaan tulliviranomaisille.

2. Alkuperäselvitykset, jotka esitetään tuojamaan tulliviranomaisille 1 kohdassa mainitun esittämismääräajan päätyttyä, voidaan hyväksyä etuuskohtelun soveltamista varten, jos nämä asiakirjat ovat jääneet esittämättä ennen määräajan päättymistä poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi.

25 artikla

3. Muissa myöhästymistapauksissa tuojamaan tulliviranomaiset voivat hyväksyä alkuperäselvitykset, jos tuotteet on esitetty niille ennen mainitun määräajan päättymistä.

22 artikla

Kauttakuljetusmenettely

Kun tavarat saapuvat AKT-valtioon tai MMA:han, joka on muu kuin niiden alkuperämaa, uusi neljän kuukauden voimassaoloaika alkaa päivänä, jona kauttakuljetusmaan tulliviranomaiset merkitsevät EUR.1-tavaratodistuksen 7 kohtaan:

- sanan ”kauttakuljetus”,
- kauttakuljetusmaan nimen,
- virallisen leiman, jonka malli on aikaisemmin toimitettu Euroopan komissiolle 31 artiklan mukaisesti,
- mainittujen merkintöjen päivämäärän.

23 artikla

Alkuperäselvityksen esittäminen

Alkuperäselvitys on esitettävä tuojamaan tulliviranomaisille tässä maassa sovellettavien menettelyjen mukaisesti. Mainitut viranomaiset voivat vaatia alkuperäselvityksen käännöksen, ja ne voivat lisäksi vaatia, että tuontitavarailmoitusta täydennetään tuojan vakuutuksella siitä, että tuotteet täyttävät liitteen V soveltamiseksi vaadittavat edellytykset.

24 artikla

Tuonti osalähetyksinä

Jos tuojan pyynnöstä harmonoidun järjestelmän XVI ja XVII jaksoon tai nimikkeisiin 7308 ja 9406 kuuluva harmonoidun järjestelmän yleisessä tulkintasäännössä 2 a tarkoitettu osiin purettu tai kokoamaton tuote tuodaan maahan osalähetyksinä tuojavaltion tulliviranomaisten määräämin edellytyksin, tulliviranomaisille esitetään tällaisesta tuotteesta yksi alkuperäselvitys ensimmäistä osalähetystä tuotaessa.

Poikkeukset alkuperäselvityksen esittämisestä

1. Yksityshenkilöiden yksityishenkilöille pikkulähetyksinä lähettämät tuotteet ja matkustajien henkilökohtaisiin matkavaroihin sisältyvät tuotteet voidaan tuoda maahan alkuperä-tuotteina ilman, että alkuperäselvityksen esittämistä vaaditaan, jos kyseessä ei ole kaupallinen tuonti ja tuotteiden on ilmoitettu täyttävän tässä pöytäkirjassa määrätty vaatimukset ja kun ei ole syytä epäillä annetun ilmoituksen todenmukaisuutta. Jos tuotteet lähetetään postitse, tämä ilmoitus voidaan tehdä tulliluetteloon CN22/CN23 tai tähän asiakirjaan liitettävälle erilliselle paperille.

2. Tuontia, joka on satunnaista ja muodostuu ainoastaan vastaanottajien tai matkustajien tai heidän perheidensä henkilökohtaiseen käyttöön tarkoitetuista tuotteista, ei pidetä kaupallisena, jos näiden tuotteiden luonne tai määrä ei viittaa mihinkään kaupalliseen tarkoitukseen.

3. Näiden tuotteiden yhteisarvo ei kuitenkaan saa olla suurempi kuin 500 euroa pikkulähetyksen osalta eikä suurempi kuin 1 200 euroa matkustajien henkilökohtaisiin matkavaroihin sisältyvien tuotteiden osalta.

26 artikla

Kumulaatiota koskeva tiedotusmenettely

1. Sovelletaessa 2 artiklan 2 kohtaa ja 6 artiklan 1 kohtaa muista AKT-valtioista, yhteisöstä tai MMA:ista tulevien aines-ten tämän pöytäkirjan mukainen alkuperäasema todistetaan EUR.1-tavaratodistuksella tai tämän pöytäkirjan liitteessä VI A esitetyn mallin mukaisella hankkijan ilmoituksella, jonka viejä antaa siinä valtiossa tai MMA:ssa, josta aines tulee.

2. Sovelletaessa 2 artiklan 2 kohtaa, 6 artiklan 2 kohtaa ja 6 artiklan 9 kohtaa muissa AKT-valtioissa, yhteisössä, MMA:issa tai Etelä-Afrikassa suoritettu valmistus tai käsittely todistetaan tämän pöytäkirjan liitteessä VI B esitetyn mallin mukaisella hankkijan ilmoituksella, jonka viejä antaa siinä valtiossa tai MMA:ssa, josta aines tulee.

3. Hankkijan on annettava erillinen hankkijan ilmoitus jokaisen aineslähetyksen osalta lähetystä koskevassa kauppa-laskussa tai sen liitteessä taikka lähetysluettelossa tai muussa lähetystä koskevassa kaupallisessa asiakirjassa, jossa ainesten kuvaus on riittävän yksityiskohtainen niiden tunnistamiseksi.

4. Hankkijan ilmoitus voidaan laatia valmiille lomakkeelle.

5. Hankkijan ilmoitus on allekirjoitettava käsin. Kun kauppalasku ja hankkijan ilmoitus laaditaan tietokoneella, hankkijan ilmoitusta ei kuitenkaan tarvitse välttämättä allekirjoittaa käsin, jos hankkijayrityksessä asiasta vastaava työntekijä voidaan tunnistaa tulliviranomaisia tyydyttävällä tavalla siinä valtiossa, jossa hankkijan ilmoitus on laadittu. Mainitut tulliviranomaiset voivat vahvistaa tämän kohdan soveltamisen edellytykset.

6. Hankkijan ilmoitus esitetään sille vievän AKT-valtion toimivaltaiselle tullitoimipaikalle, jota on pyydetty antamaan EUR.1-tavaratodistus.

7. Ennen tämän pöytäkirjan voimaantulopäivää neljännen AKT-EY-yleissopimuksen pöytäkirjassa n:o 1 olevan 23 artiklan mukaisesti laaditut hankkijan ilmoitukset ja annetut tiedotodistukset jäävät voimaan.

27 artikla

Todistusasiakirjat

Edellä 15 artiklan 3 kohdassa ja 19 artiklan 3 kohdassa tarkoitetut asiakirjat, joita käytetään todisteena siitä, että EUR.1-tavaratodistuksessa tai kauppalaskuilmoituksessa tarkoitettuja tuotteita voidaan pitää AKT-valtioiden tai jonkin muun 6 artiklassa tarkoitetun maan alkuperätuotteina ja että ne täyttävät tämän pöytäkirjan muut vaatimukset, voivat olla muun muassa seuraavia:

- a) esimerkiksi viejän tai hankkijan tileihin tai sisäiseen kirjanpitoon sisältyvät välittömät todisteet toimista, jotka tämä on suorittanut tavaroiden tuottamiseksi;
- b) asiakirjat, joilla osoitetaan tuotteiden valmistuksessa käytettyjen aineiden alkuperäasema ja jotka on annettu tai laadittu AKT-valtiossa tai jossakin muussa 6 artiklassa tarkoitetussa maassa, jossa näitä asiakirjoja käytetään sisäisen lainsäädännön mukaisesti;
- c) asiakirjat, joilla osoitetaan tuotteiden valmistuksessa käytettyjen aineiden valmistus tai käsittely AKT-valtioissa, yhteisössä tai MMA:ssa ja jotka on annettu tai laadittu AKT-valtiossa, yhteisössä tai MMA:ssa, jossa näitä asiakirjoja käytetään sisäisen lainsäädännön mukaisesti;
- d) EUR.1-tavaratodistukset tai kauppalaskuilmoitukset, joilla osoitetaan tuotteiden valmistuksessa käytettyjen aineiden alkuperäasema ja jotka on annettu tai laadittu AKT-valtioissa tai jossakin muussa 6 artiklassa tarkoitetussa maassa tämän pöytäkirjan mukaisesti.

28 artikla

Alkuperäselvityksen ja todistusasiakirjojen säilyttäminen

1. Viejän, joka hakee EUR.1-tavaratodistusta, on säilytettävä 15 artiklan 3 kohdassa tarkoitetut asiakirjat vähintään kolme vuotta.
2. Viejän, joka laatii kauppalaskuilmoituksen, on säilytettävä tämän kauppalaskuilmoituksen jäljennös ja 19 artiklan 3 kohdassa tarkoitetut asiakirjat vähintään kolme vuotta.
3. Viejämään tulliviranomaisten, jotka antavat EUR.1-tavaratodistuksen, on säilytettävä 15 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu hakemuslomake vähintään kolme vuotta.
4. Tuojamaan tulliviranomaisten on säilytettävä niille esitetyt EUR.1-tavaratodistukset ja kauppalaskuilmoitukset vähintään kolme vuotta.

29 artikla

Poikkeavuudet ja muotovirheet

1. Pienet poikkeavuudet alkuperäselvityksen merkintöjen ja tuotteiden tuontimuodollisuuksien täyttämiseksi tullitoimipaikassa esitettyjen asiakirjojen merkintöjen välillä eivät sinänsä tee alkuperäselvityksestä mitätöntä, jos asianmukaisesti osoitetaan, että se vastaa tulliviranomaisille esitettyjä tuotteita.
2. Alkuperäselvityksessä olevat selvät muotovirheet kuten lyöntivirheet eivät saa johtaa tämän asiakirjan hylkäämiseen, elleivät nämä virheet ole sellaisia, että ne antavat aiheutta epäillä kyseisessä asiakirjassa annettujen tietojen oikeellisuutta.

30 artikla

Euroina ilmaistut määrät

1. Kansallisena valuuttana käytettävät määrät ovat euroina ilmaistavien määrien vasta-arvot kyseisenä kansallisena valuuttana euron lokakuun 1999 ensimmäisen työpäivän kurssin mukaisesti.
2. Yhteisö tarkastelee tarvittaessa euroina ilmaistuja määriä ja niiden vasta-arvoja joidenkin EY:n jäsenvaltioiden kansallisina valuuttoina ja ilmoittaa niistä tulliyhteistyökomitealle viimeistään kuukautta ennen niiden voimaantuloa. Tätä tarkastelua suorittaessaan yhteisö varmistaa, että kansallisena valuuttana käytettävät määrät eivät pienene, ja harkitsee lisäksi, onko aiheellista säilyttää näiden arvorajojen reaali vaikutus entisellään. Tätä tarkoitusta varten se voi päättää euroina ilmaistujen määrien muuttamisesta.

3. Jos tuotteet laskutetaan EY:n muun jäsenvaltion valuuttana, tuojamaa hyväksyy asianomaisen jäsenvaltion ilmoittaman määrän.

V OSASTO

HALLINNOLLISEN YHTEISTYÖN MENETELMÄT

31 artikla

Keskinäinen avunanto

1. AKT-valtiot toimittavat komissiolle käyttämiensä leimasinten leimanäytteet sekä niiden tulliviranomaisten osoitteet, jotka ovat toimivaltaisia antamaan EUR.1-tavaratodistuksia ja suorittamaan EUR.1-tavaratodistusten ja kauppalaskuilmoitusten jälkitarkastuksia.

EUR.1-tavaratodistukset ja kauppalaskuilmoitukset hyväksytään etuuskohtelun soveltamista varten siitä päivästä, jona komissio saa kyseiset tiedot.

Komissio välittää nämä tiedot jäsenvaltioiden tulliviranomaisille.

2. Sen varmistamiseksi, että tätä pöytäkirjaa sovelletaan oikein, yhteisö, MMA:t ja AKT-valtiot avustavat toisiaan toimivaltaisten tullihallintojen välityksellä tarkastaessaan EUR.1-tavaratodistusten, kauppalaskuilmoitusten ja hankkijan ilmoitusten aitoutta sekä näissä asiakirjoissa annettujen tietojen oikeellisuutta.

Viranomaiset, joilta apua pyydetään, toimittavat tarvittavat tiedot niistä olosuhteista, joissa tuote on valmistettu, ja ilmoittavat erityisesti, millä edellytyksillä alkuperäsääntöjä on noudatettu asianomaisissa AKT-valtioissa, jäsenvaltioissa tai MMA:issa.

32 artikla

Alkuperäselvityksen tarkastaminen

1. Alkuperäselvityksen jälkitarkastus suoritetaan pistokokein tai aina kun tuojamaan tulliviranomaisilla on aihetta epäillä tällaisten asiakirjojen aitoutta, tuotteiden alkuperäsemaa tai muiden tässä pöytäkirjassa määrättyjen vaatimusten täyttymistä.

2. Edellä 1 kohdan määräyksiä sovellettaessa tuojamaan tulliviranomaiset palauttavat viejämään tulliviranomaisille EUR.1-tavaratodistuksen ja kauppalaskun, jos se on esitetty, kauppalaskuilmoituksen tai näiden asiakirjojen jäljennökset ja

esittävät tarvittaessa perusteet tiedustelun tekemiseen. Jälkitarkastuspyynnön tueksi toimitetaan kaikki asiakirjat ja saadut tiedot, joiden perusteella alkuperäselvityksessä olevia tietoja voidaan epäillä virheellisiksi.

3. Tarkastuksen suorittavat viejämään tulliviranomaiset. Tätä varten niillä on oikeus vaatia todistusaineistoa ja tarkastaa viejän tilejä tai tehdä muita tarpeelliseksi katsomiaan tarkastuksia.

4. Jos tuojamaan tulliviranomaiset päättävät lykätä etuuskohtelun myöntämistä kyseisille tuotteille siihen asti, kunnes tarkastuksen tulokset on saatu, ne voivat luovuttaa tuotteet tuojalle, jos tarpeelliseksi katsotut varmuustoimenpiteet toteutetaan.

5. Tarkastuksen tulokset ilmoitetaan tarkastusta pyytäneille tulliviranomaisille niin pian kuin mahdollista. Näistä tuloksista on käytävä selvästi ilmi, ovatko asiakirjat aitoja ja voidaanko kyseisiä tuotteita pitää AKT-valtioiden tai jonkin muun 6 artiklassa tarkoitettun maan alkuperätuotteina ja täyttävätkö ne tämän pöytäkirjan muut vaatimukset.

6. Jos epäilyyn aihetta antaneessa tapauksessa vastausta ei ole saatu kymmenen kuukauden kuluessa tarkastuspyynnön päivämäärästä tai saadussa vastauksessa ei ole riittävästi tietoja sen ratkaisemiseksi, ovatko kyseiset asiakirjat aitoja tai mikä on tavaroiden tosiasiallinen alkuperä, tarkastamista pyytäneet tulliviranomaiset epäävät etuuskohtelun myöntämisen, paitsi poikkeuksellisissa olosuhteissa.

7. Jos tarkastusmenettely tai muut käytettävissä olevat tiedot näyttävät osoittavan, että tämän pöytäkirjan määräyksiä rikotaan, AKT-valtio suorittaa omasta aloitteestaan tai yhteisön pyynnöstä tarvittavat tutkimukset tai toteuttaa toimenpiteet tällaisten tutkimusten suorittamiseksi asianmukaista kiireellisyttä noudattaen, jotta tällaiset rikkomukset voidaan todeta ja estää; tätä tarkoitusta varten asianomainen AKT-valtio voi pyytää yhteisöä osallistumaan näihin tutkimuksiin.

33 artikla

Hankkijan ilmoitusten tarkastaminen

1. Hankkijan ilmoituksen tarkastus voidaan suorittaa pistokokein tai aina kun tuojamaan tulliviranomaisilla on aihetta epäillä asiakirjan aitoutta tai kyseisten aineiden tosiasiallista alkuperää koskevien tietojen oikeellisuutta ja täydellisyyttä.

2. Tulliviranomaiset, joille hankkijan ilmoitus esitetään, voivat pyytää sen valtion tulliviranomaisia, jossa ilmoitus on laadittu, antamaan tämän pöytäkirjan liitteessä VII esitetyn mallin mukaisen tiedotustodistuksen. Vaihtoehtoisesti tulliviranomaiset, joille hankkijan ilmoitus esitetään, voivat pyytää viejää esittämään sen valtion tulliviranomaisten antaman tiedotustodistuksen, jossa ilmoitus on laadittu.

Tiedotustodistuksen antaneen tullitoimipaikan on säilytettävä todistuksen jäljennös vähintään kolme vuotta.

3. Tarkastuksen tulokset ilmoitetaan tarkastusta pyytäneille tulliviranomaisille niin pian kuin mahdollista. Näistä tuloksista on käytävä selkeästi ilmi, onko aineiden asemaa koskeva ilmoitus oikea.

4. Tarkastuksia varten hankkijoiden on säilytettävä ilmoituksen sisältävän asiakirjan jäljennös sekä kaikki tarvittavat todisteet aineiden tosiasiallisesta asemasta vähintään kolme vuotta.

5. Sen valtion tulliviranomaisilla, jossa hankkijan ilmoitus on laadittu, on oikeus vaatia todistusaineistoa tai tehdä tarpeelliseksi katsomiaan tarkastuksia hankkijan ilmoituksen oikeellisuuden tarkastamiseksi.

6. Virheellisen hankkijan ilmoituksen perusteella annettuja tai laadittuja EUR.1-tavaratodistuksia tai kauppalaskuilmoituksia pidetään mitättöminä.

34 artikla

Riitojen ratkaisu

Jos 32 ja 33 artiklassa määrätyistä tarkastusmenettelyistä syntyy riita, jota tarkastusta pyytävät ja sen suorittamisesta vastuussa olevat tulliviranomaiset eivät pysty keskenään sopimaan, tai jos syntyy kysymys tämän pöytäkirjan tulkinnasta, asia saatetaan tulliyhteistyökomitean ratkaistavaksi.

Tuojan ja tuojamaan tulliviranomaisten väliset riidat ratkaistaan aina kyseisen maan lainsäädännön mukaisesti.

35 artikla

Seuraamukset

Seuraamuksia määrätään jokaiselle, joka laatii tai laadituttaa vääriä tietoja sisältävän asiakirjan saadakseen tuotteille etuuskohtelun.

36 artikla

Vapaa-alueet

1. AKT-valtiot toteuttavat kaikki tarpeelliset toimenpiteet taatakseen, että alkuperäselvityksen tai hankkijan ilmoituksen seuraamia kaupan kohteena olevia tuotteita, joita kuljetuksen aikana pidetään niiden alueella sijaitsevilla vapaa-alueilla, ei vaihdeta toisiin tavaroihin ja että niille ei suoriteta muita toimenpiteitä kuin niiden kunnan säilyttämiseksi tarkoitetut tavanomaiset toimenpiteet.

2. Poiketen 1 kohtaan sisältyvistä määräyksistä, kun EUR.1-tavaratodistuksen seuraamia alkuperätuotteita tuodaan vapaa-alueelle ja niitä valmistetaan tai käsitellään siellä, kyseisten viranomaisten on viejän pyynnöstä annettava uusi EUR.1-todistus, jos suoritettu valmistus tai käsittely on tämän pöytäkirjan mukaista.

37 artikla

Tulliyhteistyökomitea

1. Perustetaan tulliyhteistyökomitea, jäljempänä 'komitea', jonka tehtävänä on toteuttaa hallinnollista yhteistyötä tämän pöytäkirjan moitteettomaksi ja yhdenmukaiseksi soveltamiseksi ja hoitaa kaikkia muita sille annettavia tullialan tehtäviä.

2. Komitea tarkastelee säännöllisin väliajoin alkuperäsääntöjen soveltamisen vaikutusta AKT-valtioihin ja erityisesti vähiten kehittyneisiin AKT-valtioihin sekä antaa ministerineuvostolle suosituksia aiheellisista toimenpiteistä.

3. Komitea tekee kumulaatiota koskevat päätökset 6 artiklassa määrätyin edellytyksin.

4. Komitea tekee tästä pöytäkirjasta poikkeamista koskevat päätökset 38 artiklassa määrätyin edellytyksin.

5. Komitea kokoontuu säännöllisesti, erityisesti valmistelemaan 40 artiklan mukaisia ministerineuvoston päätöksiä.

6. Komitea muodostuu jäsenvaltioiden asiantuntijoista ja komission tulliasioista vastaavista virkamiehistä sekä AKT-valtioita edustavista asiantuntijoista ja AKT-valtioiden alueellisten ryhmien tulliasioista vastaavista virkamiehistä. Komitea voi tarvittaessa käyttää asianmukaista asiantuntija-apua.

38 artikla

Poikkeukset

1. Komitea voi hyväksyä poikkeuksia tästä pöytäkirjasta, jos se on olemassa olevien elinkeinojen kehittämisen tai uusien elinkeinojen luomisen vuoksi perusteltua.

Asianomainen AKT-valtio tai asianomaiset AKT-valtiot ilmoittavat yhteisölle poikkeuspyynnöstään ja perustelevat sen 2 kohdan mukaisesti joko ennen kuin tai samaan aikaan kuin ne esittävät asian komitealle.

Yhteisö myöntyy kaikkiin niihin AKT-valtioiden pyyntöihin, jotka ovat tämän artiklan mukaisesti asianmukaisesti perusteltuja ja joista ei voi aiheutua vakavaa haittaa yhteisön vakiintuneelle elinkeinolle.

2. Tulliyhteistyökomitean suorittaman poikkeuspyyntöjen tutkimisen helpottamiseksi poikkeusta pyytävä AKT-valtio esittää pyyntönsä tueksi tämän pöytäkirjan liitteessä VIII esitetyn mallin mukaisella lomakkeella mahdollisimman täydelliset tiedot erityisesti seuraavista seikoista:

- lopullisen tuotteen kuvaus,
- kolmansien maiden alkuperäainesten luonne ja määrä, AKT-valtioiden,
- yhteisön tai MMA:iden alkuperäainesten tai niissä käsiteltyjen aineiden luonne ja määrä,
- valmistusmenetelmät,
- arvonlisäys,
- asianomaisen yrityksen henkilöstön määrä,
- yhteisöön suuntautuvan viennin ennakolta arvioitu määrä,
- muut mahdolliset raaka-ainelähteet,
- pyydetyn määrääjän perusteet ottaen huomioon pyrkimykset uusien hankintalähteiden löytämiseksi,
- muut huomautukset.

Samoja sääntöjä sovelletaan pidennystä koskeviin pyyntöihin.

Komitea voi muuttaa lomaketta.

3. Pyyntöjä tutkittaessa otetaan huomioon erityisesti:

- a) asianomaisen AKT-valtion tai asianomaisten AKT-valtioiden kehitystaso tai maantieteellinen sijainti;
- b) tapaukset, joissa voimassa olevien alkuperäsääntöjen soveltaminen vaikuttaisi merkittävästi AKT-valtion olemassa olevan tuotannonalan kykyyn jatkaa vientiä yhteisöön, ja erityisesti tapaukset, joissa tämä johtaisi kyseisen tuotannonalan loppumiseen;

c) erityistapaukset, joissa voidaan selkeästi osoittaa, että alkuperäsäännöt voisivat estää merkittäviä sijoituksia tuotannonalaa ja joissa sijoitusohjelman toteuttamista edistävä poikkeus mahdollistaisi näiden sääntöjen asteittaisen noudattamisen.

4. Kaikissa tapauksissa on tutkittava, voidaanko ongelma ratkaista alkuperäkumulaatiota koskevien sääntöjen avulla.

5. Tämän lisäksi, jos poikkeuspyyntö koskee vähiten kehittyneisiin kuuluvaa tai sellaista AKT-valtiota, joka on saarivaltio, se tutkitaan myönteisessä hengessä ottaen huomioon erityisesti:

- a) tehtävien päätösten taloudelliset ja yhteiskunnalliset vaikutukset, erityisesti niiden vaikutukset työllisyyteen;
- b) tarve soveltaa poikkeusta määräaikana, kun otetaan huomioon asianomaisen AKT-valtion erityistilanne ja ongelmat.

6. Pyyntöjä tutkittaessa otetaan tapauskohtaisesti erityisesti huomioon mahdollisuus antaa alkuperäasema tuotteille, jotka sisältävät naapureina olevien kehitysmaiden, vähiten kehittyneiden maiden taikka sellaisten kehitysmaiden alkuperäaineksiä, joiden kanssa yhdellä tai useammalla AKT-valtiolla on erityissuhteet, jos tyydyttävän hallinnollisen yhteistyön aloittaminen on mahdollista.

7. Poikkeus myönnetään, jos asianomaisessa AKT-valtiossa tai asianomaisissa AKT-valtioissa käytettyjen ei-alkuperätuotteiden arvonlisäys on vähintään 45 prosenttia lopullisen tuotteen arvosta edellyttäen, ettei poikkeus ole sellainen, että se aiheuttaa vakavaa haittaa yhteisön tai yhden tai useamman sen jäsenvaltion jollekin talouselämän alalle, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 1–6 kohdan soveltamista.

8. Sen estämättä, mitä 1–7 kohdassa määrätään, tonnikalasäilykkeitä ja tonnikalafileitä (ns. loins) koskevat poikkeukset myönnetään ainoastaan 8 000 tonnin vuotuisen kiintiön rajoissa tonnikalasäilykkeiden osalta ja 2 000 tonnin vuotuisen kiintiön rajoissa tonnikalafileiden osalta.

AKT-valtiot esittävät edellä mainittujen kiintiöiden mukaiset poikkeushakemukset tulliyhteistyökomitealle, joka myöntää poikkeukset automaattisesti ja saattaa ne voimaan päätöksellään.

9. Komitea toteuttaa kaikki tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että päätös tehdään mahdollisimman nopeasti ja joka tapauksessa 75 työpäivän kuluessa siitä, kun komitean EY-puheenjohtaja on ottanut pyynnön vastaan. Jos yhteisö ei ilmoita AKT-valtioille pyyntöä koskevaa kantaansa tämän määrääjän kuluessa, pyyntö katsotaan hyväksytyksi. Jos tulliyhteistyökomitea ei tee päätöstä, suurlähettiläskomitea tekee päätöksen kuukauden kuluessa siitä päivästä, jona asia on sille esitetty.

10. a) Poikkeukset ovat voimassa komitean vahvistaman määräajan, yleensä viisi vuotta.
- b) Poikkeuspäätöksessä voidaan määrätä mahdollisuudesta uusia poikkeus ilman, että komitean on tarpeen tehdä uusi päätös, jos asianomainen AKT-valtio tai asianomaiset AKT-valtiot esittävät kolme kuukautta ennen kulloisenkin määräajan päättymistä todisteet siitä, että ne eivät edelleenkään voi noudattaa niitä tämän pöytäkirjan määräyksiä, joista poikkeus on myönnetty.

Jos pidennystä vastustetaan, komitea tutkii vastalauseen mahdollisimman nopeasti ja päättää, pidennetäänkö poikkeusta vai ei. Komitea toimii 9 kohdan määräysten mukaisesti. Poikkeuksen soveltamisen keskeytymisen välttämiseksi toteutetaan kaikki tarvittavat toimenpiteet.

- c) Komitea voi a ja b alakohdassa tarkoitettuina määrääkoina tarkastella uudelleen poikkeuksen soveltamisedellytyksiä, jos ilmenee, että poikkeuksen myöntämisperusteissa on tapahtunut merkittävä muutos. Tarkastelun päätyttyä se voi muuttaa päätöstään poikkeuksen soveltamisalan tai minkä tahansa muun aiemmin määrätyn edellytyksen osalta.

VI OSASTO

CEUTA JA MELILLA

39 artikla

Erityisedellytykset

1. Tässä pöytäkirjassa käytettyyn ilmaisuun "yhteisö" ei sisälly Ceuta eikä Melilla. Ilmaisuun "yhteisön alkuperätuotteet" eivät sisälly Ceutan eikä Melillan alkuperätuotteet.

2. Tätä pöytäkirjaa sovelletaan soveltuvien osin määritetäessä, voidaanko tuotteita pitää AKT-valtioiden alkuperätuotteina tuotaessa niitä Ceutaan ja Melillan.

3. Jos Ceutassa, Melillassa, MMA:issa tai yhteisössä kokonaan tuotettuja tuotteita valmistetaan tai käsitellään AKT-valtioissa, niitä pidetään AKT-valtioissa kokonaan tuotettuina.

4. Ceutassa, Melillassa, MMA:issa tai yhteisössä suoritettua valmistusta tai käsittelyä pidetään AKT-valtioissa suoritettuna, jos aineksia valmistetaan tai käsitellään edelleen AKT-valtioissa.

5. Edellä 3 ja 4 kohtaa sovellettaessa 5 artiklassa lueteltuja riittämättömiä valmistus- tai käsittelytoimia ei pidetä valmistuksena tai käsittelynä.

6. Ceutaa ja Melillaa pidetään yhtenä alueena.

VII OSASTO

LOPPUMÄÄRÄYKSET

40 artikla

Alkuperäsääntöjen tarkistus

Ministerineuvosto tarkastelee liitteessä V olevan 7 artiklan määräysten mukaisesti vuosittain tai aina, kun AKT-valtiot tai yhteisö sitä pyytävät, tämän pöytäkirjan määräysten soveltamista ja niiden taloudellisia vaikutuksia tarpeellisten muutosten tai mukautusten tekemiseksi.

Ministerineuvosto ottaa huomioon muun muassa teknologian kehityksen vaikutuksen alkuperäsääntöihin.

Tehdyt päätökset pannaan mahdollisimman nopeasti täytäntöön.

41 artikla

Liitteet

Tämän pöytäkirjan liitteet ovat erottamaton osa pöytäkirjaa.

42 artikla

Pöytäkirjan täytäntöönpano

Yhteisö ja AKT-valtiot toteuttavat tarvittavat toimenpiteet tämän pöytäkirjan täytäntöön panemiseksi.

Pöytäkirjan 1 liite I

ALKUHUOMAUTUKSET LIITTEESSÄ II OLEVAAN LUETTELOON

1 huomautus:

Luettelossa asetetaan edellytykset, jotka tuotteiden on täytettävä, jotta niitä voitaisiin pitää tämän pöytäkirjan 4 artiklan mukaisesti riittävästi valmistettuina tai käsiteltyinä.

2 huomautus:

1. Luettelon kahdessa ensimmäisessä sarakkeessa kuvataan valmis tuote. Ensimmäisessä sarakkeessa on harmonoidussa järjestelmässä käytetty nimikkeen tai ryhmän numero ja toisessa sarakkeessa harmonoidussa järjestelmässä tästä nimikkeestä tai ryhmästä käytetty tavaran kuvaus. Jokaisen kahden ensimmäisen sarakkeen merkinnän osalta on sääntöä 3 tai 4 sarakkeessa. Jos ensimmäisen sarakkeen numeron edessä on tietyissä tapauksissa "ex", tämä tarkoittaa, että 3 tai 4 sarakkeen sääntöä sovelletaan ainoastaan 2 sarakkeessa mainittuun nimikkeeseen osaan.
2. Kun 1 sarakkeessa on koottu yhteen useita nimikkeitä tai mainittu ryhmän numero ja 2 sarakkeessa on tämän vuoksi yleisluonteinen tavaran kuvaus, vastaavaa 3 tai 4 sarakkeen sääntöä sovelletaan kaikkiin niihin tuotteisiin, jotka harmonoidussa järjestelmässä luokitellaan kyseisen ryhmän nimikkeisiin tai johonkin nimikkeistä, jotka on koottu 1 sarakkeeseen.
3. Kun tässä luettelossa on eri sääntöjä, joita sovelletaan samaan nimikkeeseen kuuluviin eri tuotteisiin, jokaisessa luettelumakohdassa on sen nimikkeen tavaran kuvaus, jota viereinen 3 tai 4 sarakkeen sääntö koskee.
4. Kun kahden ensimmäisen sarakkeen merkinnälle on sääntö sekä 3 että 4 sarakkeessa, viejä voi valintansa mukaan soveltaa joko 3 tai 4 sarakkeessa olevaa sääntöä. Jos 4 sarakkeessa ei ole alkuperäsääntöä, on sovellettava 3 sarakkeen sääntöä.

3 huomautus:

1. Tämän pöytäkirjan 4 artiklan määräyksiä alkuperäaseman saaneista, muiden tuotteiden valmistuksessa käytettävistä tuotteista sovelletaan riippumatta siitä, onko tämä asema saatu siinä tehtaassa, jossa nämä tuotteet käytetään vai jossakin muussa yhteisön tai AKT-valtioiden tehtaassa.

Esimerkki:

Nimikkeeseen 8407 kuuluva moottori, jonka osalta säännössä määrätään, että mahdollisesti käytettävien ei-alkuperäainesten arvo saa olla enintään 40 prosenttia vapaasti tehtaalla -hinnasta, on valmistettu nimikkeeseen ex 7224 kuuluvasta muusta takomalla esimuokatusta seosteräksestä.

Jos tämä esimuokattu teräs on taottu yhteisössä ei-alkuperätuotetta olevasta valanteesta, se on jo saanut alkuperäaseman luettelossa vahvistetun nimikkeen ex 7224 tuotteita koskevan säännön nojalla. Esimuokattua terästä voidaan pitää moottorin arvoa laskettaessa alkuperätuotteena riippumatta siitä, onko esimuokattu teräs tuotettu samassa tehtaassa tai jossakin muussa yhteisön tehtaassa. Valanteen, joka ei ole alkuperätuote, arvoa ei siten oteta huomioon laskettaessa käytettävien ei-alkuperäainesten arvoa.

2. Luettelon säännössä vahvistetaan suoritettavan valmistuksen tai käsittelyn vähimmäismäärä; tästä seuraa, että sen ylittävä valmistus tai käsittely antaa myös alkuperäaseman ja sitä vähempi valmistus tai käsittely taas ei anna alkuperäasemaa. Toisin sanoen, jos säännössä määrätään, että tietyllä valmistusasteella olevia ei-alkuperäaineita saadaan käyttää, on sitä aiemmalla valmistusasteella olevien tällaisten aineiden käyttö myös sallittua, mutta sen sijaan myöhemmällä valmistusasteella olevien aineiden käyttö ei ole.

3. Kun säännössä määrätään, että "minkä tahansa nimikkeen aineksia" saadaan käyttää, myös aineksia, jotka kuuluvat samaan nimikkeeseen kuin tuote, saadaan käyttää ottaen kuitenkin huomioon sääntöön mahdollisesti sisältyvät erityisrajoitukset. Ilmaisulla "valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, myös muista nimikkeen ... aineksista" tarkoitetaan kuitenkin, että ainoastaan sellaisia samaan nimikkeeseen kuin tuote kuuluvia aineksia saadaan käyttää, joiden kuvaus on erilainen kuin tuotteella on luettelon 2 sarakkeessa, sanotun kuitenkin rajoittamatta 3.2 huomautuksen soveltamista.
4. Kun luettelon säännössä määrätään, että tuote voidaan valmistaa useammasta kuin yhdestä aineksesta, tämä tarkoittaa, että yhtä tai useampaa näistä aineksista saadaan käyttää. Säännössä ei vaadita, että niitä kaikkia käytetään.

Esimerkki:

Nimikkeisiin 5208–5212 kuuluviin kankaisiin sovellettavassa säännössä määrätään, että luonnonkuituja saadaan käyttää ja että muun muassa kemiallisia aineita saadaan myös käyttää. Tämä sääntö ei tarkoita, että on käytettävä molempia; on mahdollista käyttää vain toista näistä aineksista tai molempia yhdessä.

5. Kun luettelon säännössä määrätään, että tuote on valmistettava tietyistä aineksesta, tämä edellytys ei luonnollisesti estä käyttämästä muita aineksia, jotka ovat luonteeltaan sellaisia, että ne eivät voi täyttää sääntöä (katso myös 6.3 huomautus tekstiilien osalta).

Esimerkki:

Nimikkeen 1904 elintarvikevalmisteita koskeva sääntö, jossa nimenomaan suljetaan pois viljan ja viljatuotteiden käyttö, ei estä kivennäissuolojen, kemikaalien ja muiden lisäaineiden käyttöä, joita ei valmisteta viljasta.

Tätä ei kuitenkaan sovelleta tuotteisiin, joita, vaikka niitä ei voida valmistaa luettelossa nimenomaisesti mainituista aineksista, voidaan valmistaa luonteeltaan samanlaisesta, aiemmalla valmistusasteella olevasta aineksesta.

Esimerkki:

Jos sellaisen kuitukankaasta tehdyn vaateen osalta, joka kuuluu 62 ryhmän nimikkeeseen, ainoastaan ei-alkuperätuotetta olevan langan käyttö on sallittua, ei ole mahdollista aloittaa valmistusta kuitukankaasta, vaikka kuitukangasta ei tavallisesti voidakaan tehdä langasta. Tällaisissa tapauksissa lähtöaineksen olisi tavallisesti oltava lankaa edeltävällä asteella, toisin sanoen kuituasteella.

6. Jos luettelon säännössä määrätään kaksi prosenttimäärää enimmäisarvoksi ei-alkuperäaineksille, joita voidaan käyttää, näitä prosenttimääriä ei saada laskea yhteen. Toisin sanoen kaikkien käytettyjen ei-alkuperäainesten enimmäisarvo ei saa koskaan olla suurempi kuin korkein kyseisistä prosenttimääristä. Lisäksi yksittäisiä prosenttimääriä ei saa ylittää niiden aineiden osalta, joita ne koskevat.

4 huomautus:

1. Luettelossa käytetyllä ilmaisulla "luonnonkuidut" tarkoitetaan muita kuituja kuin muunto- ja synteettikuituja. Se rajoittuu kehruuta edeltävillä valmistusasteilla oleviin kuituihin ja siihen kuuluvat myös jätteet ja, jollei toisin mainita, kuidut, jotka on karstattu, kammattu tai muulla tavoin valmistettu, mutta joita ei ole kehrätty.
2. Ilmaisuu "luonnonkuidut" kuuluvat nimikkeen 0503 jouhi, nimikkeiden 5002 ja 5003 silkki, nimikkeiden 5101–5105 villakuidut ja hieno ja karkea eläimenkarva, nimikkeiden 5201–5203 puuvillakuidut ja nimikkeiden 5301–5305 muut kasvitekstiilikuidut.
3. Ilmaisuja "tekstiilimassa", "kemialliset aineet" ja "paperinvalmistusaineet" käytetään luettelossa kuvaamaan 50–63 ryhmään kuulumattomia aineksia, joita voidaan käyttää muunto-, synteetti- tai paperikuitujen tai -lankojen valmistukseen.

4. Luettelossa käytettyyn ilmaisuun "katkotut tekokuidut" kuuluvat nimikkeiden 5501–5507 synteetti- tai muuntokuitufilamenttitouvi, synteetti- tai muuntokatkokuidut tai niiden jätteet.

5 huomautus:

1. Sellaisen tuotteen osalta, johon luettelossa liittyy viittaus tähän huomautukseen, luettelon 3 sarakkeessa vahvistettuja edellytyksiä ei saada soveltaa niiden valmistuksessa käytettyihin perustekstiiliaineisiin, joiden paino yhteensä on enintään 10 prosenttia kaikkien käytettyjen perustekstiiliaineiden yhteispainosta (katso myös 5.3 ja 5.4 huomautus jäljempänä).
2. Edellä 5.1 huomautuksessa mainittua poikkeusta voidaan kuitenkin soveltaa ainoastaan sekoitetuotteisiin, jotka on tehty kahdesta tai useammasta perustekstiiliaineesta.

Perustekstiiliaineet ovat seuraavat:

- silkki
- villa
- karkea eläimenkarva
- hieno eläimenkarva
- jouhet
- puuvilla
- paperinvalmistusaineet ja paperi
- pellava
- hamppu
- juutti ja muut niinitekstiilikuidut
- sisali ja muut Agave-sukuisista kasveista saadut tekstiilikuidut
- kookoskuidut, manilla, rami ja muut kasvitekstiilikuidut
- synteettikuitufilamentit
- muuntokuitufilamentit
- sähköä johtavat filamentit
- polypropeenista valmistetut synteettikatkokuidut
- polyesteristä valmistetut synteettikatkokuidut
- polyamidista valmistetut synteettikatkokuidut
- polyakrylinitriilistä valmistetut synteettikatkokuidut
- polyimidistä valmistetut synteettikatkokuidut
- polytetrafluorietaanista valmistetut synteettikatkokuidut
- polyfenyleenisulfidista valmistetut synteettikatkokuidut
- polyvinyylikloridista valmistetut synteettikatkokuidut
- muut synteettikatkokuidut
- viskoosista valmistetut muuntokatkokuidut

- muut muuntokatkokuidut
- segmentoitu polyuretaania oleva lanka, jossa on joustavia polyeetterisegmenttejä, myös kierrepäällystetty
- segmentoitu polyuretaania oleva lanka, jossa on joustavia polyesterisegmenttejä, myös kierrepäällystetty
- nimikkeen 5605 tuotteet (metalloitu lanka), joissa on kaistaleita, jotka koostuvat enintään 5 mm leveästä kahden muovikelmun väliin joko värittömällä tai värillisellä liimalla kiinnitetystä, alumiinifoliota tai muovikelmua, myös alumiinijauheella peitettyä, olevasta sydäimestä
- muut nimikkeen 5605 tuotteet.

Esimerkki:

Nimikkeen 5205 lanka, joka on tehty nimikkeen 5203 puuvillakuiduista ja nimikkeen 5506 synteettikatkokuiduista, on sekoitelanka. Sen vuoksi ei-alkuperätuotteita olevia synteettikatkokuituja, jotka eivät täytä alkuperäsääntöjä (joissa edellytetään valmistusta kemiallisista aineista tai tekstiilimassasta), saa käyttää enintään 10 prosenttia langan painosta.

Esimerkki:

Nimikkeen 5112 villakangas, joka on tehty nimikkeen 5107 villalangasta ja nimikkeen 5509 synteettikatkokuitulangasta, on sekoitekangas. Sen vuoksi synteetikuitulankaa, joka ei täytä alkuperäsääntöjä (joissa edellytetään valmistusta kemiallisista aineista tai tekstiilimassasta), tai villalankaa, joka ei täytä alkuperäsääntöjä (joissa edellytetään valmistusta karstaamattomista tai kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä luonnonkuiduista), tai näiden kahden lankatyypin sekoitusta saa käyttää, jos niiden yhteispaino on enintään 10 prosenttia kankaan painosta.

Esimerkki:

Nimikkeen 5802 tuftattu tekstiilikangas, joka on tehty nimikkeen 5205 puuvillalangasta ja nimikkeen 5210 puuvillakankaasta, on sekoitetuote ainoastaan, jos puuvillakangas itsessään on sekoitekangas, joka on tehty kahdesta eri nimikkeeseen luokiteltavasta langasta, tai jos käytetyt puuvillalangat itsessään ovat sekoitetuotteita.

Esimerkki:

Jos kyseinen tuftattu tekstiilikangas on tehty nimikkeen 5205 puuvillalangasta ja nimikkeen 5407 synteetikuitukankaasta, on selvää, että käytettävät langat ovat kahta eri perustekstiiliainetta ja tuftattu tekstiilikangas on näin ollen sekoitetuote.

3. Tuotteissa, joissa on "segmentoitua polyuretaania olevaa, myös kierrepäällystettyä lankaa, jossa on joustavia polyeetterisegmenttejä", tämä poikkeus on tällaisen langan osalta 20 prosenttia.
4. Tuotteissa, joissa on "kaistaleita, jotka koostuvat enintään 5 mm leveästä kahden muovikelmun väliin liimalla kiinnitetystä, alumiinifoliota tai muovikelmua, myös alumiinijauheella peitettyä, olevasta sydäimestä", tämä poikkeus on 30 prosenttia tällaisen kaistaleen osalta.

6 huomautus:

1. Niissä tekstiilituotteissa, joiden kohdalla luettelossa on alaviite tähän alkuhuomautukseen, saadaan käyttää tekstiiliainetta olevia koristeita ja tarvikkeita, jotka eivät täytä kyseistä sovitettua tuotetta koskevaa luettelon 3 sarakkeen sääntöä, jos niiden paino on enintään 10 prosenttia kaikkien käytettyjen tekstiiliainesten yhteispainosta.

Tekstiiliainetta olevia koristeita ja tarvikkeita ovat 50–63 ryhmään luokiteltavat koristeet ja tarvikkeet. Vuoria ja välivuoria ei pidetä koristeina tai tarvikkeina.

2. Muuta kuin tekstiiliainetta olevien koristeiden ja tarvikkeiden tai muiden käytettyjen aineiden, jotka sisältävät tekstiiliä, ei tarvitse täyttää 3 sarakkeessa esitettyjä edellytyksiä, vaikka ne eivät kuulu 3.5 huomautuksen soveltamisalaan.

3. Edellä olevan 3.5 huomautuksen mukaisesti ei-alkuperätuotteita olevia muuta kuin tekstiilainetta olevia koristeita ja tarvikkeita tai muita tuotteita, jotka eivät sisällä tekstiilejä, saa kuitenkin käyttää vapaasti, jos niitä ei voida valmistaa 3 sarakkeessa luetelluista aineksista.
  - Jos luettelon säännössä esimerkiksi⁽¹⁾ määrätään, että tietyn tekstiilitavaran, esimerkiksi puseron, valmistuksessa on käytettävä lankaa, tämä ei estä metallitavaroiden kuten nappien käyttöä, koska niitä ei voi valmistaa tekstiiliaineesta.
4. Prosenttisääntöä sovellettaessa on käytettyjen ei-alkuperäainesten arvoa laskettaessa otettava huomioon koristeiden ja tarvikkeiden arvo.

7 huomautus:

1. Nimikkeissä ex 2707, 2713–2715, ex 2901, ex 2902 ja ex 3403 ilmaisulla "tietty käsittely" tarkoitetaan seuraavia toimintoja:
  - a) tyhjötislaus;
  - b) toistotislaus perusteellisen jakotislausmenetelmän avulla⁽²⁾;
  - c) krakkaus;
  - d) reformointi;
  - e) uuttaminen valikoivien liuottimien avulla;
  - f) käsittely, jossa yhdistyvät kaikki seuraavat toiminnot: käsittely tiivistetyllä rikkihapolla, oleumilla tai rikkiatrioksidilla; neutralointi emäksisillä aineilla; värinpoisto ja puhdistus luonnostaan aktiivisilla maalajeilla, aktivoituilla maalajeilla, aktiivihieillä tai bauksiitilla;
  - g) polymerointi;
  - h) alkylointi;
  - i) isomerointi;
2. Nimikkeissä 2710, 2711 ja 2712 ilmaisulla "tietty käsittely" tarkoitetaan seuraavia toimintoja:
  - a) tyhjötislaus;
  - b) toistotislaus perusteellisen jakotislausmenetelmän avulla⁽²⁾;
  - c) krakkaus;
  - d) reformointi;
  - e) uuttaminen valikoivien liuottimien avulla;
  - f) käsittely, jossa yhdistyvät kaikki seuraavat toiminnot: käsittely tiivistetyllä rikkihapolla, oleumilla tai rikkiatrioksidilla; neutralointi emäksisillä aineilla; värinpoisto ja puhdistus luonnostaan aktiivisilla maalajeilla, aktivoituilla maalajeilla, aktiivihieillä tai bauksiitilla;
  - g) polymerointi;
  - h) alkylointi;
  - i) isomerointi;
  - j) ainoastaan nimikkeeseen ex 2710 kuuluvien raskasöljyjen osalta rikinpoisto vedyn avulla, jonka tuloksena valmistettujen tuotteiden rikkipitoisuus vähenee vähintään 85 prosenttia (ASTM D 1266-59 T -menetelmä);

⁽¹⁾ Tämä esimerkki annetaan vain selvyuden vuoksi. Se ei ole laillisesti sitova.

⁽²⁾ Katso yhdistetyn nimikkeistön 27 ryhmän lisähuomautus 4 b.

- k) ainoastaan nimikkeeseen 2710 kuuluvien tuotteiden osalta parafiinin poisto muun menetelmän avulla kuin suodattamalla;
- l) ainoastaan nimikkeeseen ex 2710 kuuluvien raskasöljyjen osalta vetykäsittely suuremmassa kuin 20 baarin paineessa ja suuremmassa kuin 250 °C:n lämpötilassa katalysaattoria käyttäen, muussa kuin rikkipoistotarkoituksessa, kun vety on aktiivisena aineena kemiallisessa reaktiossa. Nimikkeen ex 2710 voiteluöljyjen jatkokäsittelyä vedyn avulla (esimerkiksi vedyn avulla tapahtuva viimeistely eli "hydrofinishing" tai värinpoisto) erityisesti värin tai stabiliteetin parantamiseksi ei kuitenkaan pidetä tietynä käsittelynä;
- m) ainoastaan nimikkeeseen ex 2710 kuuluvien polttoöljyjen osalta ilmatislaus, jos vähemmän kuin 30 tilavuusprosenttia näistä tuotteista (hävikki mukaan lukien) tislautuu 300 °C:n lämpötilassa ASTM D 86 -menetelmän avulla määritettynä;
- n) ainoastaan nimikkeeseen ex 2710 kuuluvien raskasöljyjen, muiden kuin kaasuoilyjen ja polttoöljyjen, osalta käsittely suurtaajuudella toimivan sähköisen huiskupurkauksen avulla.
3. Nimikkeissä ex 2707, 2713–2715, ex 2901, ex 2902 ja ex 3403 yksinkertaiset toiminnot kuten puhdistus, dekantointi, suolan poisto, veden erotus, suodatus, värjäys, merkintä, rikkipitoisuuden lisääminen sekoittamalla tuotteita, joilla on erilaiset rikkipitoisuudet, näiden toimintojen tai niitä vastaavien toimintojen yhdistelmät eivät anna alkuperäasemaa.
-

Pöytäkirjan 1 liite II

LUETTELO EI-ALKUPERÄAINEKSIIN SOVELLETTAVISTA VALMISTUS- TAI KÄSITTELYTOIMISTA, JOTKA ON TEHTÄVÄ, JOTTA VALMISTETTU TUOTE VOI SAADA ALKUPERÄASEMAN

Luettelossa mainituista tuotteista kaikki eivät kuulu sopimuksen soveltamisalaan. Tästä syystä sopimuksen muut osat on otettava huomioon.

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai	
(1)	(2)	(3)	(4)
1 ryhmä	Elävät eläimet	Kaikkien käytettyjen 1 ryhmän eläinten on oltava kokonaan tuotettuja	
2 ryhmä	Liha ja muut syötävät eläimenosat	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen 1 ja 2 ryhmän aineiden on oltava kokonaan tuotettuja	
3 ryhmä	Kalat sekä äyriäiset, nilviäiset ja muut vedessä elävät selkärangattomat	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen 3 ryhmän aineiden on oltava kokonaan tuotettuja	
ex 4 ryhmä	Maito ja meijerituotteet; linnunmunat; luonnonhunaja; muualle kuulumattomat eläinperäiset syötävät tuotteet; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen 4 ryhmän aineiden on oltava kokonaan tuotettuja	
0403	Kirnupiimä, juoksetettu maito ja kerma, jogurtti, kefiiri ja muu käynyt tai hapatettu maito ja kerma, myös tiivistetty tai maustettu tai lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta, hedelmää, pähkinää tai kaakaota sisältävä	Valmistus, jossa: – kaikkien käytettyjen 4 ryhmän aineiden on oltava kokonaan tuotettuja, – käytettyjen nimikkeen 2009 hedelmämehujen (lukuun ottamatta ananas-, limetti- tai greippimehuja) on jo oltava alkuperä tuotteita, ja – käytettyjen 17 ryhmän aineiden arvo ei ylitä 30 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
ex 5 ryhmä	Muualle kuulumattomat eläinperäiset tuotteet; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen 5 ryhmän aineiden on oltava kokonaan tuotettuja	
ex 0502	Sian ja villisian harjakset ja muut karvat, valmistetut	Sian ja villisian harjasten ja muiden karvojen puhdistus, desinfiointi, lajittelu ja järjestäminen	

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai	
(1)	(2)	(3)	tai (4)
6 ryhmä	Elävät puut ja muut elävät kasvit; sipulit, juuret ja niiden kaltaiset tuotteet; leikkokukat ja leikkovihreä	Valmistus, jossa: – kaikkien käytettyjen 6 ryhmän ainesten on oltava kokonaan tuotettuja, ja – kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
7 ryhmä	Kasvikset sekä tietyt syötävät kasvit, juuret ja mukulat	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen 7 ryhmän ainesten on oltava kokonaan tuotettuja	
8 ryhmä	Syötävät hedelmät ja pähkinät; sitrushedelmien ja melonin kuoret	Valmistus, jossa: – kaikkien käytettyjen hedelmien ja pähkinöiden on oltava kokonaan tuotettuja, ja – käytettyjen 17 ryhmän ainesten arvo ei ylitä 30 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
ex 9 ryhmä	Kahvi, tee, mate ja mausteet; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen 9 ryhmän ainesten on oltava kokonaan tuotettuja	
0901	Kahvi, myös paahdettu tai kofeiiniton; kahvinkuoret ja -kalvot; kahvinkorvikkeet, joissa on kahvia, sen määrästä riippumatta	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista	
0902	Tee, myös maustettu	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista	
ex 0910	Maustesekoitukset	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista	
10 ryhmä	Vilja	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen 10 ryhmän ainesten on oltava kokonaan tuotettuja	
ex 11 ryhmä	Myllyteollisuustuotteet; maltaat; tärkkelys; inuliini; vehnägluteeni; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen viljojen, syötävien kasvien, nimikkeen 0714 juurien ja mukuloiden taikka hedelmien on oltava kokonaan tuotettuja	
ex 1106	Nimikkeen 0713 kuivatusta, silvitystä palkoviljasta valmistetut hienot ja karkeat jauhot sekä jauhe	Nimikkeen 0708 palkokasvien kuivaus ja jauhaminen	

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai	
(1)	(2)	(3)	tai (4)
12 ryhmä	Öljysiemenet ja -hedelmät; erinäiset siemenet ja hedelmät; teollisuus- ja lääkekasvit; oljet ja kasvirehu	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen 12 ryhmän aineiden on oltava kokonaan tuotettuja	
1301	Kumilakat; luonnonkumit ja -hartsit, -kumihartsit ja oleohartsit (esimerkiksi palsamit)	Valmistus, jossa käytettyjen nimikkeen 1301 aineiden arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
1302	Kasvimehut ja -uutteet; pektiiniaineet, pektinaatit ja pektaatit; agar-agar ja muut kasviaineista saadut kasvilimat ja paksunnosaineet, myös modifioidut: – kasviaineista saadut kasvilimat ja paksunnosaineet, modifioidut – muut	Valmistus modifioimattomista kasvili-moista ja paksunnosaineista Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
14 ryhmä	Kasvipäriset punonta- ja palmikointi-aineet; muualle kuulumattomat kasvi-tuotteet	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen 14 ryhmän aineiden on oltava kokonaan tuotettuja	
ex 15 ryhmä	Eläin- ja kasvirasvat ja -öljyt sekä niiden pilkkoutumistuotteet; valmistetut ravintorasvat; eläin- ja kasvivahat; lukuun ottamatta seuraavia: 1501 Sianrasva, myös sianihra (laardi) ja siipikarjanrasva, muut kuin nimikkeeseen 0209 tai 1503 kuuluvat: – luu- ja jäterasvat – muut 1502 Nautaeläinten, lampaan tai vuohen rasva, muut kuin nimikkeeseen 1503 kuuluvat:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista paitsi nimikkeeseen 0203, 0206 tai 0207 aineksista taikka nimikkeen 0506 luista Valmistus nimikkeeseen 0203 tai 0206 sianlihasta tai sian muista syötävistä osista taikka nimikkeeseen 0207 siipikarjan lihasta tai siipikarjan muista syötävistä osista	

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai	
(1)	(2)	(3)	tai (4)
1504	<ul style="list-style-type: none"> – luu- ja jäterasvat – muut <p>Kala- ja merinisäkäsrasvat ja -öljyt sekä niiden jakeet, myös puhdistetut, mutta kemiallisesti muuntamattomat:</p> <ul style="list-style-type: none"> – jähmeät jakeet – muut 	<p>Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista paitsi nimikkeen 0201, 0202, 0204 tai 0206 aineksista taikka nimikkeen 0506 luista</p> <p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen 2 ryhmän ainesten on oltava kokonaan tuotettuja</p>	
ex 1505	Puhdistettu lanoliini	Valmistus nimikkeen 1505 raa'asta villarasvasta	
1506	<p>Muut eläinrasvat ja -öljyt sekä niiden jakeet, myös puhdistetut, mutta kemiallisesti muuntamattomat:</p> <ul style="list-style-type: none"> – jähmeät jakeet – muut 	<p>Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, myös muista nimikkeen 1506 aineksista</p> <p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen 2 ryhmän ainesten on oltava kokonaan tuotettuja</p>	
1507–1515	<p>Kasviöljyt ja niiden jakeet:</p> <ul style="list-style-type: none"> – soija-, maapähkinä-, palmu-, kookos- (kopra-), palmunydin-, babassu-, kiinanpuu- (tung-) ja oiticicaöljy, myrttivaha, japaninvaha, jojobaöljyn jakeet ja muuhun tekniseen tai teolliseen käyttöön kuin elintarvikkeiden valmistukseen tarkoitetut öljyt – jähmeät jakeet, ei kuitenkaan jojobaöljyn jähmeät jakeet – muut 	<p>Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote</p> <p>Valmistus muista nimikkeiden 1507–1515 aineksista</p> <p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen kasviainesten on oltava kokonaan tuotettuja</p>	

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai	
(1)	(2)	(3)	tai (4)
1516	Eläin- ja kasvirasvat ja -öljyt sekä niiden jakeet, osittain tai kokonaan hydratut, vaihtoesteröidyt, uudelleen esteröidyt tai elaidinoidut, myös puhdistetut, mutta ei enempää valmistetut	Valmistus, jossa: <ul style="list-style-type: none"> – kaikkien käytettyjen 2 ryhmän ainesten on oltava kokonaan tuotettuja, ja – kaikkien käytettyjen kasviainesten on oltava kokonaan tuotettuja. Nimikkeiden 1507, 1508, 1511 ja 1513 aineksia voidaan kuitenkin käyttää	
1517	Margariini; syötävät seokset ja valmiitteet, jotka on valmistettu eläin- tai kasvirasvoista tai -öljyistä tai tämän ryhmän eri rasvojen ja öljyjen jakeista, muut kuin nimikkeen 1516 syötävät rasvat ja öljyt sekä niiden jakeet	Valmistus, jossa: <ul style="list-style-type: none"> – kaikkien käytettyjen 2 ja 4 ryhmän ainesten on oltava kokonaan tuotettuja, ja – kaikkien käytettyjen kasviainesten on oltava kokonaan tuotettuja. Nimikkeiden 1507, 1508, 1511 ja 1513 aineksia voidaan kuitenkin käyttää	
16 ryhmä	Lihasta, kalasta, äyriäisistä, nilviäisistä tai muista vedessä elävistä selkärangattomista valmistetut tuotteet	Valmistus 1 ryhmän eläimistä. Kaikkien käytettyjen 3 ryhmän ainesten on oltava kokonaan tuotettuja	
ex 17 ryhmä	Sokeri ja sokerivalmisteet; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
ex 1701	Ruoko- ja juurikassokeri sekä kemiallisesti puhdas sakkaroosi, jähmeät, lisättyä maku- tai väriainetta sisältävät	Valmistus, jossa käytettyjen 17 ryhmän ainesten arvo ei ylitä 30 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
1702	Muut sokerit, myös kemiallisesti puhdas laktoosi, maltoosi, glukoosi ja fruktoosi (levuloosi), jähmeät; lisättyä maku- tai väriainetta sisältämättömät sokerisiirapit; keinotekoinen hunaja, myös luonnonhunajan kanssa sekoitettuna; sokeriväri: <ul style="list-style-type: none"> – kemiallisesti puhdas maltoosi ja fruktoosi – muut sokerit, jähmeät, lisättyä maku- tai väriainetta sisältävät – muut 	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, myös muista nimikkeen 1702 aineksista Valmistus, jossa käytettyjen 17 ryhmän ainesten arvo ei ylitä 30 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten on oltava alkuperätuotteita	

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai	
(1)	(2)	(3)	tai (4)
ex 1703	Sokerin erottamisessa ja puhdistamisessa syntyvä melassi, lisättyä maku- tai väriainetta sisältävä	Valmistus, jossa käytettyjen 17 ryhmän aineiden arvo ei ylitä 30 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
1704	Kaakaota sisältämättömät sokerivalmisteet (myös valkoinen suklaa)	Valmistus, jossa: – kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja – käytettyjen 17 ryhmän aineiden arvo ei ylitä 30 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
18 ryhmä	Kaakao ja kaakaovalmisteet	Valmistus, jossa: – kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja – käytettyjen 17 ryhmän aineiden arvo ei ylitä 30 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
1901	Mallasuute; muualle kuulumattomat hienoista tai karkeista jauhoista, tärkkelyksestä tai mallasuutteesta tehdyt elintarvikevalmisteet, joissa ei ole lainkaan kaakaota tai joissa sitä on vähemmän kuin 40 painoprosenttia täysin rasvattomasta aineesta laskettuna; muualle kuulumattomat nimikkeiden 0401–0404 tuotteista tehdyt elintarvikevalmisteet, joissa ei ole lainkaan kaakaota tai joissa sitä on vähemmän kuin 5 painoprosenttia täysin rasvattomasta aineesta laskettuna: – mallasuute – muut	Valmistus 10 ryhmän viljasta Valmistus, jossa: – kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja – käytettyjen 17 ryhmän aineiden arvo ei ylitä 30 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
1902	Makaronivalmisteet, kuten spaghetti, makaroni, nuudelit, lasagne, gnocchi, ravioli ja cannelloni, myös kypsennetyt tai (lihalla tai muulla aineella) täytetyt tai muulla tavalla valmistetut; couscous, myös valmistettu:		

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai	
(1)	(2)	(3)	tai (4)
1903	<ul style="list-style-type: none"> – joissa on enintään 20 painoprosenttia lihaa, muita eläimenosia, kalaa, äyriäisiä tai nilviäisiä – joissa on enemmän kuin 20 painoprosenttia lihaa, muita eläimenosia, kalaa, äyriäisiä tai nilviäisiä <p>Tapioka ja tärkkelyksestä valmistetut tapiokankorvikkeet, hiutaleina, jyvänä, helmisuurimoina, seulomisjäminä tai niiden kaltaisessa muodossa</p>	<p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen viljojen ja niiden johdannaistuotteiden (paitsi durumvehnän ja sen johdannaistuotteiden) on oltava kokonaan tuotettuja</p> <p>Valmistus, jossa:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kaikkien käytettyjen viljojen ja niiden johdannaistuotteiden (paitsi durumvehnän ja sen johdannaistuotteiden) on oltava kokonaan tuotettuja, ja – kaikkien käytettyjen 2 ja 3 ryhmän ainesten on oltava kokonaan tuotettuja <p>Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista paitsi nimikkeen 1108 perunatärkkelyksestä</p>	
1904	<p>Viljasta tai viljatuotteista paisuttamalla tai paahtamalla tehdyt elintarvikevalmisteet (esim. maissihiutaleet); vilja (ei kuitenkaan maissi) jyvänä tai jyväsänä tai hiutaleina tai muulla tavalla valmistettuina jyvänä tai jyväsänä (lukuun ottamatta jauhoja), esikypsennetty tai muulla tavalla valmistettu, muualle kuulumattomat</p>	<p>Valmistus:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nimikkeeseen 1806 kuulumattomista aineksista, – jossa kaikkien käytettyjen viljojen ja hienojen jauhojen (paitsi durumvehnän ja sen johdannaistuotteiden sekä <i>Zea indurata</i> -lajin maissin) on oltava kokonaan tuotettuja, ja ⁽¹⁾ – jossa käytettyjen 17 ryhmän ainesten arvo ei ylitä 30 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta 	
1905	<p>Ruokaleipä, kakut ja leivokset, keksit ja pikkuleivät (biscuits) sekä muut leipomatuotteet, myös jos niissä on kaakaoita; ehtoollisleipä, tyhjat oblaattikapselit, jollaiset soveltuvat farmaseuttiseen käyttöön, sinettiöylätit, riisipaperi ja niiden kaltaiset tuotteet</p>	<p>Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista paitsi 11 ryhmän aineksista</p>	
ex 20 ryhmä	<p>Kasviksista, hedelmistä, pähkinöistä tai muista kasvinosista valmistetut tuotteet; lukuun ottamatta seuraavia:</p>	<p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen hedelmien, pähkinöiden ja kasvien on oltava kokonaan tuotettuja</p>	
ex 2001	<p>Etikan tai etikkahapon avulla valmistetut tai säilötyt jamssit, bataatit ja niiden kaltaiset syötävät kasvinosat, joissa on vähintään 5 painoprosenttia tärkkelystä</p>	<p>Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote</p>	
ex 2004 ja ex 2005	<p>Muulla tavalla kuin etikan tai etikkahapon avulla valmistetut tai säilötyt hienoina tai karkeina jauhoina taikka hiutaleina olevat perunat</p>	<p>Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote</p>	
2006	<p>Sokerilla säilötyt (valellut, lasitetut tai kandeeratut) kasvikset, hedelmät, pähkinät, hedelmäkuoret ja muut kasvinosat</p>	<p>Valmistus, jossa käytettyjen 17 ryhmän ainesten arvo ei ylitä 30 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p>	

⁽¹⁾ *Zea indurata* -lajin maissiin sovelletaan poikkeusta 31 päivään joulukuuta 2002.

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai	
(1)	(2)	(3)	tai (4)
2007	Keittämällä valmistetut hillot, hedelmähyttelöt, marmelaatit, hedelmä- ja pähkinäososeet sekä hedelmä- ja pähkinäpastat, myös lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältävät	Valmistus, jossa: – kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja – käytettyjen 17 ryhmän aineiden arvo ei ylitä 30 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
ex 2008	– Pähkinät, lisättyä sokeria tai alkoholia sisältämättömät – Maapähkinävoit; viljaan perustuvat sekoitukset; palmunsydämet; maissi – Muut paitsi muulla tavalla kypsennetyt kuin vedessä tai höyryssä keitetyt, lisättyä sokeria sisältämättömät, jäädytetyt hedelmät ja pähkinät	Valmistus, jossa käytettyjen nimikkeiden 0801, 0802 ja 1202–1207 alkuperä tuotteita olevien pähkinöiden ja öljysiementen arvo ylittää 60 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote Valmistus, jossa: – kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja – käytettyjen 17 ryhmän aineiden arvo ei ylitä 30 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
2009	Käymättömät ja lisättyä alkoholia sisältämättömät hedelmämehut, myös rypälemehu, ja kasvismehut, myös lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältävät	Valmistus, jossa: – kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja – käytettyjen 17 ryhmän aineiden arvo ei ylitä 30 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
ex 21 ryhmä	Erinäiset elintarvikevalmisteet; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
2101	Kahvi-, tee-, ja mateuutteet, -esanssit ja -tiivisteet sekä näihin tuotteisiin tai kahviin, teehen tai mateen perustuvat valmisteet; paahdettu juurisikuri ja muut paahdetut kahvinkorvikkeet sekä niiden uutteen, esanssit ja tiivisteen	Valmistus, jossa: – kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja – käytetyn juurisikurin on oltava kokonaan tuotettua	
2103	Kastikkeet ja valmisteet niitä varten; maustamisvalmisteita olevat sekoitukset; sinappijauho ja valmistettu sinappi:		

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai	
(1)	(2)	(3)	tai (4)
ex 2104	<ul style="list-style-type: none"> – kastikkeet ja valmisteet niitä varten; maustamisvalmisteita olevat sekoitukset – sinappijauho ja valmistettu sinappi Keitot ja liemet sekä valmisteet niitä varten	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Sinappijauhoa tai valmistettua sinappia voidaan kuitenkin käyttää Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista	
2106	Muualle kuulumattomat elintarvikevalmisteet	Valmistus, jossa: <ul style="list-style-type: none"> – kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja – käytettyjen 17 ryhmän aineiden arvo ei ylitä 30 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta 	
ex 22 ryhmä	Juomat, etyylialkoholi (etanoli) ja etikka; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa: <ul style="list-style-type: none"> – kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja – kaikkien käytettyjen viinirypäleiden tai viinirypäleistä saatujen aineiden on oltava kokonaan tuotettuja 	
2202	Vesi, myös kivennäisvesi ja hiilihapotettu vesi, lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältävä tai maustettu, ja muut alkoholittomat juomat, ei kuitenkaan nimikkeen 2009 hedelmä- tai kasvismehut	Valmistus, jossa: <ul style="list-style-type: none"> – kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, – käytettyjen 17 ryhmän aineiden arvo ei ylitä 30 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja – kaikkien käytettyjen hedelmämehejen (lukuun ottamatta ananas-, limetti- ja greippimehua) on jo oltava alkuperä tuotteita 	
2207	Denaturoimaton etyylialkoholi (etanoli), alkoholipitoisuus vähintään 80 tilavuusprosenttia; denaturoitu etyylialkoholi (etanoli) ja muut denaturoidut väkevät alkoholijuomat, väkevyydestä riippumatta	Valmistus: <ul style="list-style-type: none"> – nimikkeeseen 2207 tai 2208 kuulumattomista aineksista, ja – jossa kaikkien käytettyjen viinirypäleiden tai viinirypäleistä saatujen aineiden on oltava kokonaan tuotettuja tai jos kaikki muut käytetyt ainekset ovat jo alkuperä tuotteita, käytetyn arrakin osuus voi olla enintään 5 tilavuusprosenttia 	

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai	
(1)	(2)	(3)	tai (4)
2208	Denaturoimaton etyylialkoholi (etanol), alkoholipitoisuus pienempi kuin 80 tilavuusprosenttia; väkevät alkoholijuomat, liköörit ja muut alkoholipitoiset juomat	Valmistus: – nimikkeeseen 2207 tai 2208 kuulumattomista aineksista, ja – jossa kaikkien käytettyjen viinirypäleiden tai viinirypäleistä saatujen aineiden on oltava kokonaan tuotettuja tai jos kaikki muut käytetyt ainekset ovat jo alkuperä tuotteita, käytetyn arrakin osuus voi olla enintään 5 tilavuusprosenttia	
ex 23 ryhmä	Elintarviketeollisuuden jätetuotteet ja jätteet; valmistettu rehu; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
ex 2301	Valaasta valmistettu jauho; kalasta, äyriäisistä, nilviäisistä tai muista vedessä elävistä selkärangattomista valmistetut ihmisravinnoksi kelpaamattomat jauhot, jauheet ja pelletit	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen 2 ja 3 ryhmän aineiden on oltava kokonaan tuotettuja	
ex 2303	Maissitärkkelyksen valmistuksessa syntyneet jätetuotteet (ei kuitenkaan tiivistetty maissinvaleluvesi), kuiva-aineen valkuaisainepitoisuus suurempi kuin 40 painoprosenttia	Valmistus, jossa kaiken käytetyn maisin on oltava kokonaan tuotettua	
ex 2306	Öljyakut ja muut oliiviöljyn erottamisessa syntyneet kiinteät jätetuotteet, joissa on enemmän kuin 3 painoprosenttia oliiviöljyä	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen oliivien on oltava kokonaan tuotettuja	
2309	Valmisteet, jollaisia käytetään eläinten ruokinnassa	Valmistus, jossa: – kaikkien käytettyjen viljojen, sokeerin, melassin, lihan tai maidon on jo oltava alkuperä tuotteita, ja – kaikkien käytettyjen 3 ryhmän aineiden on oltava kokonaan tuotettuja	
ex 24 ryhmä	Tupakka ja valmistetut tupakankorvikkeet; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen 24 ryhmän aineiden on oltava kokonaan tuotettuja	
2402	Tupakasta tai tupakankorvikkeesta valmistetut sikarit, pikkusikarit ja savukkeet	Valmistus, jossa vähintään 70 painoprosenttia käytetyistä nimikkeeseen 2401 valmistamattomasta tupakasta tai tupakanjätteistä on jo oltava alkuperä tuotteita	

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai	
(1)	(2)	(3)	tai (4)
ex 2403	Piippu- ja savuketupakka	Valmistus, jossa vähintään 70 painoprosenttia käytetyistä nimikkeeseen 2401 valmistamattomasta tupakasta tai tupakanjätteistä on jo oltava alkuperätuotteita	
ex 25 ryhmä	Suola; rikki; maa- ja kivilajit; kipsi, kalkki ja sementti; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
ex 2504	Kiteinen luonnongrafiitti, jonka hiilipitoisuutta on rikastamalla kohotettu ja joka on puhdistettu ja jauhettu	Kiteisen raakagrafiitin hiilipitoisuuden kohottaminen rikastamalla, sen puhdistaminen ja jauhaminen	
ex 2515	Marmori, ainoastaan sahaamalla tai muulla tavalla leikattu suorakaiteen tai neliön muotoisiksi kappaleiksi tai laatoiksi, paksuus enintään 25 cm	Yli 25 cm paksun marmorin (myös jo sahatun) leikkaaminen sahaamalla tai muulla tavalla	
ex 2516	Graniitti, porfyryri, basaltti, hiekkakivi ja muu muistomerkki- ja rakennuskivi, ainoastaan sahaamalla tai muulla tavalla leikattu suorakaiteen tai neliön muotoisiksi kappaleiksi tai laatoiksi, paksuus enintään 25 cm	Yli 25 cm paksun kiven (myös jo sahatun) leikkaaminen sahaamalla tai muulla tavalla	
ex 2518	Kalsinoitu dolomiitti	Kalsinoimattoman dolomiitin kalsinointi	
ex 2519	Murskattu luonnon magnesiumkarbonaatti (magnesiitti) ilmanpitävissä astioissa ja magnesiumoksidi, myös puhdas, ei kuitenkaan sulatettu magnesiumoksidi (magnesia) tai perkipoltettu (sintrattu) magnesiumoksidi	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Luonnon magnesiumkarbonaattia (magnesiittia) voidaan kuitenkin käyttää	
ex 2520	Erityisesti hammaslääkintäkäyttöön valmistettu kipsi	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
ex 2524	Asbestikuidut	Valmistus asbestimineraalista (asbestirikasteesta)	
ex 2525	Kiillejauhe	Kiilteen tai kiillejätteen jauhaminen	
ex 2530	Maavärit, kalsinoidut tai jauhetut	Maavärien kalsinointi tai jauhaminen	
26 ryhmä	Malmit, kuona ja tuhka	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	

HS-nimike (1)	Tuotteen kuvaus (2)	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai	
		(3)	tai (4)
ex 27 ryhmä	Kivennäispolttoaineet, kivennäisöljyt ja niiden tislautustuotteet; bitumiset aineet; kivennäisvahat; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
ex 2707	Korkean lämpötilan kivihiilitervasta tislamalla saatujen kivennäisöljyjen kaltaiset öljyt, joissa aromaattisten aineosien paino ylittää muiden kuin aromaattisten aineosien painon ja joista 250 °C:n lämpötilaan lämmitettäessä tislautuu yli 65 tilavuusprosenttia (myös bensiini- ja bentsoliseokset), voiman tai lämmön tuotantoon tarkoitettut	Puhdistus ja/tai yksi tai useampi tietty käsittely ⁽¹⁾ tai Muut toimenpiteet, joissa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Saman nimikkeen aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
ex 2709	Raa'at bitumisista kivennäisistä saadut öljyt	Bitumisten aineiden kuivatuslaus	
2710	Maaöljyt ja bitumisista kivennäisistä saadut öljyt, muut kuin raa'at; muualle kuulumattomat valmisteet, joissa on perusaineosana maaöljyjä tai bitumisista kivennäisistä saatuja öljyjä vähintään 70 painoprosenttia	Puhdistus ja/tai yksi tai useampi tietty käsittely ⁽²⁾ tai Muut toimenpiteet, joissa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Saman nimikkeen aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
2711	Maaöljykaasut ja muut kaasumaiset hiilivedyt	Puhdistus ja/tai yksi tai useampi tietty käsittely ⁽²⁾ tai Muut toimenpiteet, joissa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Saman nimikkeen aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
2712	Vaseliini; parafiini, mikrokiteinen maaöljyvaha, puristettu parafiini (slack wax), otsokeriitti, ruskohiilivaha, turvavaha ja muut kivennäisvahat sekä niiden kaltaiset synteettisesti tai muulla menetelmällä valmistetut tuotteet, myös värjätyt	Puhdistus ja/tai yksi tai useampi tietty käsittely ⁽²⁾ tai Muut toimenpiteet, joissa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Saman nimikkeen aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	

(1) Katso tiettyjä käsittelyjä koskevat erityisedellytykset 7 alkuhuomautuksen 1 ja 3 kohdassa.

(2) Katso tiettyjä käsittelyjä koskevat erityisedellytykset 7 alkuhuomautuksen 2 kohdassa.

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai	
(1)	(2)	(3)	tai (4)
2713	Maaöljykoksi, maaöljybitumi ja muut maaöljyjen tai bitumisista kivennäisistä saatujen öljyjen jätetuotteet	Puhdistus ja/tai yksi tai useampi tietty käsittely ⁽¹⁾ tai Muut toimenpiteet, joissa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Saman nimikkeen aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
2714	Luonnonbitumi ja -asfaltti; bitumi- tai öljyliuske ja bitumipitoinen hiekka; asfalttiitit ja asfalttikivi	Puhdistus ja /tai yksi tai useampi tietty käsittely ⁽¹⁾ tai Muut toimenpiteet, joissa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Saman nimikkeen aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
2715	Luonnonasfalttiin, luonnonbitumiin, maaöljybitumiin, kivennäistervaahan tai kivennäistervapikeen perustuvat bitumiset seokset (esim. bitumimastiksi ja "cut-backs")	Puhdistus ja/tai yksi tai useampi tietty käsittely ⁽¹⁾ tai Muut toimenpiteet, joissa käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Saman nimikkeen aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
ex 28 ryhmä	Kemialliset alkuaineet ja epäorgaaniset yhdisteet; jalometallien, harvinaisten maametallien, radioaktiivisten alkuaineiden ja isotooppien orgaaniset ja epäorgaaniset yhdisteet; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Saman nimikkeen aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
ex 2805	Seosmetalli	Termisellä tai elektrolyttisellä käsittelyllä toteutettava valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
ex 2811	Rikkitrioksidi	Valmistus rikkidioksidista Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	

⁽¹⁾ Katso tiettyjä käsittelyjä koskevat erityisedellytykset 7 alkuhuomautuksen 1 ja 3 kohdassa.

HS-nimike (1)	Tuotteen kuvaus (2)	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai	
		(3)	tai (4)
ex 2833	Alumiinisulfaatti	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
ex 2840	Natriumperboraatti	Valmistus dinatriumtetraboraattipenta-hydraatista Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
ex 29 ryhmä	Orgaaniset kemialliset yhdisteet; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Saman nimikkeen aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
ex 2901	Asykliset hiilivedyt, voiman tai lämmön tuotantoon tarkoitettut	Puhdistus ja/tai yksi tai useampi tietty käsittely ⁽¹⁾ tai Muut toimenpiteet, joissa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Saman nimikkeen aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
ex 2902	Syklaanit ja sykleenit (muut kuin atsuleenit), bentseeni, tolueneeni ja ksyleeni, voiman tai lämmön tuotantoon tarkoitettut	Puhdistus ja/tai yksi tai useampi tietty käsittely ⁽¹⁾ tai Muut toimenpiteet, joissa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Saman nimikkeen aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
ex 2905	Tämän nimikkeen alkoholien ja etanolin metallialkoholaatit	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, myös muista nimikkeen 2905 aineksista. Tämän nimikkeen metallialkoholaatteja voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
2915	Tyydyttyneet asykliset monokarbonsyylit ja niiden anhydridit, halogeenidit, peroksidit ja peroksihapot; niiden halogeeni-, sulfo-, nitro- ja nitrosojohdannaiset	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista. Käytettyjen nimikkeen 2915 ja 2916 aineiden arvo ei kuitenkaan saa ylittää 20 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	

⁽¹⁾ Katso tiettyjä käsittelyjä koskevat erityisedellytykset 7 alkuhuomautuksen 1 ja 3 kohdassa.

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai	
(1)	(2)	(3)	(4)
ex 2932	<ul style="list-style-type: none"> – Sisäiset eetterit ja niiden halogeeni-, sulfo-, nitro- ja nitrosojohdannaiset – Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista 	<p>Sykliset asetaalit ja sisäiset puoliase- taalit sekä niiden halogeeni-, sulfo-, nitro- ja nitrosojohdannaiset</p> <p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p>	<p>Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista. Käytettyjen nimikkeen 2909 ainesten arvo ei kuitenkaan saa ylittää 20 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p> <p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p>
2933	Heterosykliset yhdisteet, jotka sisältävät ainoastaan typpiheteroatomia tai -ato- meja	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista. Käytettyjen nimikkeen 2932 ja 2933 aineiden arvo ei kuiten- kaan saa ylittää 20 %:a tuotteen vapaas- ti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
2934	Nukleiinihapot ja niiden suolat; muut heterosykliset yhdisteet	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista. Käytettyjen nimikkeen 2932, 2933 ja 2934 aineiden arvo ei saa kuitenkaan ylittää 20 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
ex 30 ryhmä	Farmaseuttiset tuotteet; lukuun otta- matta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainek- set luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Saman nimikkeen aineksia voi- daan kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
3002	<p>Ihmisveri; terapeutista, ennalta ehkäi- sevää tai taudinmäärityskäyttöä varten valmistettu eläimenveri; antiseerumit ja muut verifraktiot sekä modifioituneet im- munologiset tuotteet, myös biotekni- sellä menetelmällä saadut; rokotteet, toksiinit, mikro-organismiviljelmit (ei kuitenkaan hiivat) ja niiden kaltaiset tuotteet:</p> <ul style="list-style-type: none"> – tuotteet, joissa on terapeutista tai ennalta ehkäisevää käyttöä varten keskenään sekoitettuna kaksi tai useampia aineosia, tai sekoittamatto- mat tuotteet tällaista käyttöä varten, annostettuina tai vähittäismyynti- muodoissa tai -pakkauksissa – muut: – – ihmisveri 	<p>Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, myös muista nimikkeen 3002 aineksista. Tässä tavaran kuvauk- sessa tarkoitettuja aineksia voidaan myös käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p> <p>Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, myös muista nimikkeen 3002 aineksista. Tässä tavaran kuvauk- sessa tarkoitettuja aineksia voidaan myös käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p>	

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai	
(1)	(2)	(3)	tai (4)
3003 ja 3004	<ul style="list-style-type: none"> – – terapeuttista tai ennalta ehkäisevää käyttöä varten valmistettu eläimenveri – – verifraktiot, ei kuitenkaan antiseerumit, hemoglobiini ja seerumiglobuliini – – hemoglobiini, veriglobuliini ja seerumiglobuliini – – muut <p>Lääkkeet (ei kuitenkaan nimikkeen 3002, 3005 tai 3006 tuotteet):</p> <ul style="list-style-type: none"> – nimikkeen 2941 amikasiinista valmistetut – muut 	<p>Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, myös muista nimikkeen 3002 aineksista. Tässä tavaran kuvauksessa tarkoitettuja aineksia voidaan myös käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla-hinnasta</p> <p>Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, myös muista nimikkeen 3002 aineksista. Tässä tavaran kuvauksessa tarkoitettuja aineksia voidaan myös käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla-hinnasta</p> <p>Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, myös muista nimikkeen 3002 aineksista. Tässä tavaran kuvauksessa tarkoitettuja aineksia voidaan myös käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla-hinnasta</p> <p>Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, myös muista nimikkeen 3002 aineksista. Tässä tavaran kuvauksessa tarkoitettuja aineksia voidaan myös käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla-hinnasta</p> <p>Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Nimikkeen 3003 tai 3004 aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden yhteisarvo ei ylitä 20 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p> <p>Valmistus, jossa:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Nimikkeen 3003 tai 3004 aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden yhteisarvo ei ylitä 20 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja – kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta 	
ex 31 ryhmä	Lannoitteet, lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Saman nimikkeen aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai	
(1)	(2)	(3)	(4)
ex 3105	Kivennäis- tai kemialliset lannoitteet, joissa on kahta tai kolmea seuraavista lannoittavista aineista: typpeä, fosforia tai kaliumia; muut lannoitteet; tähän ryhmään kuuluvat lannoitteet tablettina tai niiden kaltaisessa muodossa taikka bruttopainoltaan enintään 10 kg:n pakkauksissa, lukuun ottamatta seuraavia: – natriumnitraatti – kalsiumsyanamidi – kaliumsulfaatti – kaliummagnesiumsulfaatti	Valmistus, jossa: – kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Saman nimikkeen aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla-hinnasta, ja – kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
ex 32 ryhmä	Parkitus- ja väriuutteet; tanniinit ja niiden johdannaiset; värit, pigmentit ja muut väriaineet; maalit ja lakat; kitti sekä muut täyte- ja tiivistystahnat; painovärit, muste ja tussi; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Saman nimikkeen aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
ex 3201	Tanniinit sekä niiden suolat, eetterit, esterit ja muut johdannaiset	Valmistus kasvipiperäisistä parkitusuutteista	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
3205	Substraattipigmentit; tämän ryhmän 3 huomautuksessa tarkoitettujen substraattipigmentteihin perustuvat valmistukset ⁽¹⁾	Valmistus minkä tahansa nimikkeen paitsi nimikkeiden 3203, 3204 ja 3205 aineksista. Nimikkeen 3205 aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
ex 33 ryhmä	Haihtuvat öljyt ja resinoidit; hajuste-, kosmeettiset ja toalettiainemisteet; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Saman nimikkeen aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
3301	Haihtuvat öljyt (terpeenittömät tai terpeenipitoiset), myös jähmeät (concretes) ja vahaa poistamalla saadut nesteet (absolutes); resinoidit; uutetut oleohartsit; haihtuvien öljyjen väkevöidyt rasva-, rasvaöljy- ja vahaliuokset tai niiden kaltaiset liuokset, kylmänä uuttamalla (enfleurage) tai maseroimalla saadut; terpeenipitoiset sivutuotteet, joita saadaan poistettaessa terpeenejä haihtuvista öljyistä; haihtuvien öljyjen vesitisleet ja -liuokset	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, myös tämän nimikkeen eri "tuoteryhmän" ⁽²⁾ aineksista. Saman tuoteryhmän aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla-hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta

(1) 32 ryhmän 3 huomautuksessa täsmennetään, että kyseessä ovat väriaineisiin perustuvat valmistukset, jollaisia käytetään minkä tahansa aineen värjäämiseen tai aineosina väriainetuotannossa, edellyttäen, että niitä ei luokitella muuhun 32 ryhmän nimikkeeseen.

(2) Tuoteryhmällä tarkoitetaan tämän nimikkeen nimiketekin puolipisteellä erotettua osaa.

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai	
(1)	(2)	(3)	tai (4)
ex 34 ryhmä	Saippua ja suopa, orgaaniset pinta-aktiiviset aineet, pesuvalmisteet, voiteluvalmisteet, tekovahat, valmistetut vahat, kiillotus-, hankaus- ja puhdistusvalmisteet, kynttilät ja niiden kaltaiset tuotteet, muovailumassat, ”hammasvahat” ja kipsiin perustuvat hammaslääkinnässä käytettävät valmisteet; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Saman nimikkeen aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
ex 3403	Voiteluvalmisteet, joissa on vähemmän kuin 70 painoprosenttia maaöljyä tai bitumisista kivennäisistä saatuja öljyjä	Puhdistus ja/tai yksi tai useampi tietty käsittely ⁽¹⁾ tai Muut toimenpiteet, joissa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Saman nimikkeen aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
3404	Tekovahat ja valmistetut vahat: – jotka perustuvat parafiiniin, maaöljyvahoihin, bitumisista kivennäisistä saatuihin vahoihin, puristettuun parafiiniin (slack wax) tai öljyttömään parafiiniin (scale wax) – muut	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Saman nimikkeen aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista lukuun ottamatta seuraavia: – nimikkeen 1516 vahamaiset hydratut öljyt, – Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta – nimikkeen 3823 vahamaiset kemiallisesti määrittelemättömät rasvahapot ja teolliset rasva-alkoholit, nimikkeen 3404 ainekset	Näitä aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
ex 35 ryhmä	Valkuaisaineet; modifioidut tärkkelykset; liimat ja liisterit; entsyymit; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Saman nimikkeen aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta

⁽¹⁾ Katso tiettyjä käsittelyjä koskevat erityisedellytykset 7 alkuhuomautuksen 1 ja 3 kohdassa.

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai	
(1)	(2)	(3)	tai (4)
3505	Dekstriini ja muu modifioitu tärkkelys (esim. esihyytelöity tai esteröity tärkkelys); tärkkelykseen, dekstriiniin tai muuhun modifioituun tärkkelykseen perustuvat liimat ja liisterit: <ul style="list-style-type: none"> – tärkkelyksen eetterit ja esterit – muut 	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, myös muista nimikkeen 3505 aineksista Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista paitsi nimikkeen 1108 aineksista	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
ex 3507	Muualle kuulumattomat entsyymivalmisteet	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
36 ryhmä	Räjähdyksineet; pyrotekniset tuotteet; tulitikut; pyroforiset seokset; helposti syttyvät aineet	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Saman nimikkeen aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
ex 37 ryhmä	Valokuvaus- ja elokuvausvalmisteet; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Saman nimikkeen aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
3701	Valokuvauslevyt ja -laakafilmit, säteilyherkät, valottamattomat, muuta ainetta kuin paperia, kartonkia, pahvia tai tekstiiliä; pikakuvafilemit, laa'at, säteilyherkät, valottamattomat, myös pakkafilmeinä: <ul style="list-style-type: none"> – pikakuvafilemit, värivalokuvausta varten tarkoitettut, pakkafilmeinä – muut 	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan muuhun nimikkeeseen kuin 3701 tai 3702. Nimikkeen 3702 aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 30 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan muuhun nimikkeeseen kuin 3701 tai 3702. Nimikkeiden 3701 ja 3702 aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden yhteisarvo ei ylitä 20 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai	
(1)	(2)	(3)	tai (4)
3702	Valokuvausfilmit rullissa, säteilyherkät, valottamattomat, muuta ainetta kuin paperia, kartonkia, pahvia tai tekstiiliä, pikakuvafilmit rullissa, säteilyherkät, valottamattomat	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan muuhun nimikkeeseen kuin 3701 tai 3702	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
3704	Valokuvauslevyt, -filmit, -paperi, -kartonki, -pahvi ja -tekstiilit, valotetut mutta kehittämättömät	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan muuhun nimikkeeseen kuin 3701–3704	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
ex 38 ryhmä	Erinäiset kemialliset tuotteet; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Saman nimikkeen aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
ex 3801	kolloidinen grafiitti suspensiona öljyssä ja puolikolloidinen grafiitti; hiilipitoiset elektrodimassat grafiitti massana, jossa on seoksena kivennäisöljyä ja enemmän kuin 30 painoprosenttia grafiittia	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen nimikkeen 3403 aineiden arvo ei ylitä 20 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
ex 3803	Puhdistettu mäntyöljy	Raa'an mäntyöljyn puhdistus	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
ex 3805	Puhdistettu sulfaattitärpättiöljy	Raa'an sulfaattitärpättiöljyn puhdistus tislamalla tai raffinoimalla	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
ex 3806	Hartsierit	Valmistus hartsihapoista	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
ex 3807	Puutervapiki	Puutervan tislus	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
3808	Hyönteisten torjunta-aineet, rotanmyrkyt, sienitautien ja rikkakasvien torjunta-aineet, itämistä estävät aineet, kasvien kasvua säättävät aineet, desinfioimisaineet ja niiden kaltaiset tuotteet, vähittäismyyntimuodoissa tai -pakauksissa tai valmisteina tai tavaroina (esim. rikitetyt nauhat, sydämet ja kynttilät sekä kärpäpaperi)	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	

HS-nimike (1)	Tuotteen kuvaus (2)	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai	
		(3)	tai (4)
3809	Viimeistelyvalmisteet, valmisteet, jotka nopeuttavat värjäytymistä tai väriainesten kiinnittymistä, sekä muut tuotteet ja valmisteet (esim. liistausaineet ja peit- tausaineet), jollaisia käytetään tekstiili-, paperi-, nahka- tai niiden kaltaisessa teollisuudessa, muualle kuulumattomat	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
3810	Metallipintojen peittäysvalmisteet; sulamista edistävät aineet ja muut apuvalmisteet metallien juottamista tai hitsausta varten; juotos- tai hitsausjauheet ja -tahnat, joissa on metallia ja muita aineita; valmisteet, jollaisia käytetään hitsauselektrodien ja -puikkojen täyteenä tai päällysteenä	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
3811	Nakutusta, hapettumista, hartsitumista tai syöpymistä estävät valmisteet, viskositeettia parantavat valmisteet ja muut kivennäisöljyjen (myös bensiinin) ja muiden nesteiden, joita käytetään samaan tarkoitukseen kuin kivennäisöljyjä, lisäainevalmisteet: – voiteluöljyjen lisäainevalmisteet, joissa on maaöljyjä tai bitumisista kivennäisistä saatuja öljyjä – muut	Valmistus, jossa käytettyjen nimikkeen 3811 aineiden arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
3812	Valmistetut vulkanoinnin kiihdyttimet; muualle kuulumattomat kumin tai muovin pehmitinseokset; hapettumisen estoaineet ja muut kumin tai muovin stabilaattoriseokset	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
3813	Valmisteet ja panokset tulensammuttimia varten, tulensammutuskranaatit ja -pommit	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
3814	Orgaaniset liuotin- ja ohennusaine-seokset, muualle kuulumattomat; valmistetut maalin- ja lakanpoistoaineet	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
3818	Kemialliset alkuaineet, jotka on seostettu (doped) elektroniikassa käyttöä varten, kiekkoina, levyinä tai niiden kaltaisissa muodoissa; kemialliset yhdisteet, jotka on seostettu (doped) elektroniikassa käyttöä varten	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	

HS-nimike (1)	Tuotteen kuvaus (2)	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai	
		(3)	tai (4)
3819	Hydrauliset jarrunesteet ja muut hydraulisessa voimansiirrosta käytettävät nestemäiset valmisteet, joissa ei ole lainkaan tai on vähemmän kuin 70 painoprosenttia maaöljyjä tai bitumisista kivennäisistä saatuja öljyjä	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
3820	Jäätymistä estävät valmisteet sekä valmistetut huurteen- ja jäänpoistonesteet	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
3822	Taudinmääritysreagenssit ja laboratorioreagenssit alustalla, sekä valmistetut taudinmääritysreagenssit ja valmistetut laboratorioreagenssit, alustalla tai ilman sitä, muut kuin nimikkeisiin 3002 ja 3006 kuuluvat	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
3823	Teolliset monokarboksyylirasvahapot; puhdistuksessa saadut happamat öljyt; teolliset rasva-alkoholit: – teolliset monokarboksyylirasvahapot; puhdistuksessa saadut happamat öljyt – teolliset rasva-alkoholit	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, myös muista nimikkeen 3823 aineksista	
3824	Valmistetut sitomisaineet valumuotteja ja -sydämiä varten; kemialliset tuotteet ja kemian- tai siihen liittyvän teollisuuden valmisteet (myös jos ne ovat luonnontuotteiden seoksia), muualle kuulumattomat; kemian- tai siihen liittyvän teollisuuden jätetuotteet, muualle kuulumattomat: – seuraavat tämän nimikkeen tuotteet: luonnon hartsituotteisiin perustuvat valmistetut sitomisaineet valumuotteja ja -sydämiä varten nafteenihapot, niiden veteen liukenevat suolat ja niiden esterit sorbitoli, muu kuin nimikkeeseen 2905 kuuluva maaöljysulfonaatit, ei kuitenkaan alkalimetallien, ammoniumin tai etanoliamiinien maaöljysulfonaatit; bitumisista kivennäisistä saatujen öljyjen tiofeenisulfonihapot ja niiden suolat Ioninvaihtimet kaasua imevät aineet tyhjöputkia varten alkalinen rautaoksidi, jota käytetään kaasun puhdistuksessa	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Saman nimikkeen aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai	
(1)	(2)	(3)	(4)
	<p>valokaasun puhdistuksessa tuotettu ammoniakkikaasuvesi ja käytetty kaasun puhdistusmassa</p> <p>sulfonafteenihapot sekä niiden veteen liukenemattomat suolat ja niiden esterit</p> <p>sikuna- eli finkkeliöljy ja dippel- eli hirvensarviöljy</p> <p>sellaisten suojojen seokset, joilla on erilaiset anionit</p> <p>gelatiinipohjaiset monistusmassat, myös paperi- tai tekstiilainepohjalla</p> <p>– muut</p>	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
3901–3915	<p>Muovit alkumuodossa; muovijätteet, -leikkeet ja -romu; lukuun ottamatta nimikkeiden ex 3907 ja 3912 tuotteita, joita koskevat säännöt ovat jäljempänä:</p> <p>– additiohomopolymeerituotteet, joissa yhden monomeerin osuus on suurempi kuin 99 painoprosenttia polymeerin kokonaispitoisuudesta</p> <p>– muut</p>	<p>Valmistus, jossa:</p> <p>– kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja</p> <p>– käytettyjen 39 ryhmän aineiden arvo ei ylitä 20 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta ⁽¹⁾</p> <p>Valmistus, jossa käytettyjen 39 ryhmän aineiden arvo ei ylitä 20 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta ⁽¹⁾</p>	<p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 25 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p> <p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 25 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p>
ex 3907	<p>– Polykarbonaattikopolymeereista ja akrylinitriilibutadienistyreeni-(ABS) kopolymeereista valmistetut kopolymeerit</p> <p>– Polyesteri</p>	<p>Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Samaan nimikkeeseen kuin tuote luokiteltavia aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla-hinnasta ⁽¹⁾</p> <p>Valmistus, jossa käytettyjen 39 ryhmän aineiden arvo ei ylitä 20 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta ja/tai Valmistus tetrabromi-(bisfenoli A)-polykarbonaatista</p>	
3912	Selluloosa ja sen kemialliset johdannaiset, muualla kuulumattomat, alkumuodossa	Valmistus, jossa samaan nimikkeeseen kuin tuote luokiteltavien aineiden arvo ei ylitä 20 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	

⁽¹⁾ Tuotteiden osalta, jotka on valmistettu sekä toisaalta nimikkeiden 3901–3906 että toisaalta nimikkeiden 3907–3911 aineksista, tätä määräystä sovelletaan ainoastaan siihen ainesryhmään, joka on tuotteessa painoltaan hallitseva.

HS-nimike (1)	Tuotteen kuvaus (2)	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai	
		(3)	tai (4)
3916–3921	<p>Puolivalmisteet, muovia, ja muovitavarat, lukuun ottamatta nimikkeiden ex 3916, ex 3917, ex 3920 ja ex 3921 tuotteita, joita koskevat säännöt ovat jäljempänä:</p> <ul style="list-style-type: none"> – litteät tuotteet, joita on valmistettu enemmän kuin pelkästään pintakäsittelmällä tai leikkaamalla muuhun kuin neliön tai suorakaiteen muotoon; muut tuotteet, joita on valmistettu enemmän kuin pelkästään pintakäsittelmällä — muut <ul style="list-style-type: none"> – – additiohomopolymeerituotteet, joissa yhden monomeerin osuus on suurempi kuin 99 painoprosenttia polymeerin kokonaispitoisuudesta – – muut 	<p>Valmistus, jossa käytettyjen 39 ryhmän aineiden arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p> <p>Valmistus, jossa:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja – käytettyjen 39 ryhmän aineiden arvo ei ylitä 20 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta ⁽¹⁾ <p>Valmistus, jossa käytettyjen 39 ryhmän aineiden arvo ei ylitä 20 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta ⁽¹⁾</p>	<p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 25 %:a vapaasti tehtaalla -hinnasta</p> <p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 25 %:a vapaasti tehtaalla -hinnasta</p> <p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 25 %:a vapaasti tehtaalla -hinnasta</p>
ex 3916 ja ex 3917	Profiilit, putket ja letkut	<p>Valmistus, jossa:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja – samaan nimikkeeseen kuin tuote luokiteltavien aineiden arvo ei ylitä 20 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta 	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 25 %:a vapaasti tehtaalla -hinnasta
ex 3920	<ul style="list-style-type: none"> – Ionomeerilevy tai -kalvo – Regeneroidusta selluloosasta, polyamideista tai polyeteenistä valmistetut levyt 	<p>Valmistus osittain suolamuotoisesta kestumuovista, joka on eteenin ja pääasiallisesti sinkkiä ja natriumia olevilla metalli-ioneilla osittain neutraloidun metakryylihapon kopolymeeri</p> <p>Valmistus, jossa samaan nimikkeeseen kuin tuote luokiteltavien aineiden arvo ei ylitä 20 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p>	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 25 %:a vapaasti tehtaalla -hinnasta

⁽¹⁾ Tuotteiden osalta, jotka on valmistettu sekä toisaalta nimikkeiden 3901–3906 että toisaalta nimikkeiden 3907–3911 aineksista, tätä määräystä sovelletaan ainoastaan siihen ainesryhmään, joka on tuotteessa painoltaan hallitseva.

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai	
(1)	(2)	(3)	(4)
ex 3921	Metalloidut muovikalvot	Valmistus erittäin läpinäkyvistä polyesterikalvoista, joiden paksuus on pienempi kuin 23 mikronia ⁽¹⁾	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 25 %:a vapaasti tehtaalla -hinnasta
3922–3926	Muovitarat	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
ex 40 ryhmä	Kumi ja kumitarat; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
ex 4001	Kerrostetut kumikreppilaatat kenkiä varten	Luonnonkumilevyjen laminointi	
4005	Seostettu kumi, vulkanoimaton, alkumuodossa tai laattoina, levyinä tai kaisaleina	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden paitsi luonnonkumin arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
4012	Uudelleen pinnoitetut tai käytetyt pneumaattiset ulkorengaat, kumia; umpikumirengaat, joustorengaat, vaihdettavat ulkorengaan kulutuspinnot sekä vannenauhat, kumia: – uudelleen pinnoitetut pneumaattiset ulkorengaat, umpikumirengaat tai joustorengaat, kumia – muut	Käytettyjen pneumaattisten ulkorengaiden, umpikumirengaiden tai joustorengaiden uudelleen pinnoittaminen Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, lukuun ottamatta nimikkeen 4011 tai 4012 aineksia	
ex 4017	Kovakumitarat	Valmistus kovakumista	
ex 41 ryhmä	Raakavuodat ja -nahat (muut kuin turkisinahat) sekä muokattu nahka; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
ex 4102	Lampaan ja karitsan raakanahat, villapeitteettömät	Villan poistaminen villapeitteisistä lampaan ja karitsan raakanahoista	
4104–4107	Nahka, muokattu, villa- tai karvapeitteetön, muu kuin nimikkeen 4108 tai 4109 nahka	Esiparkitun nahan jälkiparkitus tai Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	

⁽¹⁾ Seuraavia pidetään erittäin läpinäkyvinä kalvoina: kalvot, joiden Gardnerin nefelometrillä ASTM-D 1003-16:n mukaisesti mitattu optinen himmeneminen (haittatekijä) on pienempi kuin 2 %.

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai	
(1)	(2)	(3)	(4)
4109	Kiiltonahka ja laminoitu kiiltonahka; metallipinnoitettu nahka	Valmistus nimikkeiden 4104–4107 nahasta, jos sen arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
42 ryhmä	Nahkatavarat; satula- ja valjasteokset; matkatarvikkeet, käsilaukut ja niiden kaltaiset säilytysesineet; suolesta valmistetut tavarat	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
ex 43 ryhmä	Turkisinahat ja tekoturkikset; niistä valmistetut tavarat; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
ex 4302	Parkitut tai muokatut turkisinahat, yhdistetyt: – levyt, ristit ja niiden kaltaiset muodot – muut	Yhdistämättömien parkittujen tai muokattujen turkisinahkojen valkaisu tai värjäys leikkuun ja yhdistämisen lisäksi Valmistus yhdistämättömistä parkituista tai muokatuista turkisinahoista	
4303	Vaatteet, vaatetustarvikkeet ja muut turkisinahasta valmistetut tavarat	Valmistus nimikkeen 4302 yhdistämättömistä parkituista tai muokatuista turkisinahoista	
ex 44 ryhmä	Puu ja puusta valmistetut tavarat; puuhiili; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
ex 4403	Karkeasti syrjäyty puu	Valmistus raakapuusta, myös kuorittuista tai karsitusta	
ex 4407	Puu, sahattu tai veistetty (chipped) pituussuunnassa, tasoleikattu tai viiluksi sorvattu, paksuus suurempi kuin 6 mm, höylätty, hiottu tai sormijatkettu	Höyläminen, hiominen tai sormijatkaminen	
ex 4408	Vaneriviilu, paksuus enintään 6 mm, saumaamalla tehty, ja muu puu, sahattu pituussuunnassa, tasoleikattu tai viiluksi sorvattu, paksuus enintään 6 mm, höylätty, hiottu tai sormijatkettu	Saumaaminen, höyläminen, hiominen tai sormijatkaminen	
4409	Puu, yhdeltä tai useammalta syrjältä tai pinnalta koko pituudelta muotoiltu, myös höylätty, hiottu tai sormijatkettu: – hiottu tai sormijatkettu – reuna- ja kehyslista	Hiominen tai sormijatkaminen Reuna- ja kehyslistaksi työstäminen	

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai	
(1)	(2)	(3)	tai (4)
ex 4410– ex 4413	Puinen reuna- ja kehyslista, myös muotoiltu jalkalista ja niiden kaltainen muotolauta	Reuna- ja kehyslistaksi työstäminen	
ex 4415	Puiset pakkauslaatikot, -rasiat, -häkit, -pytyt ja niiden kaltaiset päällykset	Valmistus määräkokoan leikkaamattomista laudoista	
ex 4416	Drittelit, tynnyrit, sammiot, saavit ja muut tynnyriteokset puusta sekä niiden puuosat	Valmistus halkaisemalla tehdyistä puisista kimmistä, molemmilta lapepinoilta sahatuista, mutta ei enempää valmistetuista	
ex 4418	– Puiset rakennuspuusepän ja kirvesmiehen tuotteet – Reuna- ja kehyslista	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Puisia solulevyjä, kattopäreitä ja -paanuja voidaan kuitenkin käyttää Reuna- ja kehyslistaksi työstäminen	
ex 4421	Tulitikkutikut; jalkineiden puunaulat	Valmistus minkä tahansa nimikkeen puusta paitsi nimikkeen 4409 puulangasta	
ex 45 ryhmä 4503	Korkki ja korkkitavarat; lukuun ottamatta seuraavia: Luonnonkorkkitavarat	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote Valmistus nimikkeen 4501 korkista	
46 ryhmä	Oljesta, espartosta tai muista punontatai palmikointiaineista valmistetut tavarat; kori- ja punontateokset	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
47 ryhmä	Puusta tai muusta kuituisesta selluloosa-aineesta valmistettu massa; keräyspaperi, -kartonki ja -pahvi (-jäte)	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
ex 48 ryhmä	Paperi, kartonki ja pahvi; paperimassa-, paperi-, kartonki- ja pahvitavarat; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
ex 4811	Pelkästään saroitettu, viivoitettu tai ruudutettu paperi, kartonki ja pahvi	Valmistus 47 ryhmän paperinvalmistusaineista	

HS-nimike (1)	Tuotteen kuvaus (2)	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai	
		(3)	tai (4)
4816	Hiilipaperi, itsejäljentävä paperi ja muut jäljentävät tai siirtopaperit (muut kuin nimikkeeseen 4809 kuuluvat), paperiset vahakset ja offsetlevyt, myös rasioissa	Valmistus 47 ryhmän paperinvalmistusaineista	
4817	Kirjekuoret, kirjekortit, kuvattomat postikortit ja kirjeenvaihtokortit, paperia, kartonkia tai pahvia; paperiset, kartonkiset tai pahviset rasiat, kotelot, kansiot, salkut yms., joissa on lajitelma kirjepaperia, kirjekuoria jne.	Valmistus, jossa: – kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja – kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
ex 4818	Toilettipaperi	Valmistus 47 ryhmän paperinvalmistusaineista	
ex 4819	Kotelot, rasiat, laatikot, pussit ja muut pakkauspäällykset, paperia, kartonkia, pahvia, selluloosavanua tai selluloosakuitua	Valmistus, jossa: – kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja – kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
ex 4820	Kirjepaperilehtiöt	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
ex 4823	Muu paperi, kartonki, pahvi, selluloosavanu ja selluloosakuittuharso, määräkoko- koon tai -muotoon leikattu	Valmistus 47 ryhmän paperinvalmistusaineista	
ex 49 ryhmä	Kirjat, sanomalehdet, kuvat ja muut painotuotteet; käsikirjoitukset, konekirjoitukset ja työpiirustukset; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
4909	Painetut postikortit ja kuvapostikortit; painetut kortit, joissa on henkilökohtainen tervehdys, onnittelu, viesti tai tiedonanto, myös kuvalliset, myös kirjekuorineen tai koristeineen	Valmistus nimikkeeseen 4909 tai 4911 kuulumattomista aineksista	
4910	Kaikenlaiset painetut kalenterit, myös irtolehtikalenterit: — ns. ikuiset kalenterit tai kalenterit vaihdettavien lehtiöin, jotka on kiinnitetty muulle alustalle kuin paperille, kartongille tai pahville	Valmistus, jossa: – kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja – kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai	
(1)	(2)	(3)	(4)
	–muut	Valmistus nimikkeeseen 4909 tai 4911 kuulumattomista aineksista	
ex 50 ryhmä	Silkki; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
ex 5003	Silkkijätteet (myös kelauskelvottomat kokongit, lankajätteet ja garnetoidut jätteet ja lumput), karstatut tai kammatut	Silkkijätteiden karstausta tai kampausta	
5004–ex5006	Silkkilanka ja silkkijätteistä kehrätty lanka	Valmistus ⁽¹⁾ : – raakasilkistä tai silkkijätteistä, karstatuista tai kammatuista taikka muuten kehruuta varten käsitellyistä, – karstaamattomista, kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä muista luonnonkuiduista, – kemiallisista aineista tai tekstiilimasasta, taikka – paperinvalmistusaineista	
5007	Kudotut silkki- ja silkkijättekankaat: – joissa on kumilankaa – muut	Valmistus yksinkertaisesta langasta ⁽¹⁾ Valmistus ⁽¹⁾ : – kookoskuitulangasta, – luonnonkuiduista, – karstaamattomista, kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä katkotuista tekokuiduista, – kemiallisista aineista tai tekstiilimasasta, taikka – paperista	

⁽¹⁾ Katso tekstiilaineiden sekoituksista valmistettuja tuotteita koskevat erityisedellytykset 5 alkuhuomautuksessa.

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai	
(1)	(2)	(3)	tai (4)
		tai Painaminen ja vähintään kaksi valmistelu- ja viimeistelytoimenpidettä (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, kestopiimeistely, dekatointi, kyllästäminen, parsinta ja noppaus), jos painamattoman kankaan arvo ei ylitä 47,5 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
ex 51 ryhmä	Villa sekä hieno ja karkea eläimenkarva; joughilanka ja jouhesta kudotut kankaat; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
5106–5110	Lanka villaa, hienoa tai karkeaa eläimenkarvaa tai jouhta	Valmistus ⁽¹⁾ : – raakasilkistä tai silkkijätteistä, karstauista tai kammatuista tai muuten kehruuta varten käsitellyistä, – karstaamattomista, kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä luonnonkuiduista, – kemiallisista aineista tai tekstiilimasasta, taikka – paperinvalmistusaineista	
5111–5113	Kudotut kankaat villaa, hienoa tai karkeaa eläimenkarvaa tai jouhta: – joissa on kumilankaa – muut	Valmistus yksinkertaisesta langasta ⁽¹⁾ Valmistus ⁽¹⁾ : – kookoskuitulangasta, – luonnonkuiduista, – karstaamattomista, kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä katkotuista tekkokuiduista, – kemiallisista aineista tai tekstiilimasasta, taikka – paperista	

⁽¹⁾ Katso tekstiiliaineiden sekoituksista valmistettuja tuotteita koskevat erityisedellytykset 5 alkuhuomautuksessa.

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai	
(1)	(2)	(3)	tai (4)
		tai Painaminen ja vähintään kaksi valmistelu- tai viimeistelytoimenpidettä (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, kestopiimeistely, dekatointi, kyllästäminen, parsinta ja noppaus), jos painamattoman kankaan arvo ei ylitä 47,5 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
ex 52 ryhmä	Puvvilla; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
5204–5207	Puvvillalanka ja puuvillaompelulanka	Valmistus ⁽¹⁾ : – raakasilkistä tai silkkijätteistä, karstautuista tai kammatuista tai muuten kehruuta varten käsitellyistä, – karstaamattomista, kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä luonnonkuiduista, – kemiallisista aineista tai tekstiilimasasta, taikka – paperinvalmistusaineista	
5208–5212	Kudotut puuvillakankaat: – joissa on kumilankaa – muut	Valmistus yksinkertaisesta langasta ⁽¹⁾ Valmistus ⁽¹⁾ : – kookoskuitulangasta, – luonnonkuiduista, – karstaamattomista, kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä katkotuista tekkokuiduista, – kemiallisista aineista tai tekstiilimasasta, taikka – paperista	

⁽¹⁾ Katso tekstiiliaineiden sekoituksista valmistettuja tuotteita koskevat erityisedellytykset 5 alkuhuomautuksessa.

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai	
(1)	(2)	(3)	tai (4)
		tai Painaminen ja vähintään kaksi valmistelu- tai viimeistelytoimenpidettä (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, kestopiimeistely, dekatointi, kyllästäminen, parsinta ja noppaus), jos painamattoman kankaan arvo ei ylitä 47,5 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
ex 53 ryhmä	Muut kasviteksiilikuidut; paperilanka ja kudotut paperilankakankaat; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
5306–5308	Lanka, muista kasviteksiilikuiduista valmistettu; paperilanka	Valmistus ⁽¹⁾ : – raakasilkistä tai silkijätteistä, karstautuista tai kammatuista tai muuten kehruuta varten käsitellyistä, – karstaamattomista, kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä luonnonkuiduista, – kemiallisista aineista tai tekstiilimasasta, taikka – paperinvalmistusaineista	
5309–5311	Kudotut kankaat, muista kasviteksiilikuiduista valmistetut; kudotut paperilankakankaat: – joissa on kumilankaa – muut	Valmistus yksinkertaisesta langasta ⁽¹⁾ Valmistus ⁽¹⁾ : – kookoskuitulangasta, – luonnonkuiduista, – karstaamattomista, kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä katkotuista tekokuiduista, – kemiallisista aineista tai tekstiilimasasta, taikka – paperista	

⁽¹⁾ Katso tekstiilaineiden sekoituksista valmistettuja tuotteita koskevat erityisedellytykset 5 alkuhuomautuksessa.

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai	
(1)	(2)	(3)	tai (4)
		tai Painaminen ja vähintään kaksi valmistelu- tai viimeistelytoimenpidettä (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, kestopiimeistely, dekatointi, kyllästäminen, parsinta ja noppaus), jos painamattoman kankaan arvo ei ylitä 47,5 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
5401–5406	Lanka ja monofilamenttilanka, tekokuitufilamenttia	Valmistus ⁽¹⁾ : – raakasilkistä tai silkkijätteistä, karstautuista tai kammatuista tai muuten kehruuta varten käsitellyistä, – karstaamattomista, kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä luonnonkuiduista, – kemiallisista aineista tai tekstiilimasasta, taikka – paperinvalmistusaineista	
5407 ja 5408	Kudotut kankaat tekokuitufilamenttilankaa: – joissa on kumilankaa – muut	Valmistus yksinkertaisesta langasta ⁽¹⁾ Valmistus ⁽¹⁾ : – kookoskuitulangasta, – luonnonkuiduista, – karstaamattomista, kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä katkotuista tekokuiduista, – kemiallisista aineista tai tekstiilimasasta, taikka – paperista tai Painaminen ja vähintään kaksi valmistelu- tai viimeistelytoimenpidettä (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, kestopiimeistely, dekatointi, kyllästäminen, parsinta ja noppaus), jos painamattoman kankaan arvo ei ylitä 47,5 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	

⁽¹⁾ Katso tekstiilaineiden sekoituksista valmistettuja tuotteita koskevat erityisedellytykset 5 alkuhuomautuksessa.

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai	
(1)	(2)	(3)	tai (4)
5501–5507	Katkotut tekokuidut	Valmistus kemiallisista aineista tai tekstiilimassasta	
5508–5511	Lanka, katkottua tekokuitua	Valmistus ⁽¹⁾ : <ul style="list-style-type: none"> – raakasilkistä tai silkkiätteistä, karstautuista tai kammatuista tai muuten kehruuta varten käsitellyistä, – karstaamattomista, kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä luonnonkuiduista, – kemiallisista aineista tai tekstiilimassasta, taikka – paperinvalmistusaineista 	
5512–5516	Kudotut kankaat, katkottua tekokuitua: <ul style="list-style-type: none"> – joissa on kumilankaa – muut 	Valmistus yksinkertaisesta langasta ⁽¹⁾ Valmistus ⁽¹⁾ : <ul style="list-style-type: none"> – kookoskuitulangasta, – luonnonkuiduista, – karstaamattomista, kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä katkotuista tekokuiduista, – kemiallisista aineista tai tekstiilimassasta, taikka – paperista tai Painaminen ja vähintään kaksi valmistelu- tai viimeistelytoimenpidettä (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kuitustumisen estävä käsittely, kesto viimeistely, dekatointi, kyllästäminen, parsinta ja noppaus), jos painamattoman kankaan arvo ei ylitä 47,5 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
ex 56 ryhmä	Vanu, huopa ja kuitukangas; erikoislangat; side- ja purjelanka, nuora ja köysi sekä niistä valmistetut tavarat; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus ⁽¹⁾ : <ul style="list-style-type: none"> – kookoskuitulangasta, – luonnonkuiduista, – kemiallisista aineista tai tekstiilimassasta, taikka – paperinvalmistusaineista 	

⁽¹⁾ Katso tekstiiliaineiden sekoituksista valmistettuja tuotteita koskevat erityisedellytykset 5 alkuhuomautuksessa.

HS-nimike (1)	Tuotteen kuvaus (2)	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai (3) tai (4)	
5602	<p>Huopa, myös kyllästetty, päällystetty, peitetty tai kerrostettu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – neulahuopa – muut 	<p>Valmistus ⁽¹⁾:</p> <ul style="list-style-type: none"> – luonnonkuiduista, tai – kemiallisista aineista taikka tekstiilimassasta <p>Kuitenkin:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nimikkeen 5402 polypropeenifilamenttia, – nimikkeen 5503 tai 5506 polypropeenikuituja, taikka – nimikkeen 5501 polypropeenifilamentti-touvia, joissa jokainen yksittäinen filamentti tai kuitu on alle 9 desitexiä, voidaan käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta <p>Valmistus ⁽¹⁾:</p> <ul style="list-style-type: none"> – luonnonkuiduista, – kaseiinista tehdyistä katkotuista tekkokuiduista, tai – kemiallisista aineista taikka tekstiilimassasta 	
5604	<p>Yksinkertainen tai kerrattu kumilanka, tekstiilillä päällystetty; tekstiililangat ja nimikkeen 5404 tai 5405 kaistaleet ja niiden kaltaiset tuotteet, muovilla tai kumilla kyllästetyt, päällystetyt tai peitetty tai kumi- tai muovivaippaiset:</p> <ul style="list-style-type: none"> – yksinkertainen tai kerrattu kumilanka, tekstiilillä päällystetty – muut 	<p>Valmistus yksinkertaisesta tai kerrattua tekstiilillä päällystämättömästä kumilangasta</p> <p>Valmistus ⁽¹⁾:</p> <ul style="list-style-type: none"> – karstaamattomista, kampaamattomasta tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä luonnonkuiduista, – kemiallisista aineista tai tekstiilimassasta, taikka – paperinvalmistusaineista 	
5605	<p>Metalloitu lanka, myös kierrepäällystetty, eli tekstiililanka tai nimikkeen 5404 tai 5405 kaistaleet ja niiden kaltaiset tuotteet, jotka on yhdistetty lankana, kaistaleena tai jauheena olevaan metalliin tai päällystetty metallilla</p>	<p>Valmistus ⁽¹⁾:</p> <ul style="list-style-type: none"> – luonnonkuiduista, – karstaamattomista, kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä katkotuista tekkokuiduista, – kemiallisista aineista tai tekstiilimassasta, taikka – paperinvalmistusaineista 	

⁽¹⁾ Katso tekstiiliaineiden sekoituksista valmistettuja tuotteita koskevat erityisedellytykset 5 alkuhuomautuksessa.

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai	
(1)	(2)	(3)	tai (4)
5606	Kierrepäälystetty lanka sekä kierrepäälystetyt nimikkeen 5404 tai 5405 kais-taleet ja niiden kaltaiset tuotteet (muut kuin nimikkeen 5605 tuotteet ja kierre-päälystetty jouhilanka); chenillelanka (myös flokki-chenillelanka); chainette-lanka	Valmistus ⁽¹⁾ – luonnonkuiduista, – karstaamattomista, kampaamatto-mista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä katkotuista te- kokuiduista, – kemiallisista aineista tai tekstiilimas-sasta, taikka – paperinvalmistusaineista	
57 ryhmä	Matot ja muut lattianpäällysteet, tekstii-liainetta: – neulahuopaa – muuta huopaa – muut	Valmistus ⁽¹⁾ : – luonnonkuiduista, tai – kemiallisista aineista taikka tekstiili-massasta Kuitenkin: – nimikkeen 5402 polypropeenifila-menttia, – nimikkeen 5503 tai 5506 polypro- peenikuituja, taikka – nimikkeen 5501 polypropeenifila- mentti-touvia, joissa jokainen yksit- täinen filamentti tai kuitu on alle 9 desitexiä, saa käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta – juuttikangasta saa käyttää pohjana Valmistus ⁽¹⁾ : – karstaamattomista, kampaamatto- mista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä luonnonkui- duista, tai – kemiallisista aineista taikka tekstiili- massasta Valmistus ⁽¹⁾ : – kookoskuitu- tai juuttilangasta, – synteetti- tai muuntokuitufilamenti- langasta, – luonnonkuiduista, tai – karstaamattomista, kampaamatto- mista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä katkotuista te- kokuiduista juuttikangasta saa käyttää pohjana	

⁽¹⁾ Katso tekstiiliaineiden sekoituksista valmistettuja tuotteita koskevat erityisedellytykset 5 alkuhuomautuksessa.

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai	
(1)	(2)	(3)	tai (4)
ex 58 ryhmä	<p>Kudotut erikoiskankaat; tuftatut tekstiilikankaat; pitsit; kuvakudokset; koriste-punokset; koruompelukset; lukuun otamatta seuraavia:</p> <ul style="list-style-type: none"> – joissa on kumilankaa – muut 	<p>Valmistus yksinkertaisesta langasta ⁽¹⁾</p> <p>Valmistus ⁽¹⁾:</p> <ul style="list-style-type: none"> – luonnonkuiduista, – karstaamattomista, kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä katkotuista tekokuiduista, tai – kemiallisista aineista taikka tekstiilimassasta <p>tai</p> <p>Painaminen ja vähintään kaksi valmistelu- tai viimeistelytoimenpidettä (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kuitumisen estävä käsittely, kestopiimeistely, dekatointi, kyllästäminen, parsinta ja noppaus), jos painamattoman kankaan arvo ei ylitä 47,5 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p>	
5805	Käsin kudotut kuvakudokset (kuten gobeliinit, flander-, aubusson-, beauvais- ja niiden kaltaiset kudokset) ja käsin neulatyönä (esim. petit point- tai ristipistoilla) kirjoitetut kuvakudokset, myös sovitettut	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
5810	Koruompelukset metritavarana, kaistaleina tai koristekuvioina	<p>Valmistus, jossa:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja – kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta 	
5901	Liimalla tai tärkkelyspitoisella aineella päällystetyt tekstiilikankaat, jollaisia käytetään kirjankansien päällystämiseen tai sen kaltaiseen tarkoitukseen; kuultokangas; maalausta varten käsitellyt kankaat; jäykistekangas (buckram) ja sen kaltaiset jäykistetyt tekstiilikankaat, jollaisia käytetään hatunrunkoihin	Valmistus langasta	
5902	Kordikangas ulkorenkaita varten, nailonia tai muuta polyamidia, polyesteriä tai viskoosia olevasta erikoislujasta langasta valmistettu:		

⁽¹⁾ Katso tekstiiliaineiden sekoituksista valmistettuja tuotteita koskevat erityisedellytykset 5 alkuhuomautuksessa.

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai	
(1)	(2)	(3)	tai (4)
5903	<ul style="list-style-type: none"> – jossa on enintään 90 painoprosenttia tekstiiliainetta – muut <p>Muovilla kyllästetyt, päällystetyt, peitetyt tai kerrostetut tekstiilikankaat, muut kuin nimikkeeseen 5902 kuuluvat</p>	<p>Valmistus langasta</p> <p>Valmistus kemiallisista aineista tai tekstiilimassasta</p>	
5904	<p>Linoleumi, myös määrämuotoiseksi leikattu; lattianpäällysteet, joissa on tekstiiliainepohjalla muu päällyste- tai peitekerros, myös määrämuotoisiksi leikatut</p>	<p>Valmistus langasta ⁽¹⁾</p>	
5905	<p>Seinäpäällysteet tekstiiliainetta:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kumilla, muovilla tai muilla aineilla kyllästetyt, päällystetyt, peitetyt tai kerrostetut – muut 	<p>Valmistus langasta</p> <p>Valmistus:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kookoskuitulangasta, – luonnonkuiduista, – karstaamattomista, kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä katkotuista tekkokuiduista, tai – kemiallisista aineista taikka tekstiilimassasta, <p>tai</p> <p>Painaminen ja vähintään kaksi valmistelu- tai viimeistelytoimenpidettä (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, kestopiimeistely, dekatointi, kyllästäminen, parsinta ja noppaus), jos painamattoman kankaan arvo ei ylitä 47,5 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p>	

⁽¹⁾ Katso tekstiiliaineiden sekoituksista valmistettuja tuotteita koskevat erityisedellytykset 5 alkuhuomautuksessa.

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai	
(1)	(2)	(3)	(4)
5906	<p>Kumilla käsitellyt tekstiilikankaat, muut kuin nimikkeeseen 5902 kuuluvat:</p> <ul style="list-style-type: none"> – neulosta – muut synteetikuitu-filamenttilangasta valmistetut kankaat, joissa on enemmän kuin 90 painoprosenttia tekstiiliainetta – muut 	<p>Valmistus ⁽¹⁾:</p> <ul style="list-style-type: none"> – luonnonkuiduista, – karstaamattomista, kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä katkotuista tekkokuiduista, tai – kemiallisista aineista taikka tekstiilimassasta <p>Valmistus kemiallisista aineista</p> <p>Valmistus langasta</p>	
5907	<p>Muulla tavoin kyllästetyt, päällystetyt tai peitetyt tekstiilikankaat; teatterikulissiksi, studion taustakankaaksi tai sen kaltaista tarkoitusta varten maalattu kangas</p>	<p>Valmistus langasta tai</p> <p>Painaminen ja vähintään kaksi valmistelu- tai viimeistelytoimenpidettä (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kuitumisen estävä käsittely, kesto viimeistely, dekatointi, kyllästäminen, parsinta ja noppaus), jos painamattoman kankaan arvo ei ylitä 47,5 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p>	
5908	<p>Lampun-, kamiinan-, sytyttimen-, kynttilän- ja niiden kaltaisten tavaroiden sydämet, tekstiiliaineesta kudotut, palmikoidut, punotut tai neulotut; hehkusukat ja pyöröneulottu hehkusukkakangas, myös kyllästetyt:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kyllästetyt hehkusukat – muut 	<p>Valmistus pyöröneulottusta hehkusukkakankaasta</p> <p>Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote</p>	
5909–5911	<p>Tekstiilituotteet ja -tavarat teknisiin tarkoituksiin:</p> <ul style="list-style-type: none"> — nimikkeen 5911 kiillotuslaikat ja -renkaat, muut kuin huovasta valmistetut 	<p>Valmistus langasta taikka nimikkeen 6310 jätekankaista tai lumpuista</p>	

⁽¹⁾ Katso tekstiiliaineiden sekoituksista valmistettuja tuotteita koskevat erityisedellytykset 5 alkuhuomautuksessa.

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai	
(1)	(2)	(3)	tai (4)
	<p>– nimikkeen 5911 kudotut kankaat, myös huovutetut, jollaisia tavallisesti käytetään paperikoneissa tai muihin teknisiin tarkoituksiin, myös kyllästetyt tai päällystetyt, pyöreäneulotut tai päättömät, yksinkertaisin tai moninkertaisin loimin ja/tai kutein kudotut, taikka litteäksi moninkertaisin</p> <p>– muut</p>	<p>Valmistus ⁽¹⁾:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kookoskuitulangasta, – seuraavista aineksista: <ul style="list-style-type: none"> – polytetrafluorieteenilanka ⁽²⁾, – kerrattu polyamidilanka, fenoli-hartsilla päällystetty, kyllästetty tai peitetty, – m-fenyleenidiaminin ja isoftaali-hapon polykondensaatiosta saatua aromaattista polyamidia olevista synteettisistä tekstiilikuiduista valmistettu lanka, – polytetrafluorieteenistä valmistettu monofilamenttilanka ⁽²⁾, – poly-p-fenyleenitereftalamidia olevista synteettisistä tekstiilikuiduista valmistettu lanka, – lasikuitulanka, fenoli-hartsilla päällystetty ja akryylilangalla kierrepäällystetty ⁽²⁾, – kopolyesteri-monofilamentit, jotka on valmistettu polyesteristä sekä tereftaalihaposta, 1,4-sykloheksaanidietanolista ja isoftaalihaposta muodostuneesta hartsista, – luonnonkuiduista, – karstaamattomista, kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä katkotuista tekkokuiduista, tai – kemiallisista aineista taikka tekstiili-massasta <p>Valmistus ⁽¹⁾:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kookoskuitulangasta, – luonnonkuiduista, – karstaamattomista, kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä katkotuista tekkokuiduista, tai – kemiallisista aineista taikka tekstiili-massasta 	
60 ryhmä	Neulokset	<p>Valmistus ⁽¹⁾:</p> <ul style="list-style-type: none"> – luonnonkuiduista, – karstaamattomista, kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä katkotuista tekkokuiduista, tai – kemiallisista aineista taikka tekstiili-massasta 	

⁽¹⁾ Katso tekstiiliaineiden sekoituksista valmistettuja tuotteita koskevat erityisedellytykset 5 alkuhuomautuksessa.

⁽²⁾ Tämän aineksen käyttö rajoitetaan paperikoneissa käytettävien kudottujen kankaiden valmistukseen.

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäisten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäisyyden tai	
(1)	(2)	(3)	tai (4)
61 ryhmä	Vaatteet ja vaateustarvikkeet, neulosta: – kahdesta tai useammasta määrämuotoon leikatusta tai suoraan määrämuotoon neulotusta neuloskappaleesta yhteen ompelemalla tai muuten yhdistämällä valmistetut – muut	Valmistus langasta ⁽¹⁾ ⁽²⁾ Valmistus ⁽¹⁾ : – luonnonkuiduista, – karstaamattomista, kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä katkokuista tekkokuiduista, tai – kemiallisista aineista taikka tekstiilimassasta	
ex 62 ryhmä	Vaatteet ja vaateustarvikkeet, muuta kuin neulosta; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus langasta ⁽²⁾ ⁽¹⁾	
ex 6202, ex 6204, ex 6206, ex 6209 ja ex 6211	Naisten ja tyttöjen vaatteet ja vauvanvaatteet ja vauvanvaateustarvikkeet, koruommellut	Valmistus langasta ⁽²⁾ , tai Valmistus koruompelemattomasta kankaasta, jos sen arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta ⁽²⁾	
ex 6210 ja ex 6216	Tulensuojavarusteet, aluminoidulla polyesterikalvolla päällystettyä kangasta	Valmistus langasta ⁽²⁾ , tai Valmistus päällystämättömästä kankaasta, jos sen arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta ⁽²⁾	
6213 ja 6214	Nenäliinat ja taskuliinat, hartiahuivit, kaulaliinat ja muut huivit, mantiljat, hunnut ja niiden kaltaiset tavarat: – koruommellut	Valmistus valkaisuompelemattomasta yksinkertaisesta langasta ⁽¹⁾ ⁽²⁾ , tai Valmistus koruompelemattomasta kankaasta, jos sen arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta ⁽²⁾	

⁽¹⁾ Katso tekstiilaineiden sekoituksista valmistettuja tuotteita koskevat erityisedellytykset 5 alkuhuomautuksessa.

⁽²⁾ Katso 6 alkuhuomautus.

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai	
(1)	(2)	(3)	tai (4)
6217	<p>– muut</p> <p>Muut sovitetut vaateustarvikkeet; vaatteiden ja vaateustarvikkeiden osat, muut kuin nimikkeeseen 6212 kuuluvat:</p> <p>– koruommellut</p> <p>– tulensuojavarusteet, aluminoidulla polyesterikalvolla päällystettyä kangasta</p> <p>– välivuorit kauluksia ja kalvosimia varten, määrämuotoon leikatut</p> <p>– muut</p>	<p>Valmistus valkaisuomattomasta yksinkertaisesta langasta ⁽¹⁾ ⁽²⁾</p> <p>tai</p> <p>Sovittaminen, jota seuraa painaminen ja vähintään kaksi valmistelu- tai viimeistelytoimenpidettä (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, kesto viimeistely, dekatointi, kyllästäminen, parsinta ja noppaus), jos käytettyjen nimikkeeseen 6213 ja 6214 painamattomien tavaroiden arvo ei ylitä 47,5 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p> <p>Valmistus langasta ⁽¹⁾,</p> <p>tai</p> <p>Valmistus korusompelemattomasta kankaasta, jos sen arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta ⁽¹⁾</p> <p>Valmistus langasta ⁽¹⁾,</p> <p>tai</p> <p>Valmistus päällystämättömästä kankaasta, jos sen arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta ⁽¹⁾</p> <p>Valmistus, jossa:</p> <p>– kaikki ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja</p> <p>– kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p> <p>Valmistus langasta ⁽¹⁾</p>	
ex 63 ryhmä	Muut sovitetut tekstiilitavarat; sarjat; käytetyt vaatteet ja muut käytetyt tekstiilitavarat, jalkineet ja päähineet; lumput; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
6301–6304	Vuode- ja matkahuovat, vuodeliina-vaatteet jne.; verhot jne.; muut sisustus-tavarat:		

⁽¹⁾ Katso 6 alkuhuomautus.⁽²⁾ Katso tekstiiliaineiden sekoituksista valmistettuja tuotteita koskevat erityisedellytykset 5 alkuhuomautuksessa.

HS-nimike (1)	Tuotteen kuvaus (2)	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai	
		(3)	tai (4)
	<ul style="list-style-type: none"> – huopaa, kuitukangasta – muut: – – koruommellut – – muut 	<p>Valmistus ⁽¹⁾:</p> <ul style="list-style-type: none"> – luonnonkuiduista, tai – kemiallisista aineista taikka tekstiilimassasta <p>Valmistus valkaisuomattomasta yksinkertaisesta langasta ⁽¹⁾ ⁽²⁾,</p> <p>tai</p> <p>Valmistus koruompelemattomasta kankaasta (muusta kuin neuloksesta), jos sen arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p> <p>Valmistus valkaisuomattomasta yksinkertaisesta langasta ⁽¹⁾ ⁽²⁾</p>	
6305	Säkit ja pussit, jollaisia käytetään tavaroiden pakkaamiseen	<p>Valmistus ⁽¹⁾:</p> <ul style="list-style-type: none"> – luonnonkuiduista, – karstaamattomista, kampaamattomista tai muuten kehuuta varten käsittelemättömistä katkotuista tekokuiduista, tai – kemiallisista aineista taikka tekstiilimassasta 	
6306	<p>Tavarapeitteet, ulkokaihtimet ja aurinkokatokset; teltat; purjeet veneitä, purjelautoja tai maakulkuneuvoja varten; leirintävarusteet:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kuitukangasta – muut 	<p>Valmistus ⁽¹⁾ ⁽³⁾:</p> <ul style="list-style-type: none"> – luonnonkuiduista, tai – kemiallisista aineista taikka tekstiilimassasta <p>Valmistus valkaisuomattomasta yksinkertaisesta langasta ⁽¹⁾ ⁽³⁾</p>	
6307	Muut sovitetut tavarat, myös vaatteiden leikkuukaaviot	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
6308	Sarjat, joissa on kudottua kangasta ja lankaa (ja joissa voi olla myös tarvikkeita), mattojen, kuvakudosten, koruompelettujen pöytäliinojen tai lautasliinojen tai niiden kaltaisten tekstiilitavaroiden valmistusta varten, vähittäismyyn-ti-pakkauksissa	Jokaisen sarjaan kuuluvan tavaran on täytettävä se sääntö, jota siihen sovellet-taisiin erillisenä sarjaan kuulumattomana tavarana. Ei-alkuperätuotteita voi kuitenkin sisältyä sarjaan, jos niiden yhteisarvo ei ylitä 15 %:a sarjan vapaasti tehtaalla -hinnasta	

⁽¹⁾ Katso tekstiiliaineiden sekoituksista valmistettuja tuotteita koskevat erityisedellytykset 5 alkuhuomautuksessa.

⁽²⁾ Katso tekstiiliaineiden sekoituksista valmistettuja tuotteita koskevat erityisedellytykset 5 alkuhuomautuksessa.

⁽³⁾ Katso 6 alkuhuomautus.

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai	
(1)	(2)	(3)	(4)
ex 64 ryhmä	Jalkineet, nilkkaimet ja niiden kaltaiset tavarat; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista paitsi nimikkeen 6406 kengänosayhdistelmistä, joissa päällinen on kiinnitetty pinkopohjaan tai muihin pohjaosiin	
6406	Jalkineiden osat (mukaan lukien päälliset, myös jos ne on kiinnitetty pohjiin, muihin kuin ulkopohjiin); irtopohjat, kantapäätynyt ja niiden kaltaiset tavarat; nilkkaimet, säärystimet ja niiden kaltaiset tavarat sekä niiden osat	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
ex 65 ryhmä	Päähineet ja niiden osat; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
6503	Huopahatut ja muut huopapäähineet, nimikkeen 6501 teelmistä (ei kuitenkaan lieriömäisistä) valmistetut, myös vuoratut ja somistetut	Valmistus langasta tai tekstiilikuiduista ⁽¹⁾	
6505	Hatut ja muut päähineet, neulotut tai virkatut tai neuloksesta, pitsistä, pitsikankaasta, huovasta tai muusta tekstiilimetritavarasta (ei kuitenkaan kaistaleista) tehdyt, myös vuoratut ja somistetut; mitä ainetta tahansa olevat hiusverkot, myös vuoratut ja somistetut	Valmistus langasta tai tekstiilikuiduista ⁽¹⁾	
ex 66 ryhmä	Sateenvarjot, päivänvarjot, kävelykepit, istuinkepit, ruoskat, ratsupiiskat sekä niiden osat; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
6601	Sateenvarjot ja päivänvarjot (myös kävelykeppisateenvarjot, puutarhavarjot ja niiden kaltaiset päivänvarjot)	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
67 ryhmä	Valmistetut höyhenet ja untuvat sekä höyhenistä tai untuvista valmistetut tavarat; tekokukat; hiuksista valmistetut tavarat	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
ex 68 ryhmä	Kivestä, kipsistä, sementistä, asbestista, kiilteestä tai niiden kaltaisesta aineesta valmistetut tavarat; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
ex 6803	Liuskekivitavarat, myös yhteenpuristetua liuskekiveä	Valmistus työstetystä liuskekivestä	

⁽¹⁾ Katso 6 alkuhuomautus.

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai	
(1)	(2)	(3)	(4)
ex 6812	Asbestista valmistetut tavarat; asbestiin perustuvista sekoituksista tai asbestiin ja magnesiumkarbonaattiin perustuvista sekoituksista valmistetut tavarat	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista	
ex 6814	Kiillettävät, myös yhteenpuristettu tai rekonstruoitu kiille, paperi-, kartonki-, pahvi- tai muulla alustalla	Valmistus työstetystä kiilteestä (myös yhteenpuristetusta tai rekonstruoidusta kiilteestä)	
69 ryhmä	Keraamiset tuotteet	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
ex 70 ryhmä	Lasi ja lasitavarat; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
ex 7003 ex 7004 ja ex 7005	Lasi, jossa on heijastamaton kerros	Valmistus nimikkeen 7001 aineksista	
7006	Nimikkeen 7003, 7004 tai 7005 lasi, taivutettu, reunoista työstetty, kaiverrettu, porattu, emaloitu tai muulla tavalla työstetty, mutta ei kehystetty eikä yhdistetty muihin aineisiin: – lasilevyt (alustat), dielektrisellä ohutkalvolla päällystetyt, SEMII:n standardien mukaan puolijohtavat ⁽¹⁾ – muut	Valmistus nimikkeen 7006 päällystämättömistä lasilevyistä Valmistus nimikkeen 7001 aineksista	
7007	Karkaistu tai laminoitu varmuuslasi	Valmistus nimikkeen 7001 aineksista	
7008	Monikerroksiset eristyslaselementit	Valmistus nimikkeen 7001 aineksista	
7009	Lasipeilit, kehystetyt tai kehystämättömät, myös taustapeilit	Valmistus nimikkeen 7001 aineksista	
7010	Lasiset pullot, myös koripullot, tölkit, ruukut, ampullit ja muut astiat, jollaisia käytetään tavaroiden kuljetukseen tai pakkaamiseen; lasiset säilöntätölkit; lasiset tulpat, kannet ja muut sulkimet	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, tai Lasiesineiden hiominen, jos hiomattomien lasiesineiden arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	

⁽¹⁾ SEMII-Semiconductor Equipment and Materials Institute Incorporated.

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai	
(1)	(2)	(3)	tai (4)
7013	Lasiesineet, jollaisia käytetään pöytä-, keittiö-, toaletti- tai toimistoesineinä, sisäkoristeluun tai sen kaltaiseen tarkoitukseen (muut kuin nimikkeiden 7010 ja 7018 tavarat)	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, tai Lasiesineiden hiominen, jos hiomattomien lasiesineiden arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, taikka Käsinpuhallettujen lasiesineiden käsin tehty koristelu (lukuun ottamatta silkipainoa), jos käsinpuhallettujen lasiesineiden arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
ex 7019	Lasikuiduista valmistetut tavarat (muu kuin lanka)	Valmistus: – värjäämättömästä raakalangasta (slivers), jatkuvakuituisesta kiertämättömästä langasta (rovings), langasta tai silvotuista säikeistä, taikka – lasivillasta	
ex 71 ryhmä	Luonnonhelmet ja viljellyt helmet, jalo- ja puolijalokivet, jalometallit, jalometallilla pleteroidut metallit ja näistä valmistetut tavarat; epäaidot korut; metallirahat; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
ex 7101	Lajitellut luonnonhelmet ja viljellyt helmet, kuljetuksen helpottamiseksi väliaikaisesti lankaan pujotetut	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
ex 7102, ex 7103 ja ex 7104	Luonnonjalo- ja puolijalokivet ja synteettiset tai rekonstruoidut jalo- ja puolijalokivet, valmistetut	Valmistus valmistamattomista jalo- ja puolijalokivistä	
7106, 7108 ja 7110	Jalometallit: – muokkaamattomat – puolivalmisteina tai jauheena	Valmistus nimikkeeseen 7106, 7108 tai 7110 kuulumattomista aineista, taikka Nimikkeen 7106, 7108 tai 7110 jalometallien elektrolyyttinen, terminen tai kemiallinen erottaminen, tai Nimikkeen 7106, 7108 tai 7110 jalometallien seostaminen toistensa tai epäjalojen metallien kanssa Valmistus muokkaamattomista jalometalleista	
ex 7107, ex 7109 ja ex 7111	Jalometallilla pleteroidut metallit, puolivalmisteina	Valmistus muokkaamattomista jalometalleilla pleteroiduista metalleista	

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai	
(1)	(2)	(3)	(4)
7116	Tavarat, jotka on valmistettu luonnonhelmistä tai viljellyistä helmistä taikka luonnon-, synteettisistä tai rekonstruoituista jalo- tai puolijalokivistä	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
7117	Epäaidot korut	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, tai Valmistus epäjaloa metallia olevista osista, joita ei ole pinnoitettu jalometalleilla, jos kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
ex 72 ryhmä	Rauta ja teräs; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
7207	Väli tuotteet rautaa tai seostamatonta terästä	Valmistus nimikkeen 7201, 7202, 7203, 7204 tai 7205 aineksista	
7208–7216	Levyvalmisteet, tangot ja profiilit, rautaa tai seostamatonta terästä	Valmistus nimikkeen 7206 valanteista tai muista alkumuodoista	
7217	Lanka, rautaa tai seostamatonta terästä	Valmistus nimikkeen 7207 väli tuotteista	
ex 7218, 7219–7222	Väli tuotteet, levyvalmisteet, tangot ja profiilit, ruostumatonta terästä	Valmistus nimikkeen 7218 valanteista tai muista alkumuodoista	
7223	Lanka, ruostumatonta terästä	Valmistus nimikkeen 7218 väli tuotteista	
ex 7224, 7225–7228	Väli tuotteet, levyvalmisteet, kuuma-valsatut tangot, säännöttömästi kiepityt; profiilit, muuta seosterästä; ontot poratangot, seosterästä tai seostamatonta terästä	Valmistus nimikkeen 7206, 7218 tai 7224 valanteista tai muista alkumuodoista	
7229	Lanka muuta seosterästä	Valmistus nimikkeen 7224 väli tuotteista	
ex 73 ryhmä	Rauta- ja terästavarat; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
ex 7301	Ponttirauta ja -teräs	Valmistus nimikkeen 7206 aineksista	

HS-nimike (1)	Tuotteen kuvaus (2)	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai	
		(3)	tai (4)
7302	Rautatie- tai raitiotieradan rakennusosat, rautaa tai terästä, kuten kiskot, johtokiskot, hammaskiskot, vaihteenkieleet, risteyskappaleet, vaihdetangot ja muut raideristeyksien tai -vaihteiden osat, ratapölkkyt, sidekiskot, kiskontuolit ja niiden kiilat, aluslaatat, puristuslaatat, liukulaatat, sideraudat ja muut kiskojen asentamiseen, liittämiseen tai kiinnittämiseen käytettävät erityistavarat	Valmistus nimikkeen 7206 aineksista	
7304, 7305 ja 7306	Putket ja profiiliputket, rautaa (muuta kuin valurautaa) tai terästä	Valmistus nimikkeen 7206, 7207, 7218 tai 7224 aineksista	
ex 7307	Putkien liitos- ja muut osat, ruostumatonta terästä (ISO n:o X 5 Cr NiMo 1712), useista osista koostuvat	Taottujen teelmien sorvaaminen, poraus, väljentäminen, kierteittäminen, purseenpoisto ja hiekkapuhallus, jos teelmien arvo ei ylitä 35 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
7308	Rakenteet (ei kuitenkaan nimikkeen 9406 tehdasvalmisteiset rakennukset) ja rakenteiden osat (esim. sillat ja siltaelementit, sulkuportit, tornit, ristikkomastot, katot, katonkehysrakenteet, ovet, ikkunat, oven- ja ikkunankarmit, kynnykset, ikkunaluukut, portit, kaiteet ja pylväät), rautaa tai terästä; levyt, tangot, profiilit, putket ja niiden kaltaiset tavarat, rakenteissa käytettäväksi valmistetut, rautaa tai terästä	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Nimikkeen 7301 hitsattuja profiileja ei kuitenkaan voida käyttää	
ex 7315	Lumi- ja muut liukuesteketjut	Valmistus, jossa käytettyjen nimikkeen 7315 aineiden arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
ex 74 ryhmä	Kupari ja kuparitavarat; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa: – kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja – kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
7401	Kuparikivi; sementoitu kupari (saostettu kupari)	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai	
(1)	(2)	(3)	(4)
7402	Puhdistamaton kupari; kuparianodit elektrolyyttistä puhdistusta varten	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
7403	Puhdistettu kupari ja kupariseokset, muokkaamattomat: – puhdistettu kupari – kupariseokset ja puhdistettu kupari, joka sisältää muita aineita	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote Valmistus muokkaamattomasta, puhdistetusta kuparista tai kuparijätteistä ja -romusta	
7404	Kuparijätteet ja -romu	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
7405	Kupariesiseokset	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
ex 75 ryhmä	Nikkeli ja nikkelitavarat; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa: – kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja – kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
7501–7503	Nikkelikivi, nikkelioksidisinterit ja muut nikkelin valmistuksen väli tuotteet; muokkaamaton nikkeli; nikkelijätteet ja -romu	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
ex 76 ryhmä	Alumiini ja alumiinitavarat; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa: – kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja – kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
7601	Muokkaamaton alumiini	Valmistus, jossa: – kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja – kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, tai Valmistus seostamattomasta alumiinista tai alumiinijätteistä ja -romusta termisen tai elektrolyyttisen käsittelyn avulla	

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai	
(1)	(2)	(3)	tai (4)
7602 ex 7616	Alumiinijätteet ja -romu Alumiinitavarat, ei kuitenkaan metallikangas, ristikko, aitaus-, betoni- ja muut verkot ja niiden kaltaiset tavarat (myös päättömät nauhat), alumiinilangasta valmistetut, sekä alumiinileikkoverkko	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote Valmistus, jossa: – kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Alumiinilangasta valmistettua metallikangasta, ristikkoa, aitaus-, betoni- ja muuta verkkoa tai niiden kaltaisia tavaroita (myös päättömiä nauhoja) sekä alumiinileikkoverkkoa voidaan kuitenkin käyttää, ja – kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
77 ryhmä	Varattu mahdolliselle tulevalle käytölle harmonoidussa järjestelmässä		
78 ryhmä 7801 7802	Lyijy ja lyijytavarat; lukuun ottamatta seuraavia: Muokkaamaton lyijy: – puhdistettu lyijy – muut Lyijyjätteet ja -romu	Valmistus, jossa: – kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja – kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta Valmistus raakalyijystä Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Nimikkeen 7802 jätteitä ja romua ei kuitenkaan voida käyttää Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
ex 79 ryhmä 7901	Sinkki ja sinkkitavarat; lukuun ottamatta seuraavia: Muokkaamaton sinkki	Valmistus, jossa: – kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja – kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Nimikkeen 7902 jätteitä ja romua ei kuitenkaan voida käyttää	

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai	
(1)	(2)	(3)	(4)
7902	Sinkkijätteet ja -romu	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
ex 80 ryhmä	Tina ja tinatavarat; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa: – kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja – kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
8001	Muokkaamaton tina	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Nimikkeen 8002 jätteitä ja romua ei kuitenkaan voida käyttää	
8002 ja 8007	Tinajätteet ja -romu; muut tinatavarat	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
81 ryhmä	Muut epäjalot metallit; kermetit; niistä valmistetut tavarat: – muut epäjalot metallit, muokatut; niistä valmistetut tavarat – muut	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen, samaan nimikkeeseen kuin tuote luokiteltavien ainesten arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
ex 82 ryhmä	Työkalut ja -välineet sekä veitset, lusikat ja haarukat, epäjaloa metallia; niiden epäjaloa metallia olevat osat; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
8206	Sarjoiksi vähittäismyyntiä varten pakatut, kahteen tai useampaan nimikkeistä 8202–8205 kuuluvat työkalut	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan muuhun nimikkeeseen kuin 8202–8205. Nimikkeiden 8202–8205 työkaluja voi kuitenkin sisältyä sarjaan, jos niiden arvo ei ylitä 15 %:a sarjan vapaasti tehtaalla -hinnasta	

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai	
(1)	(2)	(3)	tai (4)
8207	Vaihdettavat työkalut käsityökaluja (myös mekaanisia) tai työstökoneita varten (esim. puristusta, meistausta, kierteittämistä, porausta, avartamista, aventamista, jyrsimistä, sorvaamista tai ruuvinkiertämistä varten), myös metallinvetolevyt, metallipuristusuuilakkeet sekä työkalut kallionporausta tai maankairausta varten	Valmistus, jossa: – kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja – kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
8208	Koneiden ja mekaanisten laitteiden veitset ja leikkuuterät	Valmistus, jossa: – kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja – kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
ex 8211	Veitset, leikkaavin, myös hammasteuin terin (myös puutarhaveitset), nimikkeeseen 8208 kuulumattomat	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Epäjaloa metallia olevia veitsen teriä ja kahvoja voidaan kuitenkin käyttää	
8214	Muut leikkaamisvälineet (esim. tukanja karvanleikkuuvälineet, teurastajien ja talouskäyttöön tarkoitetut liha- ja muut veitset ja hakkurit sekä paperiveitset); manikyysi- ja pedikyriivälinesarjat ja -välineet (myös kynsiviilat)	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Epäjaloa metallia olevia kahvoja voidaan kuitenkin käyttää	
8215	Lusikat, haarukat, liemikauhat, reikäkauhat, kakkulapiot, kalaveitset, voiveitset, sokeripihdit ja niiden kaltaiset keittiö- ja ruokailuvälineet	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Epäjaloa metallia olevia kahvoja voidaan kuitenkin käyttää	
ex 83 ryhmä	Erinäiset epäjaloista metallista valmistetut tavarat; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
ex 8302	Muut helat, varusteet ja niiden kaltaiset tavarat, rakennuksiin soveltuvat ja itse-toimivat ovensulkimet	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Nimikkeen 8302 muita aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai	
(1)	(2)	(3)	(4)
ex 8306	Pienoispatsoat ja muut koriste-esineet, epäjaloa metallia	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Nimikkeen 8306 muita aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 30 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
ex 84 ryhmä	Ydinreaktorit, höyrykattilat, koneet ja mekaaniset laitteet; niiden osat; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa: – kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja – kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
ex 8401	Ydinpolttoaine-elementit	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote ⁽¹⁾	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 %:a valmiin tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8402	Höyrykattilat ja muut höyrykehittimet (muut kuin keskuslämmityskattilat, joilla voidaan kehittää myös matalapaineista höyryä); kuumavesikattilat	Valmistus, jossa: – kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja – kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 25 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8403 ja ex 8404	Keskuslämmityskattilat, muut kuin nimikkeeseen 8402 kuuluvat, ja keskuslämmityskattilojen apulaitteet	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan muuhun nimikkeeseen kuin 8403 tai 8404	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8406	Höyryturbiinit	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
8407	Kipinäsytytteiset iskumäntä- tai kierto-mäntämoottorit	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
8408	Puristusytytteiset mäntämoottorit (diesel- tai puolidieselmoottorit)	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
8409	Osat, jotka soveltuvat käytettäväksi yksinomaan tai pääasiallisesti nimikkeen 8407 tai 8408 moottoreissa	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	

⁽¹⁾ Sääntöä sovelletaan 31 päivään joulukuuta 2005.

HS-nimike (1)	Tuotteen kuvaus (2)	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai	
		(3)	tai (4)
8411	Suihkuturbiinimoottorit, potkuriturbiinimoottorit ja muut kaasuturbiinit	Valmistus, jossa: – kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja – kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 25 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8412	Muut voimakoneet ja moottorit	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
ex 8413	Pyörivät syrjäytyspumput	Valmistus, jossa: – kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja – kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 25 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
ex 8414	Teollisuustuulettimet, -puhaltimet ja niiden kaltaiset laitteet	Valmistus, jossa: – kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja – kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 25 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8415	Ilmastointilaitteet, joissa on moottorituuletin ja laitteet lämpötilan ja kosteuden muuttamista varten, myös ilmastointilaitteet, joissa kosteutta ei voida säätää erikseen	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
8418	Jääkaapit, pakastimet ja muut jäähdytys- tai jäädytyslaitteet ja -laitteistot, sähköllä toimivat ja muut; lämpöpumput, muut kuin nimikkeen 8415 ilmastointilaitteet	Valmistus, jossa: – kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, – kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja – kaikkien käytettyjen ei-alkuperäainesten arvo ei ylitä käytettyjen alkuperäainesten arvoa	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 25 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai	
(1)	(2)	(3)	tai (4)
ex 8419	Koneet puu-, paperimassa-, paperi-, kartonki- ja pahviteollisuutta varten	Valmistus, jossa: – kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja – edellä mainittuun rajoitukseen sisältyvänä, käytettyjen samaan nimikkeeseen kuin tuote luokiteltavien ainesten arvo on enintään 25 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 30 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8420	Kalanterikoneet ja muut valssauskoneet, muut kuin metallin ja lasin valssaukseen tarkoitettut, sekä niiden telat	Valmistus, jossa: – kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja – edellä mainittuun rajoitukseen sisältyvänä, käytettyjen samaan nimikkeeseen kuin tuote luokiteltavien ainesten arvo on enintään 25 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 30 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8423	Punnituslaitteet (ei kuitenkaan vaa'at, joiden herkkyys on vähintään 0,05 g), myös painon perusteella toimivat lasku- tai tarkkailulaitteet; punnituslaitteiden kaikenlaiset punnukset	Valmistus, jossa: – kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja – kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 25 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8425–8428	Nosto-, käsittely-, lastaus- tai purkaus-koneet ja -laitteet	Valmistus, jossa: – kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja – edellä mainittuun rajoitukseen sisältyvänä, käytettyjen nimikkeen 8431 ainesten arvo on enintään 10 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 30 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8429	Itseliikkuvat puskutraktorit (bulldozerit ja angledozerit), tiehöylät, raappauskoneet, kaivinkoneet, kauhakuormaajat, maantiivistyskoneet ja tiejyrät: — tiejyrät	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai	
(1)	(2)	(3)	tai (4)
	— muut	Valmistus, jossa: – kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja – edellä mainittuun rajoitukseen sisältyvänä, käytettyjen nimikkeen 8431 aineiden arvo on enintään 10 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8430	Muut maan kivennäisten tai malmien siirto-, höyläys-, tasoitus-, raappaus-, kaivin-, tiivistys-, junntaus-, louhintatai porauskoneet ja -laitteet; paalujuntat ja paalunylösvetäjät; lumiaurat ja lumilingot	Valmistus, jossa: – kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja – edellä mainittuun rajoitukseen sisältyvänä, käytettyjen nimikkeen 8431 aineiden arvo on enintään 10 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
ex 8431	Osat, jotka soveltuvat käytettäväksi yksinomaan tai pääasiallisesti tiejyrissä	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
8439	Koneet ja laitteet, joilla valmistetaan massaa kuituisesta selluloosa-aineesta tai valmistetaan tai jälkikäsitellään paperia, kartonkia tai pahvia	Valmistus, jossa: – kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja – edellä mainittuun rajoitukseen sisältyvänä, käytettyjen samaan nimikkeeseen kuin tuote luokiteltavien aineiden arvo on enintään 25 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8441	Muut koneet ja laitteet paperimassan, paperin, kartongin tai pahvin edelleen käsittelyä varten, myös kaikenlaiset leikkuukoneet	Valmistus, jossa: – kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja – edellä mainittuun rajoitukseen sisältyvänä, käytettyjen samaan nimikkeeseen kuin tuote luokiteltavien aineiden arvo on enintään 25 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8444–8447	Näiden nimikkeiden tekstiiliteollisuudessa käytettävät koneet	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai	
(1)	(2)	(3)	tai (4)
ex 8448	Nimikkeiden 8444 ja 8447 koneiden apukoneet ja -laitteet	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
8452	<p>Ompelukoneet, muut kuin nimikkeen 8440 kirjannitmakoneet; erityisesti ompelukoneita varten suunnitellut huonekalut, alustat, kotelot ja suojukset; ompelukoneenneulat:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ompelukoneet (ainoastaan lukkotik-kikoneet), joiden konevarren paino ilman moottoria on enintään 16 kg ja moottorin kanssa enintään 17 kg – muut 	<p>Valmistus, jossa:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, – kaikkien konevarren (moottoria lukuun ottamatta) kokoamiseen käytettyjen ei-alkuperäainesten arvo ei ylitä käytettyjen alkuperäainesten arvoa, ja – käytettyjen langankiristys-, langansiippaus- ja siksak-mekanismien on jo oltava alkuperä tuotteita <p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p>	
8456–8466	Nimikkeisiin 8456–8466 kuuluvat koneet, työstökoneet sekä niiden osat ja tarvikkeet	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
8469–8472	Toimistokoneet ja -laitteet (esim. kirjoituskoneet, laskukoneet, automaattiset tietojenkäsittelykoneet, monistuskoneet ja nitomallaitteet)	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
8480	Kaavauskehykset metallinvalua varten; mallipohjat; valumallit; muotit metallia (muut kuin valukokillit), metallikarbideja, lasia, kivennäisaineita, kumia tai muovia varten	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
8482	Kuulalaakerit ja rullalaakerit	<p>Valmistus, jossa:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja – kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta 	
			Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 25 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta

HS-nimike (1)	Tuotteen kuvaus (2)	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai	
		(3)	tai (4)
8484	Tiivisteet, jotka on valmistettu metallilevystä ja muusta aineesta tai kahdesta tai useammasta metallikerroksesta; erilaisten tiivisteiden sarjat ja lajitelmät, pusseissa, rasioissa tai niiden kaltaisissa pakkauksissa; mekaaniset sinetit	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
8485	Koneiden ja laitteiden osat, joissa ei ole sähkökytkinosa, -eristimiä, -käämejä tai -koskettimia eikä muita sähköteknisiä osia, muualle tähän ryhmään kuulumattomat	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
ex 85 ryhmä	Sähkökoneet ja -laitteet sekä niiden osat; äänen tallennus- tai toistolaitteet, televisiokuvan tai -äänen tallennus- tai toistolaitteet sekä tällaisten tavaroiden osat ja tarvikkeet; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa: – kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja – kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
8501	Sähköturbiinit ja -generaattorit (ei kuitenkaan sähkögeneraattoriyhdistelmät)	Valmistus, jossa: – kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja – edellä mainittuun rajoitukseen sisältyvänä, käytettyjen nimikkeen 8503 aineiden arvo on enintään 10 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
8502	Sähkögeneraattoriyhdistelmät ja pyörivät sähkömuuttajat	Valmistus, jossa: – kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja – edellä mainittuun rajoitukseen sisältyvänä, käytettyjen nimikkeen 8501 tai 8503 aineiden yhteisarvo on enintään 10 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
ex 8504	Automaattisissa tietojenkäsittelykoneissa käytettävät virtalähteet	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai	
(1)	(2)	(3)	tai (4)
ex 8518	Mikrofonit ja niiden jalustat; kaiuttimet, myös koteloidut; äänitaajuusvahvistimet; sähköllä toimivat äänenvahvistinyhdistelmät	Valmistus, jossa: – kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja – kaikkien käytettyjen ei-alkuperäainesten arvo ei ylitä käytettyjen alkuperäainesten arvoa	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 25 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
ex 8519	Levysoittimet (joko sähkövahvistimella tai ilman), kasettisoittimet ja muut äänen toistolaitteet, joissa ei ole äänen tallennuslaitetta	Valmistus, jossa: – kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja – kaikkien käytettyjen ei-alkuperäainesten arvo ei ylitä käytettyjen alkuperäainesten arvoa	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8520	Magneettinauhurit ja muut äänen tallennuslaitteet, myös jos niissä on äänen toistolaite	Valmistus, jossa: – kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja – kaikkien käytettyjen ei-alkuperäainesten arvo ei ylitä käytettyjen alkuperäainesten arvoa	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8521	Videosignaalien tallennus- tai toistolaitteet, myös samaan ulkokuoreen yhdistetyin videovirittimin	Valmistus, jossa: – kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja – kaikkien käytettyjen ei-alkuperäainesten arvo ei ylitä käytettyjen alkuperäainesten arvoa	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8522	Osat ja tarvikkeet, jotka soveltuvat ainoastaan tai pääasiallisesti käytettäväksi nimikkeiden 8519–8521 laitteisiin	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
8523	Valmistettu tallentamaton materiaali äänen tallennukseen tai muiden ilmiöiden vastaavalla tavalla tapahtuvaan tallennukseen, ei kuitenkaan 37 ryhmän tuotteet	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai	
(1)	(2)	(3)	tai (4)
8524	<p>Levyt, nauhat ja muu materiaali, jotka sisältävät äänitallenteita tai muita vastaavalla tavalla tallennettuja ilmiöitä, myös matriisit ja isiöt äänilevyjen valmistusta varten, ei kuitenkaan 37 ryhmän tuotteet:</p> <ul style="list-style-type: none"> – matriisit ja isiöt äänilevyjen valmistusta varten – muut 	<p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p> <p>Valmistus, jossa:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja – edellä mainittuun rajoitukseen sisältyvänä, käytettyjen nimikkeen 8523 aineiden arvo on enintään 10 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta 	<p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p>
8525	<p>Radiopuhelin, radiolennätin-, yleisradio- tai televisiolähettimet, myös yhteenrakennetuin vastaanottimin tai äänen tallennus- tai toistolaittein; televisiokamerat; yksittäisiä kuvia ottavat videokamerat ja muut videosignaalien tallennuslaitteet</p>	<p>Valmistus, jossa:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja – kaikkien käytettyjen ei-alkuperäainesten arvo ei ylitä käytettyjen alkuperäainesten arvoa 	<p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 25 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p>
8526	<p>Tutkalaitteet, radionavigointilaitteet ja radiokauko-ohjauslaitteet</p>	<p>Valmistus, jossa:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja – kaikkien käytettyjen ei-alkuperäainesten arvo ei ylitä käytettyjen alkuperäainesten arvoa 	<p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 25 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p>
8527	<p>Radiopuhelin-, radiolennätin- tai yleisradiovastaanottimet, myös samaan ulkokuoreen yhdistetyin äänen tallennus- tai toistolaittein tai kelloin</p>	<p>Valmistus, jossa:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja – kaikkien käytettyjen ei-alkuperäainesten arvo ei ylitä käytettyjen alkuperäainesten arvoa 	<p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 25 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p>

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai	
(1)	(2)	(3)	tai (4)
8528	Televisiovastaanottimet, myös samaan ulkokuoreen yhdistetyin yleisradiovastaanottimin tai äänen tai videosignaalin tallennus- tai toistolaittein; videomonitorit ja videoprojektorit	Valmistus, jossa: – kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja – kaikkien käytettyjen ei-alkuperäainesten arvo ei ylitä käytettyjen alkuperäainesten arvoa	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 25 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8529	Osat, jotka soveltuvat käytettäväksi yksinomaan tai pääasiallisesti nimikkeiden 8525–8528 laitteissa: – jotka soveltuvat käytettäväksi yksinomaan tai pääasiallisesti videosignaalin tallennus- tai toistolaitteissa – muut	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta Valmistus, jossa: – kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja – kaikkien käytettyjen ei-alkuperäainesten arvo ei ylitä käytettyjen alkuperäainesten arvoa	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 25 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8535 ja 8536	Sähkölaitteet sähkövirtapiiriin kytkemistä, katkaisemista tai suojaamista varten tai siihen liittämistä varten	Valmistus, jossa: – kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja – edellä mainittuun rajoitukseen sisältyvänä, käytettyjen nimikkeen 8538 aineiden arvo on enintään 10 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8537	Taulut, paneelit, konsolit, pöydät, kaapit ja muut alustat, joissa on vähintään kaksi nimikkeen 8535 tai 8536 laitetta, sähköistä ohjausta tai sähkönjakelua varten, myös sellaiset, joissa on 90 ryhmän kojeita ja laitteita, sekä numeeriset ohjauslaitteet, muut kuin nimikkeen 8517 kytkentälaitteet	Valmistus, jossa: – kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja – edellä mainittuun rajoitukseen sisältyvänä, käytettyjen nimikkeen 8538 aineiden arvo on enintään 10 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai	
(1)	(2)	(3)	tai (4)
ex 8541	Diodit, transistorit ja niiden kaltaiset puolijohdekomponentit; lukuun ottamatta piikiekköjä (wafers), joita ei vielä ole leikattu puolijohdesiruiksi	Valmistus, jossa: – kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja – kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 25 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8542	Elektroniset integroidut piirit ja mikro-moduulit	Valmistus, jossa: – kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja – edellä mainittuun rajoitukseen sisältyvänä, käytettyjen nimikkeeseen 8541 tai 8542 aineiden yhteisarvo on enintään 10 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 25 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8544	Eristetty (myös emaloitu tai anodisoitu) lanka ja kaapeli (myös koaksiaalikaapeli) sekä muut eristetyt sähköjohtimet, myös jos niissä on liittimiä; optiset kuitukaapelit, joissa kullakin kuidulla on oma kuorensa, myös jos niihin on yhdistetty sähköjohtimia tai jos niissä on liittimiä	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
8545	Hiilielektrodit, hiiliharjat, lampunhiilet, paristohiilet ja muut grafiitista tai muusta hiilestä valmistetut tavarat, jollaisia käytetään sähkötarkoituksiin, myös jos niissä on metallia	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
8546	Mitä tahansa ainetta olevat sähköeristimet	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
8547	Sähkökoneiden tai -laitteiden eristystarvikkeet, joitakin vähäisiä valettaessa tai puristettaessa ainoastaan yhteenliittämistarkoituksessa kiinnitettyjä metalliosia (esim. kierteitettyjä hylsyjä) lukuun ottamatta kokonaan eristysaineesta, muut kuin nimikkeeseen 8546 eristimet; sähköjohdinputket ja niiden liitoskappaleet, epäjaloa metallia, eristysaineella vuoratut	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
8548	Galvaanisten parien, galvaanisten paristojen ja sähköakkujen jätteet ja romu; käytetyt galvaaniset parit, käytetyt galvaaniset paristot ja käytetyt sähköakut; koneiden ja laitteiden sähköosat, muualle tähän ryhmään kuulumattomat	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai	
(1)	(2)	(3)	tai (4)
ex 86 ryhmä	Rautatieveturit, raitiomootorivaunut ja muu liikkuva kalusto sekä niiden osat; rautatie- ja raitiotieradan varusteet ja kiinteät laitteet sekä niiden osat; kaikenlaiset mekaaniset (myös sähkömekaaniset) liikennemerkinantolaitteet; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
8608	Rautatie- tai raitiotieradan varusteet ja kiinteät laitteet; mekaaniset (myös sähkömekaaniset) merkinanto-, turva- tai liikenteenvalvonta- tai -ohjauslaitteet rautateitä, raitioiteitä, katuja, teitä, sisävesiväyliä, paikoitustiloja, satamia tai lentokenttiä varten; edellä mainittujen tavaroiden osat	Valmistus, jossa: – kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja – kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 30 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
ex 87 ryhmä	Kuljetusvälineet ja kulkuneuvot, muut kuin rautatien tai raitiotien liikkuvaan kalustoon kuuluvat, sekä niiden osat ja tarvikkeet; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
8709	Itseliikkuvat trukit, joissa ei ole nosto- eikä käsittelylaitteita ja jollaisia käytetään tehtaissa, varastoissa, satama-alueilla tai lentokentillä tavarankuljetukseen lyhyitä matkoja; traktorit, jollaisia käytetään rautatieasemilla; edellä mainittujen ajoneuvojen osat	Valmistus, jossa: – kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja – kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 30 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8710	Panssarivaunut ja muut panssaroidut taistelujoneuvot, moottoroidut, myös aseistetut, sekä tällaisten ajoneuvojen osat	Valmistus, jossa: – kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja – kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 30 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8711	Moottoripyörät (myös mopot) ja apumoottorilla varustetut polkupyörät, myös sivuvaunuineen; sivuvaunut: — joissa on iskumäntäpolttomoottori, iskutilavuus: — — enintään 50 cm ³	Valmistus, jossa: – kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja – kaikkien käytettyjen ei-alkuperäainesten arvo ei ylitä käytettyjen alkuperäainesten arvoa	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 20 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai	
		(3)	tai (4)
	– – suurempi kuin 50 cm ³ – muut	Valmistus, jossa: – kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja – kaikkien käytettyjen ei-alkuperäainesten arvo ei ylitä käytettyjen alkuperäainesten arvoa	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 25 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
ex 8712	Polkupyörät, joissa ei ole kuulalaakereita	Valmistus nimikkeeseen 8714 kuulumattomista aineksista	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8715	Lastenvaunut, lastenrattaat ja niiden kaltaiset lasten kuljettamiseen tarkoitetut laitteet sekä niiden osat	Valmistus, jossa: – kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja – kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8716	Perävaunut ja puoliperävaunut; muut kuljetusvälineet, ilman mekaanista kuljetuskoneistoa; niiden osat	Valmistus, jossa: – kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja – kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
ex 88 ryhmä	Ilma-alukset, avaruusalukset sekä niiden osat; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
ex 8804	Moottoroidut laskuvarjot (rotouchutes)	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, myös muista nimikkeen 8804 aineksista	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8805	Ilma-alusten lähetyslaitteet; lentotukialusten kannella käytettävät jarrutuslaitteet ja niiden kaltaiset laitteet; laitteet maassa tapahtuvaa lentokoulutusta varten; edellä mainittujen tavaroiden osat	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai	
(1)	(2)	(3)	(4)
89 ryhmä	Alukset ja uivat rakenteet	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Nimikkeen 8906 alusten runkoja ei kuitenkaan voida käyttää	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
ex 90 ryhmä	Optiset, valokuvaus-, elokuva-, mitaus-, tarkistus-, tarkkuus-, lääketieteelliset tai kirurgiset kojeet ja laitteet; niiden osat ja tarvikkeet; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa: – kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja – kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
9001	Optiset kuidut ja optiset kuitukimput; optiset kuitukaapelit, muut kuin nimikkeeseen 8544 kuuluvat; laatat ja levyt polarisoivasta aineesta; mitä ainetta tahansa olevat kehystämättömät linssit (myös piilolasit), prismat, peilit ja muut optiset elementit, muut kuin tällaiset elementit optisesti työstämättömästä lasista	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
9002	Mitä ainetta tahansa olevat kehystetyt linssit, prismat, peilit ja muut optiset elementit, kun ne ovat kojeiden tai laitteiden osia tai tarvikkeita, muut kuin tällaiset elementit optisesti työstämättömästä lasista	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
9004	Silmälasit ja niiden kaltaiset esineet, näön korjaamiseen, silmien suojaamiseen tai muuhun tarkoitukseen	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
ex 9005	Kiikarit ja kaukoputket sekä niiden jalustat, lukuun ottamatta tähtitieteellisiä linsseekaukoputkia ja niiden jalustoja	Valmistus, jossa: – kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, – kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja – kaikkien käytettyjen ei-alkuperäainesten arvo ei ylitä käytettyjen alkuperäainesten arvoa	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
ex 9006	Valokuvauskamerat; valokuvaussalamalaitteet ja valokuvaussalamalamput, muut kuin sähköisesti sytytettävät salamalamput	Valmistus, jossa: – kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, – kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja – kaikkien käytettyjen ei-alkuperäainesten arvo ei ylitä käytettyjen alkuperäainesten arvoa	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai	
(1)	(2)	(3)	tai (4)
9007	Elokvakamerat ja -projektorit, myös jos niissä on äänen tallennus- tai toistolaitteet	Valmistus, jossa: – kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, – kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja – kaikkien käytettyjen ei-alkuperäainesten arvo ei ylitä käytettyjen alkuperäainesten arvoa	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 30 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
9011	Optiset mikroskoopit, myös mikrovalokuvausta, mikroelokuvausta tai mikroprojisointia varten	Valmistus, jossa: – kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, – kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja – kaikkien käytettyjen ei-alkuperäainesten arvo ei ylitä käytettyjen alkuperäainesten arvoa	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 30 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
ex 9014	Muut navigointikojeet ja -laitteet	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
9015	Geodeettiset (myös fotogrammetriset), hydrografiset, oseanografiset, hydrologiset, meteorologiset tai geofysikaaliset kojeet ja laitteet, ei kuitenkaan kompassit; etäisyysmittarit	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
9016	Vaa'at, joiden herkkyys on vähintään 0,05 g, myös punnuksineen	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
9017	Piirustus- tai merkintäkojeet ja matemaattiset laskukojeet (esim. piirustus-koneet, pantografit, astelevyt, harpikot, laskutikut ja laskulevyt); kädessä pidettävät pituuksien mittaukseen käytettävät kojeet (esim. mittatangot ja -nauhat sekä mikrometrit ja työntömitat), muualle tähän ryhmään kuulumattomat	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	

HS-nimike (1)	Tuotteen kuvaus (2)	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai	
		(3)	tai (4)
9018	<p>Lääketieteessä, myös hammas- tai eläinlääketieteessä tai kirurgiassa käytettävät kojeet ja laitteet, mukaan lukien skintigrafiset laitteet, muut sähkölääkintälaitteet ja näöntarkastuskojeet:</p> <ul style="list-style-type: none"> – hammaslääkärintuolit, joissa on hammaslääkintälaitteita tai sylkyastia – muut 	<p>Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, myös muista nimikkeen 9018 aineksista</p> <p>Valmistus, jossa:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja – kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta 	<p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p> <p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 25 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p>
9019	<p>Mekanoterapeuttiset laitteet; hieronta-laitteet; laitteet psykologisia soveltuvuustestejä varten; otsoni-, happi- tai aerosolihoitolaitteet, teko hengityslaitteet ja muut terapeuttiset hengityslaitteet</p>	<p>Valmistus, jossa:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja – kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta 	<p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 25 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p>
9020	<p>Muut hengityslaitteet ja kaasunaamarit (ei kuitenkaan suojanaamarit, joissa ei ole mekaanisia osia eikä vaihdettavia suodattimia)</p>	<p>Valmistus, jossa:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja – kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta 	<p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 25 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p>
9024	<p>Koneet ja laitteet aineiden (esim. metallin, puun, tekstiilitavaroiden, paperin tai muovin) kovuuden, lujuuden, kokoonpuristuvuuden, kimmoisuuden tai muiden mekaanisten ominaisuuksien testausta varten</p>	<p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p>	
9025	<p>Densimetrit, areometrit ja niiden kaltaiset uppomittarit, lämpömittarit, pyrometrit, ilmanpunnarit, hygrometrit ja psykrometrit, myös rekisteröivät, sekä näiden kojeiden yhdistelmät</p>	<p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p>	
9026	<p>Kojeet ja laitteet nesteiden tai kaasujen virtauksen, pinnan korkeuden, paineen tai muiden vaihtelevien ominaisuuksien mittaamista tai tarkkailua varten (esim. virtausmittarit, pinnan korkeuden osoittimet, painemittarit ja lämmönkulutusmittarit), ei kuitenkaan nimikkeen 9014, 9015, 9028 tai 9032 kojeet ja laitteet</p>	<p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p>	

HS-nimike (1)	Tuotteen kuvaus (2)	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai	
		(3)	tai (4)
9027	Kojeet ja laitteet fysikaalista tai kemiallista analyysiä varten (esim. polarimetrit, refraktometrit, spektrometrit sekä kaasu- ja savuanalysilaitteet); kojeet ja laitteet viskositeetin, huokoisuuden, laajenemisen, pintajännityksen tai niiden kaltaisten ominaisuuksien mittaamista tai tarkkailua varten; kojeet ja laitteet lämpö määrän, äänitason tai valon voimakkuuden mittaamista tai tarkkailua varten (myös valotusmittarit); mikrotomit	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
9028	Kaasun, nesteen tai sähkön kulutus- tai tuotantomittarit, myös niiden tarkistusmittarit: – osat ja tarvikkeet – muut	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta Valmistus, jossa: – kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja – kaikkien käytettyjen ei-alkuperäainesten arvo ei ylitä käytettyjen alkuperäainesten arvoa	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
9029	Kierroskourit, tuotannonlaskurit, takamittarit, matkamittarit, askelmittarit ja niiden kaltaiset kojeet; nopeusmittarit ja takometrit, muut kuin nimikkeeseen 9014 tai 9015 kuuluvat; stroboskoopit	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
9030	Oskilloskoopit, spektrianalysaattorit ja muut sähkösuureiden mittaus- tai tarkkailukojeet ja -laitteet, ei kuitenkaan nimikkeeseen 9028 mittarit; alfa-, beeta-, gamma-, röntgen-, kosmisen tai muun ionisoivan säteilyn mittaus- tai toteamiskojeet ja -laitteet	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
9031	Mittaus- tai tarkkailukojeet, -laitteet ja -koneet, muualle tähän ryhmään kuulumattomat; profiiliprojektorit	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
9032	Automaattiset säätö- tai valvontakojeet ja -laitteet	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
9033	90 ryhmään kuuluvien koneiden, laitteiden ja kojeiden osat ja tarvikkeet (muualle tähän ryhmään kuulumattomat)	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai	
(1)	(2)	(3)	(4)
ex 91 ryhmä	Kellot ja niiden osat; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
9105	Muut kellot, joissa ei ole ranne-, tasku- tai niiden kaltaisten kellojen koneistoa	Valmistus, jossa: – kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja – kaikkien käytettyjen ei-alkuperäainesten arvo ei ylitä käytettyjen alkuperäainesten arvoa	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
9109	Muut täydelliset kellokoneistot, kootut	Valmistus, jossa: – kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja – kaikkien käytettyjen ei-alkuperäainesten arvo ei ylitä käytettyjen alkuperäainesten arvoa	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
9110	Täydelliset kellokoneistot, kokoamatotomat tai osittain kootut (kellokoneistosarjat); epätäydelliset kellokoneistot, kootut; kellojen raakakoneistot	Valmistus, jossa: – kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja – edellä mainittuun rajoitukseen sisältyvänä, käytettyjen nimikkeeseen 9114 aineiden arvo on enintään 10 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
9111	Ranne-, tasku- tai niiden kaltaisten kellojen kuoret ja niiden osat	Valmistus, jossa: – kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja – kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
9112	Muut kellonkuoret, kellonkotelot ja niiden kaltaiset, muiden tähän ryhmään kuuluvien tavaroiden kuoret tai kotelot sekä niiden osat	Valmistus, jossa: – kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja – kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
9113	Kellonhihnat ja -rannekkeet sekä niiden osat: – epäjaloa metallia, myös kullattua tai hopeoitua epäjaloa metallia, tai jalometallilla plateroitua metallia	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai	
(1)	(2)	(3)	tai (4)
	– muut	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
92 ryhmä	Soittimet; niiden osat ja tarvikkeet	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
93 ryhmä	Aseet ja ampumatarvikkeet; niiden osat ja tarvikkeet	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
ex 94 ryhmä	Huonekalut; vuoteiden joustin pohjat ja vuodevarusteet, kuten patjat ja tyynyt, sekä niiden kaltaiset pehmustetut sisustustavarat; valaisimet ja valaistusvarusteet, muualle kuulumattomat; valokilvet ja niiden kaltaiset tavarat; tehdasvalmisteiset rakennukset; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
ex 9401 ja ex 9403	Huonekalut, epäjaloa metallia, joissa on käytetty pehmustamatonta puuvillakangasta, jonka paino on enintään 300 g/m ²	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, tai Valmistus nimikkeeseen 9401 tai 9403 käyttövalmiiksi sovitetusta puuvillakankaasta, jos: – sen arvo ei ylitä 25 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja – kaikki muut käytetyt ainekset ovat jo alkuperä tuotteita ja ne luokitellaan muuhun nimikkeeseen kuin 9401 tai 9403	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
9405	Valaisimet ja valaistusvarusteet, myös hakuvalot ja valonheittimet, sekä niiden osat, muualle kuulumattomat; valokilvet, kuten valaistut merkit ja valaistut nimikilvet, joissa on pysyvästi asennettu valonlähde, sekä niiden osat, muualle kuulumattomat	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
9406	Tehdasvalmisteiset rakennukset	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai	
(1)	(2)	(3)	(4)
ex 95 ryhmä	Lelut, pelit ja urheiluvälineet; niiden osat ja tarvikkeet; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
9503	Muut lelut; pienoismallit ja niiden kaltaiset mallit ajanvietetarkoituksiin, myös mekaaniset; kaikenlaiset palapelit	Valmistus, jossa: – kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja – kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
ex 9506	Golfmailat ja niiden osat	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Karkeasti muotoiltuja teelmiä golfmailojen päiden valmistusta varten voidaan kuitenkin käyttää	
ex 96 ryhmä	Erinäiset tavarat; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
ex 9601 ja ex 9602	Eläinkunnasta saaduista, kasvi- tai kiennäisveistoaineista tehdyt tavarat	Valmistus saman nimikkeen valmistetuista veistoaineista	
ex 9603	Luudat, harjat ja siveltimet (lukuun ottamatta varpuluutia ja niiden kaltaisia tavaroita sekä näädän tai oravan karmoista tehtyjä harjoja ja siveltimiä), käsi-käyttöiset mekaaniset lattianlakaisimet, moottorittomat; maalaustyyny ja -telat, kumi- ja muut kuivauspyyhkimet ja mopit	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
9605	Toaletti-, ompelu- tai kengänkiillotus-tarvikkeita tai vaatteiden puhdistukseen käytettäviä tarvikkeita sisältävät matkapakkaukset	Jokaisen sarjaan kuuluvan tavarahan on täytettävä se sääntö, jota siihen sovellettaisiin erillisenä sarjaan kuulumattomana tavarana. Ei-alkuperä tuotteita voi kuitenkin sisältyä sarjaan, jos niiden yhteisarvo ei ylitä 15 %:a sarjan vapaasti tehtaalla -hinnasta	
9606	Napit, myös painonapit, napinsydämet ja muut näiden tavaroiden osat; napin-teelmät	Valmistus, jossa: – kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja – kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman tai	
(1)	(2)	(3)	tai (4)
9608	Kuulakärkikynät; huopa-, kuitu- tai muulla huokoisella kärjellä varustetut kynät; täytekyynät ja niiden kaltaiset kynät; täytekyynät; lyijytäytekyynät; kynänvarret, kynänpitimet ja niiden kaltaiset pitimet; edellä mainittujen tavaroitten osat (myös hylsyt ja pidikkeet), muut kuin nimikkeeseen 9609 kuuluvat	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Saman nimikkeen kynänteriä ja niiden kärkiä saa kuitenkin käyttää	
9612	Kirjoituskoneiden värinauhut ja niiden kaltaiset värinauhut, joihin on imeytetty väri tai joita on muuten valmistettu jättämään painantajälkeä, myös keloilla tai kaseteissa; värityynyt, myös jos niihin on imeytetty väri, koteloineen tai ilman	Valmistus, jossa: – kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja – kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
ex 9613	Sytyttimet, joissa on pietsosähköinen sytytysjärjestelmä	Valmistus, jossa käytettyjen nimikkeen 9613 aineiden arvo ei ylitä 30 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
ex 9614	Tupakkapiiput ja piipunpesät	Valmistus karkeasti muotoilluista teelmistä	
97 ryhmä	Taideteokset, kokoelmaesineet ja antiikkiesineet	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	

*Pöytäkirjan 1 liite III***MERENTAKAISET MAAT JA ALUEET**

Tässä pöytäkirjassa 'merentakaisilla mailla ja alueilla' tarkoitetaan jäljempänä lueteltuja Euroopan yhteisön perustamis-sopimuksen neljännessä osassa tarkoitettuja maita:

(Tällä luettelolla ei määrätä ennakolta näiden maiden ja alueiden asemaa tai siinä tulevaisuudessa tapahtuvia muutoksia).

1. Maa, jolla on erityiset suhteet Tanskan kuningaskuntaan:

- Grönlanti.

2. Ranskan tasavallan merentakaiset alueet:

- Uusi-Kaledonia,
- Ranskan Polynesia,
- Ranskan eteläiset ja antarktiset alueet,
- Wallis- ja Futunasaaret.

3. Ranskan tasavallan yhteishallinta-alueet:

- Mayotte,
- Saint Pierre ja Miquelon.

4. Alankomaiden kuningaskunnan merentakaiset maat:

- Aruba,
- Alankomaiden Antillit:
  - Bonaire,
  - Curaçao,
  - Saba,
  - Sint Eustatius,
  - Sint Maarten.

5. Ison-Britannian merentakaiset maat ja alueet:

- Anguilla,
- Caymansaaret,
- Falklandinsaaret,
- Etelä-Georgia ja Eteläiset Sandwichsaaret,
- Montserrat,
- Pitcairn,
- Saint Helena, Ascension, Tristan da Cunha,
- Brittiläinen Antarktiksien alue,
- Brittiläinen Intian valtameren alue,
- Turks- ja Caicossaaret,
- Brittiläiset Neitsytsaaret.

*Pöytäkirjan 1 liite IV***RAVARATODISTUSLOMAKE**

1. EUR.1 -tavaratodistus on laadittava lomakkeelle, jonka malli esitetään tässä liitteessä. Lomake on painettava yhdellä tai useammalla niistä kielistä, joilla sopimus on tehty. Todistus on laadittava jollakin näistä kielistä viejävaltion sisäisen lainsäädännön mukaisesti. Jos todistus täytetään käsin, se on täytettävä musteella painokirjaimin.
2. Todistuksen koon on oltava 210×297 mm; lomakkeen pituus saa kuitenkin olla enintään 8 mm määrämittaa suurempi tai enintään 5 mm sitä pienempi. Käytettävän paperin on oltava valkoista, liimäkäsiteltyä, hiokkeetonta kirjoituspaperia, joka painaa vähintään 25 g/m^2 . Siinä on oltava vihreä painettu aaltomainen taustakuvio, joka tekee kaikki mekaanisin tai kemiallisin keinoin tehdyt väärennykset havaittaviksi.
3. Viejävaltiot voivat pidättää itselleen todistusten paino-oikeuden tai antaa niiden painamisen hyväksymiensä kirjapainojen tehtäväksi. Jälkimmäisessä tapauksessa jokaisessa todistuksessa on oltava maininta tästä hyväksymisestä. Jokaisessa todistuksessa on oltava kirjapainon nimi ja osoite tai merkki, josta kirjapaino voidaan tunnistaa. Siinä on myös oltava painettu tai muulla tavoin tehty sarjanumero, josta se voidaan tunnistaa.

Pöytäkirjan 1 liite V

KAUPPALASKUILMOITUS

Kauppalaskuilmotus, jonka teksti on jäljempänä, on laadittava alaviitteiden mukaisesti. Alaviitteitä ei kuitenkaan tarvitse sisällyttää ilmoitukseen.

Englanninkielinen toisinto

The exporter of the products covered by this document (customs authorisation No ... ⁽¹⁾) declares that, except where otherwise clearly indicated, these products are of ... preferential origin ⁽²⁾.

Espanjankielinen toisinto

El exportador de los productos incluidos en el presente documento (autorización aduanera n° ... ⁽¹⁾) declara que, salvo indicación en sentido contrario, estos productos gozan de un origen preferencial ... ⁽²⁾.

Tanskankielinen toisinto

Eksportøren af varer, der er omfattet af nærværende dokument, (toldmyndighedernes tilladelse nr. ... ⁽¹⁾), erklærer, at varerne, medmindre andet tydeligt er angivet, har præferenceoprindelse i ... ⁽²⁾.

Saksankielinen toisinto

Der Ausführer (Ermächtigter Ausführer; Bewilligungs-Nr. ... ⁽¹⁾), der Waren, auf die sich dieses Handelspapier bezieht, erklärt, daß diese Waren, soweit nicht anders angegeben, präferenzbegünstigte ... Ursprungswaren sind ⁽²⁾.

Kreikankielinen toisinto

Ο εξαγωγέας των προϊόντων που καλύπτονται από το παρόν έγγραφο (άδεια τελωνείου υπ' αριθ. ... ⁽¹⁾) δηλώνει ότι, εκτός εάν δηλώνεται σαφώς άλλως, τα προϊόντα αυτά είναι προτιμησιακής καταγωγής ... ⁽²⁾.

Ranskankielinen toisinto

L'exportateur des produits couverts par le présent document (autorisation douanière n° ... ⁽¹⁾), déclare que, sauf indication claire du contraire, ces produits ont l'origine préférentielle ... ⁽²⁾.

Italiankielinen toisinto

L'esportatore delle merci contemplate nel presente documento (autorizzazione doganale n. ... ⁽¹⁾) dichiara che, salvo indicazione contraria, le merci sono di origine preferenziale ... ⁽²⁾.

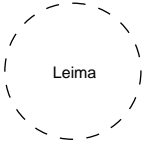
Hollanninkielinen toisinto

De exporteur van de goederen waarop dit document van toepassing is (douanevergunning nr. ... ⁽¹⁾), verklaart dat, behoudens uitdrukkelijke andersluidende vermelding, deze goederen van preferentiële ... oorsprong zijn ⁽²⁾.

⁽¹⁾ Kun kauppalaskuilmotuksen laatii tämän pöytäkirjan 20 artiklassa tarkoitettu valtuutettu viejä, tähän kohtaan on merkittävä valtuutetun viejän lupanumero. Kun kauppalaskuilmotusta ei laadi valtuutettu viejä, suluissa olevat sanat jätetään pois tai kohta jätetään tyhjäksi.

⁽²⁾ Merkittävä tuotteiden alkuperä. Kun kauppalaskuilmotus liittyy kokonaan tai osittain tämän pöytäkirjan 39 artiklassa tarkoitettuihin Ceutan tai Melillan alkuperätuotteisiin, viejän on selvästi osoitettava ne tunnuksella "CM" asiakirjassa, johon ilmoitus laaditaan.

TAVARATODISTUS

1. Viejä (nimi, täydellinen osoite, maa)	EUR.1 N:o A 000.000		
	Lukekaa kääntöpuolella olevat huomautukset ennen lomakkeen täyttämistä		
3. Vastaanottaja (nimi, täydellinen osoite, maa) (merkintä ei pakollinen)	2. Todistus, jota käytetään etuuskohteluun oikeutetussa kauppavaihdossa		
	..... ja ..... välillä (mainitkaa asianomaiset maat, maaryhmät tai alueet)		
6. Kuljetusta koskevat tiedot (merkintä ei pakollinen)	4. Maa, maaryhmä tai alue, jonka alkuperää tavaroiden katsotaan olevan	5. Määrämaa, -maaryhmä tai -alue	
	7. Huomautuksia		
8. Järjestysnumero; kollojen merkit, numerot, lukumäärä ja laji (¹); tavarankuvaus	9. Bruttomassa (kg) tai muu mitta (l, m³, jne.)	10. Kauppalaskut (merkintä ei pakollinen)	
11. TULLIVIRANOMAISEN TODISTUS		12. VIEJÄN ILMOITUS	
Ilmoitus vahvistetaan oikeaksi Vientiasiakirja (²) Laji ..... n:o ..... Tullitoimipaikka ..... Antamismaa tai -alue ..... Päiväys .... (Allekirjoitus)		Allekirjoittanut ilmoittaa, että yllä mainitut tavarat täyttävät tämän todistuksen saamiseksi vaadittavat edellytykset. Paikka ja päiväys .... (Allekirjoitus)	

(¹) Pakkaamattomien tavaroiden osalta ilmoitetaan kappalemäärä tai tehdään merkintä "irtolavaraa".

(²) Täytetään vain mikäli viejälleen tai -alueen määräykset sitä vaativat.

<p>13. Tarkastuspyyntö, lähetetään osoitteeseen:</p>	<p>14. Tarkastuksen tulos</p> <p>Suoritettu tarkastus on osoittanut, että tämä todistus (*)</p> <p>☐ on mainitun tullitoimipaikan antama ja että siinä olevat tiedot ovat oikeita.</p> <p>☐ ei vastaa vaadittuja aitous- ja oikeellisuusedellytyksiä (katso oheiset huomautukset).</p>
<p>Pyydetään tarkastamaan tämän todistuksen aitous ja oikeellisuus.</p> <p>..... (Paikka ja päiväys)</p> <p style="text-align: center;">Leima</p> <p>..... (Allekirjoitus)</p>	<p>..... (Paikka ja päiväys)</p> <p style="text-align: center;">Leima</p> <p>..... (Allekirjoitus)</p> <p>(*) Merkitään rasti asianomaiseen kohtaan.</p>

HUOMAUTUKSIA

1. Todistuksesta ei saa pyyhkiä pois merkintöjä eikä siihen saa tehdä uusia merkintöjä vanhojen päälle. Mahdolliset siihen tehtävät muutokset on suoritettava viivaamalla yli virheelliset merkinnät ja tarvittaessa lisäämällä halutut merkinnät. Lomakkeen täyttäneen on varmennettava näin tehdyt muutokset ja antamismaan tai -alueen tulliviranomaisen on vahvistettava ne.
2. Tavarat on merkittävä tähän todistukseen jättämättä väliin tyhjää riviä, ja kunkin tavaratieteen on merkittävä järjestysnumero. Välittömästi viimeisen rivin alle on vedettävä vaakasuora viiva. Käyttämättömät tilat on viivattava siten, että niihin on mahdollonta tehdä myöhemmin lisäyksiä.
3. Tavarat ilmaistaan tavanomaisin kaupanimityksin ja riittävän yksityiskohtaisesti, että ne voidaan yksilöidä.

TAVARATODISTUSHAKEMUS

1. Viejä (nimi, täydellinen osoite, maa)	EUR.1 N:o A 000.000		
	Lukekaa kääntöpuolella olevat huomautukset ennen lomakkeen täyttämistä		
3. Vastaanottaja (nimi, täydellinen osoite, maa) (merkintä ei pakollinen)	2. Hakemus todistusta varten, jota käytetään etuuskohteluun oikeutetussa kauppavaihdossa		
	..... ja ..... välillä (mainitkaa asianomaiset maat, maaryhmät tai alueet)		
6. Kuljetusta koskevat tiedot (merkintä ei pakollinen)	4. Maa, maaryhmä tai alue, jonka alkuperää tavaroiden katsotaan olevan	5. Määrämaa, -maaryhmä tai -alue	
	7. Huomautuksia		
8. Järjestysnumero; kollien merkit, numerot, lukumäärä ja laji (!); tavarankuvaus		9. Bruttomassa (kg) tai muu mitta (l, m³, jne.)	10. Kauppalaskut (merkintä ei pakollinen)

(*) Pakkaamattomien tavaroiden osalta ilmoitetaan kappalemäärä tai tehdään merkintä "introlavaraa".

VIEJÄN ILMOITUS

Allekirjoittanut kääntöpuolella mainittujen tavaroiden viejä

ILMOITTAA, että nämä tavarat täyttävät oheisen todistuksen saamiseksi vaadittavat edellytykset;

MAINITSEE seuraavassa seikat, joiden nojalla nämä tavarat täyttävät mainitut edellytykset:

.....
.....
.....
.....

ESITTÄÄ seuraavat todistusasiakirjat (!):

.....
.....
.....
.....

SITOUTUU esittämään asianomaisten viranomaisten pyynnöstä kaiken sen lisätodistusaineiston, jonka ne mahdollisesti katsovat tarpeelliseksi oheisen todistuksen antamiseksi, sekä tarvittaessa hyväksymään kaikki mainittujen viranomaisten suorittamat, kirjanpitoonsa ja yllä mainittujen tavaroiden valmistusolosuhteisiin kohdistuvat tarkastukset;

PYYTÄÄ, että näille tavaroille annettaisiin oheinen todistus.

.....
(Paikka ja päiväys)

.....
(Allekirjoitus)

_____

(!) Esimerkiksi tuontiasiakirjat, tavaratodistukset, valmistajan ilmoitukset jne., jotka koskevat valmistuksessa käytettyjä tuotteita tai samassa tilassa jälleenviettyjä tavaroita.

Portugalinkielinen toisinto

O abaixo assinado, exportador dos produtos cobertos pelo presente documento (autorização aduaneira n° ... (1)), declara que, salvo expressamente indicado em contrário, estes produtos são de origem preferencial ... (2).

Suomenkielinen toisinto

Tässä asiakirjassa mainittujen tuotteiden viejä (tullin lupa n:o ... (1)) ilmoittaa, että nämä tuotteet ovat, ellei toisin ole selvästi merkitty, etuuskohteluun oikeutettuja ... alkuperätuotteita (2).

Ruotsinkielinen toisinto

Exportören av de varor som omfattas av detta dokument (tullmyndighetens tillstånd nr. ... (1)) försäkrar att dessa varor, om inte annat tydligt markerats, har förmånsberättigande ... ursprung (2).

..... (3)
(Paikka ja päiväys)

..... (4)
(Viejän allekirjoitus; lisäksi ilmoituksen allekirjoittajan nimi on selvennettävä)

-
- (1) Kun kauppalaskuilmoituksen laatii tämän pöytäkirjan 20 artiklassa tarkoitettu valtuutettu viejä, tähän kohtaan on merkittävä valtuutetun viejän lupanumero. Kun kauppalaskuilmoitusta ei laadi valtuutettu viejä, suluissa olevat sanat jätetään pois tai kohta jätetään tyhjäksi.
- (2) Merkittävä tuotteiden alkuperä. Kun kauppalaskuilmoitus liittyy kokonaan tai osittain tämän pöytäkirjan 39 artiklassa tarkoitettuihin Ceutan tai Melillan alkuperätuotteisiin, viejän on selvästi osoitettava ne tunnuksella "CM" asiakirjassa, johon ilmoitus laaditaan.
- (3) Nämä merkinnät voidaan jättää pois, jos tiedot sisältyvät itse asiakirjaan.
- (4) Katso tämän pöytäkirjan 19 artiklan 5 kohta. Tapauksissa, joissa ei vaadita viejän allekirjoitusta, vapautus allekirjoituksesta merkitsee myös vapautusta allekirjoittajan nimen merkitsemisestä.

Pöytäkirjan 1 liite VI A

**HANKKIJAN ILMOITUS TUOTTEISTA,
JOILLA ON ETUUSKOHTELUALKUPERÄASEMA**

Allekirjoittanut ilmoittaa, että tässä kauppalaskussa luetellut tavarat .....⁽¹⁾ on tuotettu .....⁽²⁾ ja että ne täyttävät alkuperäsäännöt, joita sovelletaan AKT-valtioiden ja Euroopan yhteisön välisessä etuuskohtelukaupassa.

Allekirjoittanut sitoutuu toimittamaan tulliviranomaisille kaikki lisätodisteet, joita nämä pitävät tarpeellisina.

.....⁽³⁾ .....⁽⁴⁾

.....⁽⁵⁾

Huomautus

Edellä oleva teksti, sivun alareunassa olevien alaviitteiden mukaisesti täytettynä, muodostaa hankkijan ilmoituksen. Alaviitteitä ei tarvitse sisällyttää ilmoitukseen.

⁽¹⁾ – Jos ilmoitus koskee ainoastaan tiettyjä kauppalaskussa lueteltuja tavaroita, niillä on oltava tunnus tai merkki, jonka avulla ne voidaan selvästi tunnistaa, ja tästä merkistä on mainittava seuraavasti: "tässä kauppalaskussa luetellut tavarat, jotka on merkitty ..... on tuotettu ....."

– Jos käytetään muuta asiakirjaa kuin kauppalaskua tai kauppalaskun liitettä (katso 26 artiklan 3 kohta), kyseisen asiakirjan nimi on mainittava ilmaisun "kauppalasku" sijasta.

⁽²⁾ Yhteisö, jäsenvaltio, AKT-valtio tai merentakainen maa tai alue (MMA). AKT-valtion tai MMA:n osalta on viitattava myös siihenyhteisön tullitoimipaikkaan, jonka hallussa kyseinen EUR.1- tavaratodistus tai -todistukset ovat, ilmoitettava todistuksen tai todistusten numero sekä, jos mahdollista, kyseisen tullilmoituksen numero.

⁽³⁾ Paikka ja päiväys.

⁽⁴⁾ Nimi ja asema yrityksessä.

⁽⁵⁾ Allekirjoitus.

Pöytäkirjan 1 liite VI B

**HANKKIJAN ILMOITUS TUOTTEISTA,
JOILLA EI OLE ETUUSKOHTELUALKUPERÄASEMAA**

Allekirjoittanut ilmoittaa, että tässä kauppalaskussa luetellut tavarat .....⁽¹⁾ on tuotettu .....⁽²⁾ ja niissä on seuraavia osia tai aineksia, joilla ei ole yhteisön alkuperäasemaa etuuskohtelukaupassa:

.....⁽³⁾ .....⁽⁴⁾ .....⁽⁵⁾

.....

.....

.....⁽⁶⁾

Allekirjoittanut sitoutuu toimittamaan tulliviranomaisille kaikki lisätodisteet, joita nämä pitävät tarpeellisina.

.....⁽⁷⁾ .....⁽⁸⁾

.....⁽⁹⁾

Huomautus

Edellä oleva teksti, sivun alareunassa olevien alaviitteiden mukaisesti täytettynä, muodostaa hankkijan ilmoituksen. Alaviitteitä ei tarvitse sisällyttää ilmoitukseen.

_____

⁽¹⁾ – Jos ilmoitus koskee ainoastaan tiettyjä kauppalaskussa lueteltuja tavaroita, niillä on oltava tunnus tai merkki, jonka avulla ne voidaan selvästi tunnistaa, ja tästä merkistä on mainittava seuraavasti: "tässä kauppalaskussa luetellut ..... on tuotettu ....."

– Jos käytetään muuta asiakirjaa kuin kauppalaskua tai kauppalaskun liitettä (katso 26 artiklan 3 kohta), kyseisen asiakirjan nimi on mainittava ilmaisun "kauppalasku" sijasta.

⁽²⁾ Yhteisö, jäsenvaltio, AKT-valtio, merentakainen maa tai alue (MMA) tai Etelä-Afrikka.

⁽³⁾ Kuvaus on aina merkittävä. Kuvauksen on oltava riittävä ja niin yksityiskohtainen, että tavarat voidaan luokitella tariffiin.

⁽⁴⁾ Tullausarvo ilmoitetaan vain, jos sitä vaaditaan.

⁽⁵⁾ Alkuperämaa ilmoitetaan vain, jos sitä vaaditaan. Kyseessä on oltava etuuskohtelualkuperä, muu alkuperä ilmoitetaan merkitsemällä "kolmas maa".

⁽⁶⁾ Lisätään lause "ja niille on suoritettu seuraava valmistus tai käsittely [yhteisössä] [jäsenvaltiossa] [AKT-valtiossa] [MMA:ssa] [Etelä-Afrikassa] ..... " sekä suoritettun valmistuksen tai käsittelyn kuvaus, jos tällaista tietoa vaaditaan.

⁽⁷⁾ Paikka ja päiväys.

⁽⁸⁾ Nimi ja asema yrityksessä.

⁽⁹⁾ Allekirjoitus.

*Pöytäkirjan 1 liite VII***TIEDOTUSTODISTUS**

1. On käytettävä tässä liitteessä esitettyä tiedotustodistuslomaketta. Lomake on painettava yhdellä tai useammalla niistä, joilla sopimus on tehty, ja viejävaltion sisäisen lainsäädännön mukaisesti. Tiedotustodistus on täytettävä jollakin näistä kielistä. Jos todistus täytetään käsin, se on täytettävä musteella painokirjaimin. Siinä on oltava painettu tai muulla tavoin tehty sarjanumero, josta se voidaan tunnistaa.
2. Tiedotustodistuksen koon on oltava 210×297 mm; lomakkeen pituus saa kuitenkin olla enintään 8 mm määrämittä suurempi tai enintään 5 mm sitä pienempi. Käytettävän paperin on oltava valkoista, liimakäsiteltyä, hiokkeetonta kirjoituspaperia, joka painaa vähintään 25 g/m^2 .
3. Kansalliset viranomaiset voivat pidättää itselleen lomakkeiden paino-oikeuden tai antaa niiden painamisen hyväksymiensä kirjapainojen tehtäväksi. Jälkimmäisessä tapauksessa jokaisessa lomakkeessa on oltava maininta tästä hyväksymisestä. Jokaisessa lomakkeessa on oltava kirjapainon nimi ja osoite tai merkki, josta kirjapaino voidaan tunnistaa.

EUROOPAN YHTEISÖT

<p>1. Hankkija (*)</p> <hr/> <p>2. Vastaanottaja (*)</p>	<p>TIEDOTUSTODISTUS</p> <p>helpottamaan</p> <p>TAVARATODISTUKSEN</p> <p>antamista</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 10px; margin: 10px auto; width: 80%;"> <p>EUROOPAN YHTEISÖ ja AKT-VALTIOT</p> </div> <p>välistä etuuskohtelukauppaa varten</p>
<p>3. Käsittelijä (*)</p>	<p>4. Valtio, jossa valmistus tai käsittely on suoritettu</p>
<p>6. Tuontitullitoimipaikka (*)</p>	<p>5. Viranomainen täyttää</p>
<p>7. Tuontiasiakirja (*)</p> <p>Laji .....n:o .....</p> <p>Sarja .....</p> <p>Päiväys <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/></p>	
MÄÄRÄJÄSENVALTIOON LÄHETETYT TAVARAT	
<p>8. Kollien merkit, numerot, määrä ja laji</p>	<p>9. Harmonoidun tavarankuvaus- ja koodausjärjestelmän nimike/alanimike (HS-nimike)</p>
	<p>10. Määrä (*)</p> <hr/> <p>11. Arvo (*)</p>
KÄYTETYT MAAHAN TUODUT TAVARAT	
<p>12. Harmonoidun tavarankuvaus- ja koodausjärjestelmän nimike/alanimike (HS-koodi)</p>	<p>13. Alkuperämaa</p>
	<p>14. Määrä (*)</p>
	<p>15. Arvo (*)</p>
<p>16. Suoritetun valmistuksen tai käsittelyn luonne</p>	
<p>17. Huomautuksia</p>	
<p>18. TULLIVIRANOMAISEN TODISTUS</p> <p>Ilmoitus vahvistetaan oikeaksi:</p> <p>Asiakirja .....</p> <p>Laji ..... n:o .....</p> <p>Tullitoimipaikka .....</p> <p>Päiväys <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/></p> <div style="border: 1px solid black; width: 80px; height: 50px; margin: 10px auto; text-align: center; line-height: 50px;"> <p>Leima</p> </div> <p>.....</p> <p align="center">(Allekirjoitus)</p>	<p>19. HANKKIJAN ILMOITUS</p> <p>Allekirjoittanut ilmoittaa, että tässä todistuksessa esitetyt tiedot ovat oikeita.</p> <p>..... <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/></p> <p>(Paikka) (Päiväys)</p> <p>.....</p> <p align="center">(Allekirjoitus)</p>

(*) (2) (3) (4) (5) Katso alaviitteet kääntöpuolella.

TARKASTUSPYYNTÖ

Allekirjoittanut tullivirkailija pyytää, että tämän tiedotustodistuksen aitous ja oikeellisuus tarkastetaan.

.....
(Paikka ja päiväys)

Leima

.....
(Virkailijan allekirjoitus)

TARKASTUKSEN TULOS

Allekirjoittaneen tullivirkailijan suorittama tarkastus on osoittanut, että tämä tiedotustodistus:

a) on mainitun tullitoimipaikan antama ja että siinä olevat tiedot ovat oikeita. (*)

b) ei vastaa vaadittuja aitous- ja oikeellisuusedellytyksiä (katso oheiset huomautukset) (*)

.....
(Paikka ja päiväys)

Leima

.....
(Virkailijan allekirjoitus)

.....
(*) Tarpeeton yliviivataan.

ETUSIVUN ALAVIITTEET

- (¹) Henkilön tai yrityksen nimi ja täydellinen osoite.
- (²) Merkintä ei pakollinen.
- (³) Kilogrammina, hehtolitroina, kuutiometreinä tai muina mittayksiköinä.
- (⁴) Pakkausten katsotaan kuuluvan niiden sisältämiin tavaroihin. Tätä määräystä ei kuitenkaan sovelleta pakkauksiin, joiden käyttö kyseisen tuotteen pakkaamisessa on epätavomaisia ja joilla on pakkauskäytöstä riippumatta pysyvä käyttöarvo.
- (⁵) Arvo on ilmoitettava alkuperäsääntöjen mukaisesti.

Pöytäkirjan 1 liite VIII

POIKKEUSHAKEMUSLOMAKE

1. Valmiin tuotteen kauppanimitys 1.1 Tullinimike (HS-nimike)	2. Yhteisöön suuntautuvan viennin arvioitu vuosittainen määrä (paino, määrä kappaleina, metreinä tai muina yksiköinä)
3. Kolmansien maiden ainesten kauppanimitys Tullinimike (HS-nimike)	4. Kolmansien maiden ainesten arvioitu vuosittainen määrä
5. Kolmansien maiden ainesten arvo	6. Valmiin tuotteen arvo
7. Kolmansien maiden ainesten alkuperä	8. Syyt, miksi valmis tuote ei voi täyttää alkuperäsääntöä
9. AKT-valtioiden, EY:n tai MMA:iden alkuperäainesten kauppanimitys	10. AKT-valtioiden, EY:n tai MMA:iden ainesten arvioitu vuosittainen määrä
11. AKT-valtioiden, EY:n tai MMA:iden ainesten arvo	12. Kolmansien maiden aineksille EY:ssä tai MMA:issa suoritettu valmistus tai käsittely, joka ei anna alkuperäisemää
13. Määräaika, jolle poikkeusta pyydetään: alkaa ..... päättyy	
14. AKT-valtioissa suoritettun valmistuksen tai käsittelyn yksityiskohtainen kuvaus	15. Asianomaisen yrityksen pääomarakenne
	16. Toteutettujen / suunniteltujen sijoitusten määrä
	17. Henkilöstön määrä / suunniteltu määrä
18. AKT-valtioissa suoritettun valmistuksen tai käsittelyn antama arvonlisäys 18.1 Työvoima 18.2 Yleiskustannukset 18.3 Muut	20. Mahdolliset ratkaisut, joilla poikkeustarve voidaan tulevaisuudessa välttää
19. Muut mahdolliset ainesten hankintalähteet	21. Huomautuksia

HUOMAUTUKSIA

1. Jos lomakkeen kohdissa ei ole riittävästi tilaa kaikkien tarvittavien tietojen merkitsemiseen, lomakkeeseen voidaan liittää lisä-sivuja. Tällöin kyseiseen kohtaan on tehtävä merkintä "ks. liite".
  2. Lomakkeeseen on liitettävä mahdollisuuksien mukaan näytteitä valmiista tuotteesta ja siihen käytetyistä aineksista tai muuta näitä koskevaa havaintoaineistoa (valokuvia, piirustuksia, suunnitelmia, luetteloita jne.).
  3. Jokaisen tuotteen osalta, jota pyyntö koskee, on täytettävä erillinen lomake.
3, 4, 5 ja 7 kohta: 'Kolmansilla mailla' tarkoitetaan kaikkia AKT-valtioihin, yhteisöön tai MMA:ihin kuulumattomia maita.
12 kohta: Jos kolmansien maiden aineksia on ennen niiden lisäkäsittelyä poikkeusta pyytäneessä AKT-valtiossa valmistettu tai käsitelty yhteisössä tai MMA:issa ilman, että ne ovat saaneet alkuperäaseman, ilmoitetaan yhteisössä tai MMA:issa suoritettut valmistus- ja käsittelytoimet.
13 kohta: Ilmoitetaan sen määräajan alkamis- ja päättymispäivä, jonka aikana EUR.1-tavaratodistukset voidaan antaa poikkeuksen mukaisesti.
18 kohta: Ilmoitetaan joko arvonlisäyksen prosenttimäärä suhteessa tuotteen vapaasti tehtaalla -hintaan tai arvonlisäyksen rahallinen määrä tuoteyksikköä kohti.
19 kohta: Jos muita aineiden hankintalähteitä on olemassa, ilmoitetaan, mitä ne ovat ja, jos mahdollista, mitkä ovat ne kustannus- tai muut syyt, joiden vuoksi näitä lähteitä ei käytetä.
20 kohta: Ilmoitetaan mahdolliset tulevat sijoitukset tai hankintalähteiden monipuolistuminen, joiden vuoksi poikkeus on tarpeen ainoastaan rajoitetun ajan.
-

Pöytäkirjan 1 liite IX

**LUETTELO VALMISTUS- JA KÄSITTELYTOIMISTA, JOIDEN SUORITTAMINEN TÄMÄN PÖYTÄKIRJAN
6 ARTIKLAN 11 KOHDASSA TARKOITETTujen KEHITYSMAIDEN ALKUPERÄTUOTTEITA OLEVILLE
TEKSTIILIAINEILLE ANTAA VALMIILLE TUOTTEELLE AKT-ALKUPERÄASEMAN**

Yhdistetyn nimikkeistön XI jaksoon kuuluvat tekstiilaineet ja tekstiilitavarat

CN-koodi	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa tuotteelle alkuperäaseman
(1)	(2)	(3)
ex 5101	Karstaamaton ja kampaamaton villa: – rasvaton, karbonoimaton villa – karbonoitu villa	Valmistus pesemättömästä villasta, myös villajätteestä, jonka arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta Valmistus rasvattomasta, karbonoimattomasta villasta, jonka arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
ex 5103	Villajätteet ja hienon tai karkean eläimenkarvan jätteet, karbonoidut	Valmistus karbonoimattomasta jätteestä, jonka arvo ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
ex 5201	Karstaamaton ja kampaamaton puuvilla, valkaistu	Valmistus raakapuuvillasta, jonka arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
5501 – 5507	Katkotut tekokuidut: – karstaamattomat ja kampaamattomat tai muuten kehruuta varten käsittelemättömät – karstatut tai kammatut tai muut	Valmistus kemiallisista aineista tai tekstiilimassasta Valmistus kemiallisista aineista tai tekstiilimassasta taikka CN-koodiin 5505 kuuluvista jätteistä
ex 50–55 ryhmä	Lanka ja monofilamenttilanka, muu kuin paperilanka: – painettu tai värjätty	Valmistus: – karstaamattomista ja kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä luonnonkuiduista, – kemiallisista aineista tai tekstiilimassasta, tai – paperinvalmistusaineista Valmistus: – karstaamattomista ja kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä luonnonkuiduista, – raakasilkistä tai silkijätteistä, – kemiallisista aineista tai tekstiilimassasta taikka karstaamattomista ja kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä katkotuista tekokuiduista, filamenttiovista tai kuitujätteistä

CN-koodi	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa tuotteelle alkuperäaseman
(1)	(2)	(3)
	<p>– muut</p> <p>Kudotut kankaat, ei kuitenkaan paperilangasta valmistetut:</p> <p>– painetut tai värjätyt</p> <p>– muut</p>	<p>tai</p> <p>Valkaisemattoman tai esivalkaistun ⁽¹⁾ langan tai monofilamentin painaminen tai värjääminen ja valmistelu- tai viimeistelytoimenpiteet (jollaisiksi ei katsota kiertämistä ja teksturointia) edellyttäen, että ei-alkuperäainesten (lanka mukaan lukien) arvo ei ylitä 48 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p> <p>Valmistus:</p> <ul style="list-style-type: none"> – karstaamattomista ja kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä luonnonkuiduista, – raakasilkistä ja silkkijätteistä, – kemiallisista aineista tai tekstiilimassasta taikka karstaamattomista ja kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä katkotuista tekokuiduista, filamenttiovista tai kuitujätteistä <p>Valmistus langasta</p> <p>tai</p> <p>Valkaisemattoman tai esivalkaistun kankaan painaminen tai värjääminen ja valmistelu- tai viimeistelytoimenpiteet ⁽¹⁾ ⁽²⁾</p> <p>Valmistus langasta</p>
5601	<p>Vanu, tekstiiliainetta, ja siitä valmistetut tavarat; tekstiilikuidut, joiden pituus on enintään 5 mm (flokki), tekstiilinöyhtä ja -nypyt</p>	<p>Valmistus kuiduista</p>
5602	<p>Huopa, myös kyllästetty, päällystetty, peitetty tai kerrostettu:</p> <p>– painettu tai värjätty</p> <p>– kyllästetty, päällystetty, peitetty tai kerrostettu</p> <p>– muut</p>	<p>Valmistus kuiduista</p> <p>tai</p> <p>Valkaisemattoman tai esivalkaistun kankaan painaminen tai värjääminen ja valmistelu- tai viimeistelytoimenpiteet ⁽¹⁾ ⁽²⁾</p> <p>Valkaisemattoman kuitukankaan kyllästäminen, päällystäminen, peittäminen tai kerrostaminen ⁽³⁾</p> <p>Valmistus kuiduista</p>
5603	<p>Kuitukangas, myös kyllästetty, päällystetty, peitetty tai kerrostettu:</p> <p>– painettu tai värjätty</p> <p>– kyllästetty, päällystetty, peitetty tai kerrostettu</p> <p>– muut</p>	<p>Valmistus kuiduista</p> <p>tai</p> <p>Valkaisemattoman tai esivalkaistun kankaan painaminen tai värjääminen ja valmistelu- tai viimeistelytoimenpiteet ⁽¹⁾ ⁽²⁾</p> <p>Valkaisemattoman kuitukankaan kyllästäminen, päällystäminen, peittäminen tai kerrostaminen ⁽³⁾</p> <p>Valmistus kuiduista</p>

CN-koodi	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa tuotteelle alkuperäseman
(1)	(2)	(3)
5604	Yksinkertainen tai kerrattu kumilanka, tekstiilillä päällystetty; tekstiililangat ja nimikkeen 5404 tai 5405 kaistaleet ja niiden kaltaiset tuotteet, muovilla tai kumilla kyllästetyt, päällystetyt tai peitetyt tai kumi- tai muovivaippaiset: – yksinkertainen tai kerrattu kumilanka, tekstiilillä päällystetty – muut	Valmistus tekstiilillä päällystämättömästä yksinkertaisesta tai kerrattusta kumilangasta Valkaisemattoman tekstiililangan ja kaistaleen ja niiden kaltaisen tuotteen kyllästäminen, päällystäminen, peittäminen tai vaipitus
5607	Side- ja purjelanka, nuora ja köysi, myös palmikoidut tai punotut ja myös kyllästetyt, päällystetyt, tai peitetyt muovilla tai kumilla tai muovi- tai kumivaippaiset	Valmistus kuiduista, kookoskuitulangasta, synteetti- tai muuntokuitufilamenttilangasta tai monofilamenttilangasta
5609	Muualle kuulumattomat tavarat, langasta, nimikkeen 5404 tai 5405 kaistaleista tai niiden kaltaisista tuotteista, side- tai purjelangasta, nuorasta tai köydestä valmistetut	Valmistus kuiduista, kookoskuitulangasta, synteetti- tai muuntokuitufilamenttilangasta tai monofilamenttilangasta
5704	Matot ja muut lattianpäällysteet, tekstiiliainetta	Valmistus kuiduista
ex 58 ryhmä	Kudotut erikoiskankaat; tuftatut tekstiilikankaat; pitsit; kuvakudokset; koristepunokset; koruompelukset: – koruompelukset metritavarana, kaistaleina tai koristekuvioina (CN-koodi 5810) – painettu tai värjätty – kyllästetyt, päällystetyt tai peitetyt – muut	Valmistus, jossa käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta Valmistus langasta tai Valkaisemattoman tai esivalkaistun kankaan painaminen tai värjääminen ja valmistelu- tai viimeistelytoimenpiteet ⁽¹⁾ ⁽²⁾ Valmistus valkaisemattomasta kankaasta, huovasta tai kuitukankaasta Valmistus langasta
5901	Liimalla tai tärkkelyspitoisella aineella päällystetyt tekstiilikankaat, jollaisia käytetään kirjankansien päällystämiseen tai sen kaltaiseen tarkoitukseen; kuultokangas; maalausta varten käsitellyt kankaat; jäykistekangas (buckram) ja sen kaltaiset jäykistetyt tekstiilikankaat, jollaisia käytetään hatunrunkoihin	Valmistus valkaisemattomasta kankaasta
5902	Kordikangas ulkorenkaita varten, nailonia tai muuta polyamidia, polyesteriä tai viskoosia olevasta erikoislujasta langasta valmistettu	Valmistus langasta
5903	Muovilla kyllästetyt, päällystetyt, peitetyt tai kerrostetut tekstiilikankaat, muut kuin nimikkeeseen 5902 kuuluvat	Valmistus valkaisemattomasta kankaasta tai Valkaisemattoman tai esivalkaistun kankaan painaminen tai värjääminen ja valmistelu- tai viimeistelytoimenpiteet ⁽¹⁾ ⁽²⁾

CN-koodi	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa tuotteelle alkuperäaseman
(1)	(2)	(3)
5904	Linoleumi, myös määrämuotoiseksi leikattu; lattianpäällysteet, joissa on tekstiilainepohjalla muu päällyste- tai peitekerros, myös määrämuotoisiksi leikatut	Valmistus valkaisemattomasta kankaasta, huovasta tai kuitukankaasta
5905	Seinäpäällysteet tekstiiliainetta	Valmistus valkaisemattomasta kankaasta tai Valkaisemattoman tai esivalkaistun kankaan painaminen tai värjääminen ja valmistelu- tai viimeistelytoimenpiteet ⁽¹⁾ ⁽²⁾
5906	Kumilla käsitellyt tekstiilikankaat, muut kuin nimikkeeseen 5902 kuuluvat	Valmistus valkaistusta neuloksesta tai muusta valkaisemattomasta kankaasta
5907	Muulla tavoin kyllästetyt, päällystetyt tai peitetyt tekstiilikankaat; teatterikulissiksi, studion taustakankaaksi tai sen kaltaista tarkoitusta varten maalattu kangas	Valmistus valkaisemattomasta kankaasta tai Valkaisemattoman tai esivalkaistun kankaan painaminen tai värjääminen ja valmistelu- tai viimeistelytoimenpiteet ⁽¹⁾ ⁽²⁾
5908	Lampun-, kamiinan-, sytyttimen-, kynttilän- ja niiden kaltaisten tavaroiden sydämet, tekstiiliaineesta kudotut, palmikoidut, punotut tai neulotut; hehkusukat ja pyöröneulottu hehkusukkakangas, myös kyllästetyt	Valmistus langasta
5909	Paloletkut ja niiden kaltaiset letkut, tekstiiliainetta, myös vuoratut, vahvistetut tai muuta ainetta olevin varustein	Valmistus langasta tai kuiduista
5910	Käyttö- ja kuljetushihnat, tekstiiliainetta, myös metallilla tai muulla aineella vahvistetut	Valmistus langasta tai kuiduista
5911	Tekstiilituotteet ja -tavarat teknisiin tarkoituksiin, yhdistetyn nimikkeistön 59 ryhmän 7 huomautuksessa mainitut: – kiillotuslaikat ja -renkaat, muut kuin huovasta valmistetut – muut	Valmistus langasta, jätekankaista tai nimikkeen 6310 lumpuista Valmistus langasta tai kuiduista
(*) 60 ryhmä	Neulokset: – painetut tai värjätyt – muut	Valmistus langasta tai Valkaisemattoman tai esivalkaistun kankaan painaminen tai värjääminen ja valmistelu- tai viimeistelytoimenpiteet ⁽¹⁾ ⁽²⁾ Valmistus langasta

(*) Katso myös liitteessä X luetellut tuotteet, jotka on jätetty poikkeusmenettelyn ulkopuolelle.

CN-koodi	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa tuotteelle alkuperäiseman
(1)	(2)	(3)
61 ryhmä	Vaatteet ja vaateustarvikkeet, neulosta: – Täydellinen sovittaminen – muut	kahdesta tai useammasta määrämuotoon leikatusta tai suoraan määrämuotoon neulotusta neuloskappaleesta yhteen ompelemalla tai muuten yhdistämällä valmistetut ⁽⁴⁾ Valmistus langasta
(*) ex 62 ryhmä	Vaatteet ja vaateustarvikkeet, muuta kuin neulosta; lukuun ottamatta nimikkeiden 6213 ja 6214 tuotteita, joita koskevat säännöt ovat jäljempänä: – viimeistellyt tai täydelliset – viimeistelemättömät tai epätäydelliset	Valmistus langasta (*) Täydellinen sovittaminen ⁽⁴⁾ Valmistus langasta
6213 ja 6214	Nenäliinat ja taskuliinat, hartiahuivit, kaulaliinat ja muut huivit, mantiljat, hunnut ja niiden kaltaiset tavarat: – koruommellut – muut	Valmistus langasta tai (*) Valmistus koruompelemattomasta kankaasta edellyttäen, että koruompelemattoman kankaan arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta Valmistus langasta
6301 –ex 6306	Vuode- ja matkahuovat; vuodeliinavaatteet, pöytäliinat ja niiden kaltaiset tavarat sekä pyyheliinat; verhot ja sisätilojen kaihtimet; kapat ja reunusverhot; muut sisustustarvikkeet, ei kuitenkaan nimikkeeseen 9404 kuuluvat; säkit ja pussit, jollaisia käytetään tavaroiden pakkaamiseen; tavarapeitteet, ulkokaihtimet ja leirintävarusteet: – huovasta tai kuitukankaasta: – kyllästämättömät, päällystämättömät, peittämättömät tai kerrostamattomat – kyllästetyt, päällystetyt, peitetty tai kerrostetut – muut: – neulosta: – koruompelemattomat – koruommellut	Valmistus kuduista Valkaisemattoman huovan tai kuitukankaan kyllästäminen, päällystäminen, peittäminen tai kerrostaminen ⁽³⁾ Täydellinen sovittaminen ⁽⁴⁾ Täydellinen sovittaminen ⁽⁴⁾ tai Valmistus koruompelemattomasta neuloksesta edellyttäen, että koruompelemattoman neuloksen arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta

(*) Katso myös liitteessä X luetellut tuotteet, jotka on jätetty poikkeusmenettelyn ulkopuolelle.

CN-koodi	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa tuotteelle alkuperäaseman
(1)	(2)	(3)
6307	<p>— muuta kuin neulosta:</p> <p>— koruompelemattomat</p> <p>— koruommellut</p> <p>Muut sovitetut tavarat (myös vaatteiden leikkuukaaviot), lukuun ottamatta käsiviuhkoja, myös kokoon taittumattomia, muita kuin mekaanisia, niiden kehyksiä ja kädensijoja sekä kehysten ja kädensijojen osia:</p> <p>– lattiarievut, tiskirievut, pölyrievut ja niiden kaltaiset puhdistusliinat</p> <p>– muut</p>	<p>Valmistus langasta</p> <p>Valmistus langasta</p> <p>tai</p> <p>Valmistus koruompelemattomasta kankaasta edellyttäen, että koruompelemattoman kankaan arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p> <p>Valmistus langasta</p> <p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 %:a tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p>
6308	<p>Sarjat, joissa on kudottua kangasta ja lankaa ja joissa voi olla myös tarvikkeita, mattojen, kuvakudosten, koruommeltujen pöytäliinojen tai lautasliinojen tai niiden kaltaisten tekstiilivaroiden valmistusta varten, vähittäismyyntipakkauksissa</p>	<p>Yhdistäminen sarjaksi, jossa kaikkien sarjaan sisältyvien ei-alkuperä tuotteiden kokonaisarvo ei ylitä 25 %:a sarjan vapaasti tehtaalla -hinnasta</p>

(1) Liitteessä IX olevassa luettelossa tiettyjen ei-alkuperäainesten vaaditusta valmistusasteesta käytettyä ilmausta "esivalkaistu" sovelletaan tiettyihin lankoihin, kudottuihin kankaisiin ja neuloksiin, jotka on käsitelty kehruun tai kudonnan jälkeen ainoastaan pesemällä.

(2) Lämpöpainamiseen on kuitenkin liityttävä siirtopaperin painaminen, jotta sitä pidettäisiin alkuperäaseman antavana valmistuksena tai käsittelynä.

(3) Ilmaisulla "kyllästäminen, päällystäminen, peittäminen tai kerrostaminen" ei tarkoiteta toimenpiteitä, jotka on tarkoitettu ainoastaan liittämään kankaat yhteen.

(4) Liitteessä IX olevassa luettelossa käytetyllä ilmaisulla "täydellinen sovittaminen" tarkoitetaan, että kaikki toimenpiteet, jotka seuraavat kankaan leikkausta tai neuloksen valmistamista suoraan määrämuotoon, on toteutettava.

Sovittamista ei kuitenkaan ole välttämättä pidettävä epätäydellisenä, jos yksi tai useampi viimeistelytoimi on jäänyt suorittamatta. Seuraavassa on esimerkkejä viimeistelytoimista:

- nappien ja/tai muiden kiinnittimien sijoittaminen paikoilleen,
- napinläpien teko,
- housunlahkeiden sekä hihansuiden tai hameiden ja pukujen helmojen päärmäys,
- taskujen, nimilappujen, merkkien ja niiden kaltaisten koristeiden ja tarvikkeiden sijoittaminen paikoilleen,
- valmiina myytävien vaatteiden silytykset ja muu valmistelu.

Viimeistelytoimia koskeva huomautus – erityistapaukset

On mahdollista, että tietyissä valmistusmenetelmissä viimeistelytoimenpiteet, erityisesti toimenpiteitä yhdisteltäessä, osoittautuvat niin merkittäviksi, että niiden on katsottava ylittävän pelkän viimeistelyn. Näissä tapauksissa viimeistelytoimenpiteiden toteuttamatta jättäminen merkitsee, että sovittaminen on luonteeltaan epätäydellistä.

Pöytäkirjan 1 liite X

**TIETTYJEN TÄMÄN PÖYTÄKIRJAN 6 ARTIKLAN 11 KOHDASSA MAINITTUJEN KEHITYSMAIDEN
KUMULAATIOMENETTELYN ULKOPUOLELLE JÄTETYT TEKSTIILITUOTTEET**

<p>6101 10 90 6101 20 90 6101 30 90</p> <p>6102 10 90 6102 20 90 6102 30 90</p> <p>6110 10 10 6110 10 31 6110 10 35 6110 10 38 6110 10 91 6110 10 95 6110 10 98 6110 20 91 6110 20 99 6110 30 91 6110 30 99</p>	<p>Neulepuserot, pujopaidat (myös hihattomat), liivit, neulepuseron ja –takin yhdistelmät, neuletakit, yönurut ja puserot (muut kuin jakut, takit ja bleiserit), anorakit, tuulipuserot, pusakat ja niiden kaltaiset tavarat, neulosta</p>
<p>6203 41 10 6203 41 90 6203 42 31 6203 42 33 6203 42 35 6203 42 90 6203 43 19 6203 43 90 6203 49 19 6203 49 50</p> <p>6204 61 10 6204 62 31 6204 62 33 6204 62 39 6204 63 18 6204 69 18</p> <p>6211 32 42 6211 33 42 6211 42 42 6211 43 42</p>	<p>Miesten ja poikien kudotut polvihousut, shortsit (muut kuin uimahousut) ja pitkät housut (myös vapaa-ajan housut); naisten ja tyttöjen pitkät housut ja vapaa-ajan housut, villaa, puuvillaa tai tekokuitua; vuorillisten verryttelypukujen alaosat, ei kuitenkaan luokkiin 16 ja 29 kuuluvat, puuvillaa tai tekokuitua</p>

Pöytäkirjan 1 liite XI

TUOTTEET, JOIHIN 6 ARTIKLAN 3 KOHDASSA TARKOITETTUJA ETELÄ-AFRIKkaa KOSKEVIA KUMULAATTOMÄÄRÄYKSIÄ SOVELLETAAN KOLMEN VUODEN KULUTTUA EUROOPAN YHTEISÖN JA ETELÄ-AFRIKAN TASAVALLAN KAUPPAA, KEHITYSTÄ JA YHTEISTYÖTÄ KOSKEVAN SOPIMUKSEN VÄLIAIKAISESTA SOVELTAMISESTA

Teollisuustuotteet

CN-koodi 96	CN-koodi 96
Suola (myös pöytäsuola ja denaturoitu suola)	Fosfinaatit (hypofosfiitit), fosfonaatit
2501 00 51	2835 10 00
2501 00 91	2835 22 00
2501 00 99	2835 23 00
	2835 24 00
Alkali- ja maa-alkalimetallit; harvinaiset maametallit	2835 25 10
2805 11 00	2835 25 90
2805 19 00	2835 26 10
2805 21 00	2835 26 90
2805 22 00	2835 29 10
2805 30 10	2835 29 90
2805 30 90	2835 31 00
2805 40 10	2835 39 10
	2835 39 30
	2835 39 70
Ammoniakki, vedetön tai vesiliuoksena	Karbonaatit; peroksokarbonaatit (perkarbonaatit)
2814 10 00	2836 20 00
2814 20 00	2836 40 00
Natriumhydroksidi (kaustinen sooda)	2836 60 00
2815 11 00	Oksometallihappojen ja peroksometallihappojen suolat
2815 12 00	2841 61 00
Sinkkioksidi; sinkkiperoksidi	Radioaktiiviset kemialliset alkuaineet
2817 00 00	2844 30 11
Keinotekoinen korundi	2844 30 19
2818 10 00	2844 30 51
2818 20 00	Muut kuin nimikkeen 2844 isotoopit
2818 30 00	2845 10 00
Kromioksidit ja -hydroksidit	2845 90 10
2819 10 00	Karbidit, myös kemiallisesti määrittelemättömät
2819 90 00	2849 20 00
Mangaanioksidit	2849 90 30
2820 10 00	Hydritit, nitridit, atsidit, silisidit ja boridit
2820 90 00	2850 00 70
Titaanioksidit	Sykliset hiilivedyt
2823 00 00	2902 50 00
Hydratsiini ja hydroksyyliamiini	Hiilivetyjen halogeenijohdannaiset
2825 80 00	2903 11 00
Kloridit, kloridioksidit ja kloridihydroksidit	2903 12 00
2827 10 00	2903 13 00
	2903 14 00
	2903 15 00
	2903 16 00
Sulfidit; polysulfidit	2903 19 10
2830 10 00	2903 19 90

CN-koodi 96

2903 21 00
 2903 23 00
 2903 29 00
 2903 30 10
 2903 30 31
 2903 30 33
 2903 30 38
 2903 30 90
 2903 41 00
 2903 42 00
 2903 43 00
 2903 44 10
 2903 44 90
 2903 45 10
 2903 45 15
 2903 45 20
 2903 45 25
 2903 45 30
 2903 45 35
 2903 45 40
 2903 45 45
 2903 45 50
 2903 45 55
 2903 45 90
 2903 46 10
 2903 46 20
 2903 46 90
 2903 47 00
 2903 49 10
 2903 49 20
 2903 49 90
 2903 51 90
 2903 59 10
 2903 59 30
 2903 59 90
 2903 61 00
 2903 62 00
 2903 69 10
 2903 69 90

Asykliset alkoholit ja niiden halogeeni-, sulfojohdannaiset

2905 11 00
 2905 12 00
 2905 13 00
 2905 14 10
 2905 14 90
 2905 15 00
 2905 16 10
 2905 16 90
 2905 17 00
 2905 19 10
 2905 19 90
 2905 22 10
 2905 22 90
 2905 29 10
 2905 29 90
 2905 31 00
 2905 32 00
 2905 39 10
 2905 39 90
 2905 41 00
 2905 42 00
 2905 49 10
 2905 49 51
 2905 49 59
 2905 49 90
 2905 50 10

CN-koodi 96

2905 50 30
 2905 50 99

Fenolit; fenolialkoholit

2907 11 00
 2907 15 00
 2907 22 10

Eetterit, eetterialkoholit, eetterifenolit

2909 11 00
 2909 19 00
 2909 20 00
 2909 30 31
 2909 30 39
 2909 30 90
 2909 41 00
 2909 42 00
 2909 43 00
 2909 44 00
 2909 49 10
 2909 49 90
 2909 50 10
 2909 50 90
 2909 60 00

Epoksidit, epoksialkoholit, epoksifenolit ja epoksieetterit

2910 20 00

Aldehydit, myös muita happifunktioita sisältävät

2912 41 00
 2912 60 00

Ketonit ja kinonit, myös muita happifunktioita sisältävät

2914 11 00
 2914 21 00

Tyydyttyneet asykliset monokarboksyylit

2915 11 00
 2915 12 00
 2915 13 00
 2915 21 00
 2915 22 00
 2915 23 00
 2915 24 00
 2915 29 00
 2915 31 00
 2915 32 00
 2915 33 00
 2915 34 00
 2915 35 00
 2915 39 10
 2915 39 30
 2915 39 50
 2915 39 90
 2915 40 00
 2915 50 00
 2915 60 10
 2915 60 90
 2915 70 15
 2915 70 20
 2915 70 25
 2915 70 30
 2915 70 80
 2915 90 10

CN-koodi 96

2915 90 20
2915 90 80

Tyydyttymättömät asykliset monokarboxyylihapot

2916 12 10
2916 12 20
2916 12 90
2916 14 10
2916 14 90

Polykarboxyylihapot, niiden anhydritit, halogenidit

2917 11 00
2917 14 00
2917 35 00
2917 36 00
2917 37 00

Muita happifunktioita sisältävät karboxyylihapot

2918 14 00
2918 15 00
2918 22 00
2918 90 00

Amiinifunktoiset yhdisteet

2921 11 10
2921 11 90
2921 12 00
2921 19 10
2921 19 30
2921 19 90
2921 21 00
2921 22 00
2921 29 00
2921 30 10
2921 30 90
2921 41 00
2921 42 10
2921 42 90
2921 43 10
2921 43 90
2921 44 00
2921 45 00
2921 49 10
2921 49 90
2921 51 10
2921 51 90
2921 59 00

Happifunktoiset aminoyhdisteet

2922 11 00
2922 12 00
2922 13 00
2922 19 00
2922 21 00
2922 22 00
2922 29 00
2922 30 00
2922 42 10
2922 43 00
2922 49 80
2922 50 00

CN-koodi 96

Karboksiamidifunktoiset yhdisteet

2924 21 10
2924 21 90
2924 29 30

Nitriilifunktoiset yhdisteet

2926 10 00
2926 90 90

Orgaaniset rikkiyhdisteet

2930 20 00
2930 90 12
2930 90 14
2930 90 16

Muut orgaaniset metalli- ja epämetalliyhdisteet

2931 00 40

Heterosykliset yhdisteet, jotka sisältävät ainoastaan happiheteroatomien tai -atomeja

2932 12 00
2932 13 00
2932 21 00

Heterosykliset yhdisteet, jotka sisältävät ainoastaan typpiheteroatomien tai -atomeja

2933 61 00

Sulfonamidit

2935 00 00

Typpilannoitteet, kivennäiset tai kemialliset

3102 10 10
3102 10 90
3102 21 00
3102 29 00
3102 30 10
3102 30 90
3102 40 10
3102 40 90
3102 50 90
3102 60 00
3102 70 90
3102 80 00
3102 90 00

Fosfaattilannoitteet, kivennäiset tai kemialliset

3103 10 10
3103 10 90

Kivennäis- tai kemialliset lannoitteet

3105 10 00
3105 20 10
3105 20 90
3105 30 10
3105 30 90
3105 40 10
3105 40 90
3105 51 00
3105 59 00
3105 60 10
3105 60 90
3105 90 91
3105 90 99

CN-koodi 96

Kasviperäiset parkitusuutteet

3201 20 00
3201 90 20

Muut väriaineet

3206 11 00
3206 19 00
3206 20 00
3206 30 00
3206 41 00
3206 42 00
3206 43 00
3206 49 90
3206 50 00

Aktiivihiili; aktivoituneet luonnon kivennäistuotteet

3802 10 00
3802 90 00

Hyönteisten torjunta-aineet, rotanmyrkyt, sienitautien ja rikkakasvien torjunta-aineet

3808 10 20
3808 10 30
3808 30 11
3808 30 13
3808 30 15
3808 30 17
3808 30 21
3808 30 23
3808 30 27
3808 30 30
3808 30 90

Valmistetut vulkanoinnin kiihdyttimet; kumin tai muovin pehmitin-seokset

3812 30 20

Orgaaniset liuotin- ja ohennusaineseokset

3814 00 90

Seostetut alkyylibentseenit ja seostetut alkyylinaftaleenit

3817 10 10
3817 10 50
3817 10 80
3817 20 00

Valmistetut sitomisaineet valumuotteja ja -sydämiä varten

3824 90 90

Eteenipolymeerit, alkumuodossa

3901 10 10
3901 10 90
3901 20 00
3901 30 00
3901 90 00

Propeeni- ja muut olefiinipolymeerit

3902 10 00
3902 20 00
3902 30 00
3902 90 00

CN-koodi 96

Styreenipolymeerit, alkumuodossa

3903 11 00
3903 19 00
3903 20 00
3903 30 00
3903 90 00

Vinyylilokloridipolymeerit

3904 10 00
3904 21 00
3904 22 00
3904 30 00
3904 40 00
3904 50 00
3904 61 90
3904 69 00
3904 90 00

Vinyliasetaattipolymeerit

3905 12 00

Polyasetaalit, muut polyeetterit ja epoksihartsit

3907 20 19
3907 20 90
3907 60 90
3907 91 10
3907 91 90
3907 99 10
3907 99 90

Muut laatat, levyt, kalvot, kaistaleet ja nauhat, muovia, ei kuitenkaan huokoista muovia eikä muihin aineisiin vahvistamalla, kerrostamalla, tukemalla tai vastaavalla tavalla yhdistetyt

3920 10 22
3920 10 28
3920 10 40
3920 10 80
3920 20 21
3920 20 29
3920 20 71
3920 20 79
3920 20 90
3920 30 00
3920 41 11
3920 41 19
3920 41 91
3920 41 99
3920 42 11
3920 42 19
3920 42 91
3920 42 99
3920 51 00
3920 59 00
3920 61 00
3920 62 10
3920 62 90
3920 63 00
3920 69 00
3920 71 11
3920 71 19
3920 71 90
3920 72 00
3920 73 10
3920 73 50
3920 73 90
3920 79 00
3920 91 00
3920 92 00

CN-koodi 96

3920 93 00
3920 94 00
3920 99 11
3920 99 19
3920 99 50
3920 99 90

Muut laatat, levyt, kalvot ja kaistaleet, muovia

3921 90 19

Tavaroiden kuljettamiseen tai pakkaamiseen käytettävät muovitavarat

3923 21 00

Uudelleen pinnoitetut tai käytetyt pneumaattiset ulkorengaat, kumia

4012 10 30
4012 10 50
4012 10 80
4012 20 90
4012 90 10
4012 90 90

Sisärenkaat, kumia

4013 10 10
4013 10 90
4013 20 00
4013 90 10
4013 90 90

Nauta- ja hevoseläinten nahka, muokattu, karvapeitteetön

4104 10 91
4104 10 95
4104 10 99
4104 21 00
4104 22 90
4104 29 00
4104 31 11
4104 31 19
4104 31 30
4104 31 90
4104 39 10
4104 39 90

Lampaan- ja karitsannahka, muokattu, villapeitteetön

4105 20 00

Muiden eläinten nahka, muokattu, karvapeitteetön

4107 10 10
4107 29 10
4107 90 10
4107 90 90

Säämiskänahka (myös yhdistelmäparkittu säämiskänahka)

4108 00 10
4108 00 90

Kiiltonahka ja laminoitu kiiltonahka

4109 00 00

Nahkaan, myös nahkakuituihin, perustuva tekonahka

4111 00 00

CN-koodi 96

Vaatteet ja vaateustarvikkeet nahasta tai tekonahasta

4203 10 00
4203 21 00
4203 29 10
4203 29 91
4203 29 99
4203 30 00
4203 40 00

Puusta tai muusta puumaisesta aineesta valmistettu lastulevy

4410 11 00
4410 19 10
4410 19 30
4410 19 50
4410 19 90
4410 90 00

Puusta tai muusta puumaisesta aineesta valmistettu kuitulevy

4411 11 00
4411 19 00
4411 21 00
4411 29 00
4411 31 00
4411 39 00
4411 91 00
4411 99 00

Ristiinliimattu vaneri, vaneroidut puulevyt ja niiden kaltainen kerrostettu puu

4412 13 11
4412 13 19
4412 13 90
4412 14 00
4412 19 00
4412 22 10
4412 22 91
4412 22 99
4412 23 00
4412 29 20
4412 29 80
4412 92 10
4412 92 91
4412 92 99
4412 93 00
4412 99 20
4412 99 80

Rakennuspuusepän ja kirvesmiehen tuotteet

4418 10 10
4418 10 50
4418 10 90
4418 20 10
4418 20 50
4418 20 80
4418 30 10
4418 90 10

Puumosaiikki ja upotekoristeinen puu, puiset lipmaat ja -kotelot

4420 90 11
4420 90 19

CN-koodi 96	CN-koodi 96
Luonnonkorkkitavarat	5007 20 21
4503 10 10	5007 20 31
4503 10 90	5007 20 39
4503 90 00	5007 20 41
	5007 20 51
	5007 20 59
Punonta- tai palmikointiaineista valmistetut palmikot ja niiden kaltaiset tuotteet	5007 20 61
	5007 20 69
4601 99 10	5007 20 71
	5007 90 10
	5007 90 30
Kori- ja punontatavarat	5007 90 50
4602 90 10	5007 90 90
Konttorikirjat, tilikirjat, muistikirjat, tilauskirjat	Karstavillalanka, ei kuitenkaan vähittäismyyntimuodoissa
4820 10 30	5106 10 10
	5106 10 90
	5106 20 11
Lasten kuva-, piirustus- ja värityskirjat	5106 20 19
4903 00 00	5106 20 91
	5106 20 99
Kaikenlaiset painetut kartat, merikortit ja niiden kaltaiset kortit	Kampavillalanka, ei kuitenkaan vähittäismyyntimuodoissa
4905 10 00	5107 10 10
	5107 10 90
Siirtokuvat (dekalkomaniat)	5107 20 10
4908 10 00	5107 20 30
4908 90 00	5107 20 51
	5107 20 59
	5107 20 91
	5107 20 99
Painetut postikortit ja kuvapostikortit; painetut kortit, joissa on henkilökohtainen tervehdys, onnittelu, viesti tai tiedonanto	Lanka hienoa (karstattua tai kammattua) eläimenkarvaa, ei kuitenkaan vähittäismyyntimuodoissa
4909 00 10	5108 10 10
4909 00 90	5108 10 90
	5108 20 10
Kaikenlaiset painetut kalenterit, myös irtolehtikalenterit	5108 20 90
4910 00 00	
Muut painotuotteet, myös painetut kuvat ja valokuvat	Lanka villaa tai hienoa eläimenkarvaa, vähittäismyyntimuodoissa
4911 10 10	5109 10 10
4911 10 90	5109 10 90
4911 91 80	5109 90 10
4911 99 00	5109 90 90
Silkkilanka (muu kuin silkkijätteistä kehrätty)	Lanka karkeaa eläimenkarvaa tai jouhta
5004 00 10	5110 00 00
5004 00 90	
Silkkijätteistä kehrätty lanka, ei kuitenkaan vähittäismyyntimuodoissa	Kudotut kankaat karstavillaa tai karstattua hienoa eläimenkarvaa
5005 00 10	5111 11 11
5005 00 90	5111 11 19
	5111 11 91
	5111 11 99
	5111 19 11
	5111 19 19
Silkkilanka ja silkkijätteistä kehrätty lanka, vähittäismyyntimuodoissa	5111 19 31
5006 00 10	5111 19 39
5006 00 90	5111 19 91
	5111 19 99
	5111 20 00
Kudotut silkki- ja silkkijättekankaat	5111 30 10
5007 10 00	5111 30 30
5007 20 11	5111 30 90
5007 20 19	5111 90 10

CN-koodi 96

5111 90 91
5111 90 93
5111 90 99

Kudotut kankaat kampavillaa tai kammattua hienoa eläimenkarvaa

5112 11 10
5112 11 90
5112 19 11
5112 19 19
5112 19 91
5112 19 99
5112 20 00
5112 30 10
5112 30 30
5112 30 90
5112 90 10
5112 90 91
5112 90 93
5112 90 99

Kudotut kankaat karkeaa eläimenkarvaa tai jouhta

5113 00 00

Puuvillaompelelanka, myös vähittäismyyntimuodoissa

5204 11 00
5204 19 00
5204 20 00

Puuvillalanka (muu kuin ompelulanka), jossa on vähintään 85 painoprosenttia puuvillaa, ei kuitenkaan vähittäismyyntimuodoissa

5205 11 00
5205 12 00
5205 13 00
5205 14 00
5205 15 10
5205 15 90
5205 21 00
5205 22 00
5205 23 00
5205 24 00
5205 26 00
5205 27 00
5205 28 00
5205 31 00
5205 32 00
5205 33 00
5205 34 00
5205 35 10
5205 35 90
5205 41 00
5205 42 00
5205 43 00
5205 44 00
5205 46 00
5205 47 00
5205 48 00

Puuvillalanka (muu kuin ompelulanka), jossa on vähemmän kuin 85 painoprosenttia puuvillaa, ei kuitenkaan vähittäismyyntimuodoissa

5206 11 00
5206 12 00
5206 13 00
5206 14 00
5206 15 10
5206 15 90
5206 21 00
5206 22 00

CN-koodi 96

5206 23 00
5206 24 00
5206 25 10
5206 25 90
5206 31 00
5206 32 00
5206 33 00
5206 34 00
5206 35 10
5206 35 90
5206 41 00
5206 42 00
5206 43 00
5206 44 00
5206 45 10
5206 45 90

Puuvillalanka (muu kuin ompelulanka), vähittäismyyntimuodoissa

5207 10 00
5207 90 00

Pellavalanka

5306 10 11
5306 10 19
5306 10 31
5306 10 39
5306 10 50
5306 10 90
5306 20 11
5306 20 19
5306 20 90

Lanka, muista kasvitekstiilikuiduista valmistettu; paperilanka

5308 20 10
5308 20 90
5308 30 00
5308 90 11
5308 90 13
5308 90 19
5308 90 90

Kudotut pellavakankaat

5309 11 11
5309 11 19
5309 11 90
5309 19 10
5309 19 90
5309 21 10
5309 21 90
5309 29 10
5309 29 90

Kudotut kankaat, juutista tai muista niinitekstiilikuiduista valmistetut

5310 10 10
5310 10 90
5310 90 00

Kudotut kankaat, muista kasvitekstiilikuiduista valmistetut

5311 00 10
5311 00 90

CN-koodi 96

Ompelulanka, tekokuitufilamenttia

5401 10 11
5401 10 19
5401 10 90
5401 20 10
5401 20 90

Lanka, synteetikuitufilamenttia (muu kuin ompelulanka)

5402 10 10
5402 10 90
5402 20 00
5402 31 10
5402 31 30
5402 31 90
5402 32 00
5402 33 10
5402 33 90
5402 39 10
5402 39 90
5402 41 10
5402 41 30
5402 41 90
5402 42 00
5402 43 10
5402 43 90
5402 49 10
5402 49 91
5402 49 99
5402 51 10
5402 51 30
5402 51 90
5402 52 10
5402 52 90
5402 59 10
5402 59 90
5402 61 10
5402 61 30
5402 61 90
5402 62 10
5402 62 90
5402 69 10
5402 69 90

Lanka, muuntokuitufilamenttia (muu kuin ompelulanka)

5403 10 00
5403 20 10
5403 20 90
5403 31 00
5403 32 00
5403 33 10
5403 33 90
5403 39 00
5403 41 00
5403 42 00
5403 49 00

Vähintään 67 desitexin monofilamenttilanka, synteetikuituainetta

5404 10 10
5404 10 90
5404 90 11
5404 90 19
5404 90 90

Vähintään 67 desitexin monofilamenttilanka, muuntokuituainetta

5405 00 00

CN-koodi 96

Tekokuitufilamenttilanka (muu kuin ompelulanka)

5406 10 00
5406 20 00

Kudotut kankaat synteetikuitufilamenttilankaa

5407 10 00
5407 20 11
5407 20 19
5407 20 90
5407 30 00
5407 41 00
5407 42 00
5407 43 00
5407 44 00
5407 51 00
5407 52 00
5407 53 00
5407 54 00
5407 61 10
5407 61 30
5407 61 50
5407 61 90
5407 69 10
5407 69 90
5407 71 00
5407 72 00
5407 73 00
5407 74 00
5407 81 00
5407 82 00
5407 83 00
5407 84 00
5407 91 00
5407 92 00
5407 93 00
5407 94 00

Kudotut kankaat, muuntokuitufilamenttilankaa

5408 10 00
5408 21 00
5408 22 10
5408 22 90
5408 23 10
5408 23 90
5408 24 00
5408 31 00
5408 32 00
5408 33 00
5408 34 00

Synteetikuitufilamenttitouvi

5501 10 00
5501 20 00
5501 30 00
5501 90 00

Muuntokuitufilamenttitouvi

5502 00 10
5502 00 90

Synteetikatkokuidut, karstaamattomat, kampaamattomat tai muuten kehruuta varten käsittelemättömät

5503 10 11
5503 10 19

CN-koodi 96

5503 10 90
5503 20 00
5503 30 00
5503 40 00
5503 90 10
5503 90 90

Muuntokatkokuidut, karstaamattomat, kampaamattomat tai muuten kehruuta varten käsittelemättömät

5504 10 00
5504 90 00

Tekokuitujätteet (myös kampaajätteet, lankajätteet)

5505 10 10
5505 10 30
5505 10 50
5505 10 70
5505 10 90
5505 20 00

Synteettikatkokuidut, karstatut, kammatut tai muuten kehruuta varten käsitellyt

5506 10 00
5506 20 00
5506 30 00
5506 90 10
5506 90 91
5506 90 99

Muuntokatkokuidut, karstatut, kammatut tai muuten kehruuta varten käsitellyt

5507 00 00

Ompelulanka, katkottua tekokuitua

5508 10 11
5508 10 19
5508 10 90
5508 20 10
5508 20 90

Lanka (muu kuin ompelulanka), synteettikatkokuitua

5509 11 00
5509 12 00
5509 21 10
5509 21 90
5509 22 10
5509 22 90
5509 31 10
5509 31 90
5509 32 10
5509 32 90
5509 41 10
5509 41 90
5509 42 10
5509 42 90
5509 51 00
5509 52 10
5509 52 90
5509 53 00
5509 59 00
5509 61 10
5509 61 90
5509 62 00
5509 69 00

CN-koodi 96

5509 91 10
5509 91 90
5509 92 00
5509 99 00

Lanka (muu kuin ompelulanka), muuntokatkokuitua

5510 11 00
5510 12 00
5510 20 00
5510 30 00
5510 90 00

Lanka (muu kuin ompelulanka), katkottua tekokuitua

5511 10 00
5511 20 00
5511 30 00

Vanu, tekstiiliainetta, ja siitä valmistetut tavarat

5601 10 10
5601 10 90
5601 21 10
5601 21 90
5601 22 10
5601 22 91
5601 22 99
5601 29 00
5601 30 00

Huopa, myös kyllästetty

5602 10 11
5602 10 19
5602 10 31
5602 10 35
5602 10 39
5602 10 90
5602 21 00
5602 29 10
5602 29 90
5602 90 00

Kuitukangas, myös kyllästetty

5603 11 10
5603 11 90
5603 12 10
5603 12 90
5603 13 10
5603 13 90
5603 14 10
5603 14 90
5603 91 10
5603 91 90
5603 92 10
5603 92 90
5603 93 10
5603 93 90
5603 94 10
5603 94 90

Yksinkertainen tai kerrattu kumilanka; tekstiilillä päällystetty

5604 10 00
5604 20 00
5604 90 00

CN-koodi 96	CN-koodi 96
Metalloitu lanka, myös kierrepäällystetty	Kudotut nauhat
5605 00 00	5806 10 00
	5806 20 00
Kierrepäällystetty lanka sekä kierrepäällystetyt kaistaleet	5806 31 10
5606 00 10	5806 31 90
5606 00 91	5806 32 10
5606 00 99	5806 32 90
	5806 39 00
	5806 40 00
Langasta tai kaistaleista valmistetut tavarat	Nimilaput, merkit ja niiden kaltaiset tavarat tekstiilainetta
5609 00 00	5807 10 10
	5807 10 90
Matot ja muut lattianpäällysteet tekstiilainetta	5807 90 10
5701 10 10	5807 90 90
5701 10 91	
5701 10 93	Punokset ja palmikoidut nauhat, metritavarana; koristepunokset
5701 10 99	metritavarana
5701 90 10	5808 10 00
5701 90 90	5808 90 00
Kudotut nukka- ja chenillelankakankaat	Metallilangasta tai metalloidusta langasta kudotut kankaat
5801 10 00	5809 00 00
5801 21 00	
5801 22 00	Koruompelukset metritavarana, kaistaleina tai koristekuviolina
5801 23 00	5810 10 10
5801 24 00	5810 10 90
5801 25 00	5810 91 10
5801 26 00	5810 91 90
5801 31 00	5810 92 10
5801 32 00	5810 92 90
5801 33 00	5810 99 10
5801 34 00	5810 99 90
5801 35 00	
5801 36 00	Tikatut tekstiilituotteet metritavarana
5801 90 10	5811 00 00
5801 90 90	
Pyyheliinafrotee- ja sen kaltaiset kudotut froteekankaat	Liimalla päällystetyt tekstiilikankaat
5802 11 00	5901 10 00
5802 19 00	5901 90 00
5802 20 00	
5802 30 00	Kordikangas ulkorenkaita varten, nailonia olevasta erikoislujasta
	langasta valmistettu
Lintuniisikankaat, muut kuin nauhat	5902 10 10
5803 10 00	5902 10 90
5803 90 10	5902 20 10
5803 90 30	5902 20 90
5803 90 50	5902 90 10
5803 90 90	5902 90 90
Tylli, lankauudinkangas ja solmitut verkkokankaat, muut kuin neulokset	Muovilla kyllästetyt, päällystetyt, peitetyt tai kerrostetut tekstiilikankaat
5804 10 11	5903 10 10
5804 10 19	5903 10 90
5804 10 90	5903 20 10
5804 21 10	5903 20 90
5804 21 90	5903 90 10
5804 29 10	5903 90 91
5804 29 90	5903 90 99
5804 30 00	
Käsin kudotut kuvakudokset (kuten gobeliinit)	Linoleumi, myös määrämuotoiseksi leikattu
5805 00 00	5904 10 00
	5904 91 10

CN-koodi 96

5904 91 90
5904 92 00

Seinänpäällysteet tekstiiliainetta

5905 00 10
5905 00 31
5905 00 39
5905 00 50
5905 00 70
5905 00 90

Kumilla käsitellyt tekstiilikankaat

5906 10 10
5906 10 90
5906 91 00
5906 99 10
5906 99 90

Muulla tavalla kyllästetyt, päällystetyt tai peitetyt tekstiilikankaat

5907 00 10
5907 00 90

Lampun-, kamiinan-, sytyttimen-, kynttilän- ja niiden kaltaisten tavaroiden sydämet, tekstiiliaineesta kudotut, palmikoidut, punotut tai neulotut

5908 00 00

Paloletkut ja niiden kaltaiset letkut, tekstiiliainetta

5909 00 10
5909 00 90

Käyttö- ja kuljetushihnat

5910 00 00

Tekstiilituotteet ja -tavarat teknisiin tarkoituksiin

5911 10 00
5911 20 00
5911 31 11
5911 31 19
5911 31 90
5911 32 10
5911 32 90
5911 40 00
5911 90 10
5911 90 90

Nukkaneulokset, myös "pitkänukkaiset" neulokset

6001 10 00
6001 21 00
6001 22 00
6001 29 10
6001 29 90
6001 91 10
6001 91 30
6001 91 50
6001 91 90
6001 92 10
6001 92 30
6001 92 50
6001 92 90
6001 99 10
6001 99 90

CN-koodi 96

Miesten ja poikien päällystakit, autoilutakit, viitat, kaavut

6101 10 10
6101 10 90
6101 20 10
6101 20 90
6101 30 10
6101 30 90
6101 90 10
6101 90 90

Naisten ja tyttöjen päällystakit, autoilutakit, viitat, kaavut

6102 10 10
6102 10 90
6102 20 10
6102 20 90
6102 30 10
6102 30 90
6102 90 10
6102 90 90

Miesten ja poikien puvut, yhdistelmäasut, takit, bleiserit

6103 41 10
6103 41 90
6103 42 10
6103 42 90
6103 43 10
6103 43 90
6103 49 10
6103 49 91
6103 49 99

Naisten ja tyttöjen puvut, yhdistelmäasut, jakut, takit ja bleiserit

6104 51 00
6104 52 00
6104 53 00
6104 59 00
6104 61 10
6104 61 90
6104 62 10
6104 62 90
6104 63 10
6104 63 90
6104 69 10
6104 69 91
6104 69 99

Miesten ja poikien alushousut, yöpaidat, pyjamat

6107 11 00
6107 12 00
6107 19 00
6107 21 00
6107 22 00
6107 29 00
6107 91 10
6107 91 90
6107 92 00
6107 99 00

Naisten ja tyttöjen alushameet, pikkuhousut ja muut alushousut

6108 11 10
6108 11 90

CN-koodi 96

6108 19 10
6108 19 90
6108 21 00
6108 22 00
6108 29 00
6108 31 10
6108 31 90
6108 32 11
6108 32 19
6108 32 90
6108 39 00
6108 91 10
6108 91 90
6108 92 00
6108 99 10
6108 99 90

T-paidat, aluspaidat ja muut aluspaitojen kaltaiset paidat, neulosta

6109 10 00
6109 90 10
6109 90 30

Verryttelypuvut, hiihtopuvut sekä uimapuvut ja uimahousut, neulosta

6112 11 00
6112 12 00
6112 19 00
6112 20 00
6112 31 10
6112 31 90
6112 39 10
6112 39 90
6112 41 10
6112 41 90
6112 49 10
6112 49 90

Nimikkeiden 5903, 5906 ja 5907 neuloksista valmistetut vaatteet

6113 00 10
6113 00 90

Muut vaatteet, neulosta

6114 10 00
6114 20 00
6114 30 00
6114 90 00

Sukkahousut, myös terättömät, sukat, puolisukat ja niiden kaltaiset neuletuotteet

6115 11 00
6115 12 00
6115 19 10
6115 19 90
6115 20 11
6115 20 19
6115 20 90
6115 91 00
6115 92 00
6115 93 10
6115 93 30
6115 93 91
6115 93 99
6115 99 00

CN-koodi 96

Kintaat ja muut käsineet, neulosta

6116 10 20
6116 10 80
6116 91 00
6116 92 00
6116 93 00
6116 99 00

Muut sovitetut vaateustarvikkeet, neulosta

6117 10 00
6117 20 00
6117 80 10
6117 80 90
6117 90 00

Miesten ja poikien päällystakit, autoilutakit, viitat, kaavut

6201 11 00
6201 12 10
6201 12 90
6201 13 10
6201 13 90
6201 19 00
6201 91 00
6201 92 00
6201 93 00
6201 99 00

Naisten ja tyttöjen päällystakit, autoilutakit, viitat, kaavut

6202 11 00
6202 12 10
6202 12 90
6202 13 10
6202 13 90
6202 19 00
6202 91 00
6202 92 00
6202 93 00
6202 99 00

Miesten ja poikien puvut, yhdistelmäasut, takit, bleiserit

6203 41 10
6203 41 30
6203 41 90
6203 42 11
6203 42 31
6203 42 33
6203 42 35
6203 42 51
6203 42 59
6203 42 90
6203 43 11
6203 43 19
6203 43 31
6203 43 39
6203 43 90
6203 49 11
6203 49 19
6203 49 31
6203 49 39
6203 49 50
6203 49 90

CN-koodi 96

Naisten ja tyttöjen puvut, yhdistelmäasut, jakut, takit ja bleiserit

6204 51 00
6204 52 00
6204 53 00
6204 59 10
6204 59 90
6204 61 10
6204 61 80
6204 61 90
6204 62 11
6204 62 31
6204 62 33
6204 62 39
6204 62 51
6204 62 59
6204 62 90
6204 63 11
6204 63 18
6204 63 31
6204 63 39
6204 63 90
6204 69 11
6204 69 18
6204 69 31
6204 69 39
6204 69 50
6204 69 90

Miesten ja poikien paidat

6205 10 00
6205 20 00
6205 30 00
6205 90 10
6205 90 90

Miesten ja poikien aluspaidat, alushousut

6207 11 00
6207 19 00
6207 21 00
6207 22 00
6207 29 00
6207 91 10
6207 91 90
6207 92 00
6207 99 00

Naisten ja tyttöjen aluspaidat, alushameet

6208 11 00
6208 19 10
6208 19 90
6208 21 00
6208 22 00
6208 29 00
6208 91 11
6208 91 19
6208 91 90
6208 92 10
6208 92 90
6208 99 00

Rintaliivit, lantioliivit, korsetit, housunkannattimet, sukanpitimet

6212 10 00
6212 20 00

CN-koodi 96

6212 30 00
6212 90 00

Nenäliinat ja taskuliinat

6213 10 00
6213 20 00
6213 90 00

Hartiahuivit, kaulaliinat ja muut huivit, mantiljat, hunnut

6214 10 00
6214 20 00
6214 30 00
6214 40 00
6214 90 10
6214 90 90

Solmiot, solmukkeet ja solmiohuivit

6215 10 00
6215 20 00
6215 90 00

Kintaat ja muut käsineet

6216 00 00

Muut sovitetut vaateustarvikkeet

6217 10 00
6217 90 00

Vuode- ja matkahuovat

6301 10 00
6301 20 10
6301 20 91
6301 20 99
6301 30 10
6301 30 90
6301 40 10
6301 40 90
6301 90 10
6301 90 90

Säkit ja pussit

6305 10 10
6305 10 90
6305 20 00
6305 32 11
6305 32 81
6305 32 89
6305 32 90
6305 33 10
6305 33 91
6305 33 99
6305 39 00
6305 90 00

Tavarapeitteet, ulkokaihtimet ja aurinkokatokset; teltat; purjeet

6306 11 00
6306 12 00
6306 19 00
6306 21 00
6306 22 00
6306 29 00

CN-koodi 96

6306 31 00
6306 39 00
6306 41 00
6306 49 00
6306 91 00
6306 99 00

Muut sovitetut tavarat, myös vaatteiden leikkuukaavat

6307 10 10
6307 10 30
6307 10 90
6307 20 00
6307 90 10
6307 90 91
6307 90 99

Sarjat, joissa on kudottua kangasta ja lankaa

6308 00 00

Käytetyt vaatteet ja muut käytetyt tekstiilitavarat, jalkineet ja päähineet

6309 00 00

Vedenpitävät jalkineet, joiden ulkopohjat ja päälliset ovat kumia

6401 10 10
6401 10 90
6401 91 10
6401 91 90
6401 92 10
6401 92 90
6401 99 10
6401 99 90

Muut jalkineet, joiden ulkopohjat ja päälliset ovat kumia

6402 12 10
6402 12 90
6402 19 00
6402 20 00
6402 30 00
6402 91 00
6402 99 10
6402 99 31
6402 99 39
6402 99 50
6402 99 91
6402 99 93
6402 99 96
6402 99 98

Jalkineet, joiden ulkopohjat ovat kumia, muovia, nahkaa tai tekonahkaa ja päälliset nahkaa

6403 12 00
6403 19 00
6403 20 00
6403 30 00
6403 40 00
6403 51 11
6403 51 15
6403 51 19
6403 51 91
6403 51 95
6403 51 99
6403 59 11

CN-koodi 96

6403 59 31
6403 59 35
6403 59 39
6403 59 50
6403 59 91
6403 59 95
6403 59 99
6403 91 11
6403 91 13
6403 91 16
6403 91 18
6403 91 91
6403 91 93
6403 91 96
6403 91 98
6403 99 11
6403 99 31
6403 99 33
6403 99 36
6403 99 38
6403 99 50
6403 99 91
6403 99 93
6403 99 96
6403 99 98

Jalkineet, joiden ulkopohjat ovat kumia, muovia, nahkaa tai tekonahkaa ja päälliset tekstiiliainetta

6404 11 00
6404 19 10
6404 19 90
6404 20 10
6404 20 90

Muut jalkineet

6405 10 10
6405 10 90
6405 20 10
6405 20 91
6405 20 99
6405 90 10
6405 90 90

Jalkineiden osat (mukaan lukien päälliset)

6406 10 11
6406 10 19
6406 10 90
6406 20 10
6406 20 90
6406 91 00
6406 99 10
6406 99 30
6406 99 50
6406 99 60
6406 99 80

Lasittamattomat keraamiset katulaatat, lattialaatat ja seinälaatat

6907 10 00
6907 90 10
6907 90 91
6907 90 93
6907 90 99

Lasitetut keraamiset katulaatat, lattialaatat ja seinälaatat

6908 10 10
6908 10 90

CN-koodi 96

6908 90 11
6908 90 21
6908 90 29
6908 90 31
6908 90 51
6908 90 91
6908 90 93
6908 90 99

Posliiniset pöytä-, keittiö- ja muut talouksetineet

6911 10 00
6911 90 00

Keraamiset pöytä-, keittiö- ja muut talouksetineet

6912 00 10
6912 00 30
6912 00 50
6912 00 90

Pienoispatsaat ja muut keraamiset koriste-esineet

6913 10 00
6913 90 10
6913 90 91
6913 90 93
6913 90 99

Lasiesineet, jollaisia käytetään pöytä-, keittiöesineinä

7013 10 00
7013 21 11
7013 21 19
7013 21 91
7013 21 99
7013 29 10
7013 29 51
7013 29 59
7013 29 91
7013 29 99
7013 31 10
7013 31 90
7013 32 00
7013 39 10
7013 39 91
7013 39 99
7013 91 10
7013 91 90
7013 99 10
7013 99 90

Lasikuidut (myös lasivilla)

7019 11 00
7019 12 00
7019 19 10
7019 19 90
7019 31 00
7019 32 00
7019 39 10
7019 39 90
7019 40 00
7019 51 10
7019 51 90
7019 52 00
7019 59 10
7019 59 90
7019 90 10

CN-koodi 96

7019 90 30
7019 90 91
7019 90 99

Muut tavarat jalometallia

7115 90 10
7115 90 90

Ferroseokset

7202 50 00
7202 70 00
7202 91 00
7202 92 00
7202 99 30
7202 99 80

Kuparitangot ja -profiilit

7407 10 00
7407 21 10
7407 21 90
7407 22 10
7407 22 90
7407 29 00

Kuparilanka

7408 11 00
7408 19 10
7408 19 90
7408 21 00
7408 22 00
7408 29 00

Kuparilevyt ja -nauhat

7409 11 00
7409 19 00
7409 21 00
7409 29 00
7409 31 00
7409 39 00
7409 40 10
7409 40 90
7409 90 10
7409 90 90

Kuparifolio (myös painettu tai vahvistettu)

7410 11 00
7410 12 00
7410 21 00
7410 22 00

Kupariputket

7411 10 11
7411 10 19
7411 10 90
7411 21 10
7411 21 90
7411 22 00
7411 29 10
7411 29 90

CN-koodi 96	CN-koodi 96
Putkien liitos- ja muut osat	7606 12 99
7412 10 00	7606 91 00
7412 20 00	7606 92 00
Säikeislanka, kaapeli, punottu nauha ja niiden kaltaiset tavarat	Alumiinifolio
7413 00 91	7607 11 10
7413 00 99	7607 11 90
	7607 19 10
	7607 19 91
Metallikangas (myös päätön), ristikko ja verkko	7607 19 99
7414 20 00	7607 20 10
7414 90 00	7607 20 91
	7607 20 99
Naulat, piirustus- ja muut nastat, sinkilät	Alumiiniputket
7415 10 00	7608 10 90
7415 21 00	7608 20 30
7415 29 00	7608 20 91
7415 31 00	7608 20 99
7415 32 00	
7415 39 00	
Kuparijouset	Putkien liitos- ja muut osat
7416 00 00	7609 00 00
Keitto- ja lämmityslaitteet	Alumiiniset rakenteet
7417 00 00	7610 10 00
	7610 90 10
	7610 90 90
Pöytä-, keittiö- ja muut taloussesineet	Alumiiniset säiliöt, altaat, sammiot
7418 11 00	7611 00 00
7418 19 00	
7418 20 00	
Muut kuparitavarat	Alumiiniset altaat, astiat, tynnyrit, tölkit, laatikot, rasiat
7419 10 00	7612 10 00
7419 91 00	7612 90 10
7419 99 00	7612 90 20
	7612 90 91
	7612 90 98
Alumiinitangot ja -profilit	Alumiinisäiliöt tiivistettyjä tai nesteytettyjä kaasuja varten
7604 10 10	7613 00 00
7604 10 90	
7604 21 00	
7604 29 10	
7604 29 90	
Alumiinilanka	Säikeislanka, kaapeli, punottu nauha ja niiden kaltaiset tavarat
7605 11 00	7614 10 00
7605 19 00	7614 90 00
7605 21 00	
7605 29 00	Pöytä-, keittiö- ja muut taloussesineet
	7615 11 00
	7615 19 10
	7615 19 90
	7615 20 00
Alumiinilevyt ja -nauhat	Muut alumiinitavarat
7606 11 10	7616 10 00
7606 11 91	7616 91 00
7606 11 93	7616 99 10
7606 11 99	7616 99 90
7606 12 10	
7606 12 50	
7606 12 91	
7606 12 93	

CN-koodi 96	CN-koodi 96
Muokkaamaton lyijy	8410 13 00
7801 10 00	8410 90 10
7801 91 00	8410 90 90
7801 99 91	
7801 99 99	
Volframi ja siitä valmistetut tavarat, myös jätteet	Suihkuturbiinimoottorit, potkuriturbiinimoottorit ja muut kaasuturbiinit
8101 10 00	8411 11 90
8101 91 10	8411 12 90
	8411 21 90
Molybdeeni ja siitä valmistetut tavarat, myös jätteet	8411 22 90
8102 10 00	8411 81 90
8102 91 10	8411 82 91
8102 93 00	8411 82 93
	8411 82 99
Magnesium ja siitä valmistetut tavarat, myös jätteet	8411 91 90
8104 11 00	8411 99 90
8104 19 00	
Kadmium ja siitä valmistetut tavarat, myös jätteet	Ilma- tai tyhjiöpumput, ilma- ja muut kaasukompressorit
8107 10 10	8414 10 30
	8414 10 50
Titaani ja siitä valmistetut tavarat, myös jätteet	8414 10 90
8108 10 10	8414 20 91
8108 10 90	8414 20 99
8108 90 30	8414 30 30
8108 90 50	8414 30 91
8108 90 70	8414 30 99
8108 90 90	8414 40 10
	8414 40 90
Zirkonium ja siitä valmistetut tavarat, myös jätteet	8414 51 90
8109 10 10	8414 59 30
8109 90 00	8414 59 50
	8414 59 90
Antimoni ja siitä valmistetut tavarat, myös jätteet	8414 60 00
8110 00 11	8414 80 21
8110 00 19	8414 80 29
	8414 80 31
Beryllium, kromi, germanium, vanadiini, gallium	8414 80 39
8112 20 31	8414 80 41
8112 30 20	8414 80 49
8112 30 90	8414 80 60
8112 91 10	8414 80 71
8112 91 31	8414 80 79
8112 99 30	8414 80 90
	8414 90 90
Kermitit ja niistä valmistetut tavarat, myös jätteet	Haarukkatrukit; muut trukit
8113 00 20	8427 10 10
8113 00 40	8427 10 90
	8427 20 11
Ydinreaktorit; polttoaine-elementit	8427 20 19
8401 10 00	8427 20 90
8401 20 00	8427 90 00
8401 30 00	
8401 40 10	Ompelukoneet, muut kuin kirjannitmakoneet
8401 40 90	8452 10 11
	8452 10 19
Hydrauliset turbiinit ja vesipyörät sekä niiden säätimet	8452 10 90
8410 11 00	8452 21 00
8410 12 00	8452 29 00
	8452 30 10
	8452 30 90
	8452 40 00
	8452 90 00

CN-koodi 96

Sähkömekaaniset talouskoneet ja -laitteet

8509 10 10
8509 10 90
8509 20 00
8509 30 00
8509 40 00
8509 80 00
8509 90 10
8509 90 90

Vedenkuumennuslaitteet ja kuumanvedenvaraajat

8516 29 91
8516 31 10
8516 31 90
8516 40 10
8516 40 90
8516 50 00
8516 60 70
8516 71 00
8516 72 00
8516 79 80

Levysoittimet (joko sähkövahvistimella varustettuina tai ilman), kasettisoittimet

8519 10 00
8519 21 00
8519 29 00
8519 31 00
8519 39 00
8519 40 00
8519 93 31
8519 93 39
8519 93 81
8519 93 89
8519 99 12
8519 99 18
8519 99 90

Magneettinauhurit ja muut äänen tallennuslaitteet

8520 10 00
8520 32 19
8520 32 50
8520 32 91
8520 32 99
8520 33 19
8520 33 90
8520 39 10
8520 39 90
8520 90 90

Videosignaalien tallennus- tai toistolaitteet

8521 10 30
8521 10 80
8521 90 00

Osat ja tarvikkeet

8522 10 00
8522 90 30
8522 90 91
8522 90 98

Valmistettu tallentamaton materiaali äänen tallennukseen

8523 30 00

CN-koodi 96

Levyt, nauhat ja muu materiaali, jotka sisältävät äänitallenteita tai muita vastaavalla tavalla tallennettuja ilmiöitä

8524 10 00
8524 32 00
8524 39 00
8524 51 00
8524 52 00
8524 53 00
8524 60 00
8524 99 00

Radiopuhelin-, radiolennätin- tai yleisradiovastaanottimet

8527 12 10
8527 12 90
8527 13 10
8527 13 91
8527 13 99
8527 21 20
8527 21 52
8527 21 59
8527 21 70
8527 21 92
8527 21 98
8527 29 00
8527 31 11
8527 31 19
8527 31 91
8527 31 93
8527 31 98
8527 32 90
8527 39 10
8527 39 91
8527 39 99
8527 90 91
8527 90 99

Televisiovastaanottimet

8528 12 14
8528 12 16
8528 12 18
8528 12 22
8528 12 28
8528 12 52
8528 12 54
8528 12 56
8528 12 58
8528 12 62
8528 12 66
8528 12 72
8528 12 76
8528 12 81
8528 12 89
8528 12 91
8528 12 98
8528 13 00
8528 21 14
8528 21 16
8528 21 18
8528 21 90
8528 22 00
8528 30 10
8528 30 90

CN-koodi 96

Osat, jotka soveltuvat käytettäväksi yksinomaan tai pääasiallisesti nimikkeiden 8525–8528 laitteissa

8529 10 20
8529 10 31
8529 10 39
8529 10 40
8529 10 50
8529 10 70
8529 10 90
8529 90 51
8529 90 59
8529 90 70
8529 90 81
8529 90 89

Akustiset tai visuaaliset sähkömerkinantolaitteet

8531 10 20
8531 10 30
8531 10 80
8531 80 90
8531 90 90

Elektroniputket (kuumakatodi-, kylmäkatodi- tai valokatodiputket)

8540 11 11
8540 11 13
8540 11 15
8540 11 19
8540 11 91
8540 11 99
8540 12 00
8540 20 10
8540 20 30
8540 20 90
8540 40 00
8540 50 00
8540 60 00
8540 71 00
8540 72 00
8540 79 00
8540 81 00
8540 89 11
8540 89 19
8540 89 90
8540 91 00
8540 99 00

Elektroniset integroidut piirit ja mikromoduulit

8542 14 25

Eristetty (myös emaloitu tai anodisoitu) lanka

8544 11 10
8544 11 90
8544 19 10
8544 19 90
8544 20 00
8544 30 90
8544 41 10
8544 41 90
8544 49 20
8544 49 80
8544 51 00
8544 59 10
8544 59 20
8544 59 80
8544 60 10

CN-koodi 96

8544 60 90
8544 70 00

Moottoriajoneuvot vähintään 10 henkilön kuljettamiseen

8702 10 91
8702 10 99
8702 90 31
8702 90 39
8702 90 90

Tavarankuljetukseen tarkoitetut moottoriajoneuvot

8704 10 11
8704 10 19
8704 10 90
8704 21 10
8704 21 91
8704 21 99
8704 22 10
8704 23 10
8704 31 10
8704 31 91
8704 31 99
8704 32 10
8704 90 00

Erikoismoottoriajoneuvot

8705 10 00
8705 20 00
8705 30 00
8705 40 00
8705 90 10
8705 90 30
8705 90 90

Itseliikkuvat trukit, joissa ei ole nosto- eikä käsittelylaitteita

8709 11 10
8709 11 90
8709 19 10
8709 19 90
8709 90 10
8709 90 90

Moottoripyörät (myös mopot)

8711 10 00
8711 20 10
8711 20 91
8711 20 93
8711 20 98
8711 30 10
8711 30 90
8711 40 00
8711 50 00
8711 90 00

Polkupyörät

8712 00 10
8712 00 30
8712 00 80

Valokopiolaitteet

9009 11 00
9009 12 00
9009 21 00

CN-koodi 96

9009 22 10
9009 22 90
9009 30 00
9009 90 10
9009 90 90

Nestekidelaitteet

9013 10 00
9013 20 00
9013 80 11
9013 80 19
9013 80 30
9013 80 90
9013 90 10
9013 90 90

Rannekellot, taskukellot ja niiden kaltaiset kellot

9101 11 00
9101 12 00
9101 19 00
9101 21 00
9101 29 00
9101 91 00
9101 99 00

Rannekellot, taskukellot ja niiden kaltaiset kellot, muut kuin nimikkeeseen 9101 kuuluvat

9102 11 00
9102 12 00
9102 19 00
9102 21 00
9102 29 00
9102 91 00
9102 99 00

Muut kellot, joissa on ranne-, tasku- tai niiden kaltaisten kellojen koneisto

9103 10 00
9103 90 00

Muut kellot

9105 11 00
9105 19 00
9105 21 00
9105 29 00
9105 91 00
9105 99 10
9105 99 90

Pianot, myös automaattipianot; cembalot

9201 10 10
9201 10 90
9201 20 00
9201 90 00

Revolverit ja pistoolit

9302 00 10
9302 00 90

Muut tuliaseet ja niiden kaltaiset tavarat

9303 10 00
9303 20 30
9303 20 80
9303 30 00
9303 90 00

CN-koodi 96

Muut aseet (esim. jousi-, ilma- tai kaasukiväärit)
9304 00 00

Nimikkeiden 9301–9304 tavaroiden osat ja tarvikkeet

9305 10 00
9305 21 00
9305 29 10
9305 29 30
9305 29 80
9305 90 90

Pommit, kranaatit, torpedot, miinat, ohjukset

9306 10 00
9306 21 00
9306 29 40
9306 29 70
9306 30 10
9306 30 91
9306 30 93
9306 30 98
9306 90 90

Istuimet (muut kuin nimikkeeseen 9402 kuuluvat)

9401 20 00
9401 90 10
9401 90 30
9401 90 80

Muut huonekalut ja niiden osat

9403 40 10
9403 40 90
9403 90 10
9403 90 30
9403 90 90

Vuoteiden joustinpuhjat; vuodevarusteet

9404 10 00
9404 21 10
9404 21 90
9404 29 10
9404 29 90
9404 30 10
9404 30 90
9404 90 10
9404 90 90

Valaisimet ja valaistusvarusteet, myös hakuvalot

9405 10 21
9405 10 29
9405 10 30
9405 10 50
9405 10 91
9405 10 99
9405 20 11
9405 20 19
9405 20 30
9405 20 50
9405 20 91
9405 20 99
9405 30 00
9405 40 10
9405 40 31
9405 40 35

CN-koodi 96

9405 40 39
9405 40 91
9405 40 95
9405 40 99
9405 50 00
9405 60 91
9405 60 99
9405 91 11
9405 91 19
9405 91 90
9405 92 90
9405 99 90

Tehdasvalmisteiset rakennukset

9406 00 10
9406 00 31
9406 00 39
9406 00 90

Muut lelut; pienoismallit

9503 10 10
9503 10 90
9503 20 10
9503 20 90
9503 30 10
9503 30 30
9503 30 90
9503 41 00
9503 49 10

CN-koodi 96

9503 49 30
9503 49 90
9503 50 00
9503 60 10
9503 60 90
9503 70 00
9503 80 10
9503 80 90
9503 90 10
9503 90 32
9503 90 34
9503 90 35
9503 90 37
9503 90 51
9503 90 55
9503 90 99

Luudat, harjat

9603 10 00
9603 21 00
9603 29 10
9603 29 30
9603 29 90
9603 30 10
9603 30 90
9603 40 10
9603 40 90
9603 50 00
9603 90 10
9603 90 91
9603 90 99

Maataloustuotteet

CN-koodi 96

Elävät hevoset, aasit, muulit ja muuliaasit

0101 19 90
0101 20 90

Muut elävät eläimet

0106 00 20

Naudan, sian, lampaan, vuohen syötävät osat

0206 30 21
0206 41 91
0206 80 91
0206 90 91

Liha ja muut syötävät osat

0207 13 91
0207 14 91
0207 26 91
0207 27 91
0207 35 91
0207 36 89

Muu liha ja muut syötävät eläimenosat, tuoreet, jäädytetyt

0208 10 11
0208 10 19
0208 90 10
0208 90 50

CN-koodi 96

0208 90 60
0208 90 80

Liha ja muut syötävät eläimenosat, suolatut, suolavedessä, kuivatut

0210 90 10
0210 90 60
0210 90 79
0210 90 80

Kuorelliset linnunmunat, tuoreet, säilötyt tai keitetyt

0407 00 90

Eläinperäiset syötävät tuotteet, muualle kuulumattomat

0410 00 00

Sipulit, juuri- ja varsimukulat sekä juurakot

0601 20 30
0601 20 90

Muut elävät kasvit (myös niiden juuret), pistokkaat

0602 20 90
0602 30 00
0602 40 10
0602 40 90
0602 90 10

CN-koodi 9 6

0602 90 30
0602 90 41
0602 90 45
0602 90 49
0602 90 51
0602 90 59
0602 90 70
0602 90 91
0602 90 99

Leikkovihreä, kasvien oksat ja muut osat

0604 91 21
0604 91 29
0604 91 49
0604 99 90

Tuoreet tai jäähdetyt perunat

0701 90 59
0701 90 90

Kepa-, salotti-, valko- ja purjosipulit

0703 20 00

Muut tuoreet tai jäähdetyt kasvikset

0709 10 40
0709 51 30
0709 52 00
0709 60 99
0709 90 31
0709 90 71
0709 90 73

Kasvikset (myös höyryssä tai vedessä keitetyt)

0710 80 59

Kasvikset, väliaikaisesti säilöttyinä

0711 90 10

Kuivatut kasvikset, myös paloittelut, viipaloitunut, rouhitut

0712 90 05

Muut tuoreet tai kuivatut pähkinät, myös kuorettomat

0802 12 90

Taatelit, viikunat, ananakset, avokadot, guavat, mangot

0804 10 00

Tuoreet tai kuivatut sitruhedelmät

0805 40 95

Tuoreet tai kuivatut viinirypäleet

0806 20 91
0806 20 92
0806 20 98

CN-koodi 9 6

Aprikoosit, kirsikat, persikat (myös nektariinit)

0809 40 10⁽¹²⁾
0809 40 90

Muut tuoreet hedelmät

0810 40 50

Hedelmät ja pähkinät, keittämättömät tai vedessä tai höyryssä keitetyt

0811 20 19
0811 20 51
0811 20 90
0811 90 31
0811 90 50
0811 90 85

Hedelmät ja pähkinät, väliaikaisesti säilöttyinä

0812 90 40

Kuivatut hedelmät

0813 10 00
0813 30 00
0813 40 30
0813 40 95

Kahvi, myös paahdettu tai kofeiiniton

0901 12 00
0901 21 00
0901 22 00
0901 90 90

Mausteneilikka (hedelmät, kukannuput ja kukkavarret)

0907 00 00

Inkivääri, sahrami, kurkuma, timjami, laakerinlehdet

0910 40 13
0910 40 19
0910 40 90
0910 91 90
0910 99 99

Siemenet, hedelmät ja itiöt, jollaisia käytetään kylvämiseen

1209 11 00
1209 19 00

Johanneksenleipä, merilevät ja muut levät, sokerijuurikas

1212 92 00

Sianrasva, myös sianihra (laardi) ja siipikarjanrasva

1501 00 90

Laardisteariini, laardiöljy, oleosteariini, oleomargariini

1503 00 90

Maapähkinäöljy ja sen jakeet, myös puhdistetut

1508 10 90
1508 90 90

CN-koodi 96

Palmuöljy ja sen jakeet, myös puhdistetut

1511 90 11
1511 90 19
1511 90 99

Kookos- (kopra-), palmunydin- ja babassuöljy

1513 11 91
1513 11 99
1513 19 11
1513 19 19
1513 19 91
1513 19 99
1513 21 30
1513 21 90
1513 29 11
1513 29 19
1513 29 50
1513 29 91
1513 29 99

Muut kasvirasvat ja rasvaiset kasviöljyt

1515 19 90
1515 21 90
1515 29 90
1515 50 19
1515 50 99
1515 90 29
1515 90 39
1515 90 51
1515 90 59
1515 90 91
1515 90 99

Eläin- ja kasvirasvat ja -öljyt

1516 10 10
1516 10 90
1516 20 91
1516 20 96
1516 20 98

Margariini; syötävät seokset

1517 10 90
1517 90 91
1517 90 99

Eläin- ja kasvirasvat ja -öljyt

1518 00 10
1518 00 91
1518 00 99

Makkarat ja niiden kaltaiset tuotteet, jotka on valmistettu lihasta, muista eläimenosista

1601 00 10

Lihasta, kalasta tai äyriäisistä saadut uutteen ja mehut

1603 00 10

Melassi

1703 10 00
1703 90 00

CN-koodi 96

Kaakaomassa, myös sellainen, josta rasva on poistettu

1803 10 00
1803 20 00

Kaakaovoi, -rasva ja -öljy

1804 00 00

Kaakaopulveri, lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältämätön

1805 00 00

Etikan tai etikkahapon avulla valmistetut tai säilötyt kasvikset, hedelmät, pähkinät ja muut syötävät kasvinosat

2001 90 60
2001 90 70
2001 90 75
2001 90 85
2001 90 91

Muulla tavalla kuin etikan tai etikkahapon avulla valmistetut tai säilötyt muut kasvikset, jäädytetyt

2004 90 30

Muulla tavalla kuin etikan tai etikkahapon avulla valmistetut tai säilötyt muut kasvikset, jäädyttämättömät

2005 70 10
2005 70 90
2005 90 10
2005 90 30
2005 90 50
2005 90 60
2005 90 70
2005 90 75
2005 90 80

Sokerilla säilötyt kasvikset, hedelmät, pähkinät, hedelmänkuoret ja muut kasvinosat

2006 00 91

Muulla tavalla valmistetut tai säilötyt hedelmät, pähkinät ja muut syötävät kasvinosat

2008 11 10
2008 11 92
2008 11 96
2008 19 11
2008 19 13
2008 19 51
2008 19 93
2008 30 71
2008 91 00
2008 92 12
2008 92 14
2008 92 32
2008 92 34
2008 92 36
2008 92 38
2008 99 11
2008 99 19
2008 99 38
2008 99 40
2008 99 47

Hedelmämehut (myös rypäleen puristemehu "grape must")

2009 80 36
2009 80 38
2009 80 88

CN-koodi 96

2009 80 89
2009 80 95
2009 80 96

Hiiva (elävä eli aktiivinen tai kuollut eli inaktiivinen)

2102 30 00

Kastikkeet ja valmisteet niitä varten

2103 10 00
2103 30 90
2103 90 90

Keitot ja liemet sekä valmisteet niitä varten

2104 10 10
2104 10 90
2104 20 00

Muuille kuulumattomat elintarvikevalmisteet

2106 90 92

Vesi, myös kivennäisvesi ja hiilihapotettu vesi

2202 10 00
2202 90 10

Muut käymisen avulla valmistetut juomat (esim. siideri)

2206 00 31
2206 00 39
2206 00 51
2206 00 59
2206 00 81
2206 00 89

Denaturoimaton etyylialkoholi (etanoli), alkoholipitoisuus pienempi kuin 80 tilavuusprosenttia

2208 50 11
2208 50 19
2208 50 91
2208 50 99
2208 60 11
2208 60 91
2208 60 99
2208 70 10
2208 70 90
2208 90 11
2208 90 19

CN-koodi 96

2208 90 57
2208 90 69
2208 90 74
2208 90 78

Valmisteet, jollaisia käytetään eläinten ruokintaan

2309 10 90
2309 90 91
2309 90 93
2309 90 98

Valmistamaton tupakka; tupakanjätteet

2401 10 30
2401 10 50
2401 10 70
2401 10 80
2401 10 90
2401 20 30
2401 20 49
2401 20 50
2401 20 80
2401 20 90
2401 30 00

Tupakasta tai tupakankorvikkeesta valmistetut sikaarit, pikkusikaarit ja savukkeet

2402 10 00
2402 20 10
2402 20 90
2402 90 00

Muu valmistettu tupakka sekä muut valmistetut tupakankorvikkeet

2403 10 10
2403 10 90
2403 91 00
2403 99 10
2403 99 90

Kaseiini, kaseinaatit ja muut kaseiinijohdannaiset

3501 10 90
3501 90 10
3501 90 90

Albumiinit

3502 90 70

Teolliset monokarbonsyylirasvahapot; happamat öljyt

3823 12 00
3823 70 00

Pöytäkirjan 1 liite XII

TUOTTEET, JOIHIN 6 ARTIKLAN 3 KOHDASSA TARKOITETTUJA ETELÄ-AFRIKkaa KOSKEVIA KUMULAATTIOMÄÄRÄYKSIÄ SOVELLETAAN KUUDEN VUODEN KULUTTUA EUROOPAN YHTEISÖN JA ETELÄ-AFRIKAN TASAVALLAN KAUPPAA, KEHITYSTÄ JA YHTEISTYÖTÄ KOSKEVAN SOPIMUKSEN VÄLIAIKAISESTA SOVELTAMISESTA

Teollisuustuotteet (1)

CN-koodi 96

Kudotut puuvillakankaat, joissa on vähintään 85 painoprosenttia puuvillaa, paino enintään 200 g/m²

5208 11 10
5208 11 90
5208 12 11
5208 12 13
5208 12 15
5208 12 19
5208 12 91
5208 12 93
5208 12 95
5208 12 99
5208 13 00
5208 19 00
5208 21 10
5208 21 90
5208 22 11
5208 22 13
5208 22 15
5208 22 19
5208 22 91
5208 22 93
5208 22 95
5208 22 99
5208 23 00
5208 29 00
5208 31 00
5208 32 11
5208 32 13
5208 32 15
5208 32 19
5208 32 91
5208 32 93
5208 32 95
5208 32 99
5208 33 00
5208 39 00
5208 41 00
5208 42 00
5208 43 00
5208 49 00
5208 51 00
5208 52 10
5208 52 90
5208 53 00
5208 59 00

Kudotut puuvillakankaat, joissa on vähintään 85 painoprosenttia puuvillaa, paino suurempi kuin 200 g/m²

5209 11 00
5209 12 00
5209 19 00
5209 21 00
5209 22 00
5209 29 00
5209 31 00
5209 32 00

CN-koodi 96

5209 39 00
5209 41 00
5209 42 00
5209 43 00
5209 49 10
5209 49 90
5209 51 00
5209 52 00
5209 59 00

Kudotut puuvillakankaat, joissa on vähemmän kuin 85 painoprosenttia puuvillaa, sekoitettuna pääasiallisesti tai yksinomaan tekokuitujen kanssa, paino enintään 200 g/m²

5210 11 10
5210 11 90
5210 12 00
5210 19 00
5210 21 10
5210 21 90
5210 22 00
5210 29 00
5210 31 10
5210 31 90
5210 32 00
5210 39 00
5210 41 00
5210 42 00
5210 49 00
5210 51 00
5210 52 00
5210 59 00

Kudotut puuvillakankaat, joissa on vähemmän kuin 85 painoprosenttia puuvillaa sekoitettuna pääasiallisesti tai yksinomaan tekokuitujen kanssa, paino suurempi kuin 200 g/m²

5211 11 00
5211 12 00
5211 19 00
5211 21 00
5211 22 00
5211 29 00
5211 31 00
5211 32 00
5211 39 00
5211 41 00
5211 42 00
5211 43 00
5211 49 10
5211 49 90
5211 51 00
5211 52 00
5211 59 00

Muut kudotut puuvillakankaat

5212 11 10
5212 11 90
5212 12 10
5212 12 90

CN-koodi 96

5212 13 10
5212 13 90
5212 14 10
5212 14 90
5212 15 10
5212 15 90
5212 21 10
5212 21 90
5212 22 10
5212 22 90
5212 23 10
5212 23 90
5212 24 10
5212 24 90
5212 25 10
5212 25 90

Kudotut synteettikatkokuitukankaat, joissa on vähintään 85 painoprosenttia synteettikatkokuituja

5512 11 00
5512 19 10
5512 19 90
5512 21 00
5512 29 10
5512 29 90
5512 91 00
5512 99 10
5512 99 90

Kudotut synteettikatkokuitukankaat, joissa on vähemmän kuin 85 painoprosenttia synteettikatkokuituja sekoitettuna pääasiallisesti tai yksinomaan puuvillan kanssa, paino enintään 170 g/m²

5513 11 10
5513 11 30
5513 11 90
5513 12 00
5513 13 00
5513 19 00
5513 21 10
5513 21 30
5513 21 90
5513 22 00
5513 23 00
5513 29 00
5513 31 00
5513 32 00
5513 33 00
5513 39 00
5513 41 00
5513 42 00
5513 43 00
5513 49 00

Kudotut synteettikatkokuitukankaat, joissa on vähemmän kuin 85 painoprosenttia synteettikatkokuituja sekoitettuna pääasiallisesti tai yksinomaan puuvillan kanssa, paino suurempi kuin 170 g/m²

5514 11 00
5514 12 00
5514 13 00
5514 19 00
5514 21 00
5514 22 00
5514 23 00
5514 29 00
5514 31 00
5514 32 00
5514 33 00
5514 39 00
5514 41 00
5514 42 00
5514 43 00
5514 49 00

CN-koodi 96

Muut kudotut synteettikatkokuitukankaat

5515 11 10
5515 11 30
5515 11 90
5515 12 10
5515 12 30
5515 12 90
5515 13 11
5515 13 19
5515 13 91
5515 13 99
5515 19 10
5515 19 30
5515 19 90
5515 21 10
5515 21 30
5515 21 90
5515 22 11
5515 22 19
5515 22 91
5515 22 99
5515 29 10
5515 29 30
5515 29 90
5515 91 10
5515 91 30
5515 91 90
5515 92 11
5515 92 19
5515 92 91
5515 92 99
5515 99 10
5515 99 30
5515 99 90

Kudotut muuntokatkokuitukankaat

5516 11 00
5516 12 00
5516 13 00
5516 14 00
5516 21 00
5516 22 00
5516 23 10
5516 23 90
5516 24 00
5516 31 00
5516 32 00
5516 33 00
5516 34 00
5516 41 00
5516 42 00
5516 43 00
5516 44 00
5516 91 00
5516 92 00
5516 93 00
5516 94 00

Side- ja purjelanka, nuora ja köysi

5607 10 00
5607 21 00
5607 29 10
5607 29 90
5607 30 00
5607 41 00
5607 49 11
5607 49 19

CN-koodi 96

5607 49 90
5607 50 11
5607 50 19
5607 50 30
5607 50 90
5607 90 00

Solmittu verkkokangas, side- tai purjelangasta tai nuorasta valmistetut

5608 11 11
5608 11 19
5608 11 91
5608 11 99
5608 19 11
5608 19 19
5608 19 31
5608 19 39
5608 19 91
5608 19 99
5608 90 00

Matot ja muut lattianpäällysteet tekstiilainetta, kudotut

5702 10 00
5702 20 00
5702 31 10
5702 31 30
5702 31 90
5702 32 10
5702 32 90
5702 39 10
5702 39 90
5702 41 10
5702 41 90
5702 42 10
5702 42 90
5702 49 10
5702 49 90
5702 51 00
5702 52 00
5702 59 00
5702 91 00
5702 92 00
5702 99 00

Matot ja muut lattianpäällysteet tekstiilainetta, tuftatut

5703 10 10
5703 10 90
5703 20 11
5703 20 19
5703 20 91
5703 20 99
5703 30 11
5703 30 19
5703 30 51
5703 30 59
5703 30 91
5703 30 99
5703 90 10
5703 90 90

Matot ja muut lattianpäällysteet tekstiilainetta, huopaa

5704 10 00
5704 90 00

CN-koodi 96

Muut matot ja muut lattianpäällysteet tekstiilainetta

5705 00 10
5705 00 31
5705 00 39
5705 00 90

Muut neulokset

6002 10 10
6002 10 90
6002 20 10
6002 20 31
6002 20 39
6002 20 50
6002 20 70
6002 20 90
6002 30 10
6002 30 90
6002 41 00
6002 42 10
6002 42 30
6002 42 50
6002 42 90
6002 43 11
6002 43 19
6002 43 31
6002 43 33
6002 43 35
6002 43 39
6002 43 50
6002 43 91
6002 43 93
6002 43 95
6002 43 99
6002 49 00
6002 91 00
6002 92 10
6002 92 30
6002 92 50
6002 92 90
6002 93 10
6002 93 31
6002 93 33
6002 93 35
6002 93 39
6002 93 91
6002 93 99
6002 99 00

Miesten ja poikien puvut, yhdistelmäasut, takit, bleiserit

6103 11 00
6103 12 00
6103 19 00
6103 21 00
6103 22 00
6103 23 00
6103 29 00
6103 31 00
6103 32 00
6103 33 00
6103 39 00

Naisten ja tyttöjen puvut, yhdistelmäasut, jakut, takit ja bleiserit

6104 11 00
6104 12 00
6104 13 00
6104 19 00

CN-koodi 96

6104 21 00
6104 22 00
6104 23 00
6104 29 00
6104 31 00
6104 32 00
6104 33 00
6104 39 00
6104 41 00
6104 42 00
6104 43 00
6104 44 00
6104 49 00

Miesten ja poikien paidat, neulosta

6105 10 00
6105 20 10
6105 20 90
6105 90 10
6105 90 90

Naisten ja tyttöjen puserot, myös paitapuserot, neulosta

6106 10 00
6106 20 00
6106 90 10
6106 90 30
6106 90 50
6106 90 90

T-paidat, aluspaidat ja muut aluspaitojen kaltaiset paidat, neulosta

6109 90 90

Neulepuserot, pujopaidat, neuletakit, liivit ja niiden kaltaiset tavarat

6110 10 10
6110 10 31
6110 10 35
6110 10 38
6110 10 91
6110 10 95
6110 10 98
6110 20 10
6110 20 91
6110 20 99
6110 30 10
6110 30 91
6110 30 99
6110 90 10
6110 90 90

Vauvanvaatteet ja -vaatetustarvikkeet, neulosta

6111 10 10
6111 10 90
6111 20 10
6111 20 90
6111 30 10
6111 30 90
6111 90 00

Miesten ja poikien puvut, yhdistelmäasut, takit, bleiserit

6203 11 00
6203 12 00
6203 19 10

CN-koodi 96

6203 19 30
6203 19 90
6203 21 00
6203 22 10
6203 22 80
6203 23 10
6203 23 80
6203 29 11
6203 29 18
6203 29 90
6203 31 00
6203 32 10
6203 32 90
6203 33 10
6203 33 90
6203 39 11
6203 39 19
6203 39 90

Naisten ja tyttöjen puvut, yhdistelmäasut, jakut, takit ja bleiserit

6204 11 00
6204 12 00
6204 13 00
6204 19 10
6204 19 90
6204 21 00
6204 22 10
6204 22 80
6204 23 10
6204 23 80
6204 29 11
6204 29 18
6204 29 90
6204 31 00
6204 32 10
6204 32 90
6204 33 10
6204 33 90
6204 39 11
6204 39 19
6204 39 90
6204 41 00
6204 42 00
6204 43 00
6204 44 00
6204 49 10
6204 49 90

Naisten ja tyttöjen puserot, myös paitapuserot

6206 10 00
6206 20 00
6206 30 00
6206 40 00
6206 90 10
6206 90 90

Vauvanvaatteet ja -vaatetustarvikkeet

6209 10 00
6209 20 00
6209 30 00
6209 90 00

CN-koodi 96

Nimikkeiden 5602, 5603, 5903, 5906 ja 5907 kankaista valmistetut vaatteet

6210 10 10
6210 10 91
6210 10 99
6210 20 00
6210 30 00
6210 40 00
6210 50 00

Verryttelypuvut, hiihtopuvut sekä uimapuvut ja uimahousut; muut vaatteet

6211 11 00
6211 12 00
6211 20 00
6211 31 00
6211 32 10
6211 32 31
6211 32 41
6211 32 42
6211 32 90
6211 33 10
6211 33 31
6211 33 41
6211 33 42
6211 33 90
6211 39 00
6211 41 00
6211 42 10
6211 42 31
6211 42 41
6211 42 42
6211 42 90
6211 43 10
6211 43 31
6211 43 41
6211 43 42
6211 43 90
6211 49 00

Vuodeliinavaatteet, pöytäliinat ja niiden kaltaiset tavarat sekä pyyheliinat

6302 10 10
6302 10 90
6302 21 00

CN-koodi 96

6302 22 10
6302 22 90
6302 29 10
6302 29 90
6302 31 10
6302 31 90
6302 32 10
6302 32 90
6302 39 10
6302 39 30
6302 39 90
6302 40 00
6302 51 10
6302 51 90
6302 52 00
6302 53 10
6302 53 90
6302 59 00
6302 60 00
6302 91 10
6302 91 90
6302 92 00
6302 93 10
6302 93 90
6302 99 00

Verhot ja sisätilojen kaihtimet

6303 11 00
6303 12 00
6303 19 00
6303 91 00
6303 92 10
6303 92 90
6303 99 10
6303 99 90

Muut sisustustavarat

6304 11 00
6304 19 10
6304 19 30
6304 19 90
6304 91 00
6304 92 00
6304 93 00
6304 99 00

Teollisuustuotteet (2)

CN-koodi 96

Vety, jalokaasut ja muut epämetallit

2804 69 00

Kolloidiset jalometallit; jalometallien epäorgaaniset tai orgaaniset yhdisteet

2843 10 90
2843 30 00
2843 90 90

Happifunktioiset aminoyhdisteet

2922 41 00

CN-koodi 96

Harkkorauta ja peilirauta, harkkoina, möhkäläinä tai muussa alkumuodossa

7201 10 11
7201 10 19
7201 10 30
7201 20 00
7201 50 90

Ferroseokset

7202 11 20
7202 11 80
7202 19 00
7202 21 10
7202 21 90
7202 29 00

CN-koodi 96

7202 30 00
7202 41 10
7202 41 91
7202 41 99
7202 49 10
7202 49 50
7202 49 90

Rautamalmista suoraan pelkistämällä saadut rautapohjaiset tuotteet

7203 90 00

Rautapohjaiset jätteet ja romu; romusta sulatetut harkot

7204 50 90

Rauta ja seostamaton teräs, valanteina tai muussa alkumuodossa

7206 10 00
7206 90 00

Välituotteet, rautaa tai seostamatonta terästä

7207 11 11
7207 11 14
7207 11 16
7207 12 10
7207 19 11
7207 19 14
7207 19 16
7207 19 31
7207 20 11
7207 20 15
7207 20 17
7207 20 32
7207 20 51
7207 20 55
7207 20 57
7207 20 71

Levyvalmisteet, rautaa tai seostamatonta terästä, leveys vähintään 600 mm, kuumavalssatut, pleterioimattomat ja muulla tavalla metallilla tai muulla aineella pinnoittamattomat

7208 10 00
7208 25 00
7208 26 00
7208 27 00
7208 36 00
7208 37 10
7208 37 90
7208 38 10
7208 38 90
7208 39 10
7208 39 90
7208 40 10
7208 40 90
7208 51 10
7208 51 30
7208 51 50
7208 51 91
7208 51 99
7208 52 10
7208 52 91
7208 52 99
7208 53 10
7208 53 90
7208 54 10
7208 54 90
7208 90 10

CN-koodi 96

Levyvalmisteet, rautaa tai seostamatonta terästä, leveys vähintään 600 mm, kylmävalssatut, pleterioimattomat ja muulla tavalla metallilla tai muulla aineella pinnoittamattomat

7209 15 00
7209 16 10
7209 16 90
7209 17 10
7209 17 90
7209 18 10
7209 18 91
7209 18 99
7209 25 00
7209 26 10
7209 26 90
7209 27 10
7209 27 90
7209 28 10
7209 28 90
7209 90 10

Levyvalmisteet, rautaa tai seostamatonta terästä, leveys vähintään 600 mm, pleteroidut tai muulla tavalla metallilla tai muulla aineella pinnoitetut

7210 11 10
7210 12 11
7210 12 19
7210 20 10
7210 30 10
7210 41 10
7210 49 10
7210 50 10
7210 61 10
7210 69 10
7210 70 31
7210 70 39
7210 90 31
7210 90 33
7210 90 38

Levyvalmisteet, rautaa tai seostamatonta terästä, leveys pienempi kuin 600 mm, pleterioimattomat ja muulla tavalla metallilla tai muulla aineella pinnoittamattomat

7211 13 00
7211 14 10
7211 14 90
7211 19 20
7211 19 90
7211 23 10
7211 23 51
7211 29 20
7211 90 11

Levyvalmisteet, rautaa tai seostamatonta terästä, leveys pienempi kuin 600 mm, pleteroidut tai muulla tavalla metallilla tai muulla aineella pinnoitetut

7212 10 10
7212 10 91
7212 20 11
7212 30 11
7212 40 10
7212 40 91
7212 50 31
7212 50 51
7212 60 11
7212 60 91

Tangot, kuumavalssatut, säännöttömästi kiepitettyt, rautaa tai seostamatonta terästä

7213 10 00
7213 20 00
7213 91 10
7213 91 20
7213 91 41
7213 91 49
7213 91 70

CN-koodi 96

7213 91 90
7213 99 10
7213 99 90

Muut tangot, rautaa tai seostamatonta terästä, ei enempää valmistetut kuin taotut, kuumavalssatut, kuumavedetyt tai kuumpursotetut, kuitenkin myös tangot, joita on valssauksen jälkeen kierretty

7214 20 00
7214 30 00
7214 91 10
7214 91 90
7214 99 10
7214 99 31
7214 99 39
7214 99 50
7214 99 61
7214 99 69
7214 99 80
7214 99 90

Muut tangot, rautaa tai seostamatonta terästä

7215 90 10

Profiilit, rautaa tai seostamatonta terästä

7216 10 00
7216 21 00
7216 22 00
7216 31 11
7216 31 19
7216 31 91
7216 31 99
7216 32 11
7216 32 19
7216 32 91
7216 32 99
7216 33 10
7216 33 90
7216 40 10
7216 40 90
7216 50 10
7216 50 91
7216 50 99
7216 99 10

Ruostumaton teräs, valanteina tai muussa alkumuodossa

7218 10 00
7218 91 11
7218 91 19
7218 99 11
7218 99 20

Levyvalmisteet, ruostumatonta terästä, leveys vähintään 600 mm

7219 11 00
7219 12 10
7219 12 90
7219 13 10
7219 13 90
7219 14 10
7219 14 90
7219 21 10
7219 21 90
7219 22 10
7219 22 90
7219 23 00
7219 24 00

CN-koodi 96

7219 31 00
7219 32 10
7219 32 90
7219 33 10
7219 33 90
7219 34 10
7219 34 90
7219 35 10
7219 35 90
7219 90 10

Levyvalmisteet, ruostumatonta terästä, leveys pienempi kuin 600 mm

7220 11 00
7220 12 00
7220 20 10
7220 90 11
7220 90 31

Tangot, kuumavalssatut, säännöttömästi kiepitetyt, ruostumatonta terästä

7221 00 10
7221 00 90

Muut tangot, ruostumatonta terästä

7222 11 11
7222 11 19
7222 11 21
7222 11 29
7222 11 91
7222 11 99
7222 19 10
7222 19 90
7222 30 10
7222 40 10
7222 40 30

Muu seosteräs, valanteina tai muussa alkumuodossa

7224 10 00
7224 90 01
7224 90 05
7224 90 08
7224 90 15
7224 90 31
7224 90 39

Levyvalmisteet, muuta seosterästä, leveys vähintään 600 mm

7225 11 00
7225 19 10
7225 19 90
7225 20 20
7225 30 00
7225 40 20
7225 40 50
7225 40 80
7225 50 00
7225 91 10
7225 92 10
7225 99 10

Levyvalmisteet, muuta seosterästä, leveys pienempi kuin 600 mm

7226 11 10
7226 19 10
7226 19 30
7226 20 20
7226 91 10

CN-koodi 96

7226 91 90
7226 92 10
7226 93 20
7226 94 20
7226 99 20

Tangot, kuumavalssatut, säännöttömästi kiepityt, muuta seosterästä

7227 10 00
7227 20 00
7227 90 10
7227 90 50
7227 90 95

Muut tangot, muuta seosterästä

7228 10 10
7228 10 30
7228 20 11
7228 20 19
7228 20 30
7228 30 20
7228 30 41
7228 30 49
7228 30 61
7228 30 69
7228 30 70
7228 30 89
7228 60 10
7228 70 10
7228 70 31
7228 80 10
7228 80 90

Ponttirauta ja -teräs

7301 10 00

Rautatie- tai raitiotieradan rakennusosat

7302 10 31
7302 10 39
7302 10 90
7302 20 00
7302 40 10
7302 90 10

Putket ja profiiliputket, valurautaa

7303 00 10
7303 00 90

Putkien liitos- ja muut osat (esim. liitoskappaleet)

7307 11 10
7307 11 90
7307 19 10
7307 19 90
7307 21 00
7307 22 10
7307 22 90
7307 23 10
7307 23 90
7307 29 10
7307 29 30
7307 29 90
7307 91 00
7307 92 10
7307 92 90
7307 93 11

CN-koodi 96

7307 93 19
7307 93 91
7307 93 99
7307 99 10
7307 99 30
7307 99 90

Säiliöt, altaat, sammiot ja niiden kaltaiset astiat

7309 00 10
7309 00 30
7309 00 51
7309 00 59
7309 00 90

Altaat, astiat, tynnyrit, tölkit, laatikot, rasiat ja niiden kaltaiset säilytyspäälykset

7310 10 00
7310 21 10
7310 21 91
7310 21 99
7310 29 10
7310 29 90

Säiliöt tiivistettyjä tai nesteytettyjä kaasuja varten

7311 00 10
7311 00 91
7311 00 99

Säikeislanka, köysi, kaapeli, punottu nauha

7312 10 30
7312 10 51
7312 10 59
7312 10 71
7312 10 75
7312 10 79
7312 10 82
7312 10 84
7312 10 86
7312 10 88
7312 10 99
7312 90 90

Piikkilanka rautaa tai terästä

7313 00 00

Ketjut ja niiden osat, rautaa tai terästä

7315 11 10
7315 11 90
7315 12 00
7315 19 00
7315 20 00
7315 81 00
7315 82 10
7315 82 90
7315 89 00
7315 90 00

Pultit, mutterit, ruuvit, myös kansiruuvit ja koukkuruuvit

7318 11 00
7318 12 10
7318 12 90
7318 13 00

CN-koodi 96

7318 14 10
7318 14 91
7318 14 99
7318 15 10
7318 15 20
7318 15 30
7318 15 41
7318 15 49
7318 15 51
7318 15 59
7318 15 61
7318 15 69
7318 15 70
7318 15 81
7318 15 89
7318 15 90
7318 16 10
7318 16 30
7318 16 50
7318 16 91
7318 16 99
7318 19 00
7318 21 00
7318 22 00
7318 23 00
7318 24 00
7318 29 00

Ompeluneulat, neulepuikot, pujotusneulat, virkkuukoukut

7319 10 00
7319 20 00
7319 30 00
7319 90 00

Jouset ja jousenlehdet, rautaa tai terästä

7320 10 11
7320 10 19
7320 10 90
7320 20 20
7320 20 81
7320 20 85
7320 20 89
7320 90 10
7320 90 30
7320 90 90

Uunit, kamiinat, liedet

7321 11 10
7321 11 90
7321 12 00
7321 13 00
7321 81 10
7321 81 90
7321 82 10
7321 82 90
7321 83 00
7321 90 00

Lämmönsäteilijät keskuslämmitystä varten

7322 11 00
7322 19 00
7322 90 90

CN-koodi 96

Pöytä-, keittiö- ja muut talouksesineet

7323 10 00
7323 91 00
7323 92 00
7323 93 10
7323 93 90
7323 94 10
7323 94 90
7323 99 10
7323 99 91
7323 99 99

Saniteettitavarat ja niiden osat, rautaa tai terästä

7324 10 90
7324 21 00
7324 29 00
7324 90 90

Muut valetut tavarat, rautaa tai terästä

7325 10 20
7325 10 50
7325 10 91
7325 10 99
7325 91 00
7325 99 10
7325 99 91
7325 99 99

Muut tavarat, rautaa tai terästä

7326 11 00
7326 19 10
7326 19 90
7326 20 30
7326 20 50
7326 20 90
7326 90 10
7326 90 30
7326 90 40
7326 90 50
7326 90 60
7326 90 70
7326 90 80
7326 90 91
7326 90 93
7326 90 95
7326 90 97

Muokkaamaton sinkki

7901 11 00
7901 12 10
7901 12 30
7901 12 90
7901 20 00

Sinkkipöly, -jauheet ja -suomut

7903 10 00
7903 90 00

Moottoriajoneuvot vähintään 10 henkilön kuljettamiseen

8702 10 11
8702 10 19

CN-koodi 96

8702 90 11
8702 90 19

Tavarankuljetukseen tarkoitettut moottoriajoneuvot

8704 21 31
8704 21 39

CN-koodi 96

8704 22 91
8704 22 99
8704 23 91
8704 23 99
8704 31 31
8704 31 39
8704 32 91
8704 32 99

Pöytäkirjan 1 liite XIII

TUOTTEET, JOIHIN 6 ARTIKLAN 3 KOHTAA EI SOVELLETA

Teollisuustuotteet (1)

CN-koodi 96

Autot ja muut moottoriajoneuvot

8703 10 10
 8703 10 90
 8703 21 10
 8703 21 90
 8703 22 11
 8703 22 19
 8703 22 90
 8703 23 11
 8703 23 19
 8703 23 90
 8703 24 10
 8703 24 90
 8703 31 10
 8703 31 90
 8703 32 11
 8703 32 19
 8703 32 90
 8703 33 11
 8703 33 19
 8703 33 90
 8703 90 10
 8703 90 90

Alustat, moottorein varustetut

8706 00 11
 8706 00 19
 8706 00 91
 8706 00 99

Korit (myös ohjaamot), moottoriajoneuvoja varten

8707 10 10
 8707 10 90
 8707 90 10
 8707 90 90

CN-koodi 96

Moottoriajoneuvojen osat ja tarvikkeet

8708 10 10
 8708 10 90
 8708 21 10
 8708 21 90
 8708 29 10
 8708 29 90
 8708 31 10
 8708 31 91
 8708 31 99
 8708 39 10
 8708 39 90
 8708 40 10
 8708 40 90
 8708 50 10
 8708 50 90
 8708 60 10
 8708 60 91
 8708 60 99
 8708 70 10
 8708 70 50
 8708 70 91
 8708 70 99
 8708 80 10
 8708 80 90
 8708 91 10
 8708 91 90
 8708 92 10
 8708 92 90
 8708 93 10
 8708 93 90
 8708 94 10
 8708 94 90
 8708 99 10
 8708 99 30
 8708 99 50
 8708 99 92
 8708 99 98

Teollisuustuotteet (2)

CN-koodi 96

Muokkaamaton alumiini

7601 10 00
 7601 20 10
 7601 20 91
 7601 20 99

CN-koodi 96

Alumiinijauheet ja -suomut

7603 10 00
 7603 20 00

Maataloustuotteet (1)

CN - koodi 9 6

Elävät hevoset, aasit, muulit ja muuliaasit

0101 20 10

Maito ja kerma, tiivistämätön

0401 10 10

0401 10 90

0401 20 11

0401 20 19

0401 20 91

0401 20 99

0401 30 11

0401 30 19

0401 30 31

0401 30 39

0401 30 91

0401 30 99

Kirnupiimä, juoksetettu maito ja kerma, jogurtti, kefiiri

0403 10 11

0403 10 13

0403 10 19

0403 10 31

0403 10 33

0403 10 39

Tuoreet tai jäähdtytetyt perunat

0701 90 51

Tuoreet tai jäähdtytetyt palkokasvit, myös silvityt

0708 10 20

0708 10 95

Muut tuoreet tai jäähdtytetyt kasvikset

0709 51 90

0709 60 10

Kasvikset (myös höyryssä tai vedessä keitetyt)

0710 80 95

Kasvikset, väliaikaisesti säilöttyinä

0711 10 00

0711 30 00

0711 90 60

0711 90 70

Taatelit, viikunat, ananakset, avokatit, guavat, mangot

0804 20 90

0804 30 00

0804 40 20

0804 40 90

0804 40 95

Tuoreet tai kuivatut viinirypäleet

0806 10 29 ⁽³⁾ ⁽¹²⁾

0806 20 11

CN - koodi 9 6

0806 20 12

0806 20 18

Melonit (myös vesimelonit) ja papaijat

0807 11 00

0807 19 00

Aprikoosit, kirsikat, persikat (myös nektariinit)

0809 30 11 ⁽⁵⁾ ⁽¹²⁾0809 30 51 ⁽⁶⁾ ⁽¹²⁾

Muut tuoreet hedelmät

0810 90 40

0810 90 85

Hedelmät ja pähkinät, väliaikaisesti säilöttyinä

0812 10 00

0812 20 00

0812 90 50

0812 90 60

0812 90 70

0812 90 95

Kuivatut hedelmät

0813 40 10

0813 50 15

0813 50 19

0813 50 39

0813 50 91

0813 50 99

Piper-sukuinen pippuri; kuivatut, murskatut tai jauhetut Capsicum- tai Pimenta-sukuiset hedelmät

0904 20 10

Soijaöljy ja sen jakeet

1507 10 10

1507 10 90

1507 90 10

1507 90 90

Auringonkukka-, saflori- ja puuvillansiemenöljy

1512 11 10

1512 11 91

1512 11 99

1512 19 10

1512 19 91

1512 19 99

1512 21 10

1512 21 90

1512 29 10

1512 29 90

CN-koodi 96

Rapsi-, rypsi- ja sinappiöljy sekä niiden jakeet

1514 10 10
1514 10 90
1514 90 10
1514 90 90

Muulla tavalla valmistetut tai säilötyt hedelmät, pähkinät ja muut syötävät kasvinosat

2008 19 59

Hedelmämehut (myös rypäleen puristemehu "grape must")

2009 20 99

CN-koodi 96

2009 40 99
2009 80 99

Valmistamaton tupakka; tupakanjätteet

2401 10 10
2401 10 20
2401 10 41
2401 10 49
2401 10 60
2401 20 10
2401 20 20
2401 20 41
2401 20 60
2401 20 70

Maataloustuotteet (2)

CN-koodi 96

Leikkokukat ja kukannuput

0603 10 55
0603 10 61
0603 10 69 ⁽¹¹⁾

Kepa-, salotti-, valko- ja purjosipulit

0703 10 11
0703 10 19
0703 10 90
0703 90 00

Keräkaali, kukkakaali, kyssäkaali ja lehtikaali sekä niiden kaltainen kaali

0704 10 05
0704 10 10
0704 10 80
0704 20 00
0704 90 10
0704 90 90

Salaatit (Lactuca sativa) sekä sikurit

0705 11 05
0705 11 10
0705 11 80
0705 19 00
0705 21 00
0705 29 00

Porkkanat, nauriit, punajuuret, kaurajuuret, mukulasellerit

0706 10 00
0706 90 05
0706 90 11
0706 90 17
0706 90 30
0706 90 90

Tuoreet tai jäädytetyt palkokasvit, myös silvityt

0708 10 90
0708 20 20
0708 20 90
0708 20 95
0708 90 00

CN-koodi 96

Muut tuoreet tai jäädytetyt kasvikset

0709 10 30 ⁽¹²⁾
0709 30 00
0709 40 00
0709 51 10
0709 51 50
0709 70 00
0709 90 10
0709 90 20
0709 90 40
0709 90 50
0709 90 90

Kasvikset (myös höyryssä tai vedessä keitetyt)

0710 10 00
0710 21 00
0710 22 00
0710 29 00
0710 30 00
0710 80 10
0710 80 51
0710 80 61
0710 80 69
0710 80 70
0710 80 80
0710 80 85
0710 90 00

Kasvikset, väliaikaisesti säilöttyinä

0711 20 10
0711 40 00
0711 90 40
0711 90 90

Kuivatut kasvikset, myös paloittelut, viipaloidut, rouhitut

0712 20 00
0712 30 00
0712 90 30
0712 90 50
0712 90 90

Maniokki- (kassava-), arrow- ja salepjuuret, maa-artistokat

0714 90 11
0714 90 19

CN-koodi 96	CN-koodi 96
Muut tuoreet tai kuivatut pähkinät, myös kuorettomat	0811 90 80
0802 11 90	0811 90 95
0802 21 00	
0802 22 00	Hedelmät ja pähkinät, väliaikaisesti säilöttyinä
0802 40 00	0812 90 10
	0812 90 20
Tuoreet tai kuivatut banaanit, myös jauhobanaanit	
0803 00 11	Kuivatut hedelmät
0803 00 90	0813 20 00
Taatelit, viikunat, ananakset, avokadot, guavat, mangot	
0804 20 10	Vehnä sekä vehnän ja rukiin sekavilja
	1001 90 10
Tuoreet tai kuivatut sitruhedelmät	
0805 20 21 ⁽¹⁾ ⁽¹²⁾	Tattari, hirssi ja kanariansiemenet; muu vilja
0805 20 23 ⁽¹⁾ ⁽¹²⁾	1008 10 00
0805 20 25 ⁽¹⁾ ⁽¹²⁾	1008 20 00
0805 20 27 ⁽¹⁾ ⁽¹²⁾	1008 90 90
0805 20 29 ⁽¹⁾ ⁽¹²⁾	
0805 30 90	Hienot ja karkeat jauhot ja jauhe sekä hiutaleet, jyväset ja pelletit
0805 90 00	1105 10 00
	1105 20 00
Tuoreet tai kuivatut viinirypäleet	
0806 10 95	Kuivatusta palkoviljasta valmistetut hienot ja karkeat jauhot sekä jauhe
0806 10 97	1106 10 00
	1106 30 10
Tuoreet omenat, päärynät ja kvittenit	1106 30 90
0808 10 10 ⁽¹²⁾	
0808 20 10 ⁽¹²⁾	Kala- ja merinisäkäsrasvat ja -öljyt sekä niiden jakeet
0808 20 90	1504 30 11
Aprikoosit, kirsikat, persikat (myös nektariinit)	Muut valmisteet ja säilykkeet, jotka on valmistettu lihasta, muista eläimenosista
0809 10 10 ⁽¹²⁾	1602 20 11
0809 10 50 ⁽¹²⁾	1602 20 19
0809 20 19 ⁽¹²⁾	1602 31 11
0809 20 29 ⁽¹²⁾	1602 31 19
0809 30 11 ⁽⁷⁾ ⁽¹²⁾	1602 31 30
0809 30 19 ⁽¹²⁾	1602 31 90
0809 30 51 ⁽⁸⁾ ⁽¹²⁾	1602 32 19
0809 30 59 ⁽¹²⁾	1602 32 30
0809 40 40 ⁽¹²⁾	1602 32 90
	1602 39 29
Muut tuoreet hedelmät	1602 39 40
0810 10 05	1602 39 80
0810 20 90	1602 41 90
0810 30 10	1602 42 90
0810 30 30	1602 90 31
0810 30 90	1602 90 72
0810 40 90	1602 90 76
0810 50 00	
Hedelmät ja pähkinät, keittämättömät tai vedessä tai höyryssä keitetyt	
0811 20 11	Etikan tai etikkahapon avulla valmistetut tai säilöttyt kasvikset, hedelmät, pähkinät ja muut syötävät kasvinosat
0811 20 31	2001 10 00
0811 20 39	2001 20 00
0811 20 59	2001 90 50
0811 90 11	2001 90 65
0811 90 19	2001 90 96
0811 90 39	
0811 90 75	

CN-koodi 96

Muulla tavalla kuin etikan tai etikkahapon avulla valmistetut tai säilötyt sienet ja multasienet (tryffelit)

2003 10 20
2003 10 30
2003 10 80
2003 20 00

Muulla tavalla kuin etikan tai etikkahapon avulla valmistetut tai säilötyt muut kasvikset, jäädytetyt

2004 10 10
2004 10 99
2004 90 50
2004 90 91
2004 90 98

Muulla tavalla kuin etikan tai etikkahapon avulla valmistetut tai säilötyt muut kasvikset, jäädyttämättömät

2005 10 00
2005 20 20
2005 20 80
2005 40 00
2005 51 00
2005 59 00

Sokerilla säilötyt kasvikset, hedelmät, pähkinät, hedelmänkuoret

2006 00 31
2006 00 35
2006 00 38
2006 00 99

Hillot, hedelmähyttelöt, marmelaatit, hedelmä- ja pähkinäsoseet

2007 10 91
2007 99 93

Muulla tavalla valmistetut tai säilötyt hedelmät, pähkinät ja muut syötävät kasvinosat

2008 11 94
2008 11 98
2008 19 19
2008 19 95
2008 19 99
2008 20 51
2008 20 59
2008 20 71
2008 20 79
2008 20 91
2008 20 99
2008 30 11
2008 30 39
2008 30 51
2008 30 59
2008 40 11
2008 40 21
2008 40 29
2008 40 39
2008 60 11
2008 60 31
2008 60 39
2008 60 59
2008 60 69
2008 60 79
2008 60 99
2008 70 11
2008 70 31
2008 70 39
2008 70 59
2008 80 11
2008 80 31
2008 80 39

CN-koodi 96

2008 80 50
2008 80 70
2008 80 91
2008 80 99
2008 99 23
2008 99 25
2008 99 26
2008 99 28
2008 99 36
2008 99 45
2008 99 46
2008 99 49
2008 99 53
2008 99 55
2008 99 61
2008 99 62
2008 99 68
2008 99 72
2008 99 74
2008 99 79
2008 99 99

Hedelmämehut (myös rypäleen puristemehu "grape must")

2009 11 19
2009 11 91
2009 19 19
2009 19 91
2009 19 99
2009 20 19
2009 20 91
2009 30 19
2009 30 31
2009 30 39
2009 30 51
2009 30 55
2009 30 91
2009 30 95
2009 30 99
2009 40 19
2009 40 91
2009 80 19
2009 80 50
2009 80 61
2009 80 63
2009 80 73
2009 80 79
2009 80 83
2009 80 84
2009 80 86
2009 80 97
2009 90 19
2009 90 29
2009 90 39
2009 90 41
2009 90 51
2009 90 59
2009 90 73
2009 90 79
2009 90 92
2009 90 94
2009 90 95
2009 90 96
2009 90 97
2009 90 98

Muut käymisen avulla valmistetut juomat (esim. siideri)

2206 00 10

CN-koodi 96

Viinisakka; raaka viinikivi
2307 00 19

CN-koodi 96

Kasviaineet ja kasviperäiset jätteet
2308 90 19**Maataloustuotteet (3)**

CN-koodi 96

Elävät siat
0103 91 10
0103 92 11
0103 92 19

Elävät lampaat ja vuohet

0104 10 30
0104 10 80
0104 20 90

Elävä siipikarja eli kanat, ankat, hanhet, kalkkunat ja helmikanat

0105 11 11
0105 11 19
0105 11 91
0105 11 99
0105 12 00
0105 19 20
0105 19 90
0105 92 00
0105 93 00
0105 99 10
0105 99 20
0105 99 30
0105 99 50

Sianliha, tuore, jäähdytetty tai jäädytetty

0203 11 10
0203 12 11
0203 12 19
0203 19 11
0203 19 13
0203 19 15
0203 19 55
0203 19 59
0203 21 10
0203 22 11
0203 22 19
0203 29 11
0203 29 13
0203 29 15
0203 29 55
0203 29 59

Lampaan- ja vuohenliha, tuore, jäähdytetty tai jäädytetty

0204 10 00
0204 21 00
0204 22 10
0204 22 30
0204 22 50
0204 22 90
0204 23 00
0204 30 00
0204 41 00
0204 42 10
0204 42 30
0204 42 50
0204 42 90

CN-koodi 96

0204 43 10
0204 43 90
0204 50 11
0204 50 13
0204 50 15
0204 50 19
0204 50 31
0204 50 39
0204 50 51
0204 50 53
0204 50 55
0204 50 59
0204 50 71
0204 50 79

Siipikarjan liha ja muut syötävät osat

0207 11 10
0207 11 30
0207 11 90
0207 12 10
0207 12 90
0207 13 10
0207 13 20
0207 13 30
0207 13 40
0207 13 50
0207 13 60
0207 13 70
0207 13 99
0207 14 10
0207 14 20
0207 14 30
0207 14 40
0207 14 50
0207 14 60
0207 14 70
0207 14 99
0207 24 10
0207 24 90
0207 25 10
0207 25 90
0207 26 10
0207 26 20
0207 26 30
0207 26 40
0207 26 50
0207 26 60
0207 26 70
0207 26 80
0207 26 99
0207 27 10
0207 27 20
0207 27 30
0207 27 40
0207 27 50
0207 27 60
0207 27 70
0207 27 80
0207 27 99
0207 32 11

CN-koodi 96

0207 32 15
 0207 32 19
 0207 32 51
 0207 32 59
 0207 32 90
 0207 33 11
 0207 33 19
 0207 33 51
 0207 33 59
 0207 33 90
 0207 35 11
 0207 35 15
 0207 35 21
 0207 35 23
 0207 35 25
 0207 35 31
 0207 35 41
 0207 35 51
 0207 35 53
 0207 35 61
 0207 35 63
 0207 35 71
 0207 35 79
 0207 35 99
 0207 36 11
 0207 36 15
 0207 36 21
 0207 36 23
 0207 36 25
 0207 36 31
 0207 36 41
 0207 36 51
 0207 36 53
 0207 36 61
 0207 36 63
 0207 36 71
 0207 36 79
 0207 36 90

Siansilava vailla lihaskudosta, sianrasva sekä siipikarjanrasva

0209 00 11
 0209 00 19
 0209 00 30
 0209 00 90

Liha ja muut syötävät eläimenosat, suolatut, suolavedessä

0210 11 11
 0210 11 19
 0210 11 31
 0210 11 39
 0210 11 90
 0210 12 11
 0210 12 19
 0210 12 90
 0210 19 10
 0210 19 20
 0210 19 30
 0210 19 40
 0210 19 51
 0210 19 59
 0210 19 60
 0210 19 70
 0210 19 81
 0210 19 89
 0210 19 90
 0210 90 11
 0210 90 19

CN-koodi 96

0210 90 21
 0210 90 29
 0210 90 31
 0210 90 39

Maito ja kerma, tiivistetty

0402 91 11
 0402 91 19
 0402 91 31
 0402 91 39
 0402 91 51
 0402 91 59
 0402 91 91
 0402 91 99
 0402 99 11
 0402 99 19
 0402 99 31
 0402 99 39
 0402 99 91
 0402 99 99

Kirnupiimä, juoksetettu maito ja kerma, jogurtti, kefiiri

0403 90 51
 0403 90 53
 0403 90 59
 0403 90 61
 0403 90 63
 0403 90 69

Hera, myös tiivistetty

0404 10 48
 0404 10 52
 0404 10 54
 0404 10 56
 0404 10 58
 0404 10 62
 0404 10 72
 0404 10 74
 0404 10 76
 0404 10 78
 0404 10 82
 0404 10 84

Juusto ja juustoaine

0406 10 20⁽¹¹⁾
 0406 10 80⁽¹¹⁾
 0406 20 90⁽¹¹⁾
 0406 30 10⁽¹¹⁾
 0406 30 31⁽¹¹⁾
 0406 30 39⁽¹¹⁾
 0406 30 90⁽¹¹⁾
 0406 40 90⁽¹¹⁾
 0406 90 01⁽¹¹⁾
 0406 90 21⁽¹¹⁾
 0406 90 50⁽¹¹⁾
 0406 90 69⁽¹¹⁾
 0406 90 78⁽¹¹⁾
 0406 90 86⁽¹¹⁾
 0406 90 87⁽¹¹⁾
 0406 90 88⁽¹¹⁾
 0406 90 93⁽¹¹⁾
 0406 90 99⁽¹¹⁾

CN-koodi 96

Kuorelliset linnunmunat, tuoreet, säilötty tai keitetyt

0407 00 11
0407 00 19
0407 00 30

Kuorettomat linnunmunat ja munankeltuainen

0408 11 80
0408 19 81
0408 19 89
0408 91 80
0408 99 80

Luonnonhunaja

0409 00 00

Tuoreet tai jäähdtytetyt tomaatit

0702 00 15⁽¹²⁾
0702 00 20⁽¹²⁾
0702 00 25⁽¹²⁾
0702 00 30⁽¹²⁾
0702 00 35⁽¹²⁾
0702 00 40⁽¹²⁾
0702 00 45⁽¹²⁾
0702 00 50⁽¹²⁾

Tuoreet tai jäähdtytetyt kurkut

0707 00 10⁽¹²⁾
0707 00 15⁽¹²⁾
0707 00 20⁽¹²⁾
0707 00 25⁽¹²⁾
0707 00 30⁽¹²⁾
0707 00 35⁽¹²⁾
0707 00 40⁽¹²⁾
0707 00 90

Muut tuoreet tai jäähdtytetyt kasvikset

0709 10 10⁽¹²⁾
0709 10 20⁽¹²⁾
0709 20 00
0709 90 39
0709 90 75⁽¹²⁾
0709 90 77⁽¹²⁾
0709 90 79⁽¹²⁾

Kasvikset, väliaikaisesti säilöttyinä

0711 20 90

Kuivatut kasvikset, myös paloittelut, viipaloitdut, rouhitut

0712 90 19

Maniokki- (kassava-), arrow- ja salepjuuret, maa-artistokat

0714 10 10
0714 10 91
0714 10 99
0714 20 90

Tuoreet tai kuivatut sitrushedelmät

0805 10 37⁽²⁾⁽¹²⁾
0805 10 38⁽²⁾⁽¹²⁾
0805 10 39⁽²⁾⁽¹²⁾

CN-koodi 96

0805 10 42⁽²⁾⁽¹²⁾
0805 10 46⁽²⁾⁽¹²⁾
0805 10 82
0805 10 84
0805 10 86
0805 20 11⁽¹²⁾
0805 20 13⁽¹²⁾
0805 20 15⁽¹²⁾
0805 20 17⁽¹²⁾
0805 20 19⁽¹²⁾
0805 20 21⁽¹⁰⁾⁽¹²⁾
0805 20 23⁽¹⁰⁾⁽¹²⁾
0805 20 25⁽¹⁰⁾⁽¹²⁾
0805 20 27⁽¹⁰⁾⁽¹²⁾
0805 20 29⁽¹⁰⁾⁽¹²⁾
0805 20 31⁽¹²⁾
0805 20 33⁽¹²⁾
0805 20 35⁽¹²⁾
0805 20 37⁽¹²⁾
0805 20 39⁽¹²⁾

Tuoreet tai kuivatut viinirypäleet

0806 10 21⁽¹²⁾
0806 10 29⁽⁴⁾⁽¹²⁾
0806 10 30⁽¹²⁾
0806 10 50⁽¹²⁾
0806 10 61⁽¹²⁾
0806 10 69⁽¹²⁾
0806 10 93

Aprikoosit, kirsikat, persikat (myös nektariinit)

0809 10 20⁽¹²⁾
0809 10 30⁽¹²⁾
0809 10 40⁽¹²⁾
0809 20 11⁽¹²⁾
0809 20 21⁽¹²⁾
0809 20 31⁽¹²⁾
0809 20 39⁽¹²⁾
0809 20 41⁽¹²⁾
0809 20 49⁽¹²⁾
0809 20 51⁽¹²⁾
0809 20 59⁽¹²⁾
0809 20 61⁽¹²⁾
0809 20 69⁽¹²⁾
0809 20 71⁽¹²⁾
0809 20 79⁽¹²⁾
0809 30 21⁽¹²⁾
0809 30 29⁽¹²⁾
0809 30 31⁽¹²⁾
0809 30 39⁽¹²⁾
0809 30 41⁽¹²⁾
0809 30 49⁽¹²⁾
0809 40 20⁽¹²⁾
0809 40 30⁽¹²⁾

Muut tuoreet hedelmät

0810 10 10
0810 10 80
0810 20 10

Hedelmät ja pähkinät, keittämättömät tai vedessä tai höyryssä keitetyt

0811 10 11
0811 10 19

CN-koodi 96

Vehnä sekä vehnän ja rukiin sekavilja

1001 10 00
1001 90 91
1001 90 99

Ruis

1002 00 00

Ohra

1003 00 10
1003 00 90

Kaura

1004 00 00

Tattari, hirssi ja kanariansiemenet; muu vilja

1008 90 10

Hienot vehnäjauhot sekä vehnän ja rukiin sekajauhot

1101 00 11
1101 00 15
1101 00 90

Muut hienot viljajauhot kuin vehnäjauhot tai vehnän ja rukiin sekajauhot

1102 10 00
1102 90 10
1102 90 30
1102 90 90

Viljarouheet, karkeat viljajauhot ja viljapelletit

1103 11 10
1103 11 90
1103 12 00
1103 19 10
1103 19 30
1103 19 90
1103 21 00
1103 29 10
1103 29 20
1103 29 30
1103 29 90

Muulla tavoin käsitellyt viljanjyvät

1104 11 10
1104 11 90
1104 12 10
1104 12 90
1104 19 10
1104 19 30
1104 19 99
1104 21 10
1104 21 30
1104 21 50
1104 21 90
1104 21 99
1104 22 20
1104 22 30
1104 22 50
1104 22 90

CN-koodi 96

1104 22 92
1104 22 99
1104 29 11
1104 29 15
1104 29 19
1104 29 31
1104 29 35
1104 29 39
1104 29 51
1104 29 55
1104 29 59
1104 29 81
1104 29 85
1104 29 89
1104 30 10

Kuivatusta palkoviljasta valmistetut hienot ja karkeat jauhot sekä jauhe

1106 20 10
1106 20 90

Maltaat, myös paahdetut

1107 10 11
1107 10 19
1107 10 91
1107 10 99
1107 20 00

Johanneksenleipä, merilevät ja muut levät, sokerijuurikas

1212 91 20
1212 91 80

Sianrasva, myös sianihra (laardi) ja siipikarjanrasva

1501 00 19

Oliiviöljy ja sen jakeet, myös puhdistetut

1509 10 10
1509 10 90
1509 90 00

Muut yksinomaan oliiveista saadut öljyt ja niiden jakeet

1510 00 10
1510 00 90

Degras

1522 00 31
1522 00 39

Makkarat ja niiden kaltaiset tuotteet, jotka on valmistettu lihasta, muista eläimenosista

1601 00 91
1601 00 99

Muut valmisteet ja säilykkeet, jotka on valmistettu lihasta, muista eläimenosista

1602 10 00
1602 20 90
1602 32 11
1602 39 21
1602 41 10

CN-koodi 96

1602 42 10
1602 49 11
1602 49 13
1602 49 15
1602 49 19
1602 49 30
1602 49 50
1602 49 90
1602 50 31
1602 50 39
1602 50 80
1602 90 10
1602 90 41
1602 90 51
1602 90 69
1602 90 74
1602 90 78
1602 90 98

Muut sokerit, myös kemiallisesti puhdas laktoosi

1702 11 00
1702 19 00

Makaronivalmisteet myös kypsennetyt tai täytetyt

1902 20 30

Hillot, hedelmähyttelöt, marmelaatit, hedelmä- ja pähkinäsoseet

2007 10 99
2007 91 90
2007 99 91
2007 99 98

Muulla tavalla valmistetut tai säilötyt hedelmät, pähkinät ja muut syötävät kasvinosat

2008 20 11
2008 20 31
2008 30 19
2008 30 31
2008 30 79
2008 30 91
2008 30 99
2008 40 19
2008 40 31
2008 50 11
2008 50 19
2008 50 31
2008 50 39
2008 50 51
2008 50 59
2008 60 19
2008 60 51
2008 60 61
2008 60 71
2008 60 91
2008 70 19
2008 70 51
2008 80 19
2008 92 16
2008 92 18
2008 99 21
2008 99 32
2008 99 33
2008 99 34
2008 99 37
2008 99 43

CN-koodi 96

Hedelmämehut (myös rypäleen puristemehu "grape must")

2009 11 11
2009 19 11
2009 20 11
2009 30 11
2009 30 59
2009 40 11
2009 50 10
2009 50 90
2009 80 11
2009 80 32
2009 80 33
2009 80 35
2009 90 11
2009 90 21
2009 90 31

Muualle kuulumattomat elintarvikevalmisteet

2106 90 51

Tuoreista rypäleistä valmistettu viini, myös väkevöity viini

2204 10 19⁽¹¹⁾
2204 10 99⁽¹¹⁾
2204 21 10
2204 21 81
2204 21 82
2204 21 98
2204 21 99
2204 29 10
2204 29 58
2204 29 75
2204 29 98
2204 29 99
2204 30 10
2204 30 92⁽¹²⁾
2204 30 94⁽¹²⁾
2204 30 96⁽¹²⁾
2204 30 98⁽¹²⁾

Denaturoimaton etyylialkoholi (etanoli)

2208 20 40

Leseet, lesejauhot ja muut jätetuotteet

2302 30 10
2302 30 90
2302 40 10
2302 40 90

Öljykakut ja muut kiinteät jätetuotteet

2306 90 19

Valmisteet, jollaisia käytetään eläinten ruokintaan

2309 10 13
2309 10 15
2309 10 19
2309 10 33
2309 10 39
2309 10 51
2309 10 53

CN-koodi 96

2309 10 59
2309 10 70
2309 90 33
2309 90 35
2309 90 39
2309 90 43
2309 90 49
2309 90 51
2309 90 53

CN-koodi 96

2309 90 59
2309 90 70

Albumiinit

3502 11 90
3502 19 90
3502 20 91
3502 20 99

Maataloustuotteet (4)

CN-koodi 96

Kirnapuimä, juoksetettu maito ja kerma, jogurtti, kefiiri

0403 10 51
0403 10 53
0403 10 59
0403 10 91
0403 10 93
0403 10 99
0403 90 71
0403 90 73
0403 90 79
0403 90 91
0403 90 93
0403 90 99

CN-koodi 96

1806 10 30
1806 10 90
1806 20 10
1806 20 30
1806 20 50
1806 20 70
1806 20 80
1806 20 95
1806 31 00
1806 32 10
1806 32 90
1806 90 11
1806 90 19
1806 90 31
1806 90 39
1806 90 50
1806 90 60
1806 90 70
1806 90 90

Voi ja muut maitorasvat

0405 20 10
0405 20 30

Kasvimehut ja -uutteet; pektiiniaineet

1302 20 10
1302 20 90

Mallasuute; hienoista tai karkeista jauhoista tehdyt elintarvikevalmistet

1901 10 00
1901 20 00
1901 90 11
1901 90 19
1901 90 99

Margariini

1517 10 10
1517 90 10

Muut sokerit, myös kemiallisesti puhdas laktoosi

1702 50 00
1702 90 10

Makaronivalmisteet, myös kypsennetyt tai täytetyt

1902 11 00
1902 19 10
1902 19 90
1902 20 91
1902 20 99
1902 30 10
1902 30 90
1902 40 10
1902 40 90

Sokerivalmisteet (myös valkoinen suklaa)

1704 10 11
1704 10 19
1704 10 91
1704 10 99
1704 90 10
1704 90 30
1704 90 51
1704 90 55
1704 90 61
1704 90 65
1704 90 71
1704 90 75
1704 90 81
1704 90 99

Tapioka ja tapiokankorvikkeet

1903 00 00

Elintarvikevalmisteet

1904 10 10
1904 10 30
1904 10 90
1904 20 10
1904 20 91
1904 20 95

Suklaa ja muut elintarvikevalmisteet

1806 10 15
1806 10 20

CN-koodi 96

1904 20 99
1904 90 10
1904 90 90

Ruokaleipä, kakut ja leivokset, keksit ja pikkuleivät (biscuits)

1905 10 00
1905 20 10
1905 20 30
1905 20 90
1905 30 11
1905 30 19
1905 30 30
1905 30 51
1905 30 59
1905 30 91
1905 30 99
1905 40 10
1905 40 90
1905 90 10
1905 90 20
1905 90 30
1905 90 40
1905 90 45
1905 90 55
1905 90 60
1905 90 90

Etikan tai etikkahapon avulla valmistetut tai säilötyt kasvikset, hedelmät, pähkinät

2001 90 40

Muulla tavalla kuin etikan tai etikkahapon avulla valmistetut tai säilötyt muut kasvikset, jäädytetyt

2004 10 91

Muulla tavalla kuin etikan tai etikkahapon avulla valmistetut tai säilötyt muut kasvikset, jäädyttämättömät

2005 20 10

Muulla tavalla valmistetut tai säilötyt hedelmät, pähkinät ja muut syötävät kasvinosat

2008 99 85
2008 99 91

Hedelmämehut (myös rypäleen puristemehu "grape must")

2009 80 69

Kahviuutteet, -esanssit ja -tiivisteet

2101 11 11
2101 11 19
2101 12 92
2101 12 98
2101 20 98
2101 30 11
2101 30 19
2101 30 91
2101 30 99

Hiiva (elävä eli aktiivinen tai kuollut eli inaktiivinen)

2102 10 10
2102 10 31

CN-koodi 96

2102 10 39
2102 10 90
2102 20 11

Kastikkeet ja valmisteet niitä varten; maustamisvalmisteita olevat sekoitukset

2103 20 00

Jäätelö, mehujää ja niiden kaltaiset jäädytetyt valmisteet

2105 00 10
2105 00 91
2105 00 99

Muualle kuulumattomat elintarvikevalmisteet

2106 10 20
2106 10 80
2106 90 10
2106 90 20
2106 90 98

Vesi, myös kivennäisvesi ja hiilihapotettu vesi

2202 90 91
2202 90 95
2202 90 99

Etikka ja etikankorvikkeet

2209 00 11
2209 00 19
2209 00 91
2209 00 99

Asykliset alkoholit ja niiden halogeenijohdannaiset

2905 43 00
2905 44 11
2905 44 19
2905 44 91
2905 44 99
2905 45 00

Hyvänhajuisten aineiden seokset sekä yhteen tai useampaan tällaiseen aineeseen perustuvat seokset

3302 10 10
3302 10 21
3302 10 29

Viimeistelyvalmisteet, valmisteet, jotka nopeuttavat värjäytymistä tai väriaineiden kiinnittymistä

3809 10 10
3809 10 30
3809 10 50
3809 10 90

Valmistetut sitomisaineet valumuotteja ja -sydämiä varten

3824 60 11
3824 60 19
3824 60 91
3824 60 99

Maataloustuotteet (5)

CN-koodi 96	CN-koodi 96
Leikkokukat ja kukannuput	2008 70 71 ⁽¹¹⁾
0603 10 15 ⁽¹¹⁾	2008 70 79 ⁽¹¹⁾
0603 10 29 ⁽¹¹⁾	2008 70 92 ⁽¹¹⁾
0603 10 51 ⁽¹¹⁾	2008 70 94 ⁽¹¹⁾
0603 10 65 ⁽¹¹⁾	2008 70 99 ⁽¹¹⁾
0603 90 00 ⁽¹¹⁾	2008 92 59 ⁽¹¹⁾
	2008 92 72 ⁽¹¹⁾
	2008 92 74 ⁽¹¹⁾
Hedelmät ja pähkinät, keittämättömät tai vedessä tai höyryssä keitetyt	2008 92 78 ⁽¹¹⁾
0811 10 90 ⁽¹¹⁾	2008 92 98 ⁽¹¹⁾
Muulla tavalla valmistetut tai säilötyt hedelmät, pähkinät ja muut syötävät kasvinosat	Hedelmämehut (myös rypäleen puristemehu "grape must")
2008 40 51 ⁽¹¹⁾	2009 11 99 ⁽¹¹⁾
2008 40 59 ⁽¹¹⁾	2009 40 30 ⁽¹¹⁾
2008 40 71 ⁽¹¹⁾	2009 70 11 ⁽¹¹⁾
2008 40 79 ⁽¹¹⁾	2009 70 19 ⁽¹¹⁾
2008 40 91 ⁽¹¹⁾	2009 70 30 ⁽¹¹⁾
2008 40 99 ⁽¹¹⁾	2009 70 91 ⁽¹¹⁾
2008 50 61 ⁽¹¹⁾	2009 70 93 ⁽¹¹⁾
2008 50 69 ⁽¹¹⁾	2009 70 99 ⁽¹¹⁾
2008 50 71 ⁽¹¹⁾	
2008 50 79 ⁽¹¹⁾	Tuoreista rypäleistä valmistettu viini, myös väkevöity viini
2008 50 92 ⁽¹¹⁾	
2008 50 94 ⁽¹¹⁾	2204 21 79 ⁽¹¹⁾
2008 50 99 ⁽¹¹⁾	2204 21 80 ⁽¹¹⁾
2008 70 61 ⁽¹¹⁾	2204 21 83 ⁽¹¹⁾
2008 70 69 ⁽¹¹⁾	2204 21 84 ⁽¹¹⁾

Maataloustuotteet (6)

CN-koodi 96	CN-koodi 96
Elävät nautaeläimet	0202 30 50
0102 90 05	0202 30 90
0102 90 21	
0102 90 29	Naudan, sian, lampaan, vuohen syötävät osat
0102 90 41	
0102 90 49	0206 10 95
0102 90 51	0206 29 91
0102 90 59	0206 29 99
0102 90 61	
0102 90 69	Liha ja muut syötävät eläimenosat, suolatut, suolavedessä
0102 90 71	
0102 90 79	0210 20 10
	0210 20 90
Naudanliha, tuore tai jäähdetty	0210 90 41
0201 10 00	0210 90 49
0201 20 20	0210 90 90
0201 20 30	
0201 20 50	Maito ja kerma, tiivistetty
0201 20 90	
0201 30 00	0402 10 11
	0402 10 19
	0402 10 91
	0402 10 99
Naudanliha, jäädytetty	0402 21 11
0202 10 00	0402 21 17
0202 20 10	0402 21 19
0202 20 30	0402 21 91
0202 20 50	0402 21 99
0202 20 90	0402 29 11
0202 30 10	0402 29 15

CN-koodi 96

0402 29 19
0402 29 91
0402 29 99

Kirnupiimä, juoksetettu maito ja kerma, jogurtti, kefiiri

0403 90 11
0403 90 13
0403 90 19
0403 90 31
0403 90 33
0403 90 39

Hera, myös tiivistetty

0404 10 02
0404 10 04
0404 10 06
0404 10 12
0404 10 14
0404 10 16
0404 10 26
0404 10 28
0404 10 32
0404 10 34
0404 10 36
0404 10 38
0404 90 21
0404 90 23
0404 90 29
0404 90 81
0404 90 83
0404 90 89

Voi ja muut maitorasvat

0405 10 11
0405 10 19
0405 10 30
0405 10 50
0405 10 90
0405 20 90
0405 90 10
0405 90 90

Leikkokukat ja kukannuput

0603 10 11
0603 10 13
0603 10 21
0603 10 25
0603 10 53

Muut tuoreet tai jäähdetyt kasvikset

0709 90 60

Kasvikset (myös höyryssä tai vedessä keitetyt)

0710 40 00

Kasvikset, väliaikaisesti säilöttyinä

0711 90 30

Tuoreet tai kuivatut banaanit, myös jauhobanaanit

0803 00 19

CN-koodi 96

Tuoreet tai kuivatut sitrushedelmät

0805 10 01⁽¹²⁾
0805 10 05⁽¹²⁾
0805 10 09⁽¹²⁾
0805 10 11⁽¹²⁾
0805 10 15⁽²⁾
0805 10 19⁽²⁾
0805 10 21⁽²⁾
0805 10 25⁽¹²⁾
0805 10 29⁽¹²⁾
0805 10 31⁽¹²⁾
0805 10 33⁽¹²⁾
0805 10 35⁽¹²⁾
0805 10 37⁽⁹⁾ ⁽¹²⁾
0805 10 38⁽⁹⁾ ⁽¹²⁾
0805 10 39⁽⁹⁾ ⁽¹²⁾
0805 10 42⁽⁹⁾ ⁽¹²⁾
0805 10 44⁽¹²⁾
0805 10 46⁽⁹⁾ ⁽¹²⁾
0805 10 51⁽²⁾
0805 10 55⁽²⁾
0805 10 59⁽²⁾
0805 10 61⁽²⁾
0805 10 65⁽²⁾
0805 10 69⁽²⁾
0805 30 20⁽²⁾
0805 30 30⁽²⁾
0805 30 40⁽²⁾

Tuoreet tai kuivatut viinirypäleet

0806 10 40⁽¹²⁾

Tuoreet omenat, päärynät ja kvittenit

0808 10 51⁽¹²⁾
0808 10 53⁽¹²⁾
0808 10 59⁽¹²⁾
0808 10 61⁽¹²⁾
0808 10 63⁽¹²⁾
0808 10 69⁽¹²⁾
0808 10 71⁽¹²⁾
0808 10 73⁽¹²⁾
0808 10 79⁽¹²⁾
0808 10 92⁽¹²⁾
0808 10 94⁽¹²⁾
0808 10 98⁽¹²⁾
0808 20 31⁽¹²⁾
0808 20 37⁽¹²⁾
0808 20 41⁽¹²⁾
0808 20 47⁽¹²⁾
0808 20 51⁽¹²⁾
0808 20 57⁽¹²⁾
0808 20 67⁽¹²⁾

Maissi

1005 10 90
1005 90 00

Riisi

1006 10 10
1006 10 21
1006 10 23
1006 10 25
1006 10 27
1006 10 92
1006 10 94
1006 10 96

CN-koodi 96

1006 10 98
 1006 20 11
 1006 20 13
 1006 20 15
 1006 20 17
 1006 20 92
 1006 20 94
 1006 20 96
 1006 20 98
 1006 30 21
 1006 30 23
 1006 30 25
 1006 30 27
 1006 30 42
 1006 30 44
 1006 30 46
 1006 30 48
 1006 30 61
 1006 30 63
 1006 30 65
 1006 30 67
 1006 30 92
 1006 30 94
 1006 30 96
 1006 30 98
 1006 40 00

Durra

1007 00 10
 1007 00 90

Muut hienot viljajauhot kuin vehnäjäuhot tai vehnän ja rukiin sekajauhot

1102 20 10
 1102 20 90
 1102 30 00

Viljarouheet, karkeat viljajauhot ja viljapelletit

1103 13 10
 1103 13 90
 1103 14 00
 1103 29 40
 1103 29 50

Muulla tavoin käsitellyt viljanjyvät

1104 19 50
 1104 19 91
 1104 23 10
 1104 23 30
 1104 23 90
 1104 23 99
 1104 30 90

Tärkkelys; inuliini

1108 11 00
 1108 12 00
 1108 13 00
 1108 14 00
 1108 19 10
 1108 19 90
 1108 20 00

CN-koodi 96

Vehnägluteeni, myös kuivattu

1109 00 00

Muut valmisteet ja säilykkeet, jotka on valmistettu lihasta, muista eläimenosista

1602 50 10
 1602 90 61

Ruoko- ja juurikassokeri sekä kemiallisesti puhdas sakkaroosi

1701 11 10
 1701 11 90
 1701 12 10
 1701 12 90
 1701 91 00
 1701 99 10
 1701 99 90

Muut sokerit, myös kemiallisesti puhdas laktoosi

1702 20 10
 1702 20 90
 1702 30 10
 1702 30 51
 1702 30 59
 1702 30 91
 1702 30 99
 1702 40 10
 1702 40 90
 1702 60 10
 1702 60 90
 1702 90 30
 1702 90 50
 1702 90 60
 1702 90 71
 1702 90 75
 1702 90 79
 1702 90 80
 1702 90 99

Etikan tai etikkahapon avulla valmistetut tai säilötyt kasvikset, hedelmät, pähkinät ja muut syötävät kasvinosat

2001 90 30

Muulla tavalla kuin etikan tai etikkahapon avulla valmistetut tai säilötyt tomaatit

2002 10 10
 2002 10 90
 2002 90 11
 2002 90 19
 2002 90 31
 2002 90 39
 2002 90 91
 2002 90 99

Muulla tavalla kuin etikan tai etikkahapon avulla valmistetut tai säilötyt muut kasvikset, jäädytetyt

2004 90 10

Muulla tavalla kuin etikan tai etikkahapon avulla valmistetut tai säilötyt muut kasvikset, jäädyttämättömät

2005 60 00
 2005 80 00

CN-koodi 96

Hillot, hedelmähyttelöt, marmelaatit, hedelmä- ja pähkinäsoseet

2007 10 10
2007 91 10
2007 91 30
2007 99 10
2007 99 20
2007 99 31
2007 99 33
2007 99 35
2007 99 39
2007 99 51
2007 99 55
2007 99 58

Muulla tavalla valmistetut tai säilötyt hedelmät, pähkinät ja muut syötävät kasvinosat

2008 30 55
2008 30 75
2008 92 51
2008 92 76
2008 92 92
2008 92 93
2008 92 94
2008 92 96
2008 92 97

Hedelmämehut (myös rypäleen puristemehu "grape must")

2009 40 93
2009 60 11⁽¹²⁾
2009 60 19⁽¹²⁾
2009 60 51⁽¹²⁾
2009 60 59⁽¹²⁾
2009 60 71⁽¹²⁾
2009 60 79⁽¹²⁾
2009 60 90⁽¹²⁾
2009 80 71
2009 90 49
2009 90 71

Muualle kuulumattomat elintarvikevalmisteet

2106 90 30
2106 90 55
2106 90 59

CN-koodi 96

Tuoreista rypäleistä valmistettu viini, myös väkevöity viini

2204 21 94
2204 29 62
2204 29 64
2204 29 65
2204 29 83
2204 29 84
2204 29 94

Vermutti ja muu tuoreista viinirypäleistä valmistettu viini

2205 10 10
2205 10 90
2205 90 10
2205 90 90

Denaturoimaton etyylialkoholi (etanoli), alkoholipitoisuus vähintään 80 tilavuusprosenttia

2207 10 00
2207 20 00

Denaturoimaton etyylialkoholi (etanoli), alkoholipitoisuus pienempi kuin 80 tilavuusprosenttia

2208 40 10
2208 40 90
2208 90 91
2208 90 99

Leseet, lesejauhot ja jätetuotteet

2302 10 10
2302 10 90
2302 20 10
2302 20 90

Tärkkelyksenvalmistuksen jätetuotteet ja niiden kaltaiset jätteineet

2303 10 11

Dekstriini ja muu modifioitu tärkkelys

3505 10 10
3505 10 90
3505 20 10
3505 20 30
3505 20 50
3505 20 90

Maataloustuotteet (7)

CN-koodi 96

Juusto ja juustoaine

0406 20 10
0406 40 10
0406 40 50
0406 90 02
0406 90 03
0406 90 04
0406 90 05
0406 90 06
0406 90 07
0406 90 08
0406 90 09
0406 90 12
0406 90 14
0406 90 16
0406 90 18

CN-koodi 96

0406 90 19
0406 90 23
0406 90 25
0406 90 27
0406 90 29
0406 90 31
0406 90 33
0406 90 35
0406 90 37
0406 90 39
0406 90 61
0406 90 63
0406 90 73
0406 90 75
0406 90 76
0406 90 79
0406 90 81

CN-koodi 96

0406 90 82
0406 90 84
0406 90 85

Tuoreista rypäleistä valmistettu viini, myös väkevöity viini

2204 10 11
2204 10 91
2204 21 11
2204 21 12
2204 21 13
2204 21 17
2204 21 18
2204 21 19
2204 21 22
2204 21 24
2204 21 26
2204 21 27
2204 21 28
2204 21 32
2204 21 34
2204 21 36
2204 21 37
2204 21 38
2204 21 42
2204 21 43
2204 21 44
2204 21 46
2204 21 47
2204 21 48
2204 21 62
2204 21 66
2204 21 67
2204 21 68
2204 21 69
2204 21 71
2204 21 74
2204 21 76
2204 21 77
2204 21 78
2204 21 87
2204 21 88
2204 21 89
2204 21 91
2204 21 92
2204 21 93
2204 21 95

CN-koodi 96

2204 21 96
2204 21 97
2204 29 12
2204 29 13
2204 29 17
2204 29 18
2204 29 42
2204 29 43
2204 29 44
2204 29 46
2204 29 47
2204 29 48
2204 29 71
2204 29 72
2204 29 81
2204 29 82
2204 29 87
2204 29 88
2204 29 89
2204 29 91
2204 29 92
2204 29 93
2204 29 95
2204 29 96
2204 29 97

Denaturoimaton etyylialkoholi

2208 20 12
2208 20 14
2208 20 26
2208 20 27
2208 20 62
2208 20 64
2208 20 86
2208 20 87
2208 30 11
2208 30 19
2208 30 32
2208 30 38
2208 30 52
2208 30 58
2208 30 72
2208 30 78
2208 90 41
2208 90 45
2208 90 52

Alaviitteet

CN-koodi 96

(¹) (16.5.–15.9.)

(²) (1.6.–15.10.)

(³) (1.1.–31.5.) Emperor-lajiketta lukuun ottamatta

(⁴) Emperor-lajiketta tai (1.6.–31.12.)

(⁵) (1.1.–31.3.)

(⁶) (1.10.–31.12.)

(⁷) (1.4.–31.12.)

(⁸) (1.1.–30.9.)

(⁹) (16.10.–31.5.)

(¹⁰) (16.9.–15.5.)

(¹¹) Euroopan yhteisön ja Etelä-Afrikan tasavallan kauppaa, kehitystä ja yhteistyötä koskevan sopimuksen mukaisesti vuotuista kasvukerrointa (vkk) sovelletaan kyseisiin perusmääriin vuosittain.

(¹²) Euroopan yhteisön ja Etelä-Afrikan tasavallan kauppaa, kehitystä ja yhteistyötä koskevan sopimuksen mukaisesti paljoustulli kannetaan täysimääräisenä, jos kyseinen tulohinta ei täyty.

Pöytäkirjan 1 liite XIV

KALASTUSTUOTTEET, JOIHIN 6 ARTIKLAN 3 KOHTAA EI VÄLIAIKAISESTI SOVELLETA**Kalastustuotteet (1)**

CN-koodi 96	CN-koodi 96
Elävät kalat	0303 42 32
0301 10 90	0303 42 38
0301 92 00	0303 42 52
0301 99 11	0303 42 58
	0303 43 11
	0303 43 13
Tuore tai jäähdetty kala, ei kuitenkaan kalafileet	0303 43 19
0302 12 00	0303 49 21
0302 31 10	0303 49 23
0302 32 10	0303 49 29
0302 33 10	0303 49 41
0302 39 11	0303 49 43
0302 39 19	0303 49 49
0302 66 00	0303 76 00
0302 69 21	0303 79 21
	0303 79 23
	0303 79 29
Jäädetty kala, ei kuitenkaan kalafileet	Kalafileet ja muu kalanliha
0303 10 00	0304 10 13
0303 22 00	0304 20 13
0303 41 11	
0303 41 13	
0303 41 19	
0303 42 12	Makaronivalmisteet, myös kypsennetyt tai täytetyt
0303 42 18	1902 20 10

Kalastustuotteet (2)

CN-koodi 96	CN-koodi 96
Elävät kalat	0302 69 99
0301 91 10	0302 70 00
0301 93 00	
0301 99 19	Jäädetty kala, ei kuitenkaan kalafileet
	0303 21 10
Tuore tai jäähdetty kala, ei kuitenkaan kalafileet	0303 29 00
0302 11 10	0303 31 10
0302 19 00	0303 31 30
0302 21 10	0303 33 00
0302 21 30	0303 39 10
0302 22 00	0303 72 00
0302 62 00	0303 73 00
0302 63 00	0303 75 20
0302 65 20	0303 75 50
0302 65 50	0303 75 90
0302 65 90	0303 79 11
0302 69 11	0303 79 19
0302 69 19	0303 79 35
0302 69 31	0303 79 37
0302 69 33	0303 79 45
0302 69 41	0303 79 51
0302 69 45	0303 79 60
0302 69 51	0303 79 62
0302 69 85	0303 79 83
0302 69 86	0303 79 85
0302 69 92	0303 79 87
	0303 79 92

CN-koodi 96

0303 79 93
0303 79 94
0303 79 96
0303 80 00

Kalafileet ja muu kalanliha

0304 10 19
0304 10 91
0304 20 19
0304 20 21
0304 20 29
0304 20 31
0304 20 33
0304 20 35
0304 20 37
0304 20 41
0304 20 43
0304 20 61
0304 20 69
0304 20 71
0304 20 73
0304 20 87
0304 20 91
0304 90 10
0304 90 31
0304 90 39
0304 90 41
0304 90 45
0304 90 57
0304 90 59
0304 90 97

Kuivattu, suolattu tai suolavedessä oleva kala; savustettu kala

0305 42 00
0305 59 50
0305 59 70
0305 63 00
0305 69 30
0305 69 50
0305 69 90

Äyriäiset, kuorineen tai ilman kuorta, elävät, tuoreet

0306 11 10
0306 11 90
0306 12 10
0306 12 90
0306 13 10
0306 13 90
0306 14 10
0306 14 30
0306 14 90
0306 19 10
0306 19 90
0306 21 00
0306 22 10
0306 22 91
0306 22 99
0306 23 10
0306 23 90
0306 24 10
0306 24 30
0306 24 90
0306 29 10
0306 29 90

CN-koodi 96

Nilviäiset, kuorineen tai ilman kuorta, elävät, tuoreet

0307 10 90
0307 21 00
0307 29 10
0307 29 90
0307 31 10
0307 31 90
0307 39 10
0307 39 90
0307 41 10
0307 41 91
0307 41 99
0307 49 01
0307 49 11
0307 49 18
0307 49 31
0307 49 33
0307 49 35
0307 49 38
0307 49 51
0307 49 59
0307 49 71
0307 49 91
0307 49 99
0307 51 00
0307 59 10
0307 59 90
0307 91 00
0307 99 11
0307 99 13
0307 99 15
0307 99 18
0307 99 90

Kalavalmisteet ja -säilykkeet; kaviaari ja kaviaarinkorvikkeet

1604 11 00
1604 13 90
1604 15 11
1604 15 19
1604 15 90
1604 19 10
1604 19 50
1604 19 91
1604 19 92
1604 19 93
1604 19 94
1604 19 95
1604 19 98
1604 20 05
1604 20 10
1604 20 30
1604 30 10
1604 30 90

Äyriäiset, nilviäiset ja muut vedessä elävät selkärangattomat

1605 10 00
1605 20 10
1605 20 91
1605 20 99
1605 30 00
1605 40 00
1605 90 11
1605 90 19
1605 90 30
1605 90 90

Kalastustuotteet (3)

CN-koodi 96	CN-koodi 96
Elävät kalat	Kalafileet ja muu kalanliha
0301 91 90	0304 10 11
	0304 20 11
Tuore tai jäähdetty kala, ei kuitenkaan kalafileet	0304 20 57
0302 11 90	0304 20 59
	0304 90 47
	0304 90 49
Jäädetty kala, ei kuitenkaan kalafileet	Kalavalmisteet ja -säilykkeet; kaviaari ja kaviaarinkorvikkeet
0303 21 90	1604 13 11

Kalastustuotteet (4)

CN-koodi 96	CN-koodi 96
Elävät kalat	0303 60 11
0301 99 90	0303 60 19
	0303 60 90
Tuore tai jäähdetty kala, ei kuitenkaan kalafileet	0303 71 10
	0303 71 30
0302 21 90	0303 71 90
0302 23 00	0303 71 98
0302 29 10	0303 74 10
0302 29 90	0303 74 20
0302 31 90	0303 74 90
0302 32 90	0303 77 00
0302 33 90	0303 79 31
0302 39 91	0303 79 41
0302 39 99	0303 79 55
0302 40 05	0303 79 65
0302 40 98	0303 79 71
0302 50 10	0303 79 75
0302 50 90	0303 79 91
0302 61 10	0303 79 95
0302 61 30	
0302 61 90	
0302 61 98	
0302 64 05	Kalafileet ja muu kalanliha
0302 64 98	0304 10 31
0302 69 25	0304 10 33
0302 69 35	0304 10 35
0302 69 55	0304 10 38
0302 69 61	0304 10 94
0302 69 75	0304 10 96
0302 69 87	0304 10 98
0302 69 91	0304 20 45
0302 69 93	0304 20 51
0302 69 94	0304 20 53
0302 69 95	0304 20 75
Jäädetty kala, ei kuitenkaan kalafileet	0304 20 79
0303 31 90	0304 20 81
0303 32 00	0304 20 85
0303 39 20	0304 20 96
0303 39 30	0304 90 05
0303 39 80	0304 90 20
0303 41 90	0304 90 27
0303 42 90	0304 90 35
0303 43 90	0304 90 38
0303 49 90	0304 90 51
0303 50 05	0304 90 55
0303 50 98	0304 90 61
	0304 90 65

CN-koodi 96

Kuivattu, suolattu tai suolavedessä oleva kala; savustettu kala

0305 10 00
0305 20 00
0305 30 11
0305 30 19
0305 30 30
0305 30 50
0305 30 90
0305 41 00
0305 49 10
0305 49 20
0305 49 30
0305 49 45
0305 49 50
0305 49 80
0305 51 10
0305 51 90
0305 59 11
0305 59 19
0305 59 30
0305 59 60
0305 59 90
0305 61 00
0305 62 00

CN-koodi 96

0305 69 10
0305 69 20

Äyriäiset, kuorineen tai ilman kuorta, elävät, tuoreet

0306 13 30
0306 19 30
0306 23 31
0306 23 39
0306 29 30

Kalavalmisteet ja -säilykkeet; kaviaari ja kaviaarinkorvikkeet

1604 12 10
1604 12 91
1604 12 99
1604 14 12
1604 14 14
1604 14 16
1604 14 18
1604 14 90
1604 19 31
1604 19 39
1604 20 70

Kalastustuotteet (5)

CN-koodi 96

Tuore tai jäädytetty kala, ei kuitenkaan kalafileet

0302 69 65
0302 69 81

CN-koodi 96

Kalafileet ja muu kalanliha

0304 20 83

Jäädytetty kala, ei kuitenkaan kalafileet

0303 78 10
0303 78 90
0303 79 81

Kalavalmisteet ja -säilykkeet; kaviaari ja kaviaarinkorvikkeet

1604 13 19
1604 16 00
1604 20 40
1604 20 50
1604 20 90

*Pöytäkirjan 1 liite XV***YHTEINEN JULISTUS KUMULAATIOSTA**

Osapuolet sopivat, että pöytäkirjassa 1 olevan 6 artiklan 11 kohdan täytäntöön panemiseksi sovelletaan seuraavia määritelmiä:

kehitysmaa: OECD:n kehitysapukomitean sellaiseksi luetteloima maa, lukuun ottamatta korkean tulotason maita sekä maita, joiden BKTL oli vuonna 1992 yli 100 miljardia Yhdysvaltain dollaria käypinä hintoina;

ilmaisulla 'naapurina oleva kehitysmaa, joka kuuluu yhtenäiseen maantieteelliseen kokonaisuuteen' tarkoitetaan seuraavassa lueteltuja maita:

Afrikan valtiot: Algeria, Egypti, Libya, Marokko ja Tunisia

Karibian valtiot: Costa Rica, El Salvador, Guatemala, Honduras, Kolumbia, Kuuba, Nicaragua, Panama, Venezuela

Tyynenmeren valtiot: Nauru.

PÖYTÄKIRJA 2

9 artiklan täytäntöönpanosta

1. Osapuolet sopivat tekensä kaiken voitavansa 8 artiklassa määrättyjen suojatoimenpiteiden käyttämisen välttämiseksi.
2. Molemmat osapuolet ovat vakuuttuneita siitä, että 9 artiklan 4 ja 5 kohdan täytäntöönpano antaa niille mahdollisuuden tunnistaa varhaisessa vaiheessa ongelmat, joita saattaa ilmetä, ja kaikki asiaankuuluvat tekijät huomioon ottaen välttää mahdollisuuksien mukaan sellaisia toimenpiteitä, joita yhteisö ei mielellään toteuta etuuskohteluasemassa olevia kauppakumppaneitaan kohtaan.
3. Molemmat osapuolet tunnustavat tarpeen panna täytäntöön 9 artiklan 4 kohdassa määrätty ennakkotietojärjestelmä, jonka tarkoituksena on vähentää arkojen tuotteiden osalta äkillisen tai odottamattoman suojatoimenpiteiden käytön vaaraa. Näillä järjestelyillä mahdollistetaan säännöllinen kauppatietojen vaihto sekä samanaikaisesti säännöllisten neuvottelumenettelyjen täytäntöönpano. Molemmilla sopimuspuolilla on siten mahdollisuus seurata tiiviisti arkojen alojen kehityssuuntauksia ja havaita ongelmat, joita saattaa ilmetä.
4. Tähän perustuvat seuraavat kaksi menettelyä:
  - a) *Tilastoseurantamekanismi*

9 artiklan 4 kohdassa määrätään perustettavaksi mekanismi, jonka tarkoituksena on varmistaa tietyn AKT-valtioista yhteisöön suuntautuvan viennin tilastollinen seuranta ja helpottaa siten sellaisten tekijöiden tarkastelua, jotka saattavat aiheuttaa markkinahäiriöitä, sanotun kuitenkin rajoittamatta sisäisiä järjestelyjä, joita yhteisö voi soveltaa tuontinsa valvomiseen.

Tätä mekanismia, jonka ainoana tarkoituksena on helpottaa osapuolten välistä tietojen vaihtoa, sovelletaan ainoastaan tuotteisiin, joita yhteisö pitää omalta kannaltaan arkoina.

Tämän mekanismin täytäntöönpanosta päätetään yhdessä yhteisön toimittamien tietojen perusteella ja käyttämällä apuna AKT-valtioiden komissiolle sen pyynnöstä toimittamia tilastotietoja.

Mekanismin tehokkaan täytäntöönpanon vuoksi on tarpeen, että asianomaiset AKT-valtiot toimittavat komissiolle mahdollisuuksien mukaan kuukausittain yhteisöön ja sen kuhunkin jäsenvaltioon suuntautuvaa vientiään koskevat tilastot yhteisön arkoina pitämistä tuotteista.
  - b) *Säännöllisten neuvottelujen menettely*

Edellä mainitun tilastoseurantamekanismin ansiosta molemmilla osapuolilla on mahdollisuus paremmin seurata niitä kaupan kehityssuuntauksia, jotka saattavat aiheuttaa ongelmia. Yhteisöllä ja AKT-valtioilla on näiden tietojen perusteella ja 9 artiklan 5 kohdan mukaisesti mahdollisuus käydä säännöllisesti neuvotteluja kyseisen artiklan tavoitteiden toteutumisen varmistamiseksi. Näitä neuvotteluja käydään kumman tahansa osapuolen pyynnöstä.
5. Jos 8 artiklassa määrättyjen suojatoimenpiteiden soveltamisedellytykset täyttyvät, yhteisön on suojatoimenpiteiden soveltamisesta käytäviä ennakkoneuvotteluja koskevan 9 artiklan 1 kohdan mukaisesti aloitettava välittömästi neuvottelut asianomaisten AKT-valtioiden kanssa ja toimitettava niille kaikki näissä neuvotteluissa tarvittavat tiedot ja erityisesti ne tiedot, joiden avulla voidaan määrittää, missä määrin tietyn yhdestä tai useammasta AKT-valtiosta tuodun tuotteen tuonti on aiheuttanut tai uhannut aiheuttaa vakavaa vahinkoa samankaltaisen tai suoraan kilpailevan tuotteen tuottajille yhteisössä tai vakavia häiriöitä jollakin yhteisön talouselämän alalla taikka vaikeuksia, jotka voisivat vakavasti heikentää yhteisön jonkin alueen taloudellista tilannetta.
6. Jos kyseisen AKT-valtion tai kyseisten AKT-valtioiden kanssa ei ole päätetty muusta järjestelystä, yhteisön toimivaltaiset viranomaiset voivat näihin neuvotteluihin varatun 21 päivän määräajan päätyttyä toteuttaa tarvittavat toimenpiteet 8 artiklan täytäntöönpanemiseksi. Näistä toimenpiteistä ilmoitetaan välittömästi AKT-valtioille, ja niitä voidaan soveltaa heti.
7. Tätä menettelyä sovelletaan rajoittamatta kuitenkin niiden toimenpiteiden soveltamista, joita voidaan toteuttaa 9 artiklan 3 kohdassa tarkoitetuissa erityisolosuhteissa. Tällöin kaikki olennaiset tiedot toimitetaan viipymättä AKT-valtioille.
8. Tässä tapauksessa kiinnitetään erityistä huomiota niiden AKT-valtioiden etuihin, jotka ovat vähiten kehittyneitä valtioita, sisämaavaltioita tai saarivaltioita.

PÖYTÄKIRJA 3**joka sisältää Loméssa 28 päivänä helmikuuta 1975**

allekirjoitetun AKT-ETY-yleissopimuksen AKT-valtioiden sokeria koskevan pöytäkirjan N:o 3 tekstin ja vastaavat kyseisen yleissopimuksen liitteinä olevat julistukset

PÖYTÄKIRJA 3**AKT-valtioiden sokerista****1 artikla**

1. Yhteisö sitoutuu määräämättömäksi ajaksi ostamaan ja tuomaan takuuhintaan tietyn määrän AKT-valtioista peräisin olevaa raakaa tai valkoista ruokosokeria, jonka mainitut valtiot ovat sitoutuneet sille toimittamaan.

Malawi	20 000
Mauritius	487 200
Swazimaa	116 400
Tansania	10 000
Trinidad ja Tobago	69 000
Uganda	5 000

2. Yleissopimuksen 10 artiklassa tarkoitettua suojalauseketta ei sovelleta. Tämä pöytäkirja pannaan täytäntöön sokerin yhteisen markkinajärjestelyn mukaisesti, mikä ei kuitenkaan vaikuta millään tavalla yhteisön 1 kohdan mukaiseen sitoumukseen.

2. Jollei 7 artiklasta muuta johdu, näitä määriä ei voida vähentää ilman kyseisten yksittäisten valtioiden suostumusta.

3. Kuitenkin 30 päivään kesäkuuta 1975 saakka tonneina valkoista sokeria ilmaistut sovitut määrät ovat seuraavat:

2 artikla

1. Mikään tähän pöytäkirjaan tehty muutos ei voi tulla voimaan ennen kuin tämän yleissopimuksen voimaantulopäivästä on kulunut viisi vuotta, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 7 artiklan soveltamista. Tämän määräajan jälkeen sovitut mahdolliset muutokset tulevat voimaan sovittuna ajankohtana.

Barbados	29 600
Fidži	25 600
Guyana	29 600
Jamaika	83 800
Madagaskar	2 000
Mauritius	65 300
Swazimaa	19 700
Trinidad ja Tobago	54 200

2. Edellä 1 artiklassa mainitun sitoumuksen täytäntöönpanoedellytykset tutkitaan uudelleen ennen niiden seitsemännen soveltamisvuoden päättymistä.

4 artikla**3 artikla**

1. Edellä 1 artiklassa tarkoitetut, tonneina valkoista sokeria ilmaistut ruokosokerimäärät, jäljempänä 'sovitut määrät', jotka on toimitettava kunkin 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun 12 kuukauden jakson aikana, ovat seuraavat:

Barbados	49 300
Fidži	163 600
Guyana	157 700
Jamaika	118 300
Kenia	5 000
Kongon tasavalta	10 000
Madagaskar	10 000

1. Jokaisen 12 kuukauden jakson aikana, joka alkaa 1 päivänä heinäkuuta ja päättyy 30 päivänä kesäkuuta mainittu päivä mukaan lukien, jäljempänä 'toimitusjakso', sokeria vievät AKT-valtiot sitoutuvat toimittamaan 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut määrät, jollei 7 artiklan soveltamisesta aiheutuvista mukautuksista muuta johdu. Samanlainen sitoumus koskee myös 3 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuja määriä 30 päivään kesäkuuta 1975 saakka, jota pidetään myös toimitusjaksona.

2. Edellä 3 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuihin 30 päivään kesäkuuta 1975 saakka toimitettaviin määriin sisältyvät maantiekuljetukset laivaussatamasta tai, jos on kyse sisämaavaltiosta, maantiekuljetukset rajojen yli.

3. AKT-valtioiden ruokosokeritoimituksiin sovelletaan 30 päivään kesäkuuta 1975 saakka 1 päivänä heinäkuuta 1975 alkavana toimitusjaksona sovellettavia takuuhintoja. Myöhempien toimitusjaksojen osalta voidaan toteuttaa samantaisia määräyksiä.

5 artikla

1. Raakasokeria tai valkoista sokeria pidetään yhteisön markkinoilla kaupan ostajien ja myyjien vapaasti keskenään sopimaan hintaan.

2. Yhteisö ei puutu asiaan, jos jokin jäsenvaltio sallii sen rajojen sisäpuolella veloittavien myyntihintojen olevan korkeampia kuin yhteisön kynnyshinta.

3. Yhteisö sitoutuu ostamaan takuuhintaan sovitujen määrien mukaisen määrän raakasokeria tai valkoista sokeria, jota ei yhteisössä voida pitää kaupan takuuhintaa vastaavalla tai sitä korkeammalla hinnalla.

4. Takuuhinnoilla, jotka ilmaistaan laskentayksiköinä, tarkoitetaan pakkaamatonta sokeria CIF-hinnalla yhteisön eurooppalaisissa satamissa, ja se vahvistetaan vakiolaatuiselle sokerille. Hinta neuvotellaan vuosittain yhteisössä vallitsevan hintatason mukaisesti ottaen huomioon kaikki merkitykselliset taloudelliset tekijät, ja se vahvistetaan viimeistään sitä toimitusjaksoa edeltävänä 1 päivänä toukokuuta, johon sitä sovelletaan.

6 artikla

Edellä 5 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu osto takuuhintaan varmistetaan joko interventioelinten tai muiden yhteisön nimeämien edustajien välityksellä.

7 artikla

1. Jos sokeria vievä AKT-valtio ei ylivoimaisen esteen vuoksi toimita koko sovittua määrää toimitusjakson kuluessa, komissio myöntää kyseisen valtion pyynnöstä tarvittavan lisätoimitusajan.

2. Jos sokeria vievä AKT-valtio ilmoittaa toimitusjakson kuluessa komissiolle, että se ei pysty toimittamaan koko

sovittua määrää ja ettei se halua 1 kohdassa mainittua lisätoimitusaikaa, komissio jakaa toimittamatta jääneen määrän uudelleen kyseisen toimitusjakson kuluessa. Komissio suorittaa uuden jaon kuultuaan asianomaisia valtioita.

3. Jos sokeria vievä AKT-valtio muusta syystä kuin ylivoimaisen esteen vuoksi ei toimita koko sovittua määrää sokeria toimitusjakson kuluessa, sovittua määrää vähennetään jokaisen seuraavan toimitusjakson osalta toimittamatta jääneen määrän verran.

4. Komissio voi päättää seuraavien toimitusjaksojen osalta, että toimittamatta jäänyt sokerimäärä jaetaan uudelleen 3 artiklassa mainittujen muiden valtioiden kesken. Tämä uusi jako suoritetaan, kun asianomaisia valtioita on kuultu.

8 artikla

1. Yhden tai useamman tämän pöytäkirjan mukaisesti sokeria toimittavan valtion tai yhteisön pyynnöstä käydään kaikkia tämän pöytäkirjan soveltamiseksi tarvittavia toimenpiteitä koskevia neuvotteluja sopimuspuolten hyväksymissä soveltuissa elimissä. Tähän tarkoitukseen voidaan yleissopimuksen soveltamisaikana käyttää kyseisellä yleissopimuksella perustettuja elimiä.

2. Jos yleissopimuksen voimassaolo lakkaa, 1 kohdassa tarkoitettua sokeria toimittavat valtiot ja yhteisö antavat tarvittavat institutionaaliset määräykset tämän pöytäkirjan jatkuvan soveltamisen varmistamiseksi.

3. Tässä pöytäkirjassa määrätyt säännölliset tarkastelut suoritetaan sovitussa elimissä.

9 artikla

Tiettyjen sokeria vievien AKT-valtioiden tavanomaisesti jäsenvaltioille toimittamat erityiset sokerilajit sisältyvät 3 artiklassa tarkoitettuihin määriin, ja niitä kohdellaan samalla tavalla.

10 artikla

Tämän pöytäkirjan määräykset jäävät voimaan yleissopimuksen 91 artiklassa määrätyn päivämäärän jälkeen. Tämän päivämäärän jälkeen yhteisö voi irtisanoutua pöytäkirjasta minkä tahansa AKT-valtion osalta ja mikä tahansa AKT-valtio yhteisön osalta kahden vuoden irtisanomisajalla.

Pöytäkirjan 3 liite

PÖYTÄKIRJAA 3 KOSKEVAT JULISTUKSET**1. Yhteinen julistus mahdollisista pyynnöistä osallistua pöytäkirjaan N:o 3**

Kaikki niiltä yleissopimuksen sopimuspuolilta olevilta AKT-valtioilta, joita ei ole nimenomaisesti mainittu pöytäkirjassa N:o 3, tulevat pyynnöt osallistua mainitun pöytäkirjan määräyksiin tutkitaan ⁽¹⁾.

2. Yhteisön julistus Belizestä, Saint Kittsistä ja Nevisistä, Anguillasta sekä Surinamesta peräisin olevasta sokerista

- a) Yhteisö sitoutuu toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että seuraaviin määriin seuraavista maista peräisin olevaa raakaa tai valkoista ruokosokeria sovelletaan pöytäkirjassa N:o 3 määrätyn mukaista kohtelua:

Belize	39 400 tonnia
Saint Kitts ja Nevis sekä Anguilla	14 800 tonnia
Suriname	4 000 tonnia

- b) Mainitut määrät ovat kuitenkin 30 päivään kesäkuuta 1975 seuraavat:

Belize	14 800 tonnia
Saint Kitts ja Nevis sekä Anguilla	7 900 tonnia ⁽²⁾

3. Yhteisön julistus pöytäkirjassa N:o 3 olevasta 10 artiklasta

Yhteisö ilmoittaa, että pöytäkirjassa N:o 3 olevan 10 artiklan, jossa määrätään mahdollisuudesta irtisanoutua pöytäkirjasta mainitussa artiklassa määrätyn edellytyksin, tarkoituksena on oikeusvarmuuden varmistaminen eikä se millään tavoin aiheuta yhteisön osalta muutoksia tai rajoituksia kyseisen pöytäkirjan 1 artiklassa esitettyihin periaatteisiin ⁽³⁾.

⁽¹⁾ AKT-ETY-yleissopimuksen päätösasiakirjan liite XIII.

⁽²⁾ AKT-ETY-yleissopimuksen päätösasiakirjan liite XXI.

⁽³⁾ AKT-ETY-yleissopimuksen päätösasiakirjan liite XXII.

Pöytäkirjan 3 liite

DOMINIKAANISEN TASAVALLAN JA YHTEISÖN VÄLINEN, AKT-VALTIOIDEN SOKERISTA TEHTYÄ PÖYTÄKIRJAA KOSKEVA KIRJEENVAIHTO

Kirje nro 1 Dominikaanisen tasavallan hallitukselta

Arvoisa Herra,

Minulla on kunnia vahvistaa, että Dominikaaninen tasavalta ei halua nyt eikä myöhemmin liittyä AKT-ETY-yleissopimuksen liitteenä olevaan AKT-valtioiden sokeria koskevaan pöytäkirjaan. Näin ollen Dominikaaninen tasavalta sitoutuu olemaan pyytämättä liittymistä mainittuun pöytäkirjaan. Se toimittaa AKT-valtioiden ryhmälle asiaa koskevan kirjeen. Olisin kiitollinen, jos voisitte ilmoittaa vastaanottaneenne tämän kirjeen. Vastaanottakaa, Arvoisa Herra, korkeimman kunnioitukseni vakuutus.

Kirje nro 2 Euroopan yhteisöjen neuvoston puheenjohtajalta

Arvoisa Herra,

Minulla on kunnia ilmoittaa vastaanottaneeni tänään päivätyn kirjeenne, jonka sisältö on seuraava:

"Minulla on kunnia vahvistaa, että Dominikaaninen tasavalta ei halua nyt eikä myöhemmin liittyä AKT-EY-yleissopimuksen liitteenä olevaan AKT-valtioiden sokeria koskevaan pöytäkirjaan. Näin ollen Dominikaaninen tasavalta sitoutuu olemaan pyytämättä liittymistä mainittuun pöytäkirjaan. Se toimittaa AKT-valtioiden ryhmälle asiaa koskevan kirjeen".

Yhteisö vahvistaa hyväksyvänsä kirjeen sisällön.

Vastaanottakaa, Arvoisa Herra, korkeimman kunnioitukseni vakuutus.

—

Pöytäkirjan 3 liite

Euroopan talousyhteisön sekä Barbadosin, Belizen, Fidžin, Guyanan tasavallan, Jamaikan, Kenian tasavallan, Kongon tasavallan, Madagaskarin tasavallan, Malawin tasavallan, Mauritiuksen, Surinamen tasavallan, Swazimaan kuningaskunnan, Tansanian yhdistyneen tasavallan, Trinidadin ja Tobagon, Ugandan tasavallan, Zimbabwen tasavallan ja Saint Kittsin ja Nevisin kirjeenvaihtona tehty Saint Kittsin ja Nevisin liittymisestä toisen AKT-ETY-yleissopimuksen liitteenä olevaan, AKT-valtioiden sokerista tehtyyn pöytäkirjaan N:o 7

SOPIMUS*Kirje nro 1*

Arvoisa Herra,

Toisen AKT-ETY-yleissopimuksen liitteenä olevassa, AKT-valtioiden sokerista tehdyssä pöytäkirjassa N:o 7 tarkoitettujen AKT-valtioiden edustajat ja komission edustajat Euroopan talousyhteisön puolesta ovat sopineet seuraavaa:

- Saint Kitts ja Nevis sisällytetään mainitun pöytäkirjan 3 artiklan 1 kohtaan ja sovituksi määräksi vahvistetaan sen osalta 14 800 tonnia siitä päivästä alkaen, jona se liittyy toiseen AKT-ETY-yleissopimukseen.

Kyseiseen päivään asti sovelletaan merentakaisten maiden ja alueiden assosioinnista Euroopan talousyhteisöön 16 päivänä joulukuuta 1980 tehdyn neuvoston päätöksen 80/1186/ETY liitteen IV määräyksiä.

Olisin kiitollinen, jos voisitte ilmoittaa vastaanottaneenne tämän kirjeen ja vahvistaa, että tämä kirje ja Teidän vastauksenne muodostavat edellä mainittujen AKT-valtioiden hallitusten ja yhteisön välisen sopimuksen.

Vastaanottakaa, Arvoisa Herra, korkeimman kunnioitukseni vakuutus.

*Euroopan yhteisöjen
neuvoston puolesta*

Kirje nro 2

Arvoisa Herra,

Minulla on kunnia ilmoittaa vastaanottaneeni tänään päivätyyn kirjeeseen, jonka sisältö on seuraava:

”Toisen AKT-ETY-yleissopimuksen liitteenä olevassa, AKT-valtioiden sokerista tehdyssä pöytäkirjassa N:o 7 tarkoitettujen AKT-valtioiden edustajat ja komission edustajat Euroopan talousyhteisön puolesta ovat sopineet seuraavaa:

- Saint Kitts ja Nevis sisällytetään mainitun pöytäkirjan 3 artiklan 1 kohtaan ja sovituksi määräksi vahvistetaan sen osalta 14 800 tonnia siitä päivästä alkaen, jona se liittyy toiseen AKT-ETY-yleissopimukseen.

Kyseiseen päivään asti sovelletaan merentakaisten maiden ja alueiden assosioinnista Euroopan talousyhteisöön 16 päivänä joulukuuta 1980 tehdyn neuvoston päätöksen 80/1186/ETY liitteen IV määräyksiä.

Olisin kiitollinen, jos voisitte ilmoittaa vastaanottaneenne tämän kirjeen ja vahvistaa, että tämä kirje ja Teidän vastauksenne muodostavat edellä mainittujen AKT-valtioiden hallitusten ja yhteisön välisen sopimuksen.”

Minulla on kunnia vahvistaa, että kirjeessänne tarkoitettujen AKT-valtioiden hallitukset hyväksyvät kirjeeseen sisällön.

Vastaanottakaa, Arvoisa Herra, korkeimman kunnioitukseni vakuutus.

Hallitusten puolesta

Pöytäkirjan 3 liite

Euroopan talousyhteisön sekä Barbadosin, Fidžin, Guyanan tasavallan, Jamaikan, Kenian tasavallan, Kongon tasavallan, Madagaskarin tasavallan, Malawin tasavallan, Mauritiuksen, Surinamen tasavallan, Swazimaan kuningaskunnan, Tansanian yhdistyneen tasavallan, Trinidadin ja Tobagon, Ugandan tasavallan ja Zimbabwen tasavallan kirjeenvaihtona tehty Zimbabwen tasavallan liittymisestä toisen AKT-ETY-yleissopimuksen liitteenä olevaan, AKT-valtioiden sokerista tehtyyn pöytäkirjaan N:o 7

SOPIMUS*Kirje nro 1*

Arvoisa ...,

Toisen AKT-ETY-yleissopimuksen liitteenä olevassa, AKT-valtioiden sokerista tehdyssä pöytäkirjassa N:o 7 tarkoitettujen AKT-valtioiden ja Zimbabwen tasavallan edustajat sekä komission edustajat Euroopan talousyhteisön puolesta ovat sopineet seuraavaa:

Zimbabwen tasavalta sisällytetään mainitun pöytäkirjan 3 artiklan 1 kohtaan ja sovituksi määräksi vahvistetaan sen osalta 25 000 tonnia 1 päivästä heinäkuuta 1982 alkaen sekä 6 000 tonnia 30 päivään kesäkuuta 1982 asti.

Olisin kiitollinen, jos voisitte ilmoittaa vastaanottaneenne tämän kirjeen ja vahvistaa, että tämä kirje ja Teidän vastauksenne muodostavat edellä mainittujen AKT-valtioiden hallitusten ja yhteisön välisen sopimuksen.

Vastaanottakaa, Arvoisa Herra, korkeimman kunnioitukseni vakuutus.

Euroopan yhteisöjen

neuvoston puolesta

Kirje nro 2

Arvoisa ...,

Minulla on kunnia ilmoittaa vastaanottaneeni tänään päivätyn kirjeenne, jonka sisältö on seuraava:

”Toisen AKT-ETY-yleissopimuksen liitteenä olevassa, AKT-valtioiden sokerista tehdyssä pöytäkirjassa N:o 7 tarkoitettujen AKT-valtioiden ja Zimbabwen tasavallan edustajat sekä komission edustajat Euroopan talousyhteisön puolesta ovat sopineet seuraavaa:

Zimbabwen tasavalta sisällytetään mainitun pöytäkirjan 3 artiklan 1 kohtaan ja sovituksi määräksi vahvistetaan sen osalta 25 000 tonnia 1 päivästä heinäkuuta 1982 alkaen sekä 6 000 tonnia 30 päivään kesäkuuta 1982 asti.

Olisin kiitollinen, jos voisitte ilmoittaa vastaanottaneenne tämän kirjeen ja vahvistaa, että tämä kirje ja Teidän vastauksenne muodostavat edellä mainittujen AKT-valtioiden hallitusten ja yhteisön välisen sopimuksen.”

Minulla on kunnia vahvistaa, että tässä kirjeessä tarkoitettujen AKT-valtioiden hallitukset hyväksyvät edellä esitetyn.

Vastaanottakaa, Arvoisa Herra, korkeimman kunnioitukseni vakuutus.

Hallitusten puolesta

Pöytäkirjan 3 liite

Euroopan talousyhteisön sekä Barbadosin, Belizen, Fidžin, Guyanan tasavallan, Jamaikan, Kenian tasavallan, Kongon kansantasavallan, Madagaskarin tasavallan, Malawin tasavallan, Mauritiuksen, Surinamin tasavallan, Swazimaan kuningaskunnan, Tansanian yhdistyneen tasavallan, Trinidadin ja Tobagon, Ugandan tasavallan, Zimbabwen tasavallan ja Norsunluurannikon tasavallan kirjeenvaihtona tehty Norsunluurannikon tasavallan liittymisestä toisen AKT-ETY-yleissopimuksen liitteenä olevaan, AKT-valtioiden sokerista tehtyyn pöytäkirjaan N:o 7

SOPIMUS*Kirje nro 1*

Arvoisa Herra,

Toisen AKT-ETY-yleissopimuksen liitteenä olevassa, AKT-valtioiden sokerista tehdyssä pöytäkirjassa N:o 7 tarkoitettujen Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden ryhmä, Norsunluurannikon tasavalta ja Euroopan talousyhteisö ovat sopineet seuraavaa:

Norsunluurannikon tasavalta sisällytetään mainitun pöytäkirjan 3 artiklan 1 kohtaan 1 päivästä heinäkuuta 1983 alkaen ja välittömästi sovellettavaksi sovituksi määräksi vahvistetaan sen osalta 2 000 tonnia (valkoisena sokerina ilmaistuna).

Olisin kiitollinen, jos voisitte ilmoittaa vastaanottaneenne tämän kirjeen ja vahvistaa, että tämä kirje ja Teidän vastauksenne muodostavat edellä mainittujen AKT-valtioiden hallitusten ja yhteisön välisen sopimuksen.

Vastaanottakaa, Arvoisa Herra, korkeimman kunnioitukseni vakuutus.

*Euroopan yhteisöjen
neuvoston puolesta*

Kirje nro 2

Arvoisa Herra,

Minulla on kunnia ilmoittaa vastaanottaneeni tänään päivätyn kirjeenne, jonka sisältö on seuraava:

”Toisen AKT-ETY-yleissopimuksen liitteenä olevassa, AKT-valtioiden sokerista tehdyssä pöytäkirjassa N:o 7 tarkoitettujen Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden ryhmä, Norsunluurannikon tasavalta ja Euroopan talousyhteisö ovat sopineet seuraavaa:

Norsunluurannikon tasavalta sisällytetään mainitun pöytäkirjan 3 artiklan 1 kohtaan 1 päivästä heinäkuuta 1983 alkaen ja välittömästi sovellettavaksi sovituksi määräksi vahvistetaan sen osalta 2 000 tonnia (valkoisena sokerina ilmaistuna).

Olisin kiitollinen, jos voisitte ilmoittaa vastaanottaneenne tämän kirjeen ja vahvistaa, että tämä kirje ja Teidän vastauksenne muodostavat edellä mainittujen AKT-valtioiden hallitusten ja yhteisön välisen sopimuksen.”

Minulla on kunnia vahvistaa, että kirjeessänne tarkoitettujen AKT-valtioiden hallitukset hyväksyvät kirjeenne sisällön.

Vastaanottakaa, Arvoisa Herra, korkeimman kunnioitukseni vakuutus.

Hallitusten puolesta

Pöytäkirjan 3 liite

Euroopan yhteisön sekä Barbadosin, Belizen, Fidžin, Guyanan tasavallan, Jamaikan, Kenian tasavallan, Kongon tasavallan, Madagaskarin tasavallan, Malawin tasavallan, Mauritiuksen tasavallan, Norsunluurannikon tasavallan, Saint Kittsin ja Nevisin, Sambian tasavallan, Surinamen tasavallan, Swazimaan kuningaskunnan, Tansanian yhdistyneen tasavallan, Trinidadin ja Tobagon tasavallan, Ugandan tasavallan ja Zimbabwen tasavallan kirjeenvaihtona tehty Sambian tasavallan liittymisestä neljännen AKT-ETY-yleissopimuksen liitteenä olevaan, AKT-valtioiden sokerista tehtyyn pöytäkirjaan N:o 8

SOPIMUS*Kirje nro 1*

Arvoisa Herra,

Neljännen AKT-ETY-yleissopimuksen liitteenä olevassa AKT-valtioiden sokeria koskevassa pöytäkirjassa N:o 8 tarkoitetut Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtiot, Sambian tasavalta ja Euroopan yhteisö ovat sopineet seuraavaa:

Sambian tasavalta sisällytetään 1 päivästä tammikuuta 1995 mainitun pöytäkirjan 3 artiklan 1 kohtaan sovitulla 0 tonnin suuruisella kiintiöllä.

Olisin kiitollinen, jos voisitte ilmoittaa vastaanottaneenne tämän kirjeen ja vahvistaa, että tämä kirje ja vastauksenne muodostavat edellä tarkoitettujen AKT-valtioiden hallitusten ja yhteisön välisen sopimuksen.

Vastaanottakaa, Arvoisa Herra, korkeimman kunnioitukseni vakuutus.

Euroopan unionin

neuvoston puolesta

Kirje nro 2

Arvoisa Herra,

Minulla on kunnia ilmoittaa vastaanottaneeni tänään päivätyn seuraavansisältöisen kirjeenne:

"Neljännen AKT-ETY-yleissopimuksen liitteenä olevassa AKT-valtioiden sokeria koskevassa pöytäkirjassa N:o 8 tarkoitetut Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtiot, Sambian tasavalta ja Euroopan yhteisö ovat sopineet seuraavaa:

Sambian tasavalta sisällytetään 1 päivästä tammikuuta 1995 mainitun pöytäkirjan 3 artiklan 1 kohtaan sovitulla 0 tonnin suuruisella kiintiöllä.

Olisin kiitollinen, jos voisitte ilmoittaa vastaanottaneenne tämän kirjeen ja vahvistaa, että tämä kirje ja vastauksenne muodostavat edellä mainittujen AKT-valtioiden hallitusten ja yhteisön välisen sopimuksen."

Minulla on kunnia vahvistaa kirjeessänne tarkoitettujen AKT-valtioiden hallitusten hyväksyvän kirjeen sisällön.

Vastaanottakaa, Arvoisa Herra, korkeimman kunnioitukseni vakuutus.

Pöytäkirjassa N:o 8 tarkoitettujen

AKT-valtioiden hallitusten ja

Sambian tasavallan puolesta

PÖYTÄKIRJA Nro 4**naudanlihasta**

Yhteisö ja AKT-valtiot sopivat jäljempänä esitetyistä erityistoimenpiteistä, joiden tarkoituksena on antaa perinteisesti naudanlihaa vieville AKT-valtioille mahdollisuus säilyttää asemansa yhteisön markkinoilla ja taata siten tietty tulotaso niiden tuottajille.

1 artikla

AKT-valtioista peräisin olevaan naudanlihaan sovellettavia tuontitulleja, muita kuin arvotulleja, alennetaan 2 artiklassa määrättyissä rajoissa 92 prosenttia.

2 artikla

Edellä 1 artiklassa määrätty tuontitullien alentaminen koskee seuraavia määriä luutonta naudanlihaa kalenterivuotta ja maata kohti, sanotun kuitenkin rajoittamatta 4 artiklan soveltamista:

Botswana:	18 916 tonnia
Kenia:	142 tonnia
Madagaskar:	7 579 tonnia
Namibia:	13 000 tonnia
Swazimaa:	3 363 tonnia
Zimbabwe:	9 100 tonnia

3 artikla

Suuronnettomuuksista kuten kuivuudesta, pyörremyrskyistä tai eläintaudeista aiheutuvan tosiasiallisen tai ennakoitavan viennin vähenemisen osalta yhteisö on valmis harkitsemaan asianmukaisia toimenpiteitä sen takaamiseksi, että näistä syistä vuoden aikana viemättä jääneet määrät voidaan toimittaa seuraavana vuonna.

4 artikla

Jos jokin 2 artiklassa mainittu AKT-valtio ei tietynä vuonna pysty toimittamaan koko vahvistettua määrää eikä halua käyttää hyväkseen 3 artiklassa tarkoitettuja toimenpiteitä, komissio voi jakaa puuttuvan määrän muiden asianomaisten AKT-valtioiden kesken. Siinä tapauksessa kyseiset AKT-valtiot tekevät komissiolle viimeistään kyseisen vuoden 1 päivänä syyskuuta ehdotuksen nimeten sen AKT-valtion tai ne AKT-valtiot, jotka pystyvät toimittamaan lisämäärän, ja ilmoittavat komissiolle samalla sen AKT-valtion, joka ei pysty toimittamaan koko sille osoitettua määrää; tämä uusi väliaikainen jako ei kuitenkaan vaikuta alkuperäisiin määriin.

Komissio varmistaa, että päätös tehdään viimeistään 15 päivänä marraskuuta.

5 artikla

Tämä pöytäkirja pannaan täytäntöön naudanliha-alan yhteisen markkinajärjestelyn mukaisesti, mikä ei kuitenkaan vaikuta yhteisölle tästä pöytäkirjasta aiheutuviin velvoitteisiin.

6 artikla

Sovellettaessa valmistelukauden aikana sovellettavaa kauppajärjestelmää koskevan liitteen 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua suojalauseketta naudanliha-alalla yhteisö toteuttaa tarvittavat toimenpiteet, jotta AKT-valtioiden vienti yhteisöön voidaan säilyttää tämän pöytäkirjan velvoitteita vastaavalla tasolla.

PÖYTÄKIRJA Nro 5**Toinen banaanipöytäkirja***1 artikla*

Osapuolet tunnustavat sen suuren taloudellisen merkityksen, joka viennillä yhteisön markkinoille on AKT-valtioiden banaanintuottajille. Yhteisö suostuu harkitsemaan ja tarvittaessa toteuttamaan toimenpiteitä, joilla pyritään varmistamaan AKT-valtioiden banaaninviennin jatkuva elinkelpoisuus sekä niiden banaanien pääsy yhteisön markkinoille.

2 artikla

Kukin asianomainen AKT-valtio ja yhteisö neuvottelevat keskenään banaanien tuotannon ja markkinoinnin edellytysten parantamiseksi toteutettavista toimenpiteistä. Tähän tavoitteeseen pyritään kaikkia yleissopimuksen rahoitusalan yhteistyötä sekä teknistä, maatalousalan, teollisuuden ja alueellista yhteistyötä koskevien määräysten mukaisia keinoja käyttämällä. Nämä toimenpiteet suunnitellaan siten, että AKT-valtioilla, erityisesti Somaliassa, on niiden erityisolosuhteet huomioon ottaen mahdollisuus parantaa kilpailukykyään. Toimenpiteitä toteutetaan kaikissa vaiheissa tuotannosta kulutukseen ja ne koskevat erityisesti seuraavia aloja:

- tuotantoedellytysten ja laadun parantaminen tutkimukseen, sadonkorjuuseen, pakkaamiseen ja käsittelyyn liittyvien toimien avulla,
- kuljetus ja varastointi,
- markkinointi ja myynnin edistäminen.

3 artikla

Osapuolet sopivat näiden tavoitteiden toteuttamiseksi yhteistoiminnasta pysyvässä sekaryhmässä, jota avustaa asiantuntijaryhmä ja jonka tehtävänä on jatkuvasti seurata tietoonsa saatettuja erityisongelmia.

4 artikla

Jos banaanija tuottavat AKT-valtiot päättävät perustaa yhteisen organisaation tämän pöytäkirjan tavoitteiden toteuttamiseksi, yhteisö tukee tällaista organisaatiota ottaen huomioon sille esitetyt pyynnöt sellaisten tähän organisaatioon liittyvien toimien tukemiseksi, jotka kuuluvat kehitysrahoitusyhteistyön mukaisesti alueellisiin toimiin.

LIITE VI

**VÄHITEN KEHITTYNEIDEN AKT-VALTIOIDEN, AKT-SISÄMAAVALTIOIDEN JA AKT-SAARIVALTIOTI-
DEN LUETTELO**

Seuraaviin luetteloihin on koottu vähiten kehittyneet AKT-valtiot, AKT-sisämaavaltiot ja AKT-saarivaltiot.

VÄHITEN KEHITTYNEET AKT-VALTIOT

1 artikla

Tätä sopimusta sovellettaessa vähiten kehittyneiksi AKT-valtioiksi katsotaan seuraavat maat:

Angola	Mali
Benin	Mauritania
Burkina Faso	Mosambik
Burundi	Niger
Djibouti	Päiväntasaajan Guinea
Eritrea	Ruanda
Etiopia	Salomonsaaret
Gambia	Sambia
Guinea	Samoa
Guinea-Bissau	SãoTomé ja Príncipe
Haiti	Sierra Leone
Kap Verde	Somalia
Keski-Afrikka	Sudan
Kiribati	Tansania
Komorit	Togo
Kongon demokraattinen tasavalta	Tšad
Lesotho	Tuvalu
Liberia	Uganda
Madagaskar	Vanuatu
Malawi	

AKT-SISÄMAAVALTIOT

2 artikla

AKT-sisämaavaltioita varten on laadittu erityistoimenpiteitä ja -määräyksiä tukemaan niiden pyrkimyksiä selvittää maantieteellisen sijainnin aiheuttamista ongelmista ja muista kehityksen tiellä olevista esteistä niiden talouskasvun vauhdittamiseksi.

3 artikla

AKT-sisämaavaltioita ovat:

Botswana	Niger
Burkina Faso	Ruanda
Burundi	Sambia
Etiopia	Swazimaa
Keski-Afrikka	Tšad
Lesotho	Uganda
Malawi	Zimbabwe
Mali	

AKT-SAARIVALTIOT

4 artikla

AKT-saarivaltioita varten on laadittu erityistoimenpiteitä ja -määräyksiä tukemaan niiden pyrkimyksiä selvittää luonnon ja maantieteellisen sijainnin aiheuttamista ongelmista ja muista kehityksen tiellä olevista esteistä niiden talouskasvun vauhdittamiseksi.

5 artikla

AKT-saarivaltioita ovat:

Antigua ja Barbuda

Bahama

Barbados

Dominica

Dominikaaninen tasavalta

Fidži

Grenada

Haiti

Jamaika

Kap Verde

Kiribati

Komorit

Madagaskar

Mauritius

Papua-Uusi-Guinea

Saint Kitts ja Nevis

Saint Lucia

Saint Vincent ja Grenadiinit

Salomonsaaret

Samoa

São Tomé ja Príncipe

Seychellit

Tonga

Trinidad ja Tobago

Tuvalu

Vanuatu

PÖYTÄKIRJAT

PÖYTÄKIRJA 1

Yhteisten toimielinten toimintakuluista

1. Jäsenvaltiot ja yhteisö sekä AKT-valtiot vastaavat niiden osallistumisesta ministerineuvoston ja sen alaisten elinten kokouksiin aiheutuvista kuluista sekä henkilöstö-, matka- ja oleskelukustannusten että postitus- ja televiestintäkulujen osalta.

Tämän sopimuksen yhteisten toimielinten kokousten tulkkauksesta, asiakirjojen kääntämisestä ja jäljentämisestä sekä kokousten käytännön järjestelyistä (kuten kokoustiloista, laitteista ja vahtimestaripalveluista) aiheutuvista kuluista vastaa joko yhteisö tai jokin AKT-valtio sen mukaan, järjestetäänkö kokous jonkin jäsenvaltion vai kyseisen AKT-valtion alueella.

2. Sopimuksen 98 artiklan mukaisesti nimitetyille välimiehille korvataan heidän matka- ja oleskelukustannukset; jälkimmäiset vahvistaa ministerineuvosto.

Yhteisö vastaa puolesta välimiehille aiheutuvista matka- ja oleskelukustannuksista ja AKT-valtiot toisesta puolesta. Välimiesten mahdollisesti perustamiin toimistoihin, riitojen esitutkintaan ja kuulemisten järjestämiseen liittyvistä kuluista (kuten tiloista, henkilöstöstä ja tulkkauksesta) vastaa yhteisö. Erityistutkimuksiin liittyvät kulut hoidetaan yhdessä muiden kulujen kanssa, ja osapuolet maksavat välimiesten määräyksellä vahvistetut ennakot.

3. AKT-valtiot perustavat rahaston, jota hallinnoi niiden sihteeristö ja josta on tarkoitus osallistua AKT-valtioiden edustajien yhteisen edustajakokouksen ja ministerineuvoston kokouksiin osallistumisesta aiheutuvien kulujen rahoitukseen.

AKT-valtiot osallistuvat rahaston rahoitukseen. Kannustaakseen AKT-valtioita osallistumaan aktiivisesti AKT-EY-toimielimissä käytävään vuoropuheluun yhteisö osallistuu rahoituspöytäkirjan mukaisesti tämän rahaston rahoitukseen (4 miljoonaa euroa ensimmäisen rahoituspöytäkirjan perusteella).

Jotta kulut voitaisiin kattaa kyseisestä rahastosta, niiden on täytettävä sekä seuraavat että 1 kohdassa asetetut ehdot:

- kulujen on aiheuduttava parlamentin jäsenille tai heidän sijastaan valituille AKT-valtioiden edustajille, jotka matkustavat edustamastaan maasta osallistuakseen yhteisen edustajakokouksen istuntoihin, työryhmien kokouksiin tai niiden järjestämiin virkamatkoihin, tai niiden on oltava seurausta samaisten edustajien ja AKT-valtioiden kansalaisyhteiskunnan edustajien sekä talouden ja yhteiskunnan eri toimijoiden osallistumisesta tämän sopimuksen 15 ja 17 artiklan nojalla järjestettyihin kuulemistilaisuuksiin, ja
- kokousten, virkamatkojen ja työryhmien luonnetta, järjestelyjä, (kokoontumiskertojen) määrää ja paikkaa koskevat päätökset on tehtävä ministerineuvoston ja yhteisen edustajakokouksen työjärjestyksestä noudattaen.

4. Kuulemistilaisuudet sekä AKT-valtioiden ja EU:n talouden ja yhteiskunnan eri toimijoiden väliset kokoukset järjestää Euroopan unionin talous- ja sosiaalikomitea. Tällöin yhteisön rahoitusosuus AKT-valtioiden talouden ja yhteiskunnan eri toimijoiden osallistumiskustannuksista maksetaan suoraan talous- ja sosiaalikomitealle.

AKT-valtioiden sihteeristö, ministerineuvosto ja yhteinen edustajakokous voivat komission suostumuksella antaa AKT-valtioiden kansalaisyhteiskunnan edustajien kuulemistilaisuuksien järjestämisen osapuolten hyväksymien edustavien organisaatioiden tehtäväksi.

PÖYTÄKIRJA 2**erioikeuksista ja vapauksista**

OSAPUOLET

haluavat erioikeuksia ja vapauksia koskevan pöytäkirjan tekemisellä helpottaa sopimuksen sujuvaa soveltamista, sen yhteydessä tehtävien töiden valmistelua ja sen soveltamista varten hyväksytyjen toimenpiteiden täytäntöönpanoa,

katsovat, että näin ollen on tarpeen määritellä ne erioikeudet ja vapaudet, joita sopimuksen soveltamiseen liittyvään työhön sekä kyseiseen työhön liittyvään, viralliseen viestintään sovellettaviin järjestelyihin osallistuvat henkilöt voivat vaatia, sanotun kuitenkin rajoittamatta Brysselissä 8 päivänä huhtikuuta 1965 allekirjoitetun, Euroopan yhteisöjen erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan määräysten soveltamista,

katsovat, että on myös tarpeen vahvistaa järjestely, jota sovelletaan AKT-ministerineuvoston ja sen henkilöstön omaisuuteen ja varoihin,

katsovat, että 6 päivänä kesäkuuta 1975 tehdyllä Georgetownin sopimuksella perustettiin AKT-valtioiden ryhmä, AKT-ministerineuvosto ja suurlähettiläskomitea; katsovat, että AKT-valtioiden ryhmän elimiä hallinnoi AKT-valtioiden sihteeristö,

ovat sopineet seuraavista sopimukseen liitettävistä määräyksistä:

1 LUKU

2 LUKU

AKT-MINISTERINEUVOSTON OMAISUUS JA VARAT**SOPIMUKSEN YHTEYDESSÄ TEHTÄVÄÄN TYÖHÖN OSALISTUVAT HENKILÖT**

2 artikla

1 artikla

Jäsenvaltioiden ja AKT-valtioiden hallitusten sekä Euroopan yhteisöjen toimielinten edustajat samoin kuin niiden neuvonantajat, asiantuntijat sekä AKT-valtioiden sihteeristön jäsenet, jotka osallistuvat jäsenvaltioiden tai AKT-valtioiden alueella tehtävään joko sopimuksen toimielinten tai koordinoitujen työhön taikka sopimuksen soveltamiseen liittyvään työhön, ovat tehtäviä hoitaessaan ja matkustaessaan siihen paikkaan tai siitä paikasta, jossa heidän kuuluu tehtävänsä suorittaa, oikeutettuja tavanomaisiin erioikeuksiin, vapauksiin ja muihin etuihin.

Edellistä kappaletta sovelletaan myös yhteisen edustajakokouksen jäseniin, sopimuksen nojalla mahdollisesti nimitettäviin välimiehiin, mahdollisesti perustettavien talous- ja sosiaalialan neuvonantavien elinten jäseniin, näiden toimielinten virkamiehiin ja toimihenkilöihin, Euroopan investointipankin alaisten elinten jäseniin ja sen henkilöstöön sekä yritystoiminnan kehittämiskeskuksen ja maatalouden kehittämiskeskuksen henkilöstöön.

AKT-ministerineuvoston virallisiin tarkoituksiin hallussaan pitämät tilat ja rakennukset ovat loukkaamattomia. Niihin ei voi kohdistua etsintää, pakkoluovutusta, menetetyksi tuomitsemista tai pakkolunastusta.

Lukuun ottamatta tilanteita, jotka liittyvät mainitulle neuvostolle kuuluvan tai sen laskuun käytettävän moottoriajoneuvon aiheuttaman onnettomuuden tutkintaan, tai silloin, kun liikennesääntöjä on rikottu tai edellä tarkoitettu ajoneuvo on aiheuttanut onnettomuuden, AKT-ministerineuvoston omaisuuteen ja varoihin ei voida kohdistaa mitään hallinnollisia tai oikeudellisia pakkokeinoja ilman tällä sopimuksella perustetun ministerineuvoston valtuutusta.

3 artikla

AKT-ministerineuvoston arkistot ovat loukkaamattomia.

4 artikla

AKT-ministerineuvosto, sen varat, tulot ja muu omaisuus on vapautettu kaikista välittömistä veroista.

Vastaanottajavaltio toteuttaa mahdollisuuksien mukaan tarkoituksenmukaiset toimenpiteet irtaimen tai kiinteän omaisuuden hintaan sisältyvien välillisten verojen tai liikevaihtoveron peruuttamiseksi tai palauttamiseksi silloin, kun AKT-ministerineuvosto tekee yksinomaan sen virallisten tehtävien hoitoon liittyviä merkittäviä hankintoja, joiden hintaan sisältyy tämän tyyppisiä veroja.

Vapautusta ei myönnetä hankittujen palvelujen hintaan sisältyvistä veroista, tulleista ja muista maksuista.

5 artikla

AKT-ministerineuvosto vapautetaan kaikista sen virkakäyttöön tarkoitettujen tuotteiden tuontitulleista, -kielloista ja -rajoituksista. Näin tuotuja tuotteita ei saa myydä tai muuten luovuttaa maksutta tai maksusta sen maan alueella, johon ne on tuotu, paitsi asianomaisen maan hallituksen hyväksymisin ehdoin.

3 LUKU

VIRALLINEN VIESTINTÄ

6 artikla

Euroopan yhteisöön, sopimuksen toimielimiin ja koordinointielimiin sovelletaan sopimuspuolina olevien valtioiden alueella niiden virallisen viestinnän ja kaikkien asiakirjojen levityksen osalta kansainvälisille organisaatioille myönnettävää kohtelua.

Euroopan yhteisön, sopimuksen yhteisten toimielinten ja koordinointielinten virallinen kirjeenvaihto ja muu virallinen viestintä ei ole sensuurin alaista.

4 LUKU

AKT-VALTIOIDEN SIHTEERISTÖN HENKILÖSTÖ

7 artikla

1. AKT-ministerineuvoston sihteeri(t) ja apulaissihteeri(t) sekä muut AKT-ministerineuvoston vakinaiset, AKT-valtioiden nimittämät ylemmän tason henkilöstön jäsenet nauttivat diplomaattikuntaan kuuluville myönnettäviä etuuksia siinä valtiossa, johon suurlähettiläskomitean puheenjohtajan alaisuudessa toimiva AKT-ministerineuvosto on sijoittunut. Heidän samassa taloudessa asuvat puoliset ja alaikäiset lapset ovat samoin ehdoin oikeutettuja diplomaattikuntaan kuuluvien puolisoille ja alaikäisille lapsille myönnettäviin etuuksiin.

2. AKT-henkilöstön vakinaiset jäsenet, joita ei mainita edellä 1 kohdassa, vapautetaan vastaanottajamaassa kaikista AKT-valtioiden niille maksamista palkoista ja korvauksista kannettavista veroista siitä päivästä alkaen, jolloin kyseiset tulot tulevat AKT-valtioiden eduksi kannettavan verotuksen alaisiksi.

Edellä olevaa määräystä ei sovelleta AKT-valtioiden sihteeristön entisille henkilöstön jäsenilleen tai heidän huollettaville maksamiin eläkkeisiin eikä sen paikalliselle henkilöstölle maksamiin palkkoihin ja korvauksiin.

8 artikla

Valtio, johon AKT-ministerineuvosto on sijoittautunut, myöntää AKT-valtioiden sihteeristön vakinaisille jäsenille immunitetin muiden kuin 7 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen oikeudenkäyntien osalta ainoastaan silloin, kun asianomaiset teot on tehty virantoimituksessa. Immunitetti ei kata kuitenkaan tieliikennerekkoja, joihin AKT-valtioiden sihteeristön vakinaisen jäsen syyllistyy, tai hänelle kuuluvan tai hänen ajamansa moottoriajoneuvon aiheuttamia vahinkoja.

9 artikla

AKT-ministerineuvoston puheenjohtaja toimittaa määräajoin suurlähettiläskomitean puheenjohtajan, AKT-ministerineuvoston sihteeri(e)n ja apulaissihteeri(e)n sekä AKT-valtioiden sihteeristön vakinaisten jäsenten nimet, virkanimikkeet ja osoitteet sen valtion hallitukselle, jonka alueelle AKT-ministerineuvosto on sijoittunut.

5 LUKU

KOMISSION LÄHETYSTÖT AKT-VALTIOISSA

10 artikla

1. Komission lähetystön päällikkö ja henkilöstö paikalla palkattua henkilöstöä lukuun ottamatta vapautetaan kaikista välittömistä veroista siinä AKT-valtiossa, johon heidät on lähetetty.

2. Liitteen IV 4 luvun 31 artiklan 2 kohdan g alakohta koskee myös edellä 1 kohdassa tarkoitettua henkilöstöä.

6 LUKU

YLEISET MÄÄRÄYKSET

11 artikla

Tässä pöytäkirjassa vahvistetut erioikeudet, vapaudet ja muut edut myönnetään asianomaisille yksinomaan heidän virantoimitusta varten.

Kaikkien tässä pöytäkirjassa mainittujen toimielinten ja muiden tahojen on luovuttava immuniteetista aina, kun ne katsovat, ettei siitä luopuminen ole niiden omien etujensa vastaista.

12 artikla

Tähän pöytäkirjaan liittyviin riitoihin sovelletaan sopimuksen 98 artiklaa.

AKT-ministerineuvosto ja Euroopan investointipankki voivat olla asianosaisia välimiesmenettelyssä.

PÖYTÄKIRJA 3**Etelä-Afrikasta***1 artikla***Ehdollinen asema**

1. Etelä-Afrikan osallistumista tähän sopimukseen säädel-lään tässä pöytäkirjassa asetetuin ehdoin.
2. Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Etelä-Afrikan välillä Pretoriassa 11 päivänä lokakuuta 1999 allekirjoitetun kauppaa, kehitystä ja yhteistyötä koskevan kahdensivälisen sopimuksen, jäljempänä 'TDCA', määräykset ovat ensisijaisia tämän sopimuksen määräyksiin nähden.

*2 artikla***Yleiset määräykset, poliittinen vuoropuhelu ja yhteiset toimielimet**

1. Tämän sopimuksen yleisiä ja institutionaalisia määräyksiä sekä loppumääräyksiä sovelletaan Etelä-Afrikkaan.
2. Etelä-Afrikka otetaan täysimääräisesti mukaan yleiseen poliittiseen vuoropuheluun, ja se osallistuu tällä sopimuksella perustettujen yhteisten toimielinten ja muiden tahojen toimintaan. Tehtäessä niihin määräyksiin liittyviä päätöksiä, joita tämän pöytäkirjan nojalla ei sovelleta Etelä-Afrikkaan, Etelä-Afrikka ei osallistu päätöksentekoon.

*3 artikla***Yhteistyöstrategiat**

Yhteistyöstrategioita koskevia tämän sopimuksen määräyksiä sovelletaan EY:n ja Etelä-Afrikan väliseen yhteistyöhön.

*4 artikla***Rahoitusvarat**

1. Kehitysrahoitusyhteistyötä koskevia tämän sopimuksen määräyksiä ei sovelleta Etelä-Afrikkaan.

2. Tästä periaatteesta poiketen Etelä-Afrikalla on oikeus osallistua jäljempänä 8 artiklassa lueteltuihin AKT-EY-kehitys-rahoitusyhteisön aloihin edellyttäen, että Etelä-Afrikan osallistuminen rahoitetaan kokonaisuudessaan TDCA:n VII osastossa tarkoitetuista varoista. Silloin, kun TDCA:n varoja käytetään rahoitusalan AKT-EY-yhteistyön yhteydessä toteutettaviin toimiin osallistumiseen, Etelä-Afrikalla on oikeus osallistua täysimääräisesti kyseisen avun täytäntöönpanoa säätelevään päätöksentekoon.

3. Eteläafrikkalaiset luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt ovat tukikelpoisia osallistumaan tämän sopimuksen varoista rahoitettavista hankinnoista järjestettäviin kilpailuihin. Tässä yhteydessä eteläafrikkalaiset luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt eivät kuitenkaan ole oikeutettuja AKT-valtioiden luonnollisille henkilöille ja oikeushenkilöille myönnettäviin etuuksiin.

*5 artikla***Kaupallinen yhteistyö**

1. Taloudellista ja kaupallista yhteistyötä koskevia tämän sopimuksen määräyksiä ei sovelleta Etelä-Afrikkaan.
2. Sopimuksen 34–40 artiklan mukaisesti Etelä-Afrikka otetaan kuitenkin tarkkailijana mukaan osapuolten väliseen vuoropuheluun.

*6 artikla***Pöytäkirjojen ja julistusten sovellettavuus**

Tähän sopimukseen liitettyjä niitä pöytäkirjoja ja julistuksia, jotka koskevat sopimuksen niitä osia, joita ei sovelleta Etelä-Afrikkaan, ei myöskään sovelleta Etelä-Afrikkaan. Sen sijaan kaikkia muita julistuksia ja pöytäkirjoja sovelletaan.

*7 artikla***Tarkistuslauseke**

Tätä pöytäkirjaa voidaan tarkistaa ministerineuvoston päätöksellä.

8 artikla

Sovellettavuus

Rajoittamatta edellisten artiklojen soveltamista alla olevassa taulukossa luetellaan ne sopimuksen ja sen liitteiden artiklat, joita sovelletaan ja joita ei sovelleta Etelä-Afrikkaan.

Sovelletaan	Huomautukset	Ei sovelleta
Johdanto		
1. osa, I osasto, 1 luku: Tavoitteet, periaatteet ja toimijat (1–7 artikla)		
1. osa, II osasto: Poliittinen ulottuvuus (8–13 artikla)		
2. osa: Institutionaaliset määräykset (14–17 artikla)	<i>Tämän pöytäkirjan 2 artiklan mukaisesti Etelä-Afrikalla ei ole äänestysvoimaa missään yhteisessä toimielimessä tai muussa elimessä niillä sopimuksen aloilla, joita ei sovelleta Etelä-Afrikkaan.</i>	
3. osa, I osasto: Kehitysstrategiat		
	<i>Edellä olevan 5 artiklan mukaisesti Etelä-Afrikka otetaan 34–40 artiklan mukaisesti tarkkailijana mukaan osapuolten väliseen vuoropuheluun.</i>	3. osa, II osasto: Taloudellinen ja kaupallinen yhteistyö
75 artiklan i alakohta: Investointien edistämisen, AKT-valtioiden ja EU:n yksityissektorin välisen vuoropuhelun tukeminen alueellisella tasolla; 78 artikla: Investointisuoja	<i>Edellä olevan 4 artiklan mukaisesti Etelä-Afrikalla on osallistumisoikeus tietyillä kehitysrahoitusyhteistyön aloilla edellyttäen, että osallistuminen rahoitetaan kokonaisuudessaan TDCA:n VII osastossa tarkoitetuista varoista. Edellä olevan 2 artiklan mukaisesti Etelä-Afrikka voi osallistua 83 artiklassa tarkoitetun kehitysrahoitusyhteistyön AKT-EY-komitean työhön, mutta sillä ei ole äänestysvoimaa niiden määräysten osalta, joita ei sovelleta Etelä-Afrikkaan.</i>	4. osa: Kehitysrahoitusyhteistyö
5. osa: Vähiten kehittyneitä AKT-valtioita, AKT-sisämaavaltioita ja AKT-saarivaltioita koskevat yleiset määräykset (84–90 artikla)		
6. osa: Loppumääräykset (91–100 artikla)		
		Liite I: Rahoituspöytäkirja
Liite II: Rahoitusehdot; 5 luku (yhdessä 78 artiklan / Investointisuoja kanssa)	<i>Edellä olevan 4 artiklan mukaisesti Etelä-Afrikalla on osallistumisoikeus tietyillä kehitysrahoitusyhteistyön aloilla edellyttäen, että Etelä-Afrikan osallistuminen rahoitetaan kokonaisuudessaan TDCA:n VII osastossa tarkoitetuista varoista.</i>	Liite II: Rahoitusehdot (1–4 luku)
Liite III: Institutionaalinen tuki (CDE ja CTA)	<i>Edellä olevan 4 artiklan mukaisesti Etelä-Afrikalla on osallistumisoikeus tietyillä kehitysrahoitusyhteistyön aloilla edellyttäen, että Etelä-Afrikan osallistuminen rahoitetaan kokonaisuudessaan TDCA:n VII osastossa tarkoitetuista varoista.</i>	

Sovelletaan	Huomautukset	Ei sovelleta
Liite IV: Täytäntöönpano- ja hallintomenettelyt; 6–14 artikla, (alueellinen yhteistyö), 20–32 artikla (kilpailu ja etuudet)	<i>Edellä olevan 4 artiklan mukaisesti aina, kun TDCA:n varoja käytetään rahoitusalan AKT-EY-yhteistyön alaiseen toimintaan, Etelä-Afrikalla on oikeus osallistua täysimääräisesti kyseisen avun täytäntöönpanoa säätelevään päätöksentekoon. Eteläafrikkalaiset luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt ovat lisäksi tukikelpoisia osallistumaan sopimuksen varoista rahoitettavista hankinnoista järjestettäviin tarjouskilpailuihin. Tällöin eteläafrikkalaisille tarjouksen tekijöille ei suoda AKT-valtioiden tarjouksen tekijöille myönnettäviä etuuksia.</i>	Liite IV: 1–5 artikla (Kansallinen ohjelmasuunnittelu), 15–19 artikla (hankesykliä koskevat määräykset), 27 artikla (AKT-valtioiden tarjoajien suosiminen) ja 34–38 artikla (täytäntöönpanoelimet)
		Annex V / trade regime during the preparatory period
Liite VI: Vähiten kehittyneiden AKT-valtioiden, AKT-sisämaavaltioiden ja AKT-saarivaltioiden luettelo		

PÄÄTÖSASIAKIRJA

Seuraavien täysivaltaiset edustajat:

hänen majesteettinsa Belgian kuningas,

hänen majesteettinsa Tanskan kuningatar,

Saksan liittotasavallan presidentti,

Helleenien tasavallan presidentti,

hänen majesteettinsa Espanjan kuningas,

Ranskan tasavallan presidentti,

Irlannin presidentti,

Italian tasavallan presidentti,

hänen kuninkaallinen korkeutensa Luxemburgin suurherttua,

hänen majesteettinsa Alankomaiden kuningatar,

Itävallan tasavallan liittopresidentti,

Portugalin tasavallan presidentti,

Suomen tasavallan presidentti,

Ruotsin kuningaskunnan hallitus,

hänen majesteettinsa Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan kuningatar,

Euroopan yhteisön perustamissopimuksen osapuolet, jäljempänä "yhteisö", joiden valtioista käytetään jäljempänä nimitystä "jäsenvaltiot",

sekä Euroopan unionin neuvosto ja Euroopan yhteisöjen komissio,

toisaalta, ja

seuraavien täysivaltaiset edustajat:

Angolan tasavallan presidentti,

hänen majesteettinsa Antigua ja Barbudan kuningatar,

Bahaman liittovaltion valtionpäämies,

Barbadosin valtionpäämies,

hänen majesteettinsa Belizen kuningatar,

Beninin tasavallan presidentti,

Botswanan tasavallan presidentti,

Burkina Fason presidentti,

Burundin tasavallan presidentti,

Cookinsaarten hallitus,

Djiboutin tasavallan presidentti,

Dominican liittovaltion hallitus,

Dominikaanisen tasavallan presidentti,

Eritrean valtion presidentti,

Etelä-Afrikan tasavallan presidentti,
Etiopian demokraattisen liittotasavallan presidentti,
Fidžin täysivaltaisen demokraattisen tasavallan presidentti,
Gabonin tasavallan presidentti,
Gambian tasavallan presidentti ja valtionpäämies,
Ghanan tasavallan presidentti,
hänen majesteettinsa Grenadan kuningatar,
Guinean tasavallan presidentti,
Guinea-Bissaun tasavallan presidentti,
Guyanan tasavallan presidentti,
Haitin tasavallan presidentti,
Jamaikan valtionpäämies,
Kamerunin tasavallan presidentti,
Kap Verden tasavallan presidentti,
Kenian tasavallan presidentti,
Keski-Afrikan tasavallan presidentti,
Kiribatin tasavallan presidentti,
Komorien islamilaisen liittotasavallan presidentti,
Kongon demokraattisen tasavallan presidentti,
Kongon tasavallan presidentti,
hänen majesteettinsa Lesothon kuningaskunnan kuningas,
Liberian tasavallan presidentti,
Madagaskarin tasavallan presidentti,
Malawin tasavallan presidentti,
Malin tasavallan presidentti,
Marshallinsaarten tasavallan hallitus,
Mauritanian islamilaisen tasavallan presidentti,
Mauritiuksen tasavallan presidentti,
Mikronesian liittovaltion hallitus,
Mosambikin tasavallan presidentti,
Namibian tasavallan presidentti,
Naurun hallitus,
Nigerin tasavallan presidentti,
Nigerian liittotasavallan päämies,
Niuesaaren tasavallan hallitus,

Norsunluurannikon tasavallan presidentti,
Palaun tasavallan hallitus,
hänen majesteettinsa Papua-Uuden-Guinean itsenäisen valtion kuningatar,
Päiväntasaajan Guinean tasavallan presidentti,
Ruandan tasavallan presidentti,
hänen majesteettinsa Saint Kittsin ja Nevisin kuningatar,
hänen majesteettinsa Saint Lucian kuningatar,
hänen majesteettinsa Saint Vincentin ja Grenadiinien kuningatar,
hänen majesteettinsa Salomonsaarten kuningatar,
Sambian tasavallan presidentti,
Samoan itsenäisen valtion valtionpäämies,
São Tomén ja Príncipen demokraattisen tasavallan presidentti,
Senegalin tasavallan presidentti,
Seychellien tasavallan presidentti,
Sierra Leonen tasavallan presidentti,
Sudanin tasavallan presidentti,
Surinamin tasavallan presidentti,
hänen majesteettinsa Swazimaan kuningaskunnan kuningas,
Tansanian yhdistyneen tasavallan presidentti,
Togon tasavallan presidentti,
hänen majesteettinsa Tongan kuningas Taufa'ahau Tupou IV,
Trinidadin ja Tobagon tasavallan presidentti,
Tšadin tasavallan presidentti,
hänen majesteettinsa Tuvalun kuningatar,
Ugandan tasavallan presidentti,
Vanuatun tasavallan hallitus,
Zimbabwen tasavallan hallitus,
joiden valtioista käytetään jäljempänä nimitystä "AKT-valtiot",
toisaalta,

jotka kokoontuvat Cotonoussa 23. kesäkuuta 2000 AKT-EY-kumppanuussopimuksen allekirjoittamista varten, ovat hyväksyneet

AKT-EY-kumppanuussopimuksen tekstin ja sen seuraavat liitteet ja pöytäkirjat:

Liite I	Rahoituspöytäkirja
Liite II	Rahoitusehdot
Liite III	Institutionaalinen tuki – CDE ja CTA

Liite IV	Täytäntöönpano- ja hallintomenettelyt
Liite V	37 artiklan 1 kohdassa tarkoitettun valmisteluvaiheen aikana sovellettava kauppajärjestelmä
Liite VI	Vähiten kehittyneiden AKT-valtioiden, AKT-sisämaavaltioiden ja AKT-saarivaltioiden luettelo
Pöytäkirja 1	yhteisten toimielinten toimintakuluista
Pöytäkirja 2	erioikeuksista ja vapauksista
Pöytäkirja 3	Etelä-Afrikasta

Jäsenvaltioiden ja yhteisön täysivaltaiset edustajat sekä AKT-valtioiden täysivaltaiset edustajat ovat hyväksyneet seuraavat, tähän päätösasiakirjaan liitetyt julistukset:

I julistus	Yhteinen julistus kumppanuuden toimijoista (6 artikla)
II julistus	Komission ja Euroopan unionin neuvoston julistus laittomien maahanmuuttajien palauttamista ja takaisinottoa koskevasta lausekkeesta (13 artiklan 5 kohta)
III julistus	Yhteinen julistus osallistumisesta yhteiseen edustajakokoukseen (17 artiklan 1 kohta)
IV julistus	Yhteisön julistus AKT-valtioiden sihteeristön rahoittamisesta
V julistus	Yhteisön julistus yhteisten toimielinten rahoittamisesta
VI julistus	Yhteisön julistus erioikeuksia ja vapauksia koskevasta pöytäkirjasta
VII julistus	Jäsenvaltioiden julistus erioikeuksia ja vapauksia koskevasta pöytäkirjasta
VIII julistus	Yhteinen julistus erioikeuksia ja vapauksia koskevasta pöytäkirjasta
IX julistus	Yhteinen julistus kaupasta ja ympäristöstä (49 artiklan 2 kohta)
X julistus	AKT-valtioiden julistus kaupasta ja ympäristöstä
XI julistus	Yhteinen julistus AKT-valtioiden kulttuuriperinnöstä
XII julistus	AKT-valtioiden julistus kulttuuriomaisuuden palauttamisesta
XIII julistus	Yhteinen julistus tekijänoikeudesta
XIV julistus	Yhteinen julistus alueellisesta yhteistyöstä ja syrjäisimmistä alueista (28 artikla)
XV julistus	Yhteinen julistus sopimukseen liittymisestä
XVI julistus	Yhteinen julistus Euroopan yhteisön perustamissopimuksen neljännessä osassa tarkoitettujen maiden ja alueiden liittymisestä sopimukseen
XVII julistus	Yhteinen julistus sopimuksen 66 artiklasta (velkahelpotus)
XVIII julistus	EU:n julistus rahoituspöytäkirjasta
XIX julistus	Neuvoston ja komission julistus ohjelmointimenettelystä
XX julistus	Yhteinen julistus vientitulojen vaihtelun vaikutuksista haavoittuville pienille AKT-valtioille, AKT-saarivaltioiden ja AKT-sisämaavaltioiden
XXI julistus	Yhteisön julistus liitteessä IV olevasta 3 artiklasta
XXII julistus	Yhteinen julistus liitteessä V olevan 1 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitetuista maataloustuotteista
XXIII julistus	Yhteinen julistus markkinoille pääsystä osana AKT-EY-kumppanuutta
XXIV julistus	Yhteinen julistus riisistä

XXV julistus	Yhteinen julistus rommista
XXVI julistus	Yhteinen julistus naudan- ja vasikanlihasta
XXVII julistus	Yhteinen julistus liitteessä V olevan 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen AKT-valtioista peräisin olevien tuotteiden pääsyä Ranskan merentakaisten departementtien markkinoille sääntelevistä järjestelyistä
XXVIII julistus	Yhteinen julistus AKT-valtioiden, niiden naapureina olevien merentakaisten maiden ja -alueiden sekä Ranskan merentakaisten departementtien välisestä yhteistyöstä
XXIX julistus	Yhteinen julistus yhteisen maatalouspolitiikan alaan kuuluvista tuotteista
XXX julistus	AKT-valtioiden julistus liitteessä V olevasta 1 artiklasta
XXXI julistus	Yhteisön julistus liitteessä V olevan 5 artiklan 2 kohdan a alakohdasta
XXXII julistus	Yhteinen julistus syrjäntäkiellosta
XXXIII julistus	Yhteisön julistus liitteessä V olevan 8 artiklan 3 kohdasta
XXXIV julistus	Yhteinen julistus liitteessä V olevasta 12 artiklasta
XXXV julistus	Yhteinen julistus liitteessä V olevasta pöytäkirjasta 1
XXXVI julistus	Yhteinen julistus liitteessä V olevasta pöytäkirjasta 1
XXXVII julistus	Yhteinen julistus liitteen V pöytäkirjasta 1 kalastustuotteiden alkuperän osalta
XXXVIII julistus	Yhteisön julistus liitteen V pöytäkirjasta 1 aluevesien laajuuden osalta
XXXIX julistus	AKT-valtioiden julistus liitteen V pöytäkirjasta 1 kalastustuotteiden alkuperän osalta
XL julistus	Yhteinen julistus sallittua arvopoikkeamaa koskevan säännön soveltamisesta tonnikala-alalla
XLI julistus	Yhteinen julistus liitteen V pöytäkirjassa 1 olevasta 6 artiklan 11 kohdasta
XLII julistus	Yhteinen julistus alkuperäsäännöistä: kumulaatio Etelä-Afrikan kanssa
XLIII julistus	Yhteinen julistus liitteen V pöytäkirjan 1 liitteestä 2

Hecho en Cotonú, el veintitrés de junio del año dos mil.
Udfærdiget i Cotonou den treogtyvende juni to tusind.
Geschehen zu Cotonou am dreiundzwanzigsten Juni zweitausend.
Έγινε στην Κοτονού, στις είκοσι τρεις Ιουνίου δύο χιλιάδες.
Done at Cotonou on the twenty-third day of June in the year two thousand.
Fait à Cotonou, le vingt-trois juin deux mille.
Fatto a Cotonou, addì ventitré giugno duemila.
Gedaan te Cotonou, de drieëntwintigste juni tweeduizend.
Feito em Cotonu, em vinte e três de Junho de dois mil.
Tehty Cotonoussa kahdentenäkymmenentenäkolmantena päivänä kesäkuuta vuonna kaksituhatta.
Som skedde i Cotonou den tjugotredje juni tjugohundra.

Pour Sa Majesté le Roi des Belges
Voor Zijne Majesteit de Koning der Belgen
Für Seine Majestät den König der Belgier

Cette signature engage également la Communauté française, la Communauté flamande, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.
Deze handtekening verbindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijke Gewest.
Diese Unterschrift bindet zugleich die Deutschsprachige Gemeinschaft, die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft, die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

For Hendes Majestæt Danmarks Dronning

Für den Präsidenten der Bundesrepublik Deutschland

Για τον Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας

Por Su Majestad el Rey de España

Pour le Président de la République française

Thar ceann Uachtarán na hÉireann
For the President of Ireland

Per il Presidente della Repubblica italiana

Pour Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg

Voor Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden

Für den Bundespräsidenten der Republik Österreich

Pelo Presidente da República Portuguesa

Suomen Tasavallan Presidentin puolesta
För Republiken Finlands President

På svenska regeringens vägnar

For Her Majesty the Queen of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

Por la Comunidad Europea
For Det Europæiske Fællesskab
Für die Europäische Gemeinschaft
Για την Ευρωπαϊκή Κοινότητα
For the European Community
Pour la Communauté européenne
Per la Comunità europea
Voor de Europese Gemeenschap
Pela Comunidade Europeia
Euroopan yhteisön puolesta
På Europeiska gemenskapens vägnar

Pour le Président de la République d'Angola

For Her Majesty the Queen of Antigua and Barbuda

For the Head of State of the Commonwealth of the Bahamas

For the Head of State of Barbados

For the Government of Belize

Pour le Président de la République du Bénin

For the President of the Republic of Botswana

Pour le Président du Burkina Faso

Pour le Président de la République du Burundi

Pour le Président de la République du Cameroun

Pour le Président de la République du Cap-Vert

Pour le Président de la République Centrafricaine

Pour le Président de la République Fédérale Islamique des Comores

Pour le Président de la République démocratique du Congo

Pour le Président de la République du Congo

For the Government of the Cook Islands

Pour le Président de la République de Côte d'Ivoire

Pour le Président de la République de Djibouti

For the Government of the Commonwealth of Dominica

For the President of the Dominican Republic

For the President of the State of Eritrea

For the President of the Federal Republic of Ethiopia

For the President of the Sovereign Democratic Republic of Fiji

Pour le Président de la République gabonaise

For the President and Head of State of the Republic of The Gambia

For the President of the Republic of Ghana

For Her Majesty the Queen of Grenada

Pour le Président de la République de Guinée

Pour le Président de la République de Guinée-Bissau

Pour le Président de la République de Guinée équatoriale

For the President of the Republic of Guyana

Pour le Président de la République d'Haïti

For the Head of State of Jamaica

For the President of the Republic of Kenya

For the President of the Republic of Kiribati

For His Majesty the King of the Kingdom of Lesotho

For the President of the Republic of Liberia

Pour le Président de la République de Madagascar

For the President of the Republic of Malawi

Pour le Président de la République du Mali

For the Government of the Republic of the Marshall Islands

Pour le Président de la République Islamique de Mauritanie

For the President of the Republic of Mauritius

For the Government of the Federated States of Micronesia

Pour le Président de la République du Mozambique

For the President of the Republic of Namibia

For the Government of the Republic of Nauru

Pour le Président de la République du Niger

For the President of the Federal Republic of Nigeria

For the Government of Niue

For the Government of the Republic of Palau

For Her Majesty the Queen of the Independent State of Papua New Guinea

Pour le Président de la République Rwandaise

For Her Majesty the Queen of Saint Kitts and Nevis

For Her Majesty the Queen of Saint Lucia

For Her Majesty the Queen of Saint Vincent and the Grenadines

For the Head of State of the Independent State of Samoa

Pour le Président de la République démocratique de São Tomé et Príncipe

Pour le Président de la République du Sénégal

Pour le Président de la République des Seychelles

For the President of the Republic of Sierra Leone

For Her Majesty the Queen of the Solomon Islands

For the President of the Republic of South Africa

For the President of the Republic of the Sudan

For the President of the Republic of Suriname

For His Majesty the King of the Kingdom of Swaziland

For the President of the United Republic of Tanzania

Pour le Président de la République du Tchad

Pour le Président de la République togolaise

For His Majesty King Taufa'ahau Tupou IV of Tonga

For the President of the Republic of Trinidad and Tobago

For Her Majesty the Queen of Tuvalu

For the President of the Republic of Uganda

For the Government of the Republic of Vanuatu

For the President of the Republic of Zambia

For the Government of the Republic of Zimbabwe

I JULISTUS

Yhteinen julistus kumppanuuden toimijoista (6 artikla)

Osapuolet ovat yhtä mieltä siitä, että kansalaisyhteiskunnan käsite voi vaihdella merkittävästi kunkin AKT-valtion sosiaalis-taloudellisten ja kulttuuristen olosuhteiden mukaisesti. Ne katsovat kuitenkin, että siihen voivat kuulua muun muassa seuraavat tahot: ihmisoikeusryhmät ja -elimet, kansalaisjärjestöt, naisjärjestöt, nuorisjärjestöt, lastensuojelujärjestöt, ympäristöliikkeet, maanviljelijöiden järjestöt, kuluttajajyhdistykset, uskonnolliset järjestöt, kehitystä tukevat rakenteet (valtiosta riippumattomat järjestöt, opetus- ja tutkimuslaitokset), kulttuuriyhdistykset ja tiedotusvälineet.

II JULISTUS

Komission ja Euroopan unionin neuvoston julistus laittomien maahanmuuttajien palauttamista ja takaisinottoa koskevasta lausekkeesta (13 artiklan 5 kohta)

Sopimuksen 13 artiklan 5 kohdan soveltaminen ei vaikuta yhteisön ja sen jäsenvaltioiden väliseen, takaisinottoa koskevien sopimusten tekemistä koskevan toimivallan sisäiseen jakoon.

III JULISTUS

Yhteinen julistus osallistumisesta yhteiseen edustajakokoukseen (17 artiklan 1 kohta)

Osapuolet vahvistavat yhteisen edustajakokouksen aseman edistettäessä ja puolustettaessa demokraatiakehitystä edustajakokouksen jäsenten vuoropuhelun avulla ja sopivat, että niiden edustajien osallistuminen 17 artiklassa esitetyn mukaisesti, jotka eivät ole jonkin kansallisen parlamentin jäseniä, sallitaan ainoastaan poikkeuksellisissa olosuhteissa. Tällöin osallistumiselle on saatava yhteisen edustajakokouksen ennen kutakin istuntoa antama hyväksyntä.

IV JULISTUS

Yhteisön julistus AKT-valtioiden sihteeristön rahoittamisesta

Yhteisö osallistuu AKT-valtioiden sihteeristön toimintakulujen rahoittamiseen AKT-valtioiden sisäisen yhteistyön varoista.

V JULISTUS

Yhteisön julistus yhteisten toimielinten rahoittamisesta

Yhteisö on tietoinen siitä, että kokousten tulkkauksesta ja asiakirjojen kääntämisestä aiheutuvat kulut ovat pääosin seurausta sen omista vaatimuksista, ja on siksi valmis jatkamaan tähänastista käytäntöä ja suorittamaan sopimuksen mukaisten toimielinten sekä jonkin jäsenvaltion että jonkin AKT-valtion alueella järjestettävistä kokouksista aiheutuvat kyseiset kulut.

VI JULISTUS

Yhteisön julistus erioikeuksia ja vapauksia koskevasta pöytäkirjasta

Pöytäkirja erioikeuksista ja vapauksista on kansainvälisen oikeuden näkökulmasta monenvälinen asiakirja. Pöytäkirjan soveltamisesta vastaanottajavaltiossa mahdollisesti syntyvät erityiset ongelmat olisi kuitenkin ratkaistava kyseisen valtion kanssa tehtävällä kahdenvälisellä sopimuksella.

Yhteisö on huomionnut AKT-valtioiden pyynnöt, jotka koskevat pöytäkirjan 2 tiettyjen, erityisesti AKT-valtioiden sihteeristön, yritystoiminnan kehittämiskeskuksen (CDE) sekä maatalouden kehittämiskeskuksen (CTA) henkilöstön asemaa koskevien määräysten muuttamista.

Yhteisö on valmis etsimään yhdessä AKT-valtioiden kanssa soveltuvia ratkaisuja niiden esittämiin pyyntöihin edellä tarkoitetun, erillisen oikeudellisen asiakirjan laatimiseksi.

Tässä yhteydessä vastaanottajamaa, poikkeamatta AKT-valtioiden sihteeristön, CDE:n ja CTA:n sekä niiden henkilöstön tällä hetkellä nauttimista etuuksista,

- 1) osoittaa joustavuutta ilmaisen "ylemmän tason henkilöstö" tulkinnan suhteen niin, että siitä vallitsee yhteisymmärrys,
- 2) tunnustaa AKT-valtioiden ministerineuvoston puheenjohtajan AKT-EY-suurlähettiläskomitean puheenjohtajalle siirtämät toimivaltuudet pöytäkirjan 9 artiklan täytäntöönpanon yksinkertaistamiseksi,
- 3) suostuu myöntämään tiettyjä etuisuuksia AKT-valtioiden sihteeristön, CDE:n ja CTA:n henkilöstölle helpottaakseen siihen kuuluvien asettumista vastaanottajamaahan, ja
- 4) tarkastelee AKT-valtioiden sihteeristöä, CDE:tä ja CTA:ta sekä niiden henkilöstöä koskevia verotusky-smyksiä asianmukaisella tavalla.

VII JULISTUS

Jäsenvaltioiden julistus erioikeuksia ja vapauksia koskevasta pöytäkirjasta

Jäsenvaltiot pyrkivät lainsäädäntönsä mukaisesti helpottamaan AKT-valtioiden yhteisöön akkreditoitujen diplomaattien, pöytäkirjassa 2 olevassa 7 artiklassa tarkoitettujen AKT-valtioiden sihteeristön jäsenten, joiden nimi ja asema annetaan tiedoksi kyseisen pöytäkirjan 9 artiklan mukaisesti, sekä CDE:n ja CTA:n AKT-virkailijoiden tehtäviensä hoitamiseen liittyvää liikkuvuutta koko alueellaan.

VIII JULISTUS

Yhteinen julistus erioikeuksia ja vapauksia koskevasta pöytäkirjasta

AKT-valtiot myöntävät asianomaista lainsäädäntöään noudattaen komission lähetystöille samankaltaiset etuoikeudet ja vapaudet kuin diplomaattisille edustustoille, jotta ne voivat hoitaa sopimuksesta niille johtuvat tehtävät tyydyttävästi ja tehokkaasti.

IX JULISTUS

Yhteinen julistus kaupasta ja ympäristöstä (49 artiklan 2 kohta)

Osapuolet ovat erittäin tietoisia radioaktiivisiin jätteisiin liittyvistä erityisistä vaaroista ja pidättyvät kaikista kyseisten jätteiden sellaisista päästöistä, jotka loukkaisivat valtioiden suvereniteettia tai uhkaisivat muiden maiden ympäristöä tai kansanterveyttä. Ne pitävät erittäin tärkeänä kansainvälisen yhteistyön kehittämistä ympäristön ja kansanterveyden suojelemiseksi tällaisilta vaaroilta. Ne vakuuttavatkin osallistuvansa määrätietoisesti ja aktiivisesti Kansainvälisen atomienergiajärjestön (IAEA) työhön kansainvälisesti tunnustettujen, hyviä toimintatapoja koskevien sääntöjen laatimiseksi.

Euroopan yhteisön jäsenvaltioiden välillä sekä yhteisöön ja yhteisöstä pois tapahtuvien radioaktiivisen jätteen siirtojen valvonnasta ja tarkkailusta 3 päivänä helmikuuta 1992 annetussa neuvoston direktiivissä 92/3/Euratom "radioaktiivisella jätteellä" tarkoitetaan ainetta, joka sisältää radionuklideja tai joka on niiden saastuttama ja jolle ei ole käyttöä. Direktiiviä sovelletaan jäsenvaltioiden välisiin sekä yhteisöön ja yhteisöstä pois tapahtuviin radioaktiivisen jätteen siirtoihin, kun määrät ja pitoisuudet ylittävät 13 päivänä toukokuuta 1996 annetun neuvoston direktiivin 96/29/Euratom 3 artiklan 2 kohdan a ja b alakohdassa asetetut rajat. Kyseisillä rajoilla varmistetaan perusnormit työntekijöiden ja väestön terveyden suojelemiseksi ionisoivasta säteilystä aiheutuvilta vaaroilta.

Direktiivin 92/3/Euratom mukaisesti radioaktiivisen jätteen siirrot ovat ennakkoluvan varaisia. Direktiivin 11 artiklan 1 kohdan b alakohdassa säädetään, että jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset eivät saa antaa lupaa siirroille valtioon, joka on neljännen AKT-ETY-yleissopimuksen osapuoli, mutta ei ole yhteisön jäsenvaltio, ottaen kuitenkin huomioon 14 artiklan. Yhteisö huolehtii siitä, että direktiivin 92/3/Euratom 11 artiklaa tarkistetaan koskemaan kaikkia tämän sopimuksen osapuolia, jotka eivät ole yhteisön jäsenvaltioita. Siihen asti yhteisö toimii ikään kuin edellä mainitut osapuolet kuuluisivat jo direktiivin soveltamisalaan.

Osapuolet tekevät kaikkensa vaarallisten jätteiden maan rajan ylittävien siirtojen ja käsittelyn valvontaa koskevan Baselin yleissopimuksen sekä siihen vuonna 1995 tehdyn muutoksen allekirjoittamiseksi ja ratifioimiseksi mahdollisimman pian päätöksen III/1 mukaisesti.

X JULISTUS

AKT-valtioiden julistus kaupasta ja ympäristöstä

AKT-valtiot ovat erittäin huolissaan ympäristöongelmista yleensä ja erityisesti vaarallisten jätteiden, ydinjätteiden ja muiden radioaktiivisten jätteiden rajat ylittävistä siirroista.

Tulkittessaan ja pannessaan täytäntöön sopimuksen 32 artiklan 1 kohdan d alakohdan määräyksiä AKT-valtiot ovat ilmaisseet päättäväisyytensä noudattaa vaarallisten jätteiden maan rajan ylittävien siirtojen ja käsittelyn valvontaa Afrikassa koskevassa Afrikan yhtenäisyysjärjestön (OAU) päätöslauselmassa olevia periaatteita ja määräyksiä [asiakirja AHG 182 (XXV)].

XI JULISTUS

Yhteinen julistus AKT-valtioiden kulttuuriperinnöstä

1. Osapuolet ilmaisevat yhteisen halunsa edistää kunkin AKT-valtion kulttuuriperinnön säilyttämistä ja vahvistamista kansainvälisellä, kahdenvälisellä ja yksityisellä tasolla sekä tämän sopimuksen yhteydessä.

2. Osapuolet tunnustavat tarpeen helpottaa AKT-valtioiden historioitsijoiden ja tutkijoiden mahdollisuuksia tutustua arkistoihin AKT-valtioiden kulttuuriperintöä koskevan tietojenvaihdon edistämiseksi.
3. Ne pitävät hyödyllisenä tarkoituksenmukaisten, erityisesti koulutuksen alalla järjestettävien toimien tukemista kulttuuriomaisuuden, -monumenttien ja -esineiden säilyttämiseksi, suojelemiseksi ja näytteille asettamiseksi, mukaan luettuna asianmukaisen lainsäädännön antaminen ja täytäntöönpano.
4. Ne korostavat, miten tärkeää on järjestää yhteistä kulttuurialan toimintaa sekä helpottaa AKT-valtioiden ja eurooppalaisten taiteilijoiden liikkuvuutta ja niiden kulttuureja ja sivilisaatioita ilmentävien kulttuuriesineiden vaihtoa kansojensa keskinäisen tuntemuksen ja solidaarisuuden vahvistamiseksi.

XII JULISTUS

AKT-valtioiden julistus kulttuuriomaisuuden palauttamisesta

AKT-valtiot kiirehtivät yhteisöä ja sen jäsenvaltioita, sikäli kuin nämä tunnustavat AKT-valtioiden oikeuden kulttuuri-identiteettiin, edistämään AKT-valtioista viedyn ja nyttemmin jäsenvaltioissa sijaitsevan kulttuuriomaisuuden palauttamista.

XIII JULISTUS

Yhteinen julistus tekijänoikeudesta

Osapuolet tunnustavat, että tekijänoikeussuojan edistäminen kuuluu erottamattomasti kulttuurialan yhteistyöhön, jonka tavoitteena on kaikkien inhimillisten ilmaisumuotojen vahvistaminen. Tekijänoikeussuoja on myös ennakoedellytys tuotanto-, jakelu- ja julkaisutoiminnan tukemiselle ja kehittämiselle.

Näin ollen osapuolet pyrkivät osana kulttuurialan AKT-EY-yhteistyötä edistämään tekijänoikeuden ja lähioikeuksien kunnioittamista.

Tässä yhteydessä ja sopimuksessa vahvistettujen sääntöjen ja menettelyjen mukaisesti yhteisö voi tarjota rahoituksellista ja teknistä tukea tekijänoikeudesta tiedottamiseen, talouden toimijoiden kouluttamiseen kyseisten oikeuksien suojaamiseksi sekä kansallisen lainsäädännön laatimiseen oikeuksien suojaamiseksi nykyistä paremmin.

XIV JULISTUS

Yhteinen julistus alueellisesta yhteistyöstä ja syrjäisimmistä alueista (28 artikla)

Syrjäisimmillä alueilla tarkoitetaan Espanjan autonomista aluetta Kanarian saaria, Ranskan neljää merentakaista departementtia eli Guadeloupea, Guyanaa, Martiniquea ja Réunionia sekä Portugalin itsehallintoalueita Azoreita ja Madeiraa.

XV JULISTUS**Yhteinen julistus sopimukseen liittymisestä**

Kolmannen maan liittyminen tähän sopimukseen tapahtuu AKT-valtioiden ryhmän marraskuussa 1992 muuttetussa Georgetownin sopimuksessa vahvistamien, sopimuksen 1 artiklan määräysten ja 2 artiklan tavoitteiden mukaisesti.

XVI JULISTUS**Yhteinen julistus Euroopan yhteisön perustamissopimuksen neljännessä osassa tarkoitettujen maiden ja alueiden liittymisestä sopimukseen**

Yhteisö ja AKT-valtiot ovat valmiita sallimaan Euroopan yhteisön perustamissopimuksen neljännessä osassa tarkoitettujen, itsenäistyneiden maiden ja alueiden liittymisen tähän sopimukseen, jos ne haluavat edelleen ylläpitää suhteitaan yhteisöön tässä muodossa.

XVII JULISTUS**Yhteinen julistus sopimuksen 66 artiklasta (velkahelpotus)**

Osapuolet sopivat noudattavansa seuraavia periaatteita:

- a) Osapuolet pyrkivät pitkällä aikavälillä parantamaan voimakkaasti velkaantuneita köyhiä maita koskevaa aloitetta sekä edistämään AKT-valtioille myönnettävän velkahelpotuksen syventämistä, laajentamista ja nopeuttamista.
- b) Osapuolet pyrkivät myös luomaan ja ottamaan käyttöön tukimekanismeja niiden AKT-valtioiden velan vähentämiseksi, jotka toistaiseksi eivät kuulu voimakkaasti velkaantuneita köyhiä maita koskevan aloitteen piiriin.

XVIII JULISTUS**EU:n julistus rahoituspöytäkirjasta**

Yhdeksännen Euroopan kehitysrahaston (EKR) 13 500 miljoonan euron kokonaismäärästä 12 500 miljoonaa euroa on käytettävissä heti, kun rahoituspöytäkirja tulee voimaan. Jäljelle jäävät 1 000 miljoonaa euroa vapautetaan rahoituspöytäkirjan 7 kohdassa tarkoitetun, vuonna 2004 tehtävän arvioinnin perusteella.

Uusien rahoituslähteiden tarvetta arvioitaessa otetaan täysimääräisesti huomioon tämä arviointi samoin kuin päivämäärä, jonka jälkeen yhdeksännen EKR:n varoja ei sidota.

XIX JULISTUS**Neuvoston ja komission julistus ohjelmointimenettelystä**

Yhteisö ja sen jäsenvaltiot vakuuttavat olevansa sitoutuneita ohjelmointimenettelyn uudistamisesta tehtyyn sopimukseen yhdeksännestä EKR:stä rahoitettavan avun täytäntöönpanemiseksi.

Tässä yhteydessä yhteisö ja sen jäsenvaltiot pitävät asianmukaisesti täytäntöönpantua tarkistuskoneismia onnistuneen ohjelmoinnin tärkeimpänä välineenä. Tarkistusprosessilla, jolla on sovittu säänneltävän yhdeksännen EKR:n täytäntöönpanoa, varmistetaan ohjelmoinnin jatkuvuus, samalla kun se tekee mahdolliseksi mukauttaa säännöllisesti maakohtaista tukistrategiaa asianomaisen AKT-valtion tarpeissa ja suoriutumissa tapahtuvien muutosten huomioon ottamiseksi.

Jotta uudistuksesta saatavat hyödyt olisivat täysimääräisiä ja jotta voitaisiin varmistaa ohjelmointimenettelyn tehokkuus, yhteisö ja sen jäsenvaltiot vahvistavat poliittisen sitoutumisensa seuraaviin periaatteisiin:

Tarkistukset on mahdollisuuksien mukaan toteutettava asianomaisessa AKT-valtiossa. Tämä ei tarkoita sitä, etteivätkö jäsenvaltiot tai komission pääyksiköt voisi tarvittaessa seurata ohjelmointimenettelyä ja osallistua siihen.

Tarkistusten loppuunsaattamiselle asetettuja määräaikoja noudatetaan.

Tarkistukset eivät saa olla ohjelmointimenettelyn irrallinen osa. Ne on nähtävä hallintavälineenä, jonka avulla kootaan tulojen ja menojen kansallisen hyväksyjän ja komission lähetystön päällikön välillä säännöllisesti (kuukausittain) käytävän vuoropuhelun tulokset.

Tarkistukset eivät saa lisätä kummankaan asianomaisen osapuolen hallinnollista työtaakkaa. Ohjelmointimenettelyyn liittyvissä menettelytapa- ja raportointivaatimuksissa on sen vuoksi noudatettava kurinalaisuutta. Tätä varten tullaan jäsenvaltioiden ja komission asemaa päätöksentekomenettelyssä tarkistamaan ja mukauttamaan.

XX JULISTUS

Yhteinen julistus vientitulojen vaihtelun vaikutuksista haavoittuville pienille AKT-valtioille, AKT-saarivaltioille ja AKT-sisämaavaltioille

Osapuolet panevat merkille AKT-valtioiden huolen siitä, että vientitulojen vaihtelusta kärsiville maille annettavaa ylimääräistä tukea koskevat yksityiskohtaiset säännöt eivät välttämättä takaa riittävää tukea haavoittuville pienille AKT-valtioille, AKT-saarivaltioille ja AKT-sisämaavaltioille, joiden vientitulot ovat epävakaat.

Tukimekanismin toisesta toimintavuodesta lähtien ja yhden tai useamman vaikeuksissa olevan AKT-valtion pyynnöstä osapuolet sopivat tarkastelevansa tuen yksityiskohtaisia sääntöjä komission ehdotuksen perusteella uudelleen ja tarvittaessa kyseisten vaihtelujen vaikutusten korjaamiseksi.

XXI JULISTUS

Yhteisön julistus liitteessä IV olevasta 3 artiklasta

Liitteessä IV olevassa 3 artiklassa tarkoitettu ohjeellisen määrän ilmoittaminen ei koske niitä AKT-valtioita, joiden kanssa tehtävän yhteistyön yhteisö on keskeyttänyt.

XXII JULISTUS

Yhteinen julistus liitteessä V olevan 1 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitetuista maataloustuotteista

Osapuolet ovat panneet merkille, että yhteisö aikoo toteuttaa liitteessä mainitut toimenpiteet, jotka vahvistetaan sopimuksen allekirjoituspäivänä, myöntääkseen AKT-valtioille 1 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettujen etuuskohtelun tiettyjen maataloustuotteiden ja valmistettujen tuotteiden osalta.

Ne ovat panneet merkille, että yhteisö aikoo ilmoituksensa mukaisesti toteuttaa kaikki tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että asianomaiset maatalousalan asetukset annetaan hyvissä ajoin ja että ne tulevat mahdollisuuksien mukaan voimaan samaan aikaan kuin välivaiheen järjestelyt, jotka otetaan käyttöön sen jälkeen, kun Loméssa 15 päivänä joulukuuta 1989 allekirjoitetun neljännen AKT-EY-yleissopimuksen jatkosopimus on allekirjoitettu.

AKT-valtioista peräisin oleviin maataloustuotteisiin ja elintarvikkeisiin sovellettava etuuskohtelu

01	ELÄVÄT ELÄIMET
0101	Elävät hevoset, aasit, muulit ja muuliaasit
0101	vapautus
0102	Elävät nautaeläimet
0102 90 05	alennus 100 % arvotullista
0102 90 21	alennus 100 % arvotullista
0102 90 29	alennus 100 % arvotullista
0102 90 41	alennus 100 % arvotullista
0102 90 49	alennus 100 % arvotullista
0102 90 51	alennus 100 % arvotullista
0102 90 59	alennus 100 % arvotullista
0102 90 61	alennus 100 % arvotullista
0102 90 69	alennus 100 % arvotullista
0102 90 71	alennus 100 % arvotullista
0102 90 79	alennus 100 % arvotullista
0103	Elävät siat
0103 91 10	alennus 16 %
0103 92 11	alennus 16 %
0103 92 19	alennus 16 %
0104	Elävät lampaat ja vuohet
0104 10 30	alennus 100 % tullista kiintiön rajoissa (lk 1)
0104 10 80	alennus 100 % tullista kiintiön rajoissa (lk 1)
0104 20 10	vapautus
0104 20 90	alennus 100 % tullista kiintiön rajoissa (lk 1)
0105	Elävä siipikarja eli kanat, ankat, hanhet, kalkkunat ja helmikanat
0105	alennus 16 %
0106	Muut elävät eläimet (lukuun ottamatta hevosia, aaseja, muuleja, muuliaaseja, nautaeläimiä, sikoja, lampaita, vuohia, siipikarjaa, kalaa, äyriäisiä, nilviäisiä ja muita vedessä eläviä selkärangattomia, mikro-organismiviljelmiä jne.)
0106	vapautus
02	LIHA JA MUUT SYÖTÄVÄT ELÄIMENOSAT
0201	Naudanliha, tuore tai jäähdytetty
0201	alennus 100 % arvotullista ⁽¹⁾
0202	Naudanliha, jäädytetty
0202	alennus 100 % arvotullista ⁽¹⁾
0203	Sianliha, tuore, jäähdytetty tai jäädytetty
0203 11 10	kiintiön rajoissa (lk 7) alennus 50 %
0203 11 90	vapautus
0203 12 11	kiintiön rajoissa (lk 7) alennus 50 %
0203 12 19	kiintiön rajoissa (lk 7) alennus 50 %

0203 12 90	vapautus
0203 19 11	kiintiön rajoissa (lk 7) alennus 50 %
0203 19 13	kiintiön rajoissa (lk 7) alennus 50 %
0203 19 15	kiintiön rajoissa (lk 7) alennus 50 %
ex 0203 19 55	kiintiön rajoissa (lk 7) alennus 50 % (lukuun ottamatta sisäfileetä erikseen tullattuna)
0203 19 59	kiintiön rajoissa (lk 7) alennus 50 %
0203 19 90	vapautus
0203 21 10	kiintiön rajoissa (lk 7) alennus 50 %
0203 21 90	vapautus
0203 22 11	kiintiön rajoissa (lk 7) alennus 50 %
0203 22 19	kiintiön rajoissa (lk 7) alennus 50 %
0203 22 90	vapautus
0203 29 11	kiintiön rajoissa (lk 7) alennus 50 %
0203 29 13	kiintiön rajoissa (lk 7) alennus 50 %
0203 29 15	kiintiön rajoissa (lk 7) alennus 50 %
ex 0203 29 55	kiintiön rajoissa (lk 7) alennus 50 % (lukuun ottamatta sisäfileetä erikseen tullattuna)
0203 29 59	kiintiön rajoissa (lk 7) alennus 50 %
0203 29 90	vapautus
0204	Lampaan- ja vuohenliha, tuore, jäähdytetty tai jäädytetty
0204	alennus 100 % arvotullista; kesyä lammasta: kiintiön rajoissa (kiintiö 2) alennus 65 % paljoustullista; muuta lajia: kiintiön rajoissa (kiintiö 1) alennus 100 % paljoustullista
0205	Hevosen-, aasin-, muulin- ja muuliaasinliha, tuore, jäähdytetty tai jäädytetty
0205	vapautus
0206	Naudan, sian, lampaan, vuohen, hevosen, aasin, muulin ja muuliaasin muut syötävät osat, tuoreet, jäähdytetyt tai jäädytetyt
0206 10 91	vapautus
0206 10 95	alennus 100 % arvotullista (1)
0206 10 99	vapautus
0206 21	vapautus
0206 22	vapautus
0206 29 91	alennus 100 % arvotullista (1)
0206 29 99	vapautus
0206 30 21	kiintiön rajoissa (lk 7) alennus 50 %
0206 30 31	kiintiön rajoissa (lk 7) alennus 50 %
0206 30 90	vapautus
0206 41 91	kiintiön rajoissa (lk 7) alennus 50 %
0206 41 99	vapautus
0206 49 91	kiintiön rajoissa (lk 7) alennus 50 %
0206 49 99	vapautus
0206 80	vapautus
0206 90	vapautus
0207	Siipikarjan eli kanan, ankan, hanhen, kalkkunan ja helmikanan liha ja muut syötävät osat, tuoreet, jäähdytetyt tai jäädytetyt
0207	kiintiön rajoissa (lk 3) alennus 65 %
0208	Kanin, jäniksen, kyyhkyjen ja muiden eläinten liha ja muut syötävät eläimenosat, muualle kuulumattomat, tuoreet, jäähdytetyt tai jäädytetyt
0208	vapautus
0209	Siansilava vailla lihaskudosta, sianrasva sekä siipikarjanrasva, sulattamattomat tai muutoin erottamattomat, tuoreet, jäähdytetyt, jäädytetyt, suolatut, suolavedessä, kuivatut tai savustetut
0209 00 11	kiintiön rajoissa (lk 7) alennus 50 %
0209 00 19	kiintiön rajoissa (lk 7) alennus 50 %
0209 00 30	kiintiön rajoissa (lk 7) alennus 50 %
0209 00 90	alennus 16 %
0210	Liha ja muut syötävät eläimenosat, suolatut, suolavedessä, kuivatut tai savustetut; lihasta tai muista eläimenosista valmistettu syötävä jauho ja jauhe
0210 11 11	kiintiön rajoissa (lk 7) alennus 50 %
0210 11 19	kiintiön rajoissa (lk 7) alennus 50 %

0210 11 31	kiintiön rajoissa (lk 7) alennus 50 %
0210 11 39	kiintiön rajoissa (lk 7) alennus 50 %
0210 11 90	vapautus
0210 12 11	kiintiön rajoissa (lk 7) alennus 50 %
0210 12 19	kiintiön rajoissa (lk 7) alennus 50 %
0210 12 90	vapautus
0210 19 10	kiintiön rajoissa (lk 7) alennus 50 %
0210 19 20	kiintiön rajoissa (lk 7) alennus 50 %
0210 19 30	kiintiön rajoissa (lk 7) alennus 50 %
0210 19 40	kiintiön rajoissa (lk 7) alennus 50 %
0210 19 51	kiintiön rajoissa (lk 7) alennus 50 %
0210 19 59	kiintiön rajoissa (lk 7) alennus 50 %
0210 19 60	kiintiön rajoissa (lk 7) alennus 50 %
0210 19 70	kiintiön rajoissa (lk 7) alennus 50 %
0210 19 81	kiintiön rajoissa (lk 7) alennus 50 %
0210 19 89	kiintiön rajoissa (lk 7) alennus 50 %
0210 19 90	vapautus
0210 20	alennus 100 % arvotullista
0210 90 10	vapautus
0210 90 11	alennus 100 % arvotullista;
	kesyä lammasta: kiintiön rajoissa (kiintiö 2) alennus 65 % paljoustullista;
	muuta lajia: kiintiön rajoissa (kiintiö 1) alennus 100 % paljoustullista
0210 90 19	alennus 100 % arvotullista;
	kesyä lammasta: kiintiön rajoissa (kiintiö 2) alennus 65 % paljoustullista;
	muuta lajia: kiintiön rajoissa (kiintiö 1) alennus 100 % paljoustullista
0210 90 21	vapautus
0210 90 29	vapautus
0210 90 31	kiintiön rajoissa (lk 7) alennus 50 %
0210 90 39	kiintiön rajoissa (lk 7) alennus 50 %
0210 90 41	alennus 100 % arvotullista
0210 90 49	vapautus
0210 90 60	vapautus
0210 90 71	alennus 16 %
0210 90 79	alennus 16 %
0210 90 80	vapautus
0210 90 90	alennus 100 % arvotullista
03	KALAT SEKÄ ÄYRIÄISET, NILVIÄISET JA MUUT VEDESSÄ ELÄVÄT SELKÄRANGATTOMAT
03	vapautus
04	MAITO JA MEIJERITUOTTEET; LINNUNMUNAT; LUONNONHUNAJA; MUUALLE KUULUMATTOMAT ELÄINPERÄISET SYÖTÄVÄT TUOTTEET
0401	Maito ja kerma, tiivistämätön ja lisättyä sokeria tai muuta makeutusaineta sisältämätön
0401	alennus 16 %
0402	Maito ja kerma, tiivistetty tai lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältävä
0402	kiintiön rajoissa (lk 5) alennus 65 %
0403	Kirnupiimä, juoksetettu maito ja kerma, jogurtti, kefiiri ja muu käynyt tai hapatettu maito ja kerma, myös tiivistetty tai maustettu tai lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta, hedelmää, pähkinää tai kaakaota sisältävä
0403 10 11	alennus 16 %
0403 10 13	alennus 16 %
0403 10 19	alennus 16 %
0403 10 31	alennus 16 %
0403 10 33	alennus 16 %
0403 10 39	alennus 16 %
0403 10 51	alennus 100 % arvotullista
0403 10 53	alennus 100 % arvotullista
0403 10 59	alennus 100 % arvotullista
0403 10 91	alennus 100 % arvotullista
0403 10 93	alennus 100 % arvotullista
0403 10 99	alennus 100 % arvotullista
0403 90 11	alennus 16 %
0403 90 13	alennus 16 %
0403 90 19	alennus 16 %

0403 90 31	alennus 16 %
0403 90 33	alennus 16 %
0403 90 39	alennus 16 %
0403 90 51	alennus 16 %
0403 90 53	alennus 16 %
0403 90 59	alennus 16 %
0403 90 61	alennus 16 %
0403 90 63	alennus 16 %
0403 90 69	alennus 16 %
0403 90 71	alennus 100 % arvotullista
0403 90 73	alennus 100 % arvotullista
0403 90 79	alennus 100 % arvotullista
0403 90 91	alennus 100 % arvotullista
0403 90 93	alennus 100 % arvotullista
0403 90 99	alennus 100 % arvotullista
0404	Hera, myös tiivistetty tai lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältävä; muualle kuulumattomat maidon luonnollisista aineosista koostuvat tuotteet, myös sokeria tai muuta makeutusainetta sisältävät
0404	alennus 16 %
0405	Voi ja muut maitorasvat
0405	alennus 16 %
0406	Juusto ja juustoaine
0406	kiintiön rajoissa (lk 6) alennus 65 %
0407	Kuorelliset linnunmunat, tuoreet, säilötyt tai keitetyt
0407 00 11	alennus 16 %
0407 00 19	alennus 16 %
0407 00 30	alennus 16 %
0407 00 90	vapautus
0408	Kuorettomat linnunmunat ja munankeltuainen, tuoreet, kuivatut, höyryssä tai vedessä keitetyt, muotoillut, jäädytetyt tai muulla tavalla säilötyt, myös lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältävät
0408 11 80	alennus 16 %
0408 19 81	alennus 16 %
0408 19 89	alennus 16 %
0408 91 80	alennus 16 %
0408 99 80	alennus 16 %
0409	Luonnonhunaja
0409	vapautus
0410	Kilpikonna- ja linnunpesät ja muut eläinperäiset syötävät tuotteet, muualle kuulumattomat
0410	vapautus
05	MUUALLE KUULUMATTOMAT ELÄINPERÄISET TUOTTEET
05	vapautus
06	ELÄVÄT PUUT JA MUUT ELÄVÄT KASVIT; SIPULIT, JUURET JA NIIDEN KALTAISET TUOTTEET; LEIKKOKUKAT JA LEIKKOVIHREÄ
06	vapautus
07	KASVIKSET SEKÄ TIETYT SYÖTÄVÄT KASVIT, JUURET JA MUKULAT
0701	Tuoreet tai jäädytetyt perunat
0701	vapautus
0702	Tuoreet tai jäädytetyt tomaatit
0702	tomaatit, muut kuin kirsikkatomaatit 15.11.–30.4.: alennus 60 % arvotullista kiintiön rajoissa (kiintiö 13a); kirsikkatomaatit 15.11.–30.4.: alennus 100 % arvotullista kiintiön rajoissa (kiintiö 13b)

0703	Tuoreet tai jäädytetyt kepa-, salotti-, valko- ja purjosipulit sekä muut allium-sukuiset kasvikset
0703 10 19	alennus 15 % 16.5.–31.1., vapautus 1.2.–15.5.
0703 10 90	alennus 16 %
0703 20	alennus 15 % 1.6.–31.1., vapautus 1.2.–31.5.
0703 90	alennus 16 %
0704	Tuore tai jäädytetty keräkaali, kukkakaali, kyssäkaali ja lehtikaali sekä niiden kaltainen brassica-sukuinen syötävä kaali
0704 10	alennus 16 %
0704 20	alennus 16 %
0704 90 10	alennus 16 %
0704 90 90	kiinankaali: alennus 15 % 1.1.–30.10., vapautus 1.11.–31.12.; muut kaalit: alennus 16 %
0705	Tuoreet tai jäädytetyt salaattit (<i>lactuca sativa</i>) sekä sikurit ja endiivit (<i>cichorium spp.</i>)
0705 11	jääsalaatti: alennus 15 % 1.11.–30.6., vapautus 1.7.–31.10.; muut salaattit: alennus 16 %
0705 19	alennus 16 %
0705 21	alennus 16 %
0705 29	alennus 16 %
0706	Tuoreet tai jäädytetyt porkkanat, nauriit, punajuuret, kaurajuuret, mukulasellerit, retiisit ja retikat sekä niiden kaltaiset syötävät juuret
0706 10	porkkanat: alennus 15 % 1.4.–31.12., vapautus 1.1.–31.3.; nauriit: alennus 16 %
0706 90 05	alennus 16 %
0706 90 11	alennus 16 %
0706 90 17	alennus 16 %
0706 90 30	vapautus
ex 0706 90 90	punajuuret ja retiisit (<i>Raphanus sativus</i>): vapautus
0707	Tuoreet tai jäädytetyt kurkut
ex 0707 00 05	pienet talvikurkut 1.11.–15.5.: alennus 100 % arvotullista; talvikurkut, muut kuin pienet: alennus 16 % arvotullista
0707 00 90	alennus 16 %
0708	Tuoreet tai jäädytetyt palkokasvit, myös silvityt
0708	vapautus
0709	Muut tuoreet tai jäädytetyt kasvikset
0709 10	alennus 15 % 1.1.–30.9., alennus 100 % arvotullista 1.10.–31.12.
0709 20	alennus 15 % 1.2.–14.8., alennus 40 % 16.1.–31.1., vapautus 15.8.–15.1.
0709 30	vapautus
0709 40	vapautus
0709 51 10	alennus 16 %
0709 51 30	alennus 16 %
0709 51 50	alennus 16 %
0709 51 90	vapautus
0709 52	alennus 16 %
0709 60	vapautus
0709 70	alennus 16 %
0709 90 10	alennus 16 %
0709 90 20	alennus 16 %
0709 90 40	alennus 16 %
0709 90 50	alennus 16 %
0709 90 60	alennus 1,81 euroa/t
0709 90 70	alennus 100 % arvotullista
0709 90 90	vapautus

0710	Jäädetyt kasvikset (myös höyryssä tai vedessä keitetyt)
0710 10	vapautus
0710 21	vapautus
0710 22	vapautus
0710 29	vapautus
0710 30	vapautus
0710 40	alennus 100 % arvotullista
0710 80 51	vapautus
0710 80 59	vapautus
0710 80 61	vapautus
0710 80 69	vapautus
0710 80 70	vapautus
0710 80 80	vapautus
0710 80 85	vapautus
0710 80 95	vapautus
0710 90	vapautus
0711	Kasvikset, väliaikaisesti (esim. rikkidioksidikaasulla tai suolavedessä, rikkihapoke- tai muussa säilöntäliuoksessa) säilöttyinä, mutta siinä tilassa välittömään kulutukseen soveltumattomina
0711 10	vapautus
0711 30	vapautus
0711 40	vapautus
0711 90 10	vapautus
0711 90 30	alennus 100 % arvotullista
0711 90 40	vapautus
0711 90 60	vapautus
0711 90 70	vapautus
0711 90 90	vapautus
0712	Kuivatut kasvikset, myös paloitetut, viipaloitettut, rouhitut tai jauhetut, mutta ei enempää valmistettut
0712 20	vapautus
0712 30	vapautus
0712 90 05	vapautus
0712 90 19	alennus 1,81 euroa/t
0712 90 30	vapautus
0712 90 50	vapautus
ex 0712 90 90	vapautus lukuun ottamatta oliiveja
0713	Kuivattu, silvitty palkovilja, myös kalvoton tai halkaistu
0713	vapautus
0714	Maniokki- (kassava-), arrow- ja salepjuuret, maa-artisokat, bataatit ja niiden kaltaiset runsaasti tärkkelystä tai inuliinia sisältävät juuret ja mukulat, tuoreet, jäähdytetyt, jäädetyt tai kuivatut, myös paloitetut tai pelleteiksi valmistettut; saagoydin
0714 10 10	alennus 8,38 euroa/t
0714 10 91	vapautus
0714 10 99	alennus 6,19 euroa/t
0714 20	vapautus
0714 90 11	vapautus
0714 90 19	alennus 6,19 euroa/t; arrowjuuri: vapautus
0714 90 90	vapautus
08	SYÖTÄVÄT HEDELMÄT JA PÄHKINÄT; SITRUSHEDELMIEN JA MELONIN KUORET
0801	Tuoreet tai kuivatut kookos-, para- ja cashewpähkinät, myös kuorettomat
0801	vapautus
0802	Muut tuoreet tai kuivatut pähkinät, myös kuorettomat (lukuun ottamatta kookos-, para- ja cashewpähkinöitä)
0802 11 90	alennus 16 %
0802 12 90	alennus 16 %
0802 21	alennus 16 %
0802 22	alennus 16 %
0802 31	vapautus

0802 32	vapautus
0802 40	alennus 16 %
0802 50	vapautus
0802 90	vapautus
0803	Tuoreet tai kuivatut banaanit, myös jauhobanaanit
0803 00 11	vapautus
0803 00 19	Yhteisön banaanintuontijärjestelmää ollaan parhaillaan tarkistamassa. Sopimuspuolet sopivat AKT-valtioiden banaanien aiheellisesta etuuskohtelusta yhteisön tulevan banaanintuontijärjestelmän yhteydessä.
0803 00 90	vapautus
0804	Tuoreet tai kuivatut taatelit, viikunat, ananakset, avokadot, guavat, mangot ja mangostanit
0804 10	vapautus
0804 20 10	vapautus 1.11.–30.4. enimmäismäärän asettamissa rajoissa (enimmäismäärä 3)
0804 20 90	vapautus
0804 30	vapautus
0804 40	vapautus
0804 50	vapautus
0805	Tuoreet tai kuivatut sitrushedelmät
0805 10	alennus 80 % arvotullista; viitemäärän puitteissa (vm 1) 15.5.–30.9. alennus 100 % arvotullista (*)
0805 20	alennus 80 % arvotullista; viitemäärän puitteissa (vm 2) 15.5.–30.9. alennus 100 % arvotullista (*)
0805 30 90	vapautus
0805 40	vapautus
0805 90	vapautus
0806	Tuoreet tai kuivatut viinirypäleet
ex 0806 10 10	kivettömät syötäväksi tarkoitetut viinirypäleet: kiintiön rajoissa (kiintiö 14) 1.12.–31.1. vapautus; viitemäärän puitteissa (vm 3) 1.2.–31.3. vapautus (4) 1.2.–31.3. vapautus (4)
0806 20	vapautus
0807	Tuoreet melonit (myös vesimelonit) ja papaijat
0807	vapautus
0808	Tuoreet omenat, päärynät ja kvittenit
0808 10	kiintiön rajoissa (lk 15) alennus 50 % arvotullista
0808 20 10	kiintiön rajoissa (lk 16) alennus 65 % arvotullista
0808 20 50	kiintiön rajoissa (lk 16) alennus 65 % arvotullista
0808 20 90	alennus 16 %
0809	Tuoreet aprikoosit, kirsikat, persikat (myös nektariinit), luumut ja oratuomenmarjat
0809 10	1.5.–31.8. alennus 15 % arvotullista, 1.9.–30.4. vapautus
0809 20 05	1.11.–31.3.: vapautus
0809 30	1.4.–30.11. alennus 15 % arvotullista, 1.12.–31.3. vapautus
0809 40 05	1.4.–14.12. alennus 15 % arvotullista, 15.12.–31.3. vapautus
0809 40 90	vapautus
0810	Muualle kuulumattomat tuoreet mansikat, vadelmat, karhunvatukat, musta-, valko- ja punaherukat, karviaiset ja muut syötävät hedelmät
0810 10 05	kiintiön rajoissa (lk 17) 1.11.–9.2. vapautus
0810 10 80	kiintiön rajoissa (lk 17) 1.11.–29.2. vapautus
0810 20	alennus 16 %
0810 30	alennus 16 %
0810 40 30	vapautus
0810 40 50	tulli = 3 %
0810 40 90	tulli = 5 %
0810 90	vapautus

0811	Jäädetyt hedelmät ja pähkinät, keittämättömät tai vedessä tai höyryssä keitetyt, myös lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältävät
0811 10 11	alennus 100 % arvotullista
0811 10 19	vapautus
0811 10 90	vapautus
0811 20 11	alennus 100 % arvotullista
0811 20 19	vapautus
0811 20 31	vapautus
0811 20 39	vapautus
0811 20 51	vapautus
0811 20 59	vapautus
0811 20 90	vapautus
0811 90 11	alennus 100 % arvotullista
0811 90 19	alennus 100 % arvotullista
0811 90 31	vapautus
0811 90 39	vapautus
0811 90 50	vapautus
0811 90 70	vapautus
0811 90 75	vapautus
0811 90 80	vapautus
0811 90 85	vapautus
0811 90 95	vapautus
0812	Hedelmät ja pähkinät, väliaikaisesti (esim. rikkidioksidikaasulla tai suolavedessä, rikkihapoke- tai muussa säilöntäliuoksessa) säilöttyinä, mutta siinä tilassa välittömään kulutukseen soveltumattomina
0812 10	vapautus
0812 20	vapautus
0812 90 10	vapautus
0812 90 20	vapautus
0812 90 30	vapautus
0812 90 40	vapautus
0812 90 50	vapautus
0812 90 60	vapautus
0812 90 70	vapautus
0812 90 95	vapautus
0813	Kuivatut aprikoosit, luumut, omenat, persikat, päärynät, papaijat, tamarindit ja muut hedelmät, muualla kuulumattomat; pähkinöiden ja/tai kuivattujen hedelmien sekoitukset
0813	vapautus
0814	Sitruhedelmien ja melonin (myös vesimelonin) kuoret, tuoreet, jäädetyt, kuivatut tai väliaikaisesti suolavedessä, rikkihapoke- tai muussa säilöntäliuoksessa säilöttyinä
0814	vapautus
09	KAHVI, TEE, MATE JA MAUSTEET
09	vapautus
10	VILJA
1001	Vehnä sekä vehnän ja rukiin sekavilja
1001 10	kiintiön rajoissa (lk 10) alennus 50 %
1001 90 10	vapautus
1001 90 91	kiintiön rajoissa (lk 10) alennus 50 %
1001 90 99	kiintiön rajoissa (lk 10) alennus 50 %
1002	Ruis
1002	kiintiön rajoissa (lk 10) alennus 50 %
1003	Ohra
1003	kiintiön rajoissa (lk 10) alennus 50 %
1004	Kaura
1004	kiintiön rajoissa (lk 10) alennus 50 %

1005	Maissi
1005 10 90	alennus 1,81 euroa/t
1005 90	alennus 1,81 euroa/t
1006	Riisi
1006 10 10	vapautus
1006 10 21	kiintiön rajoissa (lk 11) alennus 65 % ja 4,34 euroa/t ⁽²⁾
1006 10 23	kiintiön rajoissa (lk 11) alennus 65 % ja 4,34 euroa/t ⁽²⁾
1006 10 25	kiintiön rajoissa (lk 11) alennus 65 % ja 4,34 euroa/t ⁽²⁾
1006 10 27	kiintiön rajoissa (lk 11) alennus 65 % ja 4,34 euroa/t ⁽²⁾
1006 10 92	kiintiön rajoissa (lk 11) alennus 65 % ja 4,34 euroa/t ⁽²⁾
1006 10 94	kiintiön rajoissa (lk 11) alennus 65 % ja 4,34 euroa/t ⁽²⁾
1006 10 96	kiintiön rajoissa (lk 11) alennus 65 % ja 4,34 euroa/t ⁽²⁾
1006 10 98	kiintiön rajoissa (lk 11) alennus 65 % ja 4,34 euroa/t ⁽²⁾
1006 20	kiintiön rajoissa (lk 11) alennus 65 % ja 4,34 euroa/t ⁽²⁾
1006 30	kiintiön rajoissa (lk 11) alennus 16,78 euroa/t, jonka jälkeen alennus 65 % ja 6,52 euroa/t ⁽²⁾
1006 40	kiintiön rajoissa (lk 12) alennus 65 % ja 3,62 euroa/t ⁽²⁾
1007	Durra
1007	alennus 60 % enimmäismäärän asettamissa rajoissa (enimmäismäärä 3) ⁽³⁾
1008	Tattari, hirssi ja kanariansiemenet; muu vilja (lukuun ottamatta vehnää sekä vehnän ja rukiin sekaviljaa, ruista, ohraa, kauraa, maissia, riisiä ja durraa)
1008 10	kiintiön rajoissa (lk 10) alennus 50 %
1008 20	alennus 100 % enimmäismäärän asettamissa rajoissa (enimmäismäärä 2) ⁽³⁾
1008 90	kiintiön rajoissa (lk 10) alennus 50 %
11	MYLLYTEOLLISUUSTUOTTEET; MALTAAT; TÄRKKELYS; INULIINI; VEHNÄGLUTEENI
1101	Hienot vehnäjauhot sekä vehnän ja rukiin sekajauhot
1101	alennus 16 %
1102	Muut hienot viljajauhot kuin vehnäjauhot tai vehnän ja rukiin sekajauhot
1102 10	alennus 16 %
1102 20 10	alennus 7,3 euroa/t
1102 20 90	alennus 3,6 euroa/t
1102 30	alennus 3,6 euroa/t
1102 90 10	alennus 7,3 euroa/t
1102 90 30	alennus 7,3 euroa/t
1102 90 90	alennus 3,6 euroa/t
1103	Viljarouheet, karkeat viljajauhot ja viljapelletit
1103 11	alennus 16 %
1103 12	alennus 7,3 euroa/t
1103 13 10	alennus 7,3 euroa/t
1103 13 90	alennus 3,6 euroa/t
1103 14	alennus 3,6 euroa/t
1103 19 10	alennus 7,3 euroa/t
1103 19 30	alennus 7,3 euroa/t
1103 19 90	alennus 3,6 euroa/t
1103 21	alennus 7,3 euroa/t
1103 29 10	alennus 7,3 euroa/t
1103 29 20	alennus 7,3 euroa/t
1103 29 30	alennus 7,3 euroa/t
1103 29 40	alennus 7,3 euroa/t
1103 29 50	alennus 3,6 euroa/t
1103 29 90	alennus 3,6 euroa/t
1104	Muulla tavoin käsitellyt viljanjyvät (esim. kuoritut, valssatut, hiutaleiksi valmistetut, pyöristetetyt, leikatut tai karkeasti rouhitut); viljanjyvien alkioit, kokonaiset, valssatut, hiutaleiksi valmistetut tai jauhetut (lukuun ottamatta hienoja viljajauhoja, esikuorittua, osittain tai kokonaan hiottua riisiä ja rikkoutunutta riisiä)
1104 11 10	alennus 3,6 euroa/t
1104 11 90	alennus 7,3 euroa/t
1104 12 10	alennus 3,6 euroa/t

1104 12 90	alennus 7,3 euroa/t
1104 19	alennus 7,3 euroa/t
1104 21 10	alennus 3,6 euroa/t
1104 21 30	alennus 3,6 euroa/t
1104 21 50	alennus 7,3 euroa/t
1104 21 90	alennus 3,6 euroa/t
1104 21 99	alennus 3,6 euroa/t
1104 22	alennus 3,6 euroa/t
1104 23	alennus 3,6 euroa/t
1104 29	alennus 3,6 euroa/t
1104 30	alennus 7,3 euroa/t
1105	Perunasta valmistetut hienot ja karheat jauhot ja jauhe sekä hiutaleet, jyväset ja pelletit
1105	vapautus
1106	Nimikkeen 0713 kuivatusta palkoviljasta, nimikkeen 0714 saagosta, juurista tai mukuloista tai 8 luvun tuotteista valmistetut hienot ja karkeat jauhot
1106 10	vapautus
1106 20 10	alennus 7,98 euroa/t; arrowjuuri: vapautus
1106 20 90	alennus 29,18 euroa/t; arrowjuuri: vapautus
1106 30	vapautus
1108	Tärkkelys; inuliini
1108 11	alennus 24,8 euroa/t
1108 12	alennus 24,8 euroa/t
1108 13	alennus 24,8 euroa/t
1108 14	alennus 50 % + alennus 24,8 euroa/t
1108 19 10	alennus 37,2 euroa/t
1108 19 90	alennus 50 % + alennus 24,8 euroa/t; arrowjuuri: vapautus
1108 20	vapautus
1109	Vehnägluteeni, myös kuivattu
1109	alennus 219 euroa/t
12	ÖLJYSIEMENET JA -HEDELMÄT; ERINÄISET SIEMENET JA HEDELMÄT; TEOLLISUUS- JA LÄÄKEKASVIT; OLJET JA KASVIREHU
1208	Öljysiemen- ja öljyhedelmäjauhot, ei kuitenkaan sinappijauho
1208 10	vapautus
1209	Siemenet, hedelmät ja itiöt, jollaisia käytetään kylvämiseen (lukuun ottamatta palkoviljaa, sokerimaisia, kahvia, teetä, matea ja mausteita, viljoja, öljysiemeniä ja -hedelmiä sekä siemeniä ja hedelmiä, jollaisia käytetään pääasiassa hajusteisiin)
1209	vapautus
1210	Tuoreet tai kuivatut humalantähkät, myös murskatut, jauhetut tai pelleteiksi valmistetut; lupuliini
1210	vapautus
1211	Kasvit ja kasvinosat (myös siemenet ja hedelmät), jollaisia käytetään pääasiallisesti hajusteisiin, farmaseuttisiin tuotteisiin, hyönteisten ja sienitautien torjunta-aineisiin tai niiden kaltaisiin tuotteisiin, tuoreet tai kuivatut, myös paloitellut, murskatut tai jauhetut
1211	vapautus
1212	Johanneksenleipä, merilevät ja muut levät, sokerijuurikas ja sokeriruoko, tuoreet tai kuivatut, myös jauhetut; hedelmänkivet tai -sydämet sekä muut kasvituotteet, myös paahtamattomat juurisikurin (<i>cichorium intybus sativum</i>) juuret
1212 10	vapautus
1212 30	vapautus
1212 91	alennus 16 % ⁽⁵⁾
1212 92	alennus 16 % ⁽⁵⁾
1212 99 10	vapautus

1214	Lantut, rehujuurikkaat ja muut rehujuuret, heinä, sini- eli rehumailanen (alfalfa), apila, esparsetti, rehukaali, lupiini, virna ja niiden kaltaiset rehuaineet, myös pelleteiksi valmistetut
1214 90 10	vapautus
13	KUMILAKAT; KUMIT, HARTSIT JA MUUT KASVIMEHUT JA -UUTTEET
13	vapautus
15	ELÄIN- JA KASVIRASVAT JA -ÖLJYT SEKÄ NIIDEN PILKKOUTUMISTUOTTEET; VALMISTETUT RAVINTORASVAT; ELÄIN- JA KASVIVAHAT
1501	Sianrasva, myös sianihra (laardi) ja siipikarjanrasva, sulatettu, myös puristettu tai liuottimella uutettu
1501	alennus 16 %
1502	Nautaeläinten, lampaan tai vuohen rasva, raaka tai sulatettu, myös puristettu tai liuottimella uutettu
1502	vapautus
1503	Laardisteariini, laardiöljy, oleosteariini, oleomargariini ja taliöljy, emulgoimattomat, sekoittamattomat tai muutoin valmistamattomat
1503	vapautus
1504	Kala- ja merinisäkäsrasvat ja -öljyt sekä niiden jakeet, myös puhdistetut, mutta kemiallisesti muuntamattomat
1504	vapautus
1505	Villarasva ja siitä saadut rasva-aineet (myös lanoliini)
1505	vapautus
1506	Muut eläinrasvat ja -öljyt sekä niiden jakeet, myös puhdistetut, mutta kemiallisesti muuntamattomat (lukuun ottamatta sianrasvaa, siipikarjanrasvaa, nautaeläinten, lampaan ja vuoden rasvaa, kala- ja merinisäkäsrasvoja ja laardisteariinia)
1506	vapautus
1507	Soijaöljy ja sen jakeet, myös puhdistetut, mutta kemiallisesti muuntamattomat
1507	vapautus
1508	Maapähkinäöljy ja sen jakeet, myös puhdistetut, mutta kemiallisesti muuntamattomat
1508	vapautus
1511	Palmuöljy ja sen jakeet, myös puhdistetut, mutta kemiallisesti muuntamattomat
1511	vapautus
1512	Auringonkukka-, saflori- ja puuvillansiemenöljy sekä niiden jakeet, myös puhdistetut, mutta kemiallisesti muuntamattomat
1512	vapautus
1513	Kookos- (kopra-), palmunydin- ja babassuöljy sekä niiden jakeet, myös puhdistetut, mutta kemiallisesti muuntamattomat
1513	vapautus
1514	Rapsi-, rypsi- ja sinappiöljy sekä niiden jakeet, myös puhdistetut, mutta kemiallisesti muuntamattomat
1514	vapautus
1515	Muut kasvirasvat ja rasvaiset kasviöljyt (myös jojobaöljy) sekä niiden jakeet, myös puhdistetut, mutta kemiallisesti muuntamattomat
1515	vapautus
1516	Eläin- ja kasvirasvat ja -öljyt sekä niiden jakeet, osittain tai kokonaan hydratut, vaihtoesteröidyt, uudelleen esteröidyt tai elaidinoidut, myös puhdistetut, mutta ei enempää valmistetut
1516	vapautus

1517	Margariini; syötävät seokset ja valmisteet, jotka on valmistettu eläin- tai kasvirasvoista tai -öljyistä tai eri rasvojen ja öljyjen jakeista
1517 10 10	alennus 100 % arvotullista
1517 10 90	vapautus
1517 90 10	alennus 100 % arvotullista
1517 90 91	vapautus
1517 90 93	vapautus
1517 90 99	vapautus
1518	Eläin- ja kasvirasvat ja -öljyt sekä niiden jakeet, keitetty, hapetetut, dehydratoidut, rikitetyt, puhalletut, tyhjössä tai inertissä kaasussa kuumentamalla polymeroidut tai muutoin kemiallisesti muunnetut; syötäväksi kelpaamattomat seokset; eläin tai kasvirasvoista tai -öljystä tai jakeista taikka eri rasvoista ja öljyistä valmistetut seokset tai valmisteet, muualla mainitsemattomat
1518	vapautus
1520	Glyseroli (glyseriini), myös puhdas; glyserolivesi ja -lipeä
1520	vapautus
1521	Kasvivahat, mehiläisvaha ja muut hyönteisvahat sekä spermaseetti, myös puhdistetut tai värjätty (lukuun ottamatta triglyseridejä)
1521	vapautus
1522	Degras; rasva-aineiden tai eläin- ja kasvivahojen käsittelyssä syntyneet jätteet
1522 00 10	vapautus
1522 00 91	vapautus
1522 00 99	vapautus
16	LIHASTA, KALASTA, ÄYRIÄISISTÄ, NILVIÄISISTÄ TAI MUISTA VEDESSÄ ELÄVISTÄ SELKÄRANGATTOMISTA VALMISTETUT TUOTTEET
1601	Makkarat ja niiden kaltaiset tuotteet, jotka on valmistettu lihasta, muista eläimenosista tai verestä; näihin tuotteisiin perustuvat elintarvikevalmisteet
1601	kiintiön rajoissa (lk 8) alennus 65 %
1602	Muut valmisteet ja säilykkeet, jotka on valmistettu lihasta, muista eläimenosista tai verestä
1602 10	alennus 16 %
1602 20 11	vapautus
1602 20 19	vapautus
1602 20 90	alennus 16 %
1602 31	kiintiön rajoissa (lk 4) alennus 65 %
1602 32	kiintiön rajoissa (lk 4) alennus 65 %
1602 39	kiintiön rajoissa (lk 4) alennus 65 %
1602 41 10	alennus 16 %
1602 41 90	vapautus
1602 42 10	alennus 16 %
1602 42 90	vapautus
1602 49	alennus 16 %
1602 50 31	vapautus
1602 50 39	vapautus
1602 50 80	vapautus
1602 90 10	alennus 16 %
1602 90 31	vapautus
1602 90 41	vapautus
1602 90 51	alennus 16 %
1602 90 69	vapautus
1602 90 72	vapautus
1602 90 74	vapautus
1602 90 76	vapautus
1602 90 78	vapautus
1602 90 98	vapautus
1603	Lihasta, kalasta, äyriäisistä, nilviäisistä tai muista vedessä elävistä selkärangattomista saadut uutteen ja mehut
1603	vapautus

1604	Kalavalmisteet ja -säilykkeet; kaviaari ja kalanmädistä valmistetut kaviaarinkorvikkeet
1604	vapautus
1605	Äyriäiset, nilviäiset ja muut vedessä elävät selkärangattomat, valmistetut tai säilötyt
1605	vapautus
17	SOKERI JA SOKERIVALMISTEET
1702	Muut sokerit, myös kemiallisesti puhdas laktoosi, maltoosi, glukoosi ja fruktoosi (levuloosi), jähmeät; lisättyä maku- tai väriainetta sisältämättömät sokerisiirapit; keinotekoinen hunaja, myös luonnonhunajan kanssa sekoitettuna; sokeriväri
1702 11	alennus 16 %
1702 19	alennus 16 %
1702 20	alennus 16 % (5)
1702 30 10	alennus 16 % (5)
1702 30 51	alennus 117 euroa/t
1702 30 59	alennus 81 euroa/t
1702 30 91	alennus 117 euroa/t
1702 30 99	alennus 81 euroa/t
1702 40 10	alennus 16 % (5)
1702 40 90	alennus 81 euroa/t
1702 50	vapautus
1702 60	alennus 16 % (5)
1702 90 10	vapautus
1702 90 30	alennus 16 % (5)
1702 90 50	alennus 81 euroa/t
1702 90 60	alennus 16 % (5)
1702 90 71	alennus 16 % (5)
1702 90 75	alennus 117 euroa/t
1702 90 79	alennus 81 euroa/t
1702 90 80	alennus 16 % (5)
1702 90 99	alennus 16 % (5)
1703	Sokerin erottamisessa ja puhdistamisessa syntyvä melassi
1703	kiintiön rajoissa (lk 9) alennus 100 %
1704	Kaakaota sisältämättömät sokerivalmisteet (myös valkoinen suklaa)
1704 10	alennus 100 % arvotullista
1704 90 10	vapautus
1704 90 30	vapautus
1704 90 51	alennus 100 % arvotullista
1704 90 55	alennus 100 % arvotullista
1704 90 61	alennus 100 % arvotullista
1704 90 65	alennus 100 % arvotullista
1704 90 71	alennus 100 % arvotullista
1704 90 75	alennus 100 % arvotullista
1704 90 81	alennus 100 % arvotullista
1704 90 99	alennus 100 % arvotullista
18	KAAKAO JA KAAKAOVALMISTEET
1801	Kaakaopavut, kokonaiset tai rouhitut, raa'at tai paahdetut
1801	vapautus
1802	Kaakaonkuoret ja -kalvot sekä muut kaakaojätteet
1802	vapautus
1803	Kaakaomassa, myös sellainen, josta rasva on poistettu
1803	vapautus
1804	Kaakaovoi, -rasva ja -öljy
1804	vapautus
1805	Kaakaojauhe, lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältämätön
1805	vapautus

1806	Suklaa ja muut kaakaota sisältävät elintarvikevalmisteet
1806 10 15	vapautus
1806 10 20	alennus 100 % arvotullista
1806 10 30	alennus 100 % arvotullista
1806 10 90	alennus 100 % arvotullista
1806 20	vapautus
1806 31	vapautus
1806 32	vapautus
1806 90 11	vapautus
1806 90 19	vapautus
1806 90 31	vapautus
1806 90 39	vapautus
1806 90 50	vapautus
1806 90 60	alennus 100 % arvotullista
1806 90 70	alennus 100 % arvotullista
1806 90 90	alennus 100 % arvotullista
19	VILJASTA, JAUHOISTA, TÄRKKELYKSESTÄ TAI MAIDOSTA VALMISTETUT TUOTTEET; LEIPOMATUOTTEET
1901	Mallasuute; muualle kuulumattomat hienoista tai karkeista jauhoista, tärkkelyksestä tai mallasuut- teesta tehdyt elintarvikevalmisteet, joissa ei ole lainkaan kaakaota tai joissa sitä on vähemmän kuin 40 painoprosenttia; nimikkeiden 0401–0404 tuotteista tehdyt elintarvikevalmisteet
1901 10	alennus 100 % arvotullista; vapautus EA edellytyksen täytyessä (e 1)
1901 20	alennus 100 % arvotullista; vapautus EA edellytyksen täytyessä (e 1)
1901 90 11	alennus 100 % arvotullista
1901 90 19	alennus 100 % arvotullista
1901 90 91	vapautus
1901 90 99	alennus 100 % arvotullista; vapautus EA edellytyksen täytyessä (e 1)
1902	Makaronivalmisteet, kuten spagetti, makaroni, nuudelit, lasagne, gnocchi, ravioli ja cannelloni, myös kypsennetyt tai lihalla tai muulla aineella täytetyt tai muulla tavalla valmistetut; couscous, myös valmistettu
1902 11	alennus 100 % arvotullista
1902 19	alennus 100 % arvotullista
1902 20 10	vapautus
1902 20 30	alennus 16 %
1902 20 91	alennus 100 % arvotullista
1902 20 99	alennus 100 % arvotullista
1902 30	alennus 100 % arvotullista
1902 40	alennus 100 % arvotullista
1903	Tapioka ja tärkkelyksestä valmistetut tapiokankorvikkeet, hiutaleina, jyvänä, helmisuurimoina, seulomisjäminä tai niiden kaltaisessa muodossa
1903	vapautus
1904	Viljasta tai viljatuotteista paisuttamalla tai paahtamalla tehdyt elintarvikevalmisteet (esim. maissihii- taleet); vilja (ei kuitenkaan maissi) jyvänä, esikypsennetty tai muulla tavalla valmistettu
1904	alennus 100 % arvotullista
1905	Ruokaleipä, kakut ja leivokset, keksit ja pikkuleivät (biscuits) sekä muut leipomotuotteet, myös jos niissä on kaakaota; ehtoollisleipä, tyhjät oblaattikapselit, jollaiset soveltuvat farmaseuttiseen käyt- töön, sinettiöylätit, riisipaperi ja niiden kaltaiset tuotteet
1905 10	alennus 100 % arvotullista
1905 20	alennus 100 % arvotullista
1905 30 11	alennus 100 % arvotullista; keksit ja pikkuleivät: vapautus
1905 30 19	alennus 100 % arvotullista; keksit ja pikkuleivät: vapautus
1905 30 30	alennus 100 % arvotullista
1905 30 51	alennus 100 % arvotullista
1905 30 59	alennus 100 % arvotullista
1905 30 91	alennus 100 % arvotullista
1905 30 99	alennus 100 % arvotullista
1905 40	alennus 100 % arvotullista
1905 90	alennus 100 % arvotullista

20	KASVIKSISTA, HEDELMISTÄ, PÄHKINÖISTÄ TAI MUISTA KASVINOSISTA VALMISTETUT TUOTTEET
2001	Etikan tai etikkahapon avulla valmistetut tai säilötyt kasvikset, hedelmät, pähkinät ja muut syötävät kasvinosat
2001 10	vapautus
2001 20	vapautus
2001 90 20	vapautus
2001 90 30	alennus 100 % arvotullista
2001 90 40	alennus 100 % arvotullista
2001 90 50	vapautus
2001 90 60	vapautus
2001 90 65	vapautus
2001 90 70	vapautus
2001 90 75	vapautus
2001 90 85	vapautus
2001 90 91	vapautus
ex 2001 90 96	vapautus lukuun ottamatta viininlehtiä
2002	Muulla tavalla kuin etikan tai etikkahapon avulla valmistetut tai säilötyt tomaatit
2002	vapautus
2003	Muulla tavalla kuin etikan tai etikkahapon avulla valmistetut tai säilötyt sienet ja multasieret (tryffelit)
2003	vapautus
2004	Muulla tavalla kuin etikan tai etikkahapon avulla valmistetut tai säilötyt muut kasvikset, jäädytetyt (lukuun ottamatta tomaatteja, sieniä ja multasieriä)
2004 10 10	vapautus
2004 10 91	alennus 100 % arvotullista
2004 10 99	vapautus
2004 90 10	alennus 100 % arvotullista
ex 2004 90 30	vapautus lukuun ottamatta oliiveja
2004 90 50	vapautus
2004 90 91	vapautus
2004 90 98	vapautus
2005	Muulla tavalla kuin etikan tai etikkahapon avulla valmistetut tai säilötyt muut kasvikset, jäädyttämättömät (lukuun ottamatta tomaatteja, sieniä ja multasieriä)
2005 10	vapautus
2005 20 10	alennus 100 % arvotullista
2005 20 20	alennus 16 %
2005 20 80	alennus 16 %
2005 40	vapautus
2005 51	vapautus
2005 59	vapautus
2005 60	vapautus
2005 70	vapautus
2005 80	alennus 100 % arvotullista
2005 90	vapautus
2006	Sokerilla säilötyt (valellut, lasitetut tai kandeeratut) hedelmät, pähkinät, hedelmäkuoret ja muut kasvinosat
2006 00 31	alennus 100 % arvotullista
2006 00 35	alennus 100 % arvotullista
2006 00 38	alennus 100 % arvotullista
2006 00 91	vapautus
2006 00 99	vapautus
2007	Keittämällä valmistetut hillot, hedelmähyttelöt, marmelaatit, hedelmä- ja pähkinäsoseet sekä hedelmä- ja pähkinäpastat, myös lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältävät
2007 10 10	vapautus
2007 10 91	vapautus
2007 10 99	vapautus
2007 91 10	alennus 100 % arvotullista
2007 91 30	alennus 100 % arvotullista
2007 91 90	vapautus
2007 99 10	vapautus
2007 99 20	vapautus

2007 99 31	vapautus
2007 99 33	vapautus
2007 99 35	vapautus
2007 99 39	vapautus
2007 99 51	vapautus
2007 99 55	vapautus
2007 99 58	vapautus
2007 99 91	vapautus
2007 99 93	vapautus
2007 99 98	vapautus
2008	Valmistetut tai säilötyt hedelmät, pähkinät ja muut syötävät kasvinosat, myös lisättyä sokeria, muuta makeutusainetta tai alkoholia sisältävät, muualle kuulumattomat
2008 11	vapautus
2008 19	vapautus
2008 20	vapautus
2008 30 11	vapautus
2008 30 19	alennus 100 % arvotullista; greipit: vapautus
2008 30 31	vapautus
2008 30 39	vapautus
2008 30 51	vapautus
2008 30 55	vapautus
2008 30 59	vapautus
2008 30 71	vapautus
2008 30 75	vapautus
2008 30 79	vapautus
2008 30 91	vapautus
2008 30 99	vapautus
2008 40	vapautus
2008 50 11	vapautus
2008 50 19	alennus 100 % arvotullista
2008 50 31	vapautus
2008 50 39	vapautus
2008 50 51	alennus 100 % arvotullista
2008 50 59	vapautus
2008 50 61	vapautus
2008 50 69	vapautus
2008 50 71	vapautus
2008 50 79	vapautus
2008 50 92	vapautus
2008 50 94	vapautus
2008 50 99	vapautus
2008 60 11	vapautus
2008 60 19	alennus 100 % arvotullista
2008 60 31	vapautus
2008 60 39	vapautus
2008 60 51	vapautus
2008 60 59	vapautus
2008 60 61	vapautus
2008 60 69	vapautus
2008 60 71	vapautus
2008 60 79	vapautus
2008 60 91	vapautus
2008 60 99	vapautus
2008 70 11	vapautus
2008 70 19	alennus 100 % arvotullista
2008 70 31	vapautus
2008 70 39	vapautus
2008 70 51	alennus 100 % arvotullista
2008 70 59	vapautus
2008 70 61	vapautus
2008 70 69	vapautus
2008 70 71	vapautus
2008 70 79	vapautus
2008 70 92	vapautus
2008 70 94	vapautus
2008 70 99	vapautus
2008 80	vapautus

2008 91	vapautus
2008 92 12	vapautus
2008 92 14	vapautus
2008 92 16	vapautus
2008 92 18	vapautus
2008 92 32	vapautus
2008 92 34	vapautus
2008 92 36	vapautus
2008 92 38	vapautus
2008 92 51	vapautus
2008 92 59	vapautus
2008 92 72	vapautus
2008 92 74	vapautus
2008 92 76	vapautus
2008 92 78	vapautus
2008 92 92	vapautus
2008 92 93	vapautus
2008 92 94	vapautus
2008 92 96	vapautus
2008 92 97	vapautus
2008 92 98	vapautus
2008 99 11	vapautus
2008 99 19	vapautus
2008 99 21	vapautus
2008 99 23	vapautus
2008 99 25	vapautus
2008 99 26	vapautus
2008 99 28	vapautus
2008 99 32	vapautus
2008 99 33	alennus 100 % arvotullista
2008 99 34	alennus 100 % arvotullista
2008 99 36	vapautus
2008 99 37	vapautus
2008 99 38	vapautus
2008 99 40	vapautus
2008 99 43	vapautus
2008 99 45	vapautus
2008 99 46	vapautus
2008 99 47	vapautus
2008 99 49	vapautus
2008 99 53	vapautus
2008 99 55	vapautus
2008 99 61	vapautus
2008 99 62	vapautus
2008 99 68	vapautus
2008 99 72	vapautus
2008 99 74	vapautus
2008 99 79	vapautus
ex 2008 99 85	vapautus lukuun ottamatta sokerimaissia
2008 99 91	alennus 100 % arvotullista
ex 2008 99 99	vapautus lukuun ottamatta viininlehtiä
2009	Käymättömät ja lisättyä alkoholia sisältämättömät hedelmämehut (myös rypäleen puristemehu "grape must") ja kasvismehut, myös lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältävät
2009 11 11	alennus 100 % arvotullista
2009 11 19	vapautus
2009 11 91	alennus 100 % arvotullista
2009 11 99	vapautus
2009 19 11	alennus 100 % arvotullista
2009 19 19	vapautus
2009 19 91	alennus 100 % arvotullista
2009 19 99	vapautus
2009 20	vapautus
2009 30 11	alennus 100 % arvotullista
2009 30 19	vapautus
2009 30 31	vapautus
2009 30 39	vapautus
2009 30 51	alennus 100 % arvotullista
2009 30 55	vapautus
2009 30 59	vapautus
2009 30 91	alennus 100 % arvotullista

2009 30 95	vapautus
2009 30 99	vapautus
2009 40	vapautus
2009 50	vapautus
2009 60	vapautus
2009 70 11	alennus 100 % arvotullista
2009 70 19	vapautus
2009 70 30	vapautus
2009 70 91	alennus 100 % arvotullista
2009 70 93	vapautus
2009 70 99	vapautus
2009 80 11	alennus 100 % arvotullista
2009 80 19	vapautus
2009 80 32	vapautus
2009 80 33	alennus 100 % arvotullista
2009 80 35	alennus 100 % arvotullista
2009 80 36	vapautus
2009 80 38	vapautus
2009 80 50	vapautus
2009 80 61	alennus 100 % arvotullista
2009 80 63	vapautus
2009 80 69	vapautus
2009 80 71	vapautus
2009 80 73	vapautus
2009 80 79	vapautus
2009 80 83	vapautus
2009 80 84	alennus 100 % arvotullista
2009 80 86	alennus 100 % arvotullista
2009 80 88	vapautus
2009 80 89	vapautus
2009 80 95	vapautus
2009 80 96	vapautus
2009 80 97	vapautus
2009 80 99	vapautus
2009 90 11	alennus 100 % arvotullista
2009 90 19	vapautus
2009 90 21	alennus 100 % arvotullista
2009 90 29	vapautus
2009 90 31	alennus 100 % arvotullista
2009 90 39	vapautus
2009 90 41	vapautus
2009 90 49	vapautus
2009 90 51	vapautus
2009 90 59	vapautus
2009 90 71	alennus 100 % arvotullista
2009 90 73	vapautus
2009 90 79	vapautus
2009 90 92	vapautus
2009 90 94	alennus 100 % arvotullista
2009 90 95	vapautus
2009 90 96	vapautus
2009 90 97	vapautus
2009 90 98	vapautus
21	ERINÄISET ELINTARVIKEVALMISTEET
2101	Kahvi-, tee- ja mateututet, -esanssit ja -tiivisteet sekä näihin tuotteisiin tai kahviin, teehen tai mateen perustuvat valmisteet; paahdettu juurisikuri ja muut paahdetut kahvinkorvikkeet sekä niiden uutet, esanssit ja tiivisteet
2101 11	vapautus
2101 12	vapautus
2101 20	vapautus
2101 30 11	vapautus
2101 30 19	alennus 100 % arvotullista
2101 30 91	vapautus
2101 30 99	alennus 100 % arvotullista
2102	Hiiva (elävä eli aktiivinen tai kuollut eli inaktiivinen); muut kuolleet yksisoluiset mikro-organismit, valmistetut leivinjauheet (lukuun ottamatta lääkkeiksi pakattuja yksisoluisia mikro-organismeja)
2102 10 10	vapautus

2102 10 31	alennus 100 % arvotullista
2102 10 39	alennus 100 % arvotullista
2102 10 90	vapautus
2102 20	vapautus
2102 30	vapautus
2103	Kastikkeet ja valmisteet niitä varten; maustamisvalmisteita olevat sekoitukset; sinappijauho, myös valmistettu, ja sinappi
2103	vapautus
2104	Keitot ja liemet sekä valmisteet niitä varten; homogenoidut sekoitetut elintarvikevalmisteet, jotka koostuvat kahden tai useamman perusaineen, kuten lihan, kalan, kasvien ja hedelmien hienoksi homogenoidusta seoksesta ja jotka myydään pikkulasten ruoaksi vähittäismyyntipakkauksissa
2104	vapautus
2105	Jäätelö, mehujää ja niiden kaltaiset jäädytetyt valmisteet, myös kaakaota sisältävät
2105	alennus 100 % arvotullista
2106	Muualle kuulumattomat elintarvikevalmisteet
2106 10	alennus 100 % arvotullista
2106 90 20	vapautus
2106 90 30	alennus 16 % ⁽⁵⁾
2106 90 51	alennus 16 %
2106 90 55	alennus 81 euroa/t
2106 90 59	alennus 16 % ⁽⁵⁾
2106 90 92	vapautus
2106 90 98	alennus 100 % arvotullista
22	JUOMAT, ETYYLIALKOHOLI (ETANOLI) JA ETIKKA
2201	Vesi, myös luonnon tai keinotekoinen kivennäisvesi ja hiilihapotettu vesi, lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältämätön ja maustamaton; jää ja lumi
2201	vapautus
2202	Vesi, myös kivennäisvesi ja hiilihapotettu vesi, lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältävä tai maustettu, ja muut alkoholittomat juomat (lukuun ottamatta hedelmä- ja kasvismehuja ja maitoa)
2202 10	vapautus
2202 90 10	vapautus
2202 90 91	alennus 100 % arvotullista
2202 90 95	alennus 100 % arvotullista
2202 90 99	alennus 100 % arvotullista
2203	Mallasjuomat
2203	vapautus
2204	Tuoreista rypäleistä valmistettu viini, myös väkevöity viini; osittain käynyt rypäleen puristemehu (grape must), jonka todellinen alkoholipitoisuus on enemmän kuin 0,5 tilavuusprosenttia, myös lisättyä alkoholia sisältävä
2204 30 92	vapautus
2204 30 94	vapautus
2204 30 96	vapautus
2204 30 98	vapautus
2205	Vermutti ja muu tuoreista viinirypäleistä valmistettu viini, joka on maustettu kasveilla tai aromaattisilla aineilla
2205	vapautus
2206	Muut käymisen avulla valmistetut juomat (siideri, päärynäviini, sima) sekä käymisen avulla valmistettujen juomien ja alkoholittomien juomien sekoitukset, muualla mainitsemattomat tai muualle kuulumattomat
2206 00 31	vapautus
2206 00 39	vapautus
2206 00 51	vapautus
2206 00 59	vapautus
2206 00 81	vapautus
2206 00 89	vapautus

2207	Denaturoidun etyylialkoholin (etanoli), alkoholipitoisuus vähintään 80 tilavuusprosenttia; denaturoitu etyylialkoholi (etanoli) ja muut denaturoidut väkevät alkoholijuomat, väkevyydestä riippumatta
2207	vapautus
2208	Denaturoidun etyylialkoholin (etanoli), alkoholipitoisuus pienempi kuin 80 tilavuusprosenttia; väkevät alkoholijuomat, liköörit ja muut alkoholipitoiset juomat; alkoholipitoiset valmisteet, jollaisia käytetään juomien valmistukseen
2208	vapautus
2209	Etikka ja etikkahaposta valmistetut etikankorvikkeet
2209 00 91	vapautus
2209 00 99	vapautus
23	ELINTARVIKETEOLLISUUDEN JÄTETUOTTEET JA JÄTTEET; VALMISTETTU REHU
2302	Leseet, lesejauhot ja muut viljan tai palkoviljan seulomisessa, jauhamisessa tai muussa käsittelyssä syntyneet jätetuotteet, myös pelleteiksi valmistetut
2302 10	alennus 7,2 euroa/t
2302 20	alennus 7,2 euroa/t
2302 30	alennus 7,2 euroa/t
2302 40	alennus 7,2 euroa/t
2302 50	vapautus
2303	Tärkkelyksenvalmistuksen jätetuotteet ja niiden kaltaiset jäteaineet, sokerijuurikasjättemassa, sokeriruokojäte ja muut sokerinvalmistuksen jätteet, rankki ja muut panimo- ja polttimejätteet, myös pelleteiksi valmistetut
2303 10 11	alennus 219 euroa/t
2308	Tammenterhot, hevostakanjat, puristejäännös ja muualle kuulumattomat kasviaineet ja kasviperäiset jätteet sekä kasviperäiset jätetuotteet ja sivutuotteet, jollaisia käytetään eläinten ruokintaan, myös pelleteiksi valmistetut
2308 90 90	vapautus
2309	Valmisteet, jollaisia käytetään eläinten ruokintaan
2309 10 13	alennus 10,9 euroa/t
2309 10 15	alennus 16 %
2309 10 19	alennus 16 %
2309 10 33	alennus 10,9 euroa/t
2309 10 39	alennus 16 %
2309 10 51	alennus 10,9 euroa/t
2309 10 53	alennus 10,9 euroa/t
2209 10 59	alennus 16 %
2309 10 70	alennus 16 %
2309 10 90	vapautus
2309 90 10	vapautus
2309 90 31	alennus 10,9 euroa/t
2309 90 33	alennus 10,9 euroa/t
2309 90 35	alennus 16 %
2309 90 39	alennus 16 %
2309 90 41	alennus 10,9 euroa/t
2309 90 43	alennus 10,9 euroa/t
2309 90 49	alennus 16 %
2309 90 51	alennus 10,9 euroa/t
2309 90 53	alennus 10,9 euroa/t
2309 90 59	alennus 16 %
2309 90 70	alennus 16 %
2309 90 91	vapautus
24	TUPAKKA JA VALMISTETUT TUPAKANKORVIKKEET
24	vapautus ⁽⁶⁾
29	ORGAANISET KEMIALLISET YHDISTEET
2905	Asykliset alkoholit ja niiden halogeeni-, sulfo-, nitro- ja nitrosojohdannaiset
2905	alennus 100 % arvotullista

33	HAIHTUVAT ÖLJYT JA RESINOIDIT; HAJUSTE-, KOSMEETTISET JA TOALETTIVALMISTEET
3301	Haihtuvat öljyt (terpeenittömät tai terpeenipitoiset), myös jähmeät (concretes) ja vahaa poistamalla saadut nesteet (absolutes); resinoidit; haihtuvien öljyjen väkevöidyt rasva-, rasvaöljy- ja vahaliuokset tai niiden kaltaiset liuokset, kylmänä uuttamalla (enfleuroaage) tai maseroimalla saadut; terpeenipitoiset sivutuotteet
3301	vapautus
3302	Hyvänhajuisten aineiden seokset sekä yhteen tai useampaan tällaiseen aineeseen perustuvat seokset (myös alkoholiliuokset), jollaisia käytetään raaka-aineena teollisuudessa
3302 10 29	vapautus
35	VALKUAISAINHEET; MODIFIOIDUT TÄRKKELYKSET; LIIMAT JA LIISTERIT; ENTSYYMIT
3501	Kaseiini, kaseinaatit ja muut kaseiinijohdannaiset; kaseiiniliimat (lukuun ottamatta liimana myytävissä enintään 1 kg:n vähittäispyyntipakkauksissa olevat)
3501	vapautus
3502	Albumiinit (myös kahden tai useamman heraproteiinin tiivisteet, joiden heraproteiinipitoisuus on suurempi kuin 80 prosenttia kuiva-aineen painosta), albuminaatit ja muut albumiinijohdannaiset
3502 11 90	alennus 100 % arvotullista
3502 19 90	alennus 100 % arvotullista
3502 20 91	alennus 100 % arvotullista
3502 20 99	alennus 100 % arvotullista
3503	Gelatiini, myös suorakaiteen tai neliön muotoisina lehtisinä, myös pintakäsiteltyinä tai värjättyinä, ja gelatiinijohdannaiset; kalanrakkoselvikkeet; muut eläinperäiset liimat (lukuun ottamatta nimikkeeseen 3501 kohdalla mainittuja kaseiiniliimoja)
3503	vapautus
3504	Peptonit ja niiden johdannaiset; muut proteiiniaineet ja niiden johdannaiset, muualle kuulumattomat; vuotajauhe, myös kromikäsitelty
3504	vapautus
3505	Dekstriini ja muu modifioitu tärkkelys (esim. esihyytelöity tai esteröity tärkkelys); tärkkelykseen, dekstriiniin tai muuhun modifioituun tärkkelykseen perustuvat liimat ja liisterit (lukuun ottamatta vähittäismyyntiin tarkoitettuja, joiden paino on enintään 1 kg)
3505 10 10	alennus 100 % arvotullista
3505 10 50	vapautus
3505 10 90	alennus 100 % arvotullista
3505 20	alennus 100 % arvotullista
38	ERINÄISET KEMIAALLISET TUOTTEET
3809	Viimeistelyvalmisteet, valmisteet, jotka nopeuttavat värjäytymistä tai väriaineiden kiinnittymistä, sekä muut tuotteet ja valmisteet (esim. liistausaineet ja peittausaineet), jollaisia käytetään tekstiili-, paperi-, nahka- tai niiden kaltaisessa teollisuudessa, muualle kuulumattomat
3809 10	alennus 100 % arvotullista
3824	Valmistetut sitomisaineet valumuotteja ja -sydämiä varten; kemialliset tuotteet ja kemian- tai siihen liittyvän teollisuuden valmisteet, myös jos ne ovat luonnontuotteiden seoksia, muualle kuulumattomat; kemian- tai siihen liittyvän teollisuuden jätetuotteet, muualle kuulumattomat
3824 60	alennus 100 % arvotullista
50	SILKKI
50	vapautus
52	PUUVILLA
52	vapautus

Ranskan merentakaisia departementteja koskevat määräykset

1. AKT-valtioista, merentakaisista maista tai merentakaisilta alueilta peräisin olevista seuraavista tuotteista ei Ranskan merentakaisiin departementteihin kanneta tullia:

CN-koodi	Kuvaus
0102	Elävät nautaeläimet, kotieläinlajit, muut kuin puhtasrotuiset siitoseläimet
0102 90	
0102 90 05	
0102 90 21	
0102 90 29	
0102 90 41	
0102 90 49	
0102 90 51	
0102 90 59	
0102 90 61	
0102 90 69	
0102 90 71	
0102 90 79	
0201	
0202	
0206 10 95	
0206 29 91	
0709 90 60	Sokerimaissi
0712 10 90	
1005 90 00	
0714 10 91–0714 90 11	Maniokkijuuret, myös jamssi

2. Tullia ei kanneta CN-nimikkeeseen 1006 kuuluvan riisin suorassa tuonnissa, lukuun ottamatta CN-nimikkeeseen 1006 10 10 kuuluvan siemenviljan tuontia Réunioniin.
3. Komissio toteuttaa tarvittavat toimenpiteet, jos AKT-valtioista, merentakaisista maista tai merentakaisilta alueilta peräisin olevan sokerimaissin tuonti Ranskan merentakaisiin departementteihin ylittää jonakin vuonna 25 000 tonnia ja jos tämä tuonti uhkaa vakavalla tavalla kyseisten markkinoiden toimintaa.
4. CN-koodeihin 0714 10 91 ja 0714 90 11 kuuluvista tuotteista ei kanneta tullia vuosittaisen 2 000 tonnin kiintiön rajoissa.

VIITTAUKSET

kiintiö 1	100 tonnia	Elävät lampaat ja vuohet
kiintiö 2	500 tonnia	Lampaan- ja vuohen liha
kiintiö 3	400 tonnia	Siipikarjan liha
kiintiö 4	500 tonnia	Valmistettu siipikarjan liha
kiintiö 5	1 000 tonnia	Maito ja meijerituotteet
kiintiö 6	1 000 tonnia	Juusto ja juustoaine
kiintiö 7	500 tonnia	Sianliha
kiintiö 8	500 tonnia	Valmistettu sianliha
kiintiö 9	600 000 tonnia	Melassit
kiintiö 10	15 000 tonnia	Vehnä sekä vehnän ja rukiin sekavilja
kiintiö 11	125 000 tonnia	Esikuorittu riisi
kiintiö 12	20 000 tonnia	Rikkoutunut riisi
kiintiö 13a	2 000 tonnia	Tomaatit, muut kuin kirsikkatomaatit
kiintiö 13b	2 000 tonnia	Kirsikkatomaatit
kiintiö 14	800 tonnia	Kivettömät syötäväksi tarkoitetut viinirypäleet
kiintiö 15	1 000 tonnia	Omenat
kiintiö 16	2 000 tonnia	Päärynät
kiintiö 17	1 600 tonnia	Mansikat
enimmäismäärä 1	100 000 tonnia	Durra
enimmäismäärä 2	60 000 tonnia	Hirssi
enimmäismäärä 3	200 tonnia	Tuoreet viikunat
vm 1	25 000 tonnia	Appelsiinit
vm 2	4 000 tonnia	Mandariinit
vm 3	100 tonnia	Kivettömät syötäväksi tarkoitetut viinirypäleet

(1) Jos jostakin ATK-valtiosta peräsin olevien, CN-koodeihin 0201, 0206 10 95, 0206 29 91, 1602 50 10 tai 1602 90 61 kuuluvien tuotteiden tuonti yhteisöön ylittää vuoden aikana määrän, joka vastaa sen jaksolle 1969–1974 sijoittuvan vuoden määrää, jona kyseisestä AKT-valtiosta peräisin olevien tuotteiden tuonti yhteisöön oli suurin 7 prosentin vuosikasvulla lisättyä, kyseistä alkuperää olevien tuotteiden verovapautuksen soveltaminen keskeytetään osittain tai kokonaan.

Tällöin yhteisö määrää kyseiseen tuontiin sovellettavat järjestelyt.

(2) Alennus koskee ainoastaan tuontia, jonka osalta tuoja todistaa, että viejää on perinyt alennuksen määrää vastaavan vientimaksun.

(3) Jos enimmäismäärä saavutetaan vuoden aikana, yhteisö voi asetuksella alkaa uudelleen soveltaa tavanomaisia tulleja voimassaoloajan loppuun asti; sovellettavia tulleja alennetaan 50 prosenttia.

(4) Jos tuotteen tuonti ylittää viitemäärän, voidaan tehdä päätös, että siihen sovelletaan viitemäärää vastaavaa enimmäismäärää tuotteen vuosittainen kauppatase huomioon ottaen.

(5) Tätä alennusta ei sovelleta silloin, kun yhteisö Uruguayn kierroksen sitoumusten mukaisesti soveltaa lisätulleja.

(6) Jos AKT-valtioista peräisin olevien ja CN-koodiin 2401 kuuluvien tuotteiden tullittoman tuonnin merkittävä lisääntyminen aiheuttaa vakavaa häiriötä tai jos kyseinen tuonti aiheuttaa ongelmia, jotka heikentävät jonkin yhteisön alueen taloudellista tilannetta, yhteisö voi ryhtyä toimenpiteisiin kaupan vääristymien korjaamiseksi.

(c1) Jonka maitorasvapitoisuus on vähemmän kuin 1,5 painoprosenttia ja tärkki- tai jauhopitoisuus vähintään 50 mutta alle 75 painoprosenttia.

XXIII JULISTUS**Yhteinen julistus markkinoille pääsystä osana AKT-EY-kumppanuutta**

Osapuolet hyväksyvät, että molempien osapuolten oletetaan osallistuvan sellaisten sopimusten neuvotteeluun ja täytäntöönpanoon, joilla monen- ja kahdenvälistä kauppaa vapautetaan entisestään.

Osapuolet panevat merkille yhteisön sitoumuksen taata käytännöllisesti katsoen kaikille vähiten kehittyneiden maiden tuotteille vapaa pääsy markkinoille vuoteen 2005 mennessä.

Samanaikaisesti ne tunnustavat AKT-valtioiden tuotteiden etuuskohteluun perustuvan yhteisön markkinoille pääsyn osalta sen, että laajempi kaupan vapauttamisprosessi voisi johtaa AKT-valtioiden suhteellisen kilpailuaseman heikkenemiseen, mikä olisi uhka niiden kehityspyrkimyksille, joita yhteisö tukee.

Näin ollen osapuolet sopivat tarkastelevansa kaikkia tarvittavia toimenpiteitä AKT-valtioiden kilpailuaseman säilyttämiseksi yhteisön markkinoilla valmisteluvaiheen aikana. Tarkastelu voi kattaa muun muassa aikatauluvaatimukset, alkuperäsäännöt, terveys- ja kasvinsuojelutoimet sekä erityistoimenpiteiden täytäntöönpanon tarjontaan liittyvien ongelmien ratkaisemiseksi AKT-valtioissa. Tavoitteena on tarjota AKT-valtioille mahdollisuus hyödyntää olemassa ja saavutettavissa olevaa suhteellista etuaan yhteisön markkinoilla. Osapuolet pitävät mielessä sitoumuksensa tehdä yhteistyötä WTO:ssa ja sopivat, että mainitussa tarkastelussa otetaan huomioon myös kaikki WTO:ssa mahdollisesti tehtävät sellaisten kauppapuutuksien laajentamiset, joita WTO:n jäsenmaat voivat kehitysmaille tarjota.

Tätä tarkoitusta varten kaupan alan yhteisen ministerikomitean olisi annettava suosituksia komission ja AKT-valtioiden sihteeristön valmisteleman alustavan tarkastelun perusteella. EY:n neuvosto tarkastelee näitä suosituksia komission ehdotuksen perusteella, jolloin tavoitteena on säilyttää AKT-EY-kauppajärjestelyn edut.

Euroopan unionin neuvosto korostaa omalta osaltaan velvollisuuttaan ottaa huomioon vaikutukset, joita EY:n tekemillä sopimuksilla tai muilla sen toteuttamilla toimenpiteillä voi olla AKT-valtioiden ja EY:n väliseen kauppaan. Se pyytää komissiota suorittamaan järjestelmällisesti tarvittavat vaikutusten arvioinnit. Toimenpiteet liittyvät valmisteluvaiheeseen, ja niissä otetaan asianmukaisesti huomioon yhteisön yhteinen maatalouspolitiikka.

Kaupan alan yhteinen ministerikomitea valvoo tämän julistuksen täytäntöönpanoa ja antaa asianmukaiset kertomukset ministerineuvostolle.

XXIV JULISTUS**Yhteinen julistus riisistä**

1. Osapuolet tunnustavat riisin merkityksen useiden AKT-valtioiden talouden kehitykselle työllisyyden, ulkomaanvaluutan sekä yhteiskunnallisen ja poliittisen vakauden osalta.

2. Osapuolet tunnustavat myös yhteisön markkinoiden merkityksen riisialalle. Yhteisö vahvistaa olevansa sitoutunut parantamaan AKT-valtioiden riisialan kilpailukykyä ja tehokkuutta, jotta se säilyisi elinkykyisenä ja kehittyisi kestävältä pohjalta ja siten edistäisi AKT-valtioiden sujuvaa integroitumista maailmantalouteen.

3. Yhteisö on valmis myöntämään riittävästi varoja AKT-valtioiden riisinviejien alakohtaisen integroidun kehitysohjelman rahoittamiseksi valmisteluvaiheessa ja AKT-valtioiden alan edustajia kuullen. Ohjelmaan voivat sisältyä erityisesti seuraavat toimet:

- tuotantoedellytysten ja laadun parantaminen toteuttamalla toimia tutkimuksen, sadonkorjuun ja käsittelyn aloilla,
- kuljetus- ja varastointitoimet,
- nykyisten riisinviejien kilpailukyvyyn parantaminen,
- AKT-valtioiden riisintuottajien auttaminen täyttämään ympäristönhoidon ja jätehuollon standardit sekä muut kansainvälisillä markkinoilla, myös yhteisössä, vallitsevat normit,
- markkinointi ja kaupan edistäminen,
- lisäarvoisten sivutuotteiden kehittämisohjelmat.

Tämä toimenpidetkokonaisuus rahoitetaan riisiä vievissä AKT-valtioissa kansallisesti ja molempien osapuolten sopimuksella alakohtaisten erityisohjelmien kautta ohjelmointia koskevien sääntöjen ja menetelmien mukaisesti sekä lyhyellä aikavälillä EKR:n jakamattomista varoista sen jälkeen, kun ministerineuvosto on tehnyt asiassa päätöksen.

4. Osapuolet uudistavat sitoumuksensa tehdä tiivistä yhteistyötä sen varmistamiseksi, että AKT-valtiot voivat hyötyä täysimääräisesti yhteisön riisille myöntämistä kauppaetuksista. Ne ovat yhtä mieltä siitä, että kaiken AKT-valtioista peräisin olevan riisin yhteisöön suuntautuvan viennin on oltava tehokasta ja avointa.

5. Yhteisö selvittää sopimuksen voimaantulon jälkeen AKT-valtioiden riisialan asemaa yhteisön riisimarkkinoilla jatkossa tapahtuvien muutosten valossa. Tätä tarkoitusta varten osapuolet sopivat perustavansa AKT-valtioiden ja alan edustajien kanssa yhteisen työryhmän, joka kokoontuu vuosittain. Yhteisö sitoutuu myös kuulemaan AKT-valtioita kaikissa kahden- tai monenvälisissä päätöksissä, joilla voi olla vaikutusta AKT-valtioiden riisialan kilpailuasemaan yhteisön markkinoilla.

XXV JULISTUS

Yhteinen julistus rommista

Osapuolet tunnustavat rommialan merkityksen useiden AKT-valtioiden ja niiden alueiden talous- ja yhteiskuntakehitykselle sekä sen keskeisen aseman työllisyyden luoja ja vienti- ja valtiontulojen tuojana. Ne tunnustavat, että rommi on AKT-valtioiden maatalousteollisuuden lisäarvoinen tuote, joka tarkoituksenmukaisin toimin tuettuna pystyy kilpailemaan maailmanmarkkinoilla. Näin ollen ne tunnustavat tarpeen toteuttaa kaikki mahdollisesti tarvittavat toimenpiteet AKT-valtioiden tuottajien tällä hetkellä epäedullisen kilpailuaseman korjaamiseksi. Tässä yhteydessä ne panevat myös merkille neuvoston ja komission 24 päivänä maaliskuuta 1997 antamaan julistukseen sisältyvän sitoumuksen ottaa kaikissa rommialaa koskevissa tulevilla neuvotteluissa ja järjestelyissä täysimääräisesti huomioon vaikutukset, joita EY:n ja USA:n kyseisenä päivänä tekemällä, tiettyjen alkoholijuomien veron poistamista koskevalla sopimuksella voi olla. Ne tunnustavat myös sen, että on kiire vähentää AKT-valtioiden tuottajien riippuvuutta rommin hyödykemarkkinoista.

Näin ollen osapuolet ovat yhtä mieltä siitä, että AKT-valtioiden rommiteollisuutta on kehitettävä nopeasti, jotta niiden romminviejät voivat kilpailla alkoholijuomien yhteisön ja kansainvälisillä markkinoilla. Tätä tarkoitusta varten ne sopivat toteuttavansa seuraavat toimet:

1. HS-nimikkeeseen 22 08 40 kuuluvan, AKT-valtioista peräisin olevan rommin, arrakin ja taffian tuonti on tämän sopimuksen ja sen mahdollisten jatkosopimusten nojalla verotonta, eikä siihen sovelleta määrällisiä rajoituksia.
2. Yhteisö sitoutuu varmistamaan terveen kilpailun yhteisön markkinoilla sekä sen, että AKT-valtioiden rommin kilpailuasema EU:n markkinoilla on edullinen ja että sitä ei syrjitä kolmansien maiden rommintuottajiin nähden.
3. Tarkastellessaan pyyntöjä saada poiketa 29 päivänä maaliskuuta 1989 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1576/89 1 artiklan 4 kohdan 1 ja 2 alakohdan säännöksistä yhteisö kuulee AKT-valtioita ja ottaa huomioon niiden erityiset tarpeet.
4. Yhteisö on valmis myöntämään riittävästi varoja AKT-valtioiden romminviejien alakohtaisen integroidun kehitysohjelman rahoittamiseksi valmisteluvaiheessa ja AKT-valtioiden alan edustajia kuullen. Ohjelmaan voivat sisältyä erityisesti seuraavat toimet:
  - nykyisten romminviejien kilpailukyvyyn parantaminen,
  - AKT-valtioiden tai niiden alueiden tukeminen omien rommimerkkien kehittämisessä,
  - markkinointikampanjoiden suunnittelun ja toteutuksen tukeminen,
  - AKT-valtioiden rommintuottajien auttaminen täyttämään ympäristönhoidon ja jätehuollon standardit sekä muut kansainvälisillä, myös yhteisön, markkinoilla vallitsevat normit, ja
  - AKT-valtioiden rommiteollisuuden auttaminen siirtymään massahyödyketuotannosta arvostempien merkkituotteiden tuotantoon.

Tämä toimenpidekokonaisuus rahoitetaan molempien osapuolten sopimuksella kansallisesti ja alueellisesti alakohtaisten erityisohjelmien kautta ohjelmointia koskevien sääntöjen ja menetelmien mukaisesti sekä lyhyellä aikavälillä EKR:n jakamattomista varoista sen jälkeen, kun ministerineuvosto on tehnyt asiassa päätöksen.

5. Yhteisö sitoutuu tarkastelemaan niin kutsutuista valkoisista alkoholeista maaliskuussa 1997 tehtyyn sopimukseen liitettyyn rommia koskevaan yhteisymmärryspöytäkirjaan sisältyvän hintaindeksoinnin vaikutusta AKT-valtioiden alan teollisuuteen, jolloin muualta kuin AKT-valtioista peräisin olevaan rommiin sovelletaan tulleja. Tarkastelun tulosten perusteella se toteuttaa tarvittaessa asianmukaiset toimenpiteet.
6. Yhteisö sitoutuu käymään näistä sitoumuksista nousevista erityiskysymyksistä asianmukaisia keskusteluja AKT-valtioiden kanssa yhteisessä työryhmässä, joka kokoontuu säännöllisesti. Edelleen yhteisö sitoutuu kuulemaan AKT-valtioita kaikissa kahden- ja monenvälisissä, myös tariffin alennuksia ja yhteisön laajentumista koskevissa päätöksissä, joilla voi olla vaikutusta AKT-valtioiden rommiteollisuuden kilpailuasemaan yhteisön markkinoilla.

XXVI JULISTUS

Yhteinen julistus naudan- ja vasikanlihasta

1. Yhteisö sitoutuu huolehtimaan siitä, että naudan- ja vasikanlihasta tehdyn pöytäkirjan edunsaajina olevat AKT-valtiot saavat pöytäkirjasta kaiken mahdollisen hyödyn. Tätä tarkoitusta varten se sitoutuu tehostamaan pöytäkirjan määräysten vaikutusta vahvistamalla hyvissä ajoin asianmukaiset säännöt ja menettelyt.

2. Edelleen yhteisö sitoutuu panemaan pöytäkirjan täytäntöön siten, että AKT-valtiot voivat pitää naudan- ja vasikanlihaansa kaupan läpi vuoden ilman kohtuuttomia rajoituksia. Lisäksi EY auttaa AKT-valtioiden naudan- ja vasikanlihanviejiä parantamaan kilpailukykyään muun muassa etsimällä ratkaisuja tarjontaan liittyviin ongelmiin tässä sopimuksessa määriteltyjen kehitysstrategioiden mukaisesti sekä maa- ja alueohjelmien yhteydessä.

3. Yhteisö tarkastelee vähiten kehittyneiden AKT-valtioiden pyyntöjä, jotka koskevat niiden naudan- ja vasikanlihan vientiä etuuskohteluehdoin, niiden toimien yhteydessä, joita se aikoo toteuttaa vähiten kehittyneitä maita koskevan WTO:n yhtenäisen toimintakehyksen puitteissa.

XXVII JULISTUS

Yhteinen julistus liitteessä V olevan 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen AKT-valtioista peräisin olevien tuotteiden pääsyä Ranskan merentakaisen departementtien markkinoille sääntelevistä järjestelyistä

Osapuolet vahvistavat sen, että liitteen V määräyksiä sovelletaan Ranskan merentakaisen departementtien ja AKT-valtioiden välisiin suhteisiin.

Yhteisöllä on sopimuksen voimassaoloaikana oikeus muuttaa liitteessä V olevan 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen AKT-valtioista peräisin olevien tuotteiden pääsyä Ranskan merentakaisen departementtien markkinoille säänteleviä järjestelyjä viimeksi mainittujen talouden kehittämistarpeiden perusteella.

Harkitessaan tämän oikeuden mahdollista käyttöä yhteisö ottaa huomioon AKT-valtioiden ja Ranskan merentakaisen departementtien välisen suoran kaupan. Asianomaisten osapuolten välillä sovelletaan tiedotus- ja kuulemismenettelyjä liitteessä V olevan 12 artiklan mukaisesti.

XXVIII JULISTUS

Yhteinen julistus AKT-valtioiden, niiden naapureina olevien merentakaisen maiden ja -alueiden sekä Ranskan merentakaisen departementtien välisestä yhteistyöstä

Osapuolet rohkaisevat AKT-valtioita, niiden naapureina olevia maita ja -alueita sekä Ranskan merentakaisia departementteja lisäämään alueellista yhteistyötä Karibian, Tyynenmeren ja Intian valtameren alueella.

Osapuolet kehottavat asianomaisia osapuolia kuulemaan toisiaan menettelystä tällaisen yhteistyön edistämiseksi sekä niiden politiikkoja ja erityisasemaa alueella vastaavien sellaisten toimenpiteiden toteuttamiseksi, jotka mahdollistavat aloitteiden tekemisen talouden, myös kaupan kehittämisen, sekä yhteiskunnan ja kulttuurin aloilla.

Jos kaupan alan sopimukset koskevat Ranskan merentakaisia departementteja, tällaisilla sopimuksilla voidaan määrätä erityistoimista, joilla suositaan niistä peräisin olevia tuotteita.

Näiden alojen yhteistyötä koskevat kysymykset toimitetaan ministerineuvoston tietoon, jotta se olisi asianmukaisesti selvillä saavutetusta edistyksestä.

XXIX JULISTUS**Yhteinen julistus yhteisen maatalouspolitiikan alaan kuuluvista tuotteista**

Osapuolet tunnustavat sen, että yhteisen maatalouspolitiikan alaan kuuluviin tuotteisiin sovelletaan erityisiä sääntöjä ja määräyksiä, erityisesti suojatoimenpiteiden osalta. Sopimuksen suojalauseketta koskevia määräyksiä voidaan soveltaa näihin tuotteisiin ainoastaan, jos ne ovat yhdenmukaisia kyseisten sääntöjen ja määräysten erityisluonteen kanssa.

XXX JULISTUS**AKT-valtioiden julistus liitteessä V olevasta 1 artiklasta**

AKT-valtiot ovat tietoisia yhteisön markkinoilla oleviin AKT-valtioista peräisin oleviin tuotteisiin liitteessä V olevan 1 artiklan 2 kohdan a alakohdan nojalla sovellettavasta suosituimmuuskohtelusta johtuvasta epätasapainosta ja syrjinnästä sekä vahvistavat käsityksensä, jonka mukaan kyseisen artiklan tarkoittamilla neuvotteluilla varmistetaan, että AKT-valtioiden tärkeimpiä vientikelpoisia tuotteita kohdellaan vähintään yhtä edullisesti kuin niiden kolmansien maiden tuotteita, joihin yhteisö soveltaa suosituimmuuskohtelua.

Samantyyppiset neuvottelut käydään lisäksi, jos

- a) yksi tai useampi AKT-valtio osoittaa pystyvänsä toimittamaan yhtä tai useampaa erityistuotetta, joiden osalta etuuskohtelua nauttivat kolmannet maat saavat edullisemmän kohtelun, ja
- b) yksi tai useampi AKT-valtio suunnittelee vievänsä yhteisöön yhtä tai useampaa erityistuotetta, joiden osalta etuuskohtelua nauttivat kolmannet maat saavat edullisemmän kohtelun.

XXXI JULISTUS**Yhteisön julistus liitteessä V olevan 5 artiklan 2 kohdan a alakohdasta**

Yhteisö suostuu siihen, että toisen AKT-ETY-yleissopimuksen 9 artiklan 2 kohdan a alakohdan teksti toistetaan liitteessä V olevan 5 artiklan 2 kohdan a alakohdassa, ja vahvistaa tekstin tulkinnan, jonka mukaan AKT-valtiot myöntävät yhteisölle vähintään yhtä edullisen kohtelun kuin minkä ne myöntävät kauppasopimusten nojalla kehittyneille valtioille edellyttäen, että kyseiset valtiot eivät myönnä AKT-valtioille parempia etuuksia kuin mitä yhteisö myöntää.

XXXII JULISTUS**Yhteinen julistus syrjäntäkiellosta**

Sen estämättä, mitä tämän sopimuksen liitteen V erityismääräyksissä sanotaan, osapuolet sopivat, että yhteisö ei harjoita AKT-valtioiden välillä syrjintää kyseisessä liitteessä tarkoitettussa kauppajärjestelmässä. Ne ottavat kuitenkin huomioon tämän sopimuksen määräykset ja monenvälisissä yhteyksissä tehdyt autonomiset erityisaloitteet, kuten yhteisön aloite vähiten kehittyneiden maiden hyväksi.

XXXIII JULISTUS**Yhteisön julistus liitteessä V olevasta 8 artiklan 3 kohdasta**

Jos yhteisö hyväksyy ainoastaan välttämättömät kyseisessä artiklassa tarkoitetut toimenpiteet, se pyrkii valitsemaan sellaiset, jotka maantieteellisestä soveltamisalastaan tai asianomaisista tuotelajeistaan johtuen haittaavat mahdollisimman vähän AKT-valtioiden vientiä.

XXXIV JULISTUS**Yhteinen julistus liitteessä V olevasta 12 artiklasta**

Osapuolet sopivat, että liitteessä V olevassa 12 artiklassa tarkoitetuissa neuvotteluissa on noudatettava seuraavia menettelyjä:

- i) osapuolet toimittavat kaikki tarvittavat ja merkitykselliset tiedot neuvoteltavasta yhdestä tai useammasta erityisaiheesta hyvissä ajoin, jotta keskustelut voidaan aloittaa varhaisessa vaiheessa, ja joka tapauksessa viimeistään kuukauden kuluttua neuvottelupyynnön vastaanottamisesta,
- ii) kolmen kuukauden mittainen neuvotteluvaihe alkaa tietojen vastaanottamispäivästä; ensimmäisen kuukauden kuluessa toimitetut tiedot analysoidaan tekniseltä kannalta, ja suurlähettiläskomiteassa käytävät yhteiset neuvottelut käydään sitä seuraavan kahden kuukauden aikana,
- iii) jos asiassa ei päästä molemminpuolisesti tyydyttävään ratkaisuun, asia viedään ministerineuvoston käsiteltäväksi,
- iv) jos ministerineuvosto ei pääse molemminpuolisesti tyydyttävään ratkaisuun, neuvosto päättää muista toimista neuvotteluissa ilmitulleiden erimielisyyksien ratkaisemiseksi.

XXXV JULISTUS**Yhteinen julistus liitteen V 7 artiklaa koskevasta pöytäkirjasta 1**

Jos AKT-valtiot soveltavat erityistä tullikohtelua yhteisöstä, myös Ceutasta ja Melillasta peräisin olevien tuotteiden tuontiin, pöytäkirjan 1 määräyksiä sovelletaan soveltuvin osin. Aina muulloin, kun AKT-valtioiden tuontiin soveltama kohtelu edellyttää alkuperäselvityksen esittämistä, kyseiset valtiot hyväksyvät asiaa koskevien kansainvälisten sopimusten mukaisesti laaditut alkuperätodistukset.

XXXVI JULISTUS**Yhteinen julistus liitteen V pöytäkirjasta 1**

1. Pöytäkirjan 12 artiklan 2 kohdan c alakohdan soveltamiseksi laivaustodistus, joka myönnetään ensimmäisessä yhteisöön suuntautuvan viennin lastausstatamassa, vastaa AKT-sisämaavaltioissa myönnettävien tavaratodistusten kattamien tuotteiden konossementtiä.
2. AKT-sisämaavaltioista vietäville tuotteille, jotka varastoidaan muualla kuin AKT-valtioissa tai pöytäkirjan liitteessä III tarkoitetuissa maissa ja siinä tarkoitetuilla alueilla, voidaan pöytäkirjan 16 artiklassa tarkoitettujen olosuhteiden vallitessa myöntää tavaratodistus.

3. Pöytäkirjan 15 artiklan 4 kohdan soveltamiseksi hyväksytään toimivaltaisen viranomaisen myöntämät ja tulliviranomaisten vahvistamat EUR.1-todistukset.

4. AKT-valtioiden yritysten auttamiseksi niiden pyrkiessä löytämään uusia hankintalähteitä voidakseen täysimääräisesti hyödyntää pöytäkirjan alkuperäkumulaatiota koskevia määräyksiä toteutetaan toimia sen varmistamiseksi, että yritystoiminnan kehittämiskeskus auttaa AKT-valtioiden toimijoita luomaan asianmukaisia yhteyksiä AKT-valtioiden, yhteisön sekä maiden ja alueiden hankkijoihin, sekä suhteiden edistämiseksi teollisuuden alan yhteistyössä asianomaisten toimijoiden kesken.

XXXVII JULISTUS

Yhteinen julistus liitteen V pöytäkirjasta 1 kalastustuotteiden alkuperän osalta

Yhteisö tunnustaa AKT-rannikkovaltioiden oikeuden kalavarojen kehittämiseen ja järkipäraseen käyttöön kaikilla niiden lainkäyttövaltaan kuuluvilla vesillä.

Osapuolet ovat yhtä mieltä siitä, että voimassa olevia alkuperäsääntöjä on tarkasteltava sen määrittelemiseksi, mitä muutoksia niihin on ensimmäisen kohdan perusteella mahdollisesti tehtävä.

AKT-valtiot ja yhteisö ovat tietoisia toistensa huolenaiheista ja eduista sekä sopivat jatkavansa AKT-valtioiden kansalliseen lainkäyttövaltaan kuuluvilla alueilla pyydetyistä saaliista peräisin olevien kalastustuotteiden yhteisön markkinoille tulon aiheuttaman ongelman selvittämistä molempia osapuolia tyydyttävän ratkaisun löytämiseksi. Selvitystyö tehdään tulliyhteistyökomiteassa tarvittaessa alan asiantuntijoiden avustamana sen jälkeen, kun tämä sopimus on tullut voimaan. Selvityksen tulokset toimitetaan sopimuksen ensimmäisen soveltamisvuoden kuluessa suurlähettiläskomitealle ja viimeistään toisen vuoden kuluessa ministerineuvostolle niiden tarkasteltaviksi ja molempia osapuolia tyydyttävään ratkaisuun pääsemiseksi.

Yhteisö ilmoittaa, että AKT-valtioissa tapahtuvan kalastustuotteiden jalostamisen osalta se on toistaiseksi valmis tarkastelemaan avoimin mielin pyyntöjä saada poiketa tämän tuotannonalan valmistettuja tuotteita koskevista alkuperäsäännöistä kolmansien maiden kanssa tehtyihin kalastusalan sopimuksiin sisältyvien pakollista purkamista koskevien määräysten perusteella. Tarkastelussa yhteisö ottaa erityisesti huomioon sen, että asianomaisten kolmansien maiden olisi varmistettava tällaisten tuotteiden jalostuksen jälkeinen tavanomainen menekki silloin, kun niitä ei ole tarkoitettu kansalliseen tai alueelliseen kulutukseen.

XXXVIII JULISTUS

Yhteisön julistus liitteen V pöytäkirjasta 1 aluevesien laajuuden osalta

Yhteisö muistuttaa, että kansainvälisen oikeuden asiaa koskevat tunnustetut periaatteet rajoittavat aluevesien laajuuden enintään 12 meripeninkulmaan, ja ilmoittaa ottavansa tämän huomioon soveltaessaan pöytäkirjan asiaa koskevia määräyksiä.

XXXIX JULISTUS**AKT-valtioiden julistus liitteen V pöytäkirjasta 1 kalastustuotteiden alkuperän osalta**

AKT-valtiot vahvistavat koko neuvottelujen ajan julkituomansa näkökannan kalastustuotteiden alkuperäsäännöistä ja ovat edelleen sitä mieltä, että niiden kalavaroja koskevien täysivaltaisten oikeuksien käytöstä niiden kansalliseen lainkäyttövaltaan kuuluvilla vesillä, mukaan lukien Yhdistyneiden Kansakuntien merioikeusyleissopimuksen määritelmän mukainen yksinomainen talousvyöhyke, seuraa, että kaikille kyseisillä vesillä pyydetyille saalille, jotka on jalostusta varten purettava AKT-valtioiden satamiin, olisi myönnettävä alkuperäasema.

XL JULISTUS**Yhteinen julistus sallittua arvopoikkeamaa koskevan säännön soveltamisesta tonnikala-alalla**

Euroopan yhteisö sitoutuu panemaan täytäntöön tarvittavat säännökset liitteen V pöytäkirjassa 1 olevassa 4 artiklan 2 kohdassa määrätyn sallittua arvopoikkeamaan koskevan säännön soveltamiseksi täysimääräisesti tonnikala-alalla.

Tätä tarkoitusta varten yhteisö esittää tämän sopimuksen allekirjoituspäivään mennessä ehdot, joilla alkuperätuotteisiin kuulumatonta tonnikalaa voidaan kyseisen artiklan mukaisesti käyttää 15 prosentin edestä. Yhteisön ehdotuksessa täsmennetään, miten laskentatapa perustuu EUR.1-tavaratodistukseen.

Osapuolet sopivat tarkistavansa laskentatapaa kahden soveltamisvuoden jälkeen, jos menetelmän soveltamisen tavoitteena olevan joustavuuden saavuttamisessa ilmenee vaikeuksia.

XLI JULISTUS**Yhteinen julistus liitteen V pöytäkirjassa 1 olevasta 6 artiklan 11 kohdasta**

Yhteisö suostuu tarkastelemaan pöytäkirjassa 1 olevan 40 artiklan valossa ja tapauskohtaisesti kaikkia perusteltuja pyyntöjä, jotka esitetään sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen ja jotka koskevat kumulatiivisissa AKT-valtioiden naapurimaina sijaitsevien kehitysmaiden kanssa huomiotta jätettäviä tekstiilituotteita (pöytäkirjassa 1 oleva 6 artiklan 11 kohta).

XLII JULISTUS**Yhteinen julistus alkuperäsäännöistä: kumulaatio Etelä-Afrikan kanssa**

AKT-EY-tulliyhteistyökomitea on valmis tutkimaan mahdollisimman pian kaikki pitkälle vietyä alueellista taloudellista yhdentymistä edustavien alueellisten elinten esittämät pyynnöt, jotka koskevat liitteen V pöytäkirjassa 1 olevan 6 artiklan 10 kohdan mukaista valmistuksen ja käsittelyn kumulaatiota.

XLIII JULISTUS**Yhteinen julistus liitteen V pöytäkirjan 1 liitteestä 2**

Jos liitteen II sisältämien sääntöjen soveltaminen vaikuttaa AKT-valtioiden vientiin haitallisesti, yhteisö tutkii ja tarvittaessa toteuttaa asianmukaiset korjaavat toimenpiteet tilanteen korjaamiseksi ja edeltävän tilanteen palauttamiseksi (ministerineuvoston päätös 2/97).

Yhteisö on huomionnut AKT-valtioiden neuvottelujen yhteydessä esittämät alkuperäsääntöjä koskevat pyynnöt. Yhteisö suostuu harkitsemaan kaikkia perusteltuja pyyntöjä liitteen II sisältämien alkuperäsääntöjen parantamiseksi pöytäkirjassa 1 olevan 40 artiklan valossa ja tapauskohtaisesti.

**NEUVOSTOSSA KOKOONTUNEIDEN JÄSENVALTIOIDEN HALLITUSTEN EDUSTAJIEN
PÄÄTÖS****tehty 3. lokakuuta 2000,**

Cotonoussa Beninissä 23 päivänä kesäkuuta 2000 allekirjoitetun Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden ryhmän sekä Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden välisen kumppanuussopimuksen rahoituspöytäkirjan mukaisten yhteisön tukien rahoitusta ja hoitoa sekä taloudellisen avun jakamista Euroopan yhteisön perustamissopimuksen neljännessä osassa tarkoitetuille merentakaisille maille ja alueille koskevan neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien sisäisen sopimuksen väliaikaisesta soveltamisesta

(2000/770/EY)

NEUVOSTOSSA KOKOONTUNEET EUROOPAN YHTEISÖN JÄSENVALTIOIDEN HALLITUSTEN EDUSTAJAT, jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen,

ottavat huomioon Cotonoussa (Benin) 23 päivänä kesäkuuta 2000 allekirjoitetun AKT-EY-kumppanuussopimuksen, jäljempänä 'AKT-EY-sopimus',

ottavat huomioon komission ehdotuksen,

sekä katsovat seuraavaa:

- 1) AKT-EY-sopimus ei tule voimaan ennen kuin kunkin jäsenvaltion perustuslain mukaiset vaatimukset on täytetty sopimuksen 93 artiklan mukaisesti.
- 2) AKT-EY-suurlähettiläskomitea teki 28 päivänä helmikuuta 2000 päätöksen, jolla se hyväksyi siirtymäkauden toimenpiteiden soveltamisen 1 päivään elokuuta 2000.
- 3) Neljännen AKT-EY-yleissopimuksen, sellaisena kuin se on muutettuna Mauritiuksessa 4 päivänä marraskuuta 1995 allekirjoitetulla sopimuksella, 366 artiklan 3 kohdan mukaisesti AKT-EY-ministerineuvosto on päätöksellä 1/2000⁽¹⁾ hyväksynyt siirtymäkauden toimenpiteet, joita sovelletaan 2 päivästä elokuuta 2000 kunnes AKT-EY-sopimus tulee voimaan.
- 4) Päätöksen 1/2000 6 artiklan mukaisesti jäsenvaltioiden ja yhteisön on kunkin osaltaan toteutettava tarvittavat toimenpiteet siirtymäkauden toimenpiteiden täytäntöönpanemiseksi.
- 5) Neuvostossa kokoontuneet jäsenvaltiot ovat päässeet yhteisymmärrykseen yhteisön AKT-maille tarkoitettujen avun rahoitusta ja hoitoa koskevasta sisäisestä sopimuksesta, joka vastaa sopimuksen ohjelmointia ja täytäntöön-

panoa koskevia määräyksiä. Tämä sopimus ei tule voimaan ennen kuin kukin jäsenvaltio on hyväksynyt sen perustuslaillisten vaatimustensa mukaisesti.

- 6) Tiettyjä sisäisen sopimuksen määräyksiä olisi sovellettava väliaikaisesti siihen asti, kun se tulee voimaan,

OVAT PÄÄTTÄNEET SEURAAVAA:

1 artikla

Seuraavia yhdeksänteen Euroopan kehitysrahastoon liittyviä sisäisen sopimuksen määräyksiä sovelletaan väliaikaisesti päivästä, jona tämä päätös tehdään:

- 1) ohjelmointityön toteuttamiseen liittyvät 14, 15 ja 16 artikla sekä 19 artiklan 1, 2, 3 ja 4 kohta;
- 2) sopimuksen 21–27 artikla ohjelmointityön toteuttamiseksi;
- 3) sopimuksen 29 ja 30 artikla investointijärjestelyn toiminnan valmistelemiseksi, ja
- 4) sopimuksen 31 artikla varainhoitoasetuksen antamista varten.

2 artikla

Tämä päätös on voimassa kunnes sisäinen sopimus tulee voimaan, kuitenkin enintään 1 päivään kesäkuuta 2002.

Jäsenvaltioiden hallitusten edustajat voivat päättää sen soveltamisen jatkamisesta.

Päätös julkaistaan *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

Tehty Brysselissä 3. lokakuuta 2000.

Jäsenvaltioiden hallitusten puolesta

C. PIERRET

Puheenjohtaja

(¹) EYVL L 195, 1.8.2000, s. 46.

NEUVOSTOSSA KOKOONTUNEIDEN JÄSENVALTIOIDEN HALLITUSTEN EDUSTAJIEN SISÄINEN SOPIMUS

Cotonoussa, Beninissä 23 päivänä kesäkuuta 2000 allekirjoitetun Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden ryhmän sekä Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden välisen kumppanuussopimuksen rahoituspöytäkirjan mukaisesta yhteisön tukien rahoituksesta ja hoidosta sekä taloudellisen avun jakamisesta EY:n perustamissopimuksen neljännessä osassa tarkoitetuille merentakaisille maille ja alueille

NEUVOSTOSSA KOKOONTUNEET EUROOPAN YHTEISÖN JÄSENVALTIOIDEN HALLITUSTEN EDUSTAJAT, jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Cotonoussa, Beninissä 23 päivänä kesäkuuta 2000 allekirjoitetulla Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden sekä Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden välisellä kumppanuussopimuksella, jäljempänä 'AKT-EY-sopimus', vahvistetaan yhteisön AKT-valtioille antamien tukien kokonaismääräksi 15 200 miljoonaa euroa viisivuotissajaksoon 2000–2005. Summa muodostuu jäsenvaltioiden rahoittamalta yhdeksänneltä Euroopan kehitysrahastolta (yhdeksäs EKR) saatavista enintään 13 500 miljoonasta eurosta ja Euroopan investointipankilta, jäljempänä "pankki", saatavista enintään 1 700 miljoonasta eurosta.
- (2) Lisäksi aiemmissa Euroopan kehitysrahastoissa AKT-EY-sopimuksen rahoituspöytäkirjan voimaantulopäivänä jäljellä olevat varat siirretään yhdeksänteen EKR:ään ja käytetään AKT-EY-sopimuksessa määrättyjen ehtojen mukaisesti. Suunniteltu kokonaismäärä koskee ajanjaksoa 2000–2007. Tähän jaksoon sisältyvät yhdeksännen EKR:n ratifioimiseen vaadittava noin kahden vuoden jakso ja yhdeksännen EKR:n päättymistä seuraavat kaksi vuotta.
- (3) Merentakaisten maiden ja alueiden assosioinnista Euroopan talousyhteisöön 25 päivänä heinäkuuta 1991 tehdyn neuvoston päätöksen 91/482/EY voimassaoloa on päätöksellä 2000/169/EY⁽¹⁾ pidennetty 28 päivään helmikuuta 2001. Mainittuun päivään mennessä hyväksytään uusi päätös EY:n perustamissopimuksen 187 artiklan perusteella. Päätöksellä vahvistetaan merentakaisille maille ja alueille, jäljempänä 'MMA', joihin sovelletaan perustamissopimuksen neljännen osan määräyksiä, yhdeksäntestä päivänä kesäkuuta EKR:stä suunnattujen tukien määräksi 175 miljoonaa euroa. Lisäksi määrätään pankin omilla varoillaan MMA:illa toteuttamista toimenpiteistä enintään 20 miljoonan euron arvosta. Lisäksi aiemmissa kehitysrahastoissa MMA:ille osoitetut tämän sopimuksen voimaantulopäivänä jäljellä olevat varat siirretään yhdeksänteen EKR:ään ja käytetään kyseisessä neuvoston päätöksessä säädettyin edellytyksin.
- (4) Neuvostossa kokoontuneet jäsenvaltioiden hallitusten edustajat ovat sopineet, että yhdeksännen EKR:n täytäntöönpanosta komissiolle syntyvien kulujen rahoittamiseen varataan 125 miljoonaa euroa.
- (5) AKT-EY-sopimuksen ja MMA:iden assosiaatioita koskevan tulevan päätöksen, jäljempänä 'päättös', täytäntöönpanemiseksi on tarpeen perustaa yhdeksäs EKR ja vahvistaa sen varojen hankkimista koskevat yksityiskohtaiset säännöt ja jäsenvaltioiden maksamat osuudet.
- (6) On tarpeen vahvistaa rahoitusyhteistyön hallinnon säännöt, päättää tukien ohjelmointi-, tarkastus- ja hyväksymismenettelyistä ja määrittää tukien käytön valvonnan yksityiskohtaiset säännöt.
- (7) Yhdeksännen EKR:n rahoituksen jakamista koskeissa päätelmissä, jotka laadittiin 6 ja 7 päivänä joulukuuta 1999 pidetyn kolmannen AKT-EY-neuvottelukonferenssin Euroopan yhteisön ministerien koordinaattorikokouksessa, pannaan merkille komission aikomukset hajauttaa sen hallinnollinen päätöksenteko ja korostetaan sellaisten uudistusten tarvetta, joiden tavoitteena on määritellä uudelleen sekä komission että neuvoston asema Euroopan kehitysrahaston päätöksentekoprosessissa.
- (8) Helmikuun 2 ja 3 päivänä 2000 pidetyn AKT-EY-neuvottelukonferenssin pöytäkirjaan merkityssä ohjelmointiprosessissa koskevassa neuvoston ja komission lausumassa tarkennetaan, että ohjelmointiprosessiin liittyviä menettelyjä ja tiedonantovelvoitteita on hallittava kurinalaisesti ja että jäsenvaltioiden ja komission asemaa päätöksentekoprosessissa tarkistetaan ja mukautetaan.

(1) EYVL L 263, 19.9.1991, s. 1, päätös sellaisena kuin se on muutettuna päätöksellä 97/803/EY (EYVL L 329, 29.11.1997, s. 50) ja voimassaololtaan jatkettuna päätöksellä 2000/169/EY (EYVL L 55, 29.2.2000, s. 67).

- (9) Euroopan yhteisön kehitysyhteistyövälineiden ja -ohjelmien arvioinnista 21 päivänä toukokuuta 1999 tehdyissä neuvoston päätelmissä esitetään useita tapoja, joilla neuvosto kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita parantamaan Euroopan yhteisön kehitysavun tehokkuutta, mukaan lukien hajauttaminen edustustoihin, rahoittajien parempi koordinointi ja keskinäinen täydentävyys, välineiden pienempi määrä, suoritusperusteiden lisääntyvä käyttö ja kehitysyhteistyön hallintakomiteoiden työn uudelleen-suuntaaminen.
- (10) Toukokuun 21 päivänä 1999 kokoontunut neuvosto hyväksyi päätöslauselman yhteisön ja jäsenvaltioiden kehitysyhteistyön toisiaan täydentävästä luonteesta. Toukokuun 18 päivänä 2000 kokoontunut neuvosto hyväksyi päätelmät toiminnan yhteensovittamisesta. Näissä asiakirjoissa toistettiin läheisemmän koordinoinnin ja keskinäisen täydentävyyden tarve sekä todettiin olevan tarpeen, että kumppanimaa on prosessissa johtavassa asemassa.
- (11) Komission yhteyteen pitäisi perustaa jäsenvaltioiden hallitusten edustajien komitea, ja pankin yhteyteen pitäisi perustaa vastaavanlainen komitea. On tarpeen varmistaa niiden toimien yhdenmukaistaminen, joita komissio ja pankki toteuttavat AKT-EY-sopimuksen ja päätöksen vastaavien määräysten soveltamiseksi.

kuultuaan komissiota ja pankkia,

OVAT SOPINEET SEURAAVAA:

I LUKU

RAHOITUSVARAT

1 artikla

Yhdeksännen EKR:n varat

1. Jäsenvaltiot perustavat yhdeksännen Euroopan kehitysraston (2000), jäljempänä 'yhdeksäs EKR'.
2. Yhdeksäs EKR muodostuu seuraavista varoista:
  - a) Jäsenvaltiot rahoittavat enintään 13 800 miljoonaa euroa seuraavien osuuksien mukaisesti:

Jäsenvaltio	Osuus miljoonaa euroa
Belgia	540,96
Tanska	295,32
Saksa	3 223,68
Kreikka	172,50
Espanja	805,92
Ranska	3 353,40
Irlanti	85,56
Italia	1 730,52
Luxemburg	40,02
Alankomaat	720,36
Itävalta	365,70
Portugali	133,86
Suomi	204,24
Ruotsi	376,74
Yhdistynyt kuningaskunta	1 751,22
	13 800,00

Tästä kokonaissummasta

- i) 13 500 miljoonaa euroa myönnetään AKT-valtioille;
  - ii) 175 miljoonaa euroa myönnetään MMA:ille;
  - iii) 125 miljoonaa euroa varataan komissiolle yhdeksännen EKR:n täytäntöönpanoon liittyviä kuluja varten.
- b) Varat, jotka AKT-EY-sopimuksen rahoituspöytäkirjan voimaantulopäivänä ovat jääneet edellisistä EKR:istä käytämättä, samoin kuin käynnissä olevista, kyseisistä rahastoista rahoitettavista hankkeista myöhemmin mahdollisesti vapautuvat varat siirretään yhdeksänteen EKR:ään. Yhdeksänteen EKR:ään näin siirretyt varat, jotka aiemmin oli osoitettu jonkin AKT-valtion, -alueen tai MMA:n maa- tai alueohjelmaan, osoitetaan jatkossakin kyseiselle maalle, alueelle tai MMA:lle.
- c) AKT-apuun tarkoitettuun kokonaissummaan lisätään edellisten EKR:ien jäännös. Rahoitusvarojen kokonaissumma koskee ajanjaksoa 2000–2007.

3. AKT-EY-sopimuksen liitteessä IV olevan 37 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen valtuutettujen maksajien huostaan Eurooppaan talletettujen tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen varojen korkotulot merkitään yhdelle tai useammalle komission nimissä avatulle tilille ja käytetään 10 artiklan ehtojen mukaisesti.

4. Edellä 2 kohdan a alakohdassa mainittua maksuosuuksien jakoa muutetaan komission ehdotuksesta neuvoston yksimielisellä päätöksellä, jos Euroopan unioniin liittyy uusi valtio.

5. Varojen määriä voidaan neuvoston yksimielisellä päätöksellä mukauttaa myös AKT-EY-kumppanuussopimuksen 62 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

2 artikla

AKT-valtioille varatut varat

1. Edellä 1 artiklan 2 kohdan a alakohdassa mainitusta kokonaissummasta enintään 13 500 miljoonaa euroa jaetaan AKT-valtioille seuraavasti:

a) enintään 10 000 miljoonaa euroa avustuksina seuraavasti:

- i) enintään 9 836 miljoonaa euroa pitkän aikavälin kehityksen tukemiseen. Varat ohjelmoidaan AKT-EY-sopimuksen liitteessä IV olevan 1–5 artiklan mukaisesti. Poikkeustilanteissa näillä varoilla voidaan rahoittaa lyhyen aikavälin hätäaputoimia AKT-EY-sopimuksen 72 artiklan 3 kohdan mukaisesti,
- ii) 90 miljoonaa euroa yritystoiminnan kehittämiskeskusten (CDE) talousarvion rahoittamiseen AKT-EY-sopimuksen liitteen III määräysten mukaisesti,
- iii) 70 miljoonaa euroa maatalouden ja maaseudun teknisen yhteistyön keskuksen (CTA) talousarvion rahoittamiseen AKT-EY-sopimuksen liitteen III määräysten mukaisesti, ja
- iv) 4 miljoonaa euroa AKT-EY-sopimuksen 17 artiklassa perustettuun AKT:n ja EY:n yhteiseen edustajakokoukseen liittyviin menoihin;

b) enintään 1 300 miljoonaa euroa AKT-valtioiden alueellisen yhteistyön ja yhdentymisen tukemiseen AKT-EY-sopimuksen liitteessä IV olevan 6–14 artiklan mukaisesti;

c) enintään 2 200 miljoonaa euroa investointikehityksen rahoittamiseen rahoitusehtoja koskevassa AKT-EY-sopimuksen liitteessä II esitetyn mukaisesti, sanotun kuitenkaan rajoittamatta kyseisen sopimuksen liitteessä II olevassa 2 ja 4 artiklassa määrättyjen korkotukien rahoittamista kyseisen sopimuksen liitteessä I olevan 3 kohdan a alakohdassa mainituista varoista.

2. Edellä 1 kohdassa mainitusta 13 500 miljoonan euron summasta voidaan 1 000 miljoonaa euroa vapauttaa vasta neuvoston vuonna 2004 suorittaman arvioinnin perusteella ja komission ehdotuksesta. Jos nämä varat vapautetaan, ne on jaettava tarkoituksenmukaisesti 1 kohdan a, b ja c alakohdassa tarkoitettuihin määrärahoihin.

3. Ennen yhdeksännen EKR:n voimassaolon päättymistä jäsenvaltioiden on AKT-EY-sopimuksen rahoituspöytäkirjan 7 kohdan mukaisesti yhdessä AKT-valtioiden kanssa arvioitava sitoumusten ja maksujen toteutumisastetta. Rahoitusyhteistyön tukemisen uusien rahoitusvarojen tarve määritetään tämän arvioinnin perusteella, ja siinä otetaan täysin huomioon rahoitusvarat, joita ei ole sidottu tai maksettu yhdeksännen EKR:n aikana.

4. Ennen yhdeksännen EKR:n voimassaolon päättymistä jäsenvaltioiden on määrättävä päivämäärä, jonka jälkeen yhdeksännen EKR:n varoja ei sidota.

3 artikla

MMA:ille varatut varat

1. Yhteisön MMA:ille avustusten muodossa antaman taloudellisen avun kokonaissumma 1 artiklan 2 kohdan a alakohdassa ilmoitetusta kokonaissummasta on 175 miljoonaa euroa, joista 155 miljoonaa euroa annetaan avustusten muodossa ja 20 miljoonaa euroa investointikehityksestä. Avun täytäntöönpanoa koskevat säännöt esitetään MMA:iden assosiaatiosta yhteisön kanssa tehdyssä neuvoston päätöksessä, joka on hyväksytty EY:n perustamissopimuksen 187 artiklan mukaisesti.

2. Jos jokin MMA:ista itsenäistyy ja liittyy AKT-EY-sopimukseen, 1 kohdassa mainittuja summia pienennetään ja 2 artiklan a alakohdan i alakohdassa mainittuja summia vastavasti suurennetaan neuvoston yksimielisellä päätöksellä komission ehdotuksesta.

4 artikla

Täytäntöönpanoon liittyviin kuluihin varatut varat

Komissiolle AKT-EY-sopimuksen täytäntöönpanosta syntyvien kulujen rahoittamiseen varataan 125 miljoonaa euroa, jotka käytetään tämän sopimuksen 10 artiklassa määriteltyjen periaatteiden mukaisesti yhdessä tämän sopimuksen 1 artiklan 3 kohdassa mainittujen varojen kanssa.

5 artikla

Lainat pankin omista varoista

1. Edellä 1 artiklan 2 kohdassa määriteltyyn summaan lisätään enintään 1 720 miljoonaa euroa pankin omista varoistaan myöntäminä lainoina. Nämä varat myönnetään AKT-EY-sopimuksen liitteessä II ja MMA:iden osalta EY:n perustamissopimuksen 187 artiklan mukaisesti tehdyssä neuvoston päätöksessä, jäljempänä 'päätos', määriteltyihin tarkoituksiin pankin perussäännön ehtojen sekä edellä mainitun liitteen ja päätöksen investointien rahoittamista koskevien ehtojen asiaankuuluvien määräysten mukaisesti.

2. Näistä lainoista on tarkoitettu
- enintään 1 700 miljoonaa euroa AKT-valtioissa toteutettaviin rahoitustoimenpiteisiin;
  - enintään 20 miljoonaa euroa MMA:illa toteutettaviin rahoitustoimenpiteisiin.

6 artikla

Pankin takaus

- Jäsenvaltiot sitoutuvat suhteessa niiden osuuksiin pankin merkitystä pääomasta toimimaan ehdoitta pankin takaajina kaikissa rahoitussitoumuksissa, jotka johtuvat pankin omista varoistaan lainanottajien kanssa AKT-EY-sopimuksen liitteessä II olevan 1 artiklan ja päätöksen vastaavien säännösten soveltamiseksi tehdyistä lainasopimuksista.
- Edellä 1 kohdassa tarkoitettu takaus rajoittuu 75 prosenttiin pankin kaikkien lainasopimusten perusteella avaamista luotoista; sitä käytetään vastaamaan kaikista riskeistä.
- Edellä 1 kohdasta johtuvista jäsenvaltioiden sitoumuksista määrätään kunkin jäsenvaltion ja pankin välisissä takausso-
pimuksissa.

7 artikla

Aiempiin EKR:ihin liittyvät pankin hallinnoimat toimet

- AKT-valtioille, MMA:ille sekä Ranskan merentakaisille departementteille myönnettyistä erityislainoista pankille suoritetut maksut sekä edellisen EKR:n aikana tehtyjen riskipääoma-
toimien tuotot ja tulot palautetaan jäsenvaltioille suhteessa niiden osuuksiin yhdeksännessä EKR:ssä, josta nämä määrät ovat peräisin, jollei neuvosto päätä yksimielisesti komission ehdotuksesta rahastoida varoja tai sitoa niitä muihin toimiin.
- Ensimmäisessä alakohdassa mainittujen lainojen ja toimien hallinnoinnista pankille maksettavat välityspalkkiot vähennetään ennakolta näistä summista.

8 artikla

Pankin hallinnoimat yhdeksännen EKR:n toimet

- Investointikehyksen puitteissa pankin toimista saadut tuotot ja tulot käytetään kehyksen muihin toimiin sopimuksen liitteessä II olevan 3 artiklan määräysten mukaisesti sen jälkeen, kun niistä on vähennetty investointikehykseen liittyvät poikkeukselliset menot ja velat.

- Pankki saa investointikehyksen toimien hallinnoimisesta täyden korvauksen. Neuvosto päättää pankin varoista ja korvausmekanismeista tämän sopimuksen 21 artiklassa määrättyllä määräenemmistöllä ja komission ehdotuksesta, jonka komissio on laatinut yhteisymmärryksessä pankin kanssa. Päätöksen ehdot sisällytetään sopimukseen, jonka mukaan pankki sitoutuu hoitamaan nämä toimet.

9 artikla

Yhdeksännen EKR:n varojen täytäntöönpanoon liittyvät kulut

- Tämän sopimuksen 4 artiklassa tarkoitettujen varojen kanssa yhdessä 1 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen varojen kanssa käytettävä yhdeksännen EKR:n varojen täytäntöönpanosta syntyviin hallinto- ja rahoituskuluihin. Komissio käyttää nämä varat seuraaviin tarkoituksiin:
  - yhdeksännen EKR:n varainhoidon hallinto- ja rahoituskulojen kattamiseen;
  - komission ja sen edustustojen hallinnollisten valmiuksien vahvistamiseen, jotta varmistettaisiin yhdeksännessä EKR:stä rahoitettujen toimien sujuva valmistelu ja täytäntöönpano;
  - tutkimusten, arviointien, tilintarkastusten tai asiantuntijapalvelujen rahoittamiseen, mukaan lukien rakennemu-
kautusstrategioiden ja -politiikkojen erittelyn, määrittämi-
sen ja suunnittelun ala; ja
  - seurantaan ja arviointiin.

Avustuksia ei pidä käyttää Euroopan yhteisöjen hallinnon perustehtäviin eli komission pysyvän henkilöstön rahoittamiseen.

- Komissio tekee 21 artiklassa tarkoitettulle EKR:n komitealle, jäljempänä 'EKR:n komitea', vuosittain yleiskattavia rahoitusehdotuksia varojen käytöstä. Näihin sisältyy selvitys edellisen vuoden toiminnasta. EKR:n komitea antaa lausuntonsa näistä rahoitusehdotuksista 27 artiklassa esitetyn menettelyn mukaisesti.

- Neuvosto voi kuitenkin komission ehdotuksesta 21 artiklassa määrättyllä määräenemmistöllä päättää käyttää tässä artiklassa tarkoitettujen varojen muihin kuin 1 kohdassa määrättyihin tarkoituksiin.

10 artikla

Rahoitusosuudet yhdeksänteen EKR:ään

1. Komissio hyväksyy ja ilmoittaa neuvostolle vuosittain ennen lokakuun 15 päivää arvion seuraavalle varainhoitovuodelle ennakoituista maksuista sekä rahoitusosuuksia koskevien pyyntöjen erääntymisaikataulut ottaen huomioon investointikehyksen hallinnointia ja toimia koskevat pankin vaatimukset. Komissio perustelee pyydetyn määrän sen perusteella, mikä on komission kyky toimittaa ehdotetun tasoiset varat tehokkaasti. Neuvosto tekee päätöksen asiasta 21 artiklassa määrättyllä määränemmistöllä, kuten myös kustakin erääntymisaikatauluun sisältyvästä rahoitusosuuksia koskevasta pyynnöstä.

2. Yhdeksänteen EKR:ään 1 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaisesti aiemmista EKR:istä siirrettyjen varojen jäsenvaltiokohtaiset osuudet lasketaan suhteessa kunkin jäsenvaltion osuuksiin kyseisestä EKR:stä.

3. Komissio esittää neuvostolle vuosittaisen osuuksia koskevan arvionsa yhteydessä arvionsa sitoumuksista ja maksuista kultakin neljältä vuodelta, jotka seuraavat vuotta, jolle rahoitusosuuksia pyydetään. Neuvosto hyväksyy ja tarkistaa aikataulun vuosittain.

4. Jos osuudet eivät riitä kattamaan yhdeksännen EKR:n tosiasiallisia tarpeita kyseisen varainhoitovuoden aikana, komissio tekee ehdotuksia lisämaksuista neuvostolle, joka päättää asiasta viipymättä 21 artiklassa määrättyllä määränemmistöllä.

5. Yksityiskohtaiset säännöt jäsenvaltioiden osuukien maksamisesta annetaan 31 artiklassa tarkoitetussa varainhoitoasetuksessa.

II LUKU

Komission ja pankin vastuut

11 artikla

Hankkeiden ja ohjelmien rahoitusjärjestelyt

1. Komissio huolehtii toimien rahoitusjärjestelyistä yhdeksännen EKR:n varoilla muina kuin korkotukina myönnettävinä avustuksina. Komissio suorittaa maksut 31 artiklassa tarkoitettujen varainhoitoasetuksen mukaisesti.

2. Pankki huolehtii yhteisön puolesta investointikehyksestä ja sen toimien toteuttamisesta 31 artiklassa tarkoitettujen varainhoitoasetuksen mukaisesti. Tässä yhteydessä pankki toimii yhteisön puolesta ja sen vastuulla. Jäsenvaltioilla on kaikki tästä johtuvat oikeudet, erityisesti oikeudet velkojana tai omistajana.

3. Pankki huolehtii sellaisten toimien rahoituksen täytäntöönpanosta, joihin on myönnetty sen omista varoista lainaa ja joihin on mahdollisesti liitetty korkotuki yhdeksännen EKR:n avustusvaroista.

4. Sekä komissio että pankki voivat, kun kyseessä ovat jäsenvaltioiden tai niiden täytäntöönpanevien elinten yhdessä rahoittamat ohjelmat tai hankkeet, jotka ovat yhdenmukaisia III luvussa mainittujen maakohtaisten yhteistyöstrategioiden ensisijaisen tärkeiden tavoitteiden kanssa, luovuttaa jäsenvaltioille tai niiden täytäntöönpaneville elimille hallinnollisen vastuun Euroopan unionin varoista. Euroopan unionin osuus on kuitenkin selvästi osoitettava. Komissio maksaa aiheutuneista hallinnollisista rasitteista taloudellisen korvauksen.

12 artikla

Yhdeksännen EKR:n avun täytäntöönpanon edistymistä koskevat seuranta- ja tiedonantovelvoitteet

1. Komissio ja pankki seuraavat, kumpikin omalta osaltaan, hallinnoimansa yhdeksännen EKR:n avun käyttöä AKT-valtioissa, MMA:illa tai muilla tukea saavilla alueilla sekä yhdeksännen EKR:n avulla rahoitettavien hankkeiden täytäntöönpanoa ottaen erityisesti huomioon AKT-EY-sopimuksen 55 ja 56 artiklassa sekä päätöksen vastaavissa määräyksissä tarkoitettut tavoitteet.

2. Pankki tiedottaa komissiolle määräajoin hoitamistaan yhdeksännen EKR:n varoista rahoitettujen hankkeiden täytäntöönpanosta investointikehyksen toimintaohjeissa esitettyjen menettelyjen mukaisesti. Komissio ja pankki varmistavat tiiviin koordinoinnin ja yhteistyön AKT-valtioiden yksityisen sektorin kehityksen tukemisessa.

3. Komissio ja pankki antavat 17, 18 ja 19 artiklan mukaisesti jäsenvaltioille, jotka kokoontuvat EKR:n komiteassa, tietoja yhdeksännen EKR:n varojen kansallisesta ja alueellisesta käytännön täytäntöönpanosta. Kyseiset tiedot käsitävät myös investointikehyksestä rahoitetut toimet.

4. Kuten 2 artiklan 2 ja 3 kohdassa mainitaan, komissio toimittaa neuvostolle ehdotuksen kokonaisarviointista, johon neuvoston on ryhdyttävä vuonna 2004. Arvioinnissa arvioidaan erityisesti sitoumusten ja maksujen toteutumisasetta.

13 artikla

Arviot

1. Komissio ja pankki varmistavat kumpikin omalta osaltaan, että riippumattomat arvioijat arvioivat perusteellisesti yhdeksänneistä EKR:stä myönnettävän taloudellisen tuen laatua ja vaikutuksia tärkeimpien alojen, aihepiirien ja välineiden osalta.

2. Rajoittamatta 1 kohdassa tarkoitettujen tärkeimpien alojen, aihepiirien ja välineiden arviointia, riippumattomat arvioijat voivat arvioida yksittäisiä hankkeita tapauskohtaisesti. Hankearviointeihin voidaan ryhtyä komission aloitteesta ja ne voidaan ilmoittaa rahoitusehdotuksessa. Jäsenvaltiot voivat myös pyytää hankearviointia, kun rahoitusehdotuksesta keskustellaan EKR:n komiteassa.

3. Kaikki arvoinnit toteutetaan parhaiden arviointikäytäntöjen, mukaan luettuna OECD:n kehitysapukomitean laatimien arviointiperusteiden ja "Kehitysavun arvioinnin periaatteiden" mukaisesti.

4. EKR:n komitealle ilmoitetaan arvioinnin loppuunsaattamisesta, josta voidaan sen jälkeen 28 artiklan c kohdan mukaisesti keskustella EKR:n komiteassa. Arviointien tulokset otetaan huomioon 18 artiklassa säädetyn maakohtaisten yhteistyöstrategioiden välitarkistus- ja lopputarkistusprosessin yhteydessä.

III LUKU

OHJELMOINTI

14 artikla

Tukien ohjelmointi

1. Yksittäisille AKT-valtioille annettavaan tukeen liittyvästä ohjelmoinnista huolehditaan AKT-EY-sopimuksen liitteessä IV olevan 1–5 artiklan mukaisesti.

2. AKT-valtioiden alueelliselle yhteistyölle ja yhdentymiselle annettavaan tukeen liittyvästä ohjelmoinnista huolehditaan AKT-EY-sopimuksen liitteen IV 6–14 artiklan mukaisesti.

3. Ohjelmointi tässä yhteydessä tarkoittaa ennen kaikkea seuraavaa:

a) Kullekin maalle tai alueelle valmistellaan ja kehitetään maakohtainen tai alueellinen yhteistyöstrategia, joka perustuu maan tai alueen omiin keskipitkän aikavälin kehitystavoitteisiin ja strategioihin.

b) Yhteisö antaa liitteen IV 3 artiklan mukaisesti selvän ilmoituksen siitä ohjelmoitavasta ohjeellisesta rahoitustuesta, jonka valtio tai alue voi viisivuotiskauden aikana saada käyttöönsä.

c) Valmistellaan ja hyväksytään maaohjelma maakohtaisen tai alueellisen yhteistyöstrategian täytäntöönpanemiseksi.

d) Maakohtainen tai alueellinen yhteistyöstrategia, maaohjelma ja sitä varten myönnettyjen varojen määrä tarkistetaan.

15 artikla

Maakohtaiset yhteistyöstrategiat ja toimintaa koskevat maaohjelmat

1. Ohjelmointiprosessin aluksi komissio laatii pankin kanssa neuvoteltuaan yhteistyössä asianomaisen AKT-valtion kanssa maakohtaisen yhteistyöstrategian ja sen rinnalle toimintaa koskevan maaohjelman kenttätasolla.

2. Maakohtainen strategia laaditaan koordinoitusti asianomaisessa AKT-valtiossa olevien jäsenvaltioiden edustustojen kanssa. Tällaisen koordinoinnin on:

a) mikäli mahdollista, tapahduttava sellaisten järjestelmien kautta, jotka asianomaisessa AKT-valtiossa ovat olemassa tuentantajien koordinoitua varten;

b) annettava mahdollisuus sellaisten jäsenvaltioiden osallistumiselle, jotka eivät ole pysyvästi edustettuina asianomaisessa AKT-valtiossa sekä muiden kyseisessä AKT-valtiossa toimivien rahoittajien osallistumiselle. Jäsenvaltioilla, jotka eivät voi osallistua koordinointiin, on oltava pääsy tuloksia koskeviin tietoihin;

c) sisällettävä pankin kuuleminen pankin toimiin ja investointikehykseen liittyvissä kysymyksissä.

3. Kenttätasolla tapahtuvassa koordinoinnissa painotetaan tarpeita ja tuloksia koskevia yhteisiä arviointeja ja alakohtaisia erittelyjä sekä painopistealueita. Koordinointi takaa sen, että maakohtainen yhteistyöstrategia ja kansallinen maaohjelma ovat yhdenmukaisia sellaisten maajohtoisten aloitteiden kanssa, kuten köyhyyden lievittämistä koskevat strategia-asiakirjat ja laaja-alaiset kehityspuitteet, mikäli tällainen vuoropuhelu on olemassa.

4. Yhteisön avustuksina antama tuki keskitetään rajatulle määrälle aloja ja se on kohdistettava siten, että yhteisön tuki ja AKT-valtion, jäsenvaltioiden ja toisten rahoittajien rahoittamat toimenpiteet täydentävät toisiaan.

5. Jokaisesta maakohtaisesta yhteistyöstrategiasta ja siihen liittyvästä maaohjelmaluonnoksesta laaditaan yksi asiakirja. Jäsenvaltiot ja komissiot keskustelevat asiakirjasta EKR:n komiteassa. AKT-EY-sopimuksen liitteessä IV olevien 4 artiklan 3 kohdan ja 5 artiklan 4 kohdan mukaisesti maaohjelmaan on sisällyttävä erityisiä ja selkeästi määriteltyjä toimia tavoitteiden saavuttamiseksi, etenkin sellaisia, jotka voidaan toteuttaa ennen seuraavaa tarkistusta. Maaohjelmaan on sisällyttävä myös vaikutusta koskevia osoittimia ja eri alakohtaisia politiikkoja koskevia sitoumuksia sekä aikataulu maaohjelman täytäntöönpanemiseksi ja tarkistamiseksi sitoumukset ja varojen maksut mukaan luettuina.

Pankki osallistuu tähän keskusteluun. EKR:n komitea antaa lausunnon maakohtaisen yhteistyöstrategian luonnoksesta ja siihen liittyvästä maaohjelmaluonnoksesta 27 artiklassa määrätyn menettelyn mukaisesti.

6. Komissio ja asianomainen AKT-valtio hyväksyvät tämän jälkeen toimintaa koskevan maaohjelman yhteisellä sopimuksella, ja kun sopimus on tehty, se sitoo sekä yhteisöä että kyseistä valtiota. Lopullinen maakohtainen yhteistyöstrategia ja siihen liittyvä maaohjelma toimitetaan tämän jälkeen EKR:n komitealle tiedoksi.

Jos maakohtaista yhteistyöstrategiaa ja maaohjelmaa, joista EKR:n komitea on antanut lausunnon, muutetaan huomattavassa määrin ennen niiden allekirjoittamista asianomaisen AKT-valtion kanssa, tarkistettu maakohtainen yhteistyöstrategia ja maaohjelma annetaan kyseiselle komitealle uuden lausunnon antamista varten.

7. Komissio, pankki ja jäsenvaltiot ryhtyvät kaikkiin tarvittaviin toimenpiteisiin, erityisesti 5 kohdassa tarkoitetun keskustelua koskevan prosessin suhteen, varmistaakseen, että maakohtainen yhteistyöstrategia ja maaohjelma valmistuvat mahdollisimman nopeasti. Poikkeustapauksia lukuun ottamatta prosessi on saatava päätökseen 12 kuukauden kuluessa kumppanuussopimuksen allekirjoittamisesta.

16 artikla

Varojen jakaminen

AKT-EY-sopimuksen liitteessä IV olevassa 1 ja 8 artiklassa tarkoitettujen ohjelman valmisteluprosessien aluksi komissio tekee AKT-EY-sopimuksen liitteessä IV olevassa 3 ja 9 artiklassa annettujen perusteiden mukaan ohjeellisen avustusten jaon 2 artiklan 1 kohdan a alakohdan i alakohdassa ja 1 kohdan b alakohdassa määritettyjen varojen puitteissa kaikille AKT-valtioille ja -alueille, jotka ovat ohjelmointiprosessin perustana. Tässä yhteydessä määritellään AKT-EY-sopimuksen liitteessä IV olevan 3 artiklan 2 kohdassa mainitut kutakin maata koskevat kaksi jakoperustetta. Komissio tiedottaa EKR:n komitealle näistä varojen jaoista sekä kaikista liitteessä IV olevan 3 artiklan 4 kohdan mukaisista määräyksistä.

EKR:n komitea antaa 27 artiklassa määritellyn menettelyn mukaisesti lausunnon komission esityksen mukaisesta varojen jakamista koskevien yleisten perusteiden soveltamisessa käytettävä menetelmästä.

17 artikla

Maaohjelmien vuosittainen tarkistus

1. AKT-EY-sopimuksen liitteessä IV olevan 5 artiklan 4 kohdan mukaisesti komissio ja kukin AKT-valtio tekevät jäsenvaltioiden kanssa tiiviin koordinoidusti kunkin maaohjelman vuosittaisen tarkistuksen. Pankin kanssa neuvotellaan sen toimiin ja investointikehykseen liittyvistä kysymyksistä.

2. Vuosittainen kunkin ohjelman tarkistusprosessi on saatettava päätökseen 60 päivän kuluessa. Komissio, pankki ja jäsenvaltiot ryhtyvät kaikkiin tarvittaviin toimenpiteisiin, erityisesti 3 kohdassa tarkoitetun keskustelua koskevan prosessin suhteen, jotta varmistettaisiin, että vuosittaiselle tarkistukselle varattua määräaika noudatetaan.

3. EKR:n komitean on keskusteltava vuosittaisesta tarkistuksesta komission sille toimittaman asiakirjan perusteella 60 päivän kuluessa.

4. Komissio ja asianomainen AKT-valtio saattavat vuosittaisen tarkistuksen päätökseen. Vuosittaisen tarkistuksen lopputulokset toimitetaan EKR:n komitealle tiedoksi.

18 artikla

Maakohtaisen yhteistyöstrategian välitarkistus ja loppu-tarkistus

1. Rahoituspöytäkirjan soveltamisjakson puolivälissä ja sen lopussa tarkistusprosessia laajennetaan AKT-EY-sopimuksen liitteessä IV olevassa 5 artiklan 6 kohdassa ja 11 artiklassa tarkoitetun prosessin mukaisesti kattamaan seuraavan viisivuotiskauden yhteistyöstrategia ja maaohjelman tarkistus ja mukauttaminen. Kyseiset tarkistukset kuuluvat erottamattomana osana ohjelmointiprosessiin ja niihin sisältyy olennaisena osana yhteisön kehitysyhteistyön vaikutusten arviointi maakohtaisessa yhteistyöstrategiassa asetettuihin tavoitteisiin ja tunnuslukuihin verrattuna.

Komissio ja asianomainen AKT-valtio suorittavat välitarkistuksen ja lopputarkistuksen tiiviissä yhteistyössä niiden jäsenvaltioiden kanssa, jotka ovat edustettuina kyseisessä AKT-valtiossa. Pankin toimiin ja investointikehykseen liittyvistä kysymyksistä on neuvoteltava pankin kanssa.

2. Välitarkistus ja lopputarkistus voivat antaa komissiolle aiheen ehdottaa, että varojen jakamista seuraavalle viisivuotiskaudelle tarkistetaan asianomaisten AKT-valtioiden senhetkisten tarpeiden ja saavuttamien tulosten perusteella.

3. Rahoituspöytäkirjan soveltamisjakson välitarkistus ja lopputarkistus, jaettujen varojen mahdollinen tarkistus mukaan luettuna, on saatava päätökseen 90 päivän kuluessa. Komissio, pankki ja jäsenvaltiot ryhtyvät kaikkiin tarvittaviin toimenpiteisiin, erityisesti EKR:n komitean 4 kohdassa tarkoitettua lausunnon suhteen, jotta varmistettaisiin, että tarkistuksille varattua määräaika noudatetaan.

4. EKR:n komitean on 27 artiklan mukaisesti komission sille toimittaman asiakirjan perusteella annettava välitarkistukseen ja lopputarkistukseen varatun ajan kuluessa lausunto seuraavista seikoista:

- a) välitarkistusta ja lopputarkistusta koskevista päätelmistä;
- b) maakohtaisesta yhteistyöstrategiasta ja sitä koskevasta maaohjelmasta;
- c) varojen jakamista koskevasta komission ehdotuksesta.

19 artikla

Aluekohtaiset ohjelmat

1. Aluekohtaisen yhteistyöstrategian ja siihen liittyvän maaohjelman laatimisesta huolehtivat komissio ja asianmukaisesti valtuutettu alueellinen järjestö tai järjestöt tai, jos tällaista valtuutusta ei ole, AKT-valtioiden kansalliset tulojen ja menojen hyväksyjät kyseisellä alueella. Jos alueellinen tulojen ja menojen hyväksyjä on nimetty, aluekohtainen yhteistyöstrategia ja sen maaohjelma valmistellaan koordinoitusti jäsenvaltioiden kanssa.

2. Koordinointiin osallistuu myös pankki pankin toimiin ja investointikehykseen liittyvien kysymysten osalta.

3. Aluekohtaisesta yhteistyöstrategiasta ja siihen liittyvästä luonnoksesta maaohjelmaksi laaditaan yksi asiakirja. Jäsenvaltiot ja komissiot keskustelevat tästä asiakirjasta EKR:n komiteassa. Kyseinen komitea antaa lausunnon aluekohtaisen yhteistyöstrategian luonnoksesta ja siihen liittyvästä luonnoksesta maaohjelmaksi 27 artiklassa määrätyn menettelyn mukaisesti ottaen huomioon 23 artiklan 1 kohdan määräykset.

4. Komissio ja asianmukaisesti valtuutettu alueellinen järjestö tai järjestöt tai, jos tällaista valtuutusta ei ole, AKT-valtioiden kansalliset tulojen ja menojen hyväksyjät kyseisellä alueella hyväksyvät tämän jälkeen maaohjelman yhteisellä sopimuksella. Kun sopimus on tehty, se sitoo sekä yhteisöä että asianomaisia valtioita.

5. Aluekohtaisen yhteistyöstrategian ja maaohjelman välitarkistus ja lopputarkistus tehdään AKT-EY-sopimuksen liitteessä IV olevan 11 artiklan mukaisesti. Tarkistusprosessin aikana EKR:n komitean on tämän sopimuksen 27 artiklan mukaisesti annettava lausunto komission sille toimittaman yhteenvedoasiakirjan perusteella. Kyseisessä komiteassa käydyin keskustelun jälkeen komissio ja asianmukaisesti valtuutettu alueellinen järjestö tai järjestöt tai, jos tällaista valtuutusta ei ole, AKT-valtioiden kansalliset tulojen ja menojen hyväksyjät kyseisellä alueella saattavat tarkistusprosessin päätökseen. Tarkistuksen lopputuloksista laaditaan yhteenvedo, joka toimitetaan EKR:n komitealle tiedoksi.

6. Välitarkistukseen ja lopputarkistukseen voi sisältyä varojen myöntämistä koskeva tarkistus, joka perustuu asianomaisen AKT-alueen senhetkisiin tarpeisiin ja saavuttamiin tuloksiin.

20 artikla

Tarkistukset poikkeustapauksissa

AKT-EY-sopimuksen 72 ja 73 artiklassa tarkoitetuissa poikkeustapauksissa maakohtaisen yhteistyöstrategian tarkistus voidaan suorittaa joko asianomaisen AKT-valtion tai komission pyynnöstä. Tällaisissa tapauksissa sovelletaan tämän sopimuksen 18 artiklassa määrättyä menettelyä siten, että AKT-EY-sopimuksen liitteessä IV olevan 3 artiklan 4 kohdan määräykset otetaan tarvittaessa huomioon.

IV LUKU

PÄÄTÖKSENTEKOMENETTELYT

21 artikla

Euroopan kehitysrahaston komitea

1. Euroopan kehitysrahaston varojen hallinnointia varten perustetaan komitea, jäljempänä 'EKR:n komitea', joka muodostuu jäsenvaltioiden hallitusten edustajista. EKR:n komitean puheenjohtajana toimii komission edustaja, ja komissio huolehtii sen sihteeristöstä. Pankin edustaja osallistuu sen työskentelyyn.

2. Neuvosto hyväksyy EKR:n komitean työjärjestyksen yksimielisesti.

3. Jäsenvaltioiden äänimäärät painotetaan EKR:n komiteassa seuraavasti:

Jäsenvaltio	Ääniä
Belgia	9
Tanska	5
Saksa	50
Kreikka	4
Espanja	13
Ranska	52
Irlanti	2
Italia	27
Luxemburg	1
Alankomaat	12
Itävalta	6
Portugali	3
Suomi	4
Ruotsi	6
Yhdistynyt kuningaskunta	27

4. EKR:n komitea tekee päätöksensä sellaisella 145 äänen määräenemmistöllä, joka edustaa vähintään kahdeksaa asian puolesta äänestävää jäsenvaltiota.

5. Edellä 3 kohdassa määrättyä painotusta ja 4 kohdassa mainittua määräenemmistöä voidaan muuttaa neuvoston yksimielisellä päätöksellä 1 artiklan 4 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa.

22 artikla

EKR:n komitean vastuut

1. EKR:n komitea keskittyy työssään kehitysyhteistyön olennaisiin maakohtaisiin ja alueellisiin asioihin. Se seuraa yhteisön ja sen jäsenvaltioiden hyväksymien kehitysstrategioiden täytäntöönpanoa tavoitteenaan yhdenmukaisuus, koordinaatio ja täydentävyys.

2. EKR:n komitean tehtävät jakautuvat kolmelle tasolle:

- yhteisön tuen ja tarkistusten ohjelmointi siten, että keskitytään erityisesti maa- ja aluekohtaisiin strategioihin, mukaan lukien hankkeiden ja ohjelmien yksilöiminen;
- osallistuminen päätöksentekoprosessiin, joka liittyy Euroopan kehitysrahastosta myönnettävään rahoitukseen; ja

- yhteisön tuen täytäntöönpanon seuranta, mukaan lukien alakohtaiset näkökohdat, monialaiset asiat ja koordinaatio toiminta kenttätasolla.

23 artikla

Ohjelmointi, yksilöiminen, täydentävyys ja yhdenmukaisuus

1. Ohjelmoinnin osalta komitea

- antaa lausuntonsa 15 artiklan 5 kohdassa ja 6 kohdan toisessa alakohdassa, 16 artiklan toisessa alakohdassa, 18 artiklan 4 kohdassa sekä 19 artiklan 3 ja 5 kohdassa tarkoitettua käsittelystä 27 artiklassa tarkoitettua menettelyä noudattaen;
- keskustelee 17 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuja vuosittaisia tarkistuksia koskevista päätelmistä.

2. Komitea tarkastelee myös yhteisön tuen ja jäsenvaltioiden tuen yhdenmukaisuutta ja toisiaan täydentävyyttä. Varmistaakseen avoimuuden ja yhdenmukaisuuden yhteistyötoimien välillä sekä parantaakseen yhteisön toimien ja kahdenvälisen tukien toisiaan täydentävyyttä komissio toimittaa jäsenvaltioille ja niiden paikalla oleville edustajille hankkeita koskevat selostukset kuukauden kuluessa hankkeen arviointia koskevista päätöksistä. Nämä selostukset saatetaan säännöllisesti ajan tasalle ja ne toimitetaan EKR:n komitealle, jäsenvaltioille ja niiden paikalle oleville edustajille.

3. Toimien keskinäisen täydentävyyden takaamiseksi jokainen jäsenvaltio ilmoittaa säännöllisesti komissiolle yhteistyötoimista, joihin se on ryhtymässä tai aikoo ryhtyä kussakin maassa. Kahdenvälisiä tukea koskevat tiedot on toimitettava silloin, kun ensimmäinen maakohtainen yhteistyöstrategia laaditaan, ja ne on saatettava ajantasalle ainakin vuosittaisten tarkistusten yhteydessä.

24 artikla

Rahoitusehdotukset, joista EKR:n komitea antaa lausunnon

- EKR:n komitea antaa lausuntonsa 27 artiklassa määrätyn menettelyn mukaisesti
  - rahoitusehdotuksista, jotka liittyvät hankkeisiin ja ohjelmiin ja joiden arvo on yli 8 miljoonaa euroa tai vastaa yli 25 prosentin osuutta maaohjelmasta,
  - 9 artiklassa tarkoitettuja rahoitusehdotuksista.

2. Rahoitusehdotukset, joiden arvo on

25 artikla

- a) yli 15 miljoonaa euroa tai vastaa yli 25 prosentin osuutta maaohjelmasta, hyväksytään suullisella menettelyllä.
- b) 8 miljoonan ja 15 miljoonan euron välillä, hyväksytään kirjallisella menettelyllä.

3. Komissiolla on valtuudet EKR:n komitean lausuntoa pyytämättä hyväksyä toimet, joiden arvo on enintään 8 miljoonaa euroa ja joiden arvo ei ylitä 25 prosentin osuutta maaohjelmasta. Kukin jäsenvaltio voi pyytää, että komission suoraan hyväksymät toimet käsitellään komitean tulevassa kokouksessa. Toimista, joiden arvo on

- a) 2 miljoonan ja 8 miljoonan euron välillä, komissio tiedottaa EKR:n komitealle etukäteen vähintään kaksi viikkoa ennen päätöksen tekemistä 5 artiklassa määriteltujen kriteerien mukaisesti.
- b) 500 000 euron ja 2 miljoonan euron välillä, komissio toimittaa EKR:n komitealle etukäteen lyhyen tiedotteen vähintään kaksi viikkoa ennen päätöksen tekemistä.
- c) alle 500 000 euroa, komissio tiedottaa EKR:n komitealle tehtyään päätöksen.

4. Komissiolla on myös EKR:n komitean lausuntoa pyytämättä valtuudet hyväksyä 1 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitetut hankkeen tai ohjelman ennakoitujen tai kirjattujen ylitysten kattamiseksi tarvittavat lisäsitoumukset, kun rahoituspäätöksessä määrätyn alkuperäissitoumuksen ylitys tai tarvittava lisäsumma on enintään 20 prosenttia ja/tai 5 miljoonaa euroa eikä siihen liity olennaista muutosta hankkeessa.

5. Edellä 1 kohdassa ja 3 kohdan a alakohdassa tarkoitettuihin rahoitusehdotuksista on käytävä ilmi erityisesti

- a) hankkeiden ja ohjelmien merkitys asianomaisen maan tai asianomaisten maiden kehitykselle sekä maakohtaisessa yhteistyöstrategiassa tai aluekohtaisessa yhteistyöstrategiassa mainittujen tavoitteiden saavuttamiselle;
- b) hankkeiden ja ohjelmien odotettu vaikutus sekä niiden toteutettavuus ja toimet, joilla niiden jatkuvuus varmistetaan yhteisön rahoituksen päätyttyä.

Rahoitusehdotuksissa on myös määriteltävä täytäntöönpanoon liittyvät menettelyt ja aikataulu sekä tärkeimmät indikaattorit tavoitteiden ja odotettujen tulosten saavuttamisen arvioimiseksi. Ehdotuksissa on myös esitettävä, miten aikaisemmat kokemukset ja ohjelmat ovat vaikuttaneet ohjelman kehittämiseen ja miten ne on otettu huomioon ohjelmaa laadittaessa sekä miten rahoittajat ovat huolehtineet koordinoinnista asianomaisessa maassa tai asianomaisissa maissa.

Hätäavun rahoittaminen Euroopan kehitysrahaston varoilla

1. Humanitaarista apua ja hätäapua myönnetään AKT-EY-sopimuksen 72 ja 73 artiklan sekä päätöksen asiaa koskevan artiklan mukaisesti. Jos talousarviomäärärahoja ei ole saatavilla, kyseinen apu voidaan rahoittaa 2 artiklan 1 kohdan a alakohdan 1 alakohdassa mainituilla yhdeksän EKR:n avustusvaroilla.

2. Tapauksia, joissa ilmaantuu yhtäkkiesti ja ennakoimattomasti vakavia ja luonteeltaan poikkeuksellisia humanitaarisia, taloudellisia ja yhteiskunnallisia vaikeuksia luonnonmullistusten, ihmisen aiheuttamien kriisien kuten sotien sekä muiden selkkausten tai vaikutukseltaan vastaavien epätavallisten olosuhteiden johdosta, voidaan pitää erityisen kiireellisinä tapauksina. Näissä tapauksissa komissiolla on valtuudet tehdä päätöksiä enintään 10 miljoonan euron arvosta. Kyseinen apu on rajoitettava täytäntöönpantavaksi korkeintaan kuusi kuukautta kestäväksi ajanjaksona.

3. Erityisen kiireellisten toimien osalta komissio

- tekee päätöksen
- ilmoittaa siitä jäsenvaltioille kirjallisesti 48 tunnin sisällä
- selvittää päätöstään seuraavassa EKR:n komitean kokouksessa. Tässä yhteydessä komissio erityisesti perustelee syyt erityiskiireellisen menettelyn käytölle.

26 artikla

Yleiset luvat

1. Edellä 24 artiklan 1–3 kohdassa määrättyjä rahoitusehdotuksia koskevia menettelyjä noudattaen ja menettelyjä nopeuttaakseen komissio voi suorittuaan laadullisen ja määrällisen arvioinnin hyväksyä yleiset luvat, jotka koskevat liitteessä IV olevassa 16 artiklan 7 kohdassa tarkoitettujen toimien kokonaisrahoitusta.

2. Yleisiä lupia voidaan myös käyttää korkotukiin 30 artiklan määräysten mukaisesti.

3. Kyseisissä rahoitusehdotuksissa olisi täsmennettävä tavoitteet ja tarvittaessa yhteisön osuuden tarkoitettu vaikutus, toimien kestävyys, aikaisemmat kokemukset ja arviot sekä koordinointi muiden tuentajien kanssa.

27 artikla

Päätöksentekomenettely

1. Kun EKR:n komiteaa pyydetään antamaan lausunto, komissio antaa komitealle ehdotuksen toteutettavista toimenpiteistä.

2. EKR:n komitea antaa lausuntonsa 21 artiklan määräysten mukaisesti ja 21 artiklan 2 kohdassa mainitun työjärjestyksensä mukaisesti.

3. EKR:n komitean annettua lausuntonsa komissio päättää toimenpiteistä, joita sovelletaan välittömästi. Jos komissio päättää poiketa EKR:n komitean esittämästä lausunnosta tai jos komitea ei ole antanut myönteistä lausuntoa, komissio joko peruuttaa ehdotuksen tai antaa sen mahdollisimman pian neuvoston käsiteltäväksi, joka tekee päätöksen noudattaen samaa äänestysmenettelyä kuin EKR:n komitea pääsääntöisesti viimeistään kahden kuukauden kuluessa.

4. Jos toimenpide, josta komissio on ilmoittanut neuvostolle, on 24 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu rahoitusehdotus tai 26 artiklassa tarkoitettu yleinen lupa, asianomaiselle AKT-valtiolle tai asianomaisille AKT-valtioille ilmoitetaan asiasta. Näissä tapauksissa yhteisö ei tee lopullista päätöstä ennen AKT-EY-kumppanuussopimuksen liitteessä IV olevan 16 artiklan 5 kohdassa mainitun 60 päivän määräajan päättymistä.

28 artikla

Täytäntöönpanon seuranta

Yhteistyön täytäntöönpanon seurannan osalta EKR:n komiteassa keskustellaan

- a) yleisistä kehityskysymyksistä, jos niiden yhteydessä tulee esille asioita, jotka liittyvät Euroopan kehitysrahaston täytäntöönpanoon;
- b) komission yhteistyössä jäsenvaltioiden asiantuntijoiden kanssa kehittämistä alakohtaisista strategioista, kun tämä katsotaan tarpeelliseksi yhteisön kehityspolitiikan yhdenmukaisuuden kannalta;
- c) maa- tai alakohtaisten strategioiden arviointien, ohjelmien, hankkeiden tai muiden sellaisten arviointien tuloksista, joista katsotaan olevan EKR:n komitean työlle etua;
- d) hankkeiden ja ohjelmien väliarvioinnista, jonka EKR:n komitea pyytää tarvittaessa tehtäväksi, kun hyväksytään rahoitusehdotuksia tai kun arviointi aiheuttaa olennaisia muutoksia kyseisessä hankkeessa tai ohjelmassa.

V LUKU

INVESTOINTIKEHYSKOMITEA

29 artikla

Investointikehyskomitea

1. Pankin alaisuuteen perustetaan komitea, jäljempänä 'investointikehyskomitea', joka muodostuu jäsenvaltioiden hallitusten edustajista ja komission edustajasta. Jokainen hallitus nimittää yhden edustajan ja yhden varaedustajan. Komissio toimii samoin edustajansa osalta. Jatkuvuuden ylläpitämiseksi investointikehyskomitean puheenjohtajan valitsevat investointikehyskomitean jäsenet keskuudestaan kaksi vuotta kestäväksi kaudeksi. Pankki huolehtii komitean sihteeristöstä ja tukipalveluista. Ainoastaan jäsenvaltioiden nimittämät investointikehyskomitean edustajat tai heidän varaedustajansa voivat äänestää.

2. Neuvosto hyväksyy investointikehyskomitean työjärjestyksen yksimielisesti ehdotuksesta, jonka pankki laatii komissiota kuultuaan.

3. Investointikehyskomitea tekee päätöksensä määränemistöllä. Äänen painotuksesta määrätään 21 artiklassa.

4. Investointikehyskomitea kokoontuu vähintään neljästi vuodessa. Lisäkokouksia voidaan kutsua koolle pankin tai komitean jäsenten pyynnöstä työjärjestyksen mukaisesti. Lisäksi investointikehyskomitea voi antaa lausunnon kirjallisella menettelyllä 30 artiklan 2 kohdassa mainituista asioista.

30 artikla

Investointikehyskomitean, pankin ja komission toimivalta

1. Investointikehyskomitea hyväksyy:
  - 1) toimintaohjeet investointikehystä varten ja ehdotukset niiden tarkistamiseksi;
  - 2) investointikehystä koskevat investointistrategiat ja liiketoimintasuunnitelmat, mukaan lukien toimintaa mittaavat indikaattorit, AKT-EY-sopimuksen ja yhteisön kehitystehtäväpolitiikan yleisperiaatteiden perusteella;
  - 3) investointikehystä koskevat vuosikertomukset;
  - 4) kaikki investointikehysyksen yleisiä toimintaperiaatteita koskevat asiakirjat, mukaan lukien investointikehystä koskevat arviointiraportit.

2. Lisäksi investointikehyskomitea antaa lausunnon:
- 1) sopimuksen liitteessä II olevan 2 artiklan 7 kohdan ja 4 artiklan 2 kohdan mukaisen korkotuen myöntämistä koskevista ehdotuksista. Tällöin komitea antaa lausunnon myös kyseisen tuen käyttämisestä;
  - 2) ehdotuksista, jotka koskevat investointikehysinvestoinnin tekemistä sellaisten hankkeiden osalta, joista komissio on antanut kielteisen lausunnon;
  - 3) muista investointikehyskomiteaan liittyvistä ehdotuksista toimintaa koskevista suuntaviivoissa määriteltyjen yleisperiaatteiden pohjalta.
3. Pankin vastuulla on toimittaa investointikehyskomitealle ajoissa asiat, jotka vaativat investointikehyskomitean hyväksyntää tai lausuntoa 1 ja 2 kohdan mukaisesti. Kaikki komitean lausuntoa varten toimitetut ehdotukset tehdään toimintaohjeissa esitettyjen asiaa koskevien perusteiden ja periaatteiden mukaisesti.
4. Pankki ja komissio ovat tiiviissä yhteistyössä ja koordinoivat tarvittaessa toimintansa. Pankki mm:
- 1) laatii ehdotuksen toimintaohjeista investointikehystä varten yhdessä komission kanssa;
  - 2) pyytää etukäteen komission lausuntoa:
    - a) investointistrategioista, liiketoimintasuunnitelmista ja yleisiä toimintaperiaatteita koskevista asiakirjoista,
    - b) julkisen sektorin ja rahoitusalan hankkeiden yhdenmukaisuudesta maakohtaisten tukistrategioiden tai alueellisten tukistrategioiden tai joissain tapauksissa investointikehyskomitean yleisten tavoitteiden kanssa;
  - 3) pyytää myös komission hyväksyntää investointikehyskomitealle esitettyjen korkotukiehdotusten yhdenmukaisuudesta AKT-EY-sopimuksen liitteessä II olevan 2 artiklan 7 kohdan ja 4 artiklan 2 kohdan sekä investointikehyskomitean toimintaohjeissa määriteltyjen perusteiden kanssa.

Komission katsotaan antaneen puoltavan lausunnon tai hyväksyntänsä ehdotukselle, jos se ei kahden viikon kuluttua ehdotuksen toimittamisesta ilmoita kyseistä ehdotusta koskevasta kielteisestä lausunnosta. Jos ehdotus edellyttää komission lausuntoa 4 kohdan 2 alakohdan b alakohdan mukaisesti, pankki esittää pyyntönsä lyhyenä muistiona, jossa esitetään ehdotetun toiminnan tavoitteet ja päämäärät sekä sen merkitys maakohtaiselle strategialle.

5. Pankki ei ryhdy mihinkään 2 kohdassa mainittuihin toimiin, jos investointikehyskomitea ei ole antanut puoltavaa lausuntoa.

Sen jälkeen kun investointikehyskomitea on antanut puoltavan lausunnon, pankki päättää ehdotuksesta omien menettelyjensä mukaisesti. Se voi muun muassa päättää uusien tosiseikkojen vuoksi olla toteuttamatta ehdotusta. Pankki ilmoittaa säännöllisin väliajoin investointikehyskomitealle ja komissiolle tapauksista, joissa se on päättänyt olla toteuttamatta ehdotusta.

Kun on kyse pankin omista varoista annettavista lainoista ja investointikehysinvestoinneista, jotka eivät edellytä investointikehyskomitean lausuntoa, pankki tekee päätökset omien menettelyjensä mukaisesti ja investointikehyskomitean hyväksymien toimintaohjeiden ja investointistrategioiden mukaisesti.

Korkotuen myöntämisehdotusta koskevasta investointikehyskomitean kielteisestä lausunnosta huolimatta pankki voi antaa kyseisen lainan ilman korkotukietua. Pankki ilmoittaa säännöllisin väliajoin investointikehyskomitealle ja komissiolle jokaisesta tapauksesta, jonka osalta se päättää toimia näin.

Pankki voi, jollei toimintaohjeissa asetetuista edellytyksistä muuta johdu ja edellyttäen, että lainan tai kyseisen investointikehysinvestoinnin olennainen tavoite ei muutu, päättää muuttaa sellaisen investointikehyslainan tai investoinnin ehtoja, josta investointikehyskomitea on antanut puoltavan lausunnon 2 kohdan mukaisesti tai minkä tahansa lainan ehtoja, josta komitea on antanut puoltavan lausunnon korkotukien osalta. Pankki voi erityisesti päättää lisätä lainan tai investointikehysinvestoinnin määrää enintään 20 prosentilla.

Tällainen korotus voi sopimuksen liitteessä II olevan 2 artiklan 7 kohdan a alakohdassa tarkoitettujen korkotuellisten hankkeiden osalta johtaa korkotuen arvon suhteelliseen korotukseen. Pankki ilmoittaa säännöllisin väliajoin investointikehyskomitealle ja komissiolle jokaisesta tapauksesta, jossa se päättää toimia näin. Jos korkotuen arvon korotusta pyydetään sopimuksen liitteessä II olevan 2 artiklan 7 kohdan b alakohdan mukaisille hankkeille investointikehyskomitean edellytetään antavan lausuntonsa, ennen kuin pankki toteuttaa korotuksen.

6. Pankki hoitaa investointikehysinvestoinnit ja kaikki investointikehyskomitean lukuun hallittavat varat sopimuksen tavoitteiden mukaisesti. Se voi muun muassa olla mukana niiden oikeushenkilöiden hallinto- ja valvontaelimissä, joihin investointikehyskomitean varoja on investoitu, ja se voi sopia investointikehyskomitean lukuun hallittavista oikeuksista sekä kumota ja muuttaa niitä.

VI LUKU

LOPPUSÄÄNNÖKSET

31 artikla

Varainhoitoasetus

Tämän sopimuksen täytäntöönpanoa koskevista määräyksistä annetaan ennen AKT-EY-sopimuksen voimaantuloa varainhoitoasetus, jonka neuvosto antaa 21 artiklassa määrättyllä määräenemmistöllä komission ehdotuksen perusteella ja saatuaan pankin lausunnon sitä koskevien määräysten osalta sekä Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 247 artiklassa perustetun tilintarkastustuomioistuimen, jäljempänä 'tilintarkastustuomioistuin', lausunnon.

32 artikla

Varainhoitojärjestelyt

1. Kunkin varainhoitovuoden päätyttyä komissio hyväksyy yhdeksännen EKR:n tulostilin ja taseen.
2. Tilintarkastustuomioistuin käyttää toimivaltaansa myös yhdeksännen EKR:n toimien osalta, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 4 kohdan soveltamista. Edellytyksistä, joilla tilintarkastustuomioistuin käyttää toimivaltaansa, säädetään 31 artiklassa tarkoitettussa varainhoitoasetuksessa.
3. Euroopan parlamentti myöntää komissiolle vastuuvapauden yhdeksännen EKR:n varainhoidosta pankin hallinnoimia toimia lukuun ottamatta neuvoston suosituksesta, josta neuvosto on päättänyt 21 artiklan mukaisella määräenemmistöllä.
4. Komissio antaa 12 artiklassa tarkoitettut tiedot tilintarkastustuomioistuimen käyttöön, jotta tämä voisi asiakirja-aineiston perusteella valvoa yhdeksännen EKR:n varoista annettua tukea.
5. Pankin hallinnoimista yhdeksännen EKR:n varoista rahoitettuihin toimiin sovelletaan pankin perussäännössä määrättyjä pankin kaikkiin toimiin sovellettavia valvonta- ja vastuuvapausmenettelyjä. Pankki toimittaa neuvostolle ja komissiolle vuosittain kertomuksen pankin hallinnoimilla yhdeksännen EKR:n varoilla rahoitettujen toimien täytäntöönpanosta.

33 artikla

Edelliset EKR:t

1. Kaikki edellisistä EKR:istä jäljelle jäävät erät, joita tarkoitetaan 1 artiklan 2 kohdan b alakohdassa, siirretään yhdeksännen EKR:ään, sanotun kuitenkaan rajoittamatta jäljempänä 2 kohdan määräyksiä, ja niitä hoidetaan tämän sopimuksen tai vastaavasti päätöksen sääntöjen mukaisesti.

2. Jos edellisistä EKR:istä yhdeksännen EKR:n kautta 14 artiklan 3 kohdan c alakohdassa ja 19 artiklassa tarkoitetuille tietyille kansallisille tai alueellisille maaohjelmille myönnettujen varojen määrä on suurempi kuin 10 miljoonaa euroa maata tai aluetta kohti, varoja koskevat alkuperäisen EKR:n säännöt, siltä osin kuin on kysymys oikeudesta osallistua tarjouskilpailuihin ja sopimusten tekemisestä. Jos varoja siirretään enintään 10 miljoonaa euroa, sovelletaan yhdeksännen EKR:n osalta voimassa olevia tarjouskilpailujen kelpoisuussääntöjä.

34 artikla

Tarkistuslauseke

Neuvosto voi yksimielisesti ja komission ehdotuksesta muuttaa II-V lukuja 21 artiklaa lukuun ottamatta. Pankki osallistuu komission ehdotuksen laatimiseen pankin toimintoja sekä investointikehystä koskevissa asioissa. Tällaisia muutoksia voidaan harkita, jotta voidaan

- a) varmistaa yhdenmukaisuus AKT-EY-sopimuksen ja erityisesti sen liitteiden kanssa, jotka sisältävät täytäntöönpano- ja hallintajärjestelmien säännöt; ja
- b) tehostaa Euroopan kehitysrahaston varojen täytäntöönpanoa. Tässä yhteydessä 24 artiklassa olevia kynnyksiä, joiden perusteella rahoitusehdotukset annetaan käsiteltäväksi EKR:n komitealle, ja 27 artiklan mukaista päätöksentekomenettelyä voidaan tarkistaa vuonna 2003.

35 artikla

Sisäisen sopimuksen ratifiointi, voimaantulo ja voimassaoloaika

1. Kukin jäsenvaltio hyväksyy tämä sopimuksen valtiosääntönsä asettamien vaatimusten mukaisesti. Kunkin jäsenvaltion hallitus ilmoittaa Euroopan unionin neuvoston pääsihteeristölle tämän sopimuksen voimaan saattamiseksi vaadittavien menettelyjen päätökseen saattamisesta.
2. Tämä sopimus tulee voimaan sitä päivää seuraavan toisen kuukauden ensimmäisenä päivänä, jolloin ilmoitetaan sen jäsenvaltion hyväksyneen sopimuksen, joka tekee sen viimeisenä.

3. Tämä sopimus tehdään samaksi ajaksi kuin AKT-EY-sopimuksen liitteenä oleva rahoituspöytäkirja. Tämä sopimus on kuitenkin voimassa niin kauan kuin kaikkien AKT-EY-sopimuksen ja mainitun rahoituspöytäkirjan perusteella rahoitettujen toimien toteuttamisen kannalta on tarpeen, sen estämättä, mitä 2 artiklan 4 kohdassa määrätään.

*36 artikla***Todistusvoimaiset kielet**

Tämä sopimus, joka on laadittu yhtenä kappaleena englannin, espanjan, hollannin, italian, kreikan, portugalin, ranskan, ruot-

sin, saksan, suomen ja tanskan kielellä kaikkien yhdentoista tekstin ollessa yhtä todistusvoimaiset, talletetaan Euroopan unionin neuvoston pääsihteeristön arkistoon, ja pääsihteeristö toimittaa oikeaksi todistetun jäljennöksen siitä kunkin allekirjoittajavaltion hallitukselle. Tämän vakuudeksi alla mainitut neuvostossa kokoontuneet jäsenvaltioiden hallitusten edustajat ovat allekirjoittaneet tämän sopimuksen.

EN FE DE LO CUAL, los representantes de los Gobiernos de los Estados miembros, reunidos en el seno del Consejo, abajo firmantes, suscriben el presente Acuerdo.

TIL BEKRÆFTELSE HERAF har undertegnede repræsentanter for medlemsstaternes regeringer, forsamlet i Rådet, underskrevet denne aftale.

ZU URKUND DESSEN haben die unterzeichneten Vertreter der Regierungen der Mitgliedstaaten ihre Unterschriften unter dieses Abkommen gesetzt.

ΕΙΣ ΠΙΣΤΩΣΗ ΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩ, οι κάτωθι υπογράφοντες αντιπρόσωποι των κυβερνήσεων των κρατών μελών, συνελθόντες στα πλαίσια του Συμβουλίου, έθεσαν τις υπογραφές τους κάτω από την παρούσα συμφωνία.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned Representatives of the Governments of the Member States, meeting within the Council, have hereunto set their hands.

EN FOI DE QUOI, les représentants des gouvernements des États membres, réunis au sein du Conseil, soussignés, ont apposé leurs signatures au bas du présent accord.

IN FEDE DI CHE, i rappresentanti dei governi degli Stati membri sottoscritti, riuniti in sede di Consiglio, hanno apposto le proprie firme in calce al presente accordo.

TEN BLIJKE WAARVAN de vertegenwoordigers van de regeringen van de lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, hun handtekening onder dit akkoord hebben gesteld.

EM FÉ DO QUE os representantes dos Governos dos Estados-Membros, reunidos no Conselho, abaixo assinados, apuseram as suas assinaturas no final do presente Acordo.

TÄMÄN VAKUUDEKSI alla mainitut neuvostossa kokoontuneet jäsenvaltioiden hallitusten edustajat ovat allekirjoittaneet tämän sopimuksen.

TILL BEVIS HÄRPÅ har undertecknade företrädare för medlemsstaternas regeringar, församlade i rådet, undertecknat detta avtal.

Hecho en Bruselas, el dieciocho de septiembre del año dos mil.

Udfærdiget i Bruxelles den attende september to tusind.

Geschehen zu Brüssel am achtzehnten September zweitausend.

Έγινε στις Βρυξέλλες, στις δέκα οκτώ Σεπτεμβρίου δύο χιλιάδες.

Done at Brussels on the eighteenth day of September in the year two thousand.

Fait à Bruxelles, le dix-huit septembre deux mille.

Fatto a Bruxelles, addì diciotto settembre duemila.

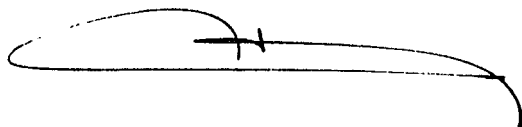
Gedaan te Brussel, de achttiende september tweeduizend.

Feito em Bruxelas, em dezoito de Setembro de dois mil.

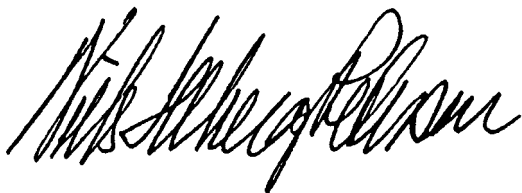
Tehty Brysselissä kahdeksantentoista päivänä syyskuuta vuonna kaksituhatta.

Som skedde i Bryssel den artonde september tjugohundra.

Pour le gouvernement du Royaume de Belgique
Voor de Regering van het Koninkrijk België
Für die Regierung des Königreichs Belgien

For regeringen for Kongeriget Danmark

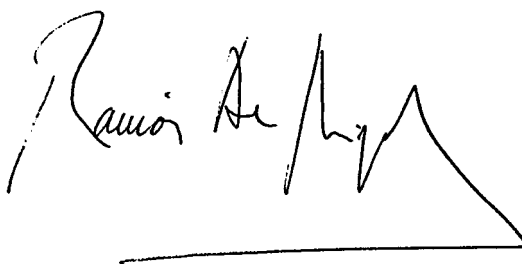
Für die Regierung der Bundesrepublik Deutschland

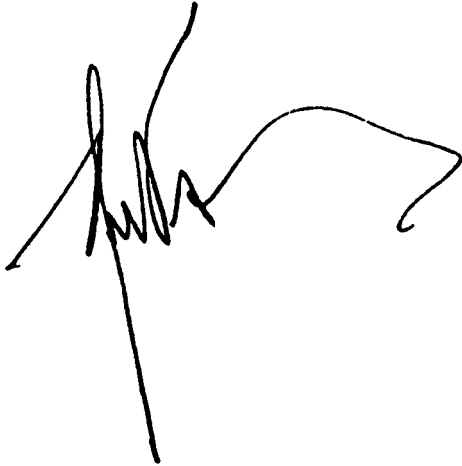
Για την Κυβέρνηση της Ελληνικής Δημοκρατίας

Por el Gobierno del Reino de España

Pour le gouvernement de la République française

Thar ceann Rialtas na hÉireann
For the Government of Ireland

Per il Governo della Repubblica italiana

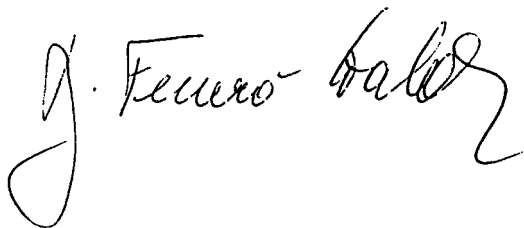
Pour le gouvernement du Grand-Duché de Luxembourg

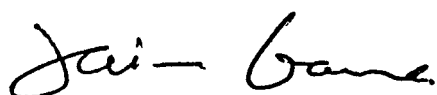
Voor de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden

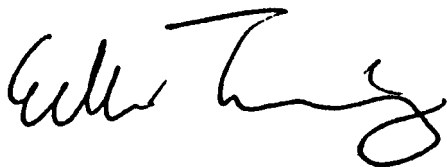
Für die Regierung der Republik Österreich

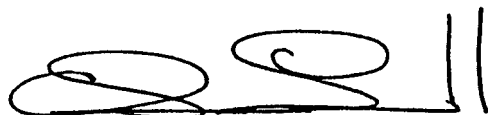
Pelo Governo da República Portuguesa

Suomen hallituksen puolesta
På finska regeringens vägnar

På svenska regeringens vägnar

For the Government of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

—

SISÄISEN SOPIMUKSEN

LIITTEENÄ OLEVAT III LUKUA KOSKEVAT LAUSUMAT

1) **Komission ja jäsenvaltioiden lausuma**

Komissio ja jäsenvaltiot korostavat jälleen, miten tärkeinä ne pitävät maakohtaisten strategia-asiakirjojen standardoituja puitteita, joita kehitetään parhaillaan jatkona kehitysneuvoston toukokuussa 1999 antamalle täydentävyyttä koskevalle päätöslauselemalle. Yhdeksän EKR:n tuen ohjelmointiprosessin on oltava yhdenmukainen neuvostossa annettavien maakohtaisten strategia-asiakirjoja koskevien päätelmien kanssa.

2) **Komission lausumat**

”1. Komissio huolehtii siitä, että AKT-maiden maakohtainen yhteistyöstrategia noudattaa maakohtaisten strategia-asiakirjojen standardoituja puitteita. Erityisesti se

- a) sisältää analyysin maan poliittisesta, taloudellisesta ja yhteiskunnallisesta tilanteesta, rajoitteista, toimintaedellytyksistä ja näkymistä sekä yksityiskohtaisen kuvauksen maan keskipitkän aikavälin kehitysstrategiasta. Lisäksi siinä on kuvaus muiden maassa toimivien tuenantajien olennaisista suunnitelmista ja toimista, erityisesti kahdenvälisinä tuenantajina toimivien Euroopan unionin jäsenvaltioiden avustustoimista,
- b) esittää asianmukaiset vastestrategiat, joita yhteisön olisi tuettava. Vastestrategioiden on perustuttava maan omaan kehitysstrategiaan ja maan tilanneanalyysiin. Vastestrategia rakentuu tiukasti rajoitetun määrän hyväksytyjä tukitoimialoja ja on yhdenmukainen muiden kyseisessä maassa toimivien avunantajien tukitoimien kanssa ja täydentää niitä. Siinä yhdistyvät laaja-alaiset ja monialaiset asiat ja siinä keskitytään esimerkiksi köyhyyden lieventämiseen, sukupuolten tasavertaisuuden mahdollisuuksiin, ympäristökysymyksiin, voimavarojen kehittämiseen ja kestävästä kehityksestä koskeviin kysymyksiin. Maakohtaisessa yhteistyöstrategiassa otetaan oppia aiemmista kokemuksista ja siinä otetaan huomioon kaikki asiaa koskevat arviot.

2. Vastestrategia toteutetaan realistisena, vuosittain ajan tasalle saatettuna suuntaa-antavana työohjelmuna, joka muodostaa olennaisen osan maakohtaista yhteistyöstrategia-asiakirjaa. Työohjelmassa määritetään, mitä välineitä hankkeissa ja ohjelmissa eri kohdealoilla käytetään. Tuloksia painottavan lähestymistavan takaamiseksi siinä keskitytään toiminnallisiin tavoitteisiin ja tunnuslukuihin. Lisäksi siinä selvitetään täytäntöönpanoa koskeva aikataulu ja tarkistetaan maaohjelma sekä määritetään tunnusluvut suorituskyvyn mittaamista varten.

3. Vuosittainen toiminnan tarkistusprosessi tapahtuu AKT-EY-yleissopimuksen liitteen IV 5 artiklan 4 kohdan mukaisesti ja siinä arvioidaan pääasiassa maaohjelmassa esitettyjen toimien edistymistä vertaamalla tilannetta tavoitteeksi asetettuihin tunnuslukuihin.

4. Välitarkistuksessa ja lopputarkistuksessa, jotka toteutetaan AKT-EY-yleissopimuksen liitteessä IV olevan 5 artiklan 6 kohdan mukaisesti, tarkistus kohdistuu maakohtaisen yhteistyöstrategian arviointiin. Välitarkistukseen ja lopputarkistukseen kuuluvat erityisesti

- a) poliittisen, taloudellisen ja sosiaalisen tilanteen analysointi sekä sen arviointi, kuinka johdonmukainen ja tarkoituksenmukainen Euroopan yhteisön vastestrategia maan tilanteen kannalta on,
- b) Euroopan yhteisön ja asianomaisten maan aiemmin tai parhaillaan toteuttaman yhteistyön tulokset, joissa otetaan huomioon asianomaisten arviointien tulokset. Horisontaaliset ja monialaiset kysymykset arvioidaan niin ikään,
- c) maakohtaisen yhteistyöstrategian arviointi ja ajanmukaistaminen ottamalla huomioon, missä määrin maakohtaiseen yhteistyöstrategiaan kuuluvat toimet täydentävät jäsenvaltioiden ja muiden tuenantajien toimia.

Vuosittaiseen tarkastukseen, välitarkastukseen ja loppuvaiheen tarkastukseen kuuluu maakohtaisen ohjelman konkreettinen ja eritelty ajantasaistaminen ja tarkistaminen sekä ohjelman yleisnäkymät seuraavien viiden vuoden päähän.

5. Komissio laatii ohjelmointia ja tarkistusta varten parhaillaan yksityiskohtaisia ohjeita, joissa noudatetaan kyseisiä periaatteita ja joissa niitä tarkennetaan. Komission yksiköt käyttävät kyseisiä ohjeita järjestelmällisesti ohjelmointityössään. Ohjeet toimitetaan jäsenvaltioille tiedoksi.
  6. Edustuston päällikön sekä komission vastuullisten yksiköiden tehtävät ohjelmointityössä ovat AKT-EY-yleissopimuksen mukaiset.”
-

**NEUVOSTOSSA KOKOONTUNEIDEN JÄSENVALTIOIDEN HALLITUSTEN EDUSTAJIEN
PÄÄTÖS****tehty 18. syyskuuta 2000****AKT-EY-kumppanuussopimuksen täytäntöönpanemiseksi toteutettavia toimenpiteitä ja noudatettavia menettelyjä koskevan neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien sisäisen sopimuksen väliaikaisesta soveltamisesta**

(2000/771/EY)

NEUVOSTOSSA KOKOONTUNEET EUROOPAN YHTEISÖN JÄSENVALTIOIDEN HALLITUSTEN EDUSTAJAT, jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen,

ottavat huomioon Cotonoussa (Benin) 23 päivänä kesäkuuta 2000 allekirjoitetun AKT-EY-kumppanuussopimuksen, jäljempänä 'AKT-EY-sopimus',

ottavat huomioon komission esityksen,

sekä katsovat seuraavaa:

- 1) AKT-EY-ministerineuvosto tekee neljännen AKT-EY-yleissopimuksen 366 artiklan 3 kohdan mukaisesti päätöksen siirtymätoimenpiteistä, joita sovelletaan 2 päivästä elokuuta 2000 AKT-EY-sopimuksen voimaantuloon asti.
- 2) Näiden siirtymätoimenpiteiden hyväksyminen merkitsee lähes kaikkien AKT-EY-sopimuksen määräysten aikaistettua täytäntöönpanoa lukuun ottamatta määräyksiä, jotka koskevat yhdeksännen Euroopan kehitysrahaston rahoitusvarojen käyttöä.
- 3) Neuvostossa kokoontuneet jäsenvaltiot ovat tehneet sisäisen sopimuksen AKT-EY-sopimuksen täytäntöönpanemiseksi toteutettavista toimenpiteistä ja noudatettavista menettelyistä. Tämä sisäinen sopimus voi tulla voimaan vasta sitten, kun kukin jäsenvaltio on sen hyväksynyt perustuslakinsa vaatimusten mukaisesti.

4) Kyseisten 2 päivän elokuuta 2000 ja AKT-EY-sopimuksen voimaantulon välisenä aikana sovellettavien siirtymätoimenpiteiden 6 artiklan mukaan jäsenvaltioiden ja yhteisön on toteutettava omalta osaltaan tarvittavat toimenpiteet niiden soveltamiseksi.

5) Niiden menettelyjen vahvistamiseksi, joita jäsenvaltioiden on noudatettava AKT-EY-sopimuksen aikaistetun täytäntöönpanon aikana, olisi siten säädettävä kyseisen sisäisen sopimuksen väliaikaisesta soveltamisesta,

OVAT PÄÄTTÄNEET SEURAAVAA:

1 artikla

AKT-EY-kumppanuussopimuksen täytäntöönpanemiseksi toteutettavia toimenpiteitä ja noudatettavia menettelyjä koskevan neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien sisäisen sopimuksen määräyksiä sovelletaan väliaikaisesti 2 päivästä elokuuta 2000.

Sisäisen sopimuksen teksti on tämän päätöksen liitteenä.

2 artikla

Tämä päätös tulee voimaan samaan aikaan kuin AKT-EY-sopimuksen aikaistettua täytäntöönpanoa koskevat siirtymätoimenpiteet.

Se on voimassa kunnes sisäinen sopimus AKT-EY-sopimuksen täytäntöönpanemiseksi toteutettavista toimenpiteistä ja noudatettavista menettelyistä tulee voimaan.

3 artikla

Tämä päätös julkaistaan *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

Tehty Brysselissä 18. syyskuuta 2000.

Jäsenvaltioiden hallitusten puolesta

H. VÉDRINE

Puheenjohtaja

NEUVOSTOSSA KOKOONTUNEIDEN

jäsenvaltioiden hallitusten edustajien sisäinen sopimus AKT-EY-kumppanuussopimuksen täytäntöönpanemiseksi toteutettavista toimenpiteistä ja noudatettavista menettelyistä

NEUVOSTOSSA KOKOONTUNEET EUROOPAN YHTEISÖN JÄSENVALTIOIDEN HALLITUSTEN EDUSTAJAT, jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen, jäljempänä 'perustamissopimus',

ottavat huomioon Cotonoussa (Benin) 23 päivänä kesäkuuta 2000 allekirjoitetun AKT-EY-kumppanuussopimuksen, jäljempänä 'AKT-EY-sopimus',

ottavat huomioon komission esityksen,

sekä katsovat seuraavaa:

- 1) Yhteisön edustajien on hyväksyttävä yhteisiä kantoja AKT-EY-sopimuksessa tarkoitettussa ministerineuvostossa, jäljempänä 'AKT-EY-ministerineuvosto'. Toisaalta tämän ministerineuvoston päätösten, suositusten ja lausuntojen soveltaminen saattaa edellyttää tapauksesta riippuen yhteisön toimia, jäsenvaltioiden yhteisiä toimia tai yhden jäsenvaltion toimia.
- 2) Jäsenvaltioiden on siten tarpeen tämentää ne edellytykset, joiden mukaan yhteisön edustajien AKT-EY-ministerineuvostossa esittämät, jäsenvaltioiden toimivaltaan kuuluvia aloja koskevat yhteiset kannat muotoillaan. Niiden on myös toteutettava kyseisillä aloilla tämän ministerineuvoston päätösten, suositusten ja lausuntojen soveltamista koskevat toimenpiteet, jotka saattavat edellyttää jäsenvaltioiden yhteisiä toimia tai yhden jäsenvaltion toimia.
- 3) Jäsenvaltioiden on tarpeen valtuuttaa neuvosto tekemään AKT-EY-sopimuksen soveltamisalaan ja niiden toimivaltaan kuuluvilla aloilla asianmukaiset päätökset AKT-EY-sopimuksen 96 ja 97 artiklan mukaisesti.
- 4) Olisi lisäksi määrättävä, että jäsenvaltioiden on annettava tiedoksi toisilleen ja komissiolle kaikki sopimukset tai järjestelyt ja kaikki sopimuksen tai järjestelyn osat, jotka vaikuttavat AKT-EY-sopimuksessa käsiteltäviin aloihin ja jotka tehdään tai jotka on tarkoitus tehdä yhden tai useamman jäsenvaltion ja yhden tai useamman AKT-valtion välillä.
- 5) Olisi lisäksi määrättävä menettelyistä, joilla jäsenvaltiot ratkaisevat välillään mahdollisesti syntyvät AKT-EY-sopimusta koskevat riidat,

OVAT SOPINEET SEURAAVAA:

1 artikla

Neuvosto vahvistaa yksimielisesti komission ehdotuksesta tai jäsenvaltion ehdotuksesta tämän kuultua komissiota yhteisen kannan, jonka yhteisön edustajat esittävät AKT-EY-ministerineuvostossa ja suurlähettiläskomiteassa silloin, kun nämä käsittelevät jäsenvaltioiden toimivaltaan kuuluvia asioita.

2 artikla

Jäsenvaltiot antavat AKT-EY-ministerineuvoston tai suurlähettiläskomitean jäsenvaltioiden toimivaltaan kuuluvilla aloilla tekemien päätösten ja antamien suositusten soveltamista koskevat säännökset ja määräykset.

3 artikla

Neuvosto vahvistaa jäsenvaltioiden kannan AKT-EY-sopimuksen 96 ja 97 artiklan täytäntöönpanoa varten niiden toimivaltaan kuuluvissa asioissa liitteessä vahvistetun menettelyn mukaisesti.

Jos suunnitellut toimenpiteet koskevat jäsenvaltioiden toimivaltaan kuuluvia aloja, neuvosto voi tehdä päätöksensä myös yhden jäsenvaltion aloitteesta.

4 artikla

Asianomaisen jäsenvaltion tai asianomaisten jäsenvaltioiden on annettava tiedoksi toisille jäsenvaltioille ja komissiolle viipymättä kaikki sopimukset tai järjestelyt ja kaikki sopimuksen tai järjestelyn osat, jotka vaikuttavat AKT-EY-sopimuksessa käsiteltäviin aiheisiin niiden muodosta tai luonteesta riippumatta ja jotka tehdään tai jotka on tarkoitus tehdä yhden tai useamman jäsenvaltion ja yhden tai useamman AKT-valtion välillä. Jäsenvaltion tai komission pyynnöstä näin tiedoksi annettua tekstiä käsitellään neuvostossa.

5 artikla

Jos jäsenvaltio pitää tarpeellisena vedota AKT-EY-sopimuksen 98 artiklaan jäsenvaltioiden toimivaltaan kuuluvilla aloilla, sen on neuvoteltava etukäteen muiden jäsenvaltioiden ja komission kanssa.

Jos AKT–EY-ministerineuvosto joutuu ottamaan kantaa ensimmäisessä kohdassa tarkoitettun jäsenvaltion toimiin, yhteisön esittämä kanta on asianomaisen jäsenvaltion kanta, jolleivät neuvostossa kokoontuneet jäsenvaltioiden hallitusten edustajat toisin päättä.

6 artikla

Jäsenvaltioiden väliset riidat, jotka koskevat AKT–EY-sopimusta, sen liitteitä ja pöytäkirjoja sekä kyseisen AKT–EY-sopimuksen soveltamiseksi allekirjoitettuja sisäisiä sopimuksia, osoitetaan ensimmäisen osapuolen pyynnöstä Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen ratkaistavaksi perustamissopimuksessa ja siihen liitettyssä, tuomioistuimen asemaa koskevassa pöytäkirjassa määrättyin edellytyksin.

7 artikla

Neuvostossa kokoontuvat jäsenvaltioiden hallitusten edustajat voivat muuttaa tätä sopimusta milloin tahansa yksimielisellä päätöksellä komission ehdotuksesta tai jäsenvaltion ehdotuksesta tämän kuultua komissiota.

8 artikla

Kukin jäsenvaltio hyväksyy tämän sopimuksen valtiosääntönsä vaatimusten mukaisesti. Kunkin jäsenvaltion hallitus ilmoittaa neuvoston pääsihteeristölle sopimuksen voimaantulon edellyttämien menettelyjen saattamisesta päätökseen.

Tämä sopimus tulee voimaan samaan aikaan kuin AKT–EY-sopimus, jos ensimmäisen kohdan vaatimukset täyttyvät⁽¹⁾. Myös sen soveltamisaika on sama.

9 artikla

Tämä sopimus, joka laaditaan yhtenä kappaleena englannin, espanjan, hollannin, italian, kreikan, portugalin, ranskan, ruotsin, saksan, suomen ja tanskan kielellä, ja jonka kaikki yksitoista tekstiä ovat yhtä todistusvoimaisia, talletetaan Euroopan unionin neuvoston pääsihteeristön arkistoon, ja pääsihteeristö toimittaa oikeaksi todistetun jäljennöksen siitä kunkin allekirjoittajavaltion hallitukselle.

⁽¹⁾ Neuvoston pääsihteeristö julkaisee AKT–EY-sopimuksen voimaantulopäivän *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

Hecho en Bruselas, el dieciocho de septiembre del año dos mil.

Udfærdiget i Bruxelles den attende september to tusind.

Geschehen zu Brüssel am achtzehnten September zweitausend.

Έγινε στις Βρυξέλλες, στις δέκα οκτώ Σεπτεμβρίου δύο χιλιάδες.

Done at Brussels on the eighteenth day of September in the year two thousand.

Fait à Bruxelles, le dix-huit septembre deux mille.

Fatto a Bruxelles, addì diciotto settembre duemila.

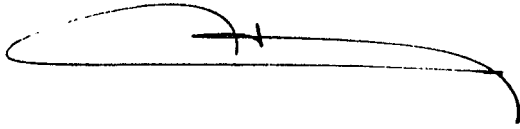
Gedaan te Brussel, de achttiende september tweeduizend.

Feito em Bruxelas, em dezoito de Setembro de dois mil.

Tehty Brysselissä kahdeksantentoista päivänä syyskuuta vuonna kaksituhatta.

Som skedde i Bryssel den artonde september tjugohundra.

Pour le gouvernement du Royaume de Belgique
Voor de Regering van het Koninkrijk België
Für die Regierung des Königreichs Belgien

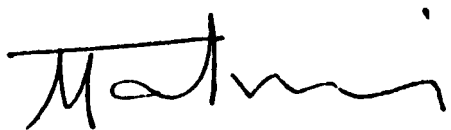
For regeringen for Kongeriget Danmark

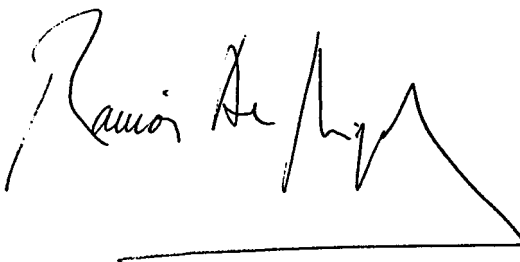
Für die Regierung der Bundesrepublik Deutschland

Για την Κυβέρνηση της Ελληνικής Δημοκρατίας

Por el Gobierno del Reino de España

Pour le gouvernement de la République française

Thar ceann Rialtas na hÉireann
For the Government of Ireland

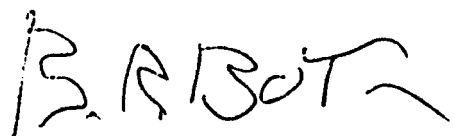
Per il Governo della Repubblica italiana

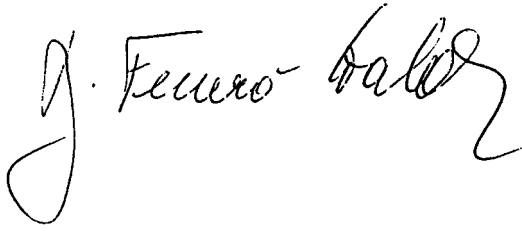
Pour le gouvernement du Grand-Duché de Luxembourg

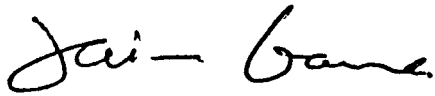
Voor de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden

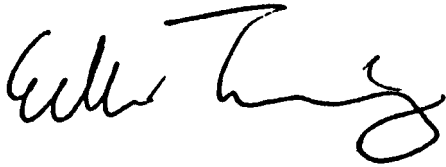
Für die Regierung der Republik Österreich

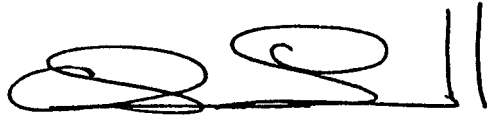
Pelo Governo da República Portuguesa

Suomen hallituksen puolesta
På finska regeringens vägnar

På svenska regeringens vägnar

For the Government of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

—

LIITE

1. Jos neuvosto katsoo komission tai jäsenvaltion aloitteesta, että AKT-valtio ei ole täyttänyt jotakin AKT-EY-sopimuksen 9 artiklassa tarkoitettua olennaista tekijää koskevaa velvoitetta tai jos kyse on vakavasta korruptiotapauksesta, asianomainen AKT-valtio kutsutaan neuvotteluihin AKT-EY-sopimuksen 96 ja 97 artiklan mukaisesti, jollei erityisen kiireelliset seikat muuta edellytä.

Neuvosto ratkaisee asian määränemmistöllä.

Neuvoston puheenjohtajavaltio ja komissio edustavat yhteisöä kyseisissä neuvotteluissa.

2. Jos AKT-EY-sopimuksen 96 ja 97 artiklassa neuvotteluille asetetut määräajat ovat umpeutuneet eikä ratkaisua ole saavutettu kaikista pyrkimyksistä huolimatta tai jos kyse on erityisen kiireellisestä tapauksesta tai kieltäytymisestä neuvotteluista, neuvosto voi edellä tarkoitettujen artiklojen nojalla päättää määränemmistöllä komission ehdotuksesta toteuttaa aiheellisia toimenpiteitä kuten keskeyttää osittain sopimuksen soveltamisen. Neuvoston on päätettävä yksimielisesti AKT-EY-sopimuksen soveltamisen täydellisestä keskeyttämisestä asianomaisen AKT-valtion osalta.

Nämä toimenpiteet ovat voimassa, kunnes neuvosto on käyttänyt ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettua menettelyä tehdäkseen päätöksen aikaisemmin vahvistettujen toimenpiteiden muuttamisesta tai kumoamisesta, tai kyseisessä päätöksessä tarkoitetun ajan.

Tätä varten neuvosto tarkastelee säännöllisesti ja vähintään kuuden kuukauden välein edellä mainittuja toimenpiteitä.

Neuvoston puheenjohtaja ilmoittaa näistä toimenpiteistä asianomaiselle AKT-valtiolle ja AKT-EY-ministerineuvostolle ennen niiden voimaantuloa.

Neuvoston päätös julkaistaan Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä. Jos toimenpiteet toteutetaan välittömästi, siitä ilmoitetaan asianomaiselle AKT-valtiolle ja AKT-EY-ministerineuvostolle samanaikaisesti, kun esitetään neuvottelukutsu.

3. Euroopan parlamentille ilmoitetaan välittömästi ja kattavasti tämän liitteen 1 ja 2 kohdan mukaisesti tehdyistä päätöksistä.
-